

בשלה

שנת תשפ"ג

ר"ת	בעלזא	מוצ"ש	ער"ש	
06:33	06:11	05:54	04:39	ירושלים
06:29	06:07	05:55	04:54	בני ברק
06:30	06:08	05:53	04:44	חיפה
06:30	06:08	05:56	04:55	אשדוד
06:32	06:10	05:55	04:38	בית שמש
06:32	06:10	05:56	04:56	קרית גת
06:30	06:08	05:52	04:46	נוף הגליל

להרשמה
לקבלת החוברת
במייל, מידי שבוע.

**לחצו
כאן**

שפיד
דפוס מהיר ומתקדם

פנים מאירות 8 ירושלים | טל' 02-500-4569 | דוא"ל So25004569@Gmail.com

מעל 15,000 קוראים

אבות "אהל פינחס" ובנים

כל הזכויות שמורות

מהפעילות לא נחים ארעף

**בוס: למה לא הגעת לעבודה?
אני: ניסיתי להגיע לעבודה אבל הרוח העיפה אותי הביתה.**

אני: לשון הרע לא מדבר אלי חברה שלי: שומעת רגע? אני:

דוור שכונתי הגיע לבית פרטי שעדיין לא ביקר בו. על השער היה שלט: "זהירות תוכי". הסתכל הדוור לתוך הגינה וראה תוכי על ענף של עץ.

הדוור פתח את השער והגיע עד לעץ. הסתכל על התוכי וגיחך בזלזול. התוכי הסתכל בחזרה אל הדוור ואז קרא לדוברמן שישב בצד: "רקסי, עכשיו!"

דבר העורך

באמצע שיעורו השבועי של רבי איסר זלמן בישיבת "עץ חיים". אחד מן התלמידים, אשר במרבית הפעמים לא נהג להיות בין המשתתפים הפעילים בשיעור בשאלות או בתירוצים, קרא לעברו של ראש הישיבה: "השפת אמת" מסביר את הסוגיה בצורה אחרת לגמרי... רבי איסר זלמן פנה אליו ואמר מיד: "אם השפת אמת" מסביר את הגמרא בצורה אחרת, הרי שלמעשה היה עלי להפסיק את שיעורי מיד, אבל אנא ממך, עבדתי קשה מאד על מנת להכין את השיעור הזה, עשה נא עמדי חסד, ותן לי להכין את השיעור אשר הכינתי בעמל כה רב... התלמידים היו בהלם מוחלט... ממתי רבם מגיב בצורה שכזו? מיד לאחר השיעור ניגש אחד מטובי הלומדים עיין ב"שפת אמת" ונכח לדעת שהרב צדק. הוא פנה לראש הישיבה ושאל: "מדוע הרב צידד בדעתו של התלמיד שטעה?" "אכן הצדק עמך" - הגיב הרב - "מכיר אני את הסברו ואין כל סתירה בין הדברים..." הרב הסביר לו: "תראה תוך כדי מסירת השיעור הבחנתי שאחד מסוחרי ירושלים, אשר אינו נוהג לבוא בקביעות ולהאזין לשיעורי, יושב בבית המדרש. הסקתי, כי ככל הנראה הוא הגיע לכאן כדי לברר על אחד הבחורים בעניין שידוך כלשהו. כשקם אותו בחור ושאל, שלא כמנהגו, שאלה, הבנתי, כי כנראה מדובר בשידוך בינו לבין ביתו של אותו עשיר, וחשוב לו ביותר להרשימו בשאלה זו, ולהראות שהוא יודע ללמוד... אמנם, איני יודע בוודאות שאכן, יש לאותו עשיר בת, אולם סביר להניח שכן הוא. ענית את מה שענית, אפוא, כדי להגדיל את ערכו של אותו בחור בפני הסוחר..."

שבועות ספורים חלפו, ובחור זה התארס עם ביתו של אותו סוחר... רק אברך אחד ידע להעריך, באותה שעה, את חכמתו של רבו, ואת מידת רגישותו לכבוד זולתו...

בידידות נר עמלם

הממשלה החדשה עוד לא קמה וכבר המחירים בסופר ברצפה

גם אם בסופר יהיו מיליון עגלות איכשהו אתה תיקח את העגלה עם הגלגל שמושך כל הזמן לצד.

הסכם השלום עם מרוקו: 4 מטוסים עם סלטים נחתו בנתב"ג

עם כל עליות המחירים, אפשר לומר שאנחנו חיים במיסי מיסים.

אלשה שהיה

אני חושבת שאתם לילדים שלכם שמות מהתנ"ך זה מגניב, אבל ההורים של פרעה ביטון מהשכונה שלי טיפה הגזימו

הגיוון של מוצאי שבת: אני לא מסוגל לזרוק את תכולת הסיר לפח או נכניס אותו למקרר לכמה ימים ואז נזרק

עתידות: אחרי שהמס על המשקאות המתוקים ירד, המחירים שלהם ישארו אותו דבר.

מסופר ששני יהודים נחתו בנמל התעופה בן-גוריון. והנה האחד רואה את חברו שהוא מביט במסוע במשך דקות ארוכות, למרות שאת המזוודה שלו הוא כבר לקח. עשרות מזוודות עוברות וחברו לא מסיט את עיניו ולו לשנייה אחת... הוא לא רצה להפריע לתלמיד חכם, אך משהו לא הזיז את עיניו ביקש הוא להבין מה מעניין כל כך במסוע? לשאלתו השיב חברו: "ראה ישנן כל כך הרבה מזוודות וכל אחד יכול לקחת איזה מהם שירצה... אך אף אחד לא מנסה אפילו... כל אחד בודק ומוודא שהמזוודה אכן שלו ולוקח אותה, למרות שיתכן שהתכולה באחרת שווה לאין ערוך ממה שיש בחבילה שלו. נו...ברור... מה מיוחד כאן?!" - תמה החבר "הלא תבין, כל אחד מעדיף את שלו כיוון שהבגדים הם לפי מידתו, החליפות במזוודה הם תפורים למידותיו... אין לו חפץ בכאלו ש'גדולים עליו'...

כך הוא בייסורים, הקב"ה נותן לכל אחד כפי מידתו ויכולותיו... אין האחד מקנא בחברו שכן ברור לו שב'חבילה' של השני ייתכן ויש כאלו הגדולים' עליו בכמה מידות... "וידעת עם לבבך כי כאשר ייסר איש את בנו ה' אלוקיך מיסרך" הקב"ה מביא על כל אחד ייסורים בדיוק לפי המידה שהוא צריך. כשם שהאב מכיר את בנו ונותן לו עונש על פי מידתו - כך הקב"ה מייסר את האדם בדיוק במידה הנצרכת לו על מנת שייטיב את דרכו. אין לאף אחד מה לקנא בחברו שהגם שנראה שה'דשא של השני ירוק יותר' בסופו של דבר כל אחד יעדיף את ה'חבילה' שלו...

אבות ובנים תהלים מלל ליל שישי אירגון מתמידים

למוד מוצ"ש מלל שישי עלון באלפי עותקים סדר לימוד שבת

שיעורי רבנים שיעור עין יעקב ישיבת בין הזמנים

שיעור בעלי בתים פעילויות לילדים

שבת טיש

מתוך סדרת ספרי "שבת טיש"

ספורים ואגדות פנינים ופרפראות מדות והליכות

ספורים בפרשה

כי אשר ראיתם את מצרים היום לא תספו לראותם עוד עדיעולם (יד, יג)

יום אחד ישב הנצי"ב מוולוז'ין בחברת תלמידי חכמים מקרסמיה. לפתע נפתחה הדלת ואל החדר נכנס יהודי גס רוח, שהתפרנס כקצב בעיר, ופנה אל הנצי"ב בשאלה. לפני מספר שנים היה לו שתף בעסקיו ואף הוא קצב, והנה יום אחד פרץ ביניהם סכסוך ובמריבה הגדולה מרב פעם יצאה מפיו שבוועה שלעולם לא יוסיף עוד לראות את פניו, ומאז נעשו שונאים זה לזה. את שבוועתו קים בקפדנות. הוא נמנע מלפגשו, חדל להתפלל עמו בבית הכנסת, ומשראו בקרוב היה רץ ועובר לעברו השני של הרחוב כדי שלא יראה פניו. כך חלפו מספר שנים, והנה נודע לו ששחפו זה לשעבר נפטר. הפשוטה עשתה עליו רשם קשה, ובמקום השנאה שמלאה אותו כל הזמן, עלה עכשו בלבו רגש חרטה והוא רוצה לבקש מאת הנפטר מחילה בשעת הקבורה, שאם לא כך לא ידע מנוחה. אך הריהו קשור בשבוועה ששנבע שלעולם לא יראה עוד את פניו, ובכן מה יעשה? פתר נא הרב את השאלה.

התעורר בין תלמידי החכמים המסבים דין ודברים, הללו אסרין והללו מתירין, מפלפלים בש"ס ובפוסקים ומתבלים את דבריהם בסברות פנהוג. נפנה אליהם רבי ברוך אפשטין, בנו של ה"ערוך השלחן" וגיסו של הנצי"ב, שהיה אז בצעירותו, ואמר: "רבותי! בפרשת השבוע אנו מוצאים תשובה ברורה ופשוטה לכך". היה זה בשבוע של פרשת שלח והמסבים נתנו בו עיניהם בתמיהה, בפרשת השבוע? פתח רבי ברוך את החמש ואמר: "כתוב **'כי אשר ראיתם את מצרים היום לא תספו לראותם עוד עדיעולם'**, והלא הבטחתו של הקב"ה ודאי חשובה היא בשבוועתו של בשר ודם, ומיד לאחר מכן נאמר **'וירא ישראל את מצרים מת עלישפת הים'**, ועל כך הוסיף ה"ילקוט שמעוני" שכל אחד מבני ישראל הפיר בפני המתים את מי שהיה נוגש ולוחץ אותו במצרים. והרי זו לכאורה סתירה קשה לפסוק הקודם **'לא תסיפו לראותם עוד עדיעולם'**? מאן אפוא ראיה שהבטוי 'יראה' חל רק על החיים ולא על מי שאינו בחיים".

וישם אתיהם להרבה (יד, כא)

עני אחד שאכל אצל בעל הבית, אכל ושתה הרבה מאד. לבסוף נטל פוס יין וטבל בה פרוסת חלה רכה שספגה את כל היין ואכל אותה, וכן פוס שניה ושלישית. חרה הדבר לבעל הבית אבל לא רצה לפגע בעני ולכן אמר לו ברמז: "למה משה רבנו היה צריך לעשות נס בכדי ליבש את הים, יכול היה לצוות על בני ישראל שיטבילו חלה וממילא יתיבש הים". השיב העני בחיוד פקחי: "בנראה שבכודו שכח שזה היה בפסח..."

וישע ה' ביום ההוא (יד, ל)

אל רבי חיים מצנז' נכנסה פעם אשה וקוננה לפניו שרע ומר לה מאד. נתמה רבי חיים ואמר: "תאמיני בשם יתברך ותבוא לך ה'ישועה". השיבה לו האשה: "רבי קדוש, הלא בתורה שלנו כתוב אחרת, תחלה נאמר 'וישע ה' ביום ההוא' ורק לאחר מכן 'ויאמינו בה' ובמשה עבדו". התפעל רבי חיים מאד מתשובת האשה הפשוטה והיה חוזר ומספר עליה בכל עת.

פנינים

ולא ינקם אלהים (יג, יז) - ה' לא הנהיג את ישראל במנהג העולם, שהשתיה מלמעלה והאכל מלמטה, אלא הפוך, אכל מלמעלה - "מן", ושתיה מלמטה - בארה של מרים.

ויסע משה (טו, כב) - בני ישראל רצו להשאר כדי לאסוף כסף וזהב, וכשבאו למרה לא היה להם מים, פי הקב"ה רצה להראות להם שפסח לא שונה כלום, שהרי היה להם הרבה כסף ומבין שלא היה מים לא יכלו לחיות, למרות כל הכסף והזהב שלהם. (ספרי המוסר)

שבועים תמרים (טו, כז) - 70 סוגי תמרים. כי 70 אילנות לא די בהם לכל העם. (אבן עזרא)

והיה ביום הששי והכינו את אשריביאי (טו, ה) - אומרים חז"ל "והיה" לשון שמחה. השמחה שאדם שמח בערב שבת לקבל את פני שבת המלכה - היא גופה הנה ההכנה לשבת. (חדושי הרי"ם)

ויהי ביום הששי לקטו להם משנה (טו, כב) - "משנה" אותיות "מ' שנה", רמז שאת המן אכלו מ' שנה במדבר, כמובא בהמשך; "ובני ישראל אכלו את המן ארבעים שנה". (שפתי כהן)

ה' נתן לכם השבת (טו, כט) - סופי תבות מתנה, רמז לדברי חז"ל "מתנה טובה ישלי בבית גנזי ושבת שמחה". (שמנה לחמו)

ויבא עמלק (יז, ח) - עמלק הוא האויב הגדול ביותר של עם ישראל בכל הדורות, ולכן נאמר בפסוק **"ויבא עמלק"** - "ויבא" אותיות "אויב", "עמלק" גנימטרף "מר". (חומת אנך)

ואהרן וחור תמכו בידי מזה אחד ומזה אחד (יז, יב) - "אחד" בגימטריא 13 כמספר אותיות האבות אברהם יצחק יעקב, וכן מספר האותיות של האמהות שרה רבקה רחל לאה הן 13. כלומר זכות האבות והאמהות עמדה להם, מזה "אחד" הינו האבות, "ומזה אחד" הינו האמהות. (שפתי כהן)

היה היה

העצה הגאולית

פעם אחת בא אל רבי אליהו חיים מיזל מלודז, אחד מיהודי העיר, איש תמים, ושפך לפניו את שיחו וצערו. "רבנו! בצרה גדולה אני, מצאתי מציאה בשוק וקמתי מצות השבת אבדה, ועל ידי מצוה זו באה עלי פרענות ואין אני רואה דרך להציל ממנה". "שכר מצוה - מצוה, ושלוחי מצוה אינם נזקים" הפסיקו רבי אליהו חיים, "אבל ספר לי דברים כהונתם".

"כך היה מעשה" התחיל אותו יהודי לספר בתמימות ומתוך כאב צורב. "לפני כמה שבועות, הייתי מיטל ברחובות העיר ומצאתי ארנק מלא כסף. באתי לביתי, פתחתי את הארנק ומצאתי בו סכום של אלף רבל. למחרת קראתי בעתון מודעה מאת אחד הפרצים הפולנים שאבד לו ארנק ובתוכו מעות, ומי שימצא את הארנק עם הכסף ויחזירם לו, יטל מאה רבל בשכרו. מיד הלכתי אל אותו הפרץ והחזרתי לו אבדתו. הפרץ נתמלא שמחה, נטל מידי את הארנק, מנה המעות שבתוכו ואני עומד ומחכה שיתן לי את מאה הרבל שהבטיח, אבל ראיתי כי פניו השתנו וכלו מלא חמה. הרהרתי בלבי, ודאי מתחרט הוא על הבטחתו, והלא כך הוא דרפו של גוי ידבר שוא וימינו ימין שקר, אבל תוך כדי הרהור התחיל הוא לצעק: 'גנב! כל ישראל גנבים! שני אלפים רבל היו לי בארנק זה, ואתה אינך מחזיר לי אלא אלף!'

"רעדה אחרתני. אני קימתי מצות השבת אבדה וכן נח זה מעליל עלי עלילת שקר. כמובן שהתחלתי לדבר אליו ותננני: 'אדוני הפרץ, יהודי כשר אני ואת האלקים אני רוא, משום זה חשבתי למצוה להחזיר לך את אבדתך. אם אין אתה רוצה לקיים הבטחתך ולתת לי את מאת הרבל, מוחל אני לך במחילה גמורה, ואל נא תעליל עלי עלילת שוא'. ואולם הפרץ כמו חיה רעה, התנפל עלי, חרף וגדף אותי, ונתן עלי בקולו 'גנב בן גנב! אלף רבל גנבת ממני ואני אמסר אותך למשפט'. בקצרה, הוא מסר דיני לערכאות וכבר קבלתי הזמנה לבוא לבית המשפט בעוד מספר ימים, אבל אני חושש, יהודי מול גוי, השופטים גם כן גויים, ומי יודע תוצאות המשפט?'

רבי אליהו חיים שמע את דברי היהודי בתשומת לב מיוחדת. הוא הרגיש כי הוא מספר קשט דברי אמת ואמר לו: "צרה זו באה עליך, משום שבשעת קיום מצות השבת אבדה היתה לך מחשבה זרה לקבל שקר של מאה רבל, גם אבדתו של גוי חייבים להחזיר שלא על מנת לקבל פרס, אבל בכל זאת אל תתנאש. האם באת בדברים עם איזה עורך דין שיהיה סגור שלך במשפט זה?" "כן", השיב הלה. "עורך דין פלוני יהיה הפרקליט שלי". "אם כן, אמר לו רבי אליהו חיים, "תבקש מאת הפרקליט שלך, כי יואיל נא לבוא לביתי ולהתיעץ אתי". הפרקליט בא ורבי אליהו חיים הורהו מה לטעון בבית המשפט.

ביום הדין, עמד הפרץ וטען לפני השופטים: "אבד לי ארנק ובתוכו שני אלפים רבל, יהודי זה מצא אבדתי אבל החזיר לי רק אלף רבל". והיהודי עומד וטוען מתוך קרירות נפש: "אדוני השופטים, מצאתי את הארנק ובתוכו לא היו רק אלף רבל, ואלף החזרתי".

התובע הכללי התחיל כמובן לדבר על אשמתו של היהודי, וכי אי אפשר כלל לפקפק בדבריו של הפרץ הנכבד? לעמדתו התחיל הסגור להצדיק את היהודי, אבל בתוך דבריו פנה אל הפרץ ושאלו: "האם מוכן אתה להשבע שאבדת שני אלפי רבל?" "כן!" השיב הפרץ ותוך כדי דבור קפץ ונשבע.

"אדוני השופטים", פנה אליהם הסגור, "אי אפשר כלל לפקפק בשבועתו של הפרץ הנכבד, אבל שבועתו זאת מעידה כי האבדה שנמצאה איננה שלו. חזקה על מחזיר אבדה שאדם ישר הוא, רמאי או גנב אינו משיב אבדה, ואם הוא לא מצא אלא אלף רבל, הלא כרי הדבר כי זוהי אבדה אחרת ולא אבדתו של הפרץ, אני דורש אפוא ממנו להחזיר את האבדה למי שמצאה!"

פניו של הפרץ הסמיקו והחזירו חליפות ובעיניו הצתה אש. השופטים הבינו כי הוא נשבע לשוא אבל כדי שלא להאשים את אחיהם הנוצרי בשבועת שקר, קבלו טענת הסגור והוציאו פסק דינם כי אלף הרבל שייכים ליהודי... (שרי המאה)

מאזרות

הגאון רבי שלום מרדכי שבדרון ז"ע ליום ההולא ט"ז בשבט תרע"א

נודע כנפיו מהרש"ם מברזן על שם עיר כהנתו במשך שלשים שנה. נחשב כגדול המשיבים בדורו ואלפי תשובותיו נדפסו בספריו הרבים. ביתו היה לתל תלפיות ורבים נהרו לקבל ממנו עצה ותושיה, והיה מכבד כל שואל גדול כקטן, זקן וצעיר. התנהג בעניו יתרה ומעולם לא בקש טובה מהזולת, ואף את ספריו היה מוציא בעצמו מן הארון. גם הנקרים בפרוהו מאד ושופטי בית המשפט המחוזי היו נמלכים בדתו פדינים מספקים.

פעם אמר לבנו, שבצעירותו לא רצה לעשות תורתו קרדם לחפר פה, ופתח חנות יון לשנתים ימים, ואז הספיק לחזור על כל ארבעת חלקי השלחן ערוך 400 פעמים, ורק אז עלה לכהן כרב. בעת חליו האחרון, התאספו כמה תלמידי חכמים בביתו והתנפחו בהלכה אחת באבן העזר. ספר לו רבי מאיר שפירא מלובלין (שהיה נכד אשתו השנייה) על הנופח והוא אמר מיד: "דין זה מפרש ב'דרכי משה' הלכות מזוזה". חשבו הנופחים שדעתו אינה צלולה מחמת מחלתו, אך כאשר עינו בטור ראו שדבריו צודקים. כשראה את פליאת רבי מאיר, הראה לו בסוף הטור מה שכתב: "היום... גמרת מאה פעמים ואת את ספר הטור" והפסירו: "אם לומדים מאה פעמים יכולים לזרז 'דרכי משה'..."

יוסיף דעת

על זהות המקום בו נקרע ים סוף ביציאתם ממצרים, רבו הדעות אם הוא בזרוע הימנית של ים סוף או בזרוע השמאלית.

חוקרים רבים ניסו במשך שנים רבות לצלול אל מעמקי הים, על מנת למצוא שרידים מתקופת המצרים, ולפני כ-35 שנה מצאו חוקרים ממצאים מעניינים בחוף נואיבה, אתר המתאים עם הסימנים המובאים בתורה כמקום בו נקרע הים ובני ישראל עברו בתוכו בחרבה.

בקרקעית הים נמצאו עצמות רבות, גולגולות וכן חלקי מרכבות שהיו מכוסים בשכבות של אלמוגים. נמצאו שם גם גלגלים בעלי שמונה חישורים, בהם היו המצרים הקדמוניים משתמשים. הממצאים הועברו למכונים רפואיים באירופה וגילם תוארך לתקופת שהות בני ישראל במצרים.

לא הרחק משם, התגלה גם עמוד אבן ועליו הכתובת: "מצרים, מתו, שלמה, אדום, פרעה, משה, מים" ובסיום שמו של הקב"ה. חוקרים מעריכים, כי העמוד נבנה בזמן שלמה המלך ששלט עד ארץ ישראל השלמה עד אילת הסמוכה לים סוף, והעמוד נקבע עם כתובת זו, כדי לסמן לדורות הבאים את מקום התרחשות הנס של קריעת ים סוף.

היה היה

מעשה בבוץ

פניני "אור החיים"

מדברי האור החיים הקדוש על הפקשה

מת על שפת הים - קשה למה הצרף להודיענו שראונו מת, פשיטא שלא יהיו חיים אחר הטביעה. ונדבותינו ז"ל אמרו כי ראו במיתתו, והודיענו בזה כי שם גמרו מיתתם, והטעם כפי שיבירו בהם ישראל בעודם חיים והם יראו בישאל ותכסם בושא, ולפי זה תורה פונת הכתוב על זה הדרך וירא ישראל את מצרים שהיתה יוצאה נשמתו על שפת הים, ותבת מת נקשרת עם אומרו על שפת הים ולא עם תבת וירא.

בשבתנו על סיד - מכאן אתה למד כי מדברי לשון הרע זה הם אותם שלא היו עליהם על סבלות מצרים והם השוטרים, כי המענים סובלי על הגלות לחמא עניא אכלו במצרים. ואולי שהם הרשומים ברשע הוא דתן ואבירם.

לא תמצאוהו בשדה - דקדק לומר בשדה לרמוז מאמר רשב"י שאמר בזהר כי ביום שבת ירד המזון של כל ששת ימים למעלה, ומאותו מזון ירד דבר יום ביומו, והוא אומרו לא תמצאוהו בשדה בכל למעלה בו ימצא אורבה מזון לכל ששה ימים.

ויבא עמלק - להיות שנתעצלו בתורה שנמשלה לפנים ולאש, דכתוב בה דברי כאש, ולא נתעסקו במלחמתה של תורה, לזה הענינים בצמאון כנגד בחינת המים ובאש המלחמה של עמלק.

דברי הימים

בי"ג בשבט תש"ה, שחרר הצבא האדום הרוסי את מחנות ההשמדה אושוויץ ובירקנאו בפולין מידי הנאצים, ואלפי יהודים ניצלו ברגע האחרון. במחנות אלו נספו כמיליון וחצי יהודים, הי"ד.

ביום זה, לפני 11 שנים בשנת תשס"ג, שוגרה מעבורת החלל קולומביה בפעם האחרונה ועליה האסטרונאוט היהודי אילן רמון שנספה באסון המעבורת עם 6 אסטרונאוטים נוספים.

ט"ו בשבט, הוא ראש השנה לאילנות לדעת בית הלל וכך נפסקה ההלכה. ביום זה נקבעים סוגי המעשרות וכן לעניין ערלה ונטע רבעי. מקדמת דנא נהוג לאכול ביום זה פירות שנשתבחה בהם ארץ ישראל.

בט"ו בשבט תרנ"ה, פרסם הסופר הצרפתי אמיל זולא את מאמרו המפורסם "אני מאשים" ובו הוכיח את חפותו של הקצין היהודי הצרפתי אלפרד דרייפוס שהואשם לשווא בבגידה. הוא נתבע לדין ונכלא, נמלט לאנגליה וחזר לצרפת.

בי"ז בשבט תרע"ט, נפתח בפאריס כינוס השלום שסיים את מלחמת העולם הראשונה.

בי"ז בשבט תשמ"ז, הוחל בארץ משפטו של ג'ון איוון דמיאניוק, שהוכרז כפושע אוקראיני בזמן השואה. הוא הורשע ונידון למוות אך זוכה בערעור, אך הורשע בגרמניה ושם מת לפני כמה שנים.

רבי אלחנן וסרמן היה מכתת רגליו לבתי גדיבים כדי להתרימם בשביל ישיבתו בברנוביץ.

פעם השתוללה סופת שלגים חזקה בחוצות, פתיתי השלג צנחו על מעילו של הרב והרטיובוהו מאד. הפץ הסמיד שפסה את האדמה דבק למגפיו ולמכנסיו, ופניו של רבי אלחנן היו מועדות לביתו של הגביר רבי יצחק.

לעתים תכופות היה פוקד את הגביר הגדול, ותמיד נהג הגביר להכין לו קבלת פנים מפארת ולהעניק לו תרומה הגונה, אולם הפעם לא מהר רבי אלחנן לדפק על הדלת.

"ביצד אכנס כך לביתו המפאך של הגביר?" הרהר בחשש, "מלכלך אני בפץ מכף רגל ועד ראש, אין זה ראוי שאבוא ואלכלך את שטיחיו היקרים וברסאות הפאך שלו".

"מה אעשה? האם עלי לשוב על עקבותי בלי להשיג את מטרת דרכי?" כך התלבט רבי אלחנן עם עצמו עד שצץ רעיון במוחו.

בזריזות מהר לעקף את הבית הגדול, עד שנצב בפתחו של המטבח בצדו האחורי של הבית. ברגש הקלה דפק שם על הדלת, הוא ידע שרצפת המטבח אינה מבסה בשטיחים ואת כסאותיו קל מאד לנקות.

הגביר הפתע מהופעתו של רבי אלחנן בדרך לא שגרתית זו, חנך לרגע ולפתע הבין. מיך השתנו פניו והוא נראה ככועס: "הוי רבי אלחנן!" קרא בקול, "הרב מקלקל את שתי גנותי!"

"מה? אני?! נדהם רבי אלחנן.

"כן!" אמר הגביר בקול חמור, "הרב מקלקל אותך. כל החנוה המסוור שהשקעתי בהו, עלולות הן לאבד ברגע אחד".

לא הבין רבי אלחנן לכעסו של הגביר, משתאה ומשתומם הביט בו, "מה רוצה ממנו בעל הבית? מה תטא לו?"

מיד הסביר הגביר לראש הישיבה את פונתו: "כל ימי מתאמץ אני להחזיר בבנתי את ההבנה הברורה, שכל העשר שבעולם, כסף ותענוגות ובתי פאר, לא שוים מאומה בלי התורה הקדושה. אם לא ישתמשו בחפצים וברכוש למען התורה, כלום אין בידך".

"אני חוזר ומשנן, כי רק המסירות ללמוד התורה וקיום מצוותיה הם אלו שייבאו את האשר הנכסף, שלות הנפש והמרגוע האמתיים, כי אין חשיבות לרפוד יקר ושטיח נוצץ, לעמת רגע אחד בו יהנה מפל זה בן תורה. והנה נכנס ראש הישיבה ומראה לבני בתי את ההפקה, פאלו חשוב הוא הפלון יותר מכבוד תורתו".

כך טען הגביר בלהט ובכאב, אך הוא לא הסתפק בדבורים. הוא בקש מרבי אלחנן להתלות אליו אל הפלון המפאך שהכל מבריק בו, שם הושיבו על אחת הפרסאות היקרות שפמובן פתה פלה בבץ, ועל השטיח נראו כתמים של רפש ולכלוך שדבקו בהם ממגפיו של רבי אלחנן.

בפתחו של החדר עמדו אשתו ובנותיו של הגביר מתבוננות במוחזה בהשתאות. יותר מכל הלקחים, למדו אותן עיניו הקורנות של אביהן, אוהב התורה ולומדיה. מבטו המאשר הראה להם, כי התורה ובכוד לומדיה עומדים מעל כל רכוש גשמי שבעולם.

זכה הגביר לראות פרות חנוכו ושאפוותיו בחייו. שתי גנותיו נשאו לגדולי תורה ראשי ישיבת טלז. ♦ (אוצרות האגדה)

משפח

מטעם

צ'ללו בעופרת במים אדירים (טו, טז)
 רבים ממפירשי המקרא מתעלמים מן שהמלה "במים" מטעמת בטעם מפסיק (טפחא טרחא), ומחברים את המלים ביהוד והמשמעות היא שהמים היו אדירים וחזקים. אולם יש מפירשים שנגמדים לטעמי המקרא, ולכן מפירשים ש"אדירים" חוזר על המצרים, ובאלו נכתב פה: "אדירים צ'ללו בעופרת במים".
 והאמת שיש מקור לשתי הדעות מהמדרש ומהגמרא. בדברי חז"ל: "בוא אדיר ויפרע לאדירים מאדירים באדירים". הקב"ה שהוא אדיר, יפרע לעם ישראל, מהמצריים, במים האדירים של ים סוף. במדרש מסמך את הפסוק: "צ'ללו בעופרת במים אדירים" שהמים חזקים ואדירים, ואלו בגמרא מובאת מן ראיה הפוכה שהמצרים נקראים "אדירים".
 חז"ל השתמשו במטבע הלשון "מים אדירים" כפי הפרוש הראשון, בדברי רבי עקיבא: "צ'ללת במים אדירים והעלית חרס בידך".
 דגמה נוספת לטעמים אלו: "נצבו כמו נד נזלים", וגם שם המלה "נד" בטעם מפסיק, ויש להזכיר בשעת קריאת שירת הים בתפלה, להזכיר את המלים "נצבו כמו נד", להפסיק מעט ולומר "נזלים", כאלו כתוב פה: "נזלים נצבו כמו נד".

מדגש

"קפאו תהמת בלבי" (טו, טז). רב המפרשים ובראשם רש"י מפרשים שהמים התקשו והתקשו למקשה אחת, גדוּמָה למשמעות בלשוננו היום, ומביאים ראיה מהפסוק באיוב: "וכנבנה תקפיאני".
 אולם יש מפרשים ש"קפאו" פירושו שהמים עלו וצפו מלמעלה, ומביאים ראיה לדבריהם מהפסוק בצפניה: "הקפאים עלי-שמריהם" (ומכאן הבטוי על אחד שאינו מתחדש: קופא על שמרי). וכן התרגום על הפסוק: "ויצף הברזל" - "וקפא פרוזלא". גם חז"ל מזכירים "המקפה אכילתו במים" לשון הצפה, וכן בזהב "מן הקופה" - תכלין שצה ונדבק בשולי הקדרה.

ממלה

יהודי אחד עלה לארץ ישראל. בהגיעו לעיר הנמל נאמר לו שעליו להמתין זמן מה עד בוא האניה. נכנס ביתנים לנוח במלון אחד והזמין מנת קשר לסעד את לבו. נסה האיש להתבונן את מזלגו במנת הקשר והנה בלה עצמות ולא נתן לאכלה. התרעם האיש ואמר אל המלצר: "מדוע הבאת לי מנת עצמות?"
 השיב המלצר בחייד: "הרי נוסע אתה לארץ ישראל, ודרי נאמר והעליתם אתי עצמותי מזה אתכם"...

פעם אחת שאלו תלמידיו של רבי שמעון בר יוחאי את רבם, מפני מה ירד הקן לבני ישראל בכל יום, ולא פעם בשנה לכל השנה? אמשל לכם משל, ענה להם. למה הדבר דומה? לכן מלך שאביו הקציב לו את מזונותיו וצרכיו לשנה שלמה. היה הקן רואה את אביו פעם אחת בשנה בלבד. חשב המלך בלבו: "בני, שאני אוהבו כל כך, איני רואהו אלא פעם אחת בשנה". אמר המלך לבנו: "עד עכשו היית מקבל מזונותיך אחת לשנה, אולם מעכשו אתן לך צרכיך בכל יום ויום". בן הוא גם בבני ישראל, כל אדם שהיו לו בנים היה דואג וחושב בלבו: אמנם היום ירד מן ישי די אכל בביתי, אולם מה יהיה מחר? אולי מחר לא ירד מן? אתפלל לה' ואבקש ממנו שיירד בכל יום. והיו ישראל מכונים לבם לאביהם שבשמים בכל יום.

בכתביו של המהר"ם ש"פ נמצא כתוב: "ויקח שש, מאות רכב, בחור!" עמלו בני ביתו ותלמידיו חכמים רבים לפענח את פונתו של גאון ישראל זה, ולא עלה בידם, עד שלבסוף נכנסו אל הרב ושאלוהו מה פונתו. הסביר הרב: "ויקח שש" - אם נפחית את הסכום שש "מאות" - מהמלה "רכב" שהיא בגימטריה 222, ישאר בדינו הסכום 216, שהוא בגימטריה "בחור" = 216.

הרמב"ם היה רופא האישי של מלך מצרים ובהשגחתו המסורה הרגיש המלך המיד בקו הבריאות. פעם פנה המלך אל הרמב"ם ואמר: "אף אוכל לדעת אם באמת רופא טוב אתה? הרי אף פעם איני חולה ואם פעם אחלה מי יודע אם באמת תדע לרפאות אותי?" ענה לו הרמב"ם: "הרופא הטוב ביותר הוא זה השומר את המטפל שלא יחלה כלל, ולא זה המצליח לרפא את החולה, וכך כתוב בתורתנו הקדושה: "כל-המחלה אשר-שמתו במצרים לא-אשים עליך כי אני ה' רפאך". אומר הקב"ה: אדאג שכל המחלות אשר היו במצרים כלל לא יבואו עליך".

חסיד אחד הסיח את צערו לפני רבי מרדכי מנשכיו, כי חולה מסכן הוא ולבקש עצה למחלתו הגנושה בא. השיבו הרבי: "סע אל הפרופסור מאנפולי, אצלו ודאי המצא מזור ותרופה למחלתך". שמע החסיד בקול הרבי ומיד שכר סוס וענלה ומהר להגיע לאנפולי. כשהחסיד הגיע לשם צחקו ממנו תושבי המקום: "היכן יש באנפולי פרופסור? הרי אנפולי עירה קטנה היא ואפלו רופא פשוט אין בה..."
 שאלם החסיד: "מה עושים אתם אם פוגעת בכם מחלה?" השיבו לו: "אין לנו על מי להישען אלא על אבינו שבשמים!" מאכזב ומלא מרירות חזר החסיד לרבו וספר לו פי שמע בקולו, נסע לאנפולי ונכח לדעת שאפלו רופא פשוט אין שם. שאלו הרבי: "האם שאלת את היהודים שם מה עושים הם במקרה של מחלה?" ודאי! השיב החסיד, "הם אמרו לי שגלית בררה נותנים הם את בטחונם בה". "שוטה!" אמר לו הרבי, "אל הפרופסור הזה שלחתיך, שנאמר 'כי אני ה' רפאך'!"

מספר על הרב מופניבד' שפאשר רצה שור החנוף בליטא לגזר שילמדו כל הזרמים ביחד פמה שעות למודים פלליים, נפגש עמו הרב להביע את התנגדותו. שאלו השר: "מה רע בכך שבניכם ילמדו השבון יחד עם שאר ילדי המדינה, וכי אצלכם החשבון או המספרים שונים?" ענה הרב: "בדיוק פה! תאמר לי איך אתם סופרים?" אמר לו: "אפס, אחת, שתים". אמר לו הרב: "כבר יש שוני בינינו, אנו תמיד מתחילים מהאחד, ויחידו של עולם..."

כאשר היה רבי יצחק אלחנן ספקטור מקובנא עסוק בהכנה לדפוס של אחד מספריו, פנה אליו אחד הגבירים אשר נדבה רוחו אותו והציע בפניו את השתתפותו בהדפסת הספר. אך רבי יצחק אלחנן אמר לו בנימה תובענית: "בהיותי בחור צעיר, למדתי בשיבה בעירה בה דרת אתה. במנעלי נפערו חורים והקר והגשם חדרו פנימה. בהתאם למעמדה ויכלתה פנו אליך בשעתו לרכוש בעבורי זוג נעלים חדשות, אך אתה סרבת, ובשל כך חליתי ונפלתי למשפך למשך פמה שבועות ואבדתי זמן יקר של למוד תורה. אלו קניית בעבורי את הנעלים היית שתף ללמוד של אותם שבועות, אך לא נצלת את הזכות שנפלה בחלקך. עתה כאשר ספרי מוכן לדפוס לא תנתן לך שוב הזכות לטל חלק בתורתך, אחרת את המועד".

"שאל עצה בכל רגע ולא יקרב בך נגע, יהודוה ביום תצלה ותנצל בלא פגע"
 (רבי אברהם אבן חסדאי)

לקוּטִים וּסְפוּרִים נִפְלְאִים

פרשת בשלה

"ויעשו כן" (יד, ה)

אמרו: אין לנו אלא דברי בן עמרם! (מכילתא)
סיפר הגר"ש ברזם זצ"ל: "פעם ראיתי את הסטייפלער יושב על יד השולחן עם בני משפחתו ומתאנח. שאלתי אותו מה קרה? והוא סיפר לי שהחזון איש שאל אותו שאלה מסויימת והשיב לו שיש ע"ו תשובה בשו"ת חת"ס, והחזון"א הגיב שאין כזה חת"ס, ומכיון שיש לי בבית את הספר הנ"ל ויש שם תשובה כזו, זה אומר באופן ברור שיש זיוף בהוצאה הזו שנמצאת בביתי, והדבר גורם לי צער רב".

מכל צד: המצרים מצד אחד, המדבר מצד שני והים הגדול ממולם, ומהיכן תצמח הישועה?
אף אחד לא העלה בדעתו שהים יקרע, ולמעשה אכן ניצלו ע"י זה.

כך הוא עניין הפרנסה, אדם מסדר לעצמו המון תכניות בעסקיו, ולרוב, הדבר עולה בידו בסייעתא דשמיא ממקום שלא תכנן ולא חשב עליו כלל מראש, וזהו הקשר בין מזונות האדם לקריעת ים סוף.

"ויסע מלאך האלקים" (יד, יט)

מדוע השתמשה התורה בלשון דין - "אלקים" ולא בלשון רחמים - "ה"?

בני ישראל אכן היו נתונים בסכנה בשעה זו שרדפו המצרים אחריהם, ומדוע?

מפני קטרוגה של מדת הדין שאמרה: גם המצרים וגם היהודים עובדי עבודה זרה, מדוע ירחם ה' דוקא על היהודים?
אך הפסוק בקהלת (ג טו) אומר: "והאלקים יבקש את נרדף". אפלו כאשר צדיק רודף את הרשע, ה' מציל את הרשע משום שהוא נרדף.
לכן נכתב ויסע מלאך "האלקים", זה אותו אחד שנאמר בו "והאלקים" יבקש את נרדף.
(אזנים לתורה)

טְרַאוּמָה, היא מקרה נוראי שִׁמְעוּעַ אֶת הָאָדָם וְנִחַק בְּלִבּוֹ, וּמֵאֵז מְלוֹה אוֹתוֹ לְזַמֵּן רַב, עַל כָּל מְשִׁמְעוֹתָיו וְרִגְשׁוֹתָיו שְׂאִינָם מְרַפִּים...
כְּשֶׁאָדָם עוֹבֵר טְרַאוּמָה, כָּל הַמְעַרְכוֹת הַרְגִילוֹת שֶׁלוֹ נִסְגְּרוֹת, שׁוֹם דְּבַר רְגִיל לֹא עוֹבֵד: הוּא לֹא מְרַגֵּשׁ כְּלוּם, הוּא לֹא מִבִּין כְּלוּם, הוּא הַמוּם!
הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּרָא מִנְגֻנוֹן שְׁשׁוּמֵר עַל הַנְּפֶשׁ שֶׁלֹא תִפְגַּע, וְכִדֵּי שֶׁהַנְּפֶשׁ לֹא תִרְגֵּשׁ וְלֹא תִבִּין אֶת גְּדֻלַּת הַטְּרַאוּמָה - הַמְעַרְכַת הַרְגִישִׁית וְהַשְׁכֵּלִית פְּשוֹט נִסְגְּרָת.
הָאָדָם נִמְצָא בְּאוֹתָם רְגָעִים בְּהַשְׂרָדוֹת, הוּא בּוֹרֵחַ, נִלְחָם אוֹ קוֹפֵא בְּמִקוּמוֹ...
בְּמַלִּים אַחֲרוֹת: כְּשֶׁאָדָם חוֹוֶה טְרַאוּמָה - הוּא לֹא בְּאֵמֶת נִמְצָא שֵׁם.

"למחרת נכנסתי שוב לביתו של הסטייפלער וראיתי שפניו צוהלות, ושאלתי מה קרה? לתמיהתי השיב, כי החזון"א קרא לו ואמר שהצדק עמו ובאמת ישנה כזו תשובה בחת"ס, וזה אומר שלא זיפו את תשובת החת"ס...
"זו דוגמא של אמנות חכמים תמימה ומוחלטת" - הפטיר הגר"ש ברזם.
(מתוך מאמר)

"אל תיראו התייצבו וראו את ישועת ה'" (יד, יג)

"קשים מזונותיו של האדם כקריעת ים סוף" (פסחים קיח) רבי בונם מפשיסחא היה אומר, שאף שחוב מוטל על האדם, לרדוף אחר פרנסתו, עליו לשים בטחוננו בה'.
הוא הביא על כך את דברי חז"ל: "קשים מזונותיו של האדם כקריעת ים סוף", ולכאורה תמוה מהו הקשר בין פרנסה לקריעת ים סוף?
אלא שבשעה שעמדו בני"ע על הים, היו נתונים בצרה

"ויסר את אופן מרכבותיו וינהגו בכבודות" (יד, כה)
יש להבין, מה היה צורך בזה הנס, שהרי כיון שהמצרים היו אחרי בני ישראל, ממילא כשיצא האחרון מעם ישראל מן הים - עדיין נשארו המצרים בים, ומדוע ניהגם הקב"ה בכבודות?

לעי"נ הרה"צ

ר' פנחס בן ר' בנימין בינוש רוזנבוים זצוק"ל
כ"ו בניסן תשע"ז

ונראה שכך הוא מנהג העולם וטבע האדם, שכאשר הוא נזכר בנס מופלא שנעשה לו, מיד הוא נזכר גם בדבר דומה שנעשה לו.

הוא אשר אירע לעם ישראל בעומדם על שפת הים, שכאשר ראו "את מצרים מת על שפת הים", מיד נזכרו בדבר אחר שאירע על שפת המים, והוא הצלת מושיען של ישראל משה רבינו ע"ה - ע"י בת פרעה, ולכן: "וירא ישראל את הים הגדולה" - ידה של בת פרעה שנתארכה ונהייתה 'יד גדולה' וכך הצילה את מושיעם...

(מתוקים מדבש)

"אז ישיר משה" (טו, א) אמר משה: במה שחטאתי לפניך, בו אני מקלסך. חטאתי לפניך ב'אז', שנאמר (ה, כג) "ומאז באתי אל פרעה לדבר בשמך הרע לעם הזה", לכן אני משבחך ב'אז', "אז ישיר משה".

וכן הקב"ה, בדבר שהוא מכה, בו הוא מרפא. (שמות רבה)

"ויבאו מרתה ולא יכלו לשתת מים ממרה כי מרים הם על כן קרא שמה מרה... ויצעק אל ה' ויורהו ה' עץ וישלך אל המים וימתקו המים" (טו, כג-כה)

צריך ביאור, מדוע נקרא שם המקום "מרה", הרי לאחר הנס שנמתקו המים היה נכון יותר לקרוא את המקום 'מתוקה'.

אלא ביאר רבי יחזקאל מקוז'מיר זי"ע, כששתו בני ישראל ממימי מרה הרגישו כי מרים הם ואינם ראויים לשתיה,

החלו זועקים לה' ומבקשים שישלח להם מים מתוקים לשתות, והיו חושבים על ניסים גדולים שיחיש להם ה' ויזמין להם מים לשתות.

אך זאת לא שיערו בנפשם, שיהפוך את המים המרים עצמם למתוקים, וישתו מאותם המים עצמם. לכן קרא למקום בשם 'מרה', שיזכר לדורות בכל עת

אולם ידוע, שהתוספות (ערכין טו) ביארו, שהים לא נקרע מצידו האחד אל צידו השני, אלא נקרע בצד אחד ונמשך כחצי גורן עגולה (- חצי עיגול) אל אותו צד בהמשכו.

ומכיון שהים נקרע לשנים עשר קרעים כדי שכל שבט ושבט מישראל יעבור בשביל נפרד, הרי שהשביל הקרוב ביותר לשפת הים בחצי העיגול הוא בעצם השביל הקצר ביותר מכל השבילים.

אם כן, כיון שהמצרים נכנסו לכל השבילים הרי שהשבט הנמצא בשביל הארוך ביותר טרם היה מספיק להגיע

לשפת הים, והמצרים שבשביל הקצר היו מגיעים אל היבשה, וכך לא היה אפשר להשיב את המים על כל המצרים.

משם כך הקב"ה ניהג בכבודות את המצרים - בגלל אלו שבשבילים הקצרים, כדי שאחרון השבטים הנמצאים בשבילים הארוכים יספיקו להגיע בבטחה אל שפת הים, ואז ישוב הים על המצרים שבכל השבילים ויטבעו בו כל המצרים כאיש אחד בלב אחד...

(ערבי נחל)

"וירא ישראל את מצרים מת על שפת הים, וירא ישראל את הים הגדולה אשר עשה ה' במצרים" (יד, ל-לא) לכאורה יש לתמוה, מדוע רק עתה ראו ישראל את "הים הגדולה" אשר עשה ה' במצרים, הלא ניסים גדולים נעשו גם לפני קריעת הים?

וביותר, מלשון הפסוק משמע שבגלל שראו את מצרים מת על שפת הים

- ראו את הים הגדולה, ואין מובן כיצד הדברים משתייכים!?

ענה על כך בעל ה'בן איש חי' באופן נפלא: בגמרא (ברכות נד.) מסופר על מר בריה דרבינא שנעשה לו נס גדול, ולאחר זמן נעשה לו נס נוסף, ובכל פעם שהיה עובר ליד מקום אחד הניסים היה מזכיר לשבח גם את הנס השני.

חולף זמן, והאדם ששב לעצמו - מנסה לעבד את מה שקרה לו, הוא מנסה לשחזר, יש לו הבזקים ותמונות במח מרגעי הטראומה, והוא מנסה לנתח אותם, להבין מה בעצם קרה שם, מנסה להתחבר לרגעים הנוראיים הללו, לחזור אליהם, ולהרגיע אותם... הוא לא מבין, שכל עסוק בטראומה, כל הבזקי הזכרון הללו, לא רק שלא עוזרים לו להתרפא - הם רק מגבירים את הנוק! פי המנגנון האלוקי שומר על הנפש שלא תפגע מהארוע - ואלו האדם מנסה בכל זאת לחזור לשם... מצד שני, מה אפשר לעשות? הרי ההבזקים הללו עולים מעצמם! האדם לא שולט עליהם, הם חוזרים ומתעוררים, חיים בתוכו ולא מרפים... האם אין שום דרך להרגיע אותם? מגלה לנו הרה"צ ר' אשר פרינדר זצוק"ל סוד עצום: נכון, הרגעים הללו הם אכן בעלי פוטנציאל להזיק לנפש - אבל בעבודה נכונה אתה יכול להשתמש דווקא עם אותם הרגעים כדי לגאל את הנפש ולגרם לרפואה אמיתית! הכיצד? בשביל להסביר את זה, חוזר ר' אשר למהות האדם... מהו האדם? מי הוא ה'אני' שפועל בתוכי? איפה ה'אני' הזה נמצא? האדם הוא לא העתיד שלו, פי העתיד עדין לא הופיע... האדם הוא לא העבר שלו, כי העבר התאדה ואבד לנצח... האדם הוא אפילו לא ה'הווה' שלו, כי הוא לא מספיק להתבונן בהווה - וההווה כבר נעלם, חומק אל העבר האבוד... אז מי אני כן? איפה אני נמצא?

לעי"נ האשה החשובה

מרת מרים יוכבד ב"ר צבי ליבוביץ ע"ה

כ"א מר חשון תשפ"א

צרה ומרירות שיהיה לעם ישראל - שהצרה עצמה היא חוקה אלמונית תועיל לתיקון הנפש, מכל מקום עצם המתיקות!

כי כל מה דעביר רחמנא לטב ביד, וכאשר יאמינו בה' 'תתגלה' להם המר עצמו למתוק. וכך כל אדם צריך להשריש בלבו שכל מה שעובר עליו הכל הוא 'טובה' מאת ה'. ואף כי פעמים תבוא עליו 'צרה', כאשר יאמין שהיא לטובתו יראה בעיניו כי ה'צרה' היא 'צהר', והרע הוא טוב. (אוצרות פניני התורה)

"ויאמר אם שמוע תשמע לקול ה' אלוקיך והישר בעיניו תעשה והאזנת למצוותיו ושמרת כל חוקיו כל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך כי אני ה' רופאיך" (טו, כו)

כאשר בא חולה אל הרופא, רושם לו הרופא סם פלוני ועשב אלמוני לרפואתו. עוד יאמר לו הרופא, כי לא יאכל דבר זה ולא ישתה דבר זה, ועל הכל יסמוך החולה וישמע בקולו. למרות שאין החולה מבין כיצד סם פלוני יביא מזור למחלתו וכיצד משקה פלוני יקרבת קיצו, מכל מקום הוא סומך על הרופא, אשר הוא הבקי, המבין והמומחה לדבר. כך גם בתחלואי הנפש. הרופא הגדול, מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, נתן לנו סדר מצוות וחוקים, אשר יועילו לרפואת נפשותינו.

חיי האדם הם כמו מנגינה. מה בעצם יוצר את המנגינה? האם הרגע הקודם בשיר - והרי הוא כבר לא נשמע!

האם הרגע הבא - והרי הוא עוד לא הופיע! והאם, האם הרגע הנוכחי? הרי אם תנסה להקשיב לרגע הבודד העכשוי - לא תשמע יותר מהבירה אחת קלושה וחסרת משמעות, 'הי', 'אה', 'הו'! לא יותר... מהו אם כן הנגון?

הנגון הוא - החבור בין העבר, ההווה והעתיד! זה, בעצם, מרכיב את האדם... האדם הוא משהו מאוד מגבל, שאינו באמת קים, ישות מצמצמת ומגבלת, עם תאריך תפוגה ורגעים שבו הוא מרגיש 'אויס מענטש' - כבר לא בן-אדם...

ואם כך שואל ר' אשר: בשביל מה רבונו של עולם ברא את העולם? הרי הוא 'אין סוף' - ואנחנו מגבלים מאוד! מה כבר יכול יצור מגבל ו'סופי' לתרם ולהוסיף למהות האינסופית?

אומר ר' אשר: בדיוק את זה, את ההפכה בזה שאני מגבל וחסר כוח ואני תלוי אף ורק בבורא - זה מה שאני יכול לעשות כאן בעולם, רק את ההפכה הזו! כשאני מבין את זה - זאת היא עבודת השם! כשאני מבין את זה - זוהי תכלית הבריאה! כשאני מבין את זה - זה ממש מביא את הגאולה! פי אני מישם את המטרה לשמה הכל כאן נברא...

הבעיה היא, שקשה לנו מאוד להספיק לזה... האדם לא מוכן לומר כל כך מהר על התחושה שהוא ישות, שהוא מסגל לבד, שיש לו כוח לא מבטל, שיש לו הצלחות והשגים, ושהוא מכשר וחרבותי ומצליח... האדם אפלו נלחם על זה, להשאיר בתחושה הנעימה של בעל יכלת, ולא להזכר לרגע בחסר האונים הטבעי שלו...

אדם כזה, איפה כאן ההפכה בזה שאני מגבל? ואיפה כאן תכלית הבריאה? הקשיים שהאדם עובר בחיים, בכל תחום ובכל רמת קשי - נועדו למטרה אחת ויחידה: לקרב אותנו לתכלית הבריאה!

בלי הקשיים, בלי הנפילות, בלי הכשלונות - היינו שוכחים אותו, חושבים שאנחנו 'כל יכולים', שוכחים שאנחנו מגבלים ובעלי תאריך תפוגה! המעברים שאנו עוברים, מלמדים אותנו כמה אנו חסרי אונים, כמה אנחנו לא באמת מסגלים לבד, כמה אנו צריכים אותו בחיינו...

מחובתנו לקבל דברי הרופא הגדול, אשר הוא יודע את תחלואי הנפש ואת דרכי הרפואה שלהם. זהו שאומרת התורה: "אם שמוע תשמע בקול ה' אלוקיך והישר בעיניו תעשה" אף על פי שאולי אין הדברים נראים כשרים בעיניך, והרי הם, לדעתך, דברים בלא טעם, "והאזנת למצוותיו ושמרת כל חוקיו", הגם שנראים בעיניך כחוקים ללא טעם, אזי "כל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך". ושמא תשאל: כיצד זה אדרש לשמור חוקים אשר אין אני מבין את טעמם, התשובה לכך היא: "אני ה' רופאך", וכשם שאתה שומע לרופא לכל אשר יאמר, מפני שאיך יודע בחכמת הרפואה, ואילו הוא יודע, כן אני לך כמו רופא נאמן, היודע מה טוב לך ומה אינו טוב לך. (החיד"א, נחל קדומים)

"הוא הלחם אשר נתן ה' לכם לאכלה" (טז, טו)
הגאון רבי יצחק קופלמן זצ"ל אמר: כאן רמוז דרכי ההשתדלות לפרנסה, וביאר עפ"י משל מדגי הים. מזונם של הדגים הגדולים הוא ע"י שטורפים דגים קטנים ואוכלים אותם. כמובן, מיד שדג קטן מרגיש שדג גדול מתקרב אליו הוא בורח ממנו בכל כוחו, והדג הגדול רודף

אחריו עד שמשיגו ואוכלו.

אף על פי שאין אנו מבינים כיצד מצוה פלונית או

תמה הבחור על השאלה, ואמר במבוכה: "הרי דוד המלך אמר בתהילים 'ימי שנותינו בהם שבעים שנה ואם בגבורת שמונים שנה'".

החזיר לו החפץ חיים: "וכיצד אפוא תתפרנס מגיל שלושים ועד שמונים, לאחר שתסיים את שנות ה'קעסט' של חותנך?"

החל התלמיד להצטדק ולומר: "הרי אני יהודי מאמין, ויודע שהקב"ה מפרנס מקרני ראמים ועד ביצי כנים", ומיד הפסיקו החפץ חיים" ואמר לו בגערה: "ישמעו אזניך מה שפיך מדבר! מגיל שלשים ועד שמונים שנה אתה סומך על הקב"ה, ואילו למשך חמש השנים הקרובות אינך סומך עליו!?"

"וילקטו אותו ... איש כפי אכלו לקטו" (טז, כא)

הגאון הצדיק רבי אליה לופיאן זצ"ל, אמר חידוש נפלא, מבהיל על הרעיון:

הכתוב אומר: "איש לפי אכלו עומר לגלגולת" (טז, טז) ולאחר מכן (פסוק יט) מופיע הציווי: "איש אל יותר ממנו עד בוקר", ומיד אחר כך (פסוק כ) התורה מספרת: "ולא שמעו אל משה ויתירו אנשים ממנו עד בוקר".

אנשים אלו, כפי שגילו לנו חז"ל, היו דתן ואבירם. ומה היה ה"חשבון" שלהם להותיר מן המן למחר? הם אמרו לעצמם: "מי יודע מה יהיה מחר? מה נאכל מחר, אם, חלילה, לא ירד מן? מה שבטוח בטוח! נאכל היום רק מחצית העומר שלי קטנו ואת מחציתו השניה נאכל למחר! ליתר בטחון!"

אי אי אי! לא היתה להם את מידת הבטחון בהשם יתברך שיתן להם את אכלם גם מחר! הם אכלו היום רק חצי עומר ושמרו את החצי השני למחר...

ומה אומר הפסוק שלאחר מכן? (פסוק כא) "וילקטו אותו בבוקר בבוקר איש כפי אכלו" - פירושו: כמה אכלתם אתמול? חצי עומר? מכאן והלאה תקבלו כל יום רק חצי עומר... "כפי אכלו"! כפי המידה שאכלתם אתמול. בעטיו של חוסר הבטחון שהיה לכם, כך תקבלו מכאן ולהבא מידי יום ביומו במשך ארבעים שנה! מוראדיג! (יחי ראובן)

והנה כשפותחים אח"כ את הדג רואים במעיו שהדג הקטן מונח כשראשו בצד הפנימי וזנבו בצד החיצון לכיוון הפה של הדג, כאילו בלע קודם את ראשו ואח"כ את זנבו, והדבר מתמיה כי מאחר והדג הקטן ברח מהגדול הרי שזנבו קרוב לפיו של הגדול, וכשהגדול משיגו ואוכלו נמצא בולע זנבו תחילה ואח"כ את ראשו, ואיך זה שראשו בפנים וזנבו בחוץ?

התשובה היא, אמנם הדג חושב שבלע את הדג שרדף אחריו, אך לפי האמת אותו דג הצליח לברוח, והוא בלע דג אחר שה' זימן לו!

כך בדיוק מתנהלת פרנסת האדם, האדם סבור שעל ידי פעולה פלונית ירוויח ממון רב, ולמעשה מגיע הרווח ע"י פעולה אחרת לגמרי שמעולם לא חשב שיצליח ממנה! ללמדך שלא ההשתדלות מביאה את הפרנסה, אלא על האדם מוטל לעשות השתדלות וה' יפרנסו בדרכים משלו.

כך היה אצל המן ששאלו "מן הוא", כי הם בקשו לחם ולא עלה בדעתם לקבל משהוא אחר, והשיב להם משה "הוא הלחם אשר נתן ה' לכם לאכלה". (אוצרות פניני התורה)

"וימודו בעומר ולא העדיף המרבה והממעוט לא החסיר איש לפי אכלו לקטו" (טז, יח)

כך היו דורשי רשומות מפרשים את הפסוק, שכך היא המדה בעניני פרנסת האדם, שאף שצריך להשתדל למענה, אולם המרבה בהשתדלות יותר מדי,

לא מוסיף לעצמו פרנסה גדולה יותר, והמעט לא מחסיר לעצמו כלום, אלא איש לפי אכלו לקטו, כפי שנגזר עליו, מראש השנה ועד ראש השנה.

בישיבתו של החפץ חיים ברדין, למד תלמיד אחד שהפליג בשנים ועדין לא הקים את-ביתו.

פעם הזמינו ה"חפץ חיים" ותמה בפניו מדוע אינו נותן לבו למצוא את זיווגו ולהקים בית בישראל.

השיב התלמיד וטען, כי הוא מחפש שידוך כזה, שחותנו יתחייב להחזיקו סמוך על-שלחנו לפחות חמש שנים מזמן נשואיו, כדי שלא יצטרך לעסוק במלאכה לפרנסתו, ויוכל ללמוד ללא הפרעה.

פנה אליו החפץ חיים" ושאלו: "אמור נא לי, כמה שנים אתה משער שיהיו ימי חיך?"

הרה"צ ר' אשר זצוק"ל נכנס פעם לבית כנסת בני ברק טפוסי, והבחין בלוחות הכתובים שהצבו מעל לארון הקודש ועליהם נכתב בקצור 'אנכי השם אלו-היך' - בלי ההמשך...
אמר ר' אשר: אם לא כתוב 'אשר הוצאתיך מארץ מצרים' - זה שקר!
כי לדקלם סתם כך 'אנכי השם אלו-היך' בלי לחוות את התלות שלי בו - מתוך הכרות עמקה עם הנפש שלי, אם זה לא מגיע מתוך החנה האישית שלי, מתוך המעברים שלי, מתוך החלשה שלי - אז זה דבורים בעלמא!
רק כשאני זוכר מאיפה הגעתי, ובאיזה 'מצרים' אני נמצא, כשאני מכיר את הדלות והאביזנות שלי, את החלשה וחסר האונים, רק כשאני מבין את התלות המחלטת שלי בו - רק אז אני ממליך אותו עלי!
רק אז אפשר להתחבר אליו, לחיות שהוא אכן 'אנכי השם אלו-היך'.

(נקודות של אור - ספינקא)

א גוט שבת

גליון 560
שנה י"ב תשפ"ג

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

תורה למשפחה ליישן על הישיבה ליהודים במחנה

סיפורי חז"ל

והכית בצור

הבאר שהיתה במדבר, דומה היתה לסלע עגול מלא נקבים בכברה, מפכפכת ומעלה מים כמפי הפך הזה, והיתה הבאר עולה עמהם להרים, ויורדת עמהם לגיאיות במקום שישאל שרויים, הבאר שרויה כנגדם. במקום גבוה כנגד פתחו של אהל מועד, נשיאי ישראל באים וסובבים עליה במקלות ואומרים עליה את השירה, 'עלי באר ענו לה' והמים מבעבעים ועולים כעמודים למעלה, וכל אחד ואחד מושך במקלו איש לשבטו ואיש למשפחתו, והיא טובבת את כל מחנה ישראל ומשקה את כל הישימון ונעשית הבאר נהרות נהרות, עד שישאל יושבים בסירות ובאים זה אצל זה, והנחלים מתמשכים והולכים בנתיבותיהם, העולה דרך ימין יורד דרך ימין, והעולה דרך שמאל יורד דרך שמאל. ויתר המים הנובעים ממנה, נעשים נחל גדול וישאל הולכים בו באניות ובאים לים הגדול ומביאים כל חמודות העולם.

(תוספתא סוכה פ"ג ה"ג)

פרשת השבוע

והיה ביום הששי והכינו את אשו יביאו טז זה

מסופר על הרה"ק רבי יעקב יצחק ה"חווה" מלובלין זיע"א, שבימי נעוריו הסתופף בצל המגיד הקדוש ממוריטש זיע"א. כשבא בפעם הראשונה למעזריטש היה זה בערב שבת קודש, ונכנס תיכף לחדר המבשלים וראה שמתעסקים בהכנת סעודת שבת, אמר להם רבי יעקב יצחק, הנה אני נוהג תמיד, שאת הדגים שאני אוכל בשבת אני טורח בעצמי להתעסק קצת בתיקונם בערב שבת קודש, ועל כן אני רוצה גם עתה לקיים מנהגי. עמד ונטל חתיכת דג מלח אותה בעצמו והלך לו. התלמידים של המגיד הגדול שהיו באותו מעמד התפלאו, מנין לו לאברך זה, שדוקא חתיכת דג זו תגיע אליו בשעת הסעודה, והרי החתיכה תתערב בין שאר כל החתיכות הרבות המתבשלות, והמתחלקות על ידי המשמשים בין כל המסובים לשלחן, והם תמחו על המעשה המוזר של האברך החדש. היה שם בין התלמידים גם הרב ר' זלמניו שנתפרסם אחר כך בשם כ"ק אדמו"ר הזקן בעל התניא זיע"א,

לקח חוט וקשר את אותה חתיכת דג בחוט זה לסימן, למען ידע מה יעשה בה בחתיכה זו בשעת הסעודה. וכמובן שר' יעקב יצחק לא ראה ולא ידע על הסימן. בשעת הסעודה ראה ר' זלמניו, והנה את חתיכת הדג המסומנת בחוט, הושיט השמש לאיש אחר היושב סמוך לאותו אברך, כשרצה אותו האיש לקחת את חתיכת הדג בידו לאכלה, אחותו פתאום רעדה ולא יכול היה לאכול, וסילק את מנתו לצד אחר, לאותו מקום שישב ר' יעקב יצחק, ואז לקח ר' יעקב יצחק את המנה ואכל, ואז הבינו כולם שאברך זה הוא אדם גדול.

והכית בצור ויצאו ממנו מים (י"ז-ח)

מסופר על הרה"ק רבי יעקב מליסא זיע"א, שבשבת אחת נתכנסו בעלי הבתים לביתו, וביניהם היה גם נגיד קמצן, ביקשו ממנו בעלי הבתים להעמיד יין על השולחן, והלה התחמק והשמיט עצמו. אמר לו ר' יעקב מליסא, אם תעמיד יין, אראה לך מופת גדול מזה של משה רבינו. הדבר פעל, והלה העמיד יין על השולחן. אמר רבי יעקב הנה הנס, משה רבינו הוציא מן הסלע מים, ואני הוצאתי מן הסלע הזה יין.

זמני השבת

זמני יציאת השבת
ירושלים: 5:53 ת"א: 5:55 ר"ת: 6:29

פרשת בשלח-שירה

זמני כניסת השבת
ירושלים: 4:40 ת"א: 4:54

אהבת האחים הקדושים

לאחר פטירתו של הרה"ק רבי ישראל מרוזין זיע"א, הותיר אחריו זוג תפילין שעבר אליו בירושה מאבי סבו, המגיד הקדוש ממעזריטש זיע"א. כל אחד מששת בניו הקדושים של הצדיק, היה חפץ בתפילין הקדושות, אולם נראה כי הרה"ק רבי דוד משה הצעיר שבחבורה, השתוקק לכך יותר מכולם, לשם כך אף הסכים לוותר לאחיו על חלקו בכל שאר הירושה שהניח אביהם, לאחר דיון בנושא, החליטו האחים להטיל גורל ולמסור את ההחלטה בעניין בידי שמים, בגורל שערכו עלה שמו של רבי דוד משה זיע"א לימים הרבי מטשארטקוב.

חלפו שנים, ערב אחד ישב הרה"ק רבי אברהם יעקב מסדיגורא זיע"א בנו הבכור של הצדיק מרוזין עם קבוצה מחסידיו, סיפר הרבי על סב סבו המגיד ממעזריטש זיע"א, ובתוך כך עלה גם עניין התפילין של המגיד שהניח אביו הצדיק, ושעלו בחלקו של אחיו רבי דוד משה, הוא תיאר באוזני החסידים כמה השתוקק כל אחד מהאחים לזכות בתפילין הללו, "העובדה שאחי רבי דוד משה זכה בהן בפועל, הייתה ההוכחה שהוא אכן הראוי להן מכולנו" אמר, חדי העין בחבורה יכולים היו להבחין בחילופי מבטים בין שניים מהיושבים סביב השולחן.

לפתע קם אחד מהם על רגליו ובקול רועד החל להתוודות ולספר "רבי, חברי ואני החלטנו כי הגיעה השעה לגלות סוד שמרנו בליבנו זמן רב, מעשה שלא ייעשה עשינו אף כי כוונותינו היו רצויות, סברנו שאנו עושים דבר טוב למען רבנו" לשמע דבריו המסתוריים והמסקרנים של החסיד, רכנו החסידים קדימה והמתינו להמשך דבריו, החסיד נטל נשימה עמוקה לריאותיו והמשיך: "כבר זמן רב שכליותינו מייסרות אותנו על המעשה שעשינו, אך הערב לאחר דברי הרבי על התפילין ועל הגורל, החלטנו לשים לכך קץ ולבקש מחילה על הדבר".

ואז כמו לפי אות מוסכם מראש, קם גם החסיד השני והחל לספר: "יום אחד ישבנו חברי ואני ודיברנו על כך שרבנו כה רצה את התפילין של המגיד הקדוש, סברנו שהיות והוא הבכור בבניו של הצדיק מרוזין, הרי שלו מגיע משפט הבכורה וראויות התפילין להיות שלו. "באחד הימים התגנבנו לביתו ולחדרו של רבי דוד משה, פתחנו את הבתים של התפילין, בחיל רועדה הוצאנו את הפרשיות, והכנסנו במקומם פרשיות אחרות כשרות ומהודרות, תפרנו מחדש את הבתים ויצאנו מהבית, "רק לאחר מכן קלטנו את חומרת המעשה שעשינו".

קולו של החסיד הפך ליבבה דקה, אף חברו דמע ונראה היה אפוף בושה וכלימה, "לא ידענו מה לעשות בפרשיות הקדושות, להחזירן למקומן חששנו שמא יתפסו אותנו בקלקלתנו, אך גם להביאן אל הרבי חששנו, עתה כשהחל הרבי לדבר בעניין, ראינו בכך אות משמים כי עלינו לחשוף את חטאנו ולבקש עליו כפרה". בתוך כך הוציא חברו חבילה קטנה מכיס מעילו ובידיים רועדות הניחה על השולחן ליד הרבי.

לא רק ידי החסיד רעדו, גם החסידים שהיו עדי שמיעה למעשה נרעדו, הם התקשו להאמין כי שני אברכים יראי שמים אכן מסוגלים היו לבצע מעשה כה חמור, מאידך חשבו כמה מהם, אם רבי דוד משה המשיך להתפלל באותן התפילין, ולא חש אפילו בהחלפת הפרשיות, ייתכן כי יש לראות בכך סימן שתפילין של המגיד ממעזריטש אכן אינן מגיעות לו. כל העיניים נישאו אל הרבי וכל האוזניים היו כרויות למוצא פיו, הרבי פתח באיטיות את החבילה והוציא ממנה את הפרשיות, בריכוז עצום התבונן בהן שורה אחר שורה, מילה אחר מילה, ואז עטף בחרדת קודש את הפרשיות במטפחתו נשק להן והכניסן לכיס הפנימי של מעילו.

הרבי ישב אחוזו בשרעפים ומחשבותיו נשאוהו למחוזות אחרים, לפתע אמר: "אבקש מכל הנוכחים כאן לשמור על סודיות מלאה על כל מה שראיתם ושמעתם פה הערב אודות הפרשיות, בעוד ימים אחדים אצא ברצות ה' לדרך אל אחי רבי דוד משה היושב בטשארטקוב, ואם מישוהו מכם חפץ להצטרף אליי, הרשות נתונה". בהגיע הרבי מסדיגורא בלוויית חסידיו לטשארטקוב, יצא רבי דוד משה לקבל את פני אחיו הבכור בכבוד ואהבה, האחים התחבקו ונשקו זה לזה, וכך כשזרועו של האח הבכור מונחת על כתפי אחיו הצעיר, נכנסו אל הבית פנימה, שעה שכל יהודי העיירה נכנסים אחריהם לתוך הבית, אווירת יום טוב הורגשה כעיירה, לא בכל יום נפגשים שני אחים צדיקים אלה.

למחרת בבוקר הכניס רבי דוד משה את אחיו לחדר שבו נהג להתכונן לתפילת שחרית, על השולחן היו מונחים שלושה זוגות תפילין רש"י, רבנו תם ושימושא רבא, במרחק מה מזוגות תפילין אלו עמדה שקית נוספת, שאותה הכיר הרבי מסדיגורא מיד, כשקית התפילין של המגיד התפילין שאביהם נהג להניח, הרבי מסדיגורא עקב בעניין רב אחר מעשי אחיו הצעיר, רבי דוד משה הוציא את התפילין של המגיד מהשקית שלהן ואחון בשתי ידיו, הוא עצם את עיניו ומצחו נחרש קמטים של דביקות, לאחר כמה שניות פקח את עיניו והוא נאנח עמוקות, ולאחר מכן הניח מידיה את התפילין והחזירן לשולחן, לקח את התפילין שלו והניחן.

משל ונמשל

הוי דן את כל האדם לכף זכות

לעתים קרובות יארע ששני בני אדם נעשים צהובים זה לזה, ונוטרים איבה שנים על שנים, יש שיבקש אדם מחברו איזה דבר והלה מסרב לעשות את מבוקשו, מיד הוא הופך לו לשונא בנפש, ומוכן הוא לקורעו כדג, ברם אילו היה כל אדם מביט על חברו כעל גדול הימנו, ודאי שהיה יכול ללמד עליו סניגוריא ולמצוא לו צד זכות.

משל לראובן שבא לידי דין ודברים עם חברו שמעון ורב עמו, והיה בלבו עליו. לימים היה ראובן מהלך ברחובה של עיר, ופגש באחד מידידיו הטובים לוי, שהיה מקובל עליו כאדם מהוגן וישר דרך, סיפר ראובן ללוי על הדברים שנפלו בינו לבין שמעון, והוסיף כי גדולה הטינה שהוא שומר לשמעון משום שהלה לא צדק כל עיקר בריבו אתו, אמר לו לוי, וכי מכיר אתה יפה בטיבו של שמעון זה, שאתה בטוח כל כך שאינו אדם כשר? לפני ימים אחדים ראיתיו דרך מקרה מסב במסיבה עם רבנו הגאון המפורסם בחסידותו, ורבנו חלק לו כבוד גדול. מששמע זאת ראובן תמה תמיהה גדולה, ברם לא עלה על דעתו להטיל ספק באמיתות הדבר שכן היה לוי מקובל עליו כאדם מהימן ביותר, פתח ואמר לו יודע אתה, הרהור ספק נכנס בלבי שמא לא צדקתי בריבי עם שמעון, ואף על פי שבטוח הייתי עד היום בצדקתי, מששמעתי סיפורך התחלתי מהסס בדבר שמא מי יודע. לאחר כמה ימים נפגשו שוב שני הידידים, אומר לוי לראובן יודע אתה, אתמול שוב ראיתי את שמעון יושב לפני שני גדולי הדור, ושניהם קירבוהו קירבה יתירה וכיבדוהו כבוד גדול. מיד נפל ראובן על פניו בוכה ומצעק וי וי מה גדול החטא שחטאתי נגד רבי שמעון, מעתה גם רבי איתקרי, עכשיו אין עוד כל צל של ספק בלבי שלא אני צדקתי באותו ענין, אף איני יכול כלל להבין כיצד הייתי בטוח כל כך, שאדם גדול שכמותו הוא הרשע ואני הצדיק.

(בשם הרה"ק ה"חפץ חיים" זיע"א)

תפילת שחרית תמה ושני האחים שבו לחדר לחלוץ את התפילין ולהניח את שני הזוגות הנוספים כמנהגם, בעודם גוללים את רצועות התפילין, שאל הרבי מסדיגורא את אחיו הצעיר על התפילין הקדושות של המגיד, פניו של רבי דוד משה עטו ארשת צער וקולו הסגיר שברון לב, "מה אומר לך אחי היקר, כואב לי מאוד, בוקר אחד לפני זמן רב רצייתי להניח תפילין כבכל יום, והנה לפתע חשתי כי דבר מה השתנה ואיננו עוד כתמול שלשום, תמיד כאשר אך נטלתי בידי את התפילין הקדושות של המגיד, הייתי חש רטט של קדושה, אך באותה פעם לא רעדתי נדמה היה לי כאילו הקדושה נסתלקה מהתפילין חס ושלום, "ברור לי שהחיסרון איננו בתפילין כי אם בי, כנראה שנכשלתי בחטאי, ושוב איני ראוי להניח את התפילין של סב סבנו."

מאותו יום אני מפשפש במעשי בכל יום ומשתוקק לדעת במה חטאתי, וכיצד אוכל לתקן זאת, בכל בוקר אני נוטל בידי את התפילין כשליבי שבור. אולי יכול אתה אחי היקר לתת לי עצה או תיקון".

הרבי מסדיגורא היה נרגש מאוד "אחי האהוב" אמר לרבי דוד משה "יודע אני כי לחינם חושד אתה בעצמך, ובטוחני כי אין אדם הראוי ממך להניחן, ואכן בשל כך הגעתי לכאן, אנא האזן לי ואגלה לך את סודן של התפילין". או אז גילה הרבי מסדיגורא לאחיו את המעשה לפרטיו, הוא פירט כיצד פרשיות התפילין של המגיד הוחלפו בפרשיות אחרות, הוא סיפר לאחיו על חרטתם של החסידים, וכאשר הוציא מכיסו הפנימי את הפרשיות היקרות הוסיף "בעצמי הגהתי את הפרשיות והן שלמות כפי שהיו אצל סב הסבא הכנס אותן שוב לתוך הבתים ואני בטוח שאותם רגשות נעלים ישובו אליך כבראשונה".

את שמחתו של רבי דוד משה אין צורך לתאר, זו הייתה שמחה כפולה על שובן של התפילין ועל ביטול תחושת האשם שייסרה אותו.

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אכ"ר

צ"ן אדם לחברו

איך זה שלא יודעים מכם?

מסופר על הרה"ק רבי נחמיה הלוי מדובראוונא זיע"א (יומא דהילולא ט"ז שבט). פעם נסע ברכבת וישב לו מוצנע בפניה אחת אחוז במחשבותיו. בתוך הקרון נסע גם אחד מגאוני ליטא. כאשר הכיר ברבי נחמיה שאינו נוסע רגיל, נכנס עמו בדברים. והתפתחה ביניהם שיחה תורנית עמוקה וממושכת, עד שמרוב התפעלות קרא הלה: איך זה שלא יודעים מכם? חי"ך רבי נחמיה ואמר: אספר לכם מעשה. רובל ספרים אחד שהיה מסובב מעיירה לעיירה נודמן לישוב אחד והוומן על ידי רב המקום לסעוד על שולחנו. כאשר נכנס האורח לבית הרב, הופתע לראות את ארון הספרים הגדול בבית. קרא אל הרב בהתפעלות, הרי אתם יכולים להתעשר במכירת ספרים יקרים כאלו. אמר לו הרב תמיהני עליך, וכי ספרי עומדים למכירה?

מתפלל על כל חתן וכלה

הנה ביום השבת קודש י"ד טבת תשפ"ג, נפטר הגה"צ רבי יוסף [בן רבי טוביה] ליברמן זצ"ל, בעל ה"משנת יוסף", ומנהגו היה שבכל פעם שהיה מקבל הזמנה לחתונה, היה תיכף ומיד נושא תפילה למרום ומזכיר שמות החתן והכלה שיהיה בנין עדי עד ויהיה ביניהם אהבה ואחווה ושלוש כל חייהם, ויזכו לבני חיי ומוזני ויקימו בית גדול בישראל על דרך התורה והיראה. (מכתבי תלמידו בעל מח"ס גם אני אודך)

אשריו ואשרי חלקו

הרה"ק רבי חיים פלאגי רבה של איזמיר (יומא דהילולא י"ז שבט) מספר בספרו "תוכחת מוסר": אחד מעשירי עירו נפטר לבית עולמו, וכעבור חודש

ימים ראה אותו בחלומו והוא לבוש בגדים נאים ופניו מאירות בשמחה וקורנות בחדוה. שאל אותו במה זכה לכבוד זה? והשיב שזכה לגן עדן בעולם האמת, הואיל ולא הכביד עולו על עובדיו ומשרתיו, ונהג בהם ברחמים ובחמלה. בבוקר שלח רבי חיים וחקר אחר מנהגו בחיים של אותו עשיר, והתברר נאמנה שזו היתה דרכו, שלא להכביד על עובדיו, ולהקל עליהם ככל האפשר. אשריו ואשרי חלקו.

זהירותו של גדול בישראל

פעם נשאל הרה"ק רבי דוב בעריש וידנפלד הרב מטשעבין זיע"א על ידי אחד הרבנים, בקשר להריסת קיר בית הכנסת לצורך הרחבתו, הרב השיב לשואל בחיוב. לאחר שהלה יצא לדרכו, נזכר הרב מטשעבין, ששכח להוסיף לשואל פרט חשוב מאד, מיד ביקש לטלפן אליו ולהודיעו שיש להיזהר מאד, כי בעת הריסת הקיר לא ימצאו ילדים בסביבה, לכל יאונה להם כל פגע חלילה, ונגע לא יקרב באהלי ה". ולא נחה דעתו של הרב וביקש להודיע גם לבנו של הרב השואל, שיוודיע על כך לאביו בכל הדחיפות.

זהירות מופלגת

הרה"ק רבי יחזקאל לוינשטיין זיע"א סיפר פעם: נכנסתי למורי ורבי הרה"ק רבי נחום זאב זיו מקעלם זיע"א וראיתיו קוצץ את צפורני ידיו, ואחרי כן משייפם היטב בפצירה. לשאלתי הוא הסביר לי את פשר מנהגו, מעין אני הרבה בספרים השייכים לציבור, חוששני איפוא שמא אגרום בצפורני איזו שהיא שריטה וקלקול לספר, ואזי אהיה חלילה מוזק לרכוש של הרבים.

הילולא דצדקיא

שבת קודש י"ג שבט

הרה"ק רבי יהודה יעקב שמשון שפירא מואסלאס ב"ר פינחס מקאריץ (תקס"ח)
הרה"ק רבי מרדכי מלעכוויטש ב"ר נח (תק"ע)
רבי יוסף מנחם בריזל מנאנאש (נקרא בשם רבי יוזעף נאנאשער) ב"ר יעקב (תקפ"ט)
יום ראשון י"ד שבט
הגה"ק רבי יעקב יהושע ב"ר צבי הירש אב"ד פפד"מ (פני יהושע - תקט"ו)
הרה"ק רבי יחיאל מאלכסנדר ב"ר שרגא פייבל מגריצא (תרנ"ד)
יום שני ט"ו שבט
הרה"ק רבי נחמיה הלוי מדובראוונא ב"ר אברהם בירך (מגדולי תלמידי בעל התניא) (תרי"ב)
הרה"ק רבי שלמה יהושע דוד מראדוימין ב"ר יעקב אריה (תרס"ג)
יום שלישי ט"ז שבט
הגה"ק רבי שלום מרדכי הכהן שוואדראן מברעוואן ב"ר משה (המהרש"ם מברעוואן-תרע"א)
יום רביעי י"ז שבט
הרה"ק רבי משה מקיטוב ב"ר שלמה (תלמיד הבעש"ט הקדוש - תצ"ח)
הרה"ק רבי יחזקאל מקוומיר ב"ר צבי הירש (תלמיד החווה - תרט"ז)
הגה"ק רבי חיים פאלאגי ב"ר יעקב (תרכ"ח)
יום חמישי י"ח שבט
הרה"ק רבי משה מלאדמיר ב"ר שלמה מקארלין (תקפ"ט)
יום שישי י"ט שבט
הרה"ק רבי שמואל מסלונים ב"ר יחיאל מיכל אהרן (דברי שמואל - תרע"ו)
זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

עצונה הלכות

מאת הרה"ג נמליאל הכהן רביטבין שליט"א
מח"ס "גם אני אודך" רפרום יוסף התרים" על המעשים.

גלילת התורה (א)

א) הגולל ספר תורה יעמידנו כנגד התפר, כדי שאם יקרע, יקרע התפר. (שו"ע או"ח, סימן קמ"ז, סעיף ג')
ב) המנהג לקשור האבנט בתחילת שליש העליון של הספר תורה. (שערי חיים על שערי אפרים, שער י', ס"ק כ"א, דרכי חיים ושלום, אות רכ"ה, שו"ת בית אבי, ח"ד, סימן ט"ו, שו"ת דברי יציב, ח"א, סימן ע"ז)
ג) מי שנותנין לו ספר תורה להגביה ולגלול, ואי אפשר לו לעשות שתיקה, יגביה, ויתן לאחר לגלול, שהגבהה היא יותר מצוה מגלילה. (משנה ברורה סימן קמ"ז, ס"ק י"ט)
ד) מי שכיבדו אותו בהושטת המעיל לגלול, או לגלול, הגלילה עדיף, דהיא עיקר המצוה, ויתן לאחר להושיט המעיל. (שם)

לזכות

הר"ר פינחס צבי שיינברגר הי"ו
בן פייגא מלכה ע"ה
לאורך ימים ושנים טובות

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות "דודי קאר"

הסוכן החרדי שלך להשכרת ומכירת
רכב בכל הארץ ומכל החברות
052-7655-222

פני עין חמד

יוצא לאור ע"י בית הכנסת לבנות "עין חמד" - מכללת ציון

פְּרִשְׁת בְּשַׁלַּח - נְגִד הַהֲגִיּוֹן

"וַיָּבֹאוּ מִרְתָּהּ וְלֹא יָכְלוּ לְשַׁתֵּת מִיָּם מִמֶּרְהָ כִּי מָרִים הֵם עַל כֵּן קָרָא שְׁמָהּ מֶרְהָ" (שמות טו, כג)

בנוסף סגר עליהם המדבר- שם נמצאים נחש, שרף ועקרב. אם בימים כתיקונם מישהו היה קופץ לתוך הים מחוסר ברירה, היה דינו כדין אדם שמאבד את עצמו לדעת.

אולם כעת הקב"ה אומר למשה רבינו: "דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִסְעוּ" (שמות יד, טו). אז נחשון בן עמינדב קופץ לתוך הים ומיד מתחולל הנס בניגוד לכל הגיון, שנאמר: "וַיִּשַׁע ה' בַּיּוֹם הַהוּא אֶת יִשְׂרָאֵל מִיַּד מִצְרַיִם" (שמות יד, ל). ישועה היא ביטוי לנס מעבר לגדר הטבע.

פעמים רבות נדמה לנו כי על פי חוקי הטבע או על פי אומדן השכל, חייבת להיות תוצאה כזאת או אחרת. בסוף אנחנו רואים שהתוצאה מושגת בניגוד לכל התחזיות, כי זה רצונו של מי שאמר והיה העולם.

אחי יוסף רקמו וחשבו כיצד יגנזו את כל חלומותיו העתידות ואמרו "וַיִּנְרָא מֶה יְהִי חֲלֹמֹתָיו" (בראשית לז, כ). בפועל ההפך הוא הנכון. דווקא הם היו אלה שעזרו לו להגיע למלכות וסייעו להתגשמות החלומות, בדיוק כפי התוכנית האלוקית.

עלינו לדעת ולהפנים שכל מה שקורה איתנו הוא מאיתו יתברך!

בברכת שבת שלום

הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א
חבר הרבנות המקומית מבשרת ציון

זמני לכת

שבת	כניסת לכת	צאת לכת	בינו חם
י"ט	16:40	17:53	18:28
כ"א	16:57	17:50	18:23
מ"ב	16:57	17:50	18:24
כ"ג	17:00	17:53	18:27

הגמרא (פסחים לט). מגלה לנו כי העץ שהקב"ה ביקש ממשה להשליך אל תוך המים המרים, נקרא בשם 'הירדוף', שהוא עץ שטעמו מר כלענה.

הנס היה כפול- נס בתוך נס, כי מלבד שהמים הפכו ממרים למתוקים, היה נס נוסף, שדווקא מעץ שאין מר ממנו המים נהפכו למתוקים.

זאת בניגוד להבנה השכלית ולמציאות היום יומית שממתקים דבר מר רק על ידי דבר מתוק.

תוכניותיו של הקב"ה וחוקי האלוקים בעולם שונים הם ובידו לחולל פלאים גם אם הדבר נראה לנו כפרדוקס והיפך ההיגיון האנושי הפשוט.

זאת אחת מנקודות היסוד באמונה. חייבים להאמין גם בשעות ובמצבים שבהם השכל האנושי נואש ולא מוצא שום מזון ופתרון.

לא פעם האדם מרגיש שהוא נקלע לדרך ללא מוצא. בהתאם להבנה האנושית לא נראית שום תקווה באופק.

עלינו להאמין כי לבורא עולם פתרונים. אל-עליון, מלך עוזר ורב להושיע. אין לנו על מי להישען אלא על אבינו שבשמיים.

כך אנחנו רואים גם בפרשה שלנו. לפני קריעת ים סוף, עם ישראל נמצא בתוך "מלחציים".

המבוכה שהם נקלעו אליה היתה נוראה. בצד אחד- הים. מהצד השני- המצרים.

זש"ק, פרנסה טובה ובריאות איתנה
לאלהו ניזירי בן ימנה וגלית בת מסודי

להצלחת אברהם גורג'י בן דליה אפרת וב"ב
לרפואת הנפש והגוף של יהודה אריה בן רחל ברכה

העלון מוקדש לע"נ יצחק בן רבקה ז"ל

הצלחה בגו"ר
יצחק אריאל בן טובה חגי חיים וב"ב
שמאל אימן בן אסתר זרי שגית בת רותי
מאיר ישראל בן רחל ברכה- יראת שמים
ליאור יהושע סומך וב"ב גלית בת מסודי
יהודה אריה בן רחל ברכה ארז בן שושנה
רונן אברהם וב"ב קסירר אפרים וב"ב
רחל ברכה בת פדילה דליה משפ' שטרית
נעם יצחק בן רחל ברכה רינה בת סימי וב"ב
יוסף ליאור בן דליה אפרת- הצלחה בכל העניינים
שלמה ודנה דוד וב"ב אריה ושרה לוי וב"ב
י.מ.י.ש כדורי אקבלי יוסף חיים בן נסכה
שולמית ומרדכי חיים דויטש וב"ב
עמית בן אהרון וב"ב רז דוד בן לאה וב"ב

זיווג הגון וכשר במהרה
אורן חיים בן אלן אסתר רותי בת סימי
תרצה בתיה בת ימנה נינט יוסף בן רחמה
אילן בן ג'ולייט יפית שרה בת ג'ינה
דרור בן סופיה אנאל חביבה בת שולמית
מיטל בת מלכה מאיר בן שרית ואליהו
טליה עדן אסתר בת שולמית נעם בן שרה
שרי ימנה בת שולמית דוד עומרי בן יהודית
שושנה שירה בת סילביה שמעון בן שולמית
סיון רבקה בת אלן אסתר עמית בת טובה
אברהם גורג'י בן דליה אפרת אורן בן נעמי
לאה בת תמר

זרע קודש בר קיימא
גלית בת מסודי אליהו דרי בן ימנה
אילנה בת רחמה שמאל אימן בן אסתר זרי
סיון בת אסתר רחל מרים בת יהודית
דניאל בן שרה ואושרית בת שושנה
נעמה בת יפה דגנית בת שושנה
אסף בן סופיה נתנאל בן ג'ינה
מיטל בת שושנה

רפואה שלמה
מאיר ישראל בן רחל ברכה יצחק בן עזרא
ימנה ניזירי בת סטה- בריאות ואריכות ימים
מרדכי ניזירי בן פרח- בריאות ואריכות ימים
מאיה בת עדי
סימי בת סוליקה מיכאל יהודה בן מרים
אורן בן אסתר דינה בת מזל
נעם יצחק בן רחל ברכה נעמי בת רחל
שירה שילת בת אורלי אפרים בן שרה
לביא ישראל בן תמר חיה אסתר בת סוליקה
מוריה בת רחל ברכה נחום בן כירה
יהודה אריה בן רחל ברכה ישראל בן חווה
יפה בת שרה-הצלחה ורפואה רחל בת זוהרה
משה בן נזימה עינת בת רחל ברכה
רפאל משה בן רחל יצחק בן פנינה
רחל ברכה בת פדילה דליה קסנט בת דגטו
רונית בת סבריה יצחק בן חנון
רפאל אבידן בן תקווה אליהו בן רחל
בנימין בן ברכה אלן אסתר בת שרלוט
נעימה בת שרה יהודה לייב בן אסתר מלכה
נעם אלימלך בן אושרית- רפואה שלמה ובריאות
איתנה
יהודית אסתר פראדל בת חיה- בריאות ואריכות
ימים

העלון מוקדש לעילוי נשמת
משה בן גורג'יה ז"ל

לרפואה שלימה
לנוראל בן אסתר

לרפואה שלימה
לאיידה חיה בת אסתר
ולילד אלחנן רפאל בן איריס
ולילד אורי חיים בן שלי

שואל ומשיב בהלכה - ט"ו בשבט

מה הם המנהגים בחג ט"ו בשבט וכן מה סדר הקדימות לגבי הברכות?

שאלה:

תשובה:

להלן סיכום ההלכה מפי ר' אליהו חיים פנחסי, רבנות מקומית מבשרת מתוך ספרו 'הכשרות למעשה':

יום ט"ו בשבט הוא יום ראש השנה לאילנות. המנהג ברוב תפוצות ישראל בליל ט"ו בשבט לעטר את השולחן בכל פירות האילן ובמיוחד בפירות שבעת המינים, שהשתבחה בהם ארץ ישראל. לעניין הפירות: מלבד הבדיקה של תולעים יש לקנות מחנויות שיש להם 'תעודת כשרות'. מכיוון שיום זה הוא יום שמח, אין להתענות בו. לא אומרים וידוי ונפילת אפיים.

פירות שהשתבחה בהם ארץ ישראל, הם שבעה מינים, ככתוב: "אַרְצֵךְ חֹטֶה וְשַׁעֲרָה וְגִפְן וְתַאֲנָה וְרִמּוֹן, אֲרֶזֶץ זֵית שְׁמֶן וְדַבְשָׁ" (דברים ח, ח) (ופירוש "דבש": תמרים). פירות שבעת המינים קודמים לברכה לכל שאר מיני פירות העץ. כגון שנמצאים לפניו תפוחים ותמרים או שקדים וצימוקים, בהתחלה יברך על אותו מין משבעת המינים ויאכל ממנו. לאחר מכן יברך ויאכל ממה שירצה. מן הרב עובדיה יוסף זצ"ל כתב שאפילו אם אותו המין שאינו משבעת המינים חביב עליו יותר, כגון שחביבים עליו התפוחים יותר מן התמרים, או השקדים יותר מן הצימוקים, לעולם שבעת המינים קודמים לברך עליהם תחילה.

כל הקודם בפסוק שבעת המינים עצמם, קודם לחברו. לדוגמא: התאנה קודמת לענבים, שכן בפסוק היא מוזכרת ראשונה. תמרים קודמים לענבים, כי התמרים נכתבו שניים אחרי מילת "ארץ" שבפסוק (ארץ זית שמן ודבש), ואילו הגפן נכתב שלישי למילת 'ארץ' הראשונה שבפסוק (ארץ חיטה ושעורה וגפן), ולכן התמרים קודמים גם לתאנה ולרימון.

נמצא משפט הקדימה בברכות שבעת המינים כך הוא: ברכת 'המוציא לחם מן הארץ' קודמת לכל דבר. (לכן מכסים את החלות לפני הקידוש בין בשבת ויום טוב, להראות כאילו אין כאן פת לפנינו בכדי להקדימו). כל דיני הקדימה הם דווקא כששני המינים נמצאים לפניו והוא רוצה לאכול משניהם. אבל אם שני המינים אינם לפניו, לא צריך להמתין עד שיביאו לפניו את המין שקודם לברכה. לאחר מכן ברכת 'בורא מיני מזונות'.

לחם או עוגה שעשויים מקמח חיטה, קודמים ללחם או לעוגה שעשויים מקמח שעורים, שהרי חיטה נכתבה בפסוק לפני שעורה. לאחר מכן בסדר הבא: זיתים, תמרים, ענבים, תאנים, רימונים, ולאחר מכן שאר מיני פירות העץ. ברכה אחת שמברך 'בורא פרי העץ' פוטרת את כל סוגי פירות העץ שבדעתו לאכול כעת.

אם טעה והקדים פרי עץ שמאוחר בפסוק לחבירו, כגון: בירך 'בורא פרי העץ' על רימון, ויש לפניו תאנים, או אפילו בירך על פרי שאינו משבעת המינים, כגון תפוח, ויש לפניו פירות משבעת המינים, יצא ידי חובת הברכה ואינו חוזר לברך שוב. שאין משפט הקדימה של שבעת המינים כסדרן, אלא לכתחילה - ולא מעכב בדיעבד.

מחלה ופְּשָׁרָה

באחד השיעורים השבועיים של מגיד המישרים הרב שלמה לוינשטיין שליט"א, הרב התייחס לנגיף הקורונה שפגע באלפי יהודים חרדים לדבר השם. ביניהם ניתן למצוא רבנים, אדמו"רים וראשי ישיבות ברחבי העולם. הרב סיפר בשיעורו סיפור מפעים, שממנו יתכן שנבין על מה ולמה באה הצרה והמגיפה הנוראה הזאת על עם ישראל.

כך סיפר: באמריקה ביום כ"ז בניסן נפטר מנגיף הקורונה יהודי בשם הרב קהלני. לאחר הלוויה הוא בא אל הבן שלו בחלום, ואמר לו דברים מבהילים: "תדע לך שמגיפת הקורונה באה בעוון הדיבורים בבתי הכנסת!".

האב אמר לבנו שאם ירצה לדעת למה ואיך הוא קיבל רשות לבוא אליו ולגלות לו את זה, הסיבה היא: "כי אני נזהרתי בכל כוחי שלא לדבר בבית הכנסת בכל ימי חיי". האב אמר גם כי לכן קוראים למגפה הזאת 'כוביד 19'. 'כוביד' - בגלל הכבוד שלא נותנים לבתי הכנסת ומזלזלים ומדברים שם דיבורי חול.

"הפלא הוא שדבר החלום אירע באותו שבוע שקוראים בו את פרשת קדושים, ששם כתוב: "וּמִקִּדְשֵׁי תִירָאוּ אֲנִי ה'" (ויקרא יט, ל), בוודאי שאין סימן גדול יותר מזה", הרב סיים את דבריו.

הצדיק רבי אהרון ראטה זצ"ל (מח"ס 'שומר אמונים') כתב שהזהיר מלדבר בבית הכנסת יזכה לכל הברכות שכתובות בתורה ואף נוטל שכר כנגד כל העולם כולו! בזכות כך יזכה לאריכות ימים כמו שאמרו חז"ל: "שיבה" זה ר"ת: שתיקה יפה בשעת התפילה! שבזכות השתיקה האדם יזכה לשיבה טובה ולאריכות ימים.

עושה אירוע שמחה באולם שמחות וברצונך להפוך אותו לכשרות "מהדרין-גלאט?"

צוות משגיחים תלמידי חכמים ידאגו לך בכל איזור בארץ. ההשגחה החל מזמן אספקת הבשר ועד למנה האחרונה. בפיקוחו של הרב אליהו חיים פנחסי שליט"א 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

מינויים

לקבלת העלון חנים במייל מדי שבוע, יש לשלוח בקשה למייל PnineEH@gmail.com

הקדשת העלון

ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, רפואה שלמה, הצלחה, זיווג הגון, חזרה בתשובה וכו' נא לפנות לליאור בטל' 052-7652084 כתובת המערכת: עבור ליאור עצמון, רח' הבושם 26 א ת.ד. 83375. מבשרת ציון. מיקוד 9076926

לשאלות בהלכה

נא לפנות לרב אליהו פנחסי בטל' 052-6329144 (הנייד באישור ועדה רוחנית)

אם ראשונים כְּמִלְאָכִים - חֲכָם מְנַשֵּׁה יוֹנָה זצ"ל

חכם מנשה יונה זצ"ל - נולד בשנת ה'תרפ"ח באפגניסטן (1928). כשהיה כבן שלושה שבועות בלבד אימו נפטרה. במשך כל השנים פעל רבות להרביץ תורה בקרב בני הנוער ולהקים עבורם מסגרות לימוד וחינוך בדרך התורה. בשנת ה'תשט"ו (1955) הרב פתח תהילים לילדים בשבת קודש בשם חברת תהילים ומוסר 'קול רינה'. בשנת ה'תשי"ט (1959) ייסד יחד עם רבני העדה ורבה של יהדות אפגניסטן הגאון רבי צבי סימן טוב שליט"א את ישיבת 'תפארת יוסף' לנערים בשעות הערב (כשעתיים בכל ערב). בשנת ה'תש"כ (1960), ייסד שיעור לבעלי בתים כל לילה בבית הכנסת 'ישועה ורחמים'. השיעור הועבר על ידי ר' ישר דדש בהמשך ע"י הגאון ר' יוסף בר שלום (רב העיר בת ים). כיום בנו הגאון ר' אברהם יונה מעביר את השיעור. פתח שיעורים נוספים בשבת בהלכה טור ובית-יוסף שעד היום ממשיכים. שיעורים אלו נמסרו על ידי חכמי ירושלים ובהם הגאון רבי יוסף בר שלום זצ"ל והגאון רבי יעקב יוסף זצ"ל.

בשנת ה'תרצ"צ (1930) הוקם ארגון מורשת יהדות אפגניסטן. בשנת ה'תשל"ג (1973) רבינו מונה לעמוד בראשו. תפקיד אותו מילא עד יומו האחרון בהחזקת שיעורי תורה לבעלי בתים מדי שבת ויום חול. מידת החסד אצל הרב כל הזמן. רבים פקדו את ביתו בעניינים שונים. הרבנית היתה צריכה להמתין לפעמים זמן רב בחדר השני עד שתוכל להיכנס ולקחת את מה שצריך. ליד מטתו היו מעטפות ורובם היו עניינים של הציבור. הרב עסק בחסד של אמת והיה עושה בזריזות ומסדר לכבוד הנפטר. פעמים כשלא היה למשפחה לתת כסף או צ'ק, הרב היה נותן צ'ק עירבון משלו שלא יתעכב. לאחר מכן כשהיה להם החזירו לו.

מסר שיעורים בבית הכנסת 'ישועה ורחמים'. הקפיד שתפילת ערבית במוצאי שבת קודש יהיה בזמן ר"ת. גם בחודשים האחרונים לחייו כשהיה חלש לא ויתר על השיעורים. מדמויות ההוד של ירושלים של מעלה. הסתופף כל ימיו בצל החכמים, ועמד בקשרים הדוקים עם מרנן חכמי ישיבת פורת יוסף ובהם מרן הגאון חכם יהודה צדקה, מרן הגאון חכם בן ציון אבא שאול, חכם יוסף עדס וחכם יהודה מועלם זצ"ל שחיבבו והוקירו אותו מאוד. ייסורים רבים היו מנת חלקו. שיכל שלושה מבניו בצעירותו. נפטר ב-י"ד שבט ה'תשס"ב (2002). חי כ-74 שנים. אלפים ליוו אותו בדרכו האחרונה. ציונו בבית החיים סנהדריה בירושלים.

אביו: ר' יוסף. **אמו:** מרת סרח. **אשתו:** מרת יוכבד (בת הצדיק ר' בנימין יונה). **בניו:** הרה"ג ר' אברהם (ראש כולל נתיב בנימין, רב קהילת ישועה ורחמים בירושלים. מחבר סדרת הספרים 'אורך ימים' בהלכה), ר' אריה (משגיח רוחני בבית הילדים בלומנטל). **חתניו:** הרה"ג ר' יהודה נתנאלי (מו"צ ומורה הוראה לרבים), הרה"ג ר' אבנר אליסון (מגיד מישרים מרבני שכונת גוש שמונים ירושלים), הרה"ג ר' שמואל בן-פורת (מורה הוראה ומרבני עיר הקודש ביתר). **מרבנותיו:** הגאונים מרן רבינו עובדיה יוסף זיע"א, מרן הגאון ר' יהודה צדקה זצ"ל, מרן הגאון חכם בן ציון אבא שאול זצ"ל, מרן הגאון חכם יוסף עדס זצ"ל.

קשר מיוחד במינו נרקם בין רבינו לבין מרן הרב עובדיה יוסף זצ"ל. הקשר נרקם עוד בצעירותו של מרן, כשהיה מוסר שיעורים בבית הכנסת 'אהל רחל' ו'שאול צדקה'. בהמשך התנהלה ביניהם חליפת מכתבים הלכתית ענפה. מעשה טמיר נכרך בקשר זה, כפי שסיפר מרן רבינו זצ"ל בעצמו לבניו. כשהתגורר ברחביה היו במרפסת אדניות שבהם בשמים שמרן היה מברך עליהם בשבת.

הרבנית מרגלית ע"ה היתה מטפלת בזה, וחכם מנשה היה גם מסייע בדבר. אחרי פטירתה של הרבנית לא היה מי ששיגיח על הבשמים שהיו באדניות. הם התייבשו ולא היה למרן הרב עובדיה בשמים לברך עליהם. הרבנית מרגלית באה לחכם מנשה בחלום ושאלה אותו: "למה אתה ישן לבטח? למה אתה לא דואג לרב? הוא צריך לברך מאה ברכות ולמה אתה לא הולך לתקן את הבשמים שלו?!" חכם מנשה התעורר בבהלה. מיד בבוקר בא לביתו של מרן וסיפר לו את דבר החלום וטרח לטפל בבשמים.

בצעירותו היה לו קושי פרנסה. בכל זאת בשביל מצוות אתרוג ולולב, סכך ומצות שמורה היה קונה בעין טובה. היה עושה את ליל הסדר בשמחה. מספר, דורש ומעורר את כולם ומוחה כף. וכן ליל ר"ה, לא זכור לבני המשפחה שהרב הקפיד כלל בשולחן השבת או יו"ט בצעירותו ועד זקנותו.

בכל חג פסח וסוכות הרב ארגן מסיבות עם פרסים לילדים בהשתתפות כל רבני העדה. הרב יהודה צדקה זצ"ל, הרב בנימין גרג'י זצ"ל, מרן רבינו עובדיה יוסף זצ"ל ויבדל לחיים טובים הרב צבי סימן טוב שליט"א. הופעת הרבנים והדרשות עם המסיבות וחלוקת הפרסים והמתנות השרו ועשו אורה של יראת ה' על כל הנוכחים רושם ותודעה לחנך את הבנים ולשלוח לת"ת וישיבות. הדרשות והמעשיות שיצאו מלב טהור של החכמים מצאו מסילות ללב השומעים שקיבלו והבינו שצריך לחנך את הבנים בישיבות והבנות בבית יעקב.

הרב השפיע על ההורים של הילדים שילכו לישיבות עד שההורים הסכימו. לפעמים היה צריך לבקש ממרן רבינו עובדיה יוסף זצ"ל שיתערב בנושא וישפיע על ההורים. לאחר מכן הרב נסע איתם לישיבה ולא עזב את המקום עד שידע שהם התקבלו. בנוסף היה עליו לעמוד ולהשיג תשלום על כל תלמיד בפנימיה.

פעמים שהיו שולחים לרב מכתב שאם לא ישלם את הפיגור של כמה חודשים הם לא יוכלו להמשיך ולהחזיק את התלמיד ורבינו היה מתרוצץ כדי לסגור את החוב. אפילו כשהרבנית ע"ה היתה קרובה ללידה ואפילו בשעת הלידה. הרב הסתובב כדי להתרים ולשלם את החוב. באותם הימים עדיין לא היה טלפון ועל כל דבר הרב היה צריך להתרוצץ ממקום למקום.

(הסיפורים מעובדים מתוך קובץ 'פרי צדיק'. הביוגרפיה מעובדת מתוך מאמר שערך הנכד אלעזר יונה הי"ו)

שְׁתִּיקָה בְּבֵית-הַכְּנֶסֶת

שבת אחת הוא החליט לעשות מעשה. הוא התגבר על טבעו. הוא קם לפני קריאת התורה, עלה על הבימה וביקש להביע את מחאתו.

כל המתפללים שהכירו אותו כשתקן מטבעו האזינו לדבריו בדרך ארץ. הוא פתח ואמר: "הרי אנחנו בניו של בורא עולם. כל אבא רוצה לדבר עם בניו".

"אבל אם אנחנו חלילה מדברים בשעת התפילה וקריאת התורה, הרי אנחנו במעשינו עושים מסך שמבדיל בינינו לבין אבינו שבשמיים".

"אנחנו במו ידינו מונעים מאת בורא-עולם לדבר עם בניו. אנחנו גורמים במעשים שלנו צער גדול ונורא לשכינה הקדושה".

"על כן אחי ורעי, הבה נחוס על כבוד אבינו אב הרחמן. נשתדל להיזהר מעתה שלא לדבר כלל בעת התפילה וקריאת התורה. על ידי כך יוכל אבינו אוהבינו לדבר איתנו ולהאזין לתפילות שלנו".

כך האיש דיבר. דבריו היוצאים מהלב ברגש עז עשו רושם חזק ונכנסו בלב השומעים. הם החליטו להישמר מדיבורים. ואכן במשך כל קריאת התורה ותפילת מוסף לא נשמע אף אחד מדבר וכבוד שמיים התגדל ביותר.

למחרת השבת, ביום ראשון הטלפון שלו מצלצל. הוא הרים את השפופרת ואמר: "הלו?". הוא הפתע מאוד לשמוע את הקול של בתו: "אבא, מה נשמע?".

התרגשות עצומה אחזה בו. שמחתו היתה גדולה מאוד! לשמוע את בתו מדברת איתו, אחרי שיותר משלוש-עשרה שנים לא דיברה איתו - דבר שהיה בבחינת נס של ממש.

הם דיברו ביניהם במשך זמן רב. היה עליהם להשלים פערים של שנים ארוכות, בהן לא דיברו אחד עם השני. לאחר מכן האב שאל את הבת:

"אמרי נא לי, מה קרה שהחלטת לחַדֵּשׁ את הקשר בינינו? אני כבר כמעט התייאשתי מלשמוע את קולך אחרי כל המאמצים שעשיתי ולאחר שחלפו כל כך הרבה שנים. אמרי נא לי כיצד קרה נס זה?"

בתו אמרה לו: "אבא, אני לא יודעת להסביר, אבל **אתמול בשבת קודש בשעת הצהריים תקפו אותי געגועים עזים אליך עד שכמעט יצאתי מדעתי. בקושי הצלחתי להמתין עד היום להתקשר אליך**".

כששמע את דבריה, הוא הבין היטב מה פעל לעצמו בזכות העובדה שהתגבר על טבעו הביישני וזכה במעשהו להרבות כבוד שמיים.

מובא בהקדמה לדברי המדרש: בכל יום הקב"ה עושה מלחמה עם יצר הרע. לפעמים השטן טוען כנגדו: "ראה את בניך, ישראל גנבים הם". בורא עולם משיב לו: "לך אצל אומות העולם ותמצא שהם גנבים פי כמה וכמה".

השטן ממשיך לנסות ולטעון טענות נוספות, ושוב בורא עולם עונה לו על שאר העבירות, **כי אם יבדוק אצל אומות העולם, ימצא שהם גרועים הרבה יותר מעם ישראל**.

אולם בדבר אחד בורא עולם לא משיב. אם חלילה אנחנו מדברים בבתי כנסיות ובבתי מדרשות שיחת חולין שאסורה שם, והשטן מקטרג על מעשה זה, אין לכאורה לקב"ה מה להשיב, שהרי אצל אומות העולם לא שייך דבר זה, וגם בבית תיפלתם אינם מדברים.

זה ביאור הפסוק: **"ה' יִלְחֶם לָכֶם"** - כלומר בורא עולם ילחם לכם כנגד השטן וישיב על טענותיו השונות ויסתום את פי המקטרג, **אבל בתנאי אחד וְאַתֶּם תִּחְרְשׁוּן** (שמות יד, יד).

כלומר בבתי כנסיות ובבתי מדרשות אסור לדבר שיחת חולין, מפני שעל טענות מעין אלו, אין מה לענות לשטן שמקטרג...

להלן סיפור מופלא שמעובד מתוך גיליון 'המאיר' על חשיבות העניין: רבי מאיר צוויבל שליט"א סיפר: שמעתי מאדם נאמן מעשה נורא ששמע מפי בעל המעשה שעובד איתו וסיפר לו דברים כהווייתם.

פעם נוצרה מתיחות קשה בינו לבין בתו מסיבה כלשהיא. המצב הגיע לידי כך שהיא הפסיקה כל קשר איתו והם לא דיברו ביניהם כלל.

ניתן לשער את צערו של האב, שהבת שלו, בשר מבשרו, מתרחקת ממנו. הוא כמובן השתדל מאוד ליישר את הידורים כדי שבתו תדבר איתו, אבל זה לא הועיל. הנתק היה חמור והיא סירבה לשוחח עם אביה.

התסכול שלו היה עצום! אבל הוא לא הצליח בשום דרך שהבת תסכים לדבר איתו. הוא ממש ניסה כל דרך אפשרית - אבל ללא הועיל. **כך חלפו שלוש עשרה שנה!**

בבית הכנסת שבו נהג להתפלל, היו אנשים שהירשו לעצמם לדבר ל"ע בעת התפילה. הדבר הכעיס אותו מאוד כשראה שיש אנשים שאינם נזהרים בכבוד בוראם ועוד בבית-הכנסת ובשעת התפילה.

אבל מכיוון שהוא ביישן בטבעו, הוא לא העיז למחות באותם אנשים או לעשות דבר מה אחר לתיקון המצב. הוא ישב על מקומו בדומיה, כשצער בליבו על כבוד שמיים שמתחלל על ידם.

הרב יצחק בן תפאחה כדורי זצ"ל הרב שמואל בן שמחה דרזי זצ"ל וילד יחיאל בן יוסף ז"ל פואד אברהם בן רגינה ז"ל מאיר מורד בן שושנה ז"ל יצחק בן ברקו דב ז"ל זהבה בת שושנה רייזל ע"ה יצחק בן יצחק בן רחל ז"ל מרים בן דבורה ז"ל אברהם בן יונה ז"ל סעידה בת תפוחה ע"ה מרדכי בן שמעון ע"ה מזל בת שמעון ע"ה יוסף בן מרים נוסרת ז"ל יעקב בן אסתר ז"ל רחל רפאל בת השמת ע"ה יעקב בן אסתר ז"ל לטיף בן פרחת ז"ל מרים בת שרה ע"ה אביבה לויש ע"ה שרה בת נרקיס ע"ה אילנה (מתרזה) בת שרה ע"ה

הרב עובדיה יוסף בן גורג'ה זצ"ל רחמים בן רחל ז"ל חיים משה גרשון בן שלמה יחזקאל ז"ל ר' עוליאל ישועה בן סטה מקנין זצ"ל אביחי בן אסתר ז"ל נעימה בת גורג'ה ע"ה חי זידי בן קלרה ז"ל ר' יצחק בן מסעודה קדוש ז"ל אסתר בת נעמי ע"ה ר' דב בן בנימין אלטר ז"ל אורה בת נעימה ע"ה מישיא אסתר בת זרהה ע"ה מסעוד בן יקוט ז"ל הרב מרדכי צמח בן מזל אליהו זצ"ל אליהו אליאס בן אלגריה ז"ל שמואל בן רבקה ז"ל רפאל בן אסתר ז"ל יצחק בן חביבה ז"ל אהרון (אורי) בן רבקה ז"ל דב בן יצחק ז"ל סוליקה בת עישה ע"ה סליים בן פרחת ז"ל יעקב בן סלימה ז"ל ספירנס תקווה בת נעימה ע"ה יהודה בן סעידה ז"ל עפאת בת השמת ע"ה

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

או צרות הפרשה

פרשת "בשלח"

"ויהי בשלח פרעה את העם ולא נהם" [יג, יז].

כל-כולה של הפרנסה – אמונה באלוקים חיים היא. אי אפשר להתעסק בפרנסה בלי להאמין שהפרנסה היא משמים, על כל מה שכרוך בכך. ואם פרנסה משמים, הרי שגם הדרכים לעסוק בה, צריכות להיות נטועות באמונה תמימה זו. כשיצאו ישראל ממצרים, אומר החפץ חיים, חשב הקב"ה האם להוליכם דרך המדבר, או דרך ארץ פלשתים. והספק היה שקול: חלקו בונה, וחלקו סותר, בשתי האפשרויות.

הצד החיובי שבדרך פלשתים, הוא, שאם יוליכם דרך ארץ מיושבת, יהיה להם מה לאכול; אבל מאידך גיסא, הסכנה היא גדולה לבל ייטמעו בין הפלשתים, שהלא ממ"ט שערי טומאה יצאו ולטומאה ילכו; ומי זה יערוב שלא יתערבו בין הפלשתים, ואז לא ירצו לקבל את התורה בהר סיני?

ומאידך, בדרך המדבר, יש גם בנין וסתירה. טומאה אין שם, ולא יימצאו שם גיעולי עבודה זרה; אבל לעומת זה, המדבר הוא ארץ לא זרועה, ומאין יימצא להם לחם ובשר במקום שכזה?

עד שלבסוף החליט הקב"ה שכדאי להוליכם בדרך המדבר הטהור, ולא להנחותם דרך ארץ פלשתים הטמאה, מאחר ויש סכנה פן יבולע להם מטומאת הפלשתים, אחרי אשר ניצולו ממ"ט שערי הטומאה.

אלא שעכשיו התעורר השאלה, מאין יתפרנסו, וכיצד ימצאו אפשרות להחיות את עצמם בארץ לא זרועה? ועל כך התשובה היא פשוטה מאוד. הקב"ה יעשה להם נס, וייתן להם מן במדבר, לחם מן השמים, העיקר – שלא ילכו שוב מטומאה לטומאה, ויתערבו בין הגויים.

ומכאן תשובה לכל אלה האומרים שהם נאלצים להתעסק בפרנסה, גם אם יש בה, בפרנסה זו, משום טומאה ופריצות, וכו', באומרים 'הרי אנחנו עושים זאת לשם פרנסה'... מפרשתנו נוכל ללמוד שאם הייתה להם אמונה בפרנסה משמים, הם לא היו מכניסים עצמם למקומות שרוח חכמים אינה נוחה מהם, אפילו שיהיה זה לשם פרנסה. שהרי אם הקב"ה עושה נס כל כך גדול ומוריד לכל עמו לחם מן השמים, על אחת כמה וכמה שיוכל לפרנס ולספק את כל מחסורו של מי שישמור מצוותיו וחוקותיו, ובלבד שלא ילך אחרי ההבל.

מכל זה נוכל ללמוד שיש ביד האדם לסמוך על השי"ת בענייני פרנסתו, ולא יתאמץ יתר על המידה בעסקים כאלה ואחרים, עד כדי כך שלא יישאר לו פנאי ללמוד. כי בוודאי אין הקב"ה דורש מן האדם שיעביר את חייו בדרך כזו.

הגרי"ש גריינימן סיפר שבעניין הבטחון בפרנסה היה עד ראייה למעשה מופלא בעיר ביאליסטוק, כאשר שני אחים, סוחרי יערות, באו אל החפץ חיים, לשאול בעצתו בעניין מסחרם. ומעשה שהיה כך היה.

שני האחים הללו קנו יער גדול בשותפות והרוויחו מכך סכום כסף גדול. והנה, בעוד היו עסוקים במכירת העצים שכבר כרתו מיער זה, ועוד נשאר להם לפי החוזה זמן רב לכריתה נוספת, הגיעה אליהם הצעה לקנות יער חדש, שלפי כל הסיכויים גם ממנו היו צפויים להרוויח הון רב.

אחד מן האחים סירב לרכוש גם את היער החדש, וטעמו ונמוקו עימו שכל עוד הוא עסוק בעניין היער הראשון, אין בדעתו להיכנס לעסקים חדשים. לעומתו, האח השני היה תקיף בדעתו לבלתי להחמיץ גם את העסקה הזו.

החליטו האחים להגיש טענותיהם לפני הח"ח, וכפי שיאמר כך יעשו.

כשהציעו הצדדים לפניו, השיב להם הח"ח שאין לו ידיעה ומושג בעסקים כאלה, וכי אין ביכולתו ליעץ להם. רק אחרי שהפצירו בו מאוד, ואמרו לו שפסיקתו תמנע את המחלוקת ביניהם, היסכים והשיב כדלהלן:

לא נביא אני, ולא בן נביא, אבל אספר לכם מעשה וממנו תלמדו וכן תעשו. לאיש אחד הייתה חבית מלאה יין, וכשהיה צריך להוציא ממנה מעט יין, פתח את הברז היחיד שהיה בתחתיתה, והיין יצא משם בפסק-זמן מסוים.

היה שם "פקח" אחד שכשראה את מעשהו של בעל החבית, ייעץ לו להתקין ברז נוסף בחבית, וכך ייצא היין במחצית הזמן. השיב לו בעל החבית ואמר: לו עצה זו שיעצת לי עתה, הייתה מסייעת בעדי להוציא יין מן החבית במידה גדולה יותר מאשר החבית מכילה, הייתי עושה כעצתך המוחוכמת, אבל אם המצב לא כך, למה לי לפתוח ברז נוסף? ברוך-השם יש לי פנאי, ואוכל להמתין עד שייצא היין מהברז היחיד.

כה היו דבריו של הסבא-קדישא מראדין. האחים השואלים הבינו מכך, שחתימת העסקה על היער החדש, כמוה כעשיית ברז נוסף בחבית, כי בכל מקרה לא יוכלו להרוויח אלא רק את מה שנקצב להם מן שמיא, ולכן חבל להם להתאמץ כל כך. וכך עשו, ומשכו את ידיהם מהעסק החדש.

כעבור שנתיים, ממשך הגרי"ש גריינימן לספר, נפגשתי בדרך מסעיי באחד האחים, ונדע לי שהיה זה מופת ברור של החפץ חיים, כיוון שהסוחר שקנה את היער, הפסיד בעסקה זו את כל רכושו!

ואם עסקנו בענייני פרנסה, נזכיר כאן שמרן הגרא"מ שך זצ"ל סיפר שדודו מרן הגרא"ז מלצר זצ"ל נהג לצטט את מאמר חז"ל על כך שהשי"ת מעניק לכל עכביש את החוטם מהם יטווה את קוריו, וגם השיכור מקבל מהשי"ת את היין שהוא זקוק לו.

באותה מידה, נהג ר' איסר זלמן לומר, גם מי שפותח חנות בסמטה קטנה, וחושש שהקונים לא יגיעו אליו, צריך לדעת שאם יתפלל לה' על פרנסתו, יעשה הקב"ה שהקונה יתעה בדרכו ויזדמן לסמטה זו, וכשיראה את החנות יזכר שצריך לקנות.

והוא-הדין כאשר לראש ישיבה, שהקב"ה בא ומסייעו לומר שיעורים טובים ומוצלחים, ועל ידי כך ימצא את פרנסתו. נמצא, שלבד מהסיעתא דשמיא של כוח-הציבור להרבצת תורה, הרי שהעוסקים במלאכת הקודש צריכים לדעת שיזכו לסיעתא דשמיא גם מצד העזר שיהיה להם בכך לפרנסתם (ברכי נפשי).

"להם מן השמים" [טז, ד]. רכב מן השמים.

המעשה המפעים שלפנינו התרחש בעיר חולון בשנת תש"פ: אברך יקר בשם אברהם מ., הינו תלמיד חכם מופלג השקוע ראשו ורובו בתורה. לשם הבאת ילדיו למוסדות לימוד שמחוץ לעיר, הוא נאלץ להחזיק רכב, אך מכיון שהינו עני ואביון, רכב רכב מדגש ישן נושן. הרכב היה מקרטע, מעלה עשן ופיח, ומנועו השמיע קולות אימה. מידי שבווע אברהם משתמש ברכבו לעשיית גמילות חסדים מופלאה; הוא אוסף צדקה מנדיבים, רוכש בערב שבת סלי שבת מלאים וגדושים במזון משובח ומגדנות, וכאשר רכבו מלא באותם סלי חסד, הוא נוסע לחלקם לעניי העיר. באופן טבעי, במשך הזמן הרכב הישן הלך והתבלה יותר ויותר, עד ש...השמשחה האחורית שלו נשברה, וגם אחד מחלונותיו 'נתקע' ונותר פתוח...

בימי החורף הסוערים, גשם ורוח חדרו אל תוך הרכב, כך שהנסיעה בו היתה מקפיאה ובלתי נסבלת. כדי לסתום את הנקבים, אברהם היה מדביק לרכבו יריעות ניילון עבים, על ידי סרט הדבקה חזק. ביום שישי אחד, מזג האוויר היה סוער במיוחד. אברהם הגיע אל מקוה 'טהרת מנחם' שברחוב ישעיהו בחולון. לאחר הטבילה יצא והבחין כי הרוח החזקה העיפה את הניילונים העוטפים את מכוניתו. תוך כדי שניסה להדביקם חזרה, ראה את ראובן צ. חבירו שעשה את דרכו אל המקוה בנסיעה ברכבו.

אברהם הבחין שראובן נוסע ברכב חדש, ושאלו: "מה עשית עם רכבך הישן?". ראובן השיב שניסה למוכרו אך לא הצליח. "יש לי רעיון בשבילך", הציע אברהם, "אולי תתן את הרכב לעני, בתור מעשר כספים". ראובן הסכים. עלות הרכב הישן שלו הסתכמה בכארבעת אלפים שקלים, ואת הסכום הזה התכוון לנכות מחיוב המעשר כספים שלו. ראובן, שהבחין במצוקה הגדולה של אברהם לנוכח רכבו העלוב, היה בטוח שכונת אברהם היא שאת 'רכב המעשר' הוא רוצה לעצמו. אך כאן נכונה לו הפתעה מדהימה - אברהם חייג במכשיר הנייד שלו אל יהודה, אחד מעניי השכונה, שלאחרונה רכבו יצא מכלל שימוש, וסיפר לו בהתלהבות: "יש כאן נדיב צדיק שמוכן לתרום את רכבו..."

לנוכח הבשורה המרנינה, יהודה הרעיף על ראובן ברכות והודאות, והוסיף לציין כי הרכב יסייע לו רבות בהבאת ילדיו למוסדות התורה ולהגעה מהירה יותר לבית המדרש וכו'.

ובכן, ראובן ויהודה סיכמו אודות העברת בעלות הרכב, ולאחר שהשיחה נותקה, הביע ראובן את תמיהתו בפני אברהם: "וכי אינך צריך רכב לעצמך, מדוע החלטת להעביר את הרכב לאחרים?!". תגובת אברהם היתה: "בוודאי שאני זקוק לרכב, אבל מצוקתו של ידידי העני, שאין לו כלל רכב, בוערת אצלי לא פחות...". ראובן נדהם לנוכח מעשה הוויתור האציל של חבירו; הוא נוסע ברכב כה ישן שחודרים לתוכו גשמים, ממש גרוטאה, וכעת שמפתחות הרכב של ראובן היו בדרך אליו, הוא מחליט באדיבותו להעבירו לאחרים...

אך הסיפור עדיין לא נגמר. למעשה כאן הוא רק מתחיל... מה שהתרחש עכשיו, היה בבחינת הלא-יאומן... פתאום מגיע למקוה ברכבו יהודי יקר נוסף - איש עסקים נודע לשם טוב, ניסים ש. שמו. ראובן הבחין כי ניסים, שלומד עמו בחברותא מידי בוקר, נוסע ברכב מפואר מדגם חדיש. הוא בירכו ואיחל לו שהרכב החדש ישמש לו לתועלת ולברכה.

"מה עשית עם רכב ה'יפוד' המשפחתי הישן שלך?!", שאל ראובן את ניסים. הלה השיב שבכוונתו להעמידו למכירה, וכאן הציע לו ראובן [כשצלידו עדיין עומד אברהם ועוסק בעטיפת מכוניתו המרופטת]: "מדוע שלא תתן את הרכב לאברך עני... כ...מעשר כספים? הוא ישתמש ברכב להבאת ילדיו לתלמודי תורה ולעשיית חסדים...". ניסים הרזה לעצמו כמה שניות והגיב: "עשיתי לצידי חשבון של רווחי בכל התקופה האחרונה, והתברר שאני חייב סכום של עשרים אלף שקלים לצדקה. וראה זה פלא - זה ממש שווי הרכב הישן שלי...! מיהו אפוא אותו אברך שכה זקוק לרכב?...". - הנה הוא לפנינו! הצביע ראובן על אברהם...

ניסים שלף לאלתר מכיסו את מפתחות מכונית ה'יפוד', ומסרם לידי אברהם! מה מרגש להיווכח, שאברהם שהחליט לוותר אך לפני כמה רגעים על רכבו של ראובן, זכה כעת, בהשגחה מופלאה, ברכב יקר פי חמש!! פלאי פלאים! (אגב, לסיפור יש המשך מדהים: אברהם וניסים, שניהם אנשים עמוסים ועסוקים מאוד, ולכן התקשו למצוא זמן מתאים להיפגש לאחר השבת על מנת לבצע את 'העברת הבעלות'. לפתע, מגיע אל המקוה צדיק רביעי... אסף צ. שמו, אחיו של ראובן הני"ל. הלה עובד ב'משרד הרישוי', וכששמע אודות ההתרחשות המסעירה שאירעה בכניסה למקוה בדקות האחרונות, פנה אל ניסים ואברהם ואמר: "תוכלו להיות רגועים... תעבירו לי את כעת הפרטים הנחוצים, אדאג בע"ה מיד ביום ראשון בבוקר לבצע עבורכם את העברת הבעלות...!")

בעקבות המעשה המרגש, התעוררה אצל אברהם ורעייתו שאלה מעניינת; הנה לאחר שקיבל את הרכב מניסים, חשב אברהם שלנוכח מצוקתו הכספית, אולי כדאי שימכור את הרכב וירכוש בחצי המחיר רכב פשוט יותר, וכך יזכה ביתרת הכסף. אלא, שאשתו הביעה מורת רוח מהרעיון. "רכב שהגיע לידינו בהשגחה כל כך מופלאה לא כדאי למכור...!", טענה.

לבקשת אברהם, הצענו את הוויכוח בפני מו"ר הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א. תגובת רבינו היתה: טענת האשה נכונה בהחלט! שכן ברכב הזה יש "מזכרת" של השגחה פרטית, וגם על ידו זוכרים את חסדו וטובו של הבורא יתברך, שמשלם שכר טוב ליראיו. כמו כן, ברכב זה יש זיכרון והמחשה ליסוד שהמוותר לאחרים לא יפסיד לעולם, אלא נהפוך הוא, רק ירוויח!

כדמות ראייה לדברי רבינו שליט"א, נראה לציין לדברי קודשו של האברבנאל בפרשתנו. ראשית כל נחודה נא חידה: איזה לחם, הכשר באכילה ובהנאה (ואינו של שביעית), אסור למוכרו לאחרים? תשובה: הפן.

כדכתיב: "ויאמר ה' אל משה הנני ממטיר לכם לחם מן השמים וינצא העם וילקטו דבר יום ביומו" (ט"ז, ד'). וכתב ה"אברבנאל": "הזהירים בזה, שלא יחשבו לעשות מהמן סחורה ועושר וגניזה, אלא שיצא העם ולקטוהו דבר יום ביומו, כי הוא מזון ניתן כפי הצורך וההכרח, ואינו נקנה בהשתדלות, ולא בחריצות ועמל, אלא בחסד עליון, ולכן יודו לה' חסדו ויאמרו ברוך ה' יום יום. ואמר בלקיטתו: יום יום, למען אנסנו הילך בתורתו אם לא - להגיד שציווה בזה כדי שיוודו בהשגחתו בכל יום ויום, ויכירו בניסיון שהוא דבר מושגח מאתו בפרט, ויבטחו בו תמיד ועיניהם אל ה' ישפירו לתת אכלם בעתו יבטחו בו ולא ישכחוהו".

הרי לנו, שבמן, שנשלח באורח ניסי מן השמים, אסור לעשות "מסחר", כי הוא ניתן בחסד עליון, ויש לראות בו את השגחתו של הבורא יתברך ולברכו יום יום. בדומה לזאת ניתן לומר גם בענייננו - הרכב הרי הגיע אל אברהם בחסד עליון מיוחד, ולכן כדאי להשאירו אצלו, לראות בו יום יום את השגחת הבורא, ולשבח ולהודות לשמו יתברך! (והערב נא).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוריאל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ מרת מונירה חזני בת כורשיד ז"ל, לע"נ מרת פארי בת מונירה ז"ל, לע"נ ר' עזיזולה בן שרה ז"ל, לע"נ מרת מנסורה בת כשוור ז"ל, לע"נ דוד בן כורשיד ז"ל, לע"נ אליהו בן שלום ז"ל, לע"נ יצחק בן ליבה ז"ל, לע"נ ניסן בן ננה ז"ל, לע"נ דוד בן שרה ז"ל, לע"נ מרים בת נוהר ז"ל, לע"נ יהודה בן מרים ז"ל, לע"נ ענייט בצלאל בן כשוור ז"ל, לע"נ דוד חבסוב בן רבקה ז"ל, לע"נ בנימין בן רחל ז"ל, לע"נ משה בן כורשיד ז"ל, לע"נ יחזקאל בן מזל ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ יונה בן אסתר ז"ל, לע"נ לי בת חתן פולין ז"ל, לע"נ רבקה בת שרה ז"ל, לע"נ אליהו בן מרים ז"ל, לע"נ כל נפטרי עם ישראל.

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: otzarot.hparasha@gmail.com

אי ש לרעהו

לקט אמרות חז"ל
רעיונות, עובדות
והנהגות מגדולי
ישראל,
על מדות טובות
שמביאות לאהבת
הזולת הנלמדות
מפרשת השבוע

מכון אהבת אמת – המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת

ע"ש ר' עבי יהודה דומוביץ ז"ל – רח' אבן עזרא 2 ירושלים 9242402
טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812 דוא"ל: paypal: ahavemet@012.net.il

ליקוט ועריכת: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס בלי רשות בכתב

שבת קודש יג שבט תשמג: הדלקת נרות: ירושלים: 4:39 תל-אביב: 4:54 חיפה: 4:44 מוצאי שבת: ירושלים: 5:54 תל-אביב: 5:55 חיפה: 5:53 ר"ת: 6:31

פרשת בשלח

בטהון ושמה בחלקו

לבטוח בה' שיספק לו כל צרכו. ישמה בחלקו ולא ידאג דאגת המחר!

נלמד מהפסוק: "הנני מומטיד לכם לחם מן השמים ויעא העם ולקטו דבר יום ביומו למען אנסנו" (פרק טז-ד)

ופירש רש"י (מהמכילתא): "דבר" יום ביומו – צורך אכילת יום, ילקטו ביומו, ולא ילקטו היום לצורך מחר". עוד אמרו חז"ל (במכילתא): דבר יום ביומו – מי שברא היום ברא פרנסתו, מכאן היה רבי אלעזר המודעי אומר: כל מי שיש לו מה יאכל היום, ואומר מה אוכל למחר, הרי זה מחוסר אמונה".

כתב רבינו יונה ז"ל (בפירושו על משלי פ"ג-כו) "דע כי הבטחון הוא שלא יתערב בו שום ספק, ועל דרך משל נבאר כי ענין הבטחון כשכיר הבוטח על המלך ועמל בכל כוחו לפניו בשמחה ובטוב לבב מרוב מבטחו על המלך ומדעתו כי יתן לו משכורתו שלימה. והנה הבוטח בהש"ת, גם אם ימצאהו צרות רבות ורעות יתאמץ בעבודת השי"ת ויבטח באמת, כי שכרו כפול ומכופל, וכי השי"ת יבחר לו הטוב. ואם יוכיחהו ה' בעולם הזה, כי זאת לטוב לו להעביר את עונו ולקרבו אל ה' ולהאדיר חלקו בעולם הגמול, כי שלום העולם הזה כהבל ואין..." עכ"ל.

נמצאנו למדים מדברי רבינו יונה, שהבוטח באמת ובתמים בהש"ת, מקבל כל אשר נגזר עליו ממנו יתברך הן לטוב והן למוטב, באהבה ובשמחה, כי יודע שכל אשר קורהו, הוא אך ורק לטובתו ו"שכרו כפול ומכופל".

בתפלת "נשמת" אנו אומרים: "ברעב זנתנו ובשבע כלכלתנו". וצריך להבין: בשלמא "ברעב זנתנו" מובן השבח שיש בזה, אך מה פשר השבח של "בשבע כלכלתנו"?

וביאר החתם סופר (ועה"ת - שמות) עפ"י מה שאמרו חז"ל (ערכין טז): שכל שעברו עליו ארבעים יום בלא יסורים, יש לו לחשוש שמא קיבל עולמו בחייו. וכפי שמצינו בגמרא (סנהדרין קא). שכאשר חלה רבי אלעזר הגדול, אמר לו רבי עקיבא: כל זמן שראיתו את רבי שאין יינו מחמיץ ואין פשתנו לוקה ואין שמנו מבאיש ואין דבשו מדביש, אמרת: שמא ח"ו קיבל רבי עולמו בחייו, ואולם אחר שראה רבי עקיבא את רבו שחלה, אזי נחה דעתו.

וכפי שביאר הרמב"ן (בספרו תורת אדם) שזהו נגד טבעו של עולם, שתהא מציאות כזו שהכל יוזמן לאדם כפי רצונו, אלא אם כן מקיימים בו, חלילה, "ומשלם לשונאיו על פניו להאבידו".

מענה יובן השבח של "בשבע כלכלתנו", שכן מצינו שתיבת "מכלכל" מובנו הוא "כדי צרכו", ולא מעבר לכך וכמו שנאמר "ויכלכל יוסף את אחיו לחם לפי הטף" (בראשית מז-יב) [ופירש"י: לפי הצריך לכל בני ביתם]. על כן מודים אנו להש"ת ש"ברעב זנתנו" ו"בשבע כלכלתנו", ולא הענקת לנו יותר מדי בשפע, כדי שלא נקבל את עולמנו בחיינו, ואזי נזכה לחיי העולם הבא.

יש מ"אין"...

יהודי בא לפני כ"ק האדמו"ר רבי יצחק מסקוירא זצ"ל והתאונן שאין לו פרנסה וגם אין לו דרך להשיגה. אמר לו הרבי: גם דוד המלך שאל "מאין יבוא עזרי" שהרי אנו יודעים שהברכה צריכה לחול על משוהו. על "יש" כמו שמצינו באלישע שבירך את כד השמן על יסוד המעט שיש בו. אבל דוד ניצב בפני "אין" ולכן שאל כיצד יבוא עזרו.

ומה היתה תשובתו של דוד? "עזרי מעם ה' עושה שמים וארץ!" כלומר: אם תשאל כיצד תעזר, עליך לזכור שה' הוא "עושה שמים וארץ" ואף אותם יצר "יש מאין". על כן, כמו שעשה אותם יש מאין, כך לא יבצר ממנו להושיע גם את אלו שאין להם מאומה, ולהשפיע להם ברכה עד בלי די.

רזין דאורייתא

"היפלא מה' דבר?"

הגה"צ רבי הלל ויטקינד זצ"ל (ראש ישיבת בית הלל) היה תלמידו של הסבא מנובהרדוק ולמד אצלו שש שנים את דרכי מדת הבטחון. פעם שהה בשיקאגו והוצרך לנסוע לניו יורק. הטיסה היתה אמורה להיות בשעה תשע. האיש שהסיעו אמר שמכיון שנותרה רק רבע שעה ועדיין רחוקים הם מנמל התעופה, הוא מציע לשוב כי לא יוכלו להספיק.

אך רבי הלל אמר לו: "נוכל להספיק אם כך רצון השי"ת. היפלא מה' דבר? על כן תמשיך לנסוע!" והנה כבר הגיעה השעה תשע ועדיין רחוקים מהנמל. שוב חזר הנהג לאמר: "אין ברירה, זה אבוד צריך לשוב חזרה, חבל על הנסיעה לשם" אך רבי הלל עמד על שלו: "יש להמשיך לנסוע".

ואמנם הם הגיעו לנמל התעופה באיחור ניכר. הם מיהרו לשאול האם הטיסה כבר יצאה, ונענו שיש עיכוב בזמן הטיסה. רבי הלל נכנס למטוס ונוכח לראות שכל הצוות מנסה לסגור את דלת המטוס אך זו "מתעקשת" שלא להסגר...

התיישב רבי הלל במטוס. אנשי הצוות דחפו שוב את הדלת ואז נסגרה והמטוס המריא... הלמות עמלים

עלון "אי ש לרעהו" פרשת בשלח הוקדש לעילוי נשמת

אבי ר' יצחק בן ר' חיים עבי ואמי מרת שבע שיינדל בת ר' דוד שווארץ ז"ל

שניהם נלב"ע ביום יג שבט

ת.נ.צ.ב.ה.

להאמין בכוחם של חכמי התורה. להשמע להוראתם ולעשות כעצתם!

נלמד מהפסוק: "זיעשו כן" (פרק יד-ה)

וכתב רש"י: להגיד שבחן, ששמעו לקול משה ולא אמרו היאך נתקרב אל רודפינו, אנו צריכים לברוח, אלא אמרו: אין לנו אלא דברי בן עמרם! (מכילתא)

כבר הבאנו בעבר את פירושו של התפארת ישראל ש"אמונת חכמים" היא שאינו מאמין לכל דבר ששומע, שזוהי אמונת מדת "פתי מאמין לכל דבר", אבל יאמין לחכמים בחכמת התורה אפילו אם לא ישיגם בשכלו [שאם מאמין לכל דבר ולכל אדם למה יקבל שכר על "אמונת חכמים"?!].

וזו הטעות הנפוצה בזמנינו, שישנן מצעירי הצאן שמנסים "להבין" ו"לפרשן" את דעת התורה של זקני הדור, ועפ"י יכולת הבנתם "מחלקים ציונים" לגדולי ישראל, עד שעפ"י קובעים, רח"ל, אם מתאים להם להשמע לדעתם או לא. ושוכחים שעפ"י האמת המסורה לנו מדור לדור, זהו כל ענין "אמונת חכמים", לקבל דעתם בתמימות בדיוק כפי שאמרוהו, בלי הצורך להבין ובלי הצורך "לפרשן". כי כאשר מציינים רק מתוך ש"מבינים", זה כבר לא "אמונת חכמים".

הגרא"א דסלר זצ"ל, הרבה לדבר בפני עם ועדה על החיוב לקבוע בנפש את הקנין הזה של "אמונת חכמים". להאמין בשיפוטם של מנהיגי הדור, תוך שהוא מנסה בכל דרך שהיא להשריש בלבבות את היסוד הגדול הזה על פיו אין לזוז מ"דעת תורה", אותה מציגים גדולי התורה, והיא המיישרת את מסילות החיים בכל הליכותנו.

והיה אומר: גדולי דורינו אשר עסק חייהם להמשיך כתלמידים נאמנים בדרכי מחשבתם של חז"ל, זוכים לישרות במדה עצומה, עד שחוות דעתם אפילו בדברים שאין להם מקור מפורש, וגם סתם עצות במילי דעלמא ברורה ואמיתית. כאשר ישאל איש בדבר האלוקים, כמו שרואים בעינינו גם בדור הזה.

בדברי הספד שנשא הרב דסלר על החזון איש, ציטט את דברי המשנה (אבות פ"ו) "כל הלומד תורה לשמה נהנים ממנו עצה ותושיה" ושאל: לכאורה מהו סוד המהלך הזה שהלומד תורה לשמה עושהו מוכשר להעניק עצות במילי דעלמא?

וביאר הרב דסלר: בכדי לייעץ עצה טובה וישרה, זקוקים לראיה בהירה ולמבט אמיתי, בלא הערפול של עולם השקר, לפיכך הלומד תורה לשמה, דהיינו ששואף להשיג רק את אור האמת, הוא הוא המוכשר לראות את האמת בהירות, וליתן עצות ישרות ומועילות, זהו איפוא סוד כוחם של גדולי ישראל לקבוע "דעת תורה". דעת אמת בכל עניני החיים, גם אלו שאינם מפורשים ב"שולחן ערוך".

כשנשלח משה ע"י הקב"ה לגאול את ישראל ממצרים, נאמר בפסוק "ויען משה ויאמר והן לא יאמינו לי ולא ישמעו בקולי... ולכאורה צריך להבין: הלא הובטח כבר מפי הקב"ה, "ושמעו לקולך"!

וביאר כ"ק האדמו"ר מספינקא (בספרו **אמרי יוסף**): הבטחת הקב"ה "ושמעו לקולך", היתה בנוגע לציווי של "ואספת את זקני ישראל". זקני ישראל, בעלי הדעות, אמנם יאמינו למשה רבינו, אבל פשוטי העם, האם יאמינו?

על כך נענה משה מפי הקב"ה שלצורך זה יעשה האותות והמופתים לעיני העם, ודרך פשוטי העם להאמין כשרואים נס ומופת, ובסופו של דבר נאמר: "ויאמן העם וישמעו".

מוסיף האמרי יוסף דברים נוקבים: "מכאן תוכחת מגולה לאותם המאמינים שנמצאים גם בזמננו, שאינם רוצים להאמין לצדיק עד שיראה להם אותות ומופתים ואומרים לו: "תנו לנו מופת"... ואם אינו משנה להם סדרי בראשית להראות להם אותות ומופתים, אין רצונם להאמין ולשמעו בקולו".

פעם שמע רבינו הגרא"מ שך זצ"ל על עסקנים שביקשו לעשות פעולה מסויימת, הורה הרב שך להמנע מפעולה זו בנימוק:

חכם עדיף מנביא...

הגאון מקוטנא והגאון מקאליש היו מתפללים יחד בכל יום בבית המדרש "אהלי יעקב" בעיר העתיקה, וכדרכם של תלמידי חכמים, היו משוחחים בדברי תורה מדי יום ביומו לאחר התפילה.

מפעם לפעם היו מתווכחים ביניהם ולא באו לעמק השוה. או-אז היו מציעים טענותיהם בפני הגאון **רבי שמואל סלנט זצ"ל** והוא היה המכריע ביניהם.

יום אחד נפל שוב ויכוח בין שני הגאונים, הציע הרב מקוטנא לפנות שוב לרבי שמואל על מנת שיכריע. אמר לו הרב מקאליש: לפלא אצלי כי רבי שמואל תמיד נוטה לדעתך... הציע הרב מקוטנא: "א"כ נחליף הפעם את דברינו. את דעתך נמסור בשמי ואת דעתי בשמך..."

הסכים לכך הרב מקאליש וכך הוה. שמע רבי שמואל דברי שניהם והביע את פליאתו: "הרי סברא זו שאמר הגאון מקוטנא מתאימה לסברותיו של הגאון מקאליש, ואילו סברא זו של הגאון מקאליש מתאימה לסברותיו של הגאון מקוטנא."

ימי שמואל

"בזכות אמונתך..."

מעשה באשה עקרה שהגיעה לגאון **רבי משה פיינשטיין זצ"ל** ומשאלה בפיה: במהלך שנות נישואין רבות סובלת היא מעקרות, ר"ל. ומדי שנה בשנה בעלה מבקש מרבי משה את ברכתו, בתקווה להוושע בזרע של קיימא, אולם עד כה ללא הועיל. עתה היא מבקשת יותר מברכה: "רוצה אני כי ראש הישיבה יגזור ומן השמים יקיימו..." אמרה האשה כשהיא מתייפחת.

רבי משה הופתע מבקשתה. "שאני אגזור? וכי מה כוחי בדברים מעין אלו? האשה התייפחה בבכי הולך וגובר: "כן! ראש הישיבה יכול לגזור... הוא יכול..."

לבסוף, כאשר האשה המשיכה למרר בבכי, אמר לה רבי משה: "איני יכול לגזור, אבל זאת אומר: בזכות אמונתך בכוחם של לומדי התורה, מגיע לך ילד!"

דבריו של רבי משה הביאו מרגוע לאשה שבורת הלב. ואכן לתקופת השנה נולד במז"ט בן לאותה אשה.

רבי משה פיינשטיין

באמונה תמימה...

מעשה באחד מיקירי ירושלים שסבל מכאבים נוראים, בבדיקות שערכו לו בבית החולים, נמצאה אבן בגופו והרופאים קבעו שיש לנתחו בדחיפות ולהוציא את האבן.

מששמע האיש את קביעת הרופאים, פנה לרבו הגאון **רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל** שיוורה לו מה לעשות. אמר לו רבי איסר זלמן, כי לדעתו אין כל צורך בניתוח, יש לעשות "חוקן" והאבן תצא...

חזר הלה לפרופסור שאמור היה לנתחו ואמר לו: "לפי דעת מורי ורבי רבי איסר זלמן מלצר אין לעשות ניתוח! ע"י חוקן רגיל האבן תצא!" כששמעו זאת הפרופסור וכל הרופאים שנוכחו שם, פרצו בצחוק גדול והסבירו לו שהענין רציני ואין מקום למשחקים... יש לנתח!"

למרות תגובה זו של הרופאים, לא נרתע האיש ועמד על דעתו. הוא הסביר לרופאים שלאחר שיצא מפיו של הרב כי אין צורך בניתוח. הרי זה אצלו כדבר האורים!

משראה הפרופסור, כי יהודי זה אומר דבריו בתמימות ומתוך אמונה ובטחון גמורים, הסכים שיעשו את ה"חוקן" כבקשתו. ומה גדול היה קידוש ה' כאשר יצאה האבן עם המים לעיני הרופאים. מעשה זה היה לשיחת היום בפי כל.

בדרך עץ החיים

המשך - אמונת חכמים

ונהנין ממנו עצה ותושיה...

הרב משה חיים אקון זצ"ל החל לעסוק במסחר הפרוות והשקיע בו את כל הונו בתקוה שירוויח מכך. הוא היה בא להתייעץ עם בעל החזון איש על כל צעד ושעל בכל עניינו. וכך התייעץ עמו גם על העסק הזה.

יום אחד אמר לו החזון איש כי נראה לו שכדאי להפסיק עם עסק זה... ר' משה חיים לא היסס אלא עשה מיד כפי שהורה לו החזון איש מבלי לשאול למה ומדוע. הוא מכר מיד את כל הסחורה שהיתה בידו. והנה לאחר זמן קצר כל ענף הפרוות התמוטט וכל מי שהתעסק בזה הפסיד ממון רב.

התבטא אז הרב משה חיים: גם במקרה הפוך שהענף היה משגשג ופורח, לא היה משתנה אצלי במלא הנימה ה'אמונת חכמים' שלי בחזון איש, סגרתו את העסק בגלל שכך היה צריך לעשות ומה שאירע לאחר מכן לא הוסיף לי יותר באמונת חכמים...

דרכי החיים

"כי אצל החפץ חיים ראינו שלא זו הדרך". נכנסו העסקנים לביתו של הרב שך כדי "להסביר" לו בטוב טעם ודעת את התועלת שבדבר.

אמר להם הרב שך את הדברים הבאים: "איני מתווכח עם הסברות שאתם אומרים. יתכן שאתם צודקים בסברות שלכם, ויש הגיון בדבריכם. אבל את כלל ישראל לא מנהיגים בסברות, גם לא בסברות נכונות. את כלל ישראל מנהיגים רק עם מסורת. המסורת מהחפץ חיים בענין זה הוא, שאין זו הדרך הנכונה, וזה שקול כנגד כל הסברות שלכם..."

[ואגב, נוסף בנימה אקטואלית: מעניין איך היה מגיב הרב שך כשהיה שומע אמירת מערכת המשפט ש"ישנה אי-סבירות קיצונית במה שבחרו את הימין והחרדים לשלטון, ועל כן יש לבטל מכל וכל בחירה זו".]

ענוה וביטול עצמי

"חלום יפה חלמת"...

אחד מבני ירושלים הכתיר את הגאון **רבינו יוסף חיים מבגדד** זצ"ל בתארים מופלגים, וכתב בין השאר כי הוא בעל רוח הקודש. השיב לו רבי יוסף חיים כהאי לישנא:

"**חלום** יפה חלמת בשעה שאינה מן היום ולא מן הלילה. ואני אומר לך, "חלמא טבא חזית". והיא רחוקה ממני. הוא שאמרו חז"ל "משחרב בית המקדש ניטלה נבואה מן הנביאים ונמסרה לתינוקות ולשוטים". הנה גם בחינה זו אין בי!"

אורות ממזרח

"גם בצפון וגם בדרום"...

אחד מאנשי מעזריטש, למדן ועשיר, התקרב למגיד **מעזריטש** ודבק בו. והנה לא עברו ימים רבים ונתדלדל האיש מעסקיו. נכנס למגיד ושפך את מרי שיחו.

אמר לו המגיד: הרי הנך למדן, אמור לי איפוא, איך זה יתכן להיות עשיר וגם למדן. הלא חז"ל אמרו: הרוצה להחכים ידרים, והרוצה להעשיר יצפין, ואיך מקשרים את הדרום עם הצפון?!

שתק האיש. נענה המגיד ואמר: "אגיד לך, מי שהוא אין ואפס בעיני עצמו ואינו תופס מקום, יש לו מקום בכל מקום, גם בצפון וגם בדרום..."

חס"מ

"יסורים של כבוד"...

כ"ק האדמו"ר רבי שלומק'ה מזוועהיל זצ"ל נהג בפשטות ובענוה. כל ימיו לא הסכים שיעשו לו מנין משלו, והיה מתפלל במקומות שונים. רק כשנחלש בערוב ימיו עשו לו מנין מיוחד עבורו.

וסיפר רבי משה כץ זצ"ל (חתן בנו **רבי גדליה משה** זצ"ל) כי בעת שמחת נשואי נינתו של רבי שלמה מזוועהיל, עם **הרה"ק משומרי אמונים**, הופיע **כ"ק אדמו"ר רבי דוד מרחמסטריווקא** זצ"ל בעת עריכת החופה. הוא שאל את רבי שלמה למצב בריאותו. והשיב לו כי יש לו יסורים.

שאלו רבי דוד איזה יסורים יש לו? והשיב לו רבי שלמה שיש לו "יסורים מכבוד". וכשתמה לפשר יסורים אלו, הסביר לו כי לאחרונה עשו עבורו מנין מיוחד, ודבר זה גורם לו ליסורים של כבוד...

יסוד צדיק

מעלה לאדם אשר עם כל גדלותו נוהג בענוה ומבטל עצמו בפני זולתו!

נלמד מהפסוק: "ונחנו מה כי תלינו עלינו" (פרק טז-ז)

ואמרו חז"ל: **אמר להם הקב"ה לישראל חשקני בכס שאפילו בשעה שאני משפיע לכם גדולה אתם ממעטין עצמכם לפני. נתתי גדולה לאברהם אמר לפני "ואנכי עפר ואפר". למשה ואהרן, אמרו "ונחנו מה". לדוד, אמר "ואנכי תולעת ולא איש". עוד אמרו: גדול שנאמר במשה ואהרן יותר ממה שנאמר באברהם, דאילו באברהם כתיב "ואנכי עפר ואפר" [ישש בהם ממשות כלשהי] ואילו במשה ואהרן כתיב "ונחנו מה". ואמר רבא... אין העולם מתקיים אלא בשביל משה ואהרן. כתיב הכא "ונחנו מה" וכתיב התם "תולה ארץ על בלימה" (חולין פט.).**

ידועים דברי חז"ל בסוף סוטה (מט.) "משמת רבי בטלה ענוה ויראת חטא". תמה הגה"צ **רבי ירוחם לייבוביץ** זצ"ל: מה פשר האמרה "בטלה ענוה", וכי אדם שרוצה להיות עניו לא יכול להשיג מעלה זו?

וביאר רבי ירוחם שכאשר הקב"ה רוצה לתת מתנה רוחנית לעם ישראל, כגון ליזכות למדת הענוה, הריהו מוריד אותה לעולם ומעניק אותה לאחד הצדיקים העמל במדה זו, ואז זוכה להיות מרכבה לאותה מדה. ומכיון שהוא נושא אותה, אזי כל אחד יכול ליזכות בה. כיון שהשפע ממדה זו נמצא בעולם. אבל כשרבינו הקדוש נסתלק מן העולם, נסתלקה עמו גם מדת הענוה, וממילא קשה מאוד להשיג מדה זו.

באחת משיחותיו הדגיש זקן ראשי הישיבות, הגאון **רבי גרשון אידלשטיין** שליט"א, כי ללמד תלמידים ולזכות את הבריות אי אפשר ללא מדת הענוה, והביא דוגמא לכך, שיש מחנכים ומלמדים ואפילו ראשי ישיבות שחוששים לומר לתלמיד "איני יודע" ותחת זאת משתמטים מתשובה אמיתית.

והאמת יש לדעת - אומר רבי גרשון - שאין בזה בושה כלל, ואדרבה, התלמיד יעריך יותר את רבו וירגיש בענוותנותו, וכשיאמר הרב לתלמיד כי אינו יודע תשובה לשאלתו, זה לא ישפיל את הרב, אלא אדרבה, התלמיד יראה בזה שהרב אמיתי.

את הפסוק שאמר דוד המלך ע"ה "אשא עיני אל ההרים מאין יבוא עזרי", פירש **רבי יוסף חיים מבגדד** זצ"ל (בספרו **בן יהודע**): כך אמר דוד, אשא עיני אל ההרים הידועים שהם גבוהים, ולא זכו להשראת שכינה עליהם בקבלת התורה, והטעם, כפי שביארו חז"ל, מפני הגאווה שהיתה בהם. וממילא אדע ואבין כי "מאין" - היא מדת הענוה שהאדם חושב עצמו ל"אין" ומשים עצמו כמי שאינו. ממדה זו, "תבוא עזרי" שעל ידי מדת הענוה אזכה לכל הטוב.

ומי כעמך ישראל

בין איש לרעהו – סיפורים בני זמננו

סגירת-מעגל

הלו! הגעתי ל"מעיינות"?

-כן. עם מי הכבוד?

שמי ג'ייסון רוזנצוויג, מארצות-הברית. אנחנו מעוניינים לחגוג בר-מצוה לבן שלנו בישראל. מי אחראי אצלכם על ארגון בר-מצווה, קידוש והכל?

-הגעתי לאדם הנכון" משיב לו בקצרה הרה"ח רבי שלמה יו"ט גשטטנר שליט"א, ותיכף מבקש לברר כמה פרטים חשובים אודות אופי האירוע המדובר, והציפיות שיש למשפחה.

'האם הילד יודע לקרוא?... זו למשל נקודה שעלינו לבדוק מראש. אי אפשר להשאיר את זה לרגע האחרון כמובן. אוקיי. אני אבחן את הילד באמצעות הזום, וכך נדע איך להתקדם. לגבי הקידוש עצמו? אל דאגה. יש לנו מתנדבים שמארגנים הכל בכל מכל כל...'

זו לא תופעה חדשה שמשפחות יהודיות מחו"ל מבקשות לחגוג בר מצוה - היום המיוחד בו נכנס בנם לעול תורה ומצוות - דווקא בארץ ישראל. אך הרב גשטטנר עדיין מבקש להבין כיצד יהודי שמתגורר ביוסטון - טקסס, שמע עליו ומבקש לערוך את הבר-מצוה לבנו דווקא אצלו. 'סליחה על הסקרנות, אבל מאיפה שמעת עלינו?'

* * *

האיש מספר שהוא מדען שעובד באחת האוניברסיטאות החשובות בארה"ב. לפני 20 שנה הגיע לבקר בארץ במסגרת ארגון שמוציא צעירים יהודים בעולם למסע הכרות עם ישראל. הוא שהה כאן בסך-הכל עשרה ימים, אבל מה שנשאר לו מהביקור זו חוויה שבשעתו דווקא לא עמדה לכאורה במרכז הביקור.

הצעירים שהגיעו ארצה הוזמנו ל"שעה של טעימת לימודי יהדות בישיבת מעיינות". ומה היה באותה שעה? ג'ייסון רוזנצוויג שחזר בפשטות: 'היה שם איזה רב ג'ינג'י שמסר בהתנדבות שיעור ביהדות. עד אז לא ידעתי יהדות מה היא. החשיפה הראשונה שלי לאידישקייט הייתה בהרצאה של אותו "רב ג'ינג'י" - לימים יתברר לו שמדובר בהרה"ח רבי אלון סילברג שליט"א.

* * *

באותה קבוצה שסיירה בארץ, השתתפה גם אשתו לעתיד. במסגרת הזמן הקצר של "טעימת יהדות" יזם הארגון חוויה רוחנית מיוחדת עבור הבנות שהותירה עליהן רושם עז ונמרץ. כלפי מה הדברים אמורים? כאשר נולד תינוק יהודי בחו"ל. גם כאשר מדובר בבית שאינו שומר עדיין תורה ומצוות, בדרך כלל יזכה התינוק לקבל שם יהודי. למה? כי מלבד השם הגויי שניתן לכל ילד, נוהגים בברית-מילה לתת לו שם יהודי.

אבל מה שנכון אצל הבנים, לא תופס אצל הבנות. קריאת השם שלהן, לא נעשית במשפחות הללו במסגרת בית הכנסת, ומשכך אין להן בדרך-כלל שם יהודי כלל. כאשר מגיעות קבוצות כאלו לשעה של טעימת יהדות בארץ-ישראל, מזמינים אותן לקידוש קטן במהלכה עורכים "מי-שברך" לכל אחת מהן תוך כדי הענקת שם יהודי חדש.

גם אשתו לעתיד קיבלה שם יהודי באותו אירוע, והדבר הותיר עליה רושם עז.

הם חזרו לארה"ב, לפלורידה. מסתבר ששעת הטעימה מהיהדות העירה בהם תיאבון מוגבר לטעום עוד ועוד. בבחינת "טעמו וראו כי טוב השם" ממש. עד מהרו חברו לגופים המקומיים של "ישראל-הצעיר" וחב"ד, ולמדו על יהדות עוד ועוד,

ועוד!

* * *

מתחת לחופה כבר ניצב הזוג כשומרי תורה ומצוות, בדרך להקמת עוד בית יהודי נאמן בישראל. נולדו להם שלושה בנים - הם רצו להגיע עם הבן הראשון לרגל בר-המצוה לארץ אבל לא יכלו עקב מגבלות הקרונה, והיום הבן השני עומד להיכנס לעול תורה ומצוות. הבן הכין היטב את הקריאה בעזרת רב מקומי ביוסטון, ואביו ג'ייסון עמד מהצד והתמוגג מנחת-יהודית: כשהוא היה בגיל הזה הוא לא ידע שיש בכלל דבר כזה...

וממה התחיל הכל? משעה אחת שהקדיש להם "הרב הג'ינג'י"... אז לא פלא, שאת סגירת המעגל, ביקשו לחגוג דווקא ליד המעיין, או ה"מעיינות", באותו מקום שם התחיל הכל לנבוע! - (שמחת הבר-מצוה תתקיים בס"ד בשבועות הקרובים, ציבור הקוראים מוזמן:...)!

* * *

**היית מעורב בסיפור שקשור לבין אדם לחבירו? שמעת ממקור ראשון?
ספר לנו עכשיו! פקס: 077-7671812 דוא"ל: ahavemet@012.net.il**

עלון "איש לרעהו" פרשת בשלח הוקדש לעילוי נשמת

ר' שמעון בן חנה ז"ל

נלב"ע ביום כז בשבט תשע"ג

ת.נ.צ.ב.ה.

פרשת בא

משכניהם, שהרי היה זה שכר עבודה (כפי שמבואר במסכת סנהדרין [צא].) במעשה שתבעו המצרים את ישראל לפני אלכסנדר מוקדון על כלי הכסף והזהב שהשאלום, והשיבם גביהא בן פסיסא שעדיין לא שילמו לישראל שכר עבודתם בשעבוד מצרים), ואף שהיו עוד טעמים והיתרים, מכל מקום חסידים אלו, כיוון שאמרו למצרים שיחזירו את אשר שאלו, גמרו בדעתם שאכן כך יעשו וישלחו להם לאחר מכן את כליהם.

אולם כאשר רדפו המצרים אחרי ישראל, אז בודאי הותר לישראל להורגם מדין "רודף", וממילא הותר להם גם ממונם (וכדברי הגמרא בבבא קמא ק"ט. "לא יהיה ממונו חמור מגופו" ואם הותר גופו - ממונו לא כל שכן) ומעתה לא היתה בדבר אפילו מידת חסידות להחזירם.

אולם כאשר יצאו בני ישראל ממצרים, לא יכלו להעלות על דעתם שעתידם מצרים לרדוף אחריהם, שהרי הפסוקים מעידים "וישאו בני ישראל את עיניהם והנה מצרים נוסע אחריהם וגו' ויראו מאוד ויצעקו וגו' " ולכן כאשר שאלו ממצרים את כלי הכסף והזהב והשמלות, היה בדעתם לשולחם להם בחזרה לאחר שיחוגו לה', ושאלו רק מפני שכך ציווה ה', ולכן היו הכלים עליהם לטורח ולמשוי. רק הקב"ה ידע כי המצרים יטבעו בים וכליהם יישארו לנצח ביד ישראל.

(כמוצא שלל רב)

"ואמרת אליו בחזק יד הוציאנו ה' ממצרים מבית עבדים ויהי פי הקשה פרעה לשלחנו ויהרג ה' כל בכור בארץ מצרים וגו' " (יג, יז-ט).

אם נתבונן, נמצא שסדר הפסוקים זועק להסבר: מדוע לאחר שכבר סיפר על היציאה ממצרים ("בחזק יד הוציאנו וגו'") הוא חוזר ומספר את מה שהיה קודם לכן ("ויהי כי הקשה פרעה לשלחנו ויהרג וגו'")?

וקושיא נוספת, על השינוי בלשון הכתוב - שבתחילה הוא אומר "הוציאנו ה'", ואילו בהמשך נוקט הכתוב לשון "ויהי בשלח פרעה את העם", ולכאורה היה עליו לומר "ויהי בהוציא ה' את העם"?

יישוב חריף אמר על כך הגאון רבי אלכסנדר סענדר שור, בעל "בכור שור"

(על הש"ס):

הגמרא (בבא קמא ק"ג): מביאה: "אמר רבא: עבד עברי גופו קנוי, והתבאר שכלל זה נסוב אפילו כאשר עבד עברי נמכר לגוי, גם אז גופו קנוי, ואפילו לא נתן הגוי כסף תמורתו אלא רק החזיק בו - מכל מקום גופו של העבד העברי קנוי לאותו גוי (כפי שמבואר בגמרא גיטין לח.).

על פי זה הקשו המפרשים: במה נפקע קנין הגוף שהיה למצריים בישראל? ותירצו, שהם בעצמם אמרו "קוצו צאו וגו' ", ובכך שיחררו אותם. ואף שאמירה זו היתה על ידי כפייה, שהרי ספגו עשר מכות כדי שייאותו לשחררם - מכל מקום הרי קיימא-לן "כופים אותו עד שיאמר רוצה אני", וגם כאשר אומר "רוצה אני" עקב הכפייה, בכל זאת היא נחשב כרצונו.

עוד תירצו המפרשים, שהמצרים נעשו בתחילה עבדים ליוסף, עוד בטרם קנו את ישראל לעבדים על ידי ההחזיקו בהם, כאשר אמרו ליוסף (בראשית מז, ט): "קנה אותנו ואת אדמתנו", ואף שאמרו לאחר מכן "עבדים לפרעה", היה זה משום כבודו של פרעה, אבל באמת נעשו עבדים ליוסף, ולאחר מכן כאשר קנו את ישראל, על כך כבר נאמר (סנהדרין צא): "עבד שקנה נכסים - עבד למי ונכסים למי?", ומה שקנה עבד - קנה רבו.

מעתה, מטעים הגאון בעל "בכור שור", יתבארו הפסוקים ההפליא: מתחילה נאמר "כי בחזק יד הוציאנו" - ולא ברצונם של המצרים, ואם כן קשה: במה נפקע קנין הגוף? והפסוק מתרץ: "מבית עבדים", כלומר שהמצרים היו עבדים לנו על ידי יוסף, כפי שהתבאר לעיל ולכן לא היה להם בנו קנין הגוף. אבל, הוסיף הכתוב ואמר: "ויהי כי הקשה פרעה לשלחנו", דהיינו: הרי פרעה עצמו לא נמכר כעבד ליוסף, ולא היה מן הדין להפקיע ממנו קדושת הגוף שהיה לו בנו, ולכן "ויהרג ה' כל בכור", ועל ידי מכת בכורות כפה הקב"ה על פרעה לומר "קומו צאו מתוך עמי", ובכך שיחרר את ישראל.

זו גם הסיבה שהכתוב ממשיך ואומר מיד: "ויהי בשלח פרעה את העם", כי הקב"ה כפה עליו לשלחם בעצמו, ובכך הרי שיחררם מקנין הגוף שהיה לו בהם.

(כמוצא שלל רב)

"דבר נא באזני העם וישאלו איש מאת רעהו ואשה מאת רעותה בלי כסף וכלי זהב" (יא, ב-ג).

מפרש רש"י: 'דבר נא - אין נא אלא לשון בקשה, בבקשה מכם הזהירים על כך, שלא יאמר אותו צדיק אברהם 'ועבדום ועינו אותם' קיים בהם, 'ואחרי כן יצאו ברכוש גדול' לא קיים בהם'.

נראה מדברי רש"י, שהסיבה שהורה הקב"ה לבני ישראל עימם את כספם וזהבם של המצרים, היתה רק כדי למונע מצב שבו אברהם יטען שהבטחת 'ואחרי כן יצאו ברכוש גדול' לא קויימה. וידועה הקושיה, וכי לולי טענתו של אברהם הקב"ה לא צריך לקיים את הבטחתו?

עוד היה מקום להקשות, מדוע לא נפטרו המצרים מתשלום הממון מדין 'קיים ליה בדרבה מיניה' (=תן גידון את העונש החמור), שהרי על כך שעינו אותם התחייבו מיתה, ואם כן היה עליהם להיפטר מן התשלום.

אלא - **מבאר הפרחי רש"י בשם ה'מנחה חדשה'** - כיון ש'קים ליה בדברה מיניה' נאמר רק במקרה שחיוב המיתה והממון הם לאותו אדם, כגון שגזל את כספו והרגו. אך כאשר אדם הרג את פלוני וגנב כסף מאלמוני לא נאמר כלל זה. לכן כאן חוייבו המצרים לשלם למרות חיוב המיתה, כיון שחיוב המיתה היה כלפי בני ישראל שעונו על ידי המצרים, ואילו חיוב הממון היה כלפי אברהם אבינו 'שלא יאמר אותו צדיק וכו' '.

מובן, איפוא, מדוע פירש רש"י שהסיבה שהורה הקב"ה לבני ישראל לקחת מהמצרים את ממונם, היתה רק כדי 'שלא יאמר אותו צדיק'.

(ומתוק האור)

"ולכל בני ישראל לא יחרץ קלב לשונו" (יא, ז).

האדמו"ר בעל ה'אבני נזר' מסוכוטשוב, נסע פעם ברכבת. עמו בקרון נסעה גם קבוצת "משכילים". תוך כדי נסיעה, הם הסבו לסעודה ואכלו בשר טריפה. כמובן, באותה הזדמנות הם גם לגלגו לאברך שישב לצידם, הנזרה בקלה כבחמורה ונמנע ממאכלים אסורים, עד שהרהיבו עוז להזמינו לסעוד עימם ולטעום מגיעוליהם.

כאן כבר לא יכול היה ה'אבני נזר' לשתוק, והוא השיב להם כגמולם: "היודעים אתם", פתח ואמר: "כשבני ישראל יצאו ממצרים, הכלבים לא חרצו את לשונם, ושתקו. ומה שכר קיבלו על כך? את בשר הטריפות. וכשהתחילו ה'משכילים' לאכול אף הם את בשר הטריפות, תבעו אותם הכלבים לדין-תורה בשמים. הלא הטריפות שייכות לנו' - טענו הכלבים. בבית-דין של מעלה קראו ל'משכילים', ושטחו בפניהם את טענות הכלבים. 'ומה תשיבו על כך?' - שאלום. הם השיבו: 'מי אמר שכלב צריך להיות דוקא על ארבע? וכי כלב על שתיים אינו כלב?...'!

"אולם", הוסיף ה'אבני נזר' והיתל ב'משכילים' ההמומים: "הדין למעשה עדיין לא הוכרע, כי כל זמן שה'משכילים' אכלו את הנבלות והטרפות, ושתקו, לא הוכח כי ההולכים על שתיים הללו אינם כלבים. אבל עתה, שהם אוכלים טריפות ונובחים, אלא שנביחותיהם שונות משל כלבים ודומות יותר לדיבור של בני אדם, אות היא כי שונים הם הכלבים על שתיים מכלבים על ארבע, והדין יוכרע לטובת הכלבים..."

"וה' נתן את חן העם בעיני מצרים וישאלום" (יב, לו).

מובא בגמרא בברכות (דף ט:): "אמר ר' אמי: מלמד שהשאלום בעל כרחם וכו', איכא דאמרי בעל כרחם דישאל - משום משאוי".

פלא עצום! וכי מי הוא שיהיו בעיניו כלי כסף וזהב שקיבל בחינם למשווי וטורח?

בחידושו לאגדות מסכת ברכות, מיישב קושיא זאת הגאון רבי אריה לייב ליפקין זצ"ל, אב"ד קרטינגן (בן דודו של הגאון רבי ישראל סלנטר זצ"ל, מייסד תנועת המוסר. חידושו נדפסו לאחר פטירתו בקובץ "תורה מציון"):

יש לומר שהיו בישראל חסידים שלא היו משנים דיבורם והבטחתם אפילו בדבר שמוותר לשנות בו, בדומה למה שאמרה הגמרא (מכות כד.) על רב ספרא שקיים בעצמו את הפסוק "ודובר אמת בלבבו". אותם חסידים שבישראל, אף שבודאי היה מותר להם שלא להחזיר את מה ששאלו

סיפור נפלא הובא בספר 'מאה ושניים סיפורים' - מאת ר' צבי נקר:

בית מסחר לעורות - הכריזו האותיות החרוטות על הפח המתנוסס מעל זלתות החנות שבעיירה ההונגרית. בפנים, ליד שולחן החנווני ישב בעל החנות אברך חסיד יר"ש בשם ר' חיים יעקב דייטש ז"ל, וניהל את החנות ביד רמה. מידי כמה רגעים סבה הדלת על צירה, קונים יהודים ולהבדיל נכריים נכנסו פנימה ובדקו בטיב הסחורות, המוצעות למכירה.

באותו היום, נכנס גוי הונגרי, בגיל העמידה, הוא בדק בעין בוחנת את העורות ומישש בכמה מהן, אך ניכר היה שלא מצא את מבוקשו. "כמה אפשר לעזור לך?" פנה אליו המוכר.

"יש לכם העור המיוחד לשולי הנעליים?" שאל הגוי בנימוס.

פניו של המוכר נשתנו ככרום, לשונו כמו נבלעה, והחל מגמגם, אהממ... השאלה נותרה תלויה באוויר זמן רב.

בימים כתיקונם היה משיב כמובן בחיוב על השאלה הזו, כלום ראיתם פעם סוחר שאינו חפץ למכור את הסחורה שבידיו?! אבל כעת, במצב הנוכחי, התשובה על השאלה הזו עלולה להיות עברו עניין של חיים או מוות, ה'".

במידת אונגארן (הונגריה), לפני שמונה שנה, שנת ת"ש, בה התרחש סיפור דנו, הוגבלו צעדיהם של הסוחרים, במיוחד סוחרים יהודים. מלחמת העולם טרם פרצה אמנם לתוככי המדינה, אך היא כבר הורגשה בכל תחומי החיים. הממשלה ההונגרית הכבידה את עולה ואסרה על הבאת סחורות שונות, ביניהם עור מסוג מסוים המשמש לייצור סוליות נעליים.

בדרכים שונות הצליח ר' חיים יעקב סוחר העורות, להביא ממדינה אחרת כמות קטנה של העור המדובר, אך המסחר בו נעשה בסודי סודות, מתחת לשולחן ובחדרי חדרים. זו הסיבה שהוא התכוון להשיב בשלילה לבקשתו של הקונה הגוי, אלא שאז החלו נשמעות מפיו זמירות שהשפיעו על נימי ליבו הרחום ומצפונו של ר' חיים יעקב המוכר.

"יש לי אב זקן וסובל מכאבים, רגליו, הוא זקוק מאוד לנעליים אורטופדיות חדשות, שבועות ארוכים אני מחפש עבורו את העור המיוחד הזה. אל תדאג, אני לא אגלה לאיש שרכשתי אותו בחנות הזו..." התחנן הקונה מול פניו.

ור' חיים יעקב, שלב יהודי רחום פועם בקרבו, התקשה לדחות את הלקוח. הבעת פניו והסיפור שבפיו נשמעו כאמייתים, והוא החליט למכור לו את הסחורה. "בוא אחר, הירה לו ר' יעקב חיים בלחשיה. הקונה והמוכר נבלעו מאחורי הפרגוד, יריעת העור המבוקשת נארזה היטב, ועברו לידיו של הקונה הגוי, כמובן תמורת תשלום נאה. גם כשהלוקח ביקש פתק קבלה על הקנייה לא סירב לו ר' חיים יעקב, תלש מהפנקס דף עליו התנוסס השם וציוורו של החנות, רשם עליו את שם העור והמחיר ששולם עבורו.

הלקוח 'התמים' יצא מהחנות, ומיד שם פעמיו לעבר השוטרים המקומיים, שלף מתרמילו את רצועת העור והקבלה, שני עדים מובהקים שדי בהם כדי להפלייל את ר' חיים יעקב באופן חמור, ומסר אותם לידי השוטרים. ר' חיים יעקב נפל בפח ויקשים, עיסקה זו עלתה לו ביוקר רב...

לא עברה שעה קלה, ופולגות שוטרים הונגריים פשטה על חנותו של ר' חיים יעקב, לאחר שהפכו את החנות וזרעו בה הרס ומחומה, מצאו בתוכה יריעה של העור האסור למכירה. החנות ננעלה מיד, ובעליה קיבל צו התייצבות למשפט, שייערך בעוד כיומיים בבית המשפט שבעיר בערגסאז.

מצבו של ר' חיים יעקב היה בכי רע. החוק בהונגריה, במיוחד המצב השורר כעת ברחבי המדינה (כידוע שגם ההונגרים לא היו אוהבי ישראל במיוחד, ולימים אף היו שותפים במישורין או תקיפין במסע רציחת הרבבות שערכו הגרמנים בזרע עם קודש, וחובשי הונגריה), במצב כזה, לא היסס החוק להטיל עונש מוות על מי שחטא בבריחה וסחר בשוק השחור.

"מול שתי ראיות חזקות כאלו, אין הרבה מה לעשות"- הבהירו לו עורכי הדין עמם התייעץ, שאלו

הפילו עוד יותר את רוחו. המשפט המהיר שנקבע לו, לא נתן לו להתכונן יתר על המידה. בדמעות רותחות נפרד ר' חיים יעקב מבני ביתו ומשפחתו האהובה, בידיעה כי ייתכן וזו הפעם האחרונה שהם רואים זה את זה.

הוא עלה על רכבת מסילת הברזל, כשפניו מועדות לעיר ראצפערט, בה התגורר בנו של הרה"ק הדברי חיים מצאנז זיע"א, הלא הוא הצדיק רבי שלום אליעזר מראצפערט זיע"א, שנודע ברחבי הונגריה כבעל מופת ואיש קדוש. ר' חיים יעקב נמנה על חשובי חסידיו של אותו צדיק ולעיתים קרובות היה נוסע להסתופף בצילו.

בהגיעו לראצפערט, ביקש להיכנס בדחיפות לקודש פנימה, אך כאן הופתע לשמוע מפי הגבאי והמשמש בקודש ה"ה הרה"ח ר' צבי אלימלך דים ז"ל, כי "הרבי ציוה עלי שלא אנכנס עתה לחדרו שום אדם, יהיה מי שיהיה, בשום פנים ואופן", ומנע ממנו בגופו בניעימות כדרכו, להיכנס.

"הערש מיילעך", פנה אליו ר' חיים יעקב בתחנונים, "הזו אינו מקרה רגיל, לא באתי הנה לבקש ברכה רגילה, כפי שהורגלתי תמיד, באתי עכשיו לכאן בעניין הגובל בפיקוח נפש ממש. הרבי בוודאי לא התכוון למקרה כזה". במילים ספורות סיפר לו ר' חיים יעקב על האסון שניתן עליו בעקבות המשפט האמור להתקיים מחר. מול טענה כזו התקשה המשמש בקודש לעמוד נגדו.

נכנס לו המשמש לחדרו של הרבי, וסיפר לו כי חסיד ר' חיים יעקב מבקש להיכנס בעניין של פיקוח נפש. "וכי לא אמרתי לך שאין להכניס עתה שום אדם לכאן?! תמה הצדיק.

כל הדיבורים הללו שמע ר' חיים יעקב מבעד לחרכי הדלת, ולפלא גדול היה בעיניו שהרבי אינו מוכן לקבל אותו בשעה כה קשה וקריטית עבורו. "בבקשה, הערש מיילאך", פנה אליו, "תן לי את המפתחות, ואני מוכן לחרף את נפשי ולהיכנס בכל מחיר, אין לי מה להפסיד".

אבל הגאי המסור היה נאמן על משמרתו, והבין כי יש דברים בגו, אם הרבי אמר שאין להיכנס לא ייתן בשום אופן לעבור על דברי הרבי.

בלית ברירה נשאר להמתין שם בחדר ההמתנה, כשכל גופו רועד ומפחד, כי פנה יום, ועוד שעה קלה הרכבת יוצאת לקליימוארדיין, ומשם לבערגסאז, מקום בית המשפט, וידע גם ידע היטב מהו פירושן של הדברים 'שלא להשתתף במשפט', דבר זה עלול להיחשב כחטא נוסף על הפשע, ואז דמו בראשו ודינו נחרץ מיד למוות רח"ל בלי שום דין ודברים, ומאיך עוברים חלקי שעות הנראים כנצחיים, ודלתו של הרבי עדיין סגורה ומסוגרת.

כך, כשהוא מסתובב אנה ואנה בצעדה, עברו עליו כמה שעות מלאות פחד ורעדה, ודומה כמי שמונח עליו חרב חדה.

והנה, דלתו של הרבי נפתחה על צידה. הגבאי אין רץ מהר לקרוא לו: "מהרו והיכנס, הרבי קורא לך".

בעוד נשמתו באפו, החל לגולל בפני הרבי על חרון אפו, הסיפור הקשה שנחת עליו אפוא, שלא ברצונו. עוד טרם כילה החסיד לדבר, והרבי הושיט לו ידו לשלום, באמרו: "אמן קצר, לך לחיים ולשלום, ותצליח בעז"ה, אבל מהר לרכבת האחרונה פן תתאחר".

ר' חיים יעקב עודנו עמום מטושטש ומבולבל, אבל הרבי מאין בו: "נו, מהר לדרכך, ראה שלא התעכב". כולו נבוך ומבוהל, רץ אל עבר הרכבת, ונכנס דחף ברגע האחרון לפני סגירת הדלתות, אחרי שכבר השמיעה את צפירתה האחרונה בטרם יוצאת לדרכה. הרכבת הייתה עמוסה בנוסעים, אף מקום פנוי לא נראה לו. אחרי חיפוש רב מצא מקום פנוי באחד הקרונות.

לאחר כמה רגעים משנגרע מריצתו, ונשימותיו הקצרות הסתדרו, הבחין כי הגוי היושב לצידו מוכר לו מהיכן שהוא. כעבור חילופי דברים קצרים נודע לו כי הוא בן עירו.

"לאיזו מטרה אתה נוסע לבערגסאז?" מצא את עצמו ר' חיים יעקב שואל את הגוי היושב לצידו, לפי תומו.

"נשלחתי להעביר חבילה מאת שוטרי העיר לבית המשפט שבערגסאז" השיב הגוי בנימוס. ר' חיים

יעקב חטף מבט קל על חבילתו שבידו, ולגודל החרדה... קפא דמו בעורקיו... כאשר ראה והבחין בטיביות עינו, שבתוך השק מונחות: יריעת העור שהוא מכר שלא כדת לאותו איש בליעל, שהפיל אותו בפת, ומן הצד אף מתנוסס פתק הקבלה של המכירה.

צמרמורת אחזה בכל גופו, בבת אחת החל להבין את כל מה שאירע לו ביממה האחרונה, את סירובו המפליא של הרבי שלא להיכנס אליו, כדי לעכבו עד צאתה של הרכבת האחרונה, ומן השמים נשלח להתיישב ליד השליח המעביר את הראיות להאשימו בעונש הכבד.

בכוחות לא לו, השתדל להסתיר משכנו הגוי את חרדתו, והמשיך לנהל עמו שיחה בידידות, ולנצל את הידידות כדי לרכוש את אמונו ולשלוף ממנו בדרכים שונות את החומר היקר הזה.

לאחר שעת נסיעה מראצפערט, הגיעה הרכבת לקליימוארדיין, שם ירדו שניהם בין הנוסעים הרבים, המחכים לרכבת הבאה שתוביל אותם לבערגסאז.

תוך כדי שיחתו עם הגוי, משך אותו לתוך בית המרוח הסמוך, לטוב קצת מטורח הדרך ולהחיות עצמותיהם היבשות בכמה כוסות משקה חריף המחמם ומחיה העצמות בקור הנורא.

בית המזיגה התנהל על ידי ידידו של ר' חיים יעקב, יהודי יקר בשם ר' יעקב שווארץ, וכאן מצא ר' חיים יעקב מקום מתאים לסיים העניין בכי טוב. מיד לקח את ר' יעקב בעל הפונדק לחדר צדדי, וסיפר לו בקצרה על השתלשלות העניינים עד כה, וגילה לו שהגוי הזה זהה לא אחר מזה שנשלח להעביר את חומר הראיות נגדו, ור' יעקב התפעל מעיניו הפקוחות של הרבי.

ר' יעקב שווארץ, היה יהודי פיקח, וידע מיד את אשר עליו לעשות. הוא כיבד את הגוי בכוס משקה חריף מיוחד במינו. "תביא לנו בקבוק שלם", ביקש ר' חיים יעקב בנידיבות ליבו... והמשיך לכבד את ידידו החדש בכוס נוסף, עד שחטפתו שינה עמוקה, והוא נרדם על השולחן, כשנחירות אפיו נשמעו בכל הבית...

לרגע הזה חיכה ר' חיים יעקב. מיד ניגש בעל הפונדק אליו, המתחיל במצוה אומרים לו גמור, לקח את החבילה שפנה מידיו ונגזה הטיב בתוך עמקי האדמה.

בשעת בוקר הגיע ר' חיים יעקב לבית המשפט בבערגסאז, כחצי שעה לפני שהחל המשפט. בשעה היעודה נכנס השופט, והמשפט החל.

התובע מטעם המדינה הטיח בפניו את ההאשמות הכבדות, כשאינו חוסך כמילות נגאי לתאר את חומרת מעשיו, בפרט כשמדובר ביהודי. "אני דורש להטיל על הנאשם עונש מוות", קרא, "מסחר בלתי חוקי כמוהו כמרד בשלטון החוק, ויש למצות עמו הדין במלוא חומרתי".

"אני כופר בכל ההאשמות שהוטלו עלי", השיב הנאשם בעוז, "לא היה ולא נברא, אני מעולם לא מכרתי לאיש עור האסור על פי חוק".

"בלום פיך, יהודי", הכריז השופט בזעם, "עוד כרבע שעה יגיעו לכאן שתי ראיות המוכיחות כמאה עדים על מעשיך, יש תחת ידינו גם הסחורה האסורה שמכרת וגם הקבלה שנמסר לידי הקונה, לא נעלם דבר".

"לא ייתכן", הכריז הנאשם, "מעולם לא הייתה קבלה כזו, הכל בלבול גמור, אין שום כתב יד כזה היוצא מתחת ידי, ואם יש- מוזיק הוא מעיקרו".

הדין בבית המשפט נמשך. התובע המשיך לשפוך אש וגופרית על ראשו של הנאשם, והוא מצידו עמד בשלוות הנפש והכחיש את הסיפור כולו. מידי פעם הביט השופט בשעון וראה שכבר עברה יותר משעה תמימה ובניתיים אין שום ראיות נגדו. "השליח כבר בדרך, בעוד כמה דקות יגיעו הראיות", ניסה התובע המיוזע למשוך את הזמן.

מרגע לרגע הלכה ונתקצרה רוחו של השופט. "אם עד השעה אחת עשרה לא יגיעו הראיות, אני מזכה את הנאשם מכל אשמה", קרא באופן ברור באולם המשפטים, מול התובע הזועם שלא ידע את נפשו.

הראיות, כמובן, לא הגיעו, וב 11.00, הכריז השופט מיד שהוא נקי מכל אשמה, ויצא זכאי בדינו.

(ספר עשרת חיים ח"ב בהקדמה, מפי מבעל המעשה הרה"ח ר' חיים יעקב דייטש ז"ל).

גלין מס' 1101

"שמעו ותחי נפשכם"

העורך: הרב יצחק עידו וובר ארליך שליט"א

מתורתו של הגאון הצדיק רבי משה וובר זיע"א

שבת פרשת בשלח - שירה - י"ג שבט תשפ"ג - נא לא לעיין בעלון בשעת התפילה ובקריאת התורה

הוראות למעשה על פי השל"ה הקדוש

הוראה למעשה

הנושא אישה צריך לבדוק באחיה. וכל הפורש מדברי רבותינו ז"ל, הוא כאילו פורש מהחיים.

המקור בפרשה: "ויקח אהרון את אלישבע בת עמינדב אחות נחשון".

הוראה למעשה

על ההולכים בדרכים ומתאכסנים בבתי נוכרים המלאים גילולים, לפעמים גילולי עבודה זרה ולפעמים גללי בהמה וחזירים ומקום טינופת, כמו שהוא בפרט בגליל רוסיה, יותר טוב שיתפללו בדרך שהמקום נקי אף על פי שמתפללים בישיבה, זה יותר טוב ממה שימתינו עד שיבואו למלון.

המקור בפרשה: "כצאתי את העיר אפרוש כפי" אבל בתוך העיר לא התפלל כי הייתה מלאה בגילולים.

המקור בפרשה: "וידבר ה' אל משה ואל אהרון, ויצום אל בני ישראל". פירש רש"י: ציום עליהם להנהיגם בנחת ולסבול אותם".

הוראה למעשה

האדם צריך להשתתף בצער הציבור אף על פי שאין הצרה מגעת לו.

המקור בפרשה: "אלה ראשי בית אבותם בני ראובן ובני שמעון ואלה שמות בני לוי, וקשה: למה אמר את המילה "שמות" אצל לוי יותר ממה שאמר בראובן ושמעון? העניין הוא, כי שבט לוי לא היו בגלות. ולוי ידע דבר זה, ורצה להשתתף בצרת הציבור. מה עשה? קרא שמות לבניו על שם הגלות, דהיינו שם גרשון על שם "כי גרים הם בארץ לא להם" ושם קהת על שם "שיניהם קהות" ושם מררי על שם "וימררו את חייהם": וזהו שאמר: "ואלה שמות בני לוי".

הוראה למעשה

האדם צריך להיות נזהר במאוד שלא יהרהר אחר ה' במה שמשיפע עליו, אם טוב אם רע, כי ה' הוא הצדיק ולפעמים האדם חשב שדבר זה הוא רע ו-ה' חשבה לטובה.

המקור בפרשה: "וידבר אלוקים אל משה דיבר אתו קשות על שהקשה לדבר ולאמור "למה הרעתה", שהרהר אחר מידותיו של ה' ואמר לו ה': "חבל על דאבדין ולא משתכחין" (סנהדרין קיא).

הוראה למעשה

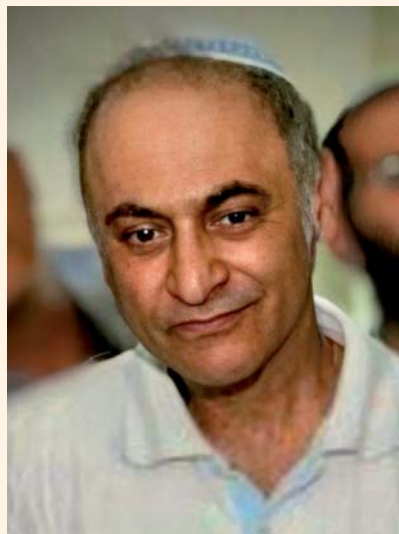
על מנהיגי ישראל ללמוד לסבול את עול ישראל ולא יתכעסו ויגערו בהם, רק יהיו להם כשור לעול ושכרם מרובה מאלוקי השמים.

נקי הדעת שבוירושלים

קידוש שם שמיים בחייו ובמותו

וביקש לשבת וללמוד בו. אבל אז כשהוא הבחין שר' שאול מתכוון לנעול את בית ה', ביקש היהודי להסתובב על עקביו ולצאת משם. כאשר ראה זאת ר' שאול, הוא אחז בזרועו ולא התיר לו לעשות זאת. בתחנונים הוא הפציר בו שישאר בבית הכנסת ושהוא ימתין לו עד שיסיים את לימודו.

כמה זה סימבולי ואופייני לר' שאול חי שהוא נרצח בעת שהיה עוסק במצוה - כשהלך לשמוע שיעור תורה בבית הכנסת. **וכעת כאשר הוא זוכה לשבת במקום הגבוה והרם ביותר בגן עדן במחיצת קדושי עליון שמסרו נפשם על קידוש ה', הוא בודאי מתחטא לפני קונו בדרכו הצנועה ומבקש לפני כסא הכבוד שתבוא הגאולה השלימה במהרה בימינו ואז נזכה לראותו שוב בתחיית המתים.**

ר' שאול חי הגבאי המסור שנרצח על קידוש ה'

בליל שבת האחרון נרצחו בשכונת "נוה יעקב" שבירושלים יהודים יקרים על ידי בני עוולה. בין אותם הקדושים שנהרגו על קידוש ה' בשל היותם יהודים שגרים בארץ ישראל, היה ר' שאול חי הי"ד ששימש במהלך שנות חייו בתפקיד גבאי בבית הכנסת "זכור לאברהם". בן שישים ושמונה שנים היה במותו. תושבי השכונה מעידים עליו שהוא היה ה"אבא" של כולם. לא היה אדם שביקש ממנו דבר מה והוא נענה בשלילה. במשך שנים רבות ר' שאול היה משכים קום ופותח את שערי בית כנסת. הוא דאג תמיד לשלומם ולמילוי מחסורם של המתפללים. כל אחד ידע שר' שאול הוא הכתובת לכל דבר וענין בקהילה. המעשה הבא יכול להמחיש את מזגו הטוב ומסירותו לטובת המתפללים: לילה אחד בעת שר' שאול התכוון לנעול את דלתות בית הכנסת, נכנס יהודי למקום מקדש מעט הזה

העלון נדפס לזכותו של נכדי הרב הנימוח חיים משה שיחי' בן הרה"ח שלום דובער זוגותו מיכל נעמי שיחי' שיזכו ההורים לגדלו לתורה, לחופה ולמעשים טובים

לעילוי נשמת הגאון הגדול רבי מרדכי אהרן בן רבי יוסף חיים שיינברגר זצ"ל נפטר י"ח אב התשע"ט ת.נ.צ.ב.ה.

שאלות קצרות ותשובות בצידן:

1. מה הקשר בין סוף פרשת בא לתחילת פרשתנו פרשת בשלח?

תשובה: יציאת מצרים היא הקשר בין סוף הפרשה לתחילת פרשתנו. בסוף הפרשה הקודמת נאמר: "כי בחוזה יד הוציאנו ה' ממצרים." ואילו פרשתנו נפתחת בפסוק: "ויהי בשלח פרעה את העם" (ממצרים).

2. "הים ראה וינס". "מה ראה? ראה ארוננו של יוסף שנאמר בו: 'וינס החוצה' (מדרש תהלים) נשאלת השאלה: מה הקשר בין מנוסתו של יוסף מאשת פוטיפר לכך ש'וינס הים'?"

תשובה: הים יכול לטעון: מדוע עלי לנוס? הרי בורא עולם יכול להציל את בני ישראל בלא מנוסתו! ואולם אז כשראה את ארוננו של יוסף הצדיק ונזכר שכשיוסף רצה להציל את עצמו מלחטוא עם אשת פוטיפר, הוא נקט בפעולה נחרצת של מנוסה למרות שידע שהוא מסכן את עתידו בכך שהוא משאיר בידיה את בגדו, הבין הים מכך שעליו גם לנקוט בפעולה נחרצת ולנוס בכדי להציל את עם ישראל.

3. הפסוק השלישי של פרשתנו מפסיק את המשך הסיפור של יציאת עם ישראל ממצרים בזה שהוא מספר את ענין לקיחת עצמות יוסף ע"י משה רבינו והפסוקים שלאחריו ממשיכים את סיפור מסעם ויציאתם של עם ישראל, וצריך להבין מדוע התורה מפסיקה את סיפור יציאת מצרים בפסוק שמדבר על עצמות יוסף?

תשובה: על הפסוק ויקח משה את עצמות יוסף" כותב המדרש רבה: "אמר ה' למשה: עליך נתקיים 'חכם לב יקח מצות'. יוסף היה חייב לקבור את אביו מפני שהוא בנו ואתה לא בנו ולא בן בנו ולא היית חייב לעסוק בו, וכן אני שאיני חייב לבריאה אני מטפל כך שנאמר: 'ויקבור אותו בגיא'. מכאן ניתן לומר שבזכות שמשנה התנהג עם יוסף מלפנים משורת הדין כי כאמור הוא לא היה מחויב לקבורו, לכן ה' יתברך התנהג אתנו מלפנים משורת הדין וגאל אותנו למרות שבאמת לא היינו ראויים אז להגאל שהרי מידת הדין קטרגה ואמרה מה אלה (ישראל) שונים מאלה (מצרים) הרי עם ישראל נמצאים במדרגה רוחנית נחותה.

ועל משה נאמר הוא הגואל הראשון שבזכותו נגאלנו ממצרים והוא הגואל האחרון שבזכותו נגאל מהגלות הנוכחית.

ובעל "בן איש חי" לרבי יוסף חיים זצוק"ל מבאגדד, כתב בענין זה "יש קבלה אצל חכמי אשכנז ז"ל, שצריך לבקש ביום ט"ו בשבט בפרטות על האתרוג, שיזדמן לישראל אתרוג טוב", ואף חיבר "תפילה מיוחדת לט"ו בשבט" להתפלל על האתרוג.

בלילות.

הא גדולה האמונה לפני מי שאמר והיה העולם, שבשכר האמונה שהאמינו שרתה עליהם רוח הקודש ואמרו שירה, שנאמר ויאמינו בה' ובמשה עבדו אז ישיר משה, וכן הוא אומר (תהלים קו, ב) "ויאמינו בדבריו ישירו תהלתו."

שבת שירה

להלן מדברי הרוקח (בספר חכמת הנפש) במעלת השירה והשמחה:

ידע אברהם אבינו הלכה שהיה הקב"ה מחדש בכל יום, נאמר כאן (איוב לו, ב) "והגה מפיו יצא", וכתב על אברהם אבינו (תהלים א, א-ב) "אשרי האיש אשר לא הלך בעצת רשעים" דור הפלגה, וכתב בתריה "כי אם בתורת ה' חפצו ובתורתו יהגה", ידע מה שהיה בתורתו יהגה. וכן דוד ידע מה שנתחדש בבית דין של מעלה, דכתיב (שמואל ב כג, ב) "רוח ה' דיבר בי ומלתו על לשוני."

ואשכילך היאך ידעו אברהם ודוד, כל היום היו הוגים בתורת ה' ומשבחים ומפארים בשרים ותשבחות להקב"ה להרים קול בשמחה. ואז מאציל מקול דבריו וטוב טעמיו ושולח רוח הקודש בקרבן, ולבו שמח ומתמלא אהבת הקב"ה, ונפשו קשורה בגיל, ומגלה לו רזים ומגלה לו חידושי מעלה, ולפי שהיו יראי ה' וישרים הכניס הטעם בקרבן.

וזהו שאמר שלמה המלך ע"ה "נפשי יצאה בדברו" (שיר השירים ה, ו), "ותעלוזנה כליותי בדבר שפתיך מישרים" (משלי כג, טז).

(הובא בספר חרדים שער השמחה, ובראשית חכמה שער האהבה פרק יב)

הטעם לאכילת פירות בט"ו בשבט

מובא בספר "אדני פז", שהטעם לאכילת פירות ביום זה, הוא כדי שיזכרו על ידי כך שהיום הוא ראש השנה לאילנות ויתפללו שיתברכו הפירות, וכדאיתא כיוצא בזה בגמ': "מפני מה אמרה תורה - הביאו שתי הלחם בעצרת, מפני שבעצרת - זמן פירות האילן. אמר הקב"ה: הביאו לפני ב' הלחם בעצרת, כדי שיתברכו לכם פירות האילן".

ובספר בני יששכר מובא כתוב: ר"ה לאילן לא אמר לאילנות כמו באינך, יש לרמוז מה שקיבלנו מרבותינו להתפלל בט"ו בשבט על אתרוג"ג כשר יפה ומהודר שיזמין הש"י בעת המצטרך למצוה, כי הנה זה היום אשר עולה השרף באילנות והוא כפי הזכות של כל אחד מישראל, הנה מה טוב ומה נעים שיתפלל אדם ביום ההוא ראשית יסוד הצמיחה שיזמן לו הש"י לעת המצטרך את הפרי עץ הדר. והנה תפילתו תעשה פירות, וזה שרמז התנא באומרם לשון יחיד לאיל"ן להורות על האילן המיוחד המבואר בתורה למצוה.

כי השבע השביע את בני ישראל וגו' (יג, ט)

מדרש רבה (כ, יט): "למה שני פעמים, אלא הוא נשבע להם שאין בליבו עליהם, והם נשבעים לו שאין בליבם עליו, למה, והעליתם את עצמותי מזה אתכם".

המדרש הזה אומר למדני, איזה קשר יש בין זה לזה.

אפשר לפרש על פי המבואר בשולחן ערוך (יורה דעה סימן שסב): "שנים שהיו שונאים זה לזה, אין לקוברים ביחד". ומכיוון שאמר להם "והעליתם את עצמותי מזה אתכם", ופירש רש"י שאף עצמות כל השבטים העלו עמהם, בשביל זה הקדים "כי השבע השביע", ששניהם נשבעו שאין בליבו עליהם ואין בליבם עליו.

ולפי זה אפשר לפרש מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה: "הים ראה וינס, מה ראה, ראה עצמותיו של יוסף", ששרו של ים טען (זוהר הקדוש ח"ב קע, א) אלה עובדים עבודה זרה ואלה עובדים עבודה זרה, אבל מכיון שראה איתם ארוננו של יוסף בשביל שהשבע השביע כנ"ל, והיו באחוזה, והרי הכתוב אומר (הושע ד, יז) "חבור עצבים אפרים הנח לו", אפילו עובדי עבודה זרה ושולם ביניהם וכו' (בראשית רבה ע פרשה לח, ו).

והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל וכאשר יניח ידו וגבר עמלק (יז, יא)

על דרך המוסר, כל נפש ונפש מבית ישראל יש בה מבחינת משה עליו השלום (לשון התניא פרק מב), וכשמרים את ידו מהדברים החומריים, אזי וגבר ישראל.

מה שאין כן אם חס ושלום יניח ידו, וגבר עמלק, בחינת עמלק שיש בו, כמבואר ב"דרך מצוותיך" בתוך מצוות זכירת מעשה עמלק, עיין שם.

מתוך ילקוט אמונה וביטחון

ויאמינו בה' . . . אז ישיר (יד, לא)

להלן מדברי המדרש (מכילתא, הובאה בילקוט שמעוני רמז רמ):

ר' נחמיה אומר, כל המקבל עליו מצווה אחת באמונה כדאי הוא שתשרה עליו רוח הקודש, שכן מצינו באבותינו שבשכר האמונה שהאמינו בה' זכו ושרתה עליהם רוח הקודש ואמרו שירה, שנאמר "ויאמינו בה' ובמשה עבדו" ונאמר "אז ישיר משה ובני ישראל".

אתה מוצא שלא נגאלו אבותינו ממצרים אלא בזכות אמונה שהאמינו, שנאמר "ויאמן העם" כו' (שמות ד, לא). וכן הוא אומר "כי שמחתי ה' בפעליך במעשה ידיך ארנן" (תהלים צב, ה), מי גרם לנו לבא לידי שמחה זו שכר אמנה שהאמינו אבותינו בעולם הזה שכולו לילה, לפיכך זכינו לעולם הבא שכולו בוקר, לכך נאמר (שם, ג) "להגיד בבוקר חסדך ואמונתך

לעילוי נשמת האשה החשובה מרת שרה גולדה קופמן ז"ל בת הר"ג רבי אלימלך ובר ז"ל

לעילוי נשמת הרבנית הצדקנית שהייתה מפורסמת במעשי חסדיה הכבירים - מרת יהודית רובינשטיין ז"ל - נפטרה בו' ניסן תשע"ג

התמרון הצבאי שהתבטל

להם לחגוג את החג עם בני עמם.

"המפקד, בראותו לפניו רב יהודי, נתרכך קמעו ולא חזר על סירובו הקודם. אבל הוא אמר, כי אין בסמכותו להעניק לחיילים שחרור מסוג זה וכי רק מפקד הצבא הפולני בעצמו רשאי לאשר זאת.

"לאחר הפצרות רבות נתקבלתי בלשכתו של מפקד הצבא. הוא הביט בי בעיניים קשות והפטיר ביובש: "אינני מוכן לשחרר חיילים מתפקידם. הדבר עשוי להשפיע לרעה על כל יתר החיילים שבמחנה".

"הוספתי להתחנן ולהסביר את נחיצות הדבר, והמפקד סירב שוב ושוב. לבסוף גילה לי את הסיבה האמיתית לסירובו התקיף. הוא סיפר לי בסוד, כי החיילים אמורים לערוך תמרון צבאי גדול בדיוק בחג השבועות.

"לבי נמוג למשמע הדברים. לא זו בלבד שלא ישוחררו לכבוד החג, אלא עוד יאלצו לחלל את הידור רב בפעילות צבאית מאומצת!

להווי ידוע לך, כי חטא גדול יהיה זה לאלץ את החיילים היהודים לחלל את החג הקדוש

"כעבור רגע אזרתי אומץ. "שמע נא, כבוד המפקד", פניתי אליו שוב, "להווי ידוע לך, כי חטא גדול יהיה זה לאלץ את החיילים היהודים לחלל את החג הקדוש. ואילו באשר לתמרון הצבאי שאמרת, הרי אלוקינו הוא גם אלוקי השמים והארץ ובכוחו למנוע בדרכים משלו את עריכת התמרון".

"המפקד הביט בי במבט שהיו בו כעס ולגלוג בערבוביה, וסימן לי כי הפגישה תמה. יצאתי את לשכתו בלב כבד למדי אך מתוך תקווה ואמונה כי עתה יעשה הקב"ה את שלו.

"והנה, עיניכם הרואות את מעשה הק' וגבורותיו: כל השבוע האחרון היה מזג האוויר נאה ובהיר. השמש האירה בשמים הזכים ורוח לא נשבה. אך היום בבוקר, בלא כל אזהרה מוקדמת פצה לפתע סערה עזה שהביאה עמה גשמים שוצפים. הבנתי, שמן השמים שמעו לרחשי לבם של החיילים היהודים ולתפילתי, ודאגו לבטל את התמרון.

"המפקד הפולני, כך מסתבר, נדהם כל כך מהתממשות דברי האזהרה שהשמעתי באוזניו, עד שחש צורך דחוף לבוא לכאן היום ולהתנצל באוזניי על התנהגותו כלפיי. הוא גם הבטיח, כי מעתה ואילך ידאג אישית לצורכי הדת של החיילים היהודים וכי ישוחררו תמיד לקראת ימי חגיגהם".

רבי שלום מרדכי שבדרון המהרש"ם זצוק"ל

הקהל כולו נותר משתאה למראה עיניו, אולם הצדיק המשיך בתפילתו כאילו לא אירע דבר, וגם המתפללים חזרו לתפילתם, כאשר סקרנות רבה בווערת בלבם לפשר הדבר.

רק לאחר התפילה, כשעברו החסידים לפני רבם, לאחל לו ברכת חג שמח, נענה הרבי לעיניהם השואלות של האנשים והואיל לספר את סיפור המעשה. על פניו נחה ארשת של שמחה וקורת רוח, והוא פתח בדבריו.

"סקרנים אתם לדעת את פשר הופעתו של הקצין הפולני. העניין החל כשבוע ימים לפני החג.

החיילים מבקשים להשתחרר ביום החג מפעילותם הצבאית ולעשות את החג בעיר, עם כל היהודים, ואילו מפקדם מסרב לכך נמרצות

הגיעו אלי כמה מעסקני הקהילה וסיפרו ליעל מצוקתם של חיילים יהודים המשרתים ביחידה הפולנית הסמוכה לעירנו. החיילים מבקשים להשתחרר ביום החג מפעילותם הצבאית ולעשות את החג בעיר, עם כל היהודים, ואילו מפקדם מסרב לכך נמרצות. העסקנים סיפרו, כי גם הם נפגשו עם המפקד והעלו לפניו את בקשת החיילים, אך הלה דחה גם אותם בהחלטיות.

"לא נותרה לי ברירה אלא ליטול עלי את המשימה הקדושה. וכי עניין של מה בכך הוא, חיילים יהודים יאלצו לחלל את חג מתן תורתנו! ניגשתי אפוא אל המפקד הישיר של החיילים, ובמלים נרגשות תיארתי באוזניו את קדושתו של החג ואת החובה האנושית להניח

ב-ט"ז בשבט חל יום ההולא של הגאון רבי שלום מרדכי שבדרון (המהרש"ם) זצוק"ל.

מתולדותיו: נולד בשנת תקצ"ה. מגדולי הפוסקים בדורות האחרונים. כיהן ברבנות בקהילות שונות בגאליציה אך בעיקר התפרסם בקהילות ישראל בתשובותיו ההלכתיות הרבות לשאלות שהריצו אליו מקרוב ומרחוק. פסקיו הבהירים והמנומקים פורסמו בשבעה כרכים ונחשבים לספרי יסוד בספרות הפוסקים האחרונים.

נסתלק לגני מרומים בשנת תרע"א והוא בן שבעים ושש שנה.

בית הכנסת שבו התפלל הצדיק רבי שלום מרדכי הכהן מברזאן היה מקושט בירק ובפרחים, כיאה וכנאה לחג השבועות. ממקום תפילתו, הסמוך לתיבת החזן, הקריין רבי שלום מרדכי תחושת התעלות והתרוממות רוח על כל המוני המתפללים.

בחוץ סערה באותה שעה סופת גשמים עזה שפרצה במפתיע, אך בפנים סילסל החזן בתפילתו, והלבבות הלכו שבי אחר קולו הערב והנעים. ואז אירע דבר בלתי צפוי כלל: דלת בית הכנסת נפתחה, ובמפתן ניצב מפקד הצבא הפולני בכבודו ובעצמו.

נשימתם של המתפללים נעתקה מגרונם ולבם החסיר פעימה. אם המפקד הפולני הגיע לבית הכנסת בלי כל הודעה מוקדמת, אות הוא כי משהו חמור ביותר מתרגש עליהם.

כמתוך כוונה שלא לעורר תשומת לב רבה מדי, חצה הקצין הפולני הבכיר את בית הכנסת לכל אורכו, וקרב אל מקום מושבו של רבי שלום מרדכי

עיני הקהל התרוצצו בקדחתנות מן הקצין אל-להבדיל - רבי שלום מרדכי וחזרה, כאילו ביקשו לשאוב עידוד ותקווה מרבם. נימה של רגיעה הורגשה באוויר כאשר האנשים הבחינו, שרבן אכן קלט בזווית עינו את הקצין הנכנס, ואף על פי כן לא נע ולא זע ממקומו.

המחזה שנגלה לעיני הציבור ברגעים הבאים היה בלתי צפוי לחלוטין. בצעדים שקטים ומהוססים, כמתוך כוונה שלא לעורר תשומת לב רבה מדי, חצה הקצין הפולני הבכיר את בית הכנסת לכל אורכו, וקרב אל מקום מושבו של רבי שלום מרדכי, הוא המתין עוד רגע עד שהרבי היפנה אליו את מבטו, ואז רכן לעברו ולחש כמה משפטים, בהבעה של התנצלות ברורה, ולאחר מכן קד קידה קלה של הכנעה, סב לאחוריו ויצא את בית הכנסת.

“שבת היא מלזעוק”

את עצמה שעשתה זאת בשל חוב כספי.

כל מי שדם יהודי זורם בעורקיו, **צריך לזעוק מעומק ליבו לאור עובדה מזעזעת זו את הזעקה: “שומו שמיים”!** וכי מקום קבורתו של גדול התנאים חשוב פחות בעיני השלטון (להבדיל בין קודש לחול) מאנדרטאות ומקומות הסטוריים אחרים בארצנו אשר אותם מטפחים ומשקיעים בהם הון עתק מכספי משלם המיסים?! היכן הכבוד של מקבלי ההחלטה המבישה הזאת כלפי אחד מגדולי הצדיקים והתנאים שקמו לעם ישראל בכל הדורות?! ישנם מספיק תקציבים עבור פסטיבלים, קרנבלים, מרתונים ואירועי ספורט אחרים ואילו למקום המקודש הזה שבו ספון התנא שבזכותו התורה שבעל פה לא נשתכחה, אין תקציב כספי???

ויהי רצון שהדיבורים הללו היוצאים מעומק הלב ירעישו את אמות הסיפים ויגרמו למקבלי ההחלטות לחבר מייד את החשמל למקום קבורתו של רבי עקיבא ואף יביעו בפניו חרטה על הבזיון שנגרם לציונו הקדוש.

138 ובי-אלוף

להתחזק בשמירת השבת (היינו להדר יותר בחומרות הקשורות לשמירתה) וכן ללמוד יותר בכמות ובאיכות את הלכותיה.

ויהי רצון שיותר לא נשמע שמועות קשות שכאלה ושתקויים בנו התפילה “שבת היא מלזעוק ורפואה קרובה לבוא” בגאולה האמיתית והשלמה שתבוא במהרה בימינו אמן.

לגרש את החושך מציונו של רבי עקיבא

כל מי שזוכה לפקוד את ציוניהם של התנא הא-לוקי רבי מאיר בעל הנס בעיר טבריה וחברו התנא הא-לוקי רבי שמעון בר יוחאי במירון מתפעם מהטיפוח המושקע במקומות קדושים אלה. ואילו כשמגיעים בימים אלה לציון רבם ומורם של התנאים הקדושים הללו, הלוא הוא התנא הא-לוקי רבי עקיבא, מגלים מחזה נורא. המקום בו ספון גדול התנאים הקדוש הזה שנמנה על עשרת הרוגי המלכות ושמשה רבינו העיד עליו שהוא זה שהיה ראוי להוריד את התורה לעם ישראל, שרוי בעלטה בשל העובדה שעיריית טבריה ניתקה את זרימת החשמל במקום. העירייה מתרצת

ב מי לא נחמץ בקרבו לשמע השמועה הקשה בדבר הפיגוע הרצחני שאירע בליל שבת האחרון בשכונת “נוה יעקב” שבירושלים!?

בפעם המי יודע, כמה הוכיחו אותן חיות הטרף בדמות המחבלים הנבזים שכל מגמתם היא לשפוך דם יהודי ואין זה משנה אם הוא זורם בעורקים של חרדי, דתי או אחד שלעת עתה לא שומר תורה ומצוות וכן אם הוא גר בנוה יעקב, ברחביה או במאה שערים. לדידם כל מי שיושב על אדמת ארץ ישראל שלשיטתם שייכת להם, צריך לנתק את פתיל חייו (היה לא תהיה).

ומה הן התובנות שעלינו להסיק מהאירוע המצמרר הזה? ראשית לעניות דעתי צריכים להפנים שכמו ששונאינו לא מבדילים בינינו, כך בפן החיובי עלינו להתאחד ולא לתת לחילוקי הדיעות שבתוכנו לגרום לפירוד לבבות כי אחרי כאלות הכל כולנו אחים. שנית בשל העובדה שאירוע מזעזע זה התרחש בשבת קודש ליד בית כנסת ורוב הקרבנות הם יהודים שומרי שבת, חייבים אנו להשתדל מעתה

בזכות פגישה אחת

החזיק הרב בידו של מדרוך התיירים, ואני תרגמתי את השיחה ביניהם. טרם נפרדנו מן הרב, העניק לנו חיבוק חם, וביקש מאיתנו לחזור ולבקר אצלו. בצאתנו מביתו, הבחנתי שחל שינוי בהבעת פניו של היהודי שהבאתי עמי. כולו אחוז היה התפעלות מהפגישה. שאלתי אותו מה הוא חושב על המפגש, והשיב לי: “אני מקבל עלי תורה ומצוות... לאחר שראיתי יהודי כזה שיכול להעניק לי אהבה עזה כל כך בלי להכיר אותי מקודם, אני רואה עכשיו את פני היהדות אחרת.”

אכן, עוד באותו היום הניח תפילין ושם כיפה לראשו. כיום הוא חי בצרפת ומשמש דמות מפתח באחת הקהילות החשובות בפרברי פריס. בניו ובנותיו הולכים גם הם בדרך התורה והמצוות. וכל זאת – בזכות פגישה אחת ויחידה עם הגה”צ רבי משה וובר.”

הגה"צ המשפיע רבי משה ובר זיע"א בדרך למידון

התעוררה בעיה, מה תעשה קבוצת התיירים הגדולה שנמצאת עמו, לבסוף החלטנו שהוא יבקש מהם לחזור לבית המלון בו הם מתאכסנים, והוא ישוב אליהם מאוחר יותר. השעה היתה שלוש בצהריים כאשר התייצבנו בביתו של הרב וובר. כאשר נכנסנו לביתו, קם מיד ממקומו וקידם את פנינו בברכה ובמאור הפנים, האופייניים לו כל כך. שהינו בביתו כשעה תמימה. כל עת הפגישה,

יפר הרה"ח ר' יצחק חבבי שליט"א: היה זה לפני כעשרים שנה. באותה תקופה למדתי בכלל “צמח צדק” בעיר העתיקה בירושלים.

בשעת הפסקת הצהריים נהגתי לרדת לרחבת הכותל המערבי, כדי להניח שם תפילין ליהודים. באחד הימים ראיתי שם מדרוך שהגיעה עם קבוצה גדולה של תיירים. הם דיברו ביניהם בשפה הצרפתית. מכיון שנוולדתי בצרפת הטיתי אוזן לדברי המדריך ופתחתי עמו בשיחה בצרפתית.

התברר לי שהוא יהודי אשר מעולם לא טעם את טעם היהדות. ניסיתי להשפיע עליו להניח תפילין, אך לשווא, הוא סירב בתוקף. פתאום צץ רעיון במוחי: תקופה קצרה לפני כן, היכרתי את הגה”צ רבי משה וובר זיע”א. פניו הקורנות ואהבת ישראל שבערה בלבו, הקסימו אותי. החלטתי איפוא לנסות להביא את המדריך הלזה אל הרב וובר. כאשר שום דיבור מדברי לא התקבל על לבו, פתחתי לספר לו כי בשכונת “מאה – שערים”, חי רב צדיק מדהים שכדאי מאד לראותו. תיארתי לפניו את גישתו להרעיף אהבה על כל מי שנמצא בנוכחותו, והבטחתי לו שברכתו תסייע לו מאד. לאחר דקות ארוכות של שכנוע, ניכר היה שהוא שוקל בחיוב להענות לבקשתי. אבל עכשיו

הודעה משמחת:
 העלון מופיע גם בחוברת “מבחר עלונים”
 המופץ חנים במיילים. ניתן להצטרף במייל
 m025004569@gmail.com

הודעה חשובה לקוראי העלון: המעוניינים לקבל את העלון למייל שלחם ישלחו הודעה למייל: nafshechem@gmail.com

לעילוי נשמת מורי הדיין הגאון האדיר רבי זלמן נחמיה בן רבי אברהם גולדברג זצ”ל. נסתלק לגנזי מרומים בל’ אב – א’ של ראש חודש אלול התש”פ ת.נ.צ.ב.ה. לעילוי נשמת דודתי עפרה רכלין בת ישראל ז”ל נפטרה ל’ סיון ה’תשע”ט ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת
הר"ר משה יהודה
ב"ר שלמה ז"ל
מרמורשטיין
נלב"ע כ"ז אייר תשע"ח
ת.נ.צ.ב.ה.
הנוצח ע"י המשפחה

לעילוי נשמת
מרת שושנה ע"ה
ב"ר משה יהודה ז"ל
זילברשטיין
נלב"ע כ"ט כסלו תשס"ד
ת.נ.צ.ב.ה.
הנוצח ע"י המשפחה

פניני פרשת השבוע

נושא השבוע: כח ההודיה

פרשת בשלח

בס"ד | גליון מס' 416

כיצד בגדים קרועים הניבו לב במקום מזודה?

אז ישיר (ט"ו, א)

את הנשימה בעולם כולו, נס שיכול לקרות רק כאשר יהודים מודים מתוככי הקושי, מעומק הכאב!

מתברר, שדווקא כשהעמיד נראה מסובך, דווקא כשהקשיים גדלים, דווקא כשהאופק חשוך - דווקא אז ההודאה פותחת פתח ייחודי, מי שזוכה להודות ברגעי הקושי - פותח לעצמו עתיד חדש, קסום ופלאי. אבא שבשמים מצפה לראות כי בניו מודים לו, וכשהם עושים זאת - הוא מעניק להם סיבות טובות מאוד להמשיך להודות לו מכל הלב!

הבה נאמץ את המסר העולה מפרשת השבוע, משרית ההודאה שעל שפת הים. גם כשנראה שהכל אבוד, הקשיים מצטברים, הכל סוגר מכל הכיוונים - דווקא אז נודה ונשבח לה' על כל חסדיו עימנו, ניתן לעצמנו את הזכות להתחבר אליו בדברי שבח ושירה. כך נטעין את עצמנו בכוחות לשרוד את הקשיים, ובעיקר - לצאת מהם מחוזקים ומאשרים!

רגע שפתח את השער...

סיפורו של רוני, הוא סיפורו של נער צעיר שלא זכה להתחנך על ברכי התורה והמצוות, והעביר את שנות נערותו בין כתלי הפקולטה למשפטים באוניברסיטת תל אביב, עד שהפך לעו"ד מן המניין במשרד עורכי דין נחשב. כשהגיע קרוב-קרוב לפיסגת שאיפותיו עד אז, גילה לפתע את בורא עולם והוקסם מהיכולת של בני האדם להתחבר אליו...

עד מהרה נזח רוני את עיסוקיו הקודמים, והתמקד בלימוד התורה. הוא עבר לכולל ירושלמי נודע, עזב את כל תענוגות ומאוויי העולם הזה, והניח את כל כובד משקלו על לימוד ההלכה וספרי מוסר, התחזקות ביראת שמים, ורצון להתקרב עוד ועוד לבורא עולם. הוא ישב ולמד בשקיקה, משתדל להתעלות ככל יכולתו.

אפס, כי דבר אחד עמד בדרכו, מכשול משמעותי מאוד. לימוד הגמרא. השפה הארמית, מבנה הגמרא, המחלוקות הנפוצות - כל אלו לא הצליחו להיכנס ללבו, שנותר אטום וחתום. מוחו שהיה גאון בלימודי משפטים, התברר כסתום לחלוטין בלימוד הגמרא, דברי הגמרא לא מצאו מסילות ללבו.

שנים חלפו. רוני התחנך והקים בית בישראל, את ההלכה הכיר על בוריה, גידל ילדים בשמחה ובטוב לבב, ורק תחום אחד נותר מחוץ להישג ידו, נשגב מבינתו: הגמרא הקדושה. לבו חישב להישבר, הן זהו הלימוד בו עוסקים כל בני ישראל בכל הדורות, האם נגזר עליו להתנזר מלימוד זה? האם אינו זכאי לחוות את צופן מתיקות הגמרא?! הזמן שחלף לא הקהה את הכאב, אלא העמיק אותו. הוא כמעט נשבר, מדי יום ביומו שב וניסה, אך כבר החל להתייאש. לא פעם ישב מול הגמרא ובתום שעה ארוכה של נסיון נוסף שאיכזב - זלגו עיניו דמעות כאב טהורות, על העובדה כי גם הפעם המאמץ לא צלח. שינויי חברותו, ספרי עזר, אבחונים מקצועיים, שיעורים פרטיים - את כל אלה ניסה והתאכזב, הכאב הגדול שהלך והצטבר בלבו הפך לגוש תסכול מחניק, ואין לאל ידו להושיע...

באחד הימים, בשיחה סתמית עם אחד מידידיו, סיפר לו החבר על כח ההודאה. 'ש קסם

כל יהודי ויהודי, באשר הוא, משורר, מודה ומשבח לבורא עולם על הניסים אשר גמל עמו, על חסדיו הרבים. אנו מקדישים חלקים גדולים מהתפילה הקבועה, מברכת המזון ומתפילות מזדמנות כדי להודות, ואינספור פעמים ביום נושא יהודי את עיניו השמימה, ואומר 'תודה, תודה אבא שבשמים!'

כל אדם שמתבונן, ולו לשעה קלה, לבו מתרונן בקרבו ונפשו עולצת מאליה בשירת ההודאה לבוראה. מהרגע בו היהודי פוקח את עיניו בבוקר במילים 'מודה אני', ועד הרגע בו הוא עוצם אותן בשירת השבח 'אדון עולם'. הן בכל רגע ורגע, בכל צומת בחיים ובכל התמודדות שגרתית, הוא חש את יד בורא עולם המלווה אותו ומנווטת את דרכו, ועל כך לבו מתרונן בשיר ושבח.

כשהכל מצליח, נחמד ופורח, קל לו לאדם לשורר ולהודות. אבל גם כשהמצב מסתבך, כשמתחילה התמודדות, כשצפים קשיים - לא רק שאף אז חייבים להודות, אלא שהאנשים המודים לה' בעת הקושי, המעצימים הודאה בשעת צרה, אלו שליבים מתרונן להודות על הקושי עצמו - מספרים כי ההודאה הזו נותנת להם כוחות, מעצימה אותם, מאפשרת להם להתמודד טוב יותר, וגם פותחת להם שערי שמים לפתור את המצוקה ולקרר את הישועה הנכספת.

וכאן גואה השאלה: האומנם? וכי אפשר להודות גם בעת הקושי? האם ניתן לשורר תודה לאבא שבשמים גם כשלא חשים בטוב ובנעימים?! מנין הכוחות להודות מעומק הלב על מה שנראה כה סבוך וחשוך? ומה באמת עוצמת ההודאה, ככח עוצמתי במיוחד לפתוח את שערי השמים ולהרעיף ישועות בלתי נתפסות?!

התשובה היא, שההודאה בעת הקושי מטמיעה באדם אמונה, ביטחון חזק. אדם שמודה לה' על הקושי - מבטא בכך שהוא בטוח שזה מתוכנן, שהוא מאמין שיש לו מטרה טובה, שהוא יודע שדבר אינו טעות או תלולית בלתי צפויה, אלא שאבא שבשמים תכנן את הנסיון לפרטי פרטי, והוא בוודאי לטובתו. ולכן, ההודאה מעצימה בו כוחות של אמונה וביטחון, מאפשרת לו לצלוח את הקושי בקלות יחסית - כי הוא חש בטוח ומלווה בידי בורא עולם...

את הגילוי הזה חושף הרה"ק רבי לוי יצחק מבארדיטשוב זי"ע, במילים 'אז ישיר' שבפרשתנו, בהן הוא מגלה נופך נוסף: 'אז' - הוא בזמן שעמדו ישראל על שפת הים, המצרים מאחוריהם ממטירים עליהם חיצים ואבנים, והים הסוער לפניהם. הם מבינים כי נקלעו לצרה צרורה, שונאיהם הגדולים ביותר סוגרים עליהם מכל עבר, הים עומד לפנייהם כחומה בצורה שאינה מאפשרת מעבר, הם נושאים עיניהם השמימה בתפילה ו...

אז עולה בליבם לשיר שירה. אז הם מחליטים להודות. כי הם מבינים שאביהם שבשמים הביא אותם למצוקה הזו, והם מאמינים בו 'יתברך, למרות האתגר אותו הוא מציב בפניהם, ובטוחים בידו החזקה וברועו הנטויה שהביאתם עד הלום - אל הקושי הזה. והאמונה הזו הביאה אותם אל הצורך לשיר שירה ולהודות מעומק הלב!

ובסופו של דבר, זה מה שהביא להם את הישועה הנכספת, בנס פלאי שאין שני לו, כאשר הים נבקע ובני ישראל הלכו בתוך הים - ביבשה. זהו נס ייחודי ונדיר, נס שעצר

תפילין צפוניות ששבו...

כל המאמצים עלו בתוהו, החיפושים העלו חרס. בני משפחה ירושלמית חיפשו אחר עקבות התפילין של הבן, שפשוט אבדו בלי להותיר כל סימן וזכר. לפתע נזכרו כי כנראה נשכחו באוטובוס, אי שם, הרחק הרחק ממקום מגוריהם, והיטב הבינו כי מדובר במאמץ אבוד מראש...

כצפוי, במחלקת המציאות בחברת התחבורה הגיבו בביטול, לא שמעו על תפילין כאלה שהגיעו לאף סניף בארץ. לך תחפש תפילין שאבדו בין עשרות אלפי אוטובוסים המשוטטים בישראל, וכל מהותם נדודים ממקום למקום... בני המשפחה החליטו לשנות כיוון: חדלו לחפש ומלהתקשר, ופשטו החליטו להודות לאבא שבשמים שהעלים מהם את התפילין!

במשך חודשיים נמשכה שירת ההודאה על אובדן התפילין, פשוט כך. ואז, בהפתעה מוחלטת, התקשר מישהו ובישר כי מצא תפילין אי שם בצפון הארץ, נהג אוטובוס הגיש לו אותן והוא מבקש לקיים 'השבת אבידה'... אז התברר, כי כל החיפושים היו למעשה אבודים מראש, חסרי סיכויים. אבל ההודאה יש כוחות אחרים, והם יכולים להביא תפילין מהצפון הרחוק אל המשפחה הירושלמית, נגד כל הגיון...

סיפור נפלא זה, שפורסם בקו 'קול תודה' מפי בעל המעשה, מוכיח עד כמה ההודאה היא כח עוצמתי, שמצליח לפעול גם כשנראה שאין סיכוי. המטרה של הקושי היא לגרום לנו לשאת עיניים השמימה, הבה נעשה זאת בשמחה ובהודאה, מכל הלב והנשמה, ונזכה לראות את הישועה בקרוב!

מצוה לפרסם! סגולה בדוקה לעורר רצון לקדושה, לטובל לעילוי נשמת

הרה"ח רבי פתחיה סעלישער בן הר"ר יוסף יונה הי"ד רחוב
מזקני חסידי בעלזא, נעקרה"ש בשנת הזעם - י"ג בסיון תש"ז

לעילוי נשמת

ר שלמה פרוץ ז"ל ב"ר מאיר הלוי גולדשמיט (ארא"ל)
ת.נ.צ.ב.ה.

פלאי שטמון בהודאה' - סח החבר - 'קסם שאי אפשר להסביר אותו. ככל שהמצב יותר מסוכן ויותר קשה, ועדיין האדם מודה להשם - הוא חש כי כוחותיו הפוכים רעניים, קירבת אלוקים יקרת ערך כובשת את לבו. ההודאה היא מגנט רב עוצמה שמחבר את היהודי לאביו שבשמים, מטעין אותו בכוחות חדשים לצלוח את כל האתגרים שבפניו' - אמר החבר בעיניים נוצצות...

רוני שמע, התבונן, למד עוד על כח ההודאה, ובכל זאת חש שאינו מתחבר. האומנם? הניתן להודות לה' גם על מה שנראה רע? היתכן לשורר תודה כשהכל נראה כה מסוכן? האם שייך שיהודי יתרונו בשבח לאבא שבשמים גם כשהכל כה חשוך?! איך עושים את זה, האם זה עובד? - שאל את עצמו פעם אחר פעם...

ויהי באחד הימים, שוב התיישב רוני לנסות ללמוד גמרא. הפעם הצטייד בספר חדש שזה עתה יצא לאור, יחד עם חברותא מקצוען בהסברה. שוב הקדיש שעתים ללימוד שורותיים, ושוב חש כי הגמרא הכתובה בארמית - נראית לו כיפנית או סינית עתיקה. הוא פשוט לא מבין כלום!

רוני קם מהכסא בזעף, ויצא לרחוב להתאוורר. הוא חש מחנק שחוסם לו את האוויר, חש כמעט זקוק להיחיא... שוב הנסיון הזה, שוב האכזבה, שוב התסכול, די, הוא כבר לא מסוגל, מרגיש אבוד במערכה!

הוא עומד ברחוב, רגליו מוליכות אותו אנה ואנה, משוטט לאטו, מגיע אל קצה השכונה, ועומד על צוק גבוה, ממנו נצפה נוף מרהיב של הרי ירושלים. הערב כבר ירד, שמיכה קטיפתית כהה עוטפת את היקום כולו, והנה הוא ניצב כאן לבד, רק רוני ואבא שבשמים, ולב מרוסק מבפנים...

הוא רצה להתפלל, שאף לבקש, אבל לא הצליח להוציא הגה. הוא חש שהוא רוצה להשתפך בדמעות תפילה לאבא שבשמים, אך אינו מסוגל, התסכול חזק ממנו. ואז, נזכר בכח ההודאה, ומפיו פרצה שאגה אדירה: 'רבונו של עולם, תודה!' - - -

איש לא שמע אותו, איש לא הבחין בו. האופק היה חשוך, רק כוכבים נצנצו מרחוק. הוא לבד, ולבו נפתח כמעין נובע: 'אבא שבשמים' - לחש בעיניים דומעות, 'תודה! תודה על שנתת לי את הכח לגלות אותך, תודה על שנתת לי כל כך הרבה הצלחות בחיים.

ותודה, תודה על הקושי בהבנת דברי הגמרא. אינני מבין למה זה טוב, אבל אני בטוח שאתה עושה לי רק טוב, אז אני מודה לך מעומק הלב על השעות בהן אינני מתקדם, על המאמצים שלי שאובדים לשווא, על האנרגיות הרבות שאני משקיע ללא הצלחה. תודה על הקושי הזה, תודה על שדברי הגמרא חסומים וחתומים בפניי. ואני מבטיח שאמשיך לנסות בכל הכח, וגם אם לא אצליח - אשוב ואודה לך על הקושי הזה!

שעה ארוכה ישב על סלע במרומי הצוק הגבוה והודה לאבא שבשמים, על הקושי הבלתי נסבל המלווה את חייו. הוא חש כי גוש המחנק והתסכול מתרופף לאטו, מפנה מקום לרגשות קירבת אלוקים ויד טובה של אבא שמלטפת, מלווה, בונה ומנווטת. הוא חש כי כל הקושי היה שווה כדי לחוש את הרגע הקסום הזה, בו הודה לאבא על הקושי, כן, על הקושי הכי מאיים בחייו. עתה חש כי הוקל לו, ויש בו את הכוחות לשוב ולנסות מחר מחדש...

ביום המחר שב רוני להיכיל בית המדרש, ופתח שוב את הגמרא. הוא חש כי שיחת התודה אמש עם אבא שבשמים רוממה אותו, קירבה אותו ליעדו. לראשונה בחייו, באותו יום הצליח ללמוד ולהבין כמה שורות שלימות, הוא הפך למאושר באדם, וכמובן - הודה על כך לבורא עולם בשמחה ובטוב לבב, בנפש משתפכת ובלב מתרונו.

ומאותו היום, נפתחו לו שערי החכמה, לפתע הצליח ללמוד ולהבין. עם הזמן הלכה הבנתו והשתפרה, והוא הצליח לזכור, לנתח, להקשות ולתרוץ. כיום הזה, מסופר בספר 'אמנתי ואזמרה' המביא את סיפורו המרגש, הוא כבר עמל על הוצאת ספר בהלכות שבת לאור עולם, מבוסס על דברי הגמרא ומפרשיה, שקנו שביתה בלב...

מתברר, שקושי להבין לימוד, או להתחבר לתורה, התמודדות במציאת שיעור או חברותא ראיה, וכל קושי אחר הכרוך בחיבור וקשר אמיתי עם התורה - כל אלה ניתנים לפיתרון ואפילו די בקלות. ההודאה לה' על ההתמודדות, נשיאת העיניים השמימה בתודה על כל מה שעובר עלינו ובפרט על הקשיים להבין ולהשיג בדברי תורת - פותחת את שערי החכמה ומעניקה את החיבור לדברי תורה.

וככל שנקדים להודות לבורא עולם על חסדיו עימנו וגם על הקשיים, ככל שנשפר את כח ההודאה שבלבנו על מה שטוב וגם על מה שנראה פחות טוב, ככל שלבינו יתרונו ופינו יביע שיר ושבחה לאבא שבשמים על כל העובר עלינו לטוב או לוטוב - כך נזכה שבורא עולם יפתח את ליבנו בתורתו וישים בליבנו אהבתו ויראתו!

גיליון שהוביל למשפחתון...

הסיפור הבא מתחיל דווקא בגיליון זה, 'פניני פרשת השבוע', גיליון 198 - חג הסוכות תשע"ט. מסתבר, שהגיליון האמור הגיע לביתו של ידידי הרב אבא חייא רייזמן שליט"א בדיוק ברגע הנכון... ומעשה שהיה כך היה:

עד לפני כחצי שנה, התגוררה משפחת רייזמן בשכונת רוממה בירושלים. צרכי הפרנסה גדלו, והמשפחה החליטה לפתוח משפחתון בבית, כשהאם תהפוך לעקרת בית ובד בבד תטפל בתינוקות בבית בשעות היום. לצורך כך הוצרכה המשפחה לעבור לדירה גדולה ורחבת ידיים, עלויות השכירות האמירו מהישג ידם, אך הכל היה שווה כדי להגיע לרגע בו ייפתח המשפחתון, צהלת התינוקות תמלא את החלל, והמשכורת הנשאפת תיכנס מדי ראשון לחודש...

המשפחה עמדה בכל הדרישות, ההתאמה היתה מושלמת, נדרש רק שהמרכזת תבוא ותאשר וחישי קל המשפחתון ייפתח. אלא שהיא דוחה את ביקורה יום אחר יום, שבוע אחר שבוע. בינתיים משולם הון עתק עבור שכירות, החובות הולכים ותופחים, ולא נראה כי יש מוצא. מה עושים עכשיו?

ואז, בהשגחה פרטית מופלאה, מישוה בישר להם כי בירושלים תם הביקוש, אבל בבני ברק הדרישה למשפחתונים גבוהה מהצפוי. 'אם תעברו לבני ברק, אזי יש סיכוי לפתוח את המשפחתון בקלות ובמהירות', אמר הלה, והמשפחה, בלב כבד ולאחר התלבטות לא פשוטה, החליטה ללכת על המהלך. בחופשת חודש אב תשע"ח ארזה המשפחה את מיטלטליה, ועברה לבני ברק. המאמץ לא היה קל, אבל התקווה היתה גדולה...

אלא שגם כאן לא היתה הדרך סוגה בשושנים. שוב ניסתה האם לקבל רישיון מתאים להפעלת משפחתון, ושוב גילתה הררי בירוקרטיה, טפסים, אישורים, המלצות ומכונים, עד לאישור המיוחל. בכוחות נפש אדירים הסתערו בני הזוג על המשימה, התאימו את הבית, חתמו על המסמכים, הסדירו את כל התנאים, ושוב המתינו לאישור שבשוש מלבוא...

היתה זו תקופה קשה, קשה מאוד. לאחר שהמשפחה הוציאה הון עתק בירושלים על שכירות וציוד, ושוב בבני ברק הוצאת ענק על התאמת הבית וציוד, עדיין לא נראה האור בקצה המנהרה. חברים וידידים כבר החלו להעיר על התבונה שבמהלך, לעזוב את העיר המוכרת והחביבה לטובת הרפתקאה מוזרה שכזו. השבועות עוברים ביעף, החובות עולים ומשתרגים עוד ועוד, והישועה אינה נראית באופק...

ואז, בתום חודש אלול רווי מהמורות וקשיים, הגיע חג הסוכות, ובהשגחה פרטית מופלאה, הגיע לידיהם גיליון זה - 'פניני פרשת השבוע', שגיליון חג הסוכות שלו עסק בנושא כח ההודאה. בני המשפחה החליטו שבמקום לחוש את החסר ולהתמודד עם כל מה שלא הולך, יש לשנות את השיטה לטובת העצמת רגשות הודאה על כל מה שיש וגם על מה שחסר, לעורר בלב תודה נרגשת לבורא עולם על מה שטוב, וגם על מה שנראה בינתיים פחות טוב...

ומאז, הפך ביתם למקהלה של הודאה נרגשת לה' בכל עת מצוא. תודה אבא שבשמים על החובות, תודה על הקשיים. תודה על הפרנסה שאיננה, ותודה על כך שאיננו מבינים. תודה, מכל הלב, מעומק הנשמה, תודה אבא!

וזה לא קל. יום אחר יום לחוש אבדנים במערכה, מול הררי חובות ופרנסה מובטחת שנעלמה, ובכל זאת לשיר תודה, למרות הקושי ולפתע, חשו כי ליבם מתחדש בתחושה מרוממת של קירבת ה', של קשר קרוב לאבא שבשמים. הקושי לא הלך לשום מקום, הבעיה לא נפתרה, אבל הלב השתנה, משהו בנשמה התעלה, לפתע הם הרגישו קרובים כל כך לאבא שבשמים, נתונים בידו, מחוברים אליו באמת!

ובכל זאת, הזמן חולף והישועה לא נראית באופק. בחוסר ברירה החליטה האם כי תנסה להתקבל לעבודה אחרת, וכבר החלה להתקדם בכיוון הזה. לפתע, ללא כל התראה וללא כל השתדלות, בלי כל לחץ או תחנונים ובקשות, פתאום זה קרה:

המרכזת העירונית התקשרה ובשורה בפייה: האישור המיוחל הגיע, והמשפחתון יכול להיפתח תיכף ומיד!

עיניה של האם נקרעו בהפתעה, היא לא היתה בטוחה שהיא שומעת נכון... הגה כי כן, ברגע הכמעט אחרון, ידו של בורא עולם שהיתה עימם, הביאה להם את האישור לו נכספו כל כך. חלום המשפחתון המלווה אותם מזה כשנה וחצי קם והפך למציאות, ואת הנס הגדול היה ניתן למשש בידים:

כן, כח ההודאה הוא ששינה את התמונה. המצב נראה היה כאבוד, הסחבת נמשכה ללא הרף, הבירוקרטיה לא נגמרה. אבל כח ההודאה יצר להם חיבור עמוק עם אבא שבשמים, העצים את ליבם והעניק להם כוחות לעמוד באתגר, ולבסוף - גם הביא את הישועה הנכספת...

הסיפור המופלא, אותו שמעתי מידידי גיבור המעשה, חושף בפנינו את עוצמת ההודאה בעת הקושי, הכוחות שהיא מעניקה, העוצמות שהיא מטעינה. יהודי יקר, אם אתה מתמודד, אם קשה לך - התחבר נא לכח ההודאה, תטעם את המתקנות שטמונה בהתרפקות על אבא שבשמים בשמחה ובטוב לבב, בהודאה ובדברי שבח מעומק הלב.

וככל שנכביר בהודאה, ככל שנרבה בה, ככל שנוסיף ונקנה לה מעמד ומקום בליבנו - כך נזכה שהיא תעצים את הקשר שלנו עם בורא עולם, את החיבור אתו, וגם נפתח לנו שערי שמים, לשפע של ישועות נכספות, ברכה והצלחה!

משיעוריו של מגיד השיעור הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א

לשמיעת השיעורים בדף היומי ובנושאים נוספים חייגו: 073-2951342 | לקבלת העלון במייל: 6778160@gmail.com | לתרומות והנצחות (גם בכ. אשרא) למען הפצת העלון חייגו: 055-677-8160 | ניתן לתרום גם בעמדות נדרים פלוס

"אור שרה"

ע"ש האישה הכשרה שרה בת לולוה ז"ל

עלון מס' 923

ט"ו בשבט - "סוד כוחן של הברכות"

מבקש למצוא את הכלי והדרך לשמור על חייו ועל חיי משפחתו, להיות מוגן מפגעי הטבע, למיניהם ולסוגיהם. אם נרצה להיות מוגנים ושמורים מפני נגיפים או מחלות בכלל, אם נרצה לחבוש כיפת ברזל מאבטחת לראשנו, לנפשנו, לגופנו, ואפילו לנשמתנו הרוחנית, נוכל לדלג בין דפי ההיסטוריה ולראות מה עשו אז בימים כאלה, כיצד קידמו אז את פני הרעה, מה גילו לנו רבותינו בדבר כלים לנצח כל צרה ומגיפה, להתגבר על כל נגע ומחלה. הנה בטור 'אורח חיים' סימן מ"ו, מובא תיעוד מרבותינו, על מחלה מסתורית שאירעה בזמן דוד המלך, אז היתה מגיפה ממנה נפטרו מאה נפשות בישראל מדי יום (!) ולא היו יודעים מדוע. עד שדוד המלך חקר ודרש ברוח הקודש, ותיקן לעם ישראל לומר מאה ברכות בכל יום ויום, כהגנה ושמירה מפני המחלה והמגיפה. בנוסף לקיום כל הנחיות הבריאות אשר הן השתדלות חובה, לעם ישראל ישנה תרופה נוספת, משברת וירוסים ומחסלת נגיפים: לברך מאה ברכות בכל יום, להודות לה' מאה פעם ביום. ואם רצינו לדעת מהו סוד כוחן של מאה הברכות הללו, בא בעל ה"לבוש" ומגלה סוד נשגב, ששופך אור וחושף את הסיבה לגזירות ומחלות כאלה: המחלה שהשתוללה אז, אותה מגיפה אימתנית שהפילה מאה יהודים מדי יום, היתה "מפני שלא היו משבחים ומפארים כראוי לה' יתברך", כלשונו. כלומר, כשמחלה מתפשטת כאש בשדה קוצים, מדביקה רבבות וקוטלת אלפים ברחבי תבל, זה קורה כי אנשים לא מספיק מחוברים לזכות המוטלת עליהם להודות לה' על חסדיו ונפלאותיו! לפיכך, הפיתרון למחלות כאלה והתרופה הטובה והבטוחה ביותר, הם להתחזק באמירת ברכות השבח וההודאה לבורא עולם, להודות לו מכל הלב, תוך שמירה על מינון מינימלי של מאה פעמים ביום בהן נאמר "ברוך אתה השם..." הדרך והמסילה דרכה נהיה מוגנים, שמורים וניצולים, עוברת דרך הפה – לא רק בשמירתו מפני כניסת נגיפים, אלא גם ואולי פעיקה בהקפדה יתירה על אמירת מאה שבחים ביום לבורא עולם. כלומר, לא רק שמאה הברכות הן שמירה והגנה בריאותית - פיזית ונפשית, הן גם הגנה רוחנית חזקה, שומרות על הקשר שלנו עם בורא עולם – חזק, יציב, איתן ויצוק כסלע. כדי לזכות ב"ביטוח מקיף" כה איכותי, המבטח את היהודי גשמית ורוחנית, פיזית ונפשית, בריאותית ונשימתית – כל מה שכדאי לעשות הוא להקפיד ביתר שאת על אמירת מאה ברכות ביום, ולא רק על כמות הברכות אלא גם על איכותן, על הכוונה בהן, על החיבור אליהן.

הנה אם נתבונן באורח חיי האנושות אחד הדברים שהאדם נפגש איתם בכל יום עשרות פעמים ואינו מייחס מספיק חשיבות להן הן ברכותיו של האדם כיצד הוא מברך. לו האדם היה יודע מה כוחה וסגולתה של הברכה אין ספק שהיו ברכותיו נראות אחרת. על כוחה של ברכה בכוונה בסיפור הבא שלפנינו. אחד מגדוליה של העיר תוניס שבספרד הלך עם שניים מתלמידיו לפתע הגיע מולם שודד ערבי גיבור וחזק חסם את דרכם ואיים בכל תוקף להרוג את הרב, ניסו שני התלמידים לגונן על רבם הנערץ מפני הערבי המתפרע וביקשו לשכנעו ולדבר על ליבו שיסיר מחשבתו הרעה אך הוא בשלו רוצה הוא בכל מחיר להרוג את הרב ואם יפריעו לו התלמידים בדרכו יהרוג גם אותם, כשראה הרב כי כלתה אליו הרעה הפציר בתלמידיו להתרחק בלב דואב ובעיניים דומעות התרחקו התלמידים אך צפו ממרחק לדעת איך

בעיצומו של החורף הסגרירי, בין העננים האפורים והקור המקפיא, מתחבא לו יום מתנה מיוחד במינו, יום ט"ו בשבט. האילנות מתחילים לבלבל, מחדשים פריחה מרגשת. שווקי הפירות עטורים בפירות סגוניים במגוון צבעים וניחוחות, והאווירה כולה עולצת ביום שהוא ראש השנה לאילן, והרי האדם עץ השדה. זהו היום בו נהגו בתפוצות ישראל להתכנס סביב שולחנות ערוכים, מעוטרים בפירות שהשתבחה בהם ארץ ישראל, בשבעת המינים ובשאר פירות מתוקים ועסיסיים. כל פרי שאנו מכניסים לפנינו מעניק לנו הזדמנות לזכות ברגע מרגש ומכונן של ממש, רגע בו הלב נפתח ומשורר תודה לבורא עולם. לצד הויטמינים התזונתיים שהפרי מעניק לנו, הוא נותן לנו ויטמין רוחני רב עוצמה, רגע של חיבור מרגש עם אבא שבשמים. בעת אכילת כל פרי אנו זוכים לכך, ברגע בו נאמר בחזונו: "ברוך אתה השם... בורא פרי העץ". זו ברכה קצרה, תשע מילים בלבד, אך יש בה עוצמה סגולית ואנרגטית שקשה לתאר. זה רגע בו כל יהודי יכול לזכות, אינספור פעמים במהלך יום בודד, לרגע של חיבור וקשר עם אבא שבשמים, רגע בו הוא משתפך בהמיית הלב לומר תודה על כל הטוב והחסד לו הוא זוכה, כפי שהדבר מתבטא ביכולתו לאכול את פרי העץ או פרי האדמה, או כל הנאה אחרת. ברכות הנהנין מזמנות לנו מפגשים יומיומיים אהובים, בהם אנו זוכים לפנות כבנים לאבינו, ולהודות לו על כל הטוב לו אנו זוכים. כל הברכות מזמנות לנו הזדמנות כזו, ואין זה משנה אם זו ברכת "אשר יצר" – שהיא הודאה נרגשת על מערכות גופנו המשוכללות והיצירתיות, הפועלות באופן כה גאוני ומופלא, או ברכת "עושה מעשה בראשית" – על הברק המבהיק לנגד עינינו. כל ברכה וברכה היא הזדמנות להודות ולהלל, לנצל רגע של פתיחת הלב כדי לומר תודה. ולמרות שהרגעים הללו מצויים וזמינים אינספור פעמים, כל רגע כזה לא רק מרגש את הלב היהודי בעולם הזה, אלא גם מחולל מהפכה בעולמות העליונים. ברגע בו יהודי פותח באמירת ברכה, מתחוללת דרמה משמעותית בשמי שמים. בכל פעם שאדם פוצח ב"ברוך אתה השם" – נעות וזעות כל אמות הסיפים, הפעולה הכאילו פשוטה הזו – מניעה את העולמות כולם. את הגילוי הזה חושף הזוהר הקדוש (פרשת עקב), המתאר כי בכל פעם שיהודי אומר ברכה בכוונה והיא עולה השמימה, כל שומרי הפתחים כולם נעים לאחור, מאפשרים לברכה לעבור עד כסא הכבוד. ולאחר שהברכה עוברת בכל השערים בדרכה לבורא עולם, יוצא הכרוז ומכריז: "הנה המתנה ששלח יהודי פלוני למלך!" – ומגיש את הברכה לבורא עולם, כמתנת אהבה מבנו יקירו שבעולם הזה. ואבא שבשמים משתוקק ומתרצה בקבלת המתנה, כי הוא משתוקק לכל מתנה כזו! והברכה הזו, היא זו שפותחת את השערים, היא המביאה בכנפיה את הדבר שאנו הכי רוצים בו – השפעה שמימית שופעת, עצומה, אדירה. השפעה של בריאות, השפעה של נחת, השפעה של פרנסה – כל אלו מושפעות בתהליך ישיר בפתיחת השערים באמירת הברכות, כאשר מלך מלכי המלכים משתוקק לקבל עוד ברכות טובות וראויות מאיתנו... (מתוך פניני פרשת השבוע). העידן הנוכחי בכלל, ובתקופה זו בפרט, הוא עידן בו כל יהודי מחפש להיות שמור מכל צרה, מוגן מכל נגיף, בטוח מכל מצוקה. בזמנים בהם מחלה עוברת דרך האוויר, חיידקים שאינם נראים מעוררים מהומות, כל לב יהודי חרד ודואג,

ייפול דבר, בטרם התנפל הערבי על הרב נתן לרב אפשרות לבקש את בקשתו האחרונה קודם שיהרגוה הרב ביקש להגיש לו כוס מים ומיד החל לברך בהתלהבות קודש בקול ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם שהכל נהיה בדברו, בטרם כילה הרב לשתות מן המים התרחש נס פתאום עבר לידם בדהירה שייח ערבי שונא יהודים אף הוא, אולם ראו זה פלא משראה את הערבי המתכוונן לעשות מעשה שפל ולהרוג את הרב צעק לעברו את כל היהודים אתה יכול להרוג אך את רבם לשאר בחיים, כששמע זאת הערבי שחרר מיד את הרב וקם לחפש את שני התלמידים שהספיקו לברוח מהמקום, לאחר שנפגשו התלמידים עם רבם שאלוהו למה ביקש בבקשה אחרונה כוס מים, נענה הרב ואמר כלום סבורים אתם שלכוס מים הייתי זקוק ודאי שלא, אלא רצוני היה לברך עוד פעם אחת ברכת 'שהכל נהיה בדברו' שכך מקובלני שעל ידי ברכת 'שהכל' בכוונה ניתן לקרוע גזרות רעות ואין שום בריה יכולה להזיק ולשלוט במי שמאמין בוודאות כי אין עוד מלבדו והכל נהיה בדברו...

והנה רבנו חיים ויטאל זצ"ל כתב על עניין הברכה, שהזהירו מורו ורבו האר"י ז"ל מאוד בזה, ושה הכוח העיקרי להשיג רוח הקודש. ואלו דבריו: "עיקר השגת האדם אל רוח הקודש תלויה על ידי כוונת האדם וזהירותו בכל ברכות הנהיגן. לפי שעל ידם מתבטל כוח אותם הקליפות הנאחזות במאכלים החומרניים ומתדבקים באדם האוכל אותם, ועל ידי הברכות שעליהם הנאמרות בכוונה, הוא מסיר מהם את הקליפות, ומזכך החומר שלו, ונעשה זך ומוכן לקבל קדושה. והזהירני מאוד בזה". וסיים רבנו חיים ויטאל באומר: "על כן, צריך האדם ליתן דעתו לדברים הללו בכל עת שמברך, כדי לברך בכוונה גדולה, מילה במילה בשמחה רבה". והנה בספר חסידים מסופר על אדם אחד שמת לפני זמנו כמה שנים לאחר שנים עשר חודש הרבה נתגלה בחלום לאחד מקרוביו אשר שאל אותו כיצד דנו אותך בעולם שאתה שם? אמר לו בכל יום זנים אותי על שלא הייתי מדקדק לברך ברכת המוציא וברכת הפירות וברכת המזון בכוונת הלב ואומרים לי להנאתך נתכוונת...

והנה למדנו מהדברים עד כמה יש ביד האדם בנקל סגולה גדולה ועצומה אשר ביכולתה להגן ולהציל מכל גזירה רעה ולרפא כל חולי ומכאוב ואף לזכות לילדים מוצלחים כדברי הגאון רבי יעקב ישראל קניבסקי זצ"ל הסטייפלר באגרתו לאמהות שכאשר האמא מברכת כל ברכה לאט ובנחת יש לילדים מידות טובות יותר ופחות חוצפה וכאשר הברכה היא בקול היא יותר טובה מכל קלטת חינוכית שבעולם, כי כל ברכה פועלת הרבה בשמים ומה גם שכל ברכה בכוונה סגולה היא לרפאות כל חולי ולמניעת מחלות חלילה. ואף גם זאת סגולה בדוקה לפרנסה טובה כמו שכתוב (משלי פרק י פסוק כב) "ברכת ה' - היא תעשיר", ובפרט ברכת המזון אשר היא מחוייבת מהתורה כאשר יברך אותה בכוונה מתוך הסיודור היא תעשיר וכמו שמפורסם עד כמה מרן הרב ש"ך זצ"ל היה מייגע על כך ואף באחד הכנסים הגדולים הדגיש את הדבר הזה, ולזאת החי יתן אל ליבו להשתדל לקבל על עצמו לכוון לפחות בשלושת הברכות 'אשר יצר' רפואת הגוף ו'בורא נפשות' רפואת הנפש ו'שהכל' הפוטרת הכל ומרפא הכל. הסיפור הבא שלפנינו ימחיש לנו דברים אלו היטב. מספר אחד האברכים בדידי הוה האי עובדא אשר חשתי ברע והלכתי לבית רפואה ובהיותי ממתין לחוות דעת של הרופאים קראתי בחוברת המדברת במעלת ברכת 'אשר יצר' ובאותו זמן עברה שם אשה אחת עם בתה וראתה כי אני מעיין בחוברת המדברת על ברכת 'אשר יצר' ביאוריה מעלותיה וסגולותיה, שאלה אותי אוכל להשיח לפניך סיפור אישי שקרה איתי אמרתי לה בבקשה, וכך היה סיפור. אני אשה שבעבר הייתי רחוקה מן היהדות מכל וכל והנה לא מזמן נסעתי בירושלים באוטובוס קו החזור מן הכותל וכידוע לך שהיה לפני כמה שבועות אוטובוס שהתפוצץ ע"י מחבל מבני עוולה ימ"ש והיה זה אותו אוטובוס שבו נסעתי ובעוונותי הרבים גם אני נפגעת בו והגעתי למצב של מוות קליני רחמנא ליצלן והובלתי לבית החולים, ושם לפני

שהתעוררתי לחיים ראיתי את האדמו"ר מבעלזא שבה אלי ואמר לי דעי לך שינסם שתי ברכות שאנשים מזלזלים בהם והם ברכת 'בורא נפשות' וברכת 'אשר יצר' ושתי ברכות הללו הם כנגד בריאות הגוף וכנגד בריאות הנפש. ברכת 'בורא נפשות רבות' היא כנגד בריאות הנפש וברכת אשר יצר היא כנגד בריאת הגוף, אם תקבלי על עצמך לברך שתי ברכות הללו בכוונת הלב תראי ישועות, וכך מתוך דבריו אלו התעוררתי לחיים רק שעדיין המצב הבריאותי שלי היה מדורדר והוצרכתי לעבור איזה ניתוח. אני בינתיים גמרתי בליבי אומר להתחזק בשני ברכות הללו, ולילה לפני הניתוח הייתי קוראת תהילים מעומק ליבי כדי שהכל יקודם בשלום, וראה זה פלא למחרת הכניסו אותי לבדיקות קודם הניתוח הרופא יצא ואמר אני לא יודע מי אמר שאת צריכה ניתוח בעזרת ה' תצליחי להתגבר עם הבעיה בלי ניתוח, ובאמת אכן כך היה, המצב הבריאותי השתפר בחסדי ה' והנה אני ברוך ה' נצבת לפניך, ומאותו הזמן קיבלתי על עצמי תשובה ונעשיתי חסידת בעלזא וזאת שאיתי היא בתי והיא עדיין נשארה רחוקה מן היהדות יהי רצון שגם היא תזכה לשוב בתשובה שלמה עד כאן תוכן דבריה. ואני עמדתי כמשתומם למשמע אוזני ואני בעצמי נתעוררתי ונתחזקתי מדבריה ובחסדי ה' המרובים עלי התוצאות של הבדיקה שעשו לי הרופאים יצאו מוצלחים וחזרתי לביתי בשלום תודות לאל יתברך.

כן, רבים מאיתנו כבר הספיקו לקרוא או לשמוע על ברכת "אשר יצר" אותה מברכים מספר פעמים ביום לאחר יציאות הגוף, אך לא רבים יודעים על כוחה הפלאי והסגולי של הברכה, שבזכות אמירתה זכו רבים מעם ישראל לישועות גלויות וניסים גדולים.

שלושת הסיפורים שלפניכם ימחישו במעט את התופעה. הסיפור הראשון:

אל אחד מרופאי בית החולים תל השומר שבמרכז הארץ הגיע בחור כבן שמונה עשרה, על סף גיוס, שלא עליו סבל מבעיה קשה ונדירה וזה תקופה ארוכה שהוא מחפש אחרי פתרונה. הוא סבל למרות גילו הבוגר מבעיית הרטבה נדירה ומזוהה שכל ניסיונותיו עד עתה לפותרה התגלו כניסיונות שווא ועלו בתוהו. הרופא אותו ביקר, בדק אותו והמליץ בפניו את המלצותיו, אך יחד עם זאת פנה אליו בהמלצה אישית ואמר: "תשמע בחור יקר, חבל על זמנך היקר, יש לי בשבילך רעיון הרבה יותר מוצלח".

"מה הוא?" שאל החור בסקרנות, מתרגש לשמוע על משהו שיקדם אותו לתוצאה הרצויה. "תקפיד לברך ברכת 'אשר יצר' אמר לו הרופא באופן מפתיע.

למשמע העצה החל החור להקפיד על הברכה ואכן הישועה לא איחרה להגיע. מאז, מספר הרופא את הסיפור הפלאי לכל מי שמעוניין בבריאות וישועה.

הסיפור השני:

לבית חולים קטן במרכז הארץ הגיע אדם בן תשעים שהיה נתון במצב קשה תוך סכנה מיידית לחייו, בשל סתימה קטנה אך מאוד משמעותית שארעה באחד מנקביו.

טובי הרופאים הוזעקו למיטתו בניסיון להביא מזור למחלתו, אך גם אותם פתרונות המוצעים דרך כלל לסובלים מבעיה הדומה לשלו, לא יכלו להועיל במקרה זה עקב גילו המופלג של החולה.

לאחר כמה שעות ודיונים קראו הרופאים לבני הזקן ואמרו להם: "לנו אין מה לעשות. עליכם להתפלל ולקוות לנס. אם יש לכם סגולות לישועה לעשות, זה הזמן".

הבנים יצאו בלב כבד מהמקום ולא ידעו מה ניתן לעשות. אחד מגדולי הרבנים ששמע מהבן הגדול על מחלת האב, המליץ לו להקפיד על ברכת 'אשר יצר' בכוונה כדי לקרוע את רוע הגזירה.

הבן, שארגן יום למחרת סיור בכותל המערבי לבני נוער וחיילים, פנה אליהם בבקשה ואמר: "אבי נמצא כעת בסכנת חיים, אשמח מאוד אם כל אחד מכם יקבל על עצמו לברך ברכת 'אשר יצר' לרפואתו ולזכותו".

לא עברו כמה שעות והבן קיבל צלצול טלפון מפתיע מרופא המחלקה: "בדקנו את אביך ואין לי איך להסביר זאת, אבל הסתיימה בנקביו נעלמה כלא הייתה".

הסיפור השלישי:

מעשה שסיפר ר' אברהם להב הי"ו משכונת אור החיים בבני ברק שהיה לו חבר חולה דיאליזה ב"מ והמתין לתרומת כליה. אחיו הסכים לתרום רק לאחר שיוולד ילדים וכך המתין במשך שלוש עשרה שנה שלא היה עושה שתן לבד ולא היה מברך 'אשר יצר'. לאחר שלוש עשרה שנה תרם אחיו את הכליה ועשו ניתוח וברוך ה' הצליח. באותו יום שהחלים מהניתוח היה פעם ראשונה אחרי שלוש עשרה שנה שעשה שתן בכוחות עצמו, וכאשר יצא בירך 'אשר יצר' בקולי קולות ובהתרגשות עד שכל הבית חולים שמעו את ברכתו מרוב שמחה שרצה להודות לה' יתברך.

כן, זהו כוחה של הברכה והאפשרות לזכות בה נמצאת בפתחו של כל אחד מאיתנו וכך נזכה לישועות ולבשורות טובות בקרוב. אמן!

והנה בספר "יסוד ושורש העבודה" (שער ב, ב) האריך בעניין גודל החיוב לכוון את הלב באמירת הברכות, ובין דבריו שם הביא מעשה נורא, המעורר כל לב ורעיון. המעשה אירע עם הרב המחבר "זרע יצחק", אשר נשמתו ריחפה בעולם העליון והתוודעה לגודל אסונם של מי שאינם מדקדקים לכוון בברכות. וזו לשונו שם, בפתח המעשה: "וכדי להלהיב לב אנשים לגודל הזהירות בזה, אעתיק מעשה רב מה שמצאתי בספר, וזו לשונו: המחבר "זרע יצחק" נפטר, ושמע בבית דין של מעלה קול רעש גדול: 'פנו מקום לצדיק אחד שנפטר!', וקיבלוהו בכבוד גדול ונתנו לו ספר תורה בזרועו, ושאלוהו: 'קיימת תורה שבעל פה?', ואמר: 'כן'. 'ומי מעיד?', ובאו מלאכים והעידו בו. שוב שאלוהו: 'זוהרת מלהוציא שם שמים לבטלה?', וידום! השתתק ולא אמר להם כלום! והכריזו בשבילו אחר עדות, ובאו גדודי מלאכי צהלה, לבושים ומתעוטפים שחורים והעידו בו. זה אומר: 'נבראתי ביום פלוני, כשהוציא כך וכך אזכרות בתפילה בלא כוונה', וזה אמר כך. ויקרעו שמלות כל הבית דין של מעלה, וגם אני קרעתי, ואמר: 'טיפה סרוחה, איך לא יראתני! וכו'. ונגמר דינו, או לרדת לגיהנום או לחזור בגלגול, ובחר בגיהנום מגלגול". הרי לפנינו עדות מצמררת מן הנעשה בעולם העליון, בדינו של מי שאינו מדקדק בכוונת הברכות. נורא נוראות ומבהיל ממש, עד היכן עלול האדם להגיע בחוסר כוונתו בברכות. יכול הוא להיות צדיק מופלג ומקודש, אשר מלאכי מעלה מעידים בו פה אחד כי קיים את כל הכתוב בתורה, שבכתב ושבעל פה. ועדיין, גיהנום נורא צפוי ומזומן לו, על מה ולמה? על שלא כיוון כראוי בברכות, על שנשא שם שמים לבטלה וזלזל בכבודו של בוראו! אכן, להפסד נורא ואיום מזומן מי שאינו מדקדק ואינו נזהר בכוונת הברכות. על תיאור מבעית של הפסד זה, עמד הגאון רבי יהודה צדקה זצוק"ל, ראש ישיבת "פורת יוסף", בספרו "קול יהודה" (עמוד פד). וכך מובא שם: הבה ונתבונן, הן כל אדם מחוייב לברך מאה ברכות בכל יום. בחודש מברך אדם כשלושת אלפי ברכות, ובשנה – פי שנים עשר, כמה ברכות צובר לו האדם במשך שבעים שנות חייו? שני מליון וחצי ברכות בקירוב! כמות אדירה לכל הדעות. והנה, עולה הוא לבית דין של מעלה, אחר מלאת ימיו ושנותיו, כשהוא גורר אחריו רכבת ארוכה וקרונוניתה גדושים וטעונים במאות אלפי ברכות, משאו מן העולם התחתון... ניצב האדם בבית דין של מעלה ורכבת הברכות מוכנסת אחר כבוד אל "חדר המיון". שם, בחדר המיון עומדים להם מלאכי בית הדין וממיינים את הברכות, לפי טיבן ואיכותן. ברכה שנאמרה בלא כוונה, בהבלעת תיבות ואותיות וכדומה, מוצאת את עצמה מושלכת אחר כבוד, ככלי אין חפץ בו. וכך הולכת רכבת הברכות ומצטמצמת, הולכת ומצטמקת, עד שבסופו של דבר מניחים המלאכים בידו של האדם שקיק קטן ובו אולי... מאה ברכות, מאה ברכות שנמצאות ראויות להיכנס עמן אל העולם העליון ולתת דין וחשבון על כל המפעל והמעשה... איזו בושה! איזו חרפה וכלימה! באלו פנים

יטייב האדם לאחר שבעים שנות בעולם הזה – כאשר באמתחתו לא ישא אלא מאה, או מעט יותר, ברכות ראויות!! האם יוכל לישא את חרפתו? אנה יוליד את בושתו? אל מי ינוס לעזרה, ומי יהי לו סתרה? אהה!

הנלמד מהדברים לעיל הוא, שלא יברך אדם ברכת המצוות, ברכת הנהנין ושאר ברכות כמצוות אנשים מלומדה, לצאת ידי חובה בלבד, אלא ישתדל להוציאם מפיו לאט לאט כמנהג מטבעות זהב יקרות בדחילו ורחימו ובכוונת הלב. באופן זה יהיה לרצון אמרי פי לפני בורא עולם.

הבה ונראה מהסיפור שלפנינו, כפי שסיפר הרב גואל אלקריף שליט"א, המוביל אותנו לתובנה, על כוחה הפלאי והסגולי של הברכה, שבזכות אמירתה זכו רבים מעם ישראל לישועות גלויות וניסים גדולים...

חייו של הרב ט., אברך ירושלמי, אב לתשעה ילדים, התנהלו על מי מנוחות עד היום ההוא. אבל ביום ההוא – הכל השתנה בבת אחת והוא נקלע למערבולת מסחררת... מדובר בפרשה משפטית מורכבת, ששמו של האברך שורבב לתוכה שלא באשמתו. כל נסיונותיו להבהיר או להסביר כי מדובר בטעות והוא כלל אינו קשור לעניין הפלילי הנדון, נפלו על אוזניים ערלות. הפרקליטות עתרה להאשימו ברשימה ארוכה של עבירות פליליות, ולהטיל עליו עונש חמור של שתיים עשרה שנות מאסר בפועל. האברך לא ידע את נפשו, העולם כולו כמו נפל עליו באבחת חרב אחת. ללא כל הכנה מוקדמת, בלי לשער או לתאר שעלולה להתרחש התפתחות כזו – לפתע הוא מוצא עצמו במרכזה של פרשה פלילית סבוכה, כאשר איום מאסר משמעותי מונף מעל ראשו, על משמעויותיו הנרחבות: התנתקות מהילדים ומהמשפחה, בושות איומות, נזק כספי כבד, ועוד ועוד. עורכי הדין ששכר בהון תועפות לא נתנו הרבה סיכויים שיזכה, והוא חש קרוב לאיבוד עשתונות מרוב לחץ ומתח... בברכים כושלות ורוח נכאה עשה האברך את דרכו לבית דין של הגאון רבי ישראל יעקב פישר זצ"ל, ראש אב בית דין העדה החרדית, וכשנכנס לפניו פרץ בבכי ותינה את מר גורלו. הוא הסביר כי כל העניין אינו קשור בו, הוא נקלע לכל הסיפור הזה בטעות גמורה, אולם אין לו דרך להוכיח זאת. בהתייפחויות נרגשות תיאר כי הפרקליטות מבקשת לגזור עליו מאסר ממושך בן 12 שנים, כלומר – להותיר את משפחתו ללא עטרה לראשה למשך תקופה כה ארוכה וקשה. הרב פישר שמע את הדברים, לבו נחמץ והוא נאנח מתוך השתתפות בצער. אחר כך, ניגש למגירה שבצד שולחנו, והוציא ממנה... סוכריה! הוא הגיש לרב ט. את הסוכריה, והרב ט. לא הצליח להבין: וכי הרב פישר מבקש לנחמו בסוכריה בודדת? וכי מדובר כאן בילד שמעך ונפל? והרי הוא מספר שהוא עומד בפני גזר דין קשה ומחריד, ומה עניין סוכריה לכאן? הרב פישר הבחין במבטי התמיהה, חייד והסביר: "קח את הסוכריה איתך לאולם בית המשפט, ומיד עם תחילת הדין – תשכח מהנעשה סביבך, תתעלם מכל רעשי הרקע, אטום את ליבך לנעשה באולם, ותתרכז אך ורק באמירת ברכת 'שהכול נהיה בדברו' על הסוכריה. זכור לכוון היטב בכל מילה..." אמר הרב פישר והסביר בפרוטרוט את הכוונה: "ברוך אתה השם" – בורא עולם הוא מקור הברכה, הוא היה הווה ויהיה, אדון הכל. "אלוקינו" – הוא התקיף ובעל היכולת, בעל הכוחות כולם, כל יכול בכל העולמות. "מלך העולם" – הוא המלך, המנהיג, הבלעדי, הקובע והמכריע בעולם. "שהכל נהיה בדברו" – שכל מה שקורה בעולם, כל מה שמתרחש, כל מה שהשופט ישמע, ישחוב, יחליט או יגזור, הכל הכל הכל – נהיה בדברו של הבורא, כל עורכי הדין, הפרקליטות, השופטים – הכל הצגה אחת גדולה, הכל נהיה בדברו של השם. הרב פישר סיים את ההסבר המפורט ונפרד מהאברך בברכה חמה. בהגיע יום המשפט, חבריו וידידיו יעצו לו עצות שונות, צוות ההגנה נערך בטענות ותירוצים שונים, ואילו הרב ט. – אין לו בעולמו אלא סוכריה, נכון יותר לומר: ברכה על סוכריה, ברכה שיש בה קביעת עובדה: הכל נהיה בדברו של ה'! המשפט החל. עורכי הדין טענו שהנאשם חף מפשע, וכי גם

שאינן מתיישבות עם המציאות. לפיכך אני פוסק לסגור את התיק בזיכוי מוחלט של הנאשם". כך פסק השופט, ודבריו הדהדו באולם עוד דקות ארוכות. כולם היו מבולבלים, עורכי הדין של הפרקליטות שהיו נבוכים מהביקורת שהוטחה בהם, עורכי הדין של הרב ט. שלא ייחלו לתוצאה שכזו, בני משפחתו של הרב ט. שהתקשו להאמין למתחולל, ורק הרב ט. עצמו עוד היה שקוע בכוונה אחת ויחידה: "שהכל נהיה בדברו". הכל! עוד באותו היום, כשהוא חופשי ומשוחרר מכל כתב אישום, שוב עשה הרב ט. את דרכו אל הרב פישר, לספר על הנס שהתרחש. הרב פישר קם ממקומו באנחת רווחה ובירך אותו בשמחה גדולה, ואחר כך הוסיף ואמר: "הנה כי כן, ראית בעיניך עד היכן כוחה של ברכה מגיע. מעתה, זכור נא שזו ברכה אחת מתוך רבות שמזדמנות לנו במשך היום, התרכזו בלכוון בהן, הן בעצמך נוכחת מה יכולה כוונת הברכה לחולל". הברכות המזדמנות לנו במשך היום, הינן הזדמנויות פז. בכל ברכה טמונה הזדמנות להתחבר לבורא עולם, להפנים את תוך הלב ולחזק את ההבנה כי הוא מלך העולם, הוא הקובע והמכריע ואנו מודים לו על חסדו עימנו ובד בבד מחדדים את הקשר וההישענות עליו. הבה נחזק את ההבנה הזו בלבנו, הבה נכוון בכל ברכה כהלכתה. הבה נתפוס את מאה ההזדמנויות היומיות הללו בשתי ידיים, לברך כראוי, בכובד ראש, בכוונה. כך נזכה להתחבר לבורא עולם בכל כוחנו, ונזכה לזכות לשפע אושר מאוצרו הטוב....!

אם פשע הרי העונש המבוקש מוגזם ויש להפחיתו באופן משמעותי. הרב ט. יושב על ספסל הנאשמים, סביבו ייהום סער המשפט, עורכי הדין מתווכחים בקולניות בניסוחים משפטיים מפולפלים, ואילו הוא עוצם את עיניו בדבקות, שוכח מכל הנעשה סביבו, מוציא סוכריה מכיסו ומתחיל לברך ברכה המוכרת לכולנו. אולם בשונה מכל פעם, באותה עת, הוא בירך אותה כתפילת נעילה ביום הכיפורים, מחדד לעצמו שוב את כוונת הברכה: "בורא עולם, הוא המלך, הוא הקובע, הוא המכריע, והכל – כל מה שיהיה כאן היום, כל שמה שייפסק, כל מה שייגזר, כל דרך ההתמודדות עם הגזירה, הכל הכל הכל נהיה בדברו, הכל מוכרע על פיו, הכל מוחלט לפי התוכנית שלו." "שהכל נהיה בדברו" זעק הרב ט. באלם קול, "הוא בעל הבית"! הוא מכניס את הסוכריה לפיו, אולם אינו מפסיק לרגע מכוונת הברכה. לפתע התחוללה דרמה באולם, כאשר השופטים ביקשו לצאת להפסקה קצרה וכל הנוכחים המתנינו במתח ובדריכות, אינם מבינים את פשרה של ההפסקה המשונה בעיצומו של הדיון. רק האברך כמעט שלא שם ליבו לנעשה מסביב, מרוכז הוא בברכה, ב"שהכל נהיה בדברו"! דקות ארוכות חלפו, שעה ויותר, עד שהשופטים שבו לאולם. במבע חמור סבר, פתח השופט הראשי והטיח בנחרצות: "המעשים המתוארים בכתב האישום חמורים", אמר השופט והפנה את מבטו לעורכי הדין של התביעה "אולם נדרשת התביעה קצת יותר רצינות בגיוס העדים. הנה, העד המרכזי סותר את עצמו מניה וביה, בתוך דבריו קיימות סתירות מהותיות

אחים יקרים!

לברכות יש כוח רב, עוצמה אדירה שלא נוכל לתאר. מרוב שהן יומיומיות ושגרתיות, אנשים עלולים לאבד תשומת לב, ולאבד במו ידיהם את המפתח הטוב ביותר לפתיחת שערי שמים, מפתח ההודאה לה' דרך הברכות, אשר פותחות את כל השערים ומעניקות חיים מאושרים. אך מי שבוחר לנצל את שעת הברכה, להתבונן היטב מה הוא הולך לומר ולכוון בה היטב, לאומרה בקול רם, להתרגש ולהתלהב בהודאה מעומק הלב לבורא עולם על כל חסדו – הוא הזוכה שבורא עולם פותח לו שערי שמים, מעניק לו מטובו שפע ברכות וישועות. ההזדמנויות רבות כל כך, אנו אומרים ברכות לפחות מאה פעם ביום, הבה ננצל את ההזדמנויות הללו! ככל שנצל את שעת הברכה, נאמר אותה בכוונה ובהתלהבות, נתרגש בכל מילה ונשמח שאנו זוכים להודות ולהלל – כך נזכה שהברכות שלנו יגיעו לבורא עולם, יפתחו עבורנו את שערי שמים, וישפיעו עלינו שפע של ברכות, בבריאות, בנחת, בפרנסה, באושר ועושר, בחיים טובים ומלאי שמחה, לטוב לנו כל הימים, אמן. בברכת התורה הרב יואל ארזי

העלון מוקדש

להצלחתו ובריאותו השלימה של ר' אברהם בן תמרה הי"ו וכן שיזכה לפרנסה טובה בנחת ובעיקר לזיווג משורש נשמתו במהרה, אמן.

*

לרפואת שפרה בת ציפורה, לרפואת הילד יעקב בן רבקה חיה

ולרפואת אבישי יוסף בן שרה

לרפו"ש בתוך שאר חולי ישראל

אור התורה

העלון מופץ ברבבות עותקים בארץ ובעולם • מוקדש לע"נ מור אבי רבי משה אלפסי בן עישה ז"ל

לקבלת העלון במייל בכל שבוע, הרשמו לרשימת התפוצה:
alon089945291@gmail.com
מייל המערכת
(לתגובות, הערות והארות בלבד):
alon7148454@gmail.com
טלפון: 052-7148454
קו החיידות: 077-4103900
פקס: 08-9941870

אין לקרוא את העלון בלתי התענייה וספרי חורף

זמן למכתבים: חזני 1133/4 נתיבות

העלון מוקדש לע"נ מו"ר הגה"צ רבי עזריאל בן כוכבה עטיה זצ"ל

מעשיות בפרשה

"ויהי בטלה פרעה"

מי צוח וי? – פרעה צוח וי (מדרש)
זוהי דרכם של כל השונאים בכל העתים, שתחילה שוטמים אותנו, מאשימים אותנו בכל ומבקשים להיפטר ממנו ואילו אחר כך צווחים הם, על אשר אנו רוצים ללכת, והם עושים כל אשר בידם כדי שלא נוכל לעזוב את הארץ...

"והנה מצרים ניסע אחריהם"

בלב אחד כאיש אחד (רש"י)
ואילו אצל בני ישראל נאמר להיפך: "כאיש אחד בלב אחד" (רש"י על הפסוק: "ויחן עם ישראל" – בפרשת יתרו), משום שבעצם בני ישראל הם כאיש אחד משורשם, וחסר רק שיהיה להם גם רצון אחד ולב אחד. לעומת זה אומות העולם הן מפוצלות משורשן ורק לב אחד ורצון אחד להשיג דבר מסויים עשוי לעשותן כאיש אחד. (הרה"ק בעל אבני-גזר מסוכטשוב זצ"ל)

"זה אלי ואנוהו אלהי אבי וארוממנהו"

הרבי ר' מאיר'ל מפרמישילן זצ"ל היה אומר: "זה אלי" – אם אדם עמל בעצמו כדי להגיע לידי הכרת השם-יתברך – "ואנוהו" – הרי זה נאה ויאה, אבל אם "אלהי אבי" – כאשר אדם סומך על ייחוסו ואומר: אב גדול לי, אזי "וארוממנהו" – הרי זה סימן של גאווה, של התרוממות בעיני עצמו...
"ואנוהו" – כלומר, אעשה את עצמי נווה בשבילו אטרה ואקדש את עצמי, למען יהא גופי ראוי להשראת השכינה. (הרב ר' שמעון רפאל הירש זצ"ל)

דיון הלכתי בשולחן-השבת

האם צריך לברך עתה שירד גשם ברכת הודאת גשמים

שאלה: האם עתה שירד גשם לאחר עצירת גשמים האם צריך לברך ברכת הודאת גשמים?
הנה בש"ע א"ח ס' רכא סעיף א' כתב, אם היו בצער מחמת עצירת גשמים וירדו גשמים מברכים עליהם אע"פ שלא ידעו עדין כדי רביעה משירדו לכ' שרבו על הארץ וכו' וכתב שם ברמ"א ומה שאין אנו נוהגים בזמן הזה בברכת הגשמים משום דמדינות אלו תדיירם בגשמים ואינן נעצרים לכ', ובמשנ"ב שם סק"א כתב, אם היו בצער, אפשר דבארץ ישראל שמצוי שם יבוש גדול וכשבא עת הגשמים והגשפ יורד בזמנו כלא חד שמח בו אפילו מסתמא צריך לברך בפעם הראשון כשירד נקט לשון זה לאפוקי אם יורד עוד הפעם למחר וליומא אחרא, ומפרי מגדים משמע דאפילו בפעם ראשון אין צריך לברך כשהשנים מסוגרות כתקונן עכ"ד, ויער"ש במשנ"ב סק"ב, ובביאור הלכה שם ונראה דעל מקום שבדרך כלל יש גשמים אין לברך בשם ומלכות, ונראה שעכ"פ יש מקום לברך בלא ברכה, ומ"מ כ"ז היכא דוקא שלא ירד גשם כלל, אבל היכא שירד גשם כמו עתה, ממילא י"ל דאין חיובא לברך אף בלא שם ומלכות אין צורך, וראה מה שדן כה"ג בשו"ת מקור ישראל בורלא סימן קו מה שדן בכה"ג.
וכ"ש בזמנינו שמצויים מאגרי מים, ומש"ה שמעתי מהגאון רבי שמעון ויסברג שליט"א מו"צ בבית ההוראה בראשות הגרש"א שטרן שליט"א שהארץ מדברי מרן החו"א והגר"ח זצוק"ל דס"ל דבזמנינו אין דין עצירת גשמים, כיון שמצוי מים בברזים, ואפשר לייבא מים ממקומות אחרים. וממילא נראה דה"ל ל"ד, ושוב ראיתי להגאון רבי משה לוי זצ"ל בספר ברכת ה' ח"ד פרק ב' סעיף עט שכתב ליישב המנהג מדוע אין מברכים הברכה הנ"ל בזמן הזה כיון שבזמנינו מצויים מים בברזים וסתם בני אדם אינם מרגישים צער מחמת עצירת גשמים ולכן נהגו שלא לברך ומ"מ ראוי לומר כן בלא שם ומלכות והחלקאים שמצטערים על עצירת גשמים יברכו הטוב והמטיב או שהחיינו בשם ומלכות יע"ש, ועיין עוד בחו"ע ברכות ע"ל שפ"ו ושפ"ז שהעתיק דברי הש"ע לדינא ומוכח דס"ל כן לדינא, ולכן נראה שמעיקר הדין אין חיובא ומהיות טוב לברך, ולכן רבים לא נהגו כן. ואמנם לשיטת הגר"ז זילברשטיין שליט"א שאמר במוצאי שבת קודש פרשת וישלח תשפ"ג שיש חיוב לומר ענגו, א"כ לכאורה הכא יש חיוב להודות.
(הר"י יוסף אביטבול שלט"א)

תשובות לחידה ניתן לענות בקו 'אור התורה' במס' טלפון: 077-410-39-00 שלוחה 2. (הזכרים מתפרסמים אחת לחודש בשלוחה 3). בברכת 'גדיל תורה ויאיר'.

אור התורה
לע"נ בנימין בן רד"ל
7665190@gmail.com

חידה: מי כונה "התייר הגדול"?
תשובה לחידה מגיליון קודם: איזה המורא נפקח העניים לשעה? רב ששת שנתן עניו ונעשה גל של (עצמות) ברכות נח. מהרש"א.

להצטרפות לקבלת צינתוקים בזמן ק"ש וצאה"כ: חייגו ל' 088649058
החודש אי"ה יוגרלו הפרסים כדלהלן:

כרטיספר מתנת 'מורשת' אשדוד	כוס כים מתנת 'כוספלא' אשדוד	שובר פרשת'טטר ברשת 'פרסטר' כובעי איכות
--------------------------------------	---------------------------------------	--

עט יוקרתי | אוזניות בלוטוס | אונקי בעיצוב יוקרתי
קוראים יקרים: ניתן להרום פרסים לטובת קוראי המדור | ניתן להשאיר הודעה בקו' 0774103900 - שלוחה 5

איך מתכוננים לשבת

אחד מדברים המורכבים בחי"י יהודי ובפרט בן ישיבה צעיר
לימים זה איך זוכים לטיק מ"קדושת השבת"

הנה בגמרא מסכת שבת (י:): אמר רב: הנותן מתנה לחבירו צריך להודיעו, שנאמר "לדעת כי אני ה' מקדישכם..." א"ל הקב"ה למשה, מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה ואני מבקש ליתנה לישראל, לך והודיעם.

והיינו דהשבת נקראת בפי חז"ל "חמדה גנוזה". כל מהותה היא רוחניות שאינה ניתנת לתפיסה ולמימוש בדיים, אלא היא גנוזה בפנימיות של היום, וצריך להעמיק כדי למוצאה. ולכן מאד קשה להשיגה, כי פעמים רבות אנו מתקשים להתחבר לרוחניות פשוטה, וכ"ש לרוחניות גנוזה...

והנה, ידוע ומפורסם כי גדולי ישראל היו ממששים ביום זה רוחניות, וכפי שהעיד תלמיד הח"ח רבי מאיר ליברמן, שכאשר הגיע לביתו של הח"ח ביום שישי אחה"צ, ראה את הח"ח עומד בקרן זוית בחדר כשהוא מוכן לקראת שבת מלכתא לאחר מקוה ושאר ההכנות ופניו מאירות... והוא מלחש לעצמו: אהה... שבת באה!!! אהה שבת... אהה שבת... וכולו אחוז שרעפים, והנאה וחדוה עילאית שפוכים על פניו לקראת השבת כי באה.

וכן מובא בס' תנועת המוסר (ח"ב עמ' 53) על הסבא מקלם זיע"א, שבתקופת בית תלמודו בגרובין היה הסבא ז"ל רגיל לגשת לתיבה להתפלל "קבלת שבת", והבעלי בתים בגרובין, שהיו ידועים ביבשותם ובקריעותם, היו מצטופפים סביב "בית התלמוד" כדי לשמוע את תפילתו העריבה והנלהבת של הסבא, כשטיפות דמעות גדולות היו גולשות על לחייהם...

וכדי שנוכל לנגוע בשיפולי הדרגות של קדושי עליון הללו ולחוש את קדושת השבת, נביא לפנינו מספר עצות והדרכות לך: המתנה וציפיה לשבת

כתב הר"מ (פ"ל ה"ד מהל' שבת): "מצווה על האדם לרחוץ פניו ידיו ורגליו בחמין בע"ש, מפני כבוד השבת, ומתעטף בציצית ויושב בכובד ראש - מייחל להקבלת פני השבת כמו שהוא יוצא לקראת המלך". וכתב השפת אמת (פר' בשלח) בשם חידושי הרי"ם, שהחשק והשמחה בער"ש לקבל את השבת - היא ההכנה לעורר הארת השבת קודש.

והעמיק חקר בשפתי חיים ח"ג (עמ' תיא) לבאר עניין זה של המתנה והציפיה ליום השבת, שהרי ביום זה אנו מבטלים הכל ומתבטלים אליו יתברך, וכשמתבטל אליו יתברך, הרי ודאי שאור קדושת השבת תחול עליו.

וכך אמר הגר"ש פינקוס זצ"ל בשיחה: "אדם הטורח לכבוד שבת, עליו להבין ולהשיג לכבוד מי ולכבוד מה הוא טורח, מיהו האורח הבא להתארח אצלו בביתו הלילה.

סיפורו של מתקין הפרגולות

הרב שמעון גוטסמן שליט"א

נגזר מלמעלה, עשינו כל מה שביכולתנו, כעת נסמוך רק על בורא עולם, אני בטוח שהעניינים עוד יסתדרו על הצד הכי טוב".

עברו כחודשיים ימים וביום מן הימים קיבלתי שיחת טלפון ממתקין הפרגולות, לא יאומן כי יוספר, ממשי "תחיית המתים"... הפרגוליסט נזכר להתקשר אלי כשהוא מבשר ומודיע לי שבכוונתו לבא מחר להתקין את הפרגולה, ואכן כך היה.

והנה באמצע העבודה שמעתי פתאום קול חבטה גדולה, תיארתי לעצמי שמדובר באיזו תקלה הקשורה לבניית הפרגולה, ומתוך סקרנות ניגשתי לבדוק את העניין, אך אז הזדעזעתי לגלות שמקור החבטה הוא דווקא מהמטבת, שם מצאתי את רעייתי שוכבת ללא הכרה.

כוחות ההצלה שהגיעו למקום קבעו שהיא עברה "אירוע מוחי" רח"ל, ופשוט לא הצלחתי לעשות שום דבר, לא הייתי מאופס. ומי שם לב ואחז להזעיק את כוחות ההצלה? ניחשתם טוב? הפרגוליסט שלנו...

עברה תקופה קצרה ובחסידי השם המרובים על כל מעשיו, בנסי נסים של ממש, רעייתי חזרה לתפקד כרגיל!

כשחזרתי מבית החולים לביתי, הדבר הראשון שעשיתי היה לרוץ לשלם למתקין הפרגולה את הכסף, הבת שלי שהייתה מעורבת בעניין העיכוב הגדול והמתיש בבניית הפרגולה שאלה אותי: אבא, מה כל כך דחוף לך לרדוף אחרי המתקין ולשלם לו את היתרה? הלא כמה אתה היית צריך לרדוף אחריו ולחכות לו כל כך הרבה זמן, מותר גם לו קצת להמתין...

ענית לי לביתי: מה שאת לא יודעת הוא שהפרגוליסט הזה הוא זה שזכה להיות שליח להציל את החיים של אמא שלך... סיים בעל הסיפור.

התרגשתי מאוד לשמוע את הסיפור הזה, נכון, ברור שלא כל יום אנחנו זוכים לראות כל כך את יד ההשגחה ואיך כל עכבה היא לטובה, אך מידי פעם הקב"ה פותח לנו את העיניים ומראה לנו דברים שכאלה, בכדי לחזק את אמונתנו שגם דברים הנראים לנו כ"עכבה" הרי שבאמת הם "לטובה", ובעקבות סיפורים שכאלו נתחזק באמונה שגם כאשר לא רואים את ה"טובה" שב"עכבה" הרי שבאמת הכל אך ורק לטובה.

מספר מגיד המשרים הרה"ג רבי שמעון גוטסמן שליט"א את הסיפור המצמרר והמדהים הבא:

כולם רגילים לומר את הפתגם "כל עכבה לטובה", מאוד קל לומר את זה אבל בכלל לא פשוט לחיות את זה... כי מידי פעם מזכה אותנו הקב"ה בניסיון לא פשוט בכלל, כשנראה לי שבודאי הכי טוב לקבל כבר עכשיו את מבוקשי, ועלי לחיות באמונה חזקה שהקב"ה הוא ורק הוא ידוע מה הכי טוב עבורי ואם הוא מעכב את הדבר הטוב ביותר.

ועד כמה שהשתדלתי להתחזק באמונה ואף לחזק אחרים בהרצאות ושיחות על עניין זה, הרי שהסיפור הבא שאספר לכם שידרג אצלי את האמונה הזאת ביתר שאת וביותר עזר.

ומה היה הסיפור? יום אחד הגעתי להתפלל על ציונו של מו"ר הגה"צ רבי נסים מויאל זצ"ל בקרית גת, אשר כידוע מקום מנוחתו "שוקק חיים" בכל שעות היום, ורבים ראו שם נסים גלויים. לפתע ניגש אלי יהודי ממשתתפי השיעורים וסיפר לי את סיפורו, וכך הוא סיפר:

לפני כמה שנים אני ורעייתי החלטנו להזמין התקנת פרגולה גדולה לחצר של ביתנו, אנחנו לא משופעים ב"מזומנים" ונאלצנו לחסוך ולאגור כסף במשך הרבה זמן על מנת לשלם על הפרגולה, וכשבחסדי שמים הסכום היה בידינו הזמנו מתקין פרגולות עליו בידרנו רבות ושמענו המלצות, הלה אמר לנו שלפני תחילת העבודה עלינו להעביר אליו מקדמה שליש מהתשלום, ואת השאר נשלם לו בסיום העבודה.

הלה קיבל ממני את השליש המדובר בלב לא קל, כשאישתי אומרת לי "מי אמר לך שהוא לא יברח!?", אמרתי לה שכך המקובלות ואף אחד לא יסכים לבוא לעבודה בלי לקבל תחילה שליש מהסכום ביד, אך כאשר יגורנו בא לנו ולאחר שהלה קיבל את השליש הוא פשוט "נעלם"...

התקשרנו אליו אינספור פעמים אך הוא התעלם מאתנו לגמרי כשכלל לא טרח אפילו להתנצל, לאחר זמן הגעתי עם רעייתי לביתו ודרשנו ממנו את בניית הפרגולה באופן מידי או השבת הכסף, אך הלה התחיל לספר לנו סיפורים ודחה אותנו לזמן מאוחר יותר. ככה במשך כמה חודשים הינו עסוקים במרדף מתיש אחרי הפרגוליסט...

באיזה שהוא שלב כבר התעייפנו מלרדוף אחריו, כשאמרתי לרעייתי: "אני מאמין שהכל

כוחות ההצלה שהגיעו למקום קבעו שהיא עברה "אירוע מוחי" רח"ל, נבהלתי מאוד עד שחטפתי הלם ופשוט לא הצלחתי לעשות שום דבר, לא הייתי מאופס.

באפשרותכם לזכות את הרבים ללא כל תממין!
אם אירע אתכם או מכיירים סיפור מחזק
שלחו אלינו בית 'אור השבת' רח' חזני 1334 נתניה 08-9941870

אכפרה

סיפור לשבת

לגור השבת

10

חדרי הנפש

הרב מלאכי כהן שליט"א

לבחור נכון

מפחדים מהימורים? השורות הבאות בשבילכם.

עצמו את העיניים לרגע, ודמיינו לעצמכם שאתם יושבים מול מכונה מעניינת. (לנשום עמוק – הכל בדמיון). על המכונה, ההוראות הבאות: מכונת המזל. שלמו 5 ש"ח, לחצו על הכפתור האדום ואולי תזכו בכסף. זכיתם? הרווחתם 100 ש"ח. לא זכיתם, כספכם לא יוחזר. עד כאן הוראות המכונה, ולמטה באותיות קטנות: מתוך 10 משחקים, אחד זוכה בוודאות. מה אתם עושים? אם יש לכם מחשבון, או קצת היגיון, תגיעו למסקנה: שווה לשחק 10 משחקים לשלם עליהם 50 ש"ח ובאחד מהם לזכות בוודאות ב100 ש"ח נכון?

אם אתם חושבים בגדול, שווה לשחק 20 משחקים לשלם עליהם 100 ש"ח ולזכות בוודאות ב200. ואם אתם חושבים בענק, שווה לשחק ב10000 משחקים לשלם עליהם 5000 ש"ח ולזכות בוודאות ב10,000.

בקיצור, הימורים זה בהחלט דבר שלילי, אבל אם תוכלו לדעת חלק מהתוצאות מראש – זה כבר לא הימור, זו תוכנית עבודה. שווה 'להפסיד' הרבה כסף כדי להרויח פי שניים. וזה נכון גם ההפסדים יהיו 9 מתוך 10, כל עוד הרווח מהנצחון הבודד גדול עשרת מונים.

עד כאן על משחקים והימורים. ועכשיו שאלה: האם בחיים אתם מאפשרים לעצמכם להמר ולהפסיד ב99 מקרים כדי לנצח בגדול במקרה העשירי? למה לא? אין לכם מחשבון?

הקושי שלכם להפסיד בחיים כדי להרויח, לא קשור לציוני המבחנים שלכם במתמטיקה. הוא קשור לנפש שלכם. ככל שתרגישו סבל או תחושת אשמה וכישלון אחרי כל הפסד ככה תתרחקו מכל אחד כזה, גם אם הוא נושא רווחים לטווח הרחוק.

ההלקאה העצמית במקרה של כשלון והפחד מכישלון, מתמקם בדיוק באיזור הנפשי הרגיש: דימוי עצמי. ככל שתהיו בטוחים בעצמכם יותר תקבלו את עצמכם גם אם תכשלו פעם או פעמיים ואפילו 9 פעמים. אבל אם הדימוי העצמי שלכם גבוה פחות – אתם תתרחקו מכל כשלון, ותפסידו גם את הרווחים שבאים בעקבותיו.

החיים הם לא מכונת הימורים, אבל כן חייב להיכשל לפחות 9 פעמים כדי להצליח, מתי לאחרונה נתתם לעצמכם את התענוג הזה?

בהצלחה במשחק הבא מלאכי

הרב מלאכי כהן הינו מטפל רגשי על פי השקפת התורה וחכמנו בעלי המוסר והמחשבה. מוסמך בשיטת נ"פ. מדרך התנים ויועץ נשואין. לתגובות ולהתייעצות m086173528@gmail.com

האיזונו לקו התוכן של מכון מלאכי. הקו שיעשה לכם הכי פשוט להצליח הרבה יותר. ללא עלות. חיינו עכשיו: 08-617-3528

הרב אשר קובלסקי שליט"א

ליווי של ישועות

כמה דקות חולפות, ובפרוזדור עבר מנהל מערך הנפרולוגיה, מומחה לרפואה פנימית, הפרופסור בניה רוזן הי"ו. הוא מביט באיש הממתין ובעינו הנפוחה, ומזנק כנשון נחש: 'עזוב הכל. רוץ מיד למיון!'.

רבי משה מתקשה לקבל את הגזירה, הן הוא עם אביו הממתין לביקורת החודשית! אולם הפרופסור מתעקש: 'אתה אומר שזה 'שעורה', ואני אומר לך שתרוץ הרגע למיון, ותן להם את המכתב שאני כותב לך עכשיו. אתה חייב להיכנס לטיפול דחוף, יש לך הרפס בעין שאם לא יטופל מידית – עלול לגרום לעיוורון בעין!'. לאחר שאמר את דברו, מיהר הפרופסור לכתוב בכתב ידו הפניה, הוסיף את המילה 'דחוף' פעמיים, ושלח את רבי משה מיד אל חדר המיון...

רבי משה רק ווידא שמנהל המחלקה מינה אנשים מתאימים לשמור על אביו בזמן שלא יהיה עמו, ומיהר לעשות כדבר הפרופסור. הוא הגיע לחדר המיון, ואכן – התברר שמדובר בהרפס מסוכן, אשר אם לא היה מטופל מיד – בתוך כמה שעות היה עשוי לעוור את העין לעולם! – והודות לאבחנה המדויקת של הפרופסור והיותו בתוככי בית החולים – ניצלה עינו מעיוורון!

אם נסתכל על הדברים אחרת, הלקח הוא מדהים. הרי רבי משה תכנן בכלל לחזור לרופא המשפחה, אשר ספק אם היה מאבחן את ההרפס הזה כיאורת, וספק מתי היה מגיע אליו לאחר הבדיקות של אביו, ומה היה מצבה של העין עד שיגיע אליו, ובוודאי לא היה מצליח לזרז את הטיפול בחדר המיון כמו הפרופסור המכובד!

כלומר, בגלל מה ניצלה העין? דווקא בגלל שרבי משה בחר לוותר על נוחיותו האישית והטיפול בעינו הנפוחה והכואבת, לטובת ליווי אביו! הואיל וליווה את אביו לבית החולים, למרות שסבור היה שבגין זאת יאלץ לסבול כאבים עוד זמן מה – דווקא זה מה שהציל את עינו, והביא אותו לטיפול הרפואי הנכון ביותר במהירות שיא!

סיפור נפלא זה, אשר קיבלנו מגיבורו – רבי משה הרשלד שליט"א, יש בו כדי להאיר וללמד: פעמים רבות נראה שהאדם מוותר על נוחיותו האישית, על שעות הפנאי שלו, או על דברים שרצה לעשות – לטובת כיבוד הורים. גם אם הדבר לא היה מניב תוצאות כה ברוכות – עדיין היינו מחויבים לכבד הורים עם כל הלב. על אחת כמה וכמה, כאשר אנו יודעים שברכת שמים ניתנת למכבדי הורים, כאשר חז"ל מגלים לנו כי השפע שלנו מותנה בקשר וחיבור הדוקים עם כיבוד ההורים.

מספר מגיד המשרים הרה"ג רבי אשר קובלסקי את הסיפור המדהים הבא, אשר יש מה ללמוד ממנו רבות על נושא כיבוד אב ואם נושא הצריך חיון מתמיד בחיי היום יום.

מדי חודש בחודשו, נראו בשערי בית החולים אב ובנו, כשהבן צועד במסירות לצד אביו ותומך בו, בדרכו לביקורת החודשית אצל הרופא. היה זה רק קצה הקרחון של מסירות הענק של הבן לטובת אביו, שהיה חולה דיאליזה המטופל בטיפולים קשים ומייסרים. האב, הלא הוא הרה"ג רבי אברהם ישראל הרשלד זצ"ל, והבן הוא יבלחט"א הרה"ג רבי משה שליט"א, אשר ממנו שמענו את הסיפור.

באחד הימים חש הבן רבי משה נפיחות קלה בעינו. הוא מיהר לרופא, אשר פסק מיד כי מדובר ב'שעורה', והורה לו לטיפול תרופה מתאימה. רבי משה עשה כדבריו, אולם לא רק שהנפיחות לא נעלמה, אלא היא הלכה והתגברה, ועמה הכאבים הנלווים לה. כעבור יומיים בלבד חש כאב נורא מפלח את עינו, הוא מתקשה לראות באותה עין, המנופחת כמו כדור...

רבי משה מחשב צעדיו לשוב אל הרופא, אולם הוא מביט ביומנו האישי ורואה כי היום הוא יום הביקור החודשי אצל הפרופסור המטפל באביו. במחשבה ראשונה הרהר, כי אמנם מדי חודש בחודשו הוא מקפיד להתלוות לביקור הזה, להיות לאביו לחברה נעימה ולשרתו נאמנה בדרך לביקור וממנו, אולם הפעם – הרי הוא בעצמו נזקק ללכת לרופא, אז הביקור של אביו יידחה או שיימצא פתרון אחר... הוא כבר כמעט החליט לעשות כך, ואז החליט אחרת. לאו אבא יותר חשוב. הנפיחות בעין אמנם כואבת, אפילו כואבת מאוד, אבל קשה להאמין שמשוה נורא יקרה אם היא תמתין כמה שעות. מנגד, הוא יודע שאביו נהנה הרבה יותר כשהוא זה שמתלווה אליו לביקור החודשי, והוא לא חפץ לוותר על הזכות לשרת את אביו נאמנה גם בחודש הזה.

לפיכך, גמר אומר כי כאביו שלו ימתינו קמעא, ויצא לבית אביו – על מנת לקחתו לבית החולים לביקורת החודשית. עודו ממתין בבית החולים, והנה הוא נפגש באנשי הצוות – המכירים אותו מביקורים קודמים – וכאשר ראוהו הם מיד נזעקו לנוכח הנפיחות בעינו, הניכרת היטב ומעוררת דאגה. רבי משה מרגיע כי היה אצל הרופא אשר פסק שמדובר ב'שעורה', ואמנם כבר יומיים חלפו ודבר לא השתנה – ולפיכך הוא מתעתד לשוב אל אותו רופא. ובינתיים, קודם כל הוא מבקש לטפל באביו טיפול מיטבי, כי אביו קודם לו...

לאחר שאמר את דברו, מיהר הפרופסור לכתוב בכתב ידו הפניה, הוסיף את המילה 'דחוף' פעמיים, ושלח את רבי משה מיד אל חדר המיון...

נפלאות מתורתך

הרב צבי וינגרט

10

חידושי

סיפורים אחזקים

אוד השבת

אבן שיש בה כח טבעי לבקוע את המים (יד, טז) ואתה הרם את מטף ונטה את ירך על הים ובקעהו ויבאו בני ישראל בתוך הים בניבשה.

במדרש רבה (שמות כא, ט) מובא שטענו המצרים שמשה לא יוכל לעשות כלום בעצמו אלא ע"י המטה, שהרי בו הכה את היאור, ובו הביא את כל המכות,

וכשבאו ישראל לתוך הים והמצרים עומדים מאחוריהם, אמר הקב"ה למשה השלך את מטף'ך יאמרו אלולי המטה לא היה יכול לקרוע את הים, שנאמר 'הרם את מטף'. [וראה בכלי יקר כאן שביאר מדוע דווקא בקריעת ים סוף היה צריך לסלק את המטה].

מבואר מהמדרש שבאמת לא השתמש משה עם המטה כדי לבקוע את הים, אלא אם היד בלבד, וכפי שנראה מהמשך הפסוקים, שהרי בהמשך פסוק זה נאמר 'ונטה את ירך', ולהלן (פסוק כא) נאמר 'זיט משה את ידו על הים', וכן להלן לגבי חזרת הים, נאמר (פסוק כז) 'זיט משה את ידו'. [אף ברבנו בחיי פירש כך, וכן הוא בפירושו הרא"ש].

ואף בחזקוני פירש כך, וכתב שהלשון 'הרם' הוא מלשון הסרה וסילוק, כמו שנאמר 'זממו הורם התמיד', 'הרימו מכשול מדרך עמי', 'והרים העטרה', כלומר הסר את מטף ובנטיית ירך גרידא תבקע את הים.

אולם במכילתא (סו"פ בשלח פרשה ו) נראה שהיכה עם המטה את הים, שמוכא שם "המטה הזה הביא עשר מכות על המצרים במצרים ועשר על הים", וכן נראה מהמדרש תנחומא (ואתחנן ו) שמשה הלך לים הגדול שייבקע עליו רחמים מה' שייכנסו לארץ, והשיב לו הים: "בן עמרם, מה היום מיומים, הלא אתה בן עמרם, שבאת עלי במטף והכיתני וחלקת לשנים עשר שבילים". וכן מובאר באבות דרבי נתן (פ"ג, ג) "נטל משה מטהו והכה על הים ונגעשה הים נקבים נקבים", וכן הוא בתרגום יונתן על פסוק זה שתייגם: "ואנת ארום ית חוטרך וארכין ית ירך ביה על ימא ובועיה", וכן להלן (פסוק כא) תירגם: "וארכין משה ית ידיה על ימא בחוטרך רבא ויקרא". [וראיתו שדנים את משה בלשון התרגום אונקלוס שאת הפסוק 'הרם את מטף ונטה את ירך', תירגם "טול ית חוטרך וארם ית ירך", שלכאן זה ההיפך מלשון התורה, שאמרה לשון הרמה על המטה ולא על היד].

ממעשה שאירע עם הגר"א זצ"ל (מובא בקונטרס צפה ב"מ שדנפס בסוף תהילים עם פי' שערי פרנסה טובה, ירושלים תשכ"ה עמ' ב) וכן מובא בשם הגר"א בס' תכלת מרדכי למהרש"ם, נראה שלמד כמדרישים שמשה לא הכה עם המטה, שבימי הגר"א ז"ל אירע מעשה שהיתה מצויה אבן קטנה באיזה בית ברוסיה, ויוחסו לה סגולות יוצאות מן הכלל, והם לא ידעו את טיבה.

לאחר שחוקרי הטבע ברוסיה נלאו למצוא פתרונה, פנו לחבריהם חכמי הטבע באשכנז, לחפש פתרון לטבעה של אבן זו, גם מחכמי המדע באשכנז נעלם הדבר, והם עמדו להחזירה לרוסיה.

לפני החזרת האבן יעץ להם מנדלסון שר"י (מאבות תנועת ההשכלה הארוחה) לפנות להגר"א ז"ל שישמו נודע לתהלה כבקי בכל שבע החכמות (וכוונתו היתה כדי ללגלג עליו שבוודאי לא ידע פשרה של אבן זו) והם נענו לו.

הגר"א גילה באזניהם שטבעה של אבן זו הוא סנפירונון, שטבעו לחלק מים למרכיביו השונים מבחינה כימית, והם נוכחו לדעת בגדלותו של הגר"א גם בחכמות הטבעיות. משנודע הדבר למנדלסון הפגין את דעותיו הכובדות להכחיש את נס קריעת ים סוף, בטענה שמטהו של משה סנפירונון היה כדברי הז"ל (תנחומא וארא ומובא ברש"י להלן ז, ו), והוא שבקע את הים באופן טבעי ולא באופן נסי.

משנודע הדבר להגר"א שלח לו, אפיקורס שכמותך בתורה הקדושה נאמר 'הרם את מטף', הרם כלומר סלקהו מן הצד, כמו הרימו מתוך העדה בפ' קרח, שבפירושו הבלדל, ונטה את ירך ולא את המטה על הים ובקעהו, והוא נס קריעת ים סוף.

וראה ילקוט שמעוני (ישעיה פ' ד' רמז תע"ח) שסנפירונון זה ספיר, וזו אבן שכשמים עליה בפטיש אינה נשברת, וכל הרד"ק שם שזו אבן היהלום.

וראה אריכות בזה בס' נפלאות מתורת השי"ת (מאמר טבעת התומת של עולם פ"ב)

מרח המשגיח ר' יחזקאל לוינשטיין זצ"ל מסופר, שפעם, לעת זקנותו, נעמד על הבימה בישיבת פוניבז' ואמר כך: "רבותי, נער הייתי וגם זקנתי [הוא היה קרוב לשנתו התשעים], אני כבר מדבר עשרות שנים על ענין האמונה, ואני מרגיש שאם אני מסיח את עצמי כמה דקות מהאמונה, אני נופל ממדרגתי!"

מסופר על אחד מגדולי הדור שליט"א, שבהיותו נער בר מצוה, פנה אליו אדם אמיד, ודיבר עמו שיסיים בכל חודש מסכת, ובכל ראש חודש יעשה לו סעודה בבית הכנסת לסיום מסכת, ויתן לו גם סכום כסף לעידוד. סיפר אותו גדול: בתחילה למדתי מסכתות קטנות, ביצה, תענית, מגילה, וכו' והיה קל לסייםם בחודש אחד, אך לאחר מכן המשכתי גם במסכתות הגדולות, והתאמצתי והייתי שוקד על לימודי לילות כימים, כדי לסיים את המסכת עד לראש חודש הבא, ובעקשנות זו הצלחתי לסיים מסכתות רבות. ואין ספק שלימוד זה דחף אותי ודרבן אותי הלאה להתמיד בלימוד יומם ולילה, ולחזור ולסיים עוד ועוד. והיום זכינו ברוך ה' שהוא אחד מגדולי הדור.

הבית הקטן היה הומה אנשים. פשוטי עם לצד תלמידי חכמים, מבוגרים גם צעירים, צבאו על דלת הבית כדי לזכות בברכה מאת הגאון ה"חפץ חיים" זצ"ל. היה זה בזמן התכנסות ה"כנסיה הגדולה" - אסיפת רבנים גדולים מכל רחבי אירופה, שהתכנסו בעיר וינה, כדי לדון בבעיות השעה. תושבי וינה ניצלו הזדמנות זו כדי לזכות בברכה מגדול הדור. "אני איני רבי", אמר להם החפץ חיים, אך התושבים הפצירו בו רבות עד שבליית ברירה נענה להם והחל לברכם. והנה הגיע תורו של איש אחד, אשר עמו התלווה נער צעיר. "רצוני לקבל ברכה מכבוד הרב", אמר האיש ביראת כבוד. החפץ חיים, שלא הכירו מקודם, התבונן בו בריכוז, ואחר נענה ואמר: "איני יודע מה אתה מבקש ממני ברכה, אם אתה שולח את בנך ליישיבה, אינך זקוק לברכה שלי, ברכתך מפורשת בתורה (דברים כז יב) כשעמדת כל ישראל על הר גריזים והר עיבל עם הכהנים והשכינה וארון הברית וענו ואמרו: "ברוך אשר יקים את דברי התורה הזאת". אבל אם אתה נותן את בנך בבית ספר ללא יראת שמים, איך אוכל לתת לך ברכה? איני יכול לגרד את התוכחה הכתובה בתורה!!! היהודי רעד, שינוי נקשו זו לזו, מנין ידע ה"חפץ חיים" לומר לו זאת?

הצדיק רבי שלמן מוצפי זצ"ל משחר נערותו ראו בו ברכה, וכי לגדולות נוצר, בהיותו שוקד על לימודו. בהיותו כבן תשע שנים נפטר רבן של ישראל גאון עוזנו רבנו יוסף חיים זצ"ל בעל הבן איש חי, והוא הלך להלוויתו, והיה בוכה אחר מיטתו של הצדיק. כשהורד הארון לקבר, קיבל על עצמו להתמיד יותר בלימוד התורה, וכי ינהג מהיום והלאה בפרישות וחסידות, על מנת לזכור את החלל שנוצר בהסתלקותו של מנהיג הגולה, שהיה מפורסם בחסידותו וקדושתו. מאותו יום נעשה הנער שלמן כמעין המתגבר, הנהגתו החלה להיות קיצונית, ונעשה מופרש ומובדל מן העולם. הוריו שהיו מודעים להתנהגותו הקיצונית, חסו עליו וניסו למתן את דרכו, אך ללא הועיל. הוא גמר בדעתו כי עליו לקום בכל לילה בחצות, כמנהג אביו. אך בפניו עמדה שאלה, היאך יתעורר בחצות? הוא מצא עצה ותחבולה, כרך חבל סביב ידו, ואת הקצה השני קשר לבריא הדלת, וכאשר היה קם אביו בחצות ומושך את הדלת, היה מתעורר גם הוא. אך לאחר זמן אביו הרגיש בחבל זה ומנעו מכך. אך אין דבר העומד בפני הרצון, והוא ביקש מחברו להעירו בחצות, וכך היה, בצאת אביו מן הבית, היה קם והולך עם חברו ללמוד בבית המדרש תלמוד ומוסר. (ילקוט יוסף כבוד אב ואם ח"א עמוד עז)

מספרים על המהר"ם שיק (הרב משה שיק) תלמידו של החתם סופר, שכאשר היה לומד היה יושב בסוף הכיתה מרחוק, כי היה צעיר לימים יותר מכולם, ולא היה תופס טוב את השיעור, וכל הזמן הרב עקב אחריו, והיה לומד בהתמדה יומם ולילה, אבל לא תופס את החומר, שהיו דבריו של הרב עמוקים, לילה אחד ראו אותו עומד בלילה בשעה מאוחרת על יד היכל הקודש כשהוא פתוח, ובוכה לבוא עולם ואומר לו: בבקשה ממך תפתח לי את השכל שגם אני יבין ובוכה ובוכה, וסיפרו זאת לרב חתם סופר, ולמחרת היה יושב כהרגלו רחוק, והרב הקשה קושיה עצומה, והנה משה הצביע לומר את התשובה, והרב רצה לעודדו והזמין אותו לידו לומר את התירוץ, ותידיך חלק מהתירוץ ואז הרב אמר להם בואו אסביר לכם את תירוצו, (שרצה לעודד אותו) והסביר להם את הדברים בטוב טעם ודעת, ואמר לו מהיום והלאה אתה יושב כאן בשורה הראשונה, ובזכות שבכה להקב"ה עלה ונתעלה עד שנהיה שרם של ישראל, והיום בספרים שלו יש את התשובות הכי חשובות, והספרים שלו לא זזים משולחנו, כי ה' יתן חכמה מפיו דעת ותבונה, ומשום כך אסור לאדם להתיימשך אלא להרבות בתפילות ובתחנונים לקב"ה

בני ישיבות?
אתם לא לבד!
פנו עוד היום לבירור על
ישיבה שמתאימה
'בדיוק' עבורכם
052-7175443
052-7148454
דיסקרטיות מוחלטת!

אזור חזקיה

לע"נ רבי חזקיה זרובבלי בן נוראל זאסתר, זמאיר בן אליהו זמיכל ז"ל

ז"ל ע"י כולל ערב וגמ"ח "דרכי חזקיה" ע"ש רבי חזקיה זרובבלי בן נוראל זאסתר זצ"ל
 ת.ד. 5711 י-ם לפרטים ותרומות: 050-4120812

העלון לעילוי נשמת
 זהבה בת רחל ורחל בת שמחה

651

אנו זקוקים לעזרת הציבור

העלון נקלע לקשיים וחובות כבדים, על מנת שנוכל להמשיך לתחזק את העלון שעלותו כ-10,000 ש"ח בשבוע ומופץ 10,000 עותקים אנו זקוקים לתרומתכם. ניתן לקבל חסות על העלון, לע"ג, לרפ"ש או לזווג הגון. ניתן לפנות בטל': 050-4120-812

העלון לעילוי נשמת מורנו הרב שלום כהן זצוק"ל לע"נ מאיר זאב בן משה זצ"ל

סיפור לשבת קודש

קידוש ה' ברבים

מספרים כי בתקופה מסוימת, התאספו תלמידים ישיבת 'טשעבין' סביב הגאון ר' אברהם גניחובסקי זצ"ל, על מנת לשמוע מפיו שיעור קבוע במסכת דרך ארץ. באחד השיעורים פתח ר' אברהם גניחובסקי ואמר: "אברך עלה על מונית והחל בנסיעה. מחיר הנסיעה נקבע על פי מונה, הסופר ומונה כל מטר וכל רגע. והנה, הגיעה המונית אל צומת דרכים ונעצרה ברמזור. הרמזור התחלף לירוק, ונהג המונית החל בנסיעה מתונה ואיטית, עד ששוב התחלף הרמזור לאדום.

הנוסע זעם מאוד ורצה שהנהג יחצה את הצומת בזריזות בכדי להגיע יותר מהר ולחסוך בהוצאות הנסיעה, אבל הנהג לא חצה את הצומת והמתין שוב לירוק הבא". עזר ר' אברהם את השיעור ואמר: "ראו, כעת עומדות לפני האיש שלוש דרכי תגובה:

א. דרך ראשונה - לכעוס על הנהג ולהטיח בו ביקורת: "מדוע לא עברת מהר את הצומת?.. איך אתה לא מתבייש לעשות ממני כסף?..." מה אתה חושב שאני הפראייר שלך?..." חכה, אני יספר עליך שאתה גונב את האנשים, ואף אגיש נגדך תביעה דרך העורך דין שלי, זה לא יעבור בשתיקה כלל, אני אלמד אותך מזה, אם חשבת שנפלת על אדם פראייר!"

ב. דרך שנייה - וקלה יותר לאוזן, פשוט להעיר לנהג בצורה עדינה ולומר לו: "תשמע ידידי, לדעתי, היה עליך למהר ולחצות את הצומת לפני שהרמזור יתחלף לאדום, אתה יודע שזה על חשבון הכסף שלי". במקרה שכזה יתכן והנהג יפתח בדבר הגנה ויחל ויכוח ביניכם מי הצודק.

ג. דרך שלישית - והיא המוסרית ביותר, המקדשת שם שמים ברבים, והיא: פשוט לא להגיב. ואדרבא, אפשר לומר לו: "לא נורא, מה שקרה כבר עבר, אני מבין שהייתה לך אפשרות להרוויח את הצומת הזו (וכך אתה מרמז לו כי הבחנת במעשהו) אבל לא נורא, לא בועה, נגיע כמה דקות מאוחר יותר, לא קרה כלום, מתי שנגזר עליי שאגיע משמייים - אגיע!"

נעצור לרגע ונשאל את קורא השורות הללו: כיצד היית אתה נוהג במקרה כזה?.. כעת נראה מה יכול להיגרם מכל תגובה: ראשית עלינו להסכים, שכל העיכוב ברמזור יעלה לנוסע 2-3 שקלים בלבד, ולכל היותר 6 שקלים. שנית, איננו יכולים לדעת מאיזה רקע בא נהג המונית. מי יודע אם באותו יום היה לו ויכוח עם אשתו לאיזה בית ספר לשלוח את הילד הקטן.

היא מעוניינת בבית ספר שקרוב לדת, והוא התנגד וטען: "מה את צריכה לשלוח אותו למקום לימודים שכזה - וכי את רוצה שבסוף הוא יצא דתי?" ועתה, אם אותו אברך יתווכח עם הנהג על ה-3 שקלים ויריב איתו, נהג המונית יפתח אליו שגאה, ומיד כשישוב לביתו, הוא יאמר לאשתו: "הדתיים, את לא יודעת ולא מכירה אותם, אבל אני נפגש איתם, מכיר אותם באמת ולא רוצה קשר איתם".

אבל אם הוא נקט בגישה השלישית והבעל יאמר לה: "תראי, איזה יופי

הם מתייחסים, אפילו שנסעתי לאט, הדתי קיבל זאת באהבה,

טוב, אני מוכן לשלוח את הילד למקום כזה". והנוסע לא יודע לעולם אלו השלכות יש להתנהגות שלו... והכל בזכות דרך ארץ שנהג שהביאה את היהודי לתורה. הרי לנו דוגמא עד כמה אדם יכול לקדש שם שמים ברבים, ועד כמה התוצאה וההשלכות על כך.

מעשה נפלא - העצה שנתן החזו"א גרמה לקידוש שם שמים ברבים

סיפר הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א: היה זה לפני כ-70 שנה. הרחוק במדינת צרפת, התיישבה בסלון ביתה, אשה יהודיה, אשר כבר איננה צעירה, כשעיניה זולגות דמעות רותחות, בעודה כוססת את צפורניה בדאגה ועצבות רבה. כבר שנים רבות שהיא סובלת ממצב בריאותה, אלא שעתה חרב עליה עולמה.

לאחר ביקור אצל רופא מומחה בעל שם עולמי, אשר עבר על כל התיק הרפואי שלה, היא קיבלה הודעה חד משמעית: "גברת, על פי חוקי הרפואה - עד סוף ימיך לא יהיו לך ילדים".

לא היה חסר לה דבר: ביתה היה גדול רחב ידיים, ריהוט יוקרתי, נברשות מהשורה הראשונה, אך את הדבר העיקרי והאמיתי לא היה לה - ילדים רכים וחמודים שיקראו לה 'אמא'... לחזור אל בית מלא בשמחה של שובבים קטנים המחכים לאוכל... אל הדבר אליו חיכתה כל כך הרבה זמן תמיד האמינה שבסוף זה יגיע, כרגע היא התבשרה ע"י גדול המומחים כי הוא לעולם לא יקרה.

רק לגבי מצבה הרפואי הסובלת ממנו שנים נתן הרופא תקווה ואמר: ע"י ניתוח מורכב נוכל לשפר את המצב הבריאותי ממנה היא סובלת כבר שנים, אך ילדים לא יהיו לך לעולם".

בעודה שבורה ורצוצה, התקשרה היא מיד אל קרוב משפחתה החי בארץ, ר' משה אהרן בויס, המתגורר בבני ברק ושפכה לפניו את ליבה על מצבה, כשהיא מוסיפה לבסוף בקשה ואמרה: "מקובלנו מדורי דורות, כי הזקוק לרפואה וישועה הולך לבקש את ברכתם של צדיקים.

אנא, למעני, כנס אל גדול הדור, מרן 'החזון איש' ובקש ממנו שיזכיר את שמי לרפואה וישועה, מפני שאיני יכולה לחיות כך, חרב עליי עולמי".

ר' משה בויס ששמע את מצבה הנפשי הקשה, לא השתהה לרגע, וכבר באותו יום הגיע אל ביתו של 'החזון איש', ובעודו ממתין בתוך כתב הוא את שמה של האישה לברכה וישועה.

והנה, בעת אשר הגיע תורו של ר' משה להיכנס אל החזון איש, קיבלו הרב בלבביות, וקרא את הפתק עם השמות לברכה. הוא הביט בפתק כמה רגעים ואז הרים עיניו ופסק: "אין לעשות ניתוח - מצבה של האישה יסתדר לבד, ואף בילדים הם גם יזכו בקרוב. אלא שכל זה תלוי בדבר אחד - מזוזות ביתם.

אני מבקש ממך לצאת עתה אל ר' נחמן הסופר, בעל חנות תשמישי קדושה בירושלים, תקנה ממנו 10 מזוזות כשרות ומהודרות ביותר, ללאנפשות והנחות. את המזוזות האלו תשלח מהר לביתה בצרפת שם יקבעו את המזוזות ובעז"ה יושיע הבורא".

ר' משה בויס נעמד קפוא על מקומו, כזו בשורה וכזו הבטחה לישועה הוא לא ציפה ולא חלם. האם כל סבלה של קרובת משפחתו וציפיותיה שנים רבות לילדים ההולכים להתגשם והכל בזכות... מזוזות!

לע"נ שרה בת פכ"ב

לע"נ משה בן אסתר

'המרדכי' וכתב: מובטח אני שכל בית המתוקן במזוזה כהלכתה אין שום מדיק יכול לשלוט בו'. וכבר הבטיחונו רבותינו בתלמוד ואמרו: "הזהיר במזוזה זוכה לדירה נאה".

ממעשה זה למדנו עד כמה ברכתו של 'החזון איש' גרמה לקידוש שם שמים ברבים, שהרי כל הרופאים המומחים ביותר אמרו פה אחד, שאין שום סיכוי בעולם לילדים, 'חזון איש' בברכתו ובעצתו להחליף את המזוזות גרם לקידוש שם שמים ברבים שהרי מיד אחר שעשו כעצתו והחליפו את המזוזות במהודרות, מיד זכו לפרי בטן, כל אחד ששמע את הסיפור, התפעל והתרגש מגודל עוצמתו ורוח קדשו של 'החזון איש' זכותו תגן עלינו.

(ויוצא עמו בששון)

בְּרֵאוֹת רְבוּתֵינוּ דְעוֹת בְּנֵי אָדָם אֵינָהּ חֲסֵרוֹת (*) וְאֵינָהּ עוֹמְדוֹת

עַל בְּרֵינָה, שִׁבְחָהּ לְעֶצְמָהּ הַנְּהַגָה מְדִינִית בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל וְיִקְחוּ לָהֶם הַמְּדוֹת שֶׁהֵם יוֹתֵר הַגּוֹנוֹת לְגוֹף וּלְנֶפֶשׁ - דְּבָרוּ בָהֶם כָּל אֶחָד כְּפִי דַעְתּוֹ. וְכִשְׁרָאָה רַב אֲשֵׁי לְחַבְרַת הַתְּלִמּוֹד כָּתַב דְּבָרֵי מוֹסְרִים אֵלּוּ בֵּין הַפְּרָקִים אֲגַב גְּרָרָא, כְּדִי שִׁלְמֵד מֵהֶם הַדְּרָךְ הַטּוֹבָה כָּל מִי שִׁירְצָה לְלַמֵּת בְּקוּ הַיִּשְׂרָאֵל. וּלְפִי שֶׁהַחֲכָמִים הֵם עֵינֵי כָל יִשְׂרָאֵל וְכָל שְׂאֵר בְּנֵי אָדָם מְשֻׁגָּחִים בָּהֶם (*) אִם יֵאָדָּם מִדָּה גְרוּעָה, כְּדִי שִׁיעֲלִילוּ לָהֶם תּוֹאֲנָה וְיִדְבְּרוּ עֲלֵיהֶם דְּפִי, עַל כֵּן הֵם צְרִיכִים לְהִיּוֹת פְּרוּשִׁים עַד קֶצֶה אַחֲרוֹן וְרוֹחוּקִים מִכָּל חֲשָׂדָה, לְפִי שֶׁיְהִי נִקְדָּשׁ שֵׁם שְׁמַיִם עַל יְדָם כְּפִי כָּל אָדָם (*) וְיִכְסְפוּ הַכָּל לְלַמֵּד תּוֹרָה וּלְלַמְּדָהּ, וְיֵאמְרוּ עַל לומְדֶיהָ: אֲשֶׁרֵיהֶם וְאֲשֶׁרֵי יוֹלְדֵתָם וְיֵהָא שֵׁם שְׁמַיִם (*) מֵתְאַהֵב עַל יְדָם. כְּדָגְרִסִּינָה פְּרָק יוֹם הַכַּפּוּרִים (יומא פו, א): תִּנְיָא: "וְאֵהֲבַת אֶת ה' אֱלֹקֶיהָ" (דברים ו, ה), שֶׁיְהִי שֵׁם שְׁמַיִם מֵתְאַהֵב עַל יְדֵיהָ וְכוּ'. כְּדֵאֵיִתָּא בְּחֲתִימַת נֵר רֵאשׁוֹן (סימן כט) וּבְפָרָק שְׁלִישִׁי שֶׁל הַנְּהַגַת לומְדֵי תּוֹרָה (סימן רנא)

מִפְּנֵי שֶׁהַתְּלִמִּיד חָכֵם, הוּא רָאוּי לְהִיּוֹת מְבַדֵּל בְּמִדּוֹתָיו מִכָּל שְׂאֵר בְּנֵי אָדָם, עַל כֵּן אִמְרוּ, שֶׁאֲפִילוּ הַדְּבָרִים שֶׁאֵינָם מְזֻהָרִים וְאֵין לָא מְכַעְרִים לְשְׂאֵר בְּנֵי אָדָם, שֶׁהֵם גְּנָאֵי לְתַלְמִיד חָכֵם, כְּדָגְרִסִּינָה בְּמִסְכַּת בְּרָכוֹת, פְּרָק כִּיצַד מְבָרְכִין (מג, ב): תְּנוּ רַבְּנָן: שֵׁשֶׁה דְּבָרִים גְּנָאֵי לְתַלְמִיד חָכֵם: אֵל יֵצֵא לְשׁוֹק (*) כְּשֶׁהוּא מְבַשֵּׂם וְאֵל יֵצֵא בְּמִנְעָלָיִם מְטֻלָּאִים וְאֵל יֵצֵא יְחִידִי בְּלִילָה וְאֵל יִסְפֹּר עִם אִשָּׁה בְּשׁוֹק וְאֵל יִכְנֹס בְּאַחֲרוֹנָה לְבֵית הַמְּדַרְשׁ וְאֵל יֵשֵׁב בְּמִסְבֵּפָה שֶׁל עַמֵּי הָאָרֶץ; וְיֵשׁ אֲמוּרָיִם: אֵין לָא יְהֵלֵךְ בְּקוֹמָה זְקוּפָה; וְיֵשׁ אֲמוּרָיִם: אֵין לָא יִפְסִיעַ פְּסִיעָה גְּסָה.

(מנורת המאור)

אנו פונים לציבור הקוראים היקר, אנא תנו לנו כח ויכולת להמשיך החזקת הכולל, הגמ"ח והעלון 'דרכי חזקיה', אנו משתדלים שההכנסות יהיו קודש למטרות הללו ואין לנו הוצאות מזכירות, ניקיון וכדו'. **תבורכו מפי עליון!**

לרפואה שלימה:
מיכל בת שמחה, משה בן רוזה, אלעזר בן משה, שולמית בת שושנה, יעקב בן מיכל, תמר בת שרה, אילה בת מרים, יעל בת דבורה,

לעילוי נשמת: **זוהר עליזה עיישה בת אסתר, אליהו בן גוהר, רחמים בן חנום בשי, עמנואל בן אירן, משה זאב בת מרדכי בן רבקה,** שבתאי יששכר בן דב, דבורה בת צבי, רחל בת זוליקה, רותם בן סליה, חנה בת נושא, מרים בת יוכבד, צפורה בת אסתר, ככב בת גוהר

אנא התפללו על זוגות שלא זכו להפקד בזרע של קיימא!
 יחזקאל בן מהין ורעייתו כרְבִּימִיט בת שרה, מנשה בן טובה ורעייתו, הרצל בן כתון ורעייתו, ששון בן רעיה, יצחק בן תמר ורעייתו, דוד בן חנה ושושנה בת אסתר, ירון מנשה בן פינה ורעייתו, ענבל ג'מילה בת מרגלית לבנים זכרים, דניאל בן מהין ורעייתו, יוסף חיים בן שרה ורעייתו.

נא להתפלל לרפואת פנחס בן שמחה

הצלחה: שמואל בן דונה, מרגלית בת ג'מילה

נא להתפלל לזווג הגון:
 איתמר בן יהודית, חיים בן זוהרה, אילה בת שולמית, תמר בת יהודית, יוסף עובדיה בן משה, מרים אסתר בת רחל, שרה בת לאה, משה בן רשל, רבקה בת רחל

העלון להצלחה בכל העניינים, לפרנסה ברווח ולזווג הגון ליוסף בן שולה

שדכנית (לבחורים מגיל 30+): א-ה 21:00 - 22:30
טל: 036766049
שידוכי "חסדי חיי שרה" בימים ג', ד' ה' בשעה 9:00 - 10:00 **058-3297225**
 ניתן לפרסם ספרים בתוכנת אוצר החכמה ועוד
 c9595@okmail.co.il

מוהל מוסמך לשם שמים (בחינם) בהמלצת הגר"ש מחפוד שליט"א 0559260027. מוהל מוסמך לשם שמים, תלמידו של הרב אורי: 0583207037. אברך מוהל מוסמך לשם שמים 0527646963.

השגחה פרטית

דברי התעוררות וחיזוק וסיפורי השגחה מופלאים המתרחשים בימינו מתוך "קו השגחה פרטית"

פרשיות בשלח - יתרו תשפ"ג ♦ עלון מס': 107

השגחה שבועית

שמעו סיפור השבח שלי

בשביל מה צריך את זה? אנשים מספרים סיפורים פשוטים שכאלו, ממש מעשים שבכל יום: שהם חשבו שיהיה כך, ובסוף קרה אחרת, שהם קמו מדי מאוחר או מדי מוקדם, שהתבלבל להם הסדר או הסתדר להם הבלגן... לא שואלים על הסיפורים הגדולים והדרמטיים, אלא על הסיפורים הקטנים: בשביל מה אתם משכנעים אנשים להכניס כל סיפור שעובר עליהם? יפה מאד שהם זכו להשגחה פרטית, אבל למה לעשות מזה עסק שכזה?

כבר כמה אנשים שאלו אותי, מה בוער שאנשים יפרסמו את סיפוריהם. מה העניין? מה זה נותן? מה זה עושה?

לא נכנס לתועלת שיש למספר עצמו, ועל זאת המספרים בעצמם יעידו. גם לא נדבר על המאזינים, שדווקא הסיפורים הקטנים והיומיומיים השפיעו עליהם יותר, וההקשבה העקבית שינתה את חייהם מהקצה לקצה.

נתמקד הפעם בנחת רוח שסיפור הדברים עושה למעלה, בנחת רוח שיש לאבינו שבשמים מכל סיפור וסיפור של כל יהודי, מכל מקום שהוא נמצא.

וכך מביא הזוהר הקדוש בפרשת בא (דף מ' ע"ב, מתורגם ללשון הקודש):

"חוב על האדם לספר תמיד לפני הקב"ה, ולפרסם כל נס פרטי מכל אותם ניסים שעשה עמו הקב"ה בפרטות, ולהודות עליהם. ואם תאמר, למה הוא חוב על האדם לספר ניסי הקב"ה? והרי הקב"ה יודע הכול, כל מה שהיה וכל מה שיהיה אחר כך, ואם כן, למה צריך לפרסם לפני הקב"ה את מה שהוא עשה ויודע?"

זאת ממש השאלה שנשאלת: למה זה חסר?

ומתוך הזוהר הקדוש: "ביוודאי צריך האדם לפרסם את הניסים, ולספר לפני הקב"ה כל מה שהוא עשה עמו, לפי שכל אותם דיבורים עולים למעלה, וכל המוני מלאכי מעלה מתקבצים ורואים אותם, והם מודים ומשבחים לפני הקב"ה".

וכמה שורות קודם לכן: "שהקב"ה מקבץ כל המוני מלאכי מעלה, ואומר להם, לכו שמעו סיפור השבח שלי, שמספרים בניי ושמוחים בגאולתי. וכל המלאכים מודים לקב"ה על שיש לו עם קדוש כזה, ששמחים בשעה שהקב"ה עושה להם ניסים".

חברים יקרים, דעו! כשיהודי מתקשר לקו ומכניס את סיפורו על ההשגחה העליונה שהוא ראה, הקב"ה קורא לכל המלאכים ואומר להם: שמעו מה בני מספר עתה. ראו איך יהודי בדור הזה, עומד ומשבח ואומר תודה לקב"ה, מהלל ומפאר לשמי.

יש לכם סיפור? זְנו עשרות אלפי אנשים מכל רחבי העולם, ושִׁמְחו את כל פמליא של מעלה.

מספר הקו הישיר, להכנסת סיפורי השגחה פרטית שאירעו לכם:

02-30-11-902

שבת שלום ומבורך,
פינחס שפר

דברים שבלב

על פי השיעורים בספר חובות הלבבות "שער הבטחון"

ביטחון בנידוד

העולם מתחלק לשניים: אלו שנמצאים בין אנשים, מוקפים בבני משפחה, קרובים וידידים, לעומת אלו שחיים בבדידות, רחוקים משאון החיים ומהמוניו. כל אחד מאיתנו נמצא באחת משתי הקבוצות, ולא פעם אנו עוברים מקבוצה לקבוצה. קורה שאדם באופן כללי חי עם משפחתו, אבל בעת כלשהי הוא נקלע למקום זה, והוא בודד ומרוחק. לכל אחד מסלול שיוצרו הכין לו, ויש כל מיני תחנות בדרך. לפעמים אנחנו בקבוצה האחת, ולפעמים בקבוצה השנייה. בתחילת החלק השלישי, בפרק ד', רבינו מדר"ק את אנשי הקבוצה השנייה: **ואם יהיה נכרי** - דהיינו אדם שאין מכירים אותו, בודד וגלמוד, עוזב לנפשו - איך יעבור את המצב הזה באופן הנכון והראוי, מתוך ביטחון בה? כאן מורה רבינו לחשוב על שתי נקודות, להתעמק בהן ולנצל אותן לצמיחה ולהתעלות.

הנקודה האחת, שלמעשה כולנו גרים בעולם הזה. החיים כאן מוגבלים בזמן, בעוד הנצח הוא בעולם הבא. שם הוא הבית האמיתי, ואילו כאן, גרים אנחנו. כשאדם מוצא את עצמו לבד, במצב שאינו נוח לו, שיחשוב על נפשו הטוהרה, ישים לב אל הנשמה, שמכיסא הכבוד חוצבה לגור בארץ ערבה. מחשבה זו תביא אותו לנצל את הזמן היקר כדי לבנות לעצמו את הנצח.

וכבר כתוב בתורה (ויקרא כ"ה): **כי גרים ותושבים אתם עמדי**. כשיהודי מוכר קרקע, לא ימכרנה לעולם, אלא רק עד שנת היובל, אז יחזור השדה לבעליו הראשון. זאת כדי שהקונה לא יתקשר אל הקרקע בקשר הדוק מדי, שיזכור שהוא גר ותושב כאן בעולם, וכך ישקיע בקניינים שיעמדו לו לעולם ועד, ולא בנכסים חולפים. הן יבוא יום ששום דבר לא ילך אתו, לא רכוש, לא חברים ולא משפחה. ביום ההוא, רכושו הפרטי יהיה מצוות ומעשים טובים, שערכם עולה על כל הון דעלמא. בבדידותו, יכול האדם ביתר שאת להמחיש לעצמו ידיעה גורלית זו. הנקודה השנייה שרבינו מביא, ושעליה כדאי לחזור שוב ושוב, עשרים פעם, שלושים

הימים האלו, לבד?"

ואמא אמרה: "לא הייתי רגע אחד לבד! השם יתברך היה אתי!" היא התפללה שלוש תפילות ביום ואמרה תהילים. בשבת שרה את הזמירות, ובמייוחד דמעו עיניה בניגון של סעודה שלישית **ידיד נפש אב הרחמן**. "אף בשר דם לא היה אתי", היא אמרה לי, "אבל האבא הטוב שבשמים היה אתי כל הזמן, כי **אתה עמדי**, כל כך קרוב. ידיד נפשי!"

סמוך לחדרה היה חדר בידוד נוסף. התבודד שם אדם שעדיין לא שומר תורה ומצוות. כמה הוא התלונן וכמה הוא התרגז! הוא ניסה לשבור את הקירות, לדרוש שיתנו לו לדבר או להתקשר, אך מאום לא עזר. ימים אלו שברו אותו לרסיסים.

זה ההבדל בין מי שמתחזק בביטחון, למי שלא. אמא ע"ה למדה את שער הבטחון יחד עם אבי ז"ל, וידיעותיה עמדו לה לעת ניסיון, **לחשוב שזו טובה מטובות הבורא עליה**.

יהיו דברים אלו לטובת נשמתה הטהורה של מרת **חווה מאנצ'י** ע"ה בת ר' **אברהם ז"ל**, שעלתה למרום בכ" בשבט תשע"ג. יהי זכרה ברוך.

(מתוך שיעור 122 בשער הבטחון. לשמיעת השיעור הקישו 4 לאחור בחירת השפה, או בחיוג ישיר 02-3011904.)

הצטרף גם אתה לרבות היהודים מכל העולם ששינו את חייהם, חייג:

מארגן ישראל 02-30-11-300 • מארה"ב 151-86-130-140 • מאנגליה 00-330-3900-489 • מבלגיה 00-380-844-28

מדרום אפריקה 87-551-8521 • מארגנטינה 3988-4031 • מאוקראינה 380-947-100-633 • קו לנשים - שלוחה 4 בתפריס הראשי

קו השגחה פרטית

אידיש. עברית. אנגלית.

ניסיון שבכל יום

סיפורי השגחה מופלאים שסופרו ב"קו השגחה פרטית"

ללבנה אמר שתתחדש

עשרות סיפורים הגיעו למערכת מאת בני חו"ל, וכולם עוסקים בקידוש לבנה של חודש טבת. השנה היה מזג אוויר קשה במיוחד. מתחילת החודש היו הלילות מעוננים. יום אחד ירד שלג, למחרתו ירד ברד והלבנה הייתה מכוסה כל העת, עד כדי כך שלפני שבת יצאה הוראה מאת מורי הוראה, שאם רואים את הלבנה בליל שבת יש לקדש אותה. יהודי בן שבעים לאוי"ט סיפר, כי בטבת של שנה זו הייתה זו הפעם הראשונה, שבה קידש את הלבנה בשבת קודש.

וכך מספר אחד מתושבי חו"ל: הסיפור שלי התרחש ביום חמישי שלפני כן, טרם יצאה ההוראה לקדש לבנה בשבת. ראיתי שעדיין לא קידשתי את הלבנה, ואם לא אקדש אותה הלילה, שוב לא אוכל לעשות זאת החודש. הדבר הטריד אותי מאוד, והחלטתי ללכת לבית המדרש ולהתפלל על כך. נכנסתי לבית המדרש, אמרתי פרק ק"כ שבתהילים, ופניתי לריבונו של עולם בשפתי - אידיש. אמרתי: "ריבונו של עולם, הגעתי לכאן במיוחד כדי להתפלל, שתיראה הלבנה ונוכל לקדש אותה. אנא ה' הראנו את חסדך".

חמש דקות לפני השעה עשר בלילה הלכתי להתפלל ערבית, והשמים היו לבנים מרוב עננים. בתפילת ערבית התפללתי שוב שנוכה לקדש את הלבנה. מיד אחרי מעריב נכנס השמש ואמר: "יש לבנה!"

מיד יצאנו החוצה וקידשנו את הלבנה בהתרגשות גדולה. השמחה הייתה עצומה, מעל ומעבר לרגיל. מיד אחרי שאמרנו את הפסוקים יצאנו בריקודים סוערים, ממש כמו שכתב הרמ"א, ששמחת קידוש לבנה היא כמו שמחת חתן וכלה.

היו כמה שהתפעלו ושאלו, "איך קרה הנס הזה?" ואני אמרתי, "מה השאלה איך זה קרה? הן התפללתי על כך והאמנתי שה' יענה לתפילתי". כמה יהודים שעמדו לידי, אמרו כי גם הם התפללו על כך, וכך ראינו בחוש כי הראה לנו ה' חסדו.

זכינו להקביל פני שכינה. כן זכנו ה' להקבלת הפנים הגדולה בגאולה השלמה במהרה בימינו.

(יום שני פרשת שמות תשפ"ג, לילה, אידיש, סיפור 1, מסי סיפור 32278. למדור הסיפורים הקישו 1 לאחר בחירת השפה.)

סגולה בדוקה ומנוסה

מספר אברך מירושלים: מאז שנפתח קו השגחה פרטית, התעוררנו, החברותא ואני, לשוחח מדי פעם בענייני אמונה. בערב ראש חודש כסלו נסענו יחדיו למירון, וניצלנו את הדרך לשיחה בענייני אמונה. הוא סיפר לי סיפורים של השגחה פרטית אצלו, אני סיפרתי לו משלי, ויחד הודינו לה' על הכול. וגם ביקשתי. מאוד ביקשתי. סיפרתי לחברי על ההתמודדות שיש לי בענייני פרנסה, כמה אני לחוץ וכמה קשה לי, בפרט עכשיו כשבחסדי השי"ת גם איסתי את בני, ואיני יודע אנה אני בא.

חברי השתתף עמי והתחיל לדבר אתי על פלאי הסגולה של ספר החינוך - לברך ברכת המזון בכוונה מתוך הכתוב. הוא אמר לי שזה בדוק ומנוסה, אך אני אמרתי לו, שזה כבר כמה שנים שאיני נוטל ידני לסעודה באמצע השבוע.

"מהיום תתחיל לאכול 'המוציא' בכל יום, ותראה ברכה", הוא אמר לי. הסברתי לו שזה בגלל קושי בריאותי שיש לי, אבל הוא לא קיבל את הדברים. "תגיד לרבנית שלך שתאפה לחמניות קטנות, ובכל סעודה תאכל לחמנייה אחת. קבלו על עצמכם שגם אתה וגם אשתך תברכו בכל יום ברכת המזון".

הוא היה נחוש בדעתו. הוא היה בטוח שעל ידי ברכת המזון תבוא ישועתי, וראיתי שבכל מאודו הוא רוצה לעזור לי.

בכל אופן הרעיון נראה לי משונה. קשה לשנות הרגל של שנים. כאשר חזרתי הביתה, בערב ראש חודש, אמרתי לעצמי שמתאים שאלך לכותל המערבי להתפלל ערבית. הצעתי לאשתי לבוא גם כן, וכך הגעתי לרחבת הכותל ונתקלתי בעלון השגחה פרטית של פרשת תולדות. לקחתי עלון אחד כזה. והנה, מה כתוב בעמוד הראשון, בטור של הרב פינחס שפר? - מעשה ביהודי שהתקשה בפרנסה, והחליט להתחזק בסגולה של ספר החינוך, ולברך ברכת המזון בכוונה. הוא מספר שראה שזה כל כך עוזר לו, שהוא רואה חובה לפרסם את הדבר כדי לעזור לכולם.

ראיתי בכך סימן משמים, כי אכן זה מה שהקב"ה רוצה ממני. כבר באותו ערב דיברתי על

עבודה שבלב לפני העבודה

זכיתי לחיות את חיי כאברך. סדר הבוקר שלי מורכב מארגון ושליחת ילדים לגנים ולמטפלת, אחר כך תפילת שחרית ביישוב הדעת, ומשם לכולל בסייעתא דשמיא. מנהגי הקבוע הוא להגיע לבית הכנסת עשר דקות לפני התפילה. שמתי לב שזהו פרק זמן נחוץ ביותר, כדי ליישב את הדעת ולהתחיל את התפילה באופן הראוי.

ביומיים האחרונים אירעה תקלה בסדר יומי. קמתי מעט מאוחר, וכל הסדר התאחר. אשתי שתח"י עובדת מהבית. היא מתחילה מוקדם את עבודתה, כדי שעד הצהריים תוכל לסיים את סך השעות שעליהן התחייבה. אם היא מתאחרת בתחילת העבודה, זה על חשבון הזמן הבהיריים.

לא ידעתי מה לעשות. לא רציתי להעמיס עליה, ומצד שני, אם אקח את הילדה למטפלת, אצליח להגיע לבית הכנסת בתחילת התפילה, ואפסיד את עשר הדקות המקדימות שכל כך חשובות לי.

היא ראתה שאני מתלבט ואמרה, "אני אקח את הילדה למטפלת. נכון שזה יאריך כרבע שעה, אבל עדיף לי שתתחיל את התפילה בזמן הרגיל".

כך עשתה יום ועוד יום. בצהריים היה יותר עומס וזה לא היה קל, וביום השלישי ב"ה כבר קמתי כרגיל ולקחתי בעצמי את הילדה. אחרי שחרית אני מבחיין בשיחה שלא נענתה, ומתקשר הביתה.

אשתי נשמעת נרגשת ביותר: עם תחילת העבודה היום, היא הבחינה בתקלה במערכת. היא יצרה קשר עם החברה, ואמרו לה שבארבעים ושמונה השעות הקרובות המחשבים לא יעבדו, והם נאלצים להעניק לה שני ימי חופשה על חשבונם.

את היומיים האלו, היא קיבלה בדיוק אחרי יומיים שבהם התאמצה והקריבה למען זמן התפילה שלי. אז היא לא ידעה שהיא הולכת לקבל שני ימי חופשה, והנה משמים האירו לה פנים, להראות כמה חשוב להשקיע את אותן עשר דקות של הכנה לתפילה, כדי לחזק את הקשר עם בורא עולם.

(יום חמישי פרשת וארא תשפ"ג, לילה, סיפור 4, מסי סיפור 32109. למדור הסיפורים הקישו 1 לאחר בחירת השפה.)

ברוך מתיר אסורים

השעה חמש וחצי בבוקר. זה עתה סיימתי שיחה עם תלמיד חכם חשוב מאוד, שכבר הוציא עשרות ספרים, והוא סיפר לי מעשה מופלא:

ביום ראשון בשעה שתיים בצהריים, שלח האב את בנו האברך לבניין של אחד מארגוני החסד הגדולים במרכז הארץ, כדי להחזיר את

החודש מנות ישרך לזכות לפירות טובים, בניב טובים והגונים

כך עם רעייתי, והיא נעמדה הכן לאפות את הלחמניות הקטנות בשיעור הדרוש המחייב בברכת המזון.

התחלתי בשגרת סעודות. נוטל ידיים, אוכל ומברך את הקב"ה על כל החסדים והטובות שעושה עמנו תמיד. עוד לפני שאספר לכם עד כמה הסגולה הועילה, אני מוכרח לומר שעצם העניין, יש בו דבר גדול מאוד. לעצור, להתבונן ולהקדיש כמה דקות כדי להודות על הכול, זה דבר נפלא כשלעצמו. החוויה הזו לבדה כבר שווה את המאמץ.

עברו פחות משבועיים, והנה ניגש אלי חבר עשיר. אני יודע שיש לו כסף, אבל מעולם לא קיבלתי ממנו סכומים גדולים. הוא ניגש אלי מעצמו ואמר לי, "אתה עומד לחתן את הבן בעזרת ה', נכון?"

"נכון, יש לי בשבילך עשרת אלפים שקל. כשתצטרך, תבוא לקחת ממני".

השתוממתי והודיתי, אבל אחר כך חשבתי, שמן הסתם לא תצא תועלת מהצעתו הנדיבה, כיוון שבטבעי אני מתבייש לגשת ולבקש צדקה. איני מסוגל לבקש את המ'גיע ליי בנדיבות לבו של הזולת. אולם למחרת התברר שהחבר חשב על כך. "תקשיב", הוא ניגש אלי ואמר, "אתה לא צריך לבקש את הכסף. קח עכשיו את כל הסכום, ותשמור אותו לענייני הכנסת כלה". וכך הוא מוציא מול עיניי חבילה נכבדת של שטרות כחולים: עשרת אלפים שקלים במזומן.

התרגשתי מאוד. נפעמתי ממש. ראיתי שנפתחו שערי ישועה, והחלטתי לשרדג את הקבלה שקיבלנו על עצמנו. ביום שיש, בזמן שכל הילדים בבית, אספתי את כולם והראיתי להם במוחש, את חבילת השטרות של עשרת אלפי השקלים. סיפרתי לילדי על הנסיעה למירון, על העלון ועל ברכת המזון. שוחחתי מעט באופן כללי על מצבנו הכלכלי, ועל כך שברוך ה' אנחנו גם עומדים לפני חתונה. ביקשתי מהם שיקבלו על עצמם גם הם, לברך ברכת המזון בכוונה מתוך הכתוב. מובן שלא מקיימים מצוות רק בשביל הסגולות, ועל כן הרחבתי בזכותנו הגדולה להודות לה' על טובו וחסדו, יחד עם זה שזו סגולה לפרנסה בעולם הזה. ואכן, בשבת קודש הייתה התעוררות גדולה, ובשולחן שבת בירכו כולם מתוך הכתוב כיאה וכיאות.

ההמשך הגיע בעוצמה. הישועות החלו לרדוף אחרינו. אשתי, שעד אז לא עבדה, מצאה עבודה קלילה ונעימה. אמנם לא מדובר בסכום גדול במיוחד, אבל בהחלט בהכנסה שיש בה כדי לסייע. אני עצמי לומד שני סדרים בכולל, ובערב עוסק בעבודה מסוימת, כדי לצאת ידי חובת ההשתדלות. עד אז לא עלה בדעתי לבקש העלאה במשכורת, אבל כשראיתי את השפע היורד אלינו משמים, חשבתי שאולי אפשר לנסות גם את זה. ביקשתי העלאה, וכבר למחרת הודיעו לי שיוסיפו לי סכום יפה בכל חודש.

אחד מהילדים לקח את דברי ברצינות רבה, והוא החל להשקיע באופן מיוחד בברכת המזון. יום אחד נקרעו לו הנעליים, באופן שכבר לא היה אפשר ללכת בהן. אמרתי לאשתי שתיקח מאתיים וחמישים שקלים, מתוך סכום כסף שהיה מוכן אצלי כדי להחזיר הלואה כלשהי, וקיוויתי שבקרוב אוכל להשלים את החסר.

היא הלכה עם בני לחנות נעליים, שם הראו לו נעליים אלה ואחרות, עד שהוא מדד נעל מצוינת במידה המתאימה. "הייתי רוצה את הנעל הזאת בדוגמה אחרת", אמר בני. המוכר הסתכל על הקופסה ואמר לו, "אם תיקח את הנעל הזאת שאתה מודד, תוכל לקבל אותה בחינם".

ברור שעם שכנוע כזה, הוא לקח את הנעליים שמדד. רק שאלה הייתה בפיו, "איך זה יכול להיות? הרי כאן זו חנות, ולא חלוקת חסד".

"פשוט מאוד", אמר המוכר, "היה כאן נער שקנה את הנעליים, והלך אתן ברחוב במשך שעה, עד שהחליט שהן לא טובות לו. הבעיה הייתה שהוא כבר הלך אתן שעה ברחוב, ואנחנו איננו מוכרים נעליים שכבר הלכו בהן. אביו אמר לי שאני אתן אותן בחינם למי שצריך, ולכן סימנתי על הקופסה שהנעליים האלה הן בחינם, והנך מתכבד לקבל אותן אם אתה רוצה".

הוא התכבד, וכך כבר באותו יום החזירה לי אשתי את הכסף, כדי שילך למטרתו הראשונה. ושוב מעשה עם אותו נער נחמד, שגדל והיה צריך חליפה חדשה. ראיתי מודעה גדולה של רשת חנויות ידועה, המודיעה על חמישים אחוזי הנחה. אמרתי לבני, "זאת הזדמנות לקנות לך חליפה במחיר טוב".

רק כאשר הגענו לחנות, גילינו שהנחה של חמישים האחוזים היא בסך הכול על כמה סוגים של מכנסיים, ואילו על חליפות יש הנחה של עשרים אחוז בלבד. בכל זאת, מכיוון שכבר הקדשנו את הזמן, נכנסנו לחנות, והנה אני מבחין בחליפות בודדות שעליהן מצוין מחיר של חמש מאות שקלים. אמרתי לבני, שאלו כמעט חמישים אחוזי הנחה, שהרי מחיר חליפה מגיע לכאלף שקלים.

"תהיה ישועה עוד יותר גדולה", אמר לי הבן, ואכן כשהגענו לקופה התברר שיש הנחה על החליפה, ולמעשה שילמנו עליה 360 ש"ח בלבד.

אלו הסיפורים שהתקבצו אצלנו בתקופה הקצרה שמערב ראש חודש כסלו שנה זו, וכולם בעקבות הסגולה הבדוקה של ברכת המזון. כל זאת מלבד ההרגשה הטובה שמרוויחים מברכת המזון, המילים המחזקות שאנחנו אומרים, הבקשות הנפלאות, ועל כולן - הזכות לקיים מצוות עשה דאורייתא בשמחה ובטוב לבב.

(מוציא שבת פרשת וארא תשפ"ג, סיפור 1, מ'סיפור 32140. למדור הסיפורים הקישו 1 לאחר בחירת השפה.)

כיסא הגלגלים
השבתא השתמשה
בו. משם היה האברך
אמור להמשיך לכולל, ואחרי
הכולל לחזור הביתה.

האברך לא חזר הביתה בשעה
הקבועה, וגם לא שעה אחר כך. הזמן
הלך והתארך, ואשתו החלה לדאוג. היא
התקשרה אליו פעם אחת, ועוד פעם, ועוד ועוד.
הפלאפון שלו לא היה זמין, והדאגה הלכה וגברה.
היא התקשרה לחמיה, וזה לא ידע את נפשו. אין
לו כל מושג לאן נעלם הבן שלו. המשטרה נכנסה
לתמונה, והם חיפשו את האברך בכל חדרי המיון
שבעיר, אולם לאברך אין כל זכר. בשעה שתיים
בלילה העלתה המשטרה רעיון לבצע איכון על
הפלאפון, ולנסות לאתר את האברך על פי מספר
הסלולרי שלו.

הבדיקה העלתה, כי הפלאפון שידר לאחרונה אות
חיים מתוך בניין ארגון החסד.

השוטרים פרצו לבניין, ואז שמעו קולות מכיוון
המעלית. או אז הבינו, שהאברך הנעלם תקוע
במעלית, ומיהרו לשחרר אותו. שתיים עשרה שעות
הוא היה תקוע שם!

הוא יצא מתא המאסר, והודה לה' המתיר אסורים
בכל לב.

שאלו אותו בני המשפחה, "איך שרדת שם בפנים?
איך החזקת מעמד?"

ענה האברך: "דבר ראשון, היה לי כיסא גלגלים.
ראיתי שאני תקוע, פתחתי את הכיסא והתיישבתי
עליו."

דבר שני, תוכלו לראות בתוך המעלית שתלויה
שם על הקיר מודעה, שמבשרת שמחר מגיע בודק
מעליות כדי לבצע בדיקה תקופתית. אמרתי לעצמי:
יתר מעשרים וארבע שעות לא אהיה תקוע כאן, הן
הבודק יגיע וישחרר אותי. כך שאיני צריך לדאוג.
זו הייתה השגחה נפלאה מן השמים, שההודעה הזו
תלתה בפנים.

ועוד - בשונה מהמצוי בשעה שהמעלית נתקעת,
האור לא נכבה. היו אתי עט ומחברת. הוצאתי אותם
וכך ישבתי וכתבתי חידושי תורה.

אני רואה בכל המהלך הזה השגחה פרטית מופלאה,
שבמקום שהשעות האלה תהיינה הסיטו של חיי,
בהיותי סגור בתא קטן, ללא קליטה וללא מזון, הן
הפכו לשעות של התעלות. ברוך מתיר אסורים".

כאשר שוחחתי על כך עם אותו תלמיד חכם, הוא
אמר: ראו איך זה, שבן אדם יכול להתנתק לשתיים
עשרה שעות מכל ענייני העולם. אל תחשבו
שבשביל להגיע לזה חייבים להיתקע במעלית, שלא
תתנסו. אפשר ליזום דבר כזה מפעם לפעם, בלי
להבהיל אף אחד, בתיאום מוחלט ובהודעה מראש,
ויפה כוחה של ההתבודדות להתעלות ולהתרוממות.

(יום חמישי פרשת וארא תשפ"ג, לילה, סיפור 3, מ'סיפור 32110.
למדור הסיפורים הקישו 1 לאחר בחירת השפה.)

תיקון טעות

בעלון 106 בסיפור "להבין את השפה" חלה טעות מצרפת. בבירור
נוסף מול בעל המעשה, הנכון הוא: בתיבת "בדרך" שבמחוז נפלה
גריעותא באופן שניתן לתקנה. ולא כפי שכתב בעלון הקודם. בתקווה
שלא תצא מכלול מתחת ידינו.

תרום להפצת עלוני השגחה הפרטית ותזכה לברכה
השמורה למזכי הרבים: בנים ובני בני יראים ושלמים

התקשר עכשיו 02-6313-742

או בעמדת "נדרים פלוס" על שם "שער הבטחון"

שאלה פרטית

שאלות ותשובות באמונה, בטחון והשגחה פרטית

דרכי היא שאני מתחזקת תמיד בביטחון, וכבר מחדד בקרב, שכל מה שמגיע לי - יגיע אלי. לאחרונה היה לי מקרה, שקרוב משפחה עירי אמר לי שהוא רוצה להוריש לי את נכסיו, וביקש ממני שאסדר את העניין. מחמת סיבה מסוימת לא עשיתי זאת. בני לבני נפרצה השעה, ונעזבו העובד לידיים אחרות. מעשה זה מעיק עלי, ואני שואל את עצמי: האם הייתי צריך לעשות יותר השתדלות, ורק בגלל חוסר ההשתדלות הפסדתי את זה - או שאם היה רצון ה' שהעניין יגיע לידי, הוא היה מגיע, ומשוררתי לא הגיע אלי, הרי זה מוכיח שכן היה רצונו של מקום, ולא הייתי מועיל בהשתדלותי?

שאלה מספר 59

זאת למודעי, שבהוראת למעשה בכל ענייני אמונה וביטחון צריך כל אחד לקיים לעצמו 'עשה רב'. התשובות שמתקבלות מהקוראים החשובים, הן אך ורק כדי לרונן ביחד בסוגיית הביטחון, אבל להוראה למעשה של אדם ישראלי את רבו.

קודם גזרה ולאחר גזרה

יישר כוח למשיבים הרבים, שהשיבו בסגנון אחד, כל אחד בשמו הטוב יבורך: התשובה מתחלקת לשני חלקים. האחד - כלפי העבר: מה שהיה היה, ויש להאמין שאכן כל מה שנקצב עבורך, יגיע אליך גם בלי ההשתדלות, ואין אדם נוגע במוכן לחברו כמלוא נימא. ואם הדבר לא נקצב עבורך משמים, גם לו היית משתדל זה לא היה מגיע לידיך. כדברי הרמב"ן הידועים: "הגזרה אמת והחריצות שקר". אך כל זה אינו גורע מלדון כלפי העתיד ולהסיק מסקנות, ובעתיד לא להימנע מלעשות את ההשתדלות הנצרכת. אמנם השכל האנושי אינו יכול לקבל חלוקה זאת, אך זוהי האמת ובכך אנו מאמינים. **הרב נועם מוסקוביץ מחיפה** מביא לנו אמרה נאה בעניין זה, בשם בעל הסולם זצוק"ל: לפני מעשה צריך האדם לומר "אם אין אני לי מי לי", ולעשות השתדלות ככל יכולתו, אך לאחר מעשה עליו לזכור "וכשאני לעצמי מה אני" - שאין בידו לעשות מאומה, כי הכול הוא מאת ה'.

יוצקים עופרת בקרבו

הרב אברהם אריה אליפנט מבית שמש מצטט לנו מספר "כל כתבי החפץ חיים השלם": "ואמר לי פעם אבי ז"ל, שלא בצדק אנו דנים לכף חוב את העניינים, ואנשי אומרים: 'העניינים עצלים והם הפצים לחיות על חשבון אחרים'. ובאמת האדם אשמים כלל, ולפי מאמר חכמינו שקודם ביאת האדם לעולם הזה מכריזים למעלה: 'פלוני עשיר, פלוני עני'. וכדי שיתאמת הכרוז שצריך להיות עשיר, נותנים לו זריזות גדולה כדי לצבור הון, ולהיפך, מי שמזלו עני נותנים לו מן השמים כובד באיבריו וברוחו, ועצלות גדולה יכבד עליו - יוצקים עופרת בקרבו - עד אשר יחבר לאכול פת חרבה ולישון על הארץ". ע"כ, דבריו מתאימים גם לענייננו, שמשמים סיבבו לך כל מיני תירוצים, שלא תסדר את עניין הירושה וכן זה יעבור לידיים אחרות.

דברים דומים ממש מביא לנו **הרב משה יצחק לעברעטק**

מסירת שאלות ותשובות: בקו השגחה פרטית 02-30-11-300 שלוחה 5<3 (לאחר בחירת השפה) | [עמוד ההקלטה מוגבל ל-3 דקות] | במייל 02023011300@gmail.com | בפקס 02-6599189 תשובות יתקבלו רק עם שם מלא ושם עיר עד יום ראשון פרוטת משפטים. שם השואל יכתב בראשי תיבות ושם עיר.

השפעה פרטית

אני רוצה להודות לכם מאוד מאוד על הקו. לפני כחודש התוודעתי לקו, ומאז אני מקטיף לו מדי יום בימו. אני יכול להעיד שזה ממש גרם לי למהפך גדול. זה הביא לי חיים רגועים, חיים של אמונה. המעניין הוא שהתחלנו לראות חסדים וישועות על כל צעד ושעל: היה לנו קושי בפרנסה וראינו ישועה. כמו כן לכן שלי הייתה בעיה רפואית לא קלה, וב"ה היא באה על פתרונה. תודה לכם! תמשיכו לזכות את הרבים.

מצד המקובלים

לפני כחודש תרמתי סכום כסף עבור הפצת עלון השגחה פרטית, לזכות שני בני היקרים, שימצאו את יוזגם בקרוב, וכן לרפואת יונה בן שרה. עתה אני שמח לנשור, שעדיין לא עבר חודש, ושני בני באו בבית האיוסוף, וכן יונה בן שרה נרפא ב"ה. אין עוד מלבדו!!!

מצד המתנים

הנצחה פרטית

לזכות עידן ישראל בן טרן אסתר ודוג' איריס נועה בת סוליקה ויוצ"ח שיחיו שותפות בכל החיזוקים באמונה בכולל העולמי השגחה פרטית לזכות שמאל צבי בן יטל קענדל וכל משפחתו, יוסף דב בער בן מלכה וכל משפחתו, פעסאי בת מלכה וכל משפחתה להצלחה בכל העניינים, משה בן מלכה ליווג הגון במהרה והצלחה בכל העניינים.

עלוניים ל-40 בתי כנסת

לזכות מאיר בן אסתר ציפה ליווג הגון

לעיני הרצל בן השמת

לזכות התורם ליווג הגון בקרוב

לזכות א.ב.ג. ו.לזכות מ.ב.ג.א.

לעלייה בתורה ובירא"ש

בעילום שם

ברכה והצלחה בכל העניינים ופרנסה ברווח ובניקל

בעילום שם

שאזכה בס"ד ליווג הגון בקרוב עוד השנה בלב שלם

ושמח. שפע ברכה וסיועתיך דשמיא בכל המישורים

לרפואת אברהם בן חיים וסעדה

קח גם אתה שותפות קבוע

בהפצת האמונה בעולם

ותזכה להבטחת הווה למזכי הרבים: בניים ובני בניים יראים ושלמים

התקשר עכשיו

לקו השותפות 02.6313.742

העברה לבנק | משלוח בדואר | בעמדות נדרים
לאומי סניף 902 | ת.ד. 5475 | פולס על שם
חשבון 57390056 | ירושלים | 'שער הבטחון'

המעוניינים להפיק את העלון מוזמנים להתקשר למשרד ההפצה

בטלפון 02-5866-075

מענה אנשי בין 13:00 ל-15:00

ניתן להשאיר הודעה בלב שעות הפעולה ונחזור אליכם בס"ד

מטלה הגיונית יהיה ללא חשול למפיים 250 עלוים ומעלה
בבגזת נקודות חלוקה או 20 עלוים במחיר משלוח בלבד

מייל לעיליות סיפורים: A023011902@GMAIL.COM

העלון יוצא לאור גם באידיש, אנגלית וצרפתית

לקבלת העלון במייל 7- B023011300@GMAIL.COM

נקודה מתוך שיעור המופלא של

הרה"צ ר' בעריש שנייבאל שליט"א

תפילה שמביאה ישועה

מצרים והיציאה משעבוד לגאולה. בספרים הק' מבואר, שיותר מהשעבוד הפיזי - העבודה הקשה בחומר ובבלבנים, היה שעבוד הדעת - לדכא את נפשם ולמרר את חייהם. פרעה ציווה שלא ליתן להם תבן, והמטרה הייתה, שבני ישראל יהיו טרודים ודאוגים בשאלת התבן - מניין יהיה להם תבן. הוא ידע שהמתח, החרדה והפחד מפני העתיד, זהו השעבוד הגדול ביותר.

ואילו משה רבינו בא ברוח האמונה. על פי ציווי ה' הוא אמר להם: דעו לכם שה' נמצא יחד עמכם בצרתכם, והוא שלחני אליכם לגאלכם. הוא החדיר בקרבם כי הגיע זמן גאולתם. בכוח זה היה אפשר להוציאם ממצרים.

גם בגלות האחרונה בה אנו נמצאים, אנו צריכים לצאת מגלות הדעת - מהפחד והחרדה המעבירים דעתו של אדם. לצעוק את ה', לבקש ממנו שיוציאנו מאפלה לאורה. כך נזכה לגאולה הפרטית, ובקרוב ממש לגאולה הכללית בביאת משיח צדקנו.

שיעורי הרה"צ ר' בעריש שנייבאל שליט"א נמסרים פעם בשבועיים באידיש ופעם בשבועיים בעברית, בשלוחה 2 < 3 (לאחר בחירת השפה)

נאה דורש

פנינים ממיטב המגידים בהוצאת "יפה נוף"

לישר מחשבה של בן אדם אחד...

בעת שיצאו ישראל ממצרים נאמר: "ולא נחם אלקים דרך ארץ פלשתים כי קרוב הוא כי אמר אלהים פן ינחם העם בראתם מלחמה וישבו מצרימה. ויסב אלקים את העם דרך המדבר ים סוף" (שמות יג, יז-יח) נשאל רבנו הגרא"ל שטיינמן זצ"ל על די רבי אליעזר ידוֹטובסקי שליט"א, אם כל הבעיה היתה החשש שיתחרטו בראותם מלחמה וישבו מצרימה, מדוע היה צורך לטלטל את כל העם - ששים רבוא בני אדם מלבד נשים וטף - לסבוב ארץ, שבסופו של דבר ארץ ארבעים שנה במדבר? למה לא נתנו להם חזק בלב שלא יפחדו מהפלשתים ולא ישבו מצרימה!

שאלה דומה נשאל על ידי הנ"ל, לגבי מה שמצינו באברהם אבינו שהוציא הקב"ה חמה מנרתיקה כדי שלא יגיעו אליו אורחים. לכאורה, אם המטרה היא שלא יפריעו העוברים ושבים לאברהם, מדוע יש צורך להוציא חמה מנרתיקה? יותר פשוט להכניס בלב של כל האנשים באותו דור, שישארו בבית ולא יצאו החוצה מן הבית? הקב"ה הרי כל יכול!

חידו רבנו ואמר: כנראה שיתר קל להוציא חמה מנרתיקה ולקחת עם שלם דרך המדבר, מאשר לישר מחשבה של בן אדם אחד...

(הגדת בצלוח חמדתי - ממרו הגרא"ל שטיינמן זצ"ל)

מה רב כחה של תפלה ואפלו קצרה

דבר אל בני ישראל ויסעו (יה טו)

אמרו חז"ל (מכילתא דרבי ישמעאל בשלח פרשה ב): "ארבע כחות נעשו ישראל על הים - אחת אומרת לפל אל הים, ואחת אומרת לשוב למצרים, ואחת אומרת לעשות מלחמה כנגדו, ואחת אומרת נצוח כנגדו". שלשה רבעים מעם ישראל מיאשים. רבע מהם מציעים לקפץ לים ולהתאבד, רבע מציעים להכניע ולחזור למצרים, ורבע נוסף מציעים שאם כבר מתים - עדיף למות במלחמה, והם מציעים להלחם במצרים. רק רבע אחד לא התאשו, והציעו להתפלל.

אומר הקב"ה למשה: "מה תצעק אלי", פרש רש"י: "למדנו שהיה משה עומד ומתפלל. אמר לו הקדוש ברוך הוא: לא עת עתה להאריך בתפלה, כשישראל נתונים בצרה".

נשאלת השאלה: אדרבה, כיון שעת צרה היא - זה הזמן להאריך בתפלה! זה הזמן בו: "קנוה אל ה' חזק ויאמץ לבד", ועוד פעם: "קנוה אל ה'!"

מבאר ה"באר משה": הקב"ה רצה שמשה לא יאריך בתפלה - גם בעת הקשה הזו שהים סוער ושלשת רבעי מהעם מיאשים - כדי ללמד מה רב כחה של תפלה אפלו אם היא קצרה! גם כמה מלים של תפלה, מעמק הלב, יכולות להביא לעשרה נסים שנעשו על הים: אין צורך בתפלה ארכה כדי שכל המצרים יאבדו, כל מצרי יקבל את הענש הראוי לו, ובני ישראל יוכו ללכת בתוך שבילים מלאים בעצי פרי, ואף יוכו בבות הים.

לפעמים אדם אומר ביאוש: 'איני מצליח אף פעם. אין לי סכוי להצליח'... עליו לדעת כי בכוח של כמה מלים של תפלה להביא לו ישועה. למלים המועטות האלו יש כח שאין כדגמתו! משום כך אסור אף פעם להתנאיש.

*

ליהודי ממקסיקו, שהיה עשיר גדול ותומך תורה, חספה את

הבן. השודדים דרשו עבורו כפר נפש, סכום כסף עצום. הוא שלח שליחים לבבא סאלי זצ"ל, שאמר: "אל תעשה כלום! הוא יחזר הביתה בשלום". אחר כך הוסיף שלש מלים: "ונקה לא ינקה"...

עבר זמן, והשודדים רבו ביניהם, אחד ירה בשני, וכשהבן ראה ששניהם שוכבים פצועים - תפס את רגליו וברח חזרה לביתו. ההתרגשות והשמחה לא ידעו גבולות.

הם החליטו שהם טסים לארץ ישראל, לפגש את הבבא סאלי ולהודות לו על שהושיע אותם מצרתם.

הבבא סאלי פנה לאבי המשפחה ושאל אותו: "איזו מצוה קבלת על עצמך לאחרונה?"

השיב האבא: "נשמע לי מצחיק לומר, אבל לאחרונה התחלתי לנקות קצת ולסדר את בית הכנסת שבו אני מתפלל".

אמר לו הבבא סאלי: "זה פשר הפסוק שראיתי מול עיני: 'ונקה לא ינקה' - מי שמתקה את בית הכנסת, מי שרוצה להזיק לו - לא ינקה".

אמר העשיר: "אני נותן הרבה צדקות. אני מתפלל, וגם קצת לומד תורה. הדבר האחרון שחשבתי שיעמד לי לזכות, זו הפעלה הזאת שעשיתי, בלי הרבה כוונה. ראיתי שבית הכנסת קצת לא מסודר ואמרתי לעצמי: אני אנקה, אני אסדר אותו..."

מה רב כחה של פעלה קטנה!

ספרתי את הספור הזה לאדם שעובד בישיבת "בית שמעיה". הוא ספר לי שהיו כמה בחורים מבגרים שלמדו בישיבה ולא מצאו שדוך. הוא אמר להם: "אם תעשו דבר שאינכם חייבים לעשות - גם הקב"ה יעשה לכם משהו שהוא לא חייב לעשות. יש כאן בתי כנסיות, שטיבלאך, תסדרו אותם".

הם התביישו לעשות זאת באמצע היום, ובאו בשעה שתיים עשרה בלילה, כשאף אחד אינו רואה אותם, נקו את חדר הקפה וכדומה.

הוא סיים את ספורו ואמר: שלושת הבחורים שהתעסקו בזה התארכו: בעת צרה, לפעמים בתפלה קצרה מצליחים לעשות מה שלא עושים בתפלות ארוכות! בהתעוררות קטנה, בהתרוממות קלה, בהתחזקות במצוה קלה, אפשר לפעל ישועות ללא גבול.

(רבי גואל אלקריף שליט"א - נאה דורש שמות)

קנה את עולמך לפני שיקדימוך אחרים!

בחול המועד פסח נכנס אברהם לבית כנסת בין מנחה למעריב. הגבאים הבחינו בו ומיד פנו אליו בבקשה שידרש דרשה קצרה לפני הצבור.

סרב הלה ואמר: "לאו איש דברים אנכי...".

אבל הגבאים לא וותרו, הפצירו בו עד שנעתר לומר כמה מלים. העלוהו אחר כבוד אל הבימה והוא פתח ואמר כך:

"רבותי! עוד כמה ימים יחול 'שבועי של פסח', בו קוראים אנו בתורה את פרשת קריעת ים סוף. נתבונן מעט מה ארע שם.

כלם ודאי יודעים כמה נורא היה מצבם של עם ישראל באותה עת. מאות אלפי יהודים צועדים עם נשותיהם וילדיהם הקטנים, מאחוריהם שועטים מליוני פרשים מצריים, ולפניהם - ים סוף. אין לאן לברח!

באותם רגעים נצרך מעשה של מסירות נפש שיציל את עם ישראל ויגרם לכך שהים יבקע. ללא מעשה של מסירות נפש - לא היו יכולים להנצלו.

היה שם יהודי אחד - ממשיך הדרך - "בשם גרשון בן עמינדב..."

כל הקהל מתחיל ללחש 'נחשון בן עמינדב', אבל מידענו הדרשן עושה עצמו כאילו שומע וממשיך לתאר במלים ציוריות את התלבטותיו הקשות של גרשון בן עמינדב, מה עליו לעשות בעת הזו: מצד אחד נצרך מעשה של מסירות נפש לקופץ למים, מצד שני - מה יהיה על אשתו וילדיו הקטנים, מי ידאג להם כאשר ימות בטביעה? ואף על פי כן, החליט גרשון בן עמינדב, יש למסור נפש, בלי להתחשב בשקולים אחרים כאלו!

בינתיים נגשים לגבאי כמה מתפללים זועמים והטיחו בו: "הרי היהודי אמר שאינו איש דברים, למה לחצת עליו לעלות לדבר?...!"

"ובכן" - המשיך הדרשן - "היה ברור לו שללא מסירות נפש לא יזו דבר החליט אפוא גרשון בן עמינדב שהוא קופץ לתוך המים. אלא שלהפתעתו המרבה, את מי הוא פוגש שם? את נחשון בן עמינדב שהקדימו בכמה רגעים..."

אם לא היה נחשון מקדים את גרשון - עד היום היה הנס נקרא על שם גרשון...!"

כל הנס נקרא על שם נחשון. מדוע? האם גרשון לא היה שם? אלא, שגרשון בא מאחרי.

כך בכל מצוה. למשל: כלם באים להתפלל בבית הכנסת, אבל עשה ראשונים נוטלים שכר כלם.

(רבי שלמה לוונשטיין שליט"א - מתוך האור שמות)

כחו ההרסני של חטא

ולא שמעו אל משה ויתרו אנשים ממנו (טו)

המלבדים מדרשן בלשון הכתוב, שבתחלה משה מורה לבני ישראל: "לקטו ממנו איש לפי אכלו", ואלו בהמשך - לאחר שהתורה מספרת על חטאם של דתן ואבירם שהותירו מהמן - כותבת התורה (כא): "וילקטו אתו בבקר בבקר איש כפי אכלו". מה פשר השנוי?

הוא מבאר: מתחלה קבל כל אחד עמר לגלגלת. פרוש: כל אחד קבל לפי הגלגלת שלו. גלגלת כמו זו של עוג מלך הבשן קבלה עמר גדול, וגלגלת קטנה יותר קבלה עמר קטן יותר. לא כל העמרים היו שוים, אלא "איש לפי אכלו" - לפי גדל הגלגלת.

דתן ואבירם לא האמינו שבכל יום ירד מן, ובהעדר אמונה ובטחון בה' הותירו מהעמר שקבלו. הם אכלו רק חצי עמר, ואת חציו השני הותירו למחר. במעשה שלהם הוכיחו שהם יכולים להסתדר עם חצי עמר ליום. אמר להם הקב"ה: אם כן, מאכן ולהבא, ובמשך כל ארבעים השנים, תקבלו חצי עמר ליום. "כפי אכלו" - כפי שאכלתם היום, דהינו חצי עמר, תקבלו גם להבא. זוהי התוצאה הקשה שהם סגמו כתוצאה מחטאם וחסר אמונתם.

על המן שהותירו אומרת התורה: "וירם תולעים ויבאש". נשאלת השאלה: המן הוא לחם מן השמים, לחם אבירים שמלאכים נוזנים ממנו. איך יכול להיות שעל לחם כזה יעלו תולעים?

אלא, זה כחו ההרסני של חטא! חטא יכול להרס גם לחם אבירים. חז"ל (מקלות רבה ג, א) אומרים: "בשעה שברא הקדוש ברוך הוא את אדם הראשון, נטלו והחזירו על כל אילני גן עדן, ואמר לו: ראה מעשי כמה נאים ומשפחים הם, וכל מה שבראתי בשבילך בראתי. תן דעתך שלא תקלקל ותחריב את עולמי". חטא יכול לקלקל גם את גן עדן.

(רבי מאיר צימרוט שליט"א - נאה דורש שמות)

בל ידאג מאין יבא עזרי

למען יראו את הלחם אשר האכלתי אתכם במדבר בהוציא אתכם מארץ מצרים (טו, לב)

המשגיח רבי דב יפה זצ"ל, מביא בשיחותיו את דברי ה"משך חכמה" ששאל: למה היתה התורה צריכה לסים במלים "בהוציא אתכם מארץ מצרים", לכאורה היה די לכתב: "למען יראו את הלחם אשר האכלתי אתכם במדבר?"

הוא מבאר: אדם עלול לחשב שהפרנסה מאת ה', בפרט אם היא בדרך נס - מבטחת רק למי שדבוק בדרך ה' ומנהיג את עצמו בדרך על טבעית. רק אז יכול הוא להשליך על ה' יהבו. אבל כל

זמן שלא הגיע לדרגה זו - עליו לחוש מאד לנפשו.

הרמב"ם (בסוף הלכות שמטה ויובל) אכן כותב, ש"כל איש ואיש מכל באי העולם, אשר נדבה רוחו אותו והבינו מדעו להבדל לעמד לפני ה' לשרתו ולעבדו לדעה את ה', והלך ישר כמו שעשהו האלקים, ופרק מעל צוארו על החשבונות הרבים אשר בקשו בני האדם - הרי זה נתקדש קדש קדשים ויהיה ה' חלקו ונתלתו לעולם ולעולמי עולמים, ויזכה לו בעולם הזה דבר המספיק לו כמו שזכה לכהנים וללוויים".

יכול אפוא, לבוא השואל ולשאל: בשלמא מי שהגיע לדרגות כאלו נשגבות של דבקות בה' - יזכה למוזנות ולפרנסה, אבל מי שאינו אחוז בדרגה הזאת - אם ילמד בכלל, איך יתכן את הילדים? מאין יבא עזרו? הרי הוא אינו בדרגה הגבוהה של 'פרק מעליו על החשבונות הרבים', הוא אדם רגיל!

משום כך, אומר ה"משך חכמה", מדגישה התורה "בהוציא אותם מארץ מצרים". הקב"ה האכיל מן לבני ישראל בשעה שאמרו עליהם: "הללו עובדי עבודה זרה והללו עובדי עבודה זרה". גם אז הוא דאג למוזנם ופרנסתם. הקב"ה לא המתין עד שיקבלו את התורה ויסימוה. לכן, מסים ה"משך חכמה", "כל איש אשר ידבנו לבו לקבל עליו על דרכי השי"ת ותורתו, בל ידאג מאין יבוא עזרי, כי גם אם עדין לא הרגל בתורה, רק מטרת לבבו גלוי ליודע תעלומה כי פונתו להתאמץ במעוז התורה - יחלצהו ה' ולא יעזבו, וימין פרנסתו".

(רבי חזקיהו מישקובסקי שליט"א - נאה דורש שמות)

בקש הקב"ה לכתב את הדברות על אצבעות משה

#וידי משה כבדים ויקחו אבן וישימו תחתיו (י, יב)

ישנו מדרש שאינו מופיע בספרי המדרשים המצויים בדינו. ישנם מדרשים שנגלמו. סבי, הרב ישראל חסידה, עסק הרבה בהוצאת ספרים והדדרתם. פעם באו אליו זוג עולים מפרס, והציעו לו לרכש כתב יד עתיק. הוא אכן קנה את הכתבים, וגלה שמדבר בספר שכתב רב האי גאון, הנקרא "רשויות לרב האי גאון". אלו מדרשים מענייני פרשת השבוע, ונהגו לקרא מרשויות' אלו לפני קריאת התורה. סבי לא יכול היה לעסוק בהוצאת הכתבים לאור, ונתן למכון אחר לעסוק בכך. ואכן, הספר יצא לאור.

ובכן, אומר אותו מדרש נעלם: מדוע יש לנו שתי ידיים ועשר אצבעות? מדוע לא תשע או שתיים עשרה? מדוע לא יד אחת? אומר המדרש, שתי הידיים הן כנגד שני לוחות הברית, ועשר האצבעות כנגד עשרת הדברות.

ממשיך המדרש ואומר, הקב"ה רצה לכתב את התורה על שתי ידיו של משה. על כל אצבע דבר אחד.

מדהים! משה הנו ילוד אשה. התורה כותבת בפרוט כיצד נולד: "וילך איש מבית לוי וינח את בת לוי, ונתהר האשה וילד בן" (שמות ב, א). לא מדבר במלאך. לא במישהו שנפל ישירות מהשמים. נולד כילד רגיל, עלה ונתעלה עד שהגיע למדרגה כה גבוהה, שהקב"ה חפץ לכתב על ידיו את עשרת הדברות!

מדוע באמת לא עשה כך? משום שיודע הדורות מראש צפה שעתידיים ישראל לחטא בעגל, ואז יש לשבר את הלוחות. הקב"ה לא רצה שיהיה צרך לשבר את ידיו של משה, ולכן לא כתב את הדברות על ידיו.

אומר אחד האחרונים על דרך הדרוש: כתוב בפרשתנו: "וידי משה כבדים ויקחו אבן וישימו תחתיו" (י, יב). תרגם אונקלוס: "וידי משה יקרא". 'יקרא' הוא לשון כבד, אבל נתן לדרש שהוא מלשון חשיבות, כבוד ויקר. "וידי משה כבדים", ידיו של משה היו חשובות ויקרות, והקב"ה לא רצה שישברו חלילה במעשה העגל, לפיכך "ויקחו אבן וישימו תחתיו". במקום על הידיים כתבו את הלוחות על אבנים. על שני לוחות הברית.

(רבי אברהם צבי מרגלית שליט"א - נאה דורש שמות)

אֵלֶּזְנֹת

לְעֵלְמֵנוּ עֵבֶת

פְּרָשַׁת בְּצַלְחֵנוּ

כ"ג, א' ע"ו ק"ע

את כל מעותיו משלם לנכדי הנודע ביהודה, שבקשוהו ברכבת עבור פדיון שבויים, ועתה אין בידו אף לא פרוטה לפרטה, לא על הוצאת המלון, וגם לא על שכירת עגלה. הרה"ק מגארליץ נחרד מאד, הכיצד יתכן להגיע לעיר זרה בלא כלום?! אף לא פרוטה אחת. ומה עושים עתה? הלא עומדים הם כאן במרכז רחוב העיר, עיר זרה ומנכרת שרבה גויים גמורים ובודאי שכמעט לא היו בה חסידים, ואין יודעין לאן לפנות. הרה"ק מגארליץ פנה אפוא אל אביו הקדוש ושאל בדאגה רבה: מה אם כן נעשה עתה? אמר לו אביו, באין בידנו לא אפשרות שהיה בבית מלון, ואף לא לשכירות עגלה, נכנס אפוא לבית מדרש סמוך, לפחות ללמד קצת.

נכנסו השנים לבית מדרש באזור, הניחו את חבילותיהם בצד, והרה"ק מצאנו נגיש הישר אל ארון הספרים, הוציא גמרא והחל ללמד בדבקות גדולה כדרכו, תוך שהוא שוכח לגמרי עולם ומלואו, כמי שלא אכפת לו כלל אם הם פעת בוניה או בצאנו. הרה"ק מגארליץ לא יכל לתת מנוחה לנפשו בשפל מצבם הקשה, והחליט לצאת אל העיר הגדולה ולנסות להשיג מעט מעות באיזו שהיא דרך, או לפחות מקום אכסניה שיתאים לאביו הקדוש. היה הרה"ק מגארליץ מתרוצץ ברחובות העיר אנה ואנה, ואלו הרה"ק מצאנו יושב ועוסק בתורתו במנוחה ושלווה. לא עברה שעה קלה, והנה נכנס לבית המדרש יהודי בלתי מפר, צורת פניו ענתה בו שמאריך אשכנז הוא בא, ונראה כגביר נכבד. בראותו לפתע באחת הפנות את הרה"ק מצאנו יושב והוגה בתורה, רץ תכף אליו בשמחה רבה ובפנים קורנות ונתן לו ברכת 'שלום עליכם' והתענין בשלומו. עד מהרה התברר לו להרה"ק מצאנו שזהו חברו מנער שלמד עמו יחד לפני שנים רבות אצל חמיו הגדול בעל 'ברוך טעם' בלייפניק, ומאז עברו שנים רבות שלא נפגשו. האיש דרש בשלומו ובשלום תורתו, ושמח לראות שבמשך השנים לא נס לחו והוא עולה ומתעלה בתורתו, והחליפו ביניהם

מדת הבטחון
הרה"ק רבי חיים מצאנו זיע"א היה כידוע בעל צדקה גדול ומפרסם, ופזר הון רב לצדקה. ואף שלצרכיו ולצרכי ביתו היה מצמצם מאד, לצדקה היה מהפך את טבעו ומפזר הרבה. ידוע שהרה"ק מסלונים זיע"א שלח את בנו לצאנו, כדי שילמד את מדת הצדקה. ובאר לו הטעם ששולחו אליו, כי אני מטבעי הנני פזרן, ואין בזה רבותא במה שאני מפזר לצדקה, אבל הרה"ק מצאנו הוא מטבעו קמצון, ויש בפזרון צדקתו עבודה רבה ונשגבה. בהזדמנות אחת היה צריך הרה"ק מצאנו לנסע לעיר וינה, לצרכי רפואתו, שכן היה חולה על רגלו שנים רבות, ובנסיעתו התלוה אליו בנו הרה"ק רבי ברוך מגארליץ זצוק"ל. בדרך בהיותם ברכבת, נפגשו עמו שם שני תלמידי חכמים נכבדים, מנכדי הגאון בעל 'נודע ביהודה' זצוק"ל, והרב מצאנו קבלם בכבוד גדול ובסבר פנים יפות, פיאות לנכדי הנודע ביהודה. הרה"ק מגארליץ העריך שמסתמא ידברו עם אביו בלמוד עוד זמן ממשך, והניחם לדבר עם אביו, והלה לו.

לבינתיים, הציעו הם לפני הרה"ק מצאנו, שבהיותם עסוקים כעת בדבר מצוה של פדיון שבויים, אולי יוכל לסייע בידם בתרומה הוגנת כראוי לכבודה של מצוה. לא הסס הרה"ק מצאנו, ומיד הוציא את כיס הממון שהכין בשביל הנסיעה לווינה, שהיה בו סכום גדול מאד שנצרך להם בשביל הוצאות הדרך ולתשלום הרופאים וצרכי הרפואה, ושאר הוצאות שיצטרכו שם וכו', ולעיניהם המשתאות רוקן את כל כיס המעות עד הפרוטה האחרונה ממש ונתן להם לצדקה. בהגיע הרכבת לווינה רבתי, וירדו מן הרציף אל תוככי העיר הגדולה והסואנת, בקש הרה"ק מגארליץ מאביו מעט מעות כדי לשכר עגלה שתקח אותם אל אחד המלונות בעיר, בו ישוהו כל עת המצאותם בעיר. שח לו הרה"ק מצאנו כל אותו המעשה, שננתן

כמה זכרונות מימים ימימה, כדרכם של חברים לספסל הלמודים.

אדהכי והכי, שואל החבר את הרה"ק מצאנז: הלא מקום מושבכם הוא בעיר צאנז הרחוקה, שם אתה משמש ברבנות וכאב בית הדין, מה אפוא הביאכם הלום לוינה? ספר לו הרה"ק מצאנז שלצרכי רפואת רגלו החולה נאלץ לעשות את כל הדרך הרחוקה הזו כדי לדרש בטובי הרופאים שבווינה. המשיך הלה והתענג על מקום האכסניה, והרה"ק מצאנז ענה לו דברים כהויתן, שלבינתיים נשארו הוא כנראה ללון כאן בבית המדרש, זאת מאחר ולא נותר לו מכל כספו מאומה! החבר שהיה גביר נכבד ועשיר גדול התרגש מאד למשמע אָזְנו, וכמובן שהוא לא יכול היה לראות את חברו הטוב בצרתו, ועל אתר הוציא סכום הגון מאד, שיש בו כדי לכסות את כל ההוצאות שיצטרך הרבי בווינה, די והותר! הרבי הודה לו, ובכך נפרדו לשלום ובברכה לבבית, והרבי התישב מיד חזרה והמשיך בתלמודו כבתחלה, ועד מהרה צלל לעמק נבכי הסוגיא שעסק בה.

אחר עבר זמן, חזר הרה"ק מגארליץ לבית המדרש בפחי נפש, הוא היה שבור ומדכדך על שלא עלתה בידו לבינתים למצא שום עצה או ממון, ולא ידע את נפשו, מה עושים כעת, היכן יניח צדיק את ראשו הלילה. בהכנסו לבית המדרש ראה את אביו יושב באהלה של תורה, ולו בעמקה של הלכה במנוחה ובשלווה, ונראה כמי ששכח לגמרי היכן הם נמצאים, מטרת נסיעתם, וגדל המצוקה הקשה שנתונים בה כעת. הוא נגש אל אביו והכרח להוציאו מתלמודו, ולהעמידו על חמרת המצב.

לתדהמתו שלף הדברי חיים מכיסו את חבילת השטרות שקבל זה עתה מאותו עשיר, והראה לבנו. הרה"ק מגארליץ השתומם למראה עיניו, הכיצד יתכן כזאת? כי הנה הוא התרוצץ כאן בעיר כמה שעות ונסה את מזלו אצל הרבה אנשים, ואף אצל הגבירים הגדולים, ולא הצליח להשיג כמעט

כלום, ואלו אביו שלא זו מבית המדרש פתאום השיג סכום נכבד שכזה? ספר לו הרה"ק מצאנז שניכנס כאן ידיו מנער משכבר הימים, והעניק לו סכום זה. ובראותו את השתוממותו של בנו מן המופת והישועה המפתעת, אמר לו הרה"ק מצאנז בפשיטות: "וכי מה חשבת שהקב"ה לא נמצא בווינה? אותו רבונו של עולם שנמצא עמנו בצאנז, נמצא גם כאן בווינה!".

כל העוסק בתורה - צריך להיות בטחוננו בה'

על הפסוק (שמות טז ד): 'ויאמר ה' אל משה הנני ממטיר לכם לחם מן השמים ויצא העם ולקטו דבר יום ביומו למען אנפסו הילך בתורת אים לא', כתב הרה"ק הגאביר יעקב זיע"א תוכחת מוסר בענין מעלת מדת הבטחון של לומדי התורה. ואלו דבריו בספרו 'פתוחי חותם':

אפשר לרמוז על כל העוסק בתורה, דצריך להיות בטחוננו בה' יתברך ולא יהיה להוט אחר קבוץ הממון, שיחשב בדעתו לומר: כשיהיה לו ממון ויהיה מזונו מצוי בידו, אז יהיה לבו פנוי לעסק בתורה, דעל זה אמר התנא (אבות פ"ב מ"ה) 'אל תאמר לכשאפנה אנשנה, שמא לא תפנה', אלא ישים בטחוננו בה' ויאמר: הכל בידו יתברך, ומה שראוי לי יבוא לי. והעקר היא עבודת ה'. ואם לא יתהלך בדרך זו, אי אפשר לו לעסק בתורה. וזה שאמר 'הנני ממטיר לכם לחם מן השמים', אני הוא הממטיר, שהפרנסה תלויה בידו, והטרחא יתרה שטורחים בני אדם היא לחנם, וזהו 'הנני ממטיר לכם לחם מן השמים', אני הוא הממטיר והפרנסה היא בידו, ולכן העם לא יהיו להוטים לאסף הממון, רק יבטחו בה' ויצאו וילקטו דבר יום ביומו, ובוזה יהא נכר 'הילך בתורת אים לא', דאם יבטחו בה' בזה יבואו לעסק בתורה כראוי ואם לאו ודאי יבטלו מן התורה, וזהו 'הילך בתורת אים לא'.

(מתוך הספר ספיר ויהלום להרב הגאון רבי מנחם מנדל פומרנץ שליט"א)

שו"ת קטר

חידון אֶלְזָנוֹת - נושא פרסים
איזה פסוק בפרשה זו מכיל חמש מלים
רצופות שמתחילות באותה האות?

פתרון החידה וכן שם הזוכה, יפורסמו אי"ה בגליונות הבאים

פתרון החידה - פרשת תולדות:

ש. באיזה פסוק בפרשה מופיע רצף של חמישה פעלים?
ת. כשעשיו לוקח את נזיד העדשים מיעקב התורה
אומרת "ויאכל, וישת, ויקם וילך, ויבו עשיו את
הבכורה" (בראשית כה לד).

שם הזוכה בסידור מתיבתא מנחה מעריב
בהוצאת "עוז והדר":
פרשת תולדות:
ה' דוד שפיצר מבני ברק.

פְּנִינֵי בַיִת לוי

שע"י ביה"כ "בית לוי", רח' יוסף חכמי 48, מדורגי בית וגן ירושלים

מאמר הרב

המחלה של מצרים

התבוננות! זו מידה שאם אדם חס ושלום לוקה בה, הוא לא יצליח לשרוד רגע אחד בחיי היום יום שלו, כי מבלי התבוננות האדם לא יכול לכלכל את צעדיו, ולא מתכנן וחושב כראוי, וכך כל חייו הם מירוץ אחר ה-עכשיו, מרדף אחרי תאוות ורצונות, וכיצד להשיג את כל מבוקשו. אבל יש שלב שאדם צריך לעצור ולהתבונן, ולדעת מה כדאי לעשות ומה לא, מה הקב"ה רוצה ואת מה אפשר לשפר ולתקן, ומה תהיה התוצאה אם חס ושלום לא ילך בדרך הנכונה. כך יהודי צריך לעמוד ולהתבונן, לעתים צריך לעצור את הכל.

כך אומר המסילת ישרים (פרק ב), הדרך של היצר הרע זה לא לתת לאדם לעצור לרגע אחד, והאדם רץ כמו "סוס שוטף במלחמה". אם נראה סוס שנמצא באמצע הקרב, זו סכנה להתקרב אליו, הוא נמצא כל הזמן בטירוף לרוץ ולרוץ, ומסוגל להרוג בני אדם. כך האדם בעולם הזה, רוצה רק לרוץ ולרוץ, אבל הוא צריך לחכות דקה ולהתבונן להיכן מועדות פניו, לפעמים האדם רץ לאבדון, וזה נקרא בלשון חז"ל "מאבד עצמו לדעת", דהינו אדם שלא מתבונן ולא רואה את הנולד, ולא חושב שהדרך בא הוא הולך מלאה מוקשים, ובסופו של דבר הוא עלול להפגע. זה נקרא "איבוד", אדם שמאבד את הנפש שלו.

התפקיד של כל אחד בעולם הוא למעשה - להיות מתון. הגמרא (ברכות כ.) מספרת על רב אדה בר אהבה, אמורא גדול שאמר, "מתון מתון שווה ארבע מאות זוז", הוא עשה מעשה שכאורה היה צריך לעשות, קרע בגד בשל חוסר צניעות, אבל בסופו של דבר הבין, שלפעמים צריך לחשוב ולעצור כדי להתבונן לפני שעושים את המעשה.

שאלו פעם את הרב לוינסון, חתנו של ה'חפץ חיים', אתה בן בית אצל הרב, וכל הזמן נמצא בסביבתו, ומסתמא ראיית כל מיני הנהגות טובות, תוכל לומר לנו מה ההנהגה המיוחדת ביותר שראית אצל הרב? ענה להם הרב לוינסון במילה אחת - מתניות! ה'חפץ חיים' תמיד היה רגוע, וכל מה שהיה עושה, זה היה במתניות לאחר שחשב כמה וכמה פעמים, ולא היה פזיז חלילה ולא מיהר לעשות דברים.

לפעמים ישנם אנשים שאין להם סבלנות, והם עושים כל מיני מהלכים, ומסוגלים לעשות צעד לכיוון בלתי הפיך, באופן שלא יהיה אפשר להחזיר את הגלגל לאחוריו, ואז

פתיחת פרשת השבוע אומרת התורה, "וַיְהִי בְשַׁלַּח אֶת הָעָם, וְלֹא נָחַם אֱלֹקִים דָּרָךְ אֲרָץ פְּלִשְׁתִּים, כִּי קָרוֹב הוּא, כִּי אָמַר אֱלֹקִים, פֶּן יִנָּחַם הָעָם בְּרֵאתָם מִלְחָמָה וְשָׁבוּ מִצְרָיִם" (שמות יג, ז), ובהמשך מתארת התורה, כיצד פרעה הרשע אסף את חיילותיו לרדוף אחרי עם ישראל ולהשיגם.

יש לשאול ולהבין, הרי המצרים ובכללם פרעה לא היו טיפשים. הם לא שכחו ברגע אחד מה הם עברו בארצם, כיצד אם כן לא שמו לנגד עיניהם אפילו מכה אחת מתוך עשרת המכות, כמה פחד בהלה ונוזקים הם עברו, עד שבעצמם אמרו "אֲצַבֵּעַ אֲלֵקִים הִיא" (שמות ח, טו), ואמרו לפרעה "הֲטָרָם תִּדַע כִּי אֲבַדָּה מִצְרָיִם" (שמות י, ז), ואפילו פרעה הרשע אמר "ה' הֲצַדִּיק וְאֲנִי וְעַמִּי הֲרָשָׁעִים" (שמות ט, כז), כלומר שכבר במצרים הם הכירו בקב"ה, והבינו שמצרים הולכת לאבדון, והתחננו לפרעה שישלח את עם ישראל ממצרים כדי לעצור את הנוק המגיע משעבודם.

והנה למרות שעברו מה שעברו וסבלו את כל המכות, וראו שהקב"ה הצליח להוציא את עם ישראל ממצרים, הם רדפו אחריהם עד הים, ושם הם ראו פלא גדול ועצום, הים נבקע עבור עם ישראל, שעברו אותו בדרך נס שלא היה מששת ימי בראשית, ולכן צריך לשאול, מה עלה במחשבתם של מצרים, האם חשבו שהקב"ה יעשה גם להם נס בתוך הים, אחרי עשרת המכות שקיבלו, למה שלפתע הם יהיו ראויים לנס? לאחר שראו כיצד עם ישראל עברו את הים, ונראה שכבר אין סיכוי שהם יחזרו למצרים, לכל הפחות היה ראוי שיצילו המצרים את עצמם במקום להתאבד. כיצד הלכו מצרים לאבדון ללא מחשבה?

באים בעלי המוסר ואומרים, הטבע של המצרים ובכללם פרעה, היה לחשוב על עכשיו, לא על העבר וגם לא על העתיד, ולכן במצב הזה הם חשבו שאולי יצליחו להשיג את עם ישראל, ולא חשבו על שום דבר אחר, לא התבוננו ולא שקלו בדעתם האם זה משתלם וכדאי, והאם זה בכלל אפשרי, לא עניינה אותם שום סברא גיונית, באותם רגעים הראש לא עבד, היתה להם מטרה אחת, והיא לתפוס את עם ישראל חיים ולנקום בהם את נקמתם, ולכן הם נכנסו לים הסוער בלי מחשבה, ואף-על-פי שהיה להם לחשוב שהם עתידים למות, ולדעת שבודאי הקב"ה לא יעשה להם נס, כל זה לא עניין את מצרים באותם רגעים, וזה מה שהוביל אותם לאבדון.

התבוננות! זו מידה שאם אדם חס ושלום לוקה בה, הוא לא יצליח לשרוד רגע אחד בחיי היום יום שלו, כי מבלי התבוננות האדם לא יכול לכלכל את צעדיו... וכך כל חייו הם מירוץ אחר ה-עכשיו, מרדף אחרי תאוות ורצונות, וכיצד להשיג את כל מבוקשו

המשך בעמוד 4 >>

ע"פ לוח "אור החיים" לפי זמני ירושלים

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
16:40	17:52	18:28

לע"נ יצחק שם טוב בן שרה ז"ל

לע"נ שאול חי בן מרים ז"ל

לע"נ רוג'ר אשר בן מרסל ז"ל

לע"נ רחל בת שושנה ע"ה

מי שמוותר ומי שלא מוותר

להגר לקנדה, יצא אל השוק, רכש בגדים קצרים, השליך את הכיפה מראשו, ובשעת ליל יצא לטייל בחוצות במראהו החדש, הגוי... ואז, משום מקום, הגיח רכב. ישב בו רבי שפנה אליו באידיש, ושאל איך מגיעים לכתובת פלונית.

באותו רגע חש כמו יד איתנה ושלחה אליו משמים, מטלטלת אותו בעוצמה, ובורא עולם כמו אומר לו: 'אתה חשבת לוותר עליי, אבל אני לא חושב לוותר עליך! אתה ברכת מיהדותך, ברכת מזהותך, ביקשת להחליף את מלבושיך והנהגתך. אבל אני לא מוותר עליך - וכבר בהופעתך הראשונה ברחוב כגוי, אני פה להזכיר לך שאני מחכה לך...' האיש אמר את הדברים, ועיניו מלאו דמעות התרגשות. גם בעיני הקהל עמדו דמעות. התיאור האיש הנוגע ללב טלטל את כל המאזינים, שהאזינו מרותקים לדברים.

האיש לגם מעט מים, קינה את דמעותיו, והוסיף: 'זה היה היום הראשון שלי כגוי, וגם האחרון. כבר למחרת החלטתי: אם הקדוש ברוך הוא לא מוותר עליי - אז אני לא מוותר עליו. עזבתי גם את קנדה, היגרתי לארצות הברית, ופתחתי בחיים יהודיים חדשים. הקמתי בית, בניתי משפחה - הכל בדרך התורה. כל זאת בזכות המסר של הרבי שחלחל לעומק לבי באותו לילה, והעובדה שראיתי איך בורא עולם שלח אותו משמים כדי להחזיק בי חזק, להשאיר אותי יהודי!'.

הבה נקשיב לדבריו של אותו יהודי שחזר בתשובה שלמה. אבא שבשמים לא מוותר על אף יהודי, אבא שבשמים חפץ ורוצה בכל אחד מאיתנו ללא הבדל. דבריו של האיש - שצוטטו בגיליון הנפלא, ביאורים על 'אמרי מנחם' - אמורים לעמוד לנגד עינינו בכל רגע: אשרינו שזכינו, יהודים אנחנו. זו זכות שאינה מובנת מאליה, ובעיקר - זו זכות שמחייבת.

עת בוקר בניו יורק, ביום קריר למדי. הרה"ק בעל ה'שפע חיים' מצאנו זי"ע ששהה במקום להתרמת נדיבי עם לטובת מוסדותיו, שב מתפילת שחרית וקרא להנהג. 'אני מבקש לנסוע לשיבה פלונית בקנדה. נוכל לצאת מיד?' -

שאל את הנהג, שהגיב בפליאה: 'קנדה? - זה חצי יממה של נסיעה! אינני מכיר את הדרך היטב, וגם בבואנו לשם - איך אוכל למצוא את מיקומה של הישיבה המבוקשת?!'. הרבי שמע, אולם עמד בדעתו. 'אני חושב שכדאי שניסע. נגיע לקנדה, ניכנס לעיר היעד, ונחפש שם את הישיבה. הבה נצא לדרך!' - אמר. הנהג נכנס לרכב והתניע.

בתום יותר מ-12 שעות נסיעה, בשעת ליל מאוחרת הגיעו למחוז חפצם. הם נכנסו לעיר, ועתה שאל הנהג את הרבי לאן לנסוע, שכן הוא כלל אינו יודע מה הכתובת, אין לו מפה, ואפילו עוברים ושבים אינם נראים בחוצות בשעת לילה מאוחרת זו, מה עוד שהקור הולך וגובר והכל מסתגרים בבתיהם... הרבי ביקש מהנהג להמשיך לנסוע, עד שייתקלו במישהו אותו ניתן לשאול. לפתע הבחינו באדם מסתובב בחוצות, ומראהו מוזר ומשונה למדי. הוא לובש חולצה קצרה - בעוד הקור עז, מסתובב באפס מעש - כאילו אין לו מה לעשות, ועירני להפליא כאילו אמצע היום...

הרבי ביקש מהנהג לעצור, ומיד פנה להלך המוזר ושאלו באידיש: 'יהודי יקר, אמור לי בבקשה, המכיר אתה את ישיבה פלונית? התדע לומר לנו איך להגיע אליה...?'. הלה קפא על מקומו המום, וגם הנהג היה המום. הרי המקום זר והאיש מוזר. הרבי פונה אליו כיהודי, כאילו הם מכרים מאז ומקדם, שעה שכמעט אין כל סיכוי שהלה יהודי. הנהג רק ציפה לראות מה מתפתח, ואז שמע את האיש המוזר משיב באידיש: 'הישיבה היא בכתובת פלונית, סעו בכיוון הזה, ומשם ימינה, ואז שמאלה, ותגיעו...!'

הנהג היה בטוח כי היתה לו הזכות לחזות בגילוי אליהו הנביא באישון ליל, חד וחלק. הרי זה ממש לא יתכן, להגיע לעיר רחוקה ונוכרית, שיש בה מתי מעט יהודים, לפגוש שם באישון ליל אדם שמראהו כלל אינו דומה ליהודי, לפנות אליו בתואר 'יהודי יקר', וגם לקבל מענה ועוד באידיש?! - איך זה יכול להיות, זולת אם אליהו הנביא נגלה כאן לנגד עיניו! בתדהמת מה העיף הנהג עוד מבט אחרון על 'אליהו הנביא', וכבר עמד להמשיך בדרכו, כשהוא נפעם ממש. אלא שאז חלה התפתחות נוספת:

האיש המוזר, זה ש'נחשד' כאליהו הנביא, נקש בחלון הרכב ושאל את הרבי בתמיהה עצומה: 'אמר לי הרב, מנין לו שאני יהודי? למה זה העלה בדעתו לפנות אליי בכלל? וגם אם העלה על דעתו שאני יהודי, מדוע חשב הרב שאשיב לו על שאלה באידיש?' - השאלות נורו מפיו בזו אחר זו, כשהנהג מצטרף בליבו לכל שאלה ותמיהה... 'זה פשוט', חייך הרבי חיוך קורן, 'ראיתי אדם מהלך בבגדים קצרים באישון ליל קר, דבר שאינו מקובל. רק יהודי מסוגל לעשות דברים שאינם מקובלים, לעמוד על דעתו גם אם אנשים אחרים יחשבו שהוא מוזר, כי אנו מחונכים לעשות את מה שנכון ולא את מה שמקובל. לפיכך הסקתי שאתה יהודי, ומן הסתם תדע היכן הישיבה המבוקשת. לכן פניתי אליך...' - אמר הרבי בחיוך, בירך את האיש ב'לילה טוב', הודה לו בחום ונסע למחוז חפצו...

אולם בכך לא מסתיים הסיפור... כעשור חלף, ושוב שהה הרבי בניו יורק, הפעם לטובת 'דינר' שנערך במוצאי אחת משבתות החורף בשנת תשל"ז. במודעות נכתב כי רב פלוני ישמש כאורח הכבוד וישא דברים, אולם אותו רב התעכב בדרכו. הרבי ביקש ממלווהו - אותו נהג מהסיפור הקודם, שבינתיים ישא דברים בפני קהל הנאספים. הנהג חיפש רעיון מעניין או סיפור מרתק, וממרתפי זכרונו צף ועלה סיפור הנסיעה לקנדה, והמפגש עם היהודי באישון ליל. הוא ביקש לספר את הסיפור כדי לעורר את הקהל להיווכח במסירות נפשו של הרבי להפצת התורה.

לפתע פתאום, תוך כדי הסיפור, התחוללה מהומה בקהל: אדם שישב בירכתיים, יהודי של צורה חבוש בטריימל גדול ומעוטר בזקן מכסיף, קם ממקומו והכריז: 'אני הוא האיש. תן לי לספר את הסיפור שלי...!'. הנאספים כולם היו המומים. הסיפור כולו נראה כלקוח מהאגדות, והנה אחד מגיבוריו יושב כאן, מראהו כלל אינו דומה למראהו של המוזר המתואר, והוא טוען שזה הוא. הוא נקרא לשולחן הכבוד, וסיפר את סיפורו האיש שהרטיט את הלבבות:

הסיפור מתחיל בימי השואה האיומה, עת אותו יהודי, שגדל והתחנך בבית תורני, איבד את כל משפחתו, ה' יקום דמם. הוא ניסה לאסוף את השברים ולהתחיל מחדש, אולם ביום מן הימים נשבר, אמונתו נסדקה, והוא החליט לעזוב את דרך ה'. בו ביום החליט

'הרבי ביקש מהנהג לעצור, ומיד פנה להלך המוזר ושאלו באידיש: 'יהודי יקר, אמור לי בבקשה, המכיר אתה את הישיבה פלונית? התדע לומר לנו איך להגיע אליה...?'. הלה קפא על מקומו המום, וגם הנהג היה המום'

כן, גם אם קשה, גם אם לא הכל מובן, גם אם חווים רגעי משבר. אבא שבשמים חפץ מאוד בכל אחד מאיתנו, אוהב אותנו בכל מצב. הבה נרגיש את הזכות ונודה עליה, הבה ננצל את מעמדנו ונהג בו כמתחייב, 'כי מי גוי גדול אשר לו אלקים קרובים אליו כה' אלוקינו בכל קראנו אליו!'.

כן נלמד מיציאת מצרים המתוארת בפרשתנו, שהיתה רגע מכונן בחיי העם היהודי. אמנם גם עד אז היינו יהודים, אבל עדיין מעורבים בין המצרים. הפסוק בספר דברים אומר: 'לבוא לקחת לו גוי מקרב גוי' - בורא עולם הוציא אותנו מהקרביים של המצרים, מלהיות חלק מהם. הוא הבדיל והפריש אותנו מהם - כדי להיות קרובים אליו, ועל כך אומר האדמו"ר מנדבורנה שליט"א, שלמרות שכל נסים במצרים היו גדולים ועצומים, עדיין היו עם ישראל בתוככי מצרים, אבל לא כן הוא בקריעת ים סוף, אז הבטיחנו משה רבינו 'כי אשר ראיתם את מצרים היום לא תוסיפו לראותם עוד עד עולם!' - הקשר שלנו עם המצרים ובכללם עם שאר אומות העולם הסתיים, מעתה אנחנו עם סגולה! - וזה כבר עולם אחר ומחייב, אשרינו שזכינו.

אמנם גם עד אז היינו יהודים, אבל עדיין מעורבים בין המצרים. הפסוק בספר דברים אומר: 'לבוא לקחת לו גוי מקרב גוי' - בורא עולם הוציא אותנו מהקרביים של המצרים, מלהיות חלק מהם. הוא הבדיל והפריש אותנו מהם - כדי להיות קרובים אליו, ועל כך אומר האדמו"ר מנדבורנה שליט"א, שלמרות שכל נסים במצרים היו גדולים ועצומים, עדיין היו עם ישראל בתוככי מצרים, אבל לא כן הוא בקריעת ים סוף, אז הבטיחנו משה רבינו 'כי אשר ראיתם את מצרים היום לא תוסיפו לראותם עוד עד עולם!' - הקשר שלנו עם המצרים ובכללם עם שאר אומות העולם הסתיים, מעתה אנחנו עם סגולה! - וזה כבר עולם אחר ומחייב, אשרינו שזכינו.

הרב אשר קובלסקי שליט"א

- לע"נ אסתר בת נזירה ע"ה
- לע"נ מנחם בן תקוה גזר"גיה ז"ל
- לע"נ אברהם אבהרון בן גינינה ז"ל
- לע"נ רפאל פואה בן רוזה ז"ל
- לע"נ בנימין בן טאוס ז"ל
- לע"נ אסתר בת חנה ז"ל
- לע"נ הרבנית חסיה ליליאן בת סוליקה ע"ה

למה לחתוך את הים?

רבי לוי יצחק מברדיצ'ב מבאר נפלא על נס קריעת ים סוף, שאם האדם יאמין בה' וישים בו מבטחו - יזכה לקריעת ים סוף משלו ולישועת ה', ולכן על הפסוק "נוֹרָא תְהִילַת עֲשֵׂה פֶלֶא" (שמות טו, יא) אומר הרב, שהזקוק לנס, עצתו שיאמין בקב"ה שהוא בעל היכולת, ואין אצלו שום הפרש, בין בהנהגה בדרך הטבע, להנהגה מחוץ לדרך הטבע... וע"י אמונה זו יזכה לישועה הנצרכת לו.

נשא ה'חתם סופר' משלו, לפסל מומחה שהיה עושה פסלים, ובכל הארץ לא היה כמוהו, ובמשך שישה חודשים עשה פסל של סוס, שהיה נראה כאמיתי ממש. משגמר מלאכתו העמיד את ה'סוס' ברחוב העיר, וישב על גביו, כדי שעוברי אורח יתפעלו מהאומנות שהוציא תחת ידו... מה רבתה פליאתו כי 'אין איש שם על לב', ואפילו אחד מהם לא שם ליבו שיש כאן דבר פלא.

הפסל שנפגע מכך מאד, הלך לדרוש בעצת ידידיו, מה החסרון בסוסי הנכבד... ויאמרו לו אוהביו, אדרבה! לרוב האומנות' שבמעשי ידך, נראה הסוס ממש כמו סוס רגיל, ואין מקום להתפעל ממנו, כי אין עוברי האורח מתפעלים כשרואים סוס רגיל, ולכן יעצוהו שיקח את הפסל ויחתוך אותו לשנים, ובזה ישתוממו כל עוברי אורח, כיצד אירע הדבר שעומד ברחוב סוס שנחצה לשניים... ורק אז יכירו וידעו שבעצם הוא רק פסל מופלא ולא סוס אמיתי, ויחשיבו את ג'יעתו ואת מעשי ידיו.

הנמשל ברור, הקב"ה ברא עולם ומלואו, ואנו מהלכים בו מבלי התפעלות כלל, בבוקר רואים את השמש בגבורתה, ובערב את השמים בתפארתם, ואין איש שם על לב כי 'יש מנהיג לביירה', שברא את עולמו יש מאין בחכמה נפלאה עד מאד... מה עשה הקב"ה, שידד את מערכות הטבע, הוציאנו ממצרים בעשר מכות ובקע את הים, והכל בניסים מופלאים, אבל לא כדי שנסתכל בעצם בקיעת הים ותו לא, אלא שבכך נבין שכל הבריאה המופלאה מעשי ידי ה' הם, ולכן קרע לנו את הים והולחנו ביבשה, כדי שנדע בכל עת, שאף ביבשה הננו כבתוך הים, כאותו פסל שהיה צריך לחתוך את סוסו, כדי שהאנשים יעמדו יתבוננו ויתפעלו. מעתה עלינו להתבונן היטב עד כמה עלינו להודות ולהלל גם על 'הניסים הנסתרים' - וזו ההנהגה שבדרך הטבע, שכל כולה רק מחסדי ה' יתברך. (עפ"י "באר הפרשה")

נרות על מכסה הקדרה

"וְהָיָה בַיּוֹם הַשִּׁשִּׁי וְהִכִּינוּ אֶת אֲשֶׁר יִבְיֵאוּ" (שְׁמוֹת טז, ה). ואמר 'והכינו', לעורר שיזדרזו לענג את השבת במטעמים, ושכל רזיזותם בזה תהיה מערב שבת (ספורנו).

שאלה: מעשה במשפחה אחת, שבכל שבת התלקחה בביתם המחלוקת. כבכל בית יהודי, נוהגת בעלת הבית לטרוח בערב שבת בהכנת החמין (טשולנט), אלא שהחמין שלה היה מוצלח כל כך, עד שבעלה וילדיה היו נוהגים "לטעום" ממנו במשך הלילה, עד שלפעמים בשבת בבוקר, כאשר פתחה האשה את הקדרה, היתה מגלה שנותרה כמעט ריקה...

בני המשפחה, לא נשמעו לתחנוניה של בעלת הבית, והמשיכו למלאות כרסם מדי ליל שבת בחמין המשובח. עד שביליל שבת אחד, הם נכנסו למטבח ועמדו לפתוח את הקדרה, ונדהמו לגלות נרות שעוה דולקים על גבי כיסוי הקדרה! "כעת יקיריי", אמרה להם האם, "לא תוכלו לאכול את החמין. הנחתי נרות ארוכים מספיק שיידלקו עד מאוחר בלילה!..."

בשבת בבוקר, כשהנרות כבר כבו, עמדו בני המשפחה לאכול מהחמין, ולפתע אמר אחד הילדים: "הלא הנרות היו דולקים על גבי הכיסוי בכניסת השבת (בבין השמשות), ואולי נחשב הכיסוי ל'בסיס לדבר האסור' שאסור לטלטלו למשך כל השבת?". כידוע, 'בסיס לדבר האסור', הוא דבר שכשלעצמו אינו מוקצה, אבל הוא משמש בסיס לדבר מוקצה, כלומר שמונח עליו דבר האסור בטלטול בשבת. לדוגמא: מגירת שולחן שהניחו בה כסף וכדומה, הרי המגירה נעשית בסיס לדבר האסור, ואסור לטלטלה, וגם כאשר המוקצה כבר לא נמצא במגירה, עדיין היא אסורה בטלטול, שכן 'מיגו דאתקצאי לבין השמשות אתקצאי לכולא יומא', מכיוון שהתקצה בכניסת השבת, התקצה לכל השבת.

מיהרו בני המשפחה ושאלו את הרב: "ילמדנו רבינו, מהו הדין במקרה זה? האם נוכל לאכול מהחמין בשבת?".

תשובה: נראה שמותר להסיר את מכסה הקדרה, שהרי כתבו הפוסקים, שאם אדם הניח דבר מוקצה על גבי חפץ של חברו, אין בזה דין בסיס לדבר האסור, משום שאין אדם אוסר את של חברו שלא מדעתו (סי' ש"ט סעיף ד' ברמ"א), ואמנם הקדירה מיוחדת לשימוש האשה, אך מכל מקום נראה שדווקא לצרכי בישול היא מיועדת לה, אך לא לצורך הדלקת נרות על גביה באופן שתאסור את השימוש בה, מפני שבאופן כזה יאסר התבשיל שמיועד לאחרים, ודומה הדבר לאדם שאוסר את חפציו של חברו שלא מדעתו.

(אחת שאלתי 1, מאוצרו של הגר"י זילברשטיין)

השקפה לבית היהודי

ואהבת את ה' - וכל לבנו!

בודאי כולם שמו לב, שהלב של פרעה מכבד בפרשיות האחרונות. "כָּבֵד לֵב פְּרַעֲהוּ..." (שמות ז, יד), "וַיִּכְבֵּד לֵב פְּרַעֲהוּ..." (שמות ט, ז), "וַיִּחַזַק לֵב פְּרַעֲהוּ..." (שמות ז, יג), ואם נשים לב, בכולן נכתב "לב". לעומת זאת, בפרשתנו מופיעה המילה "לבב", בפעם אחת ויחידה בהקשר לפרעה, "וַיִּגְדַּד לְמַלְאָךְ מִצְרַיִם כִּי בָרַח הָעָם וַיִּהְיֶה לְבַב פְּרַעֲהוּ" (שמות יד, ה). מדוע?

כתוב בקריאת שמע, צריך לאהוב את ה' "כָּל לִבְבְּךָ" - ואומרים חז"ל 'בשני יצריך', וסתם לב בתורה הוא יצר הרע, שנאמר "כִּי יֵצֵר לֵב הָאָדָם רַע מִנְּעֻרָיו" (בראשית ח, כא), ופרעה כידוע היה יצר הרע בהתגלמותו! (כמבואר במסילת ישרים, פרק ב'), אבל גם פרעה היה אדם וגם לו יש בחירה, אלא שהיה כמעט כולו רע, עם מעט טוב בלבד! והרוע שבו מנע ממנו לראות את הצד הטוב. למעשה, היצר הטוב שבפרעה לא נראה עד שקיבל את עשר המכות, לכן עד פרשה זו כתוב רק 'לב' בהקשר לפרעה, ואחרי המכות נכנע ליבו והיצר הטוב הרים ראש, וזהו שכתוב "וַיִּהְיֶה לְבַב פְּרַעֲהוּ".

דבר אחד ברור, המוסר שמייסרנו ה' בא על מנת ליישר אותנו ואת ליבנו לעבודתו יתברך, כדי שנזכה ללכת בדרך הנכונה, ולכן כדאי שנהיה עם לב כזה שדי בליטוף תוכחה קטן כדי לעורר אותנו!

רש"י הקדוש אומר שהיה תולה בליבו האם לרדוף או לא.. תולה בלבבו! עדיין מסתפק? למה הוא מסתפק?! אלא, אדם שמונחה מצד יצר רע לא מסתפק.. הוא נמשך ישירות לרע. אבל כאן, לאחר כל המכות נכנע יצר הרע של פרעה, ובערך הושווה ליצרו הטוב! ולכן הסתפק. אחרי הכל סמינר של שנה להכרות עם בורא עולם הספיק לו.. אבל למרות זאת, בסופו של דבר רדף פרעה אחרי ישראל, מפני שבלי מוסר ויראת שמים היצר הרע לבסוף ינצח.

נמצינו למדים, יש אדם שישן - אבל מספיק ללחוש לו והוא יתעורר, יש אחד שצריך שינערו אותו, ויש אחד שכדי להתעורר צריך דלי מים. גם בלב האדם, יש אחד שדי לו בליטוף תוכחה והלב משתנה, אזהרה משוטר תנועה מספיקה לו, ויש אחד שסטירה מעוררת אותו, כגון דו"ח מפתיע על השמשה של הרכב, אבל לצערנו ישנם כאלה שצריכים פטיש 10 קילו כדי לזעזע את הלב, כגון הוצאה לפועל! אבל דבר אחד ברור, המוסר שמייסרנו ה' בא על מנת ליישר אותנו ואת ליבנו לעבודתו יתברך, כדי שנזכה ללכת בדרך הנכונה, ולכן כדאי שנהיה עם לב כזה שדי בליטוף תוכחה קטן כדי לעורר אותנו!

(ר' עמירם טובי הי"ו)

אותם למרפאה, והחולה בעצמו צריך לטחון את החטים ולהוציא מהם קמח, וכך יכין לעצמו לחם רק עם המוצרים המסוימים שיעמידו לרשותם במרפאה, והמשך לפרט כל מיני מאכלים ומשקים מוזרים שעליה לצרוך, לא משביעים ולא מזינים, שאי אפשר להתקיים איתם כראוי.

לאחר שסיים, הרגישו הרב והרבנית שהם בפני זוועת עולם, כיצד אפשר להתקיים כך במשך כמה שבועות, כשרק עשבים וכל מיני מוצרי מזון שונים ומשונים אמורים להזין את גופה? אבל אמר הרב שכטר לרעייתו, הגענו עד פה ושלמנו, הבא ננסה לעמוד במשימה. הם התחילו את התהליך, וביום האחרון לפני שסיימו את הטיפול, ניגש הרב שכטר למנהל המרפאה ושאל אותו: "אמור לי בבקשה, מה הסוד שלך? כיצד אתם מרפאים? אתם לא נראים שונים מכולם, ולהיפך אתם אפילו מחמירים יותר מידי בתזונה?".

השיב אותו גוי לרב שכטר: אני ועוד כמה משותפיי עשינו מחקר עולמי, חקרנו את הנושא הזה עמוק מאוד, והגענו לתובנה הבאה, כל המחלות שיש בעולם באות מדבר אחד, ממידות רעות! מי שיש לו מידות רעות זה גורם לו למחלות. לפעמים המידה לא פורצת החוצה, אלא חבויה בפנים, אבל גם כך היא מזיקה לו. ולכן, כדי לרפא את המחלה, אנחנו מביאים את החולה לכאן, ונותנים לו הרגשה עצמית שהוא אפס ושום דבר, לא אוכל ולא שותה כמו אדם רגיל מהשורה, ולא יכול לתפקד כהרגלו, ובהרגשה שכזו האדם נשבר בקרבו, וברגע שהחולה הזה נשבר, הוא מתקן את המידות שלו, ואחרי שעשה זאת הדרך להחלמה קצרה!

הרב שכטר עמד נדהם, ולאחר סיום דברי הרופא יצא משם ובכה ארוכות! לאחר שנרגע אמר לעצמו הרב, הייתי צריך לטוס עשרות שעות לכאן, ולשלם חמש עשרה אלף דולר, בשביל ללמוד כאן דבר אחד בסיסי, שאדם צריך לתקן את המידות לפני שיבואו עליו כל מיני מחלות. עד כמה צריך האדם לעבוד בעולם הזה, לפעמים אנחנו לא יודעים מה המשמעות של איזו פזיזות או הנהגה לא טובה, ומה חס ושלום האדם מביא על עצמו. אדם אולי חושב, "טוב... בסך הכל עשיתי כך וכך, אני אחזור בתשובה ואתוודה ואתחרט ואשים את זה מאחורי", אבל הוא חס ושלום עלול להפגע עקב המצב שהכניס את עצמו אליו, ומי יודע מה יוכל לעזור לו אם ינוק או יחלה בגלל מעשיו. הוא אמנם התחרט, אבל יתכן שכבר גרם לעצמו לנזק בלתי הפיך.

ללמדנו עד כמה האדם צריך למנוע מלהכניס כל מיני נגיפים לתוך גופו, על ידי שהוא רגוע ומתון, מתבונן וחושב ולא עושה צעדים נמהרים. לפעמים צעד אחד יותר מידי יכול להביאו אל הקץ. "הוו מתונים בדין" - אדם צריך להזהר, שלא להיות כמו המצרים שרצו לתפוס את עם ישראל במהירות ופזיזות, ולסוף המיתו את עצמם, אלא לחשוב ולהתבונן, האם הוא עושה נכון או שלא. יהי רצון שגפנים לקח זה ונזכה להצלחה בחיינו.

בברכת שבת שלום, הרב אברהם עטיה

האדם עומד ומצטער ואומר, "חבל שעשיתי כך, אם הייתי יודע על ההשלכות, הייתי חושב אחרת", אבל לעיתים זה מאוחר מידי. אדם תמיד צריך להיות מתון, וזו עבודה שאדם צריך לעבוד עליה הרבה בעולם הזה כדי לתקן את עצמו.

הרב אריה שכטר זצ"ל היה מגדולי המגידים בדורנו, והיה מפורסם ברחבי הארץ והעולם, סיפר שלפני שנים רבות, אשתו חלתה במחלה הקשה בעודה צעירה לימים, כשהיתה בסה"כ כבת חמישים. היא הייתה אשה מיוחדת, פעילה מאוד ובעלת חסד גדולה. כמוכן שבמצב זה התפילות הן הדבר הראשון במעלה, אבל בזמן כזה עושים גם הרבה השתדלות, וגם הם הלכו לטובי הרופאים והיועצים, וניסו את כל שיטות הריפוי והאיזון התזונתי.

לרב היו לו קשרים רבים בארץ בעולם, והוא דיבר עם מומחים רבים, ומספר שקיבל קרוב לשישים וחמש עצות כיצד להתמודד עם המחלה של אשתו, ואיך אפשר כמה שיותר לצמצם את הסיכון, ואפילו לנסות לקחת את הגלגל אחורה, לכיוון נסיגת המחלה והחלמה. אחת מהעצות היתה מרפאה יהודית במיאמי, שם בונים לאדם את צריכת המזון שלו מחדש, כשהם כמעט ומבטיחים שאדם הנמצא אצלם למשך מספר שבועות של טיפול, יוכל לאחריהם להתרפא מכל מחלה, ודבריהם מצאו חן בעיני הרב ורבנית.

הבעיה היתה שהטיפול יקר מאוד, העלות היתה 15,000 דולר מלבד הטיסות, ומכיוון שסכום זה לא היה ברשותם, הרב היה צריך ללוות כסף. חשב הרב לעצמו, הרי ניסינו כל כך הרבה שיטות וטיפולים ומיצינו כמעט את הכל, ושום דבר לא עזר, ולכאורה נראה שגם טיפול יתכן ולא יעזור, ואולי זה בזבוז זמן וכסף מיותר. הוא הלך לשאול את רבו האם להסכים לאותו טיפול. השיב לו הרב, נכון שזה יקר ומדובר בזמן רב, אבל אני מציע לך לנסוע, לא מכיוון שיש שם רופא מומחה, אלא משום שגלות מכפרת, ועצם הנסיעה למקום בו תהיו זמן רב, לגלות אל הלא נודע בריחוק מהבית והסביבה הרגילה, זה גלות מכפרת עוון כפשוטו.

הרב אריה שכטר ואשתו שמעו בעצת רבו ויצאו לדרך, הם טסו לארצות הברית, וזו היתה אחת מהפעמים הבודדות שלו בטיסה עד לרגע זה. על עצם הטיסה מספר הרב שהיא היתה כפרת עוונות, היה מדובר על לפני כארבעים שנה, ובזמנם לא היו מטוסים כמו בימינו. בסופו של דבר הם הגיעו, ומצאו מקום ללון בו כדי להתארגן, ולאחר מכן פנו למרפאה.

בעל המרפאה הגוי, קיבל אותם בעת הגעתם, ופרס בפניהם במשך מספר שעות את הצפוי להם, ובפתח דבריו אמר, "הריפוי כאן בנוי על ענין התזונה של האדם, ולכן אני צריך לפרט לכם בדיוק, מה אני הולך להוריד מהתזונה של האשה", וכך התחיל לפרט מוצרי מזון כאלה ואחרים שנאסר עליה לצרוך, בשר ביצים וגבינות, ובכללם אפילו לחם רגיל וכו', והסביר להם שהם יקחו חטים ויביאו

בסימא
אולם האירועים המחודש של בית הכנסת "בית לוי"

אנו מזמינים אתכם לביקור והתרשמות ולערון את האירוע שלכם באולם החדש והמשופץ: ברית מילה // סיורי מסכת // אדניות // שבת חתן // כנסים והרצאות

הכנסות קודש להחזקת הכולל • לתחזוקת המקוה • לנזקקים

בית לוי
אולם אירועים

רח' יוסף חכמי ליד מלון רימונים-שלום שכונת מדורית בית וגן ירושלים

054-4222931 // 054-3551383 // 02-6540906

בשורה משמחת
לילדי שכונת בית וגן

הפתעות ופרסים לרוך

מידי שבת קודש מתקיים לימוד מיוחד לילדים
בבית"נ "בית לוי", רח' יוסף חכמי 48
14:00 - לימוד משניות בע"פ
19:00 - במוצאי שבת קודש, לימוד אבות ובנים

מספר המקומות לא מוגבל וכל הקודם זוכה

לפניות לתרומות לעלון לילדי הרבים, וכן להקדשות לרפואה להצלחה לע"נ -

02-9664455 (בין השעות 10:00 - 15:00)

לקבלת העלון למייל ולכל צרכי העלון נא לשלוח מייל ל: **ALON.BEITLEVY@GMAIL.COM**

לקבלת דבר תורה יומי מפי הרב שלי"ט"א בקבוצת וואטסאפ שקטה, נא לשלוח בקשה במייל

ב"ד
מזן 011 תשס"ב

פרשת בשלח

כל הבריאה כפופה לתורה ולעמלי התורה

וישוב הים לאיתנו
 מובא במדרש רבה (ה,ה) אמר רבי יוחנן תנאין התנה הקדוש ברוך הוא עם הים שיהא נקרע לפני ישראל, שכתוב: וישב הים לאיתנו (פירושו) לתנאו שיהתנה עמו
 שואל אור החיים על המדרש (שמות יד, כז) וז"ל וצריך לדעת אופן התנאי אם היה (התנאי) ליוצאי מצרים, אם כן למה נרעש (התנגד הים) בפעם הזאת, כמאמרם ז"ל (שמו"ר כא ו) שהתריס (הים) כנגד משה ואמר לו אין אני נקרע מפניך שאני נבראתי ביום שלישי (של בריאת העולם) ואתה נבראת ביום ששי וכו', עד שנטה ה' ימינו על ימינו של משה, (ואם הקב"ה התנה תנאי שיקרע מה מקום לוויכוח) ועוד ליחיד סגולה היה נקרע (חנהר) בעל כרחו (ומדוע פה צריך תנאי)
כמו המעשה שמוא בחולין ברבי פינחס בן יאיר וכו', (מסכת חולין דף ז.) רבי פינחס בן יאיר היה הולך לפדיון שבויים פגע בנהר גינאי אמר ליה גינאי חלוק לי מימך ואעבור בך אמר לו (המלאך שממונה על הנהר - תוס' שם) אתה הולך לעשות רצון קונך ואני הולך לעשות רצון קוני שציווני לעבור בנהר מששת ימי בראשית אתה ספק עושה ספק אי אתה עושה שאולי לא תצליח לפדות את השבויים אני ודאי עושה אמר לו רבי פינחס בן יאיר לנהר אם אי אתה חולק עצמך לשניים גוזרני עליך שלא יעברו בך מים לעולם חצה הנהר את עצמו לשתיים היה אדם שנשא חטים למצות אמר לנהר תחצה גם לזה שסוק במצווה, היה ישמעאלי שהתלווה אליהם אמר לנהר תחלוק גם לו שלא יאמרו כך עושים לבני לוויה, חלק גם לו.
 אמר רב יוסף כמה גדול הוא ממשו ושישים רבוא שבקריעת ים סוף הים נקרע פעם אחד ופה נקרע הים שלושה פעמים.
שאל אור החיים הקדוש אם לא התנה שיקרע רק בים סוף מה כוחו של רבי פינחס בן יאיר עליו השלום להתגבר על מעשה בראשית יותר ממשו רבנו ושישים רבוא שהיו יחד עם משה:

ומתוך אור החיים תנאי זה איננו תנאי פרטי בקריעת ים סוף אלא הוא בכלל התנאים שהתנה ה' על כל מעשה בראשית להיות כפופים לתורה ועמליה, ולעשות כל אשר יגזרו עליהם, וממשלתם עליהם כממשלת הבורא ברוך הוא, ולזה תמצא כמו כן בשמים ובארץ ובכוכבים ובשמש וירח שלטו עליהם הצדיקים יחידים, [כגון יהושע ומשה שהם יחידים שהעמידו את השמש] ואין צריך לומר מרובים (כלומר כל שכן לעם ישראל כולו ביחד ששלטו על הבריאה ונעשו להם ניסים הפך הטבע וזהו חוק מחוקי הבריאה שצווה ה' להם בעת הבריאה, והנה ביציאת ישראל ממצרים עדיין לא קבלו התורה ואין צווים של אלה שהיו ביציאת מצרים לפעול שנוי סדרי טבע, כיון שלא היה להם את כח התורה ולכן לא הסכים הים להיחלק להם וטען למשה אתה נבראת בשישי ואני בשלישי, זה רמז הים כי אינו בן תורה שאם היה בן תורה הנה הוא קודם לו, כי התורה קדמה לכל בריאת העולם, ולזה נתחכם ה' והוליד ימינו לימין משה פירוש ראהו לים כי הוא בן תורה המתייחס לימין שכתוב (דברים לג ב) "מימינו אש דת למו" וכשראהו תיכף ומיד נקרע כתנאי הראשון, ולזה (ולכן) כל צדיק שיעמוד אחר קבלת התורה, יבקש מנבראים לעשות רצונו יוכל לכופו על כך, כפי שרואים מהמעשה לעיל שכשלא רצה להיחלק לרבי פינחס בן יאיר ולמתלווה עמו רצה לקונסו, ופחד הים ממנו: וכן רואים מדברי "אור החיים" את כח התורה שהרי משה רבנו ושישים רבוא לא רצה הים להיקרע לו כיון שעדיין לא קבלו את התורה ולאו לרבי פינחס בן יאיר שהיה יחיד יקרע הנהר כיון שהיה לאחר מתן תורה והיה לו את כח התורה
מובא בזוהר הקב"ה הסתכל בתורה וברא את העולם כלומר שתכנן את העולם לפי התורה וממלא קבע חוק הבריאה כפופה לעמלי התורה

מסופר על בחור משיבת פוניביז' שאהב מאד לשמוע את השיעורים של המשגיח והקפיד מאד לשמוע כל את כל השיעורים שלו יום אחד בא למשגיח ושאל אותו אימו צריכה להגיע בשעה חמש אחה"צ מארה"ב לישראל בטיסה ישירה והוא צריך ללכת לקבל את פניה בשדה תעופה ומצד שני יש את השיעור של הרב האם לבטל תורה וללכת לקבל את פניה של אמו או לשמוע את השיעור ענה לו הרב שורדאי שאתה צריך לקבל את פניה של אימך גם על חשבון זה שלא תוכל לשמוע את השיעור, הבחור ביום המיוחל אמר לעצמו אני יקדים להגיע בשעה שלוש לנמל תעופה ואולי המטוס יגיע בשלוש ואז אני ירוויח גם כיבוד אב ואם וגם את השיעור ואכן כך עשה ולשמחתו המטוס הגיע בשלוש במקום בחמש הבחור לא הסתיר את התפעלותו מהשגחת הבורא

התורה והתורה
 4:47
 התורה והתורה
 5:57
 התורה והתורה
 6:31

והלך לטייס ושאל אותו הסבר לי מה קרה שהגעת שעתיים לפני הזמן הטייס אומר לו איני יודע להשיב לך כבר עשרים שנה אני בקו הזה אף פעם לא קרה לינשהקדמתי בשעתיים ואין לי הסבר לכך וזהו דברי האור החיים שהתורה כפופה לעמלי התורה וכיון שבחור זה בכל מאודו רצה לקיים מצוות כיבוד אב ואם וגם לשמוע את השיעור הקב"ה שינה עבורו את סדרי הטבע הרגילים **להן סיפורים על כח התורה** השומר שלא יפגעו ומרפא חולים
הרב פיינשטיין זצוק"ל אני לומד תורה לשמה לא יתכן שיפגע הילד סח הגאון הצדיק רבי משה ניישילוס זצ"ל, אבי"ד סקוירא, שהספדו על רבנו מרן פוסק הדור הגאון רבי משה פיינשטיין זצ"ל: אדם הולך בגרנד סטריט בניו יורק, ולפתע רואה ילד רודף אחר חברו לתפסו. הלה פרץ בין המכוניות החונות וחצה את הכביש בריצה. הרודף מיהר אחריו, ורכב שהגיח במהירות פגע בו והעיפו למרחק כחמישה עשר מטרים, כשכיפתו פורחת באוויר. מיד התגודדו עוברים ושבים סביב הילד, והזעיקו אמבולנס. חשב אותו אדם: "געוואלד, ילד יהודי רחמנות!" נזכר בתוך ביתו ילך אצל חכם ויבקש עליו רחמים! "ביי קטו. מיהר ועלה ונקש בדלת. הדלת נפתחה על ידי רבנו. ראהו בחורונו ובהילותו, ושאל: "מה קרה, על מה הבהלה?" ענה: "שני ילדים רצו - חצו את הכביש - מכונית פגעה באחד - מצב אנושי- "היכן?", חקר רבנו. "פה, למטה, מתחת לבית!" "הזעיקו אמבולנס!" "כך." "ייקחוהו לבית החולים. על מה הרעש?" "אבל הוא ילד יהודי!" קרא. "מי סיפר לך? אינו יהודי!" קבע רבנו. "במו עיני ראיתי את כיפתו עפה!" "לא היתה זו כיפתו", הפטיר רבנו, ושב לתלמודו. תמה, והחליט לחקור בדבר. מצא אדם שראה הכל מתחילה ועד סוף, וסיפר: ילד נכרי רדף אחרי ילד יהודי להכותו, וברח מפניו. הצליח לחצות את הכביש בשלום, ובתוך כך עפה כיפתו מראשו. השייגעץ רדף אחריו, ונפגע על ידי המכונית - ממש כדברי רבנו אבל מהיכן ידע: רוח הקודש גלויה! עלה, וסיפר. רבנו לא התפעל. "לא נביא אני ולא בן נביא", אמר. "אבל אני לומד תורה בהתמדה ויגיעה, והתורה מגינה ומצילה. הבנת, שלא יכול להיות שילד יהודי יפגע מתחת לביתו!"... (קול התורה, ויגד משה)

תורתו של הב"ח מבריאה את הנמצאים סביבו
מספרים על הגה"ק רבנו יואל סירקיש (המכונה בראשי תיבות "ב"ח") על שם ספרו המפורסם "בית חדש" על (הטור) שכל חולה שהיה בעירו היו מביאים אותו לביתו של הב"ח ומניחים אותו סמוך לו בשעה שהוא לומד הלכה, וכל חולה שהניחו אותו בארבע אמותיו של הב"ח מיד היה מבריא. הסיבה לכך היא: שמים שחרב המקדש הקב"ה משרה את שכינתו דווקא בתוך ארבע אמותיו של מי שלומד הלכה כנ"ל. כיון שהב"ח למד הלכה בקדושה גדולה והשכינה שרתה בארבע אמותיו וריפאה כל חולה שהגיע לשם.

סיפור רבי יעקב טייטלבוים ז"ל שהיה עובדא בדידה בעיר וינה בירת אוסטריה. שלושה חדשים אחרי שהגרמנים ימי"ש ספחו את וינה, הופיעה לפניו אישה אחת בקול בוכים ואמרה שחטפו את בנה יחידה ואין היא יודעת אנה הלך. כבר שבועיים שעברו מאז ראתה אותו בפעם האחרונה, ואין היא יודעת מה לעשות. ענה לה הרב כל המקבל עליו עול תורה מעבירים ממנו עול מלכות ועול דרך ארץ, שאל אותה הרב האם את מבטיחה שאם בנך ימצא הוא יתמסר ללימוד התורה!! ענתה לו האישה בלי היסוס, כן רבי אני מסכימה. אמר לה הרב אי"כ צאי וחפשי אותו וודאי שתמצאי אותו בעי"ה. מספר הרב שהאישה יצאה מביתו ותוך שעה שבה עם בנה. וכיצד זה קרה?! מייד שיצאה מבית הרב הלכה לתחנת המשטרה הקרובה. חדורת אמונה מדברי הרב, ואמרה להם בתקיפות תנו לי את הבן שלי. הקצין שהיה שם התפרץ כנגדה אבל היא לא נבהלה, ואמרה שוב בתקיפות תנו לי את הבן שלי. הקצין שאל אותה לשמו של בנה ולאחר שנכנס לחדר השני חזר כעבור דקה עם בנה, סופו של הסיפור שהאישה שלחה את הבן לארץ ישראל ללמוד תורה וכך ניצל מהשואה

עמל התורה סיפור מחכמי מרוקו סיפור מופלא: בילדותו התקשה לרבינו בהבנת דברי המהרש"א על תוספות אחת ממסכתות השי"ס, וכשלא הצליח להבין את דבריו, התחיל לבכות, דלת בית המדרש נפתחה, וזקן הדור פנים, לבוש בגילאביה, נכנס, שאלו הוקן: למה אתה בוכה? רבינו היה בטוח שאותו זקן אינו בקי בנבכי הסוגיות, בוודאי לא בדברי התוספות, על אחת כמה בדברי המהרש"א. על כן התחמק מלענות לו, לאחר הפצרות מרובות ענה לו רבינו, והזקן הסביר לו את דברי התוספות סצורה כזו שדברי המהרש"א היו ברורים ביותר. מיד לאחר מיד לאחר מכן נעלם הזקן. באותו היללה הגיע הזקן בחלומו, ואמר לו: כי הוא היה המהרש"א, וכי נשלח משמים להסביר לו את התוספות כהערכה לכך שהוא יגע ועמל בלימוד התורה הקדושה.

שבת שלום ומבורך

להגיע לשיעור דף היומי לחנך את הילדים

מעשה שארע באדם שהקפיד מדי ערב לאחר עבודתו ללכת ולשמע שיעור דף היומי. ואכן כל ערב, בשעה שמונה, לאחר שהיה מסים עבודתו וחזר לביתו, היה סוגד ארוחת ערב ולקראת השעה תשע היה משים פעמיו לשעור. אותו סוחר שעיבודו היה רבה עד מאד, מספר דקות לאחר תחילת השעור היה עוצם עיניו ונרדם עד סוף של השעור. הרב, ששם לב כי מזה תקופה ארוכה אדם זה ישן לו שנת ישירה כמעט משך השעור כולו, נגש אליו ובפיו הצעה: "ראה, חביבי, את אותו לומד דף היומי אני מוסר גם בבקר, משעה 5:00 עד השעה 6:00, ולאחר מכן אני מתפללים שחרית. הצעתי לך: לך לישן שנת נדרים מקדם בערב ולשעור תגיע על ראש היום ערני. אינני חושב שפאשר אתה נרדם ערב בשעור ותוכל לקבל על דף שכתב משמים, שמת לי לב שמדי ערב מתחילת השעור ועד סוף אינך מתעורר אפילו פעם אחת. על כן שמע לעצתי ותהיה נשכר מלמוד דף היומי והמנהגת הגמרא." מגיד השעור חשב שאין הצעה טובה מזו, אך לא כף חשב הסוחר. "לא, הצעתך אינה טובה לי ואיני יכול לקבלה." "מדוע?" - שאל הרב - "הרי רק דף תוכל להבין את דברי הגמרא." נאנח הסוחר וענה: "מדי ערב פאשר אני שב לביתי, אשתי מגישה לי את ארוחת הערב. מרב עפתי אני נרדם ובקשי אני מצליח להיות ערני בזמן הקריאה, ולקראת השעה אני אזור פח אף על פי שאני בשיא העיפות. לפני משה מצעת, החמום פועל ובחוף הגשם מכה בחלון, והנה אני עושה מאמץ עלאי, עוזב את העולם הזה והולך לשעור."

"באותם רגעים קדי רואים את המנהג. רואים את העיפות, רואים את אפסות הכחות שבי ומביטים באבא שלהם האזור כחות גוף ונפש ועושה מאמצים לעליים ללכת לשעור, ובנימה לבקש את הבית אני מפרך אותם בבקרה "לילה טוב!" וברקע אני שומע את בני הקטן זועק: "אבא הולך ללמוד בכלל ערב!" המנהג הקבוע הזה, הרגעים הללו הם הם שחרוטים במחם של קדי ומחזירים ללבנותיהם מהי עמלה של תורה. דיוקן אביהם זה נשאר לגצת. "וזה הסבה, כבוד הרב, שאיני יכול להגיע לשעור מקדם בבקר בשעה קמח לפי עצת הרב. אמנם אני אהיה יותר ערני ואולי את הגמרא אפד לקדי, כבוד הרב, הן, הקלדים לא קראו את מסירות הנפש של אביהם למען הגמרא. הם אמנם ישמעו שהלכתי לידף היומי, אך לא ירגישו בכך, הדבר לא יהיה חרוט על לוח לבם. והקדוש ברוך הוא הרי בוחן לבות וקליות, הוא כפר דע מחשבותי והשפדלתי ויבדאי לא יקפח שקרי."

העונה של שני גדולי עולם

צדקותם ופולחן הברך הנאלמה של חכמי ישראל בכל הדורות (וכך יהי עד בוא הגואל) הייתה משפיעה על הכלל והפרט, וכל יהודי אף הפשוט שבפשוטים חרד היה למצוא פיהם ונזהר כמו מאש מלפגוע בכבודם. עובדא מעניינת ראינו דבור האחרון על שני גדולי עולם המראה לנו טפח מצדקותם המופלאה, היה זה בשנת תשל"ז, לאחר פטירתו של ראש ישיבת "פורת יוסף", מרן הגאון רבי עזרא עטייה זצ"ל והתנסו חכמי ורבי הישיבה, והחליטו למנות את מרן הגאון רבי יהודה צדקה זצ"ל לראש הישיבה. אולם הרב צדקה סירב בענותנותו לקבל את המינוי, וטען כי ידידו מרן הגאון רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל הוא זה זה שראוי למנוי. אך גם רבי בן ציון אבא שאול סירב בנחרצות. השניים "התווכחו" והפצירו איש ברעהו כי הוא היותר ראוי לשמש כראש הישיבה. עד שעמד הר"ר צדקה ואמר: "ראש הישיבה צריך להיות גם מורה הוראה ופוסק, אשר על כך ראוי שמעלה כבוד תורתו יקבל את התפקיד, לא אני!" נעה רבי ציון אבא שאול ואמר: "לדברך שאני פוסק - אם כן הריני פוסק כעת שכבוד תורתו יהיה לראש הישיבה!" במשך שלושה שבועות לא נתמנה איש לראשות הישיבה, עד שבענה הר"ר צדקה להפצרות הרבי"צ אבא שאול, וקיבל על עצמו את המשרה, בתנאי שרבי בן ציון יכריע עמו בכל השאלות שתעלינה על סדר יומה של הישיבה. ומאז, ניצבו השניים, זכר צדיקים לברכה, עשרות שנים על משמרתם, וניווטו בקרני הודם ובמסירות נפשם את הישיבה הקדושה, ואינם מבעריה עד עצם היום הזה! (מתוך הספר "וזהו נא")

הקציר של חטים למצות הציל מהמחבלים

הקציר של אותו יום חמישי, י"ט בתמוז תשע"ד, היה חריף, אפל ושקט. ירח וכוכבים מנצצים שייטו בדממה בשמים, ונראה היה שכולם נמים את שנתם ברוגע ובשלווה. אבל כל מי ששהה באזור בזמן הקרוב לעזה, בימים אלו שכידוע היו בעיצומה של המלחמה האחרונה, ידע שהשקט הוא רק אשליה מטעה לא נכונה. השקט הזה היה לעול להיות זמני, חייבים להישאר דרוכים, אסור לתת לדממה הזו להפיל אש כפח, שכן נמנום או תרדמה עלולים לגבות מחיר דמים. ואכן, מעט לפני עלות השחר, בשעה ארבע ושלושים לפנות בוקר, התעוררו כל החכוחות באזור באחת... תנועה חשודה נרשמה מכיוון השדות שליד קיבוץ סופה, משהו הפר את השקט הפסטורלי, משהו זז שם ומתנועע בשטח הריק, ולמישהו הזה מצטרף עוד אחד... ועוד אחד, ועוד אחד... לחילים ברור היה שלא מדובר באנשי קיבוץ סופה, שהחליטו לצאת לקטיל קטנטן אמצע הליילה, גם לא באורחים נחמדים שבאו לבקר ולהתאורר קצת במרחב הפתוח. אין ספק שמדובר כאלו שהכוונת שלהם נוראיות... למחרת מענו כולנו על רגעי הדרמה, שבהם נלכדה חוליה בת שלושה עשר מחבלים, שצצה פתאום מתוך מנהרה, סמוך לקיבוץ סופה - אחד מיישובי עוטף עזה. למחרת ידענו כולנו שנמנע פיגוע גדול, בחסדי השם, אבל באותם רגעים שלטו הבלבול וחוסר הוודאות בכל. מתוך שלושה עשר המחבלים רובם חוסלו, חלקם נלכדו או הוברחו, אבל מה אם אחד הצליח חס ושלום להתחמק ולהיכנס ליישוב? היישובים כרם שלום, סופה וחולית, קיבלו הוראה להסתגר בבתיים, עד שהתברר שהשטח נקי, ברוך ד'. אכן לא קרה דבר, והפיגוע הנורא נמנע. רק מאוחר יותר התברר, שחוליית המחבלים שהגיחה בשדות שליד סופה הגיעה ממנהרה שנחפרה מעזה עד למקום הזה, החוליה יצאה דרך המנהרה, ותכננה לעשות את דרכה בחסות החשיכה עד ליישוב. התכנון שלהם היה, שכשהיהודים שם יקומו בבוקר, הם יגלו שלושה עשר מחבלים, שהגיעו במטרה להרוג ולחטוף רח"ל. בחסדי שמים נתפסו המחבלים בזמן. חלק מהם נורו ואחרים נפצעו, כשהם מנסים לחזור דרך מנהרה שממנה יצאו. כולנו שמענו, כולנו הדינו לקב"ה על הס הזה, שהצטרף לשררת הניסים הרבים שזכינו בהם במלחמה העזיבא ברובה, מן הרגע, לא ממש ידע איהו זה קיבוץ סופה, היכן נחפרה המנהרה וקיבוץ החיפור הזה מסתם ומפעים. אבל לא כולם עברו

לסדר היום מהר כל כך, היו כאלו שהסיפור המופלא הזה הפעים את רוחם, וארץ לנשמתם להיעתק בהודיית אין קץ... היו אלו כמה יהודים ממרכז הארץ, שהיו במקום לפני ימים ספורים. אותם יהודים ידעו היטב, שהם המחבלים היו יוצאים מעט קודם, ייתכן שהם היו מצליחים להפיק את זמנם הנורא, והסיפור היה נגמר אחרת, חס ושלום. מה בכלל מביא יהודים חרדים מהמרכז לשדות של קיבוץ השוכן בעוטף עזה? דווקא בזמן מלחמה, וחלק גדול מהתושבים ערוב? ומה גורם להם להישאר במקום במסירות נפש, תוך סיכון חיייהם? הסיפור של היהודים האלו מתחיל עוד קודם לכן, בחודש אייר, כשגשמים בלתי צפויים מפתיעים את כולם. אבל בעוד אצל רובנו, מלבד ההפתעה, לא הייתה לגשמים אלו כל משמעות, הרי לגבי שדות חיטה רבים הייתה לגשם הזה משמעות של נזק אדיר. החיטים, שבתקופת תמוז, בערך, נקטפות ונשמרות לפסח של שנה הבאה, נפסלו על ידי הבד"ץ של העדה החרדית בירושלים, בגלל הרטיבות שחדרה אליהם לגשמים. בשנה זו, שהיא השנה הישית, קוטפים חטים לשנתיים, בגלל שנת שמיטה, ולכן היה צורך דחוף לחפש שדות חילופיים, שיכולו לספק את החיטים שתיקצרנה ותישמרנה בעבור המצות של פסח תשע"ה ותשע"ו. משגיחי הבד"ץ תרו את הארץ לאורכה ולרוחבה, בניסיון למצוא שדות חטים, שהגשם לא פסל אותם מלהיות ראויים למצות. חטים כאלו נמצאו בסופו של דבר ביישובי עוטף עזה, בקיבוצים סופה, צאלים ועוד. שם החיטים הבשילו מאוחר יותר, בזמן הגשמים החיטה הייתה עדיין הירוקה ויצריכה לקרקע, כך שהיא לא נפסלה. השלב הראשון של חיפוש אחר חיטה הראויה הסתיים, כעת הגיע השלב השני, שגם הוא היה קשה כקודמו ואולי אפילו יותר. השלב הזה היה כרוך במסירות נפש של ממש, ובעשייה לא קלה כלל - קצירת החטים במקום כה מסוכן, בזמן של מלחמה. אבל היות שלא היה שייך לדחות את הקצירה לא נותרה ברירה אלא להתפלל ש'ד' ישמור על הקוצרים והמשגיחים. ולצאת למלאכת הקודש הזו, לקצור חטים בעבור המצות שיאכלו רבבות יהודים בשנתיים הבאות של חג הפסח. משגיחי הבד"ץ יצאו, יחד עם יהודים שומרי תורה ומצוות, לקטוף את החטים. משגיחי הבד"ץ שהסתובבו במקום שמרו שהחיטים תיקטפנה כמו שצריך, וכיוונו את היהודים להפעיל את הקומביין על פי הוראת רבני העדה החרדית. גם ליד הנהג ישב משגיח של הבד"ץ, כשהוא משגיח על החיטים לאורך הנסיעה. העבודה הייתה בשדות החטים, כשהשטח פתוח לגמרי. המצב - מצב של מלחמה, כשהאויבים מנסים לזרוע הרס והרג ככל היותר. אין ספק שהשדה הפתוח הוא אחד המקומות המסוכנים ביותר לשהות בו בזמן כזה. ואכן, קצירת החטים לא הייתה פשוטה כלל וכלל. לייטה זו חוויה בלתי נשכחת, מתח רב ולא מעט חדרה. במשך הזמן שבו קצרו היהודים את החטים, ניסרו לא אחת אזהקות את השלוה שברחבי האזור. לקוצרים ולמשגיחים לא היה אפילו שטח מוגן להיות בו. בזמן הקציר שעתם לרשותם, מרגע הישמע האזהקה עד נפילת הטיל, הם נאלצו לשכב על הקרקע, כשידיהם על הראשים, ובשטח הפתוח נשמעו שריקות הטילים העפים מעליהם... אבל גם המלאכה הזו, עם כל המתח והסיכונים הכרוכים בה, הסתיימה בעזרת ה'. החיטים נקצרו והונחו במשאית, משם הן הובלו לאחסון במכון כלשהו בדרום. רק שהגיעו החיטים בשלווה למקומם, נפרדו מהן המשגיחים, כשהקוצרים והמשגיחים שבים איש ואיש למקומו ולביתו, מודים לקב"ה על שהחוויה הבלתי שגרתית הזו הסתיימה בשלום, בלי שיהיו כלל נפגעים. כל הסיפור הזה היה אמור להישכח, אלמלא... עברו כמה ימים נוספים של מלחמה, ואז שמעו כולם על חולית המחבלים, שהגיחה מאחת המנהרות שבעזה לעבר קיבוץ סופה, שבעוטף עזה. כל עם ישראל שמח והודה לקב"ה על הנס, אבל רק מעטים ידעו עד כמה גדול הנס הזה, ואיזו השגחה פרטית התגלתה אז. מדובר היה מנהרה שהתחילה בעזה, והסתיימה ב... שדות החיטה, שבהם שהו המשגיחים זמן כה רב. הסיבה לבחירתם של השדות ביעד מעודף למנהרות לא הייתה מפתיעה. המחבלים, שעקבו במשך זמן רב אחרי הנעשה באזור ועשו עבודת חפשי מדויקת, ידעו שבשדות צומחות חטים לגובה רב, חטים שיכולות לחפות ולטשטש. הם בוודאי קיוו שהחיטה הגבוהה הזו תסתיר אותם, לפחות, עד שהגיעו ליישוב עצמו, ואז כשגילו אותם, יהיה רח"ל מאוחר מדי, והם יצליחו לבצע את זממם. מה לעשות שיתדייהם? מקיבוץ סופה שכחו לעדכן אותם, שהיו אי אלו שינויים קלים בשדות הקיבוץ? איש לא סיפר למחבלים האוירים על העובדה הפשוטה, שהקמה הגבוהה, שאומנם יכלה להסתירם ולאפשר להם לנוע באין מפריע, נקצרה ואיננה עוד מקום. כך קרה, שבמקום לפגוש רוח מלטפת ושיבולים מוגונות ומסתירות, במקום לעשות את דרכם בתוך השיבולים הגבוהות, פגשו המחבלים אדמה ריקה מכל משהו שיכול להסתירם. אין ספק של שינוי כזה בתוכנית הם לא חלמו, וזה אפשר לתצפיתנים לזהותם מיד שגנחו מהמנהרה ולחסל את המחבלים שחדרו דרך המנהרה ללא שאף חייל ישראלי נפגע. מכל ניסיונות החדירה דרך המנהרות, שלדאבוננו חלקם נגמרו באבדות קשות בצד שלנו, היה זה הסיכול המוצלח ביותר תודות לנס שקרה. מחס. אותם העדויות המרגשות והמעיינות הייתה של אחד החקלאים במקום: "הפעם הראשונה שהחיטים שלו נקצרות לצורך מצות". הוא אמר, כשכל כולו הדיה, שיר ושבח. "עד היום לא היה צורך בחיטים שלי, והן נשלחו למאפיות הגדולות. הפעם הן נקצרו לצורך מצווה, וישומר מצווה לא ידע דבר רע", הוא ציטט, מלא התרגשות מהאמונה הגדולה שראה בעיניים. אכן, למשגיחים, לא נותר אלא להסכים עמו. "מצה שמורה", הם אמרו, "היא בודאי גם מצה ששומרת, הנה, הפעם שמרה עלינו המצה יותר מאשר אנתנו שמרנו עליה". אין ספק שמשירות נפש לדבר מצווה, כמו גם השמחה בקיומה, הן אלו שגרמו בס"ד לגילוי המוקדם של המחבלים, ולמניעת רצח נפשע של יהודים. ואתם, כשתאכלו בעוד פחות מחצי שנה מהמצות, וזכרו שיתכן שהמצות שלכם הן אלו ששמרו והגנו, הן אלו שהצילו את יהודי סופה מהאסון... ב. כתב אורחות צדיקים שער הגאווה... אבל העניין הזה הוא כמו שאמר הכתוב (משלי טו ז): "ברצות יי דרכי איש, גם אויביו ישלים אותו". וכך פירוש העניין: אם האדם לא יתהלך לפני בני אדם, ולא ישתדל למצוא חן בעיניהם בעשותו מעשיו הטובים, ואף על פי כן אוהבים אותו - זהו ראה גדולה שהקדוש ברוך הוא אוהב אותו.

פרשת ויצא [י] לא ידבר שום דיבור בבית הכסא אפילו דברי חול אך מותר לחזור דאינו מוציא אותיות מפיו: [לצורך הפסד ממון או חולי או להשיב לקריאה טלפונית יש לו על מה לסמוך אבל יקצר כמה שאפשר - ה"ע]

[יא] יזהר לקנח היטב, דצואה בפי הטבעת מעכבת התפלה, ועיקר הרחיצה במים, כמו שכתוב ומצואתו לא רוחץ, ולקנח בנייר אין נקי בזה:

[יב] אם הטיל מים או עשה צרכיו ושכח ולא בירך, תוך חצי שעה יברך, אם עבר יותר מחצי שעה לא יברך אשר יצר בשם ומלכות, [אפשר עד שעה וחומש ה"ע ואם הוצרך לנקביו תוך שבעים ושתיים דקות יברך רק אחר שיטיל מים שנית] ואם נתפסק אם בירך או לאו לא יברך בשם ומלכות, ויהרהר שם ומלכות בלבד, ואם הטיל מים או עשה צרכיו ב"פ בזה אחר זה לא יברך אלא רק פעם אחת

[יג] ברכת אשר יצר קודמת לברכה אחרונה על אוכל שהיא יותר תדירה [ברכת המזון וכן אם אכל עוגה וצריך לברך על המחיה קודמים לאשר יצר ואם חושש שמא ישכח יקדים אשר יצר]

[יד] אף על פי דמותה להרוג כינה באצבעות ימין, עם כל זה אסור לקנח באצבעות ימין מפני שקושר בהם תפילין אלא יקנח באצבעות שמאל כי שם אינו כורך תפילין ואם אצבעותיו ולכן יזהר שלא יקנח באצבעות שכוונת עליה שלש הכריכות והיא נקראת אמה, אלא באחרות, ואם אי אפשר לו בכך, אז יקנח גם בכל אצבעותיו, וגם הנשים יקנחו בשמאל ולא בימין מטעמים אחרים:

[טו] וכל אדם צריך להבין פירוש ברכת אשר יצר: [כל המברך אשר יצר בכונה סגולתו שלא יצטרך לרופא ולא לרפואותיו - סדר היום פרק כוונת ברכות]

[טז] אסור להרהר בדברי תורה בבית הכסא, ומבואות המטונפות, וכן בבית המרחץ הפנימי, והוא הדין דאסור להרהר בצרכי מצוה, הן בענין צדקה, הן בצרכי שבת, הן בצרכי סוכה ולולב ומצה וכיוצא, ויזהר במרחץ שלא יזכיר שם אדם הנקרא שלום [הליכות עולם - אדם ששמו שלום יכול לקרוא לו במרחץ ובמקום הצורך מותר להרהר בצרכי מצוה כגון צדקה אף על פי שאסור להרהר בדברי תורה], וכן לא יזכיר שם שבת, דשבת שמא דקב"ה וכן נקרא שלום

פרשת וישלח דיני תיקון חצות [א] לשנית הלילה אל ישן פחות משש שעות שאז יוצא ידי חובת בריאות גופו, ולא יותר על שמונה שעות שתזיק לו רגוי השינה, ואם יזדמן שפוחת משש שעות שינה לצורך מצוה וכו' יהיה בטוח שלא ינזק בריאות גופו, כגון ליל שישי וליל ערב ראש חודש וכן לילות של חודש אלול ועשרת ימי תשובה וכיוצא, יותר טוב שישן בלילה בחצי הראשון ולא בחצי השני, ויש בזה בריאות הגוף, וכן תיקון הנפש והעולמות, וגם הנשים, טוב שיננו בתחילת הלילה, ויקומו באשמורת הבוקר:

[ב] הקם בחצות לילה ולמד תורה וקשה לו להיות ניעור עד הבוקר, ישן שנית ושתדל לקום מעט קודם עמוד השחר לעסוק בתורה, לחבר הלילה עם היום בעסק התורה, וגם בערב יחבר היום והלילה בלימוד תורה

[ג] ירא שמים יקדים לבדוק נקביו קודם עלות השחר, כדי שלא יהיה בעלות השחר בחיבור הלילה והיום בבית הכסא, והניעור כל הלילה אם הוא מסופק בזמן עלות השחר, ברגעים שהוא מסופק בהם יאמר שירות ותשבחות [הליכות עולם - אם מסתפק בעלות השחר שישך ללמוד רגיל עד עלות השחר בודאי]:

[ד] זמן תיקון חצות הוא אחר י"ב שעות מחצות היום לפי הקבלה כשהחמה בראש כל אדם, והרב בית דוד ז"ל סבירא ליה דהנין החמה אינו כשנראה לנו ירחית כמה בארץ, אלא הוא שעה אחת קודם שתעלה השמש על הארץ, ברגד נהגו כסברת הבית דוד מחמת דוחק הציבור לגבי נטילת לולב ותפילה, אמנם עם כל זה בענין תיקון חצות אין עושים לפי הבית דוד" והמדקדק על עצמו להיות ניעור בנקודת חצות יזהר גם לפי סברת בית דוד ז"ל וכן המדקדק בעונה אחר חצות די לנהוג כסברת בית דוד, [ה"ע - דחה לגמרי את סברת הבית דוד]:

[ה] אין אומרים תיקון רחל, לא בימי העומר, ולא בעשרת ימי תשובה, ולא אחר המולד קודם ראש חודש ואף על פי שמתוודים בו ביום, ולא בבית האבל ובבית החתן, וגם היחיד בינו לבין עצמו לא יאמר תיקון רחל בבית החתן, מיהו בליל המילה היחיד יאמר בצנעא ובלחש, אבל אבי הבן עצמו לא יאמר דיום טוב שלו הוא: [וכן המוהל והסנדק ה"ע]

[ו] אין הנשים אומרים תיקון חצות [ה"ע - נשים יכולות לאמר תיקון חצות] גם בל יאמרו ותנ"ך בליל חג השבועות, אבל לימוד של משנה תורה ותהלים בליל הושענא רבא נהגו ללמוד בבית הבן איש חי:

[ז] תיקון לאה אין אומרים בליל שבת, ור"ה, וכפור, ופסח, שבועות, וסוכות, ושי"ע, ולא בחול המועד פסח, אבל בחול המועד של סוכות אומרים תיקון לאה:

[ח] אחר עמוד השחר לא יאמר תיקון חצות, לא תיקון רחל ולא לאה, [ה"ע - תיקון לאה בלבד יכול לומר לאחר עמוד השחר]

[ט] תיקון חצות עדיף מלעסוק בתורה וכן תיקון חצות עדיף על סליחות כשאין זמן לשניהם:

[י] כשיאמר תיקון חצות ישנה מקומו מתחילת תיקון רחל עד אחר שיאמר תיקון לאה, בכל מקום שאומר בין בביתו בין בביתו בין בבית הכנסת וקודם שיאמר תפילת אליהו זכור לטוב אז ישב במקומו העיקרי שרוצה ללמוד, וכשאומרים רק תיקון לאה אין צריך לשנות מקומו, והנותנים אפר במקום תפילין יניחו אותו עד גמר תיקון לאה: [יא] כשאומר תיקון חצות תשב בפתח סמוך למזוזה, וטוב שתהיה הדלת פתוחה אם אפשר, ויפרוש בגד על הקרקע, דאין לישב על הקרקע ממש, ותסיר מנעליך

ותכסה ראשך בגלימא, ותקח אפר מקלה ותשיב במקום הנחת תפילין ש"ר, ותכוף ראשך ותחבק פינד בקרקע ממש, ותכוון להקטער על שריפת התורה שעשית אפר, גם תכוון להקטער שבעה"ר משחרב בית המקדש, נמסרו סודות התורה ורזיה לחיצונים, כשתאמר על נהרות בבל תכוון לבכות על חרבן בית המקדש, ובמזמור לאסף תכוון לבכות על הריגת הצדיקים, וכשתאמר עד אנה בכיה בציון ומספד בירושלים, תקום תרחם ציון ותבנה חומות ירושלים, תכוין ציון כנגד רשל וירושלים כנגד לאה, ואחר כך תשב במקום העיקרי ותעסוק בתורה, רחל נוהגים לומר אחר תיקון לאה מזמור בשב"ה את שבת ציון ובקשת מלך רחמן רחם עלינו וכו' ויהא רעוא וכו', וכן נוהגים, בשנת השמיטה בארץ ישראל אין אומרים תיקון רחל, גם פסוק עד אנה בכיה בציון אין לאומר, כי בפסוק זה נרמזה רחל, וכן אין לאומר כל הימים שאין אומרים תיקון רחל, ואחר תיקון לאה להנהיג לומר פתיחת אליהו זכור לטוב, לסמוך עסק תורה לשמה לתיקון לאה: אסור להגות את השם ככתבו וגם אם יקראנו במילוי כזה יו"ד ה"א וא"ו ה"א, ולכן יאמר בפתח אליהו "מלגאו אליהו אות יו"ד אות ה"א אות ו"א אות ה"א, שמפסיק על ידי המילה "אות"

[יב] נהגו לומר המזמורים בקינה אבל לא יאמר בטעמיהם [יג] נוהגים לומר ודוי לפני תיקון חצות, ובאלול שאומרים ודוי בסליחות, לא יאמרו הוידי בתיקון חצות דהוי ככלב השב על קיאו כיון שהתוודה כבר בסליחות:

[יד] אם אחר תיקון חצות אומרים פסוקים יאמרו קדיש יהיה שלמא ואם אומרים פתח אליהו יאמרו "על ישראל

[טו] שויתיה ה' לנגדי תמיד, זה כלל גדול בתורה שלא יסיח האדם דעתו מפחד השי"ת ומחדר גאווה, שישים אל לבו תמיד שהוא יתברך מלא כל הארץ כבודו, לכך חייב להתנהג בדרכי הצניעות אפילו בחדר לבדו והדלת סגור שלא יעמוד ערום לגמרי, אלא בעת הצורך במרחץ וכיוצא, אבל כשמחליף שמלותיו לא יפשוט המכנסיים אלא עד שילבש החלוק, או יחליף המכנסיים בעוד שהחלוק הישן עליו, ואחר כך יחליף החלוק וזה האופן יותר נכון להקדים המכנסיים, ואל יאמר מי רואני ערום, כי יזכור שהשי"ת מלא כל הארץ כבודו והוא נוהר לכבוד השי"ת:

[טז] לא ילבוש ב' מלבושים ביחד דקשה לשכחה, גם יקדק בחלוקו ללבשו כדרכו, ואם לבש חלוקו הפוך ילבשו כראוי, ולא ילך בקומה זקופה, ואל ילך בגילוי הראש ויזהר שלא ישב גם כן בגילוי הראש אפילו רגע אם לא לעת הצורך ואפילו במרחץ בבית החיצון יכסה ראשו עד שיכנס לבית הפנימי ואסור להזכיר את השם בגילוי הראש, וכסוי בידו לא מועיל אבל רק יד חבירו מועיל:

[יז] כשרוחץ ידיו ירחץ ימין תחלה, וכשרוחץ כל גופו ירחץ בראשו תחלה, וכשלוש מלבושיו ילבש על ראשו תחלה, ואם ילבש בגד לראשו יפריע ללבוש את בגדו, ילבש הבגד תחילה ואחר כך ילבש בגד לראשו [יח] לא ילך יחף, ולא ילך בלי גרביים, בקיץ ובחורף, ובפרט בתפלה שנאמר על זה הכון לקראת א-לוקיך ישראל:

זוהר הקדוש השומר פיו זוכה לרוח הקודש

רבי יצחק פתח, (אסתרה) ויהי פיום השלישי ותלפש אקסתר מלכות וגו'. מגלת אקסתר ברוח הקדש נאמרה, ומשום זה פתובה בין הפתובים. ויהי פיום השלישי, שפילק פת הגוף, והרי קים ברוח בלא גוף, (כיון שצמה שלושה ימים) אז - ותלפש אקסתר מלכות. איזו מלכות? אם תאמר שכונת הפסוק ללבוש פבדו ונאמנו, הרי לא פדו נקרא. שלא כתוב בגדי מלכות אלא ותלפש אקסתר מלכות, שהתלפשה במלכות עליונה קדושה, ודאי לבשה רוח הקדש. מה הטעם זקתה למקום זה? משום שפמרה פיה שלא להראות דבר. זהו שכתוב (אסתרה ב) אין אקסתר מגדת מולדתה.

ולמדנו, כל מי ששומר פיו ולשונו, זוכה להתלבש ברוח הקדש. וכל מי שסוטה פיו לדבר רע, הרי ודאי אתו דבר רע עליו. (ואם לא), הרי נגעים או צרעת ששורפים נכחש עליו, והרי פרשוהו אשירי חלק הצדיקים בעולם הזה ובעולם הבא. ואף על גב שהם במקום אחר, בעולם אחר עליון, זכותם עומדת בעולם הזה לדורי דורות. ובשעה שישפאל חוזהים בתשובה לפני הקדוש ברוך הוא וגזרה נגזרת עליהם, אז קורא הקדוש ברוך הוא לצדיקים שעומדים לפניו למעלה ומודיע להם, והם מבטלים אותה וגזרה, וחס הקדוש ברוך הוא על ישפאל. אשירי הצדיקים, שעליהם כתוב (ישעיה נח) ונחף ה' תמיד וגו'.

סגולה להנצל מידי הישמעאלים

להקפיד שלא לדבר, לאחר שיוצא מבית הכסא עד שנוטל ידיו וכן ליטול ג' פעמים לסירוגין על ידיו בספר עיוני הלכות חלק ב עמוד שעב נכתב שהרבי מביאלא ביקש מהגה"צ רבי אלחנן הלפרין זצ"ל, גאב"ד רדומיטשלא, חסכמה לספרו, אמר לו הרב הלפרין, ששמע מחכמי הספרדים בירושלים שיש סגולה להנצל מרציחת הישמעאלים:

כל המקפיד שלא לדבר לאחר שיוצא מבית הכסא עד שנוטל ידיו וכן ליטול ג' פעמים לסירוגין על ידיו יינצל מהם. [מהישמעאלים]

הרב אונגנדר מספר לרבי מביאלה שלפני כעשור ראה את הסגולה זאת בספר "עיוני הלכות" ומאז מקפיד מאד בדבר זה הוא וכל משפחתו ותולה את הצלת בנו בדבר הזה בנו בפניו שהיה בב"ב לחובש שירד למטה במטרה לעזור והמחבל כיון אליו הנשק ולא הצליח לירות ברובה פשוט נס סופר כי הרה"צ רבי ישראל קאהן, בן האדמו"ר מתולדות אברהם יצחק, סיפר כי גם הוא מקפיד על הסגולה מחכמי הספרדים ולפני 22 שנה גם ניצל מערבי אכזרי שכיוון אליו סכין וניסה לדוקרו ובדרך נס ניצל. [אור השבת]

חייב אדם לעשות עיתים לתורה כל יום חוק בל יעבור כותב הרמב"ם חייב אדם לקבוע עיתים לתורה כל יום עני בין עשיר בין בעל אשה וילדים בין בעל יסורים, כל יהודי מחוייב בדבר, כותב השולחן ערוך ולא יבטלנו את קביעות העיתים לתורה אפילו סבור להרוג ממנו תורה קודם להכל אמר רבי יוחנן (תענית ט) מאי עשר תעשר עשר בשביל שתתעשר כל הרוצה לראות ברכה בממונו יקפיד על מעשר כספים לתת 01% מרווחיו ואזי יזכה לפרנסה בשפע וכפי שכותב טור ביורה דעה סימן רמז והרמ"א שם שהצדקה מעשרת זהו פסק הלכה שצדקה מעשרת לא סגולה אשרי המשיב לליבו דברי חז"ל אלו ואזי נוחל גם עולם הזה וגם עולם הבא

לתגובות הערות: שגיא 054-6868199

זמני ת"א:

פְּנִימַת הַשָּׁבֶת: 16:55

יְצִיאַת הַשָּׁבֶת: 17:54

ר"ת: 18:29

לקבלת העלון במייל-

שלחו הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

בס"ד עלון מס' 587 31.1.2023 - ט' שבט תשפ"ג

זוהו השעור לראש צדיקים ובוואו בו

פְּרִשְׁת - בְּשִׁלּוֹחַ - שִׁבְת שִׁירָה

תפילה זו אומנות, אין מילה אחרת - הרב אפרים שרבני שליט"א
(מחנה אפרים)

כותב רבינו המאירי (ב"ב קטז, ד"ה לעולם): "לעולם יהא לבו של האדם בטוח, שתפילה הנעשית כתיקנה מובטלת את הגזירה. ולכן מי שיש לו צער או חולה בתוך ביתו או אחד ממניני הצרות ילך אצל חכם וילמד ממנו דרכי התפילות" - רבינו המאירי, שהיה חי לפני כשבע מאות שנה מלמד אותנו, שכשיש לנו בחיים דברים שעדיין לא פתורים, לא צריך שום דבר, צריך רק מישהו שילמד אותנו להתפלל, שילמד אותנו איך לבקש, וכשנמצא אותנו, כל הסוגיא תיפתר.

היה מישהו שלא ישב בשילוב ידיים ועשה את זה. זה היה אברך יקר שלפני כמה שנים עבר צער גדול. הוא לקח בידו את ספר המאירי והלך אצל הגאון הגדול ר' ישראל יעקב פִּישֶׁר זצ"ל. הוא סיפר לרב שהוא בצרה ויגון, הראה לרב את דברי המאירי, וביקש מהרב שילמדהו דרכי תפילה. אמר לו הרב "אני אלמד אותך. לך לכותל המערבי ותשפוך שיח בבכי ובתחנונים לפני הקב"ה, אל תחסוך בבקשות ואל תחסוך דמעות, כל מה שיש לך על הלב תניח על השולחן, אבל הכל".

הלך האברך משם לכותל המערבי, ועמד שם זמן ארוך באמירת תהילים בדמעות בכל לבו ברגש רב ובתחנונים. לאחר מכן הוא חזר אל הרב ואמר לו עשיתי כאשר צוונתי. אמר לו הרב "אתה כבר יכול ללכת, תפילתך התקבלה". וכך היה. את זה אנחנו צריכים ללמוד, זה חסר לנו. לדעת להתפלל.

כותב החתם סופר (דרשות ח"ב עמ' שנה), שאם ירדו לך דמעות חמות מתוך הלב זהו סימן שתפילתך נתקבלה. אין כלי יותר חזק מזה בעולם. כל מי שיגיד לכם משהו אחר, כנראה שהוא עדיין לא השיג מה כוחן של הטיפות האלו.

יקירי! אני מאמין בתפילה יותר מהכל. אם יעבירו לפני שורה של אנשים וישאלו אותי מי מביניהם יצליח? אני מיד אשאל מי כאן יודע להתפלל, מי כאן יודע להוריד דמעות חמות. האיש הזה יצליח, אני חותם עליו ערבות של מיליונים.

באים אצלי אנשים "הרב יש בעיה כזאת, הרב יש בעיה כזאת", אני אומר להם אתם מבזבזים אצלי זמן, הייתם חוסכים את זה בכמה דקות בקבר רחל, בכותל, או אפילו בבית כנסת באיזו פינה, למה אתה מחפשים סוג ב', כשיש לכם סוג א'? תתפללו, תשמעו לי, תתפללו ותחזרו ותתפללו. לא יהיה חסר לכם כלום. בהבטחה.

מסופר על רבנו החפץ חיים, שכשבתו פייגא חלתה, הבהילוה בעצם יום שבת קודש לבית החולים בוילנא. בעלה, חתנו של הרב סיפר "הייתי מבולבל ושבור לגמרי מהמצב שהתרגש עלינו בפתע פתאום, אולם חמי החפץ חיים זצ"ל התנהג באופן רגוע שהובהלה לבית החולים".

"לא יכולתי להתאפק, נכנסתי אליו ואמרתי "רבינו, רבינו, פייגא בבית חולים, פייגא בסכנה, הרב יעשה משהו". "אני יודע", נענה בשקט ובשלווה, "כבר עשיתי מה שצריך לעשות, את הדמעות שהייתי צריך להוריד אני כבר הורדתי, אל תדאג, פייגא תחזור הביתה". זה בעל תפילה. השקט שלו, הבטחון, "את הדמעות שהייתי צריך להוריד אני כבר הורדתי", הוא היה אומן, אומן בתפילה. פייגא כמובן חזרה הביתה.

אם אתה עצוב או מיואש, זה אומר שאתה לא מאמין שיש לקב"ה פתרונות בשבילך, או שהוא לא יכול לפתור לך את הבעיות. כנראה שהדאגה גרמה לך לשכוח שאתה מדבר עם מישהו שבידיו הפתרונות לכל הבעיות בעולם, כמובן רק אם הוא רוצה. אך זכור לך, אם אתה תדבר הוא ירצה. אם אתה תדבר כמו שצריך הוא גם ימצא לך פתרון.

אין לב שהוא לא שומע, ואין לב שהוא לא מאזין לו, רק בתנאי שזה יהיה מכל הלב. כך אמרו חז"ל "שִׁפְכֵי כַּפַּיִם לַבַּיִת" – אין תפלתו של אדם נשמעת אלא אם כן משים את לבו כמים.

ב-יד' באייר חל יום ההילולא של ר' מאיר בעל הנס בטבריה. מתפללי בית הכנסת ליוצאי בוכרה בנוה יעקב בירושלים נסעו לטיול במקומות הקדושים. סיפר אחר מהנוסעים, "התפללנו אצל ר' מאיר בעל הנס ומשם נסענו לכפר חקוק לקבר חבקוק הנביא. במבנה הקבר יושב לו יהודי שמטפח את המקום ונמצא שם כל היום. הוא עזר לנו להדליק נרות ועוד.

לאחר התפילה הצעתי לכולם לשבת בסככה ליד חלקת הקבר ולאכול ארוחת צהריים, אך הנוסעים טענו שעוד עשרים וחמש דקות נגיע למירון ושם נאכל ארוחת צהריים ליד קבר הרשב"י. המשכנו למירון ואז הופתענו ממטר סוחף וברד כבד שניתך על מירון. לא רצינו לאכול בתוך ציון הרשב"י ובחוף ירד גשם זלעפות, ולאחר דין ודברים אחד הנוסעים הציע שנחזור שוב לכפר חקוק ושם נאכל, באותה הסככה. היו כמובן אפשרויות רבות לאכול באזור, אך כולם הסכימו שנשוב שוב על עקבותינו לכפר חקוק.

שבנו לכפר חקוק. היהודי שישב ליד הציון שמח לראותינו שוב. ערכנו סעודה כיד המלך והזמנו גם את אותו היהודי שיושב בקבר להצטרף אלינו. ישבנו וסעדנו את ליבנו דיברנו דברי תורה שרנו שירי קודש ופנינו לברך ברכת המזון. לפתע עמד אותו יהודי וביקש להתנצל בפנינו. "על מה להתנצל?" תמהנו. והוא הסביר: "מהבוקר לא טעמתי כלום. כשהגעתי לכאן בצהריים שמחתי שמחה גדולה כי ידעתי שתזמינו אותי לאכול אתכם.

אך כל כך התאכזבתי לשמוע שהחלטתם להמשיך בדרככם ולא לאכול כאן. הייתי רעב מאוד. נכנסתי לציון הקדוש ונשאתי תחינה לבורא עולם שיחזיר אתכם הנה לארוחת צהריים, כי אני רעב, ממש זעיקתי מהרעב שלי, והנה חזרתם. אז סליחה שגרמתי לכם לחזור."

אולי המעשה הזה גרם לכם ב"ה לחייך, אבל עם כל החיוך אי אפשר שלא להתפעל כמה קרוב ה' לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו 'באמת'. גם אם אתה רעב ואתה מבקש דבר שנראה קצת שולי כמו ארוחת צהריים, אם זה מתוך עומק הלב, אוטובוס שלם עם חמישים איש יעשה סיבוב ויחזור אליך!

'קרוב ה' לכל קוראיו' אם זה מעומק הלב, אין לזה מעצורים, זה יכול להגיע לכל מקום. כבר אמר החזון איש מי שידוע לבקש נעיליים לעולם לא ילך יחף. יש לכל אחד מאתנו בקשות ומשאלות לב שעדיין לא נפתרו, אני כמעט בטוח שזה שמשום שלא ביקשנו או שלא ביקשנו כמו שצריך. אני באתי רק בשביל להגיד לכם וגם לעצמי, תבקשו, תעתירו, יהיה לכם. באמת יהיה לכם.

אסיים במה שסיפר הרב ח.ע.פ. ממקסיקו, נכדו חביבו של הגאון הרב מיכאל פרץ מחשובי הרבנים במקסיקו:

"לפני חודש אני מקבל טלפון מיהודי בן שישים. אני מזהה את הקול שלו, ואחרי שהוא אומר לי מי הוא ומה שמו אני נזכר שראיתי אותו אי פעם. שום קשר מיוחד לא היה לי אתו, עד אותה שיחה שהוא אמר לי "אני רוצה להזמין אותך לסעודת הודיה, בבקשה אל תסרב לי".

כמוכן שלאחר בקשה כזו נעניתי לבקשתו, למרות שלא היה ברור לי מדוע דווקא אני נבחרתי להשתתף בסעודה שלו. "על מה ההודאה?" שאלתי. "עברתי קורונה. חודש שלם הייתי מורדם ומורנשם בין מוות לחיים. חשוב לי מאוד שתגיע". לא הייתי היחיד שקיבל טלפון כזה. בסעודה נכחו שמונה עשר איש חלקם הכירו את המחלים יותר וחלקם פחות. כולנו תמהנו מדוע הוא הזמין דווקא אותנו. אבל הוא לא השאיר אותנו במתח זמן רב מדי.

האיש פתח בדבריו: "כששכבתי מורדם ראיתי איך אני עולה לשמים, ופתאום אני רואה את אמא שלי שכבר נפטרה. היא אומרת לי "מה אתה מחפש כאן? תרד למטה!". "אני רוצה לרדת", אני אומר לה "אבל אני לא יכול". "תסתכל עכשיו למטה היא אומרת לי ותראה שאתה יכול". אני מסתכל למטה ומה אני רואה? אני רואה את כולכם. כל האנשים שנמצאים כאן בסעודה. אתם מחזיקים ספר תהילים ומתפללים עלי וסוחבים אותי כלפי מטה.

חזרתי לעולם הזה בזכותכם. והוא שאל אחד אחד מאתנו, נכון קראת עלי תהילים? נכון גם אתה? כולם בחדר היו המומים. איך הוא ידע? אכן כולנו קראנו עליו תהילים. "על זה באתי להגיד לכם תודה, על התהילים שקראתם עלי".

כשהוא אמר זאת עבר לי רעד בכל הגוף. לא חלמתי איזה כוח יש לתהילים שאני אומר. בסך הכל נתנו לי את השם של היהודי הזה. אמרו לי שהוא במצב קשה לקחתי ספר תהילים ואמרתי פרק אחד, רק פרק אחד. ואז הזכרתי את השם שלו. עם הפרק ה'קטן' הזה סחיבתו אותו בחזרה לכאן, לארץ החיים. אני ועוד שבע עשרה איש כמוני. היום אני יודע ומבין יותר מה תפילה ואפילו פרק תהילים אחד עושה. שבת שלום עם ישראל! אפרים שרבני.

אַחֲלֵק שְׁלַל (טו,ט)

הרה"ח הנודע רבי יעקב הלפרין זצ"ל מבני ברק נתייתם מהוריו בעודו ילד קטן. הוא לא זכה לקיים מצוות כיבוד אב ואם כראוי, אך השתוקק מאוד לזכות במצווה יקרה זו. פעם פגש איזה רב מתל אביב, והרב התאונן לפניו שהוריו עלו לאחרונה מפולין בחוסר כול, ואין להם כסף כדי מחייתם. הוא עצמו אין בידו לפרנסם, והוא מצטער מאוד על כך.

שאלו רבי יעקב: "כמה עולה שכר מחייתם לחודש?" נקב הלה בסכום מסויים. אמר לו רבי יעקב שהוא מוכן לכלכלם מידי חודש בחודשו, בתנאי שייתן לו במתנה את השכר של מצוות כיבוד אב ואם, כדי שזה יזקף לזכותו. כששמע אותו רב את בקשתו ותנאו, אמר לו שזוהי שאלה קשה והוא צריך להתיישב בדבר, ויודיעו כשתהיה לו תשובה ברורה על כך.

הרב נכנס אצל מרן הגה"ק בעל החזון איש זי"ע, שטח לפניו את כל העניין ושאל אותו אם מותר לו לוותר על שכר המצווה של כיבוד אב ואם ולתיתו במתנה לרבי יעקב כדי שהוריו יוכלו להתכלכל בכבוד. כששמע החזון איש את שאלתו, שאל אותו בפליאה עצומה: "מה? אתה דואג על השכר של המצווה!?"

בשביל ההורים צריכים לעשות הכול, ואפילו להיכנס לגהינום!... החזון איש נשתהה קמעה, ואחר המשיך ואמר לו בבת שחוק: "אל תדאג! לקב"ה יש מספיק שכר לשניכם..." (לקראת שבת)

וַיִּשֶׂם אֶת הַיַּם לְחַרְבָּה (יד,כא)

עני אחד שאכל אצל בעל הבית, אכל ושתה הרבה מאוד, לבסוף נטל כוס יין וטבל בה פרוסת חלה רכה שספגה את כל היין ואכל אותה, וכן כוס שניה ושלישית. חרה הדבר לבעל הבית, אבל לא רצה לפגוע בעני ולכן אמר לו ברמז: "למה משה היה צריך לעשות נס ליבש את הים, יכול היה לצוות על בני ישראל שיטבלו חלה וממילא יתייבש הים". השיב העני בחיך פקחי: "כנראה שכבודו שזה היה בפסח..." ('שבת טיש').

זכות דברי התורה בעלון יעמדו:

בע"ה זיווג הגון: עוז בן מרים, נועה בת יעל, קרן בת רחל, עדן שירה בת גילה. לזרע בר קיימא: רווית רבקה בת אורלי, מוריה בת אורנה, מורן בת רותי. לפרנסה טובה: שגי'א בן מרים, מורן בת רותי, לירון בן פנינה. לרפואה שלמה: מרים בת ציפורה, ציפורה בת מרים, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה, שי בן רחל, יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן יפה, אילן בן מסעודה, יוסי בן ציפורה, יוסף בן ציפורה, עזיזה בת שוליקה, שולה בת עזיזה.

לעילוי נשמת: ציפורה בת מורוור ז"ל, אביגיל בת מרים ז"ל, אהרון רפאל בן רבקה ז"ל, בנימין בן סולי ז"ל, חביב בן סולי ז"ל, בתיה בת סולי ז"ל, גבריאל בן מורוור ז"ל, מיכאל בן מורוור ז"ל, רחמים בן מורוור ז"ל, יחזקאל בן יהודית ז"ל, דבורה בת טובה ז"ל, ישראל בן חנה ז"ל, דבורה בת מרים ז"ל. ארז בן חיה ז"ל, יוסף מיכאלשוילי בן רפאל ז"ל, חנה בת שמחה ז"ל, דוד אמנו בן מזולה ז"ל, משה בן שושנה ז"ל, שרה רוסיקו מנשרוב בת תמרה ז"ל, זקלין לוי בת מסעודה ז"ל, יוסף בעדאש בן נוארה ז"ל, ירושה בת רות ז"ל, זהרה ואסתר ושמחה ומכלוף בר חנינה למשפחת בן שבת ז"ל, אברהם בן חנה וזבולון הכהן ז"ל, אסתר בת מרים ז"ל, רות בת יוכבד ז"ל, אליעזר בן אסתר ז"ל.

בְּשִׁלַח שבת שירה ט"ו בשבט

בעלון זה נעסוק בתוכן שיעור מס' 718 במדרשת "כרינה יקצור", מיסודו של מו"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל השיעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, השבוע יתקיים השיעור ביום ד' בשעה 19:00. השיעור מועבר גם בזום, מספר הפגישה: 977999777, סיסמת כניסה: 777.

עלון מס' 608 שנה י"ג העלון מוקדש לע"נ הרה"ג יעקב אדלשטיין זצ"ל ח' שבט תשפ"ג

999 ה'תשפ"ג

בְּשִׁלַח - תוכן ענייני הפרשה

- א. יציאת בני ישראל ממצרים, והליכתם במדבר על פי ה' - עמוד הענן - ביום ועמוד האש - בלילה.
- ב. קריעת ים סוף:
 - א. ציווי ה' שבני ישראל ישובו ויחנו לפני פי החירות.
 - ב. המצרים רודפים אחרי בני ישראל וקרבים אליהם - עם ישראל מפחד ומשה מתפלל, ומחזקם לבטוח בה' (יד, א-ז).
 - ג. ה' אמר למשה שבני ישראל ילכו בתוך הים (יד, טו-יח).
 - ד. ים סוף נבקע לשניים ובני ישראל עוברים בשלום בתוכו והמצרים רצים על החול הרוותח בתוך הים, המים מכים בהם והם טובעים ביים.
 - ה. "אֲזַיְשִׁיר מִשֶּׁה" - שירת הים: שירת ההודיה לה' (טו, א-כא).
- ג. קורות בני ישראל בדרכם מים סוף:
 - א. במרה: נס המתקת המים המרים בעץ מר, וקבלת חוקי ה'.
 - ב. פרשת המן והשלו - בטחון בה', וקדושת השבת וכבודה.
 - ג. נס הוצאת המים מן הסלע (יז, א-ז).
 - ד. מלחמת עמלק - תפילת משה, ויהושע נלחם, ושבועת ה' על מחייתו של עמלק לעתיד לבא.

"וַיְהִי בְשִׁלַח פְּרַעַה אֶת הָעָם..." (יג, יז)

ביאר הצדיק בעל הזרע שמשון' זצ"ל, כוונת התורה באומרה: "בְּשִׁלַח פְּרַעַה אֶת הָעָם" ללמדנו שפרעה מלך מצרים בכבודו ובעצמו ליווה את בני ישראל בצאתם ממצרים. ומדוע הטריח פרעה את עצמו ללוות את בני ישראל? אין זאת אלא כי רצה להראות בזה, שאף על פי ששלח אותם מארצו, למרות כל זאת עדיין אינו מתייאש מהם להיות לו לעבדים! ולכן, כאשר שמע פרעה שבני ישראל נבוכים ומבולבלים במדבר, מיד פנה לרדוף אחריהם על מנת להחזירם אליו להיות לו לעבדים, וצעד זה מורה כאלף עדים שפרעה לא התייאש כלל וכלל, ואף שקיבל עשר מכות קשות וכואבות עדיין ניסה בכל דרך להשיב אליו את בני ישראל שיהיו לו לעבדים.

ומעשה בצדיק רבי לוי יצחק מברדיטשוב, שראה גנב יהודי שנתפס בעת גניבתו. ניגש אליו הצדיק והעיר לו שיחדל ממעשיו הרעים, שהרי רק בושה נגרמת לו... אך הלה השיב ואמר: "רבי, אינני מתייאש! הפעם נתפסתי, אבל לבסוף אצליח"...

והדברים מרעישים! כי אם פרעה המשיך בעקשנות לנסות לשעבד את בני ישראל בחזרה בכל דרך, וגם אותו הגנב ממשיך בעקשנות עד שהוא 'יצליח' בגנבתו, כמה אנו צריכים ללמוד ממנו לענייני הקדושה ועבודת ה', שהרי גדולה מידה טובה ממידת פורענות! ואם כן, כמה צריכים אנו להיות נחושים ועקשנים כנגד היצר הרע, המפריע לנו בכל דרך, ואל לנו להתייאש או להישבר חלילה, אלא מחובתנו להשיב מלחמה כנגדו, ובוודאי לבסוף יצליח העקשן וינצח.

שבת שלום

בשבת שקוראים בתורה פרשת בשלח נקראת "שבת שירה", על שם שירת הים שאמרו בני ישראל לאחר קריעת ים סוף. לפני שנבקע הים ע"י משה רבינו ע"ה כתוב (יד, טו): "דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיְסַעְרוּ!"

כתוב בגמרא (סוטה לו:): תניא, היה רבי מאיר אומר, כשעמדו ישראל על הים היו שבטים מתנצחים זה עם זה, זה אומר אני יורד תחילה לים וזה אומר אני יורד תחילה לים. קפץ שבטו של בנימין וירד לים תחילה, שנאמר: "שָׁם בְּנִימִן צָעִיר דָּדָם" (תהלים סח, כח), אל תקרי "דָּדָם" אלא רַדְּ יָם... באותה שעה היה משה מאריך בתפילה. אמר לו הקב"ה: בניי טובעים בים ואתה מאריך בתפילה לפניי? אמר לפניו: ריבוננו של עולם, ומה בידי לעשות? אמר לו: "דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיְסַעְרוּ, וְאַתָּה הָרַם אֶת מִטְּךָ וְנָטָה אֶת יָדְךָ עַל הַיָּם וַיִּבְקָעֵהוּ, וַיָּבֹאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ הַיָּם בַּיַּבֵּשָׁה" (שמות יד, טו-טז).

פירש המהרש"א, ששבט בנימין האמין בדבר ה' ביד משה: "דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיְסַעְרוּ". אין להם אלא ליסע, שאין הים עומד בפניהם (רש"י). ושאר השבטים, שלא בטחו בציווי זה ויראו לנפשם לירד לים, נזקקו להרמת המטה, לנטיית היד ולבקיעת הים כדי לעבור בו. והעניין, שידוע מה שכתב ה"נועם אלימלך" (פרשת בהה) בשם אהיו רבי זושא מאניפולי זצ"ל בביאור הכתוב (ויקרא כה, יט): "וַיִּנְתְּנָה הָאָרֶץ פְּרִיָּה וְאֶכְלָתָם לְשִׁבְעַת יָמִים וַיִּשְׁבְּתָם לְבָטַח עֲלֶיהָ", שלא תדאגו משנת בצורת (רש"י). והיינו שכאשר בוטחים ולא דואגים, מובטח השפע. וכאשר דואגים ולא בוטחים, יש צורך בציווי מיוחד כדי להוריד את השפע. וכך אירע גם כאן. בני שבט בנימין בטחו וירדו לים, והים לא עמד בפניהם. שאר השבטים, שהיססו, הוצרכו לציווי מיוחד לבקיעתו.

אומר שלמה המלך ע"ה (משלי י, ט): "הוֹלֵךְ בְּתָם יִלְךָ בְּטַח". הבוטח בשם מידה טובה גדולה היא מאוד, וצריך האדם תיקון גדול טרם יבוא בעמק הביטחון. הבוטח בשם מזומן לקבל חסד, כדכתיב (תהלים לב, י): "וְהַבּוֹטֵחַ בַּה' חֲסֹד יְסֻבְּבֵנּוּ".

שלימות הבטחון הוא כפי שהיה אצל חזקיהו המלך (עייני איכה רבה ד, טו) שסנחריב הקיף את ירושלים באלפי אלפי חיילים, ובדרך הטבע לא היה שום סיכוי, ולו הקלוש ביותר, להינצל. ואז אמר חזקיהו אל ה' שאין לו כח לעשות מאומה, אלא "אני ישן על מטתי" והוא בטוח בביטחון גמור בה' כי יביא את הישועה. שזוהי לכאורה דרגת הבטחון הגבוה שאינו עושה מאומה כי הוא סמוך ובטוח לגמרי על ה'.

על זה אומר דוד המלך ע"ה (תהלים לו, ה): "גוֹל עַל הַיָּם דֶּרֶךְ וּבָטַח עָלָיו וְהוּא יַעֲשֶׂה", דהיינו תשים את כל רצונותיך (בניי חיי ומזוני) ומהווייך על השם יתברך אז השם ימציא לך כבר את הישועה.

והנה, שלוש פעמים ביום בתפילת שמונה עשרה אנחנו מתפללים: "וַיִּתֵּן שֶׁכֶר טוֹב לְכָל הַבּוֹטְחִים בְּשִׁמְךָ בְּאַמְתּוֹ וְשִׁים חֻלְקֵנוּ עִמָּהֶם". ובסוף ברכת המזון אנו חותמים: "בְּרוּךְ הַגֹּבֵר אֲשֶׁר יִבְטַח בַּה' וְהָיָה ה' מִבְּטַחוֹ" (ירמיהו יז, ז).

מכאן, כשיש ציווי מאת ה' - "ויסערו", מקיימים בלי פקפוק.

“וְאַתָּה הָרַם אֶת מִטְנְךָ וְנָטַה אֶת יָדְךָ עַל הַיָּם וּבִקְעָהוּ...” (יד, טז) – יהלום של בחור – סיפור

אומרת הגמרא (סוטה ב.): “אמר רבה בר בר חנה אמר ר’ יוחנן: וקשין [וברשי: לפני המקום] לזווגן כקריעת ים סוף, שנאמר (תהלים סח, ז): ‘אֲלֵקִים מוֹשִׁיב יַחֲדָיִם בְּיָתֶהּ מוֹצִיא אֲסִירִים בְּפוֹשְׁרוֹת’.”

אומר המדרש (תנחומא כי תשא ה): “מטרונה שאלה את ר’ יוסי: ‘לכמה ימים ברא הקדוש ברוך הוא את עולמו?’ אמר לה: ‘לששת ימים.’ ‘מאותה שעה מהו עסוק?’ - אמר לה: ‘יושב הוא ומזווג זיווגים איש לאשה ואשה לאיש.’ אמרה לו: ‘אם הדבר קשה, יכולה אני לעשותו.’ הלכה וזיווגה ונתנה זו לזה וזה לזו. לאחר ימים הלכו אותם המזווגים והכו זה את זה וזו את זה, וזו אומרת איני נוטלת זה וזה אומר איני נוטל זה. אמר לה: אם הדבר קל בעיניך, קשה הוא לפני הקב”ה כקריעת ים סוף...”

הרב אפרים שרבי שליט”א מספר על בחור צעיר שעבד בבורסה ליהלומים בתור שליח של אחד מן הסוחרים בבניין. בתפקידו נדרש הבחור לעבור במשך היום בין המשרדים השונים בבניין כדי למלא את המשימות המוטלות עליו.

באחד מן הימים היה הבחור באחת מן השליחויות שאליהן נשלח, ולפתע שם לב שעל הרצפה מונח יהלום נוצץ.

הבחור הרים את היהלום והניח אותו בכיסו. הוא ניגש ליהלומן ותיק ומוכר בבניין, הניח את היהלום בידו ושאל מהו ערכו. היהלומן בחן את היהלום ולאחר כמה דקות אמר לבחור הצעיר: “תקשיב, בחור צעיר. גם אם תעבוד בעבודתך שלושים שנה לא תרוויח את הסכום שהיהלום הזה שווה.” הבחור התרגש והודה ליהלומן.

הבחור הצעיר, שבאותה תקופה התחזק באמונה ואף שמע ולמד שיעורי אמונה, החליט שכל הפרנסה המיועדת לאדם מגיעה עד אליו, וממון שמרוויחים מגיע רק בהיתר ולא באיסור. ישנן הלכות של השבת אבידה, והוא החליט ליישם אותן. וכך אכן עשה. הוא תלה מודעות על יהלום שנמצא בבניין, ולאחר שעות אחדות התקשר אליו אחד מן היהלומנים ואמר שהאבן היקרה והנדירה שייכת לו.

הבחור הצעיר נפגש עם היהלומן והחל לשאול על סימנים המאפיינים את האבן. לאחר שהיהלומן ענה על כל השאלות, הבחור נתן לו את האבן היקרה.

היהלומן נפעם מהתנהגותו של הבחור ואמר שאם דבר כזה היה קורה לו, לא בטוח שהוא היה עומד בניסיון ומחזיר את האבן. הוא הישיר את מבטו אל הבחור הצעיר ואמר: “אני מחפש עוזר אישי ונאמן, ואני מבקש שאתה תהיה העוזר שלי. תרוויח משכורת יפה, תהיה לבוש יפה, והכי חשוב - תעבוד אצלי בנאמנות המאפיינת אותך.”

הבחור הצעיר עבד בנאמנות במשרדו של היהלומן, ובמהלך עבודתו נתקל באין ספור נסיונות של נאמנות למעסיקו, אך באף אחד מהם לא נכשל.

והנה, כעבור שלוש שנים שאל היהלומן את הבחור הצעיר אם הוא מוכן להשתדך עם בתו, והבחור השיב בחיוב.

לאחר כמה חודשים נערכה בבני ברק חתונה מפוארת של הבחור הצעיר עם בתו של היהלומן. היהלומן אמר לחתנו הטרי: “ראה כמה הנאמנות משתלמת, אם היית לוקח את היהלום לפני שלוש שנים היית זוכה בסכום כסף לא מבוטל, אבל זהו כסף שלא שייך לך. כעת, כשאתה נשוי לבתי, כל היהלומים שייכים גם לך, והחשוב ביותר - הכול בהיתר.”

“וְאַתָּה הָרַם אֶת מִטְנְךָ וְנָטַה אֶת יָדְךָ עַל הַיָּם וּבִקְעָהוּ וַיָּבֵאוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּתוֹךְ הַיָּם בַּיַּבֵּשָׁה” (יד, טז) – חכמת היהודי – סיפור

היה זה בזמנים שאסור ליהודי לדרוך על אדמת ספרד (אחרי גירוש ספרד). יהודי תלמיד חכם נתפס שם על ידי כומר, וזה האחרון אמר לו כך: “בעצם אתה חייב מיתה כיוון שעברת על החוק, אלא שאני רואה שאתה דומה לי ‘שתי טיפות מים’ ועל כן אני אקל עליך בעונש ואתן לך ‘רק’ מאסר עולם עם לחם צר ומים לחץ”... וכך הווה.

הוכנס היהודי לתוך צינוק והכומר כל ערב בא לתת לו ארוחה דלה ומים במשורה.

יום אחד, האפיפיור אסף את כל הכמרים ואמר להם, אני משקיע בכם מיליונים ואני רוצה לראות אם זה מצדיק את ההשקעה! אני אשאל אתכם שלוש שאלות ונראה מי ידע את התשובה, והיה אם לא תדעו - עונש חמור מחכה לכם! שאלה ראשונה: “מתי קרה שתרנגול עשה קוקוריקו וכל העולם שמע את זה?”

שאלה שניה: “היכן נמצא מקום שהירח האיר עליו רק פעם אחת בהסטוריה?”

שאלה שלישית: “מה אני חושב עכשיו?”

“יש לכם שלושה ימים לחשוב על תשובות!” אמר והלך. לקראת ערב, הכומר בא לתת ליהודי את הלחם והיהודי פונה לכומר ואומר: “אתה לא נראה טוב היום, למה נפלו פניך?!”

ענה לו הכומר: “האפיפיור שלנו השתגע לגמרי הוא רוצה להרוג את כולנו!”

“מה קרה? על מה ולמה?!” שאל היהודי. והכומר סיפר לו על שלוש השאלות המוזרות תוך כדי שהוא חותם את השיחה בזעם: “האפיפיור הזה נהיה חולה ירח קוקוריקו”... אמר היהודי לכומר: “הרי אני ואתה מאוד דומים, נכון? יפה. בעוד שלושה ימים תתן לי את הבגדים שלך ואני אלך לאפיפיור במקומך ואענה על שאלותיו.”

והנה, אחרי שלושה ימים ניגש היהודי כשהוא לבוש בבגדי הכומר, ביחד עם כל הכמרים - לאפיפיור.

האפיפיור שאל את קבוצת הכמרים: “האם יש למישהו תשובות לשאלות?” דממה שררה במקום.

האפיפיור החל לשאול אחד אחד, יש לך תשובה? לא! ואתה? לא! עד שהגיע ליהודי המחופש, היהודי אמר לו אתה תשאל את השאלות ואני אענה לך תשובות.

והאפיפיור החל עם השאלה הראשונה: “מתי קרה שתרנגול עשה קוקוריקו וכל באי עולם שמעו את זה?”...?

ענה היהודי: “התשובה פשוטה והיא נמצאת בספר בראשית, בתיבת נח כאשר התרנגול עשה קוקוריקו כל באי העולם שמעו את זה. שהרי רק הם היו בעולם.”

אמר האפיפיור: “כל הכבוד, הפתעת אותי!”

שאלה שניה: “היכן יש מקום בעולם שרק פעם אחת בהסטוריה הירח האיר שם?”...?

ענה היהודי: “התשובה לשאלתך כתובה בספר שמות. בקריעת ים סוף המים נקרעו לשניים ונוצרה יבשה ובאותו זמן היה לילה, והירח האיר על קרקעית הים, ולמחרת חזרו המים למקומם, נמצא שבאותו מקום רק פעם אחת האיר הירח.”

אמר האפיפיור בתדהמה: “תשובה מצוינת, נפלא! ומה עם השאלה השלישית?”

אמר היהודי: “כבודו יחזור עליה”. והאפיפיור שאל: “מה אני חושב עכשיו? ענה היהודי: “בטח אתה חושב שזה שעונה לך את התשובות הוא כומר, הא?!”...?

צמיחה לאחר ריקבון

כשייקח אדם פרי ויתבונן על דרך התהוותו, הנה לוקחים את גרעין הפרי וטומנים אותו באדמה עד שיירקב, ורק משנרקב והרי הוא כ"אין" - רק אז נמשך אליו לח הצמיחה והוא נובט, ובהמשך יעשה אילן ויוציא פירות. ה"יש" נוצר רק אחרי ה"אין". כן הוא האדם: כל זמן שמחשיב הוא את עצמו ל"יש" - אינו האדם השלם. רק אם מחזיק את עצמו ל"אין" - אז יתעלה לתואר האדם הנעלה ויהיה אילן גדול המניב פירות.

[הרה"ק מטשורטקוב]

לא לאבד תקווה

ידוע שגם כשנראה שעץ השדה מתייבש מחוסר מים וכיוצא בזה, עדיין ניתן להיטיב את גדילתו בטיפול מסור ועקבי ולגרום לו לשוב לפרוח ולבלב. כמו כן האדם - אין להתייאש בעת משבר, ואפילו המשבר קשה ביותר, שכן בסייעתא דשמיא בזכות טיפול אוהב ומסור יעבור המשבר, והאדם ישוב לפרוח ולשגשג.

[הרבי מספינקא]

נמשלו ישראל לגפן

מאי גפן? דא פּנָסַת יִשְׂרָאֵל, כְּמָה דְאֵת אָמֵר (תהילים פ, ט): "גִּפֶּן מִמִּצְרַיִם תִּסְיַע".

[זוהר ויחי רלה, א]

מה הגפן חיה ונשענת על עצים מתים (יבשים), כך ישראל חיים וקיימים ונשענים על המתים - אלו האבות.

[מדרש שמות רבה, כי תשא]

מה הגפן הזו יש בה ענבים וצימוקים, כך ישראל יש בהם בעלי מקרא, בעלי משנה, בעלי תלמוד, בעלי אגדה.

[מדרש ויקרא רבה, בחוקותי]

מה גפן זו יש בה יין וחומץ, זה טעון ברכה וזה טעון ברכה, כך ישראל חייבים לברך על הטובה ועל הרעה. על הטובה "ברוך הטוב והמיטיב", ועל הרעה "ברוך דיין האמת". [שם]

"וַיְהִי בְשִׁלַּח פְּרַעֲה אֶת הָעָם וְלֹא נָחֵם" (יג, יז)

הקשה מרן רבנו ה'אור החיים' הקדוש זיע"א: כלל בידינו כי תיבת "וַיְהִי" היא לשון צער ותוגה (ע"פ מסכת מגילה).

ואם כן, צריך להבין: מדוע התורה הקדושה פתחה במילה זו את תיאור יציאת בני ישראל ממצרים? והלא זמן יציאתם של בני ישראל ממצרים היה רגע משמח ביותר, ומדוע נאמרה בו מילת "וַיְהִי", הרומזת לתוגה ולצער?

אלא השיב רבנו: אומנם היו אלה רגעים של אושר ושמחה עצומים, אך הם היו מהולים בצער, מפני שהקב"ה רצה להוציא את בני ישראל ממצרים להיות לו לעם סגולה ולממלכת כוהנים, אלא שפרעה שלח עימם ערב רב של גויים שהתלוו אליהם ועלו עימם ממצרים, שנאמר: "וַיְהִי בְשִׁלַּח פְּרַעֲה אֶת הָעָם", וידוע כי כאשר נאמר "הָעָם" ולא נאמר באיזה עם מדובר, הכוונה היא לאנשי הערב רב.

דבר זה גרם צער גדול לה' יתברך, ומדוע? מפני שהקב"ה רצה שעם ישראל יהיו לבדם, בבחינת "הֵן עָם לְבָדָד יִשְׁפֹּן וּבְגוֹיִם לֹא יִתְחַשֵּׁב" (במדבר כג, ט), ודבר זה לא קרה, שהרי יצאו עימם ואף הסתפחו אליהם אנשי הערב רב, ומשום כך נאמר בתחילת הפרשה: "וַיְהִי" - לשון צער.

ומכאן נלמד אנו לקח ומוסר השכל - כמה חשוב בעיני ה' שבני ישראל שומרים על אחדותם וייחודם ואינם מתערבים באומות העולם, ואף אינם לומדים מדרכם וממעשיהם! הבה נשמור על כרם בית ישראל לטוב לנו כל הימים!

"כִּי הָאָדָם עֵץ הַשָּׂדֶה" (דברים כ, יט)

אמר רבי בן ציון מוצפי שליט"א, חכמי המוסר כתבו שיש בעניין ט"ו בשבט מוסר השכל לאדם, לשפר מעשיו.

- כל אילן מוציא פירות משלו וממינו ואינו משנה פריו, כך האדם - עליו להיזהר לא לקלקל דרכיו.
- בימי החורף האילן ערום וריק מכול, אך אל ייאוש - הנה מגיע האביב ואחריו הקיץ, והוא מתמלא פרחים ופירות. כך האדם - אל לו להתייאש.
- ריבוי ההשקיה מזיק לאילנות וצריך לעשות הכול במידה, וגם דישון האדמה נעשה במידה הנכונה. וכן האדם - לא ירדוף אחר הנאות ותענוגים יותר מהמינימום.
- כדי לפרוח ולשגשג האילן צריך אור שמש והרבה אוויר וחמצן, וכך האדם זקוק להרבה לימוד תורה וקיום מצוות ללא הגבלה.
- באחד לחודש שבט ביאר משה רבינו את התורה, כנזכר בפרשת דברים. לכן לעולם תחול פרשת יתרו - שמזכר בה מתן תורה - בחודש שבט.
- "אילן" גימטריה "מלאך" (91), שפירושו שליח טוב, וכן גימטריה "אמן", שהיא קיום הברכה. אילן - גימטריה של שילוב שמות הקודש הו"ה ו'אדנ"ת וכן גימטריה "סוכה", שהיא הגנה וצל עלינו לכל ימות השנה.
- כתב רבנו חיים פלאגי זצ"ל על הפסוק: "בְּרִכּוֹת לְרֹאשׁ צִדִּיק" (משלי י, ו) - הלומד הלכות ברכות בראש השנה לאילן הוא צדיק, וזהו תיקון בימי השובב"ם.
- הנוסח במשנה: "ראש השנה לאילן" ולא "לאילנות", לומר לך: כל אדם ואדם, קטן וגדול, אם יעמול ויתייגע (בתורה) ייתן פירות ויועיל לכולם!

שורשי האדם

נקרא "עץ השדה", דכתיב: "כִּי הָאָדָם עֵץ הַשָּׂדֶה", אלא שהוא אילן הפוך. ולמה הוא אילן הפוך? כי העץ שורשו למטה, תקוע בארץ, כי חיותו מן האדמה, והאדם - חיות נשמתו מן השמיים.

[מהר"ל]

"כִּתְמֹר יִפְרָח" ... (תהלים צב, יג)

נמשלו ישראל לתמר, שנאמר (שיר השירים ז, ח): "דִּמְתָּה לְתֹמֶר". מה תמר כולו חסד: פריו למאכל, לולבו להלל, עליו לסכך, סיביו לחבלים וקורותיו לקירות הבית, והוא כולו ישר - כך ישראל אין בהם פסולת: מהם בעלי מקרא, מהם בעלי משנה, מהם בעלי תלמוד ומהם בעלי מעשה.

זאת ועוד, מה תמר אין לו אלא לב אחד - אף ישראל אין להם אלא לב אחד לאביהם שבשמיים.

[מדרש רבה]

יגעת ומוצאת

מדרך גידולו של העץ נלמד הדרכה: כפי מה שזורעים ונוטעים ומשקיעים כך היא הקצירה ואסיפת הפירות. אם ייטע שתיל של אילן סרק - יצמח אילן סרק, ואם ייטע זרע פרי - יצמח אילן הנושא פירות, וכפי אשר ישקיע מאמצים בעבודות האילן כן ייטיבו הפירות להיות.

כן הדבר גם ברוחניות: כפי מה שיתאמץ וישקיע, יעמול ויתייגע - כך תהיינה התוצאות.

[הרה"ק מטשורטקוב]

"וַיִּרְאוּ הָעַם אֶת ה' וַיֹּאמְרוּ... (יד, לא)

בשנת תש"ח התגוררה בטבריה בבית קטן וצפוף משפחת מרובת הילדים של ר' דב גרטנר, שהיה יהודי מכובד שעמל קשה מאוד לפרנסתו. למרות קשיי הפרנסה הוא השתדל בכל מאודו שילדיו לא ידעו מחסור. בשכונה אחרת בטבריה התגוררה בבית גדול ומרווח משפחת זלץ. למרות העושר והפאר, חיים זלץ ורעייתו חיו בצער ובעננה כבידה, מכיוון שהם לא זכו לפרי בטן במשך עשרים וארבע שנים. דוד גרטנר, בנו בכורו של ר' דב, למד בישיבה חסידית. הוא זכה להשתדך עם בת יעקב צדיקה, ולאחר פגישת ההורים נקבעו התאריכים לאירוסין ולחתונה. ההכנות לאירוסין היו בעיצומן, וההוצאות המרובות שר' דב התחייב להן הקשו עליו מאוד. בסיום מסיבת האירוסין אמר ר' דב לרעייתו: "ברוך ה' זכינו לארס את בנו, אך מאין נשיג ממון לחתונה?" רעייתו של ר' דב השיבה: "היישוב היהודי בטבריה מכיר ומכבד אותך מאוד. תעבור בבתי הכנסיות ותבקש צדקה להכנסת חתן וכלה". ר' דב שמע את הצעתה של רעייתו וגופו הצטמרר מהמחשבה שהוא יבקש נדבה מהיהודים בבתי הכנסיות. "בשום פנים ואופן לא אבקש נדבה במקום שכולם מכירים אותי", אמר בנחרצות. "ישנה אפשרות שתיסע לירושלים", הציעה רעייתו, "שם איש אינו מכיר אותך, ושם תעבור בין בתי הכנסיות ותבקש נדבה". במשך הלילה התהפך ר' דב במיטתו וחשב על הצעתה של רעייתו. בבוקר הוא נשאר איתן בדעתו שלא לקחת נדבה מאף יהודי, וה' ימצא פתרון לבעייתם. "ישנה עוד אפשרות", אמרה רעייתו של ר' דב, "והיא שתיגש לביתו של אחי חיים זלץ ותבקש עזרה לחתונת בנו". ר' דב השיב: "הרי אחי חיים זלץ הוא חשוך ילדים, ואיך אבוא אל ביתו ואבקש עזרה לחתונת בנו?... הרי אני עלול לצער אותו בבקשת!". רעייתו של ר' דב אמרה שזאת האפשרות הנכונה ביותר, ולבסוף הסכים עימה ר' דב ועשה את דרכו לעבר ביתו של חיים זלץ. ר' דב התקבל בבית גיסו בכבוד מלכים, ולאחר מילות הנימוסין אמר: "חיים, אני מבקש עזרה כספית לחתן את בני דוד. ההוצאות מרובות, ואין בידי הסכום הדרוש לחתונה". חיים זלץ הביט בגיסו האהוב ואמר שהוא צריך להתייעץ עם רעייתו ולשאול אם היא מוכנה לעזור בהוצאות החתונה. ר' דב הודה לגיסו ויצא מביתו. רעייתו של חיים זלץ הייתה כל העת במטבח, והיא הבחינה בר' דב יוצא מביתם בפנים נפולות. היא מיהרה לעבר בעלה ושאלה לסיבת בואו של ר' דב. חיים השיב שר' דב ביקש עזרה כספית לחתונה. "ומה השבת לבקשתך?" שאלה. "ענית לך שלפני שאחליט עליי להתייעץ איתך". "בבקשה", אמרה רעייתו של חיים זלץ, "תמהר אחרי גיטך ותאמר לו שכל הוצאות החתונה יהיו על חשבוננו". חיים קפץ ממקומו ושאל: "ידוע לך שההוצאות מרובות והן יגיעו לסכום גדול?" "הרי אנחנו עשירים, ולא נתרושש מהוצאות החתונה", השיבה לו רעייתו. "בבקשה, תמהר אחריו. אני מעוניינת לקיים את המצווה החשובה של הכנסת חתן וכלה". חיים זלץ יצא מביתו וחיפש את ר' דב. לאחר דקות אחדות הוא הבחין בו וקרא לעברו. ר' דב הופתע לראות שגיסו ממחר אחריו ושאל: "חיים, הכול כשורה?" חיים השיב שרעייתו ביקשה לזכות בזכות העצומה של המצווה, והיא מעוניינת לממן את כל הוצאות החתונה. ר' דב התרגש והודה לגיסו, ומיד מיהר לביתו וסיפר לרעייתו בשמחה שאשתו של אחיה הסכימה לממן את החתונה. רעייתו של חיים זלץ שכרה מקום מכובד במרכז הארץ שבו תחול מסיבת החתונה, והיא שכרה אף אוטובוסים מיוחדים כדי להסיע בהם את כל המשפחה מטבריה לגוש דן. היא דאגה לכל הוצאות הלבוש של ילדי המשפחה, חליפה לחתן ושמלה לכלה; היא דאגה לרכוש את כל המוצרים - בשר, עופות ודגים, והיא אף טרחה ובישלה בעצמה את כל המטעמים שיוגשו בחתונה. בתום מלאכת הבישול היא אפתה עוגות וקינוחים בשפע רב לרווחת האורחים. החתונה הייתה שמחה ובקדושה, השפע

היה רב, והחתן והכלה היו מאושרים והודו בכל ליבם לגברת זלץ על כל עמלה. לאחר החתונה ביקשה גברת זלץ ששבת החתן וגם הלילה האחרון של ה"שבע ברכות" יחולו בביתם, ואכן גם בשבת החתן וגם בסעודת שבע הברכות טרחה גברת זלץ, בישלה ואפתה את כל המטעמים שהוגשו בפאר ובשפע רב.

יום לאחר ה"שבע ברכות" הגיע ר' דב גרטנר לביתו של גיסו חיים זלץ. גברת זלץ עמדה ליד הכניסה למטבח, ור' דב ניגש לעברה ואמר: "גברת נכבדה, אני מעוניין לומר לך דבר מה". גברת זלץ הרגישה מבוכה. היא ידעה שר' דב רוצה להודות לה, אבל היא לא רצתה שיכבדו אותה או שירגישו חובה להשיב לה על מעשיה. "גברת נכבדה", אמר ר' דב, "אין לי איך להודות לך על כל מה שעשית. כל מה שאומר לא יתקרב לתודה שאנחנו צריכים וחייבים לומר לך, וגם אין באפשרותי להשיב לך על מעשייך הנפלאים. אבל דבר אחד אני יכול להבטיח לך". עיניו של ר' דב ברקו ויקדו כמו אש, והוא אמר: "נכון שבעולם הזה איני יכול להחזיר לך על מעשייך, אבל בעולם הבא אני כן יכול, ואני אשיב לך תודה על כל מה שעשית למעננו".

שבוע לאחר מכן התהלך ר' דב ברחובות העיר טבריה. החום הרב העיק עליו, והוא החליט לטבול בכינרת כדי לרענן את גופו. ר' דב שחה מעט, אך רגלו נתקעה בבור שהיה בקרקעית הכינרת. לאחר דקות מספר טבע ר' דב גרטנר והחזיר את נשמתו הטהורה לבורא. השמועה על פטירתו של ר' דב התפשטה כאש בשדה קוצים, ותוך שעה קלה רעשה וגעשה כל העיר טבריה. כשבוע לאחר ההלוויה ביקש הרופא של הזוג זלץ שיגיעו למרפאה ובישר להם בהתרגשות שהתרחש נס, ולאחר עשרים וארבע שנות עקרות תזכה גברת זלץ לפרי בטן בעזרת ה'.

כעבור חודשים אחדים אכן התרחש הנס. גברת זלץ זכרה את הבטחתו של ר' דב ואמרה: "אין לי ספק שר' דב קיים את הבטחתו בעולם העליון והעתיר עליי, ולכן זכיתי לפרי בטן לאחר שנים רבות". זהו כוחו של יהודי פשוט שדבק באמונה שלימה ודבק בדרכו של ה' יתברך.

בתורה בברכת

דיון ברינה

"לְאֲדָם מַעֲרַכֵי לֵב וּמַה' מַעֲנֵה לְשׁוֹן" (משלי טז, א)

לְעֵלְיוֹ לְעֵלְיוֹ נִשְׁמַת מו"ר אבי: יעקב בן רחל וצדוק מרת אימי: שרה-טרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף: דינה בת שרה נפתלי בן רזה: סמי בן שמחה: גורלי בן שמחה יוסף חיים בן לאה: יהודה בן טובה: משה אהרן בן מאיר יצחק: שלמה בן זוהרה: יעקב בן סאלם: חיים בן דוד ורחל: מאיר בן שמחה אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם: רפאל בן תמו אפרים בן ציון ורבקה: דודי (רוחלה) בן שמחה: שמעון בן רחל בן זינו מינה בת מרדכי שמואל: יפה נדרה בת נעימה: רזה בת שמשון מרים בת עזיזה: כחון בת חביבה: האהבה (דייז) בת טובה חיה בת יוסף: רחל בת חנה: חנינה בת כמסיה: ורד בת אידה הגר בת הרטה ואהרן

להצלחה: אריה (לאון) בן מלכה: אליעד יעקב, הדס-הודיה, תמר, יעל, מיכל שרה בני פאולה בנימין בן צילה.

זיווג הגון: זהבה בת אטו:גימי שמואל בן אסתר:נעמה בת אסתר:יצחק בן חיה: אליהו בן אילנה רחלי בת זהבה: עדינה בת שמחה: לאה רחל בת איריס: בתיה בת אסתר

לרפואת:

הרב מאיר נסים בן כנסאנה שליט"א יעקב ישראל בן גלית: אריאל בן אביגיל מנחם בן עליזה: שמעון בן רחל: אברהם בן אנט עודד בן גולן בן דינה אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זולית בת חנה פאולה בת דינה: גלית בת חות: מרים קין בת רבקה אילה לאה בת ציפורה: שושנה בת שרה רחל בת נארה: רות בת לינה: מרת בת רחל לימור הודיה, ושחנה בנות תחן יפה

לזרע של ימיא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה: ליאור בן דינה שושנה ריזל בת מינה: שירה בת שושנה מיטל בת לולו: ליאת בת ויקטוריה שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית רחל בת חיה: עדי בת מזל

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - 050-3828752

או במייל: Ronbarina@gmail.com

כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ.47209

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים

ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ.4741102

"ויבאו בני ישראל בתוך הים בפישה... והמים להם חומה מימנם ומשמאלם" (יח, כב). תורתנו הקדושה מלמדת לנו העצה והדרך, בעת שבאים בני ישראל 'בתוך הים', כאשר הגלים שוטפים ושוצפים בשצף קצף גורא מכל צד וסוחפים אחריהם כל המתקרב לגבולם, כד"א (תהלים קכז, ד-ה) "אוי המים שטפנו נחלה עבר על נפשנו, איו עבר על נפשנו המים הידוניים". בעת שהסטרא אחרא מתגבר מאוד בהפצת כוחות הטומאה בכל המכשירים הטמאים והמשוקצים למיניהם, וכלשון הכתוב (שופטים ט, ט) "ה' יקשיע מימי נגרש פי השקט לא יחל, ויקשיע מימי רפש וקטיט". - כיצד נעמוד איתן בעת עברנו 'בתוך הים' בדור קשה ומזוהם, ולהישאר אף על פי כן 'ביבשה', בטרהה וקדושה עלינוה שלא להיחפז ח"ו אל תוככי הים הסוער. - על כך נותן לנו הכתוב העצה? "המים להם חומה מימנם ומשמאלם" אין מים אלא תורה (כ"ג, ט), כשנעמיד בחוק את גדי התורה ונעסוק בעסק התורה, היא תהיה לנו לחומה מימין ומשמאלו!

§ • §

כמה הרעישו והזעירו כל צדיקי עולם לטהרנו ולקדשנו בחובת "שמירת העיניים", שהם תיפתח הרעה ליפול ח"ו מדחי אל דחי, כמ"ש בירושלמי פ"ק דברכות (א) "אמר רבי לוי, ליבא ועינא תרין סרוסין דחטאה, דכתיב (שם, כ"ג) 'למה בני לבך לי ועיניך דרכי תצורנה', אמר הקדוש ברוך הוא אי יבת ל לבך ועיניך אנא ידע זאת לוי". דורשי רשומות דרשו (בבבבב, ל"א): "איה הקדשה היא בעינים על הדרך", היכן היא מידת הקדושה, כיצד ניתן לרכוש אותה, היא בשמירת העיניים על הדרך.

מזוה גורא עומד לנגד עיני ימוש מזיכרוני, היה זה לפני שנים רבות, בתקופת מסיימת הייתי משתדל בענין חשוב ונחוץ לטובתם של ישראל. להצלחת המשימה על הצד היותר טוב נדרשתי להסדיר פגישה ואסיפה מיוחדת של כמה רבנים בניינו נאום קדוש של מן הגאון האדיר הגאב"ד בעל "מנחת יצחק" וצוק"ל שבמבעלה רחוב ישיעיהו.

לקראת האסיפה יצאתי ללוות את הרבנים הגאונים, ולכונסם יחדיו לעלות ברננה אל בית הרב. מתחילה הגעתי אל בית אבי שבבתי נייטין, וביחד עם כבוד אאמ"ר בעל "מעדני השולחן" וצוק"ל יצאנו אל ביתו של הגה"צ רבי שמואל הומינער וצוק"ל, שהתלווה עימנו אל ביתו של הגה"צ רבי יצחק דוד גוטפארב זצ"ל, ובכך צעדו יחדיו חבורת אלו הצדיקים הנכבדים מסולתה ומשמנה ומנקי הדעת שבירושלים אל האסיפה שבבית הגאב"ד.

המחזה הנפלא היה להביט ולראות כיצד צועדים חבורת הצדיקים הללו ברחובותיה הקדושים והטהורים של 'מאה שערים' בשמירת העיניים מופלגה! הצדיק רבי שמואל הומינער זצ"ל על אף גילו המופלג שהיה כבר בשנות זקנותו, התהלך לאיטו לפי כוחותיו כשכל העת ממש עיניו הקדושות מושפלות ארצה, וכמוהו כל אותם צדיקים.

רבי שמואל פנה אל חבריו הרבנים הזקנים, ואמר שמקובל בידו שהשמירה הטובה ביותר על העיניים בדרכים, היא בעסקה של תורה! ותיכף פתח את פיו בדברי תורה ופנינים נפלאים בפסוקי פרשת השבוע וכדומה, וכדרכה של תורה הסתעפו הדברים עד מהרה בכל מקצועות התורה זה מותיב זה מפרק, כשכל אחד מוסיף ומגלה פנים חדשות בתורה לפי דרכו.

ובכל מהלך הדרך כולה הן בהליכתו והן בחזרתו היתה אותה חבורת קדישתא של זקני ירושלים צדיקים יראים ושלמים משמרים את עיניהם הטהורות במשימה עילאה, כשהם עוסקים בצוותא חדא ובהאבה עצומה שביניהם באורייתא קדישתא, ומשתעשעים בדברי תורה ואמרות טהורות.

ראינו אז בחוש עד היכן מגעת מידת 'שמירת העיניים'! - כאשר כבר היו כולם בשנות זקנותם, וכל הליכה לא היה כי אם בין סמטאותיה הקדושות והנקיות של 'מאה שערים' השמורה בצניעות ומשכנות 'בתי נייטין' מקום מגוריו של אבי עד לעיניהם חלילה להסתכל לכל צד, ומשמרים את העיניים בקדושה וטהרה יתרה.

המים להם חומה מימנם ומשמאלם!

§ • §

כיוצא בדבר יש בידי עדות נאמנה על גודל ההזיות בשמירת העיניים של כ"ק אאמ"ר הגה"צ בעל מעדני השולחן וצוק"ל, מפי הגה"צ המפ"ר רבי יעקב מאיר שכתר שליט"א, אשר סיפר לפנינו בסעודת האירצייט של אאמ"ר זצ"ל.

[פנים את התבטא שהוא יכל להעיד על אביו זצ"ל שכל מה שעשה בחיים חיזונו היתה חזונו שלם שמים]. באחת מדרשותיו שבארצייט סיפר, שזכה פעם להתלוח לאל אאמ"ר זצ"ל בליל שבועות, בדרך הילוכים יחדיו משכנות 'בתי נייטין' מקום מגוריו של אבי עד שכונת 'גבעת שאול', בתקופה שנהגו ללכת בליל שבועות לומר התיקון ולהתפלל וותיקין בהשכמה בבית מדרשו של הגה"צ רבי יוסף קעניג זצ"ל. ומספר ר' יעקב מאיר שליט"א, שבכל אותה דרכא אריכתא שמבתי נייטין ועד גבעת שאול הרחוקה, היה אאמ"ר משמר מאוד את עיניו, וכל העת משגן וחוזר ומשגן פרקי משניות שלמים בעל פה!

שבת "לטהרנו" - תשפ"ג

חומה מימנם ומשמאלם!

לרגל האי שבתא עילאה "שבת לטהרנו" של כל אנשי קהילתנו רי ככל אתר ואחר (שבת בשלח שובבים השפ"ג), הגנו בה בקובץ "טיב המשניות" בעניינא ריבוא.

וכאשר מלמד אותנו חמד מורנו ורבינו הגה"צ שליט"א מורה דרכנו ומאיר נתיבותינו, יהזוק כל אחד ואחד לפום דרנא דילה בתעמדת חומה קדושה מימין ומשמאל, חומה בצורה מבל פנעי המבטלוגיה שהעמיד הסטרא אחרא ברורנו לעקור ולחרום כל חלק טוב רח"ל. ובאותה זה החזוק של ביצור חומת הקדושה במתנו ובקדחתנו נוכח לקבל מדרה פני משיח צדקנו במדרה בימינו, אמן.

שעמדו לו שלא יבטל זמנו.

שעמדו לה בעיצומם של ימי השובבים הנעלים, ובעוצם קדושתה של "שבת לטהרנו", בה נא נקבל על עצמנו את הגדר החוק של "שמירת העיניים" בקדושה ובטהרה, שלא להשאיר את העיניים ח"ו להסתכל ולשוטט בחוצות ובמחצות שאינם לרוחנו, נתחזק ונתעצם בעסק דת תורתנו הקדושה, המשמחת לב ועיניים מאירה.

המים להם חומה מימנם ומשמאלם!

§ • §

עומדים אנו בעיצומה של 'מלחמת מצוה', מלחמה גדולה ועצומה המתחוללת בין כוחות הקדושה לכוחות הסטרא אחרא, שקמנים כנגדנו במשאבים אדירים וכוחות חזקים של כל מיני כל משחית גוראים מכשירים שונים גדולים וקטנים של פנעי הטכנולוגיה, ואין לך שמירת הקדושה יותר מן התורה הקדושה!

מסופר על הרה"ק המפ"ר רבי נחום מאוסטיאל וצוק"ל הי"ד, חתן מן הרה"ק המהרי"ד מבעלזא וצוק"ל, וחוננו של הרבי הק' מסקוויאר וצוק"ל, שבזמן השואה הנוראה כאשר מחוץ תשכל חרב ומחדרים אימה, התחבא אותו צדיק נשגב כדרכם של הרבה יהודים בתוככי בונקר במבוצ שהיה מוסתר מאין הראים.

בתוך השתוללה המלחמה בעוז ותעצומות, אווירונים ומטוסי קרב הרעישו והפציצו כל העת, רעש הארטילריה היה אדיר, פצצות רבות עוצמה הוטלו בזו אחר זו על בתי היהודים, שהזדעזעו מעוצמת הדף הטילים המלאים בחומר נפץ מסוכן.

כל יושבי הבונקר רעדו מפחד עצום, אך מה מאוד נדהמו כשהסתכלו על פינתו של הצדיק, לראותו יושב תמיד בעסק תורתו הקדושה בהתלהבות עצומה, בלי שום הפסק כלל!

הוא ותורתו אחד, כאילו אין כאן שום מלחמה ושום גזירת שמד... מסביב יהום הסער, אך אינו מצליח לחזור אל תוך גבולו של הצדיק, שכל מעיינותיו נתונים בעסק התורה ועבודת השי"ת בדחילו ורחימו.

פעם בעודם מצטנפים יחדיו בתוככי 'הבונקר' התת קרקעי, החלה פתאום הפצצה אווירית כבדה, האווירונים הגרמנים החדשים טסו בגובה נמוך מאוד ממש מעל רחובות העיר, המפציצים הטילו פצצות כבדות משקל לכל עבר. רעם המטוסים התערב עם הרעש הנורא של הפצצות והפגזים, בניינים שלמים קרסו על יושביהם כשהם בוברים במדורות ענק, עד שהיתה כל גולת פולין לאבוקת אש ותימרות עשן!

לפתע נרעדו אמות הסיפים של אותו בונקר בפחד ובהלה, שעל אף היותם מוגנים ומבוצרים עמוק בטנן האדמה, שמעו היטב את האווירונים החגים ממש מעל ביתם, תוך שניות מספר ניתן על הבנין מטר של פצצות בזו אחר זו, הקומות העליונות קרסו ונחרבו, והבנין כולו רעד כבלטלת ההפגזה.

ובבונקר עצמו בוקה ומבולקה, הילדים בוכים ורועדים מפחד, האימהות מגוננות על עולליהם, וכולם מבוהלים מחמת הצורך המשחית, רחמנא לישזבן.

והנה בתוך כל הבלגן הגדול והרעשה הכבדה, ישב לו רבינו הק' מאוסטיאל מגדולי צדיקי דורו בכל הדוד והדודו, בפינתו הקטנה והשלה שבפאתי הבונקר, כשהגמרא פתוחה לפניו עם שאר ספריו המונחים לציודו, וכדרכו בקודש סופן הוא בפינתו והוגה בכל עוז בתורתו הק', כאשר גם עתה בעיצומו של הרעש הגדול שהתחולל סביבו בהפצצת הבית לא פסיק פומיה קדישתא מגיוסא, ולא הניח לרגע את הדבוקות בתורת חיים ובאקלים חיים!

המראה הזה היה ממש לחידה סתומה בין יושבי הבונקר, כשהביטו בחרדת קודש בהתמדת שקידתו בתורה של הרבי היה נראה כמי שנמצא בעולם אחר לגמרי, עולם של תורה ודבוקת השי"ת!

אחד ממקורביו שעמד לצידו משומנם לנוכח לימודו הרצוף בריכוז מלא בתוך המולה שכזו, יגיש ושאל

הפשיע בעבוד הבא <

סיפורי השגחה פרטית

עזרת אבותינו'

אצל סבא בבית יש מקווה טהרה שמערך החימום שלו עובד על שעון שבת, שבשעות מסוימות מחמם את מי המקווה ומתואם לפי הצורך של סבא. יום שיש סבא נסע לשבת, ואני רציתי לטבול אלא שהמים היו פושרים, אז ניתקתי את השעון שבת כדי שהמים יתחממו.

במוצאי שבת הייתי טרוד שמא לא החזרתי את השעון שבת לתפקוד, ואם סבא יחזור במוצאי שבת וימצא שהשארתי את החימום של מי המקווה דולק כל השבת זה לא יישמח אותי התקשרתי לאחי שהיה שם בשבת אבל הוא לא ענה לי. כעבור שעתיים הוא התקשר לברר אצלי משהו, ושאלתי אותו אם המקווה היה חם? הוא השיב שהיה רותח!!!

למרות שרציתי לישן והשעה מאוחרת זינקתי מהבית לבית סבא לסדר את השעון, הגעתי וראיתי שכן החזרתי את המקווה למצב שבת וכנראה שאחי טבל אחרי שהמקווה הוחם. התקשרתי לסבא לשאול מתי הם חוזרים. הוא אמר לי שבדיוק הגיע עם הנהג משבת עמוס תבילות והוא לא יודע מי יעזור לו להעלות את כל התבילות. אמרתי לו שאני בבית שלו, ותיכף ירדתי להעלות את התבילות הרבות שהביאו חזרה אחרי שבת.

רק עכשיו הבנתי למה היה לי אי שקט לגבי השעון שבת של המקווה, הכל כדי לעזור לסבא וסבתא להעלות את התבילות הביתה...

בעל המשפט: ש.ר.

'הרבה דרכים למקום'

בעבודתי כמלמד צעיר היה יושב אתנו בחדר מורים מלמד ותיק, אדם מרתק, הרב יצחק שמו. באחד הפעמים שיתף אותנו שכשהיה מלמד צעיר בת"ת, כותוספת הכנסה הוא היה עובד כמלמש ילומים עבור חברה בורסאית בביתו בשעות הפנאי וההשלום היה עבור כל ילום מלוטש בפני עצמו. מזה הוא מרוויח הרבה יותר ממה שהרוויח כמלמד.

יהי היום והגיעה לארץ מכונה חדשה שמלטשת את הילומים ללא צורך במגע יד אדם, מה שגרם לפיטוריו ופיטורים של כל העוסקים בתחום. הוא המשיך בסיפורו בדרך המרתקת שלו ואמר: "אמרתי לעצמי: מה אעשה להשלמת פרנסתי?!" תיכף התחבזתי ואמרתי אותו אחד שפרנס אותי בכבוד עד כה ימשיך ויפרנס אותי הלאה!!!

אשתו בדיק החלה לעבוד כמתווכת בתחום מסוים שלא האיר לה פנים, ומאותו יום שנפסקה עבודתו התחילה אשתו להצליח ולהרוויח סכומים עוד יותר ממה שהרוויח עד כה בהילומים!!!

בזה סיים את סיפורו ואמר: "הקב"ה טוב ומטיב לכל והוא אינו מוגבל, אם לא דרכי אז דרך אשתי ואם לא דרכה, הרבה דרכים למקום, העיקר בשמחה להיות!!!

בעל המשפט: ג.מ.

הפענוץ לדכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית עוזקן לשלוח אל ר' שפחה ספואלס בפקס: 15326517922

בחדות קודש: רבי! כיצד ניתן במצב איום שכזה להתרכז בתורה, בעת שמתקיימת לגנד עינינו התוכחה הקשה (דברים כח, טו): "היו חיין תלואים לך מגדו, ופחדת לילה ויומם, ולא תאמין בחיין" רח"ל! כיצד ניתן כן לעסוק בתורה?

התחיין הרבי הקדוש ועומתו, ובעונות חן גילה מעט מצפונותיו למקורבו: יש לי יד יד טוב ואמנן, שלא עלינו ולא עליכם שיכל כאן במלחמה הקשה הרבה מלחין, ובעצמו הגדול ביקשנו מאוד אם אוכל לכל הפחות ללמוד כמה מסכתות לעילוי נשמתם! - אינני מסוגל להשיב את פניו ריקם, בהיותו ידד אהוב צמוד לליבי, מוכרח אני אפוא למלאות את בקשתו, ולהשלים את חוק לימודי!

סקרנות ההלמיד המקורב גדלה, והוא שאל את הרבי: ומי הוא ידד קרוב זה, שהרבי נטל על עצמו את כל זאת למען לידי? פתח הרבי את פיו בכחמה, וענה: הלא זהו האמור בו (משלי כו, ט): "רעו רעו אביך אל תעזוב" - "זה דודי זה רעי!" (שיר השירים ה, טז), כמה בניים טובים חביבים למקום נפלו חללים לפנינו כאן, הלא שכינתא קדישתא מגוללת בעפר קרנה ובוכה ומייללת עליהם, כדששינו בסנהדרין (מו): "קלני מראשי, קלני מזרועי! אם כן המקום מצטער על דמן של רשעים שנשפך, קל וחומר על דמן של צדיקים". במצב הגורא הזה שהשיכנה הקדושה אחותי רעייתי סובלת כל כך צער וייסורים בשפך דם בניו, עלינו להרבות בתורה לעילוי נשמתם!

תדע נאמנה, הוסיף הרבי כמתמיק סוד, כאשר נתונים אנו כעת היה בעיצומה של מלחמה אדירה, אין המלחמה נמשכה רק אן למטה בתחתונים, כי אם עיקרה של מלחמה היא המלחמה העליונה, שם בגבהי מרומים היא עיקר המלחמה בין הקדושה לכוחות שמנגד, באותה מלחמה אין לנו כלים להתאזר בהם כי אם לחגור את כלי מלחמתה של תורה!

השמירה היורה נעלה בעיתות מלחמה קשה כזו, היא שמירת התורה, העוסק בתורה היא מגינה ומצלא, ולכן מן ההכרח שלא לעזוב את התורה בשום אופן! ואכן עמדה להם תורתו הקדושה של הצדיק לכל יושבי אותו בנוקר, שהיו שמורים ומוגנים תקופה ארוכה מאוד, והבנינים שסביבותיהם נפלו כזבובים בזה אחר זה והפכו לעיי חרבות, ואילו אותו בנוקר נשאר זמן רב שמור ומשומר, עד שבצוק העתים התפרדה החבילה, ונצרכו לצאת ולנטל כל אחד למקומו.

[מפתח המלחמה שהיה גם הרבי עצמו את טוט הניעלה עד תומה, בעלזתו בסערה על קידושה, יחוד שרוב בני חוב מנין של בניים נכרים והסידים רבים, שעלו ביקר ידד אש קודש, אין אל חבסי דסמל! זכות לך אותם קרבות עולות תמימות, עומדת בודאי לקיומם של ישראל במשומות ובוהיות בחרות שפלים אלן.]

דברי קדושי הללו, הם כצוואת קודש לזרות, בעת שישאל קדושים נתונים כיום במלחמה רוחנית קשה המסתערת כאש לטמאות את נשמותיהם של ישראל קדושים. אין לך שמירה בעת כזאת כשמירתה של תורה, שכלל שנדבק יותר את ליבנו ואת נפשנו בתורתנו הקדושה, כן נוהי יותר שמורים ומוגנים בטוהרת של תורה, ולא תוכל הטומאה לחדור מבעד לחומת אש התורה, שמירתם של ישראל בכל הדורות מבית ומחוץ.

הזמנים להם חזמה מימינם ומשאלם! § § §

עד היכן מגעת חובת שמירת הגדלים והסייגים שקבעו לנו חכמים, בכל הנוגע לריחוק מן המכשירים הטמאים? - זאת נוכל ללמוד מטיב המעשה שלפנינו.

כידוע בעת שחיבר רבם של ישראל מן החפץ חיים' צוק' את ספרו הגדול "משנה ברורה" היה יושב הדק היטב היטב הדק על כל הלכה דין, ללבן היטב ולברר הכל עד תומו.

אחד מחותני הגאונים שהיה יושב עימו יחידו להעלות על הכתב את החיבור האדיר והנהדר של 'המשנה ברורה', סיפר שפעם נסגרו שניהם יחידו למשך יומיים רצופים! בעמל ויגיעה קשה על 'סעיף קטן' אחד שבמשנה ברורה, עד שהעלו במצותם דבר דיבור על אופניו, לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא.

שאל החותן את חותנו החפץ חיים, האם צריכים אנו למסור נפשנו עד כדי כך על 'סעיף קטן' אחד בלבד?!

כדרכו ענה לו החפץ חיים עם סיפור נאה. בעת שהחלו ליצר את רכבות הענק ברוסיה, גזר הצאר הרוסי לבנות פסיר רכבת שיובילו אל כל רחבי רוסיה הענקית, אלפי רכבות קילומטרים של פסיר רכבת נסללו על ידי פועלים רבים לאורך כל תוואי המסילות. הפועלים הנאמנים נצרכו לעקור עצים רבים מן היערות, לחתוך מהם מסילות טובות וחזקות, ליישר ולשייף אותם היטב כדי שיוכלו לשמש את הרכבות הרבות שיעונו עליהם.

אחד מן הפועלים שהביא עימו את ילדו לסייעו לו בעבודה, הראה לו לילד את כל המלאכה העצומה שמוטלת עליהם למן כריתת העצים ועד פריסת המסילות. הילד שהתפעם מאוד מכל תהליך העבודה המסוכן, שאל את אביו לפי תומו, מדוע צריכים אנו לעמול כל כך קשה על כל חתיכת עץ? והרי בשביל הנחת מסילה אחת בלבד נדרשים שעות רבות של עבודה מייגעת מכריתתו של העץ ועד השלמתה אל המסילה! מתחילה ניסה האב להסביר לבנו את סיבת כל אלו תהליך ארוך, מדוע נצרכת כל מלאכה ומלאכה, והראה לו כיצד מתקדמת העבודה שלב אחר שלב. - אך דעתו של הילד לא נחה, ובכל זאת שאל, למה לעבוד כל כך קשה בשביל מסילה אחת?

כראות האב שאין הילד מבין, ענה לו בפשטות גמורה, אנו פועלים נאמנים של הקיסר, באם הצאר מצווה עלינו לעשות מלאכה זו, הרי אנו מחויבים לפעול על פי פקודתו! בכך חתם האב את תשובתו, ונתן לבן להבין בכפלים, ראשית, שאין לנו לערער אחר גזירתו של הקיסר ירום הודו כלום, וסומכים אנו עליו שבוודאי ידע ומבין את הסיבה שגזר עלינו כך. ועוד, שעלינו לעבוד בכל הכוחות ובמסירות עצומה למלא את גזירתו של הקיסר, בלא שום עוררין!

כיצא בדבר אומר אני, סיים החפץ חיים את משלו הנפלא, הלא דברים קל וחומר, אם בקיסר גוי שהיום כאן ומחר בקבר הדברים אמורים, על אחת כמה וכמה במלך מלכי המלכים הקב"ה, שאנו מצויים למסור נפשנו בכל חיותנו על כל הלכה וכל תג שבתורה הקדושה, גם אם אין אנו מבחינים למה צריך לטרוח ולעמול כל כך על 'סעיף קטן' אחד בלבד, הרי עבדים נאמנים אנו למלך, וחייבים אנו לעשות את מלאכתו בדייקנות מדויקת, וכל אות ואות שבהיבור דין צריכה להיות מחושבת ומדויקת עד להפליא!

ואף אנו למדנו לפי דרכנו, גדול חובת שמירת הגדלים והסייגים, אם החפץ חיים הצדיק מסר את נפשו על 'סעיף קטן' אחד שייצא ברור ומוזקק, הרי גם אנו צריכים לעמוד היטב על המשמר, שלא לזלזל ושלא לעבור אף על 'סעיף קטן' אחד מן הגדלים והסייגים שהתקנו לנו צדיקי הדור, בסדרי השתמשות בכלים ומכשירים כשרים בלבד, ולא להרהר אחר גזירותיהם כלום!

הזמנים להם חזמה מימינם ומשאלם! § § §

יש לדעת נאמנה, שמלבד החטא והמכשול הגדול של ההשתמשות בכלים הטמאים והמשחיתים הללו, של פגעי הטכנולוגיה הקשים. הרי לא ימלט האדם גם מעוון הקשה של 'ביטול תורה' ושריפת בילוי הזמן היקר שמבלה בכל אותם מאני בישא.

כאשר ידוע מאמרו הנוקב של רבינו הגר"א צוק'ל, בביאור לשון התנא במשנתנו (אבות פ"ג מ"א): "לפני מי אתה עתיד ליתן דין וחשבון", שלכאורה יש להבין כפל הלשון שבמשנה, גם 'דין' וגם 'חשבון'. ותו, הלא מתחילה נתונים את החשבון, ורק אחר כך חורצים את הדין.

ברם, מלבד עצם ה'דין' שצריך האדם לתת על גוף מעשה העבירה עצמה, בכל מה שקלקל ופגע בה לעילא ולתתא, ידרשו ממנו אחר כך לתת גם 'חשבון' על ה'זמן' היקר שהיה יכול באותה עת לקיים מצוה ולעסוק בתורה בזמן שעשה העבירה.

עובדא נורא קבלתי מפי אבי מורי הגה"צ בעל "מעדני השלחן" צוק'ל, שרבינו הגר"א צוק'ל הוכיח פעם בעל עבירה אחת, שהיה מעשן 'סיגריה' בפרהסיא בעצם יום שבת קודש רחמנא ליצלן,

וכשעבר שם הגר"א אמר לו: דע לך, שלאחר מאה ועשרים עתיד אתה ליתן דין וחשבון על עוון 'ביטול תורה' שביןך בזמן עישון הסיגריה... לפליאתו של אותו פוקר, מה ענין 'ביטול תורה' לכאן? - הסביר הגר"א, וכי מה חשבת, שמחמת שפרכת ממך עול תורה ומצוות הגעת עד דיוטא התחתונה של עישון סיגריה בשבת, כבר תיפטר בכך על עוון הביטול תורה שלך? והרי מלבד ה'דין' התמצטרך לתת על עצם העבירה עצמה, ידרשו ממך גם 'חשבון' על הזמן שביטלת מתלמוד תורה בזמן מעשה העבירה. הרי מלבד חובת 'סור מרע' שהאדם מצווה, ישנה גם חובת 'עשה טוב' להתעלות בתורה ועבדות השם יתברך.

אותו פוקר שמעו והתפעם, שמתוך תוכחתו הנוקבת של הגר"א הבין שעל אף מצבו הירוד עדיין מצפים ממנו לגדולות, וביכולתו לעסוק בתורה ולהתעלות בטוב. הוא עזב אפוא את כל הבלין, חזר בתשובה שלמה, ונעשה אדם גדול.

ולמד מכאן חומר עוון שריפת הזמן שבבילוי המכשירים השונים, וקויו הנייעס למיניהם, שמלבד עצם הרס הנשמה שבדברי הבל הללו, הרי יש בהם ביטול תורה נורא!

מסופר על בחור אחד מתלמידי הקרובים של הגאון רבי אהרן קוטלר זצ"ל, ראש ישיבת ליקוד המפארה ומקים עולה של תורה באמריקה, שהיה מתמיד ומצליח בלימודיו, אך מטבעו היה הבחור סקון גדול, ומאוד חשקה נפשו לדעת 'חדשות' [היינו] מה התרחש ומה התחדש בעולם הגדול, על כן קבע לעצמו זמן של עשרים דקות בכל יום בהפסקת הצהריים, כדי לשמוע ולהתעניין מה קורה בעולם וכדומה. כעבור כחודש ימים קרא רבי אהרן לאותו בחור, וביקש ממנו אם יכול לגולל בפניו את המאורעות והחדשות שהתחוללו במשך החודש שחלף, הרי יש לך זיכרון טוב, ובודאי תוכל לסכם לי את הכל... סנט בו ר' אהרן.

הבחור התבייש מאוד מבקשה מחזר זו מפי ראש הישיבה גדול הדור, אך חזקה עליו מצות רבו, והתחיל להרצות לפני הרב את כל הקורות ולפרטן כסדרן, כך במשך כחמש עשרה דקות הוא עבר על הכיתרות' של המאורעות הגדולים והחשובים שהתרחשו בעולם במשך החודש החולף, כשרבי אהרן יושב ומקשיב לסיפוריו.

כשסיים את הרצאתו הקצרה ביקש ממנו ר' אהרן, הבט נא על השעון, כמה זמן ארך לך הסיכום המתמצת הזה של כל החודש כולו? הבחור הביט בשעונו, ואמר בערך כחמש עשרה דקות!

התחיין ר' אהרן ופתח בתוכחת מוסר נוקבת, הנה נוכחת לראות שאת כל הנייעס יחידו הצלחת לתמצת בסיכום יפה כל כך בתוך חמש עשרה דקות בלבד! תאמר לי אם כן למה לנו 'לשונוף' עשרים דקות יקרונת מפת בכל יום? מנין לך ההיתר לבטל מלימודך ולבזבז עבודת מידי יום כעשרים דקות תמימות... בשביל מה צריך אתה להתעדך בכל הפרשנויות והתגובות השונות של אנשים ריקים על כל התרחשות, ולדעת בדיוק מה אמר על כך פלוני, וכיצד הגיב אותו אלמוני... כל אלו הבל' הבלים, בדברים המלאים בריקות ושעמום עד גדות... מספיק לנו פעם אחת בחודש לקבל סיכום מכל המאורעות כולם בבת אחת!...

עתה נוכח הבחור כמה אכן צדקו דברי הרב, הוא עזב במהרה את כל השטותים הללו, והתחבר אך ורק לתורה ועבודת השם יתברך, ואכן ברבות הימים נתגדל ונעשה לאחד מן האברכים התלמידי חכמים והיראים מן החשובים והיקרים של ליקוואד!

הבה נא נקבל אף אנו על עצמנו, לכבוד "שבת לטהרנו", כל אחד ממקום שנמצא בו, להוסיף מעלה אחת נוספת, להתרחק מכל אלו הכלים המשחיתים, תולדותיהם ותולדות תולדותיהם, שלא לבלות את הזמן לריק. "שבננו 'טהרנו' נורא", להיטהר ולהתקדש אנו ובתנו בתורתנו הקדושה, טוהרה היא וגם פרושה, אשר הנחיל לנו מורשה, משה עבד ה'.

ובזכות אותן קבלות טובות שישאל מתקדשים בשבתא קדישא הדין, נזכה לשמירה עלינוה עליו ועל זרענו, להחיש מהרה את גאולתנו ופדות נפשנו, בביאת משיח צדקנו במהרה בימינו, אמן.

הזמנים להם חזמה מימינם ומשאלם!

ניתן להנציח את העלון לשפחות, לברכה והצלחה או ליאריצייט | רח' ישעיהו 7 ירושלים | טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti11@gmail.com

 <p>ג'טת שמואל מרכז יחידים ומינות 02-6257948 info@keshet-hareshet.co.il</p>	<p>גרפצ'יק טל: 02-5002321</p>	<p>לע"נ הבחור שמואל סארי ז"ל בן יבלחסיא רבי ישראל יצחק ולבע"יח נסלו תנצבה.</p>	<p>לע"נ מרת חיה סאסא בת לאה ולבע"י סיון תנצבה.</p>	<p>שרה שיינדל בת טילה רחה להצלחה בכל העניינים</p>	<p>האחים היקרים העומדים תמיד לימין רבינו הרב יהודה בן שרה שיינדל והרב שאול יחזקאל בן שרה שיינדל וכל משפחתם - להצלחה בכל העניינים</p>	<p>יוסף בן טילה רחה לרפואה שלימה</p>	<p>לע"נ הרב יעקב מיכאל צוק'ל בן החבר הרבי' ישראל צוק'ל מיינר ולבע"י אל תשפ"ג תנצבה.</p>
---	-----------------------------------	--	--	---	--	--	---

מספורי המגיד

דודי הסמיק כולו, עד עתה לא היה בתוך התמונה, היו אמנם מספר הצעות על הפרק, אבל ההורים לא שיתפו אותו ישירות בהצעות, כדי שלא להוציאו מהלימוד, הם עשו כל שביכולתם לסגן את הדברים עד שישתכנעו שאכן יש בידם הצעה מתאימה ביותר.

עד עתה נפלו כל ההצעות בשלב הראשון של הביחורים, האמא מרת ברוריה העריכה מאוד את בנה המיועד לחתן, לא כל אחת ראויה לו, לפיכך ירדו ההצעות בזו אחר זו ולא הגיעו לידעת דודי, זו הפעם הראשונה שהוא בסוד העניינים, לא דרך ההורים אלא מבחוח.

כשבא לספר על ההצעה היו ההורים בהלם, ככה עוקפים אותם, איזו דרך זו?

אבל לאחר שהתעשתו החלו לברר על ההצעה, האמא עשתה כמיטב יכולתה לברר אצל כל מקורות האינפורמציה, מלבד עוד שמות שנוספו להם, התברר שאכן ההצעה הולמת להפליא, לאחר ליבון העניין הוחלט לתת אור ירוק לשידוך, האבא בעצמו נפגש עם האבך המציע ועם אבי המדוברת ונתן את האישור לפגישה.

דודי נפגש עם המדוברת בבית המציע, כבר בשיחה הראשונה התברר לו שר' נתן לא טעה, יש לו הבנה מעולה, המוצעות מתאימה לו היטב, השאיפות שלה שהבעל יהיה אבך כולל במלוא מובן המושג, הוא לא הסתמך על פגישה זו, אלא עשה עוד שתי פגישות נוספות, לאחר מיכן ישב עם ראש הישיבה ועם המשגיח רבי הלל שפירא, הוא גולל את כל הפרטים ושאל בעצתם, לאחר כל הדיונים שנעשו בכובד ראש הוחלט כי ההורים יתנו לשדכן את ברכת הדרך לסגירת השידוך.

רב נתן קרייזר הביע את שמחתו, אף הוא שמע מפי רעייתו כי גם המדוברת משוכנעת כי השידוך מתאים לה מאוד, נותר לברר, האם גם דעת האב כן. לאחר שיחה מקיפה הבין רב נתן מגיסו כי עד למחר תהיה בידו תשובה ברורה, עד עתה הייתה הרוח חיובית, אבל ביקש לעשות עוד איזה בירור קטנטן לפני סגירת השידוך, הוא לא פירט את כוונתו, לאחר שעשה כל קר הרבה בירורים למה לו עוד בירור? אבל סתם מקשן עם הארץ.

עוברים יומיים שלושה ואין קול ואין עונה, כאילו מעולם לא דובר על שידוך, רב אברהם סטוויצקי נדהם, מה השקט המוזר שלפני שורר? הוא הרים טלפון לאותו ר' נתן ושואל אותו פשר דבר, מהצד השני החלו להישמע גמגומים.

"ר' אברהם שכחתי לציין פרט חשוב, האבא הוא בנקאי ובדיוק כעת סוף השנה האזרחית, כמנהל בנק עליו לערוך את המאזן של כל השנה שחלפה, זו הסיבה שהוא מתעכב מלתת תשובה.

"בסדר אין לי קפיצא, אבל שתי הערות לי על ק. א) היה על האבא לומר כן מראש, מה שהוא אמר היה שחסר רק פרט קטן בשידוך, עתה התברר לי כי כוונתו הייתה לברכת רבו לשידוך, חשוב לדעת מה אמר הרבי על ההצעה. ב) נדמה לי שכבר עברנו את תחילת השנה האזרחית החדשה, אני נמנה על לקוחות של בנק לאומי שגודל בהרבה מבנק דיסקונט, ראיתי שסיימו כבר את המאזנים, הבנק פתוח לרווחה לפני הלקוחות, האם בנק דיסקונט שאינו מן הגדולים בארץ, מצריך זמן רב יותר?!" תמה אברהם קצת בקול.

ר' נתן חש שלא בנוח. "בלי נדר בצהרים אצור קשר עם גיסי ואשאל אותו פשר דבר".

אבל בצהרים לא ניתנה התשובה גם לא למחרת מוחרתיים. את התשובה במקומו נתן עיתון "המודיע" כעבור כמעט שבוע התפרסמה הדעה במודיע, כי הבחור אשר זלצברג התארס בשעה טובה ומוצלחת עם שרה מאיר (הבת של הבנקאי).

ר' אברהם היה שרוי בתדהמה, היעשה כן בישראל? לנהל שידוך בשני ערוצים כשאחד אינו יודע ממשנהו?

דבר אחד הסיק האב, טוב שדודי לא השתדך עם משפחה שאין לה ערכים מוסריים גבוהים. אך תמה על אותו ר' נתן קרייזר, איך נתן יד לעוולה כזו.

מאחורי הקלעים שמע כי האבא נמנה על חסידי רבי פלוני, כשבא לקבל את ברכת הרבי העלה הרבי בפניו תמיהה עזה.

"מפני מה איך חושב על שידוך מהחוג שלנו, כתוב בתורה "מבשוך לא תוכל להתעלם" האם זו רק המלצה ותו לא? הייתה זו כמובן הערה מחכימה, ודי לחכימא ברמיזא, אך לא היה בזה הסבר נאות, מה מצאו בבחור שלא הגיע לקצה קרסולי קרסוליו של דודי ולא המתינו להצעה שתאזן את האבדה.

עוברים יומיים נוספים, רב אברהם פוגש את ליבל שזכמן אצלו התעניין על המשפחה רבות, הלה ניגש אליו ונתן לו הסבר נאות למה שקרה.

"גופא דעובדה ק' הווי. משפחת זלצברג רצו את השידוך מאד ודחפו לך בכל דרך, אלא שהבחור המוצע לא היה מעידית עולם הישיבות, גם לא מהבינוניות ואם לא נחטא לאמת, שמא עידית דיבורית היה, מר מאיר לא היה מעוניין בשידוך, למרות שמשפחת זלצברג הייתה מוכנה לתת יותר ממחצית הוצאות החתונה והדיוור, ערך החתן חשוב יותר, השיב האבא לשדכן, לכן העדיף לשמוע את השידוך עם משפחת סטוויצקי העניה שלא מסוגלת לתת אפילו כדי שליש.

אבל קודם סגירת השידוך נודע למשפחת זלצברג בדרך כל שהיא, כי השידוך עומד להיסגר, האבא שלח בבהילות את חברו יעקב קנעפלמאכער סגן מנהל בנק בבנק פאג'י עם הצעה מפתה. כל הוצאות השידוך כולל החזקת הזוג הצעיר לעשר שנים עלי ולבד שיסגרו עמי את השידוך.

כאן כבר לא יכול היה מר מאיר לעמוד בפיתוי, עם היותו מנהל בנק חשוב היה בעל חוב גדול, בשל ההוצאות הרפואיות של רעייתו שהייתה חולה חמש שנים במחלה הממאירה ונצרכה לטיפולים יקרים מאד שאינם מצויים בסל התרופות. הוא התיעץ עם ידיד שאחז את עצמו ל"אחד מטובי החכמים שבדור" שהכריע עבורו. "מאשר שמנה לחמו" אולי אינו עידית, שמא תאמר גם בינונית אינו, אבל פעמים יש ספק בינונית שנעשית עידי עידית בתנאים מסוימים.

מספורי המגיד

הוא חקר על הבחור היטב וגילה שהוא טוב לב ובעל מידות תרומיות, שפל בך ומקדים שלום לכל אדם, הוא מבין בלימוד מה שמוציא אותו מכלל בור, כן נבחן על כל מסכת מגילה למפרע, יודע לומר ווארטים טובים בשולחן שבת, כשמצטרפים את כל המכלול, גוברת ידו על דודי סטוויצקי שאמנם כיום מצוין גדול, אבל בעבר לא היה מי יודע מה, גם מידותיו טעונות שיפור רב, יש להעדיף על כן את אשר בהווה על פני דודי בעבר.

מספר ימים הצטער דודי על הסיפור, כשתרעומת קשה בלבו. הפכתי להיות מקור סחיטה, דרכי הצליח הבנקאי מאיר להוציא סידור מלא לבתו, אלמלי אני לא היה יכול להשיג אפילו כדי מחצית, מדין "גורם לממון" עלי לקחת מחצית הרווחים.

אבל לאחר מיכן התגבר על מידת הכעס, הוא עיין בספרים הקדושים ונוכח לדעת כי הכל נחתך משמיים, אם משמים נגזר שהיא לא בת זוגו לא תועיל שום השתדלות, הוא ניגש מיחמתו אל ר' נתן קרייזר שהיה נתון במבוכה עצומה כל אותו זמן, ולחץ את ידיו בחביבות רבה.

"נפתחו עיני לדעת כי השידוך הנ"ל אינו מתאים עבורי, אם הייתה זו המיועדת לי, לא היה קורה כזה סיפור משונה, עדיף שההוכחה תבוא קודם שהתקרבנו ועדיין לא הספקנו לטוות את העתיד יחד".

דודי המשיך לשוקד על תלמודו כאילו לא אירע דבר, הצעות עלו וירדו ולאחזיני לא הגיע דבר, הוא לא רוצה לדעת ס"ד אלא דברים רציניים ביותר, כדי שדעתו לא תהיה מוסחת מהלימוד.

ערב שבת כשבא דודי לביתו, שומע הוא את הטלפון מצלצל, אמו מרימה את הטלפון, היא לא מבחינה כי דודי נמצא בקרבת מקום, דודי משתדל לא להקשיב, אבל שבירי מילים הגיעו לאחזינו. מוחו החריף קלט כי הצעה חדשה הגיעה אל הבית, השדכנית היא חברה של גיטת האם, המוצעת היא טובה הירשברג בת למשפחה עשירה מאד מחיפה, בת יחידה שלומדת בסמינר של בית יעקב לא החזק מביתה, לפי התהילות שהשדכנית פיארה בהן את הבת, מדובר ביהלום נדיר חמישים קרט ואחת למאה שנה נחשף לעולם.

האבא מסתובב בקרב חסידי סרט וז'ניץ, הוא אמנם לא חסיד אבל יש לו נשמה חסידית, הבית ספג הרבה מהחסידות החמימה, המוצעות מעוניינות בבעל שישב וילמד כל היום בכולל מתוך יגיעה, לפיכך דודי נראה מועמד מתאים עבור המשפחה.

אמו הביעה הסתייגות נמרצת מהשידוך.

"אני לא מתלהבת משידוך עם בת יחידה, זה שידוך חונק מאד, אין מצב שההורים לא יתערבו בחיי הזוג היחיד שלהם, הבן שלי יהיה תחת מגדלת, כל מה שלא יעשה יבחן באלף עיניים, חסרון נוסף, דודי לא בא מבית של עשירים, אין לו מושג באורחות חיים המאפיינים משפחה שטובלת בכסף, זה סגנון מיוחד ושונה מהבית בו גדל דודי, אני מעדיפה משפחה שגדלה על פת לחם "טוב פת חרבה ושלווה בצידה מבית מלא זבחי ריב" העבירה האמא את שבט בקורתה על השידוך.

זכר השידוך הקודם שהוצע שאף הוא טבל בכסף (אבא בנקאי עשיר) שנהג בזלזול רב בהם אחרי שהדברים היו סגורים, העביר בה צמרמורת משידוכים עם ניחוחות של עושר.

"גב' ברוריה, אני ממש מתפלאת עליך שאת פוסלת הצעה בלי לבדוק אותה, איך אפשר לעשות כן? האם זו דוגמא של אמא אחראית?" מטיחה השדכנית שרה כהן שידועה הייתה בחרצובות פה חריפים ביותר, את ביקורתה באם.

היא ממשיכה כשנימת כעס ופגיעות נמסכת בדבריה.

"תעשי לכל הפחות בירור קטן מלמעלה, אתן לך ארבע שמות של חברות שתי מורות ומחונכת, תשמעי מה הן אומרות רק אחרי כן תסיקי את המסקנות. מעולם לא קיבלתי יחס בוטה כל כך מהורים לשידוכים שלי" הוציאה השדכנית את כל עלבונה החוצה.

"אני מפחדת משני דברים, שידוך עשיר ובת יחידה, שילוב הרסני ביותר, אם היה לכל הפחות ילד נוסף שימלא את חלל ראשם, הייתי פחות מסויגת, גם אם זה היה שידוך עשיר, אבל השילוב של שני החסרונות מפחיד אותי מאד" הצטדקה האם בפני השדכנית התקיפה.

"אני עצמי בת יחידה להורים עשירים מאד, משפחת רחזגרטרן משוויץ, גילתה לפתע גב' כהן קלף נסתר שהיה מוחבא עמוק בחיקה, אני חיה עם בעלי ומשפחתו כעשירים שנים, בלי תקלים מיוחדים, לא יותר מכל משפחה רגילה, הקמתי ב"ה משפחה לתפארת, יש לי כיום שנים עשר ילדים שחונכו להפליא, אבי ואמי שיחיו רוים מאתנו נחת יהודית אמיתית, הם לא מעירים רק מאירים פנים, בעלי שבא ממשפחה ענייה ומרובת ילדים, חש באושר רב וכבוד נפלא כשהם באים מדי קיץ לביתנו, הבית חוגג את שהותם עמו, הוא נוהג כלפיהם כבן לכל דבר, הם מתגוררים אצלנו כחודשיים, לאחר מיכן מותירים מתת יד רחבה מאד שמועילה לפרנסתנו לארבעה חודשים, אם לא יותר".

"אני שומעת, אך נותרת בעמדתך, יש הבדל בין הורים שמתגוררים במדינה אחרת להורים שגרים ממש ליד הזוג הצעיר, אני לא מאמינה שהם יסכימו לתת לזוג להתגורר בעיר אחרת, מה שיביא לעצמאות מסוימת לזוג הצעיר" לא איבדה האם את לשונה.

"אף על פי כן, אני מבקשת, נא לא לזלזל בהצעה, תבררי ותסיקי את המסקנות או"כ, לא אכעס אם לאחר הביורים תישאר בדעותך" חתמה גב' כהן את דבריה, תוך שהיא מותירה אוירה מתוחה בבית.

את כל השיחה שמע דודי, הוא היה כמה לשידוך, לפתע גילה כי יש גם מצב של נתק, ארבעה חודשים ציחיים עברו מהשידוך הקודם, כאילו נדברו כל השדכנים לעשות יד אחת, להטעים את החסר, אין אפילו צל צילה של הצעה, השם ומספר הטלפון כביכול נמחקו מפנקסי השדכנים, זה לא היטיב עמו כל עיקר.

באותו פרק זמן הספיקו כחמישה עשר בחורים מהשיעור להתארס, חלקם הגדול בחורים שלא הגיעו לקצה קרסוליו, לכל סיר יש את המכסה שלו, טבעו השדכנים מטבע לשון, אך משום מה לסיר שלו אין מכסה, אם כן, אולי החליד בלא שימוש.

כל שידוך צבט את לבו, למה הם ברי מזל יותר ממני? הוא לא הוציא את תסכולו החוצה, אבל בפנים בתוך הלב נגס הכאב חתיכות רציניות, עתה מגיעה הצעה ואמא מורידה אותו מהפרק בלי אומר דברים!?

מספורי המגיד

האמא שחכמה הייתה קלטה את המבט הנפול של דודי שלא העז לומר לה מה שיש לו בלבו, עכשיו הבינה שהיה שותף לשיחה בלי משים לב, המצפון הרגיש ייסר אותה, אולי בחזרה מצוינת במידות, לא תמיד בת יחידה מסמלת מפונקת גדולה, אולי בכל זאת תברר על השידוך ואם הדבר יראה מתאים תבקש שיתגוררו בשכונה רחוקה מעט מההורים, כדי שהבית לא יהיה נתון להשפעה התמידית שלהם.

היא החליטה לעשות עבודת מחקר על השידוך, כעבור שלושה ימים הבינה שגב' כהן לא הפריזה בדבריה, אותה בחורה מצוינת במידות מיוחדות וביראת שמים טהורה, היא מוכנה נפשית לנהל בית תורני דוגמת ביתם ואין לעשירות כל השפעה עליה, חבל להחמיץ את השעה, היא יושבת על המדוכה עם בעלה, כעבור שבוע נוסף של בירורי בירורים עם כל מי שיכלה להשיג מהם מידע, הרימה טלפון לשדכנית והודתה לה על הרעיון, יש עם מי לגשת לשולחן, אם הצד השני מוכן לשידוך, הם נותנים את ברכת הדוך.

כעבור שבוע ניפגש דודי עם הצעה המדוברת, הפגישה זרמה כאילו האחד קורא את מחשבות זולתו, רוב השאלות היו מיותרות, המדוברת הייתה פקחית בצורה מדהימה, ענתה על הכל כאילו מתוך הנייר, נראה היה שעשתה שיעורי בית מושלמים, היא הכירה את דודי מתוך עבודת מחקר שעשתה עליו, לא היה צורך לבזבז זמן על חיפוש נושאים.

כעבור ארבע פגישות יסודיות מאוד, הרגיש דודי כי הוא מוכן נפשית להקים בית, עם המושלמת של הדור, כפי שסיפר להוריו בהתלהבות. היא התחייבה לתת לו חיים שקטים פנייים מכל טרדה, יש לה הצעות עבודה לא הרחק מהבית שמשלמים היטב, הסביבה חרדית לחלוטין, היא עובדת רק עם נשים, מה יכול להיות יותר טוב מזה? עד שתגדל המשפחה, יש לה אפשרות לצבור כסף רב לקופת חסכון, כדי שיהיו מוכנים לימי סגריר, כשאין עבודה כמעט.

השדכנית נתנה אור ירוק להורים, הייתה לה שיחה עם האמא והבת ושתייהן הביעו את הנכונות לסגור שידוך, היא קבעה פגישת סגירה ודודי יחד עם הוריו נסעו לחיפה כדי לסגור ווארט.

דודי לא היה זהיר דיו, הוא גילה את הסוד רק לחבר אחד בלבד, שמוליק לזן החברותא שלו לסדר שלישי, הם היו חברים בלב ונפש, לא אחת עשו משמרים שלמים יחד, לפני שנסע לחיפה לחש דודי לאחזנו, כי הלילה יעדר מהסדר, הוא נוסע עם הוריו לצפון, הוא לא הרחיק את היריעה, אבל שמוליק שפקח היה לא הוצרך ליותר, כחבר נאמן קנה שתי קופסאות טיים על חשבוננו, כי דודי אינו מעשן ואינו יודע אפילו איך מחזיקים סיגריה בפה.

כשהגיעו למקום, קיבלה אותם המוצעת כשהיא לבושה בפאר מחלצותיה, נראה היה שהכינה את עצמה היטב לעניין, עיניה זרחו מאושר רב, האמא נכסה למקום ארשת פניה רצינית היא לחצה את ידי גב' ברוריה בעדינות ורמזה להורים לשבת על כורסאות מפנקות במיוחד, הבית טבל בעושר רב, לא היו צריכים לזה עיניים בוחנות, זו הייתה וילה ענקית בעלת 8 חדרים גדולים, עם ריהוט בסגנון מיוחד, מוסיקה שקטה נשמעה ברקע שנתנה לנוכחים הרגשה נעימה מאוד.

דודי ישב לפגישה קצרה עם המיועדת וחיכה לאבא שלא היה בבית, הדבר נראה לו מוזר ביום שסוגרים ווארט הוא נעדר?

המענה שקיבל. הוא הלך ללמוד שיעור דף היומי בבית כנסת לא הרחק מהבית, הוא שומר על קביעות בהקפדה יקית.

לאחר שחזר ראה אותו דודי לראשונה ולבו נצבט בתוכו, הפנים לא שידדו שמחה, הוא היה נראה עצבני ביותר, עיניו התרצצו בחוריהן כעכבר נפחד שנס מחתול טרף זריז שמנסה ללכוד אותו, הוא נכנס לחדרו והסתודד עם אשתו משך שעה ארוכה.

כל אותו זמן עמדו דודי והוריו תמהים, לא ניכרת הייתה בבית כל תכונה לסגירת ווארט, אלמלי שהשדכנית התחייבה לאמא בהן צדקה כי השידוך סגור, סבורים היו שהכל טעות, אבל לא רצו לקלקל את האווירה.

לאחר מיכן יצא האבא ולחץ את ידי ר' אברהם בהבעה פושרת למדי, הוא הגיש לו כוס תה חם עם עוגת שמרים זולה מהחנות בהשגחת הבד'צ, לאחר מיכן דיבר עם האבא באידיש עסיסית מאוד, רוויה משפטים שלימים בגרמנית, הוא נתן להורים להבין כי הבת והאמא לא סיכמו עמו דבר ועל כך הוא כועס מאוד.

"וואס בעהן איך אשטיק שוואנג? היתכן שאהיה סרח העודף, זה שמביא את הכסף לבית ואין לו דעה אישית?! איש לא הודיע לי כי יש לי הערב אורחים ובוודאי שלא אמרו לי שעומדים לסגור שידוך, לא לקחו אותי בחשבון כאילו אני עציץ פרחי פלסטיק זול שניצב אי שם בבית, אבל לכל הנוכחים יש טעות גדולה, מבחינתי השידוך מתחיל רק עתה.

אני צריך לשבת ולתת את דעתי על חתני לעתיד, חשוב לי לך לדבר עמו שיחה ארוכה, אני צריך ללמוד אותו היטב, כדי לדעת אם אני יכול לתת לו את בתי היחידה, היא לא סתם בת יחידה, היא בת לניצול שואה שכמעט הגיעו לתאי הגזים ובניסי ניסים נחלצו ברגע האחרון לפני שהזלזלות נסגרו עליהם (הדברים התרחשו בשני זמנים ובשני מקומות שונים).

לפיך עלי לעכל את החדשה הזאת שיש לי ממשיך ולא סתם...אלא בחור עני שלא מבין בכסף כלום, אתם צריכים להבין שיש כאן שתי מטלות: א) שיתאים לבית שלנו ב) שיתאים למדוברת, גם אם הבת אומרת שמבחינתה הוא מתאים, עדיין זה לא אומר שהוא מתאים לבית, אני סבור שחצי שנה תספיק כדי להסיק אם אכן הבחור ראוי לרשת אותי."

ההלם שנפל על דודי והוריו היה רב, לכזו תגובה לא התכוננו, דודי קם בגאווה פגועה מכסאו והודיע לאבא: אולי לך צריכה חצי שנה כדי ללמוד אותי, אבל לי מספיקה חצי שעה להכיר אותך לעומק."

פני האב סמקו מרוב כעס: איך האב גליק געוואסט אז דער נאר פאסט זך נישט צו ציא אינזער הויז, איגטן טאג. (ידעתי מיד כי השוטה הזה לא מתאים לביתנו כל טוב)

לאחר שיצאו אמרה האמא לדודי: ברוך הטוב והמטיב, ניצלת מאסון כבד, מרוחן טוטליטרי שהיה רומס אותך כנמושה, לא לחינם חששתי מהגאווה שמלווה את העשירים, הם חיים רק את עצמם ולא נותנים דעת על זולתם, הבה נודה לקב'ה שזה לא קרה יותר מאוחר.

נר לשולחן שבת

פרשת בשלה

גליון 817 תשפ"ג

ניתן לתרום
להוצאות הדפסת העלון
לע"נ וכל מילי דמיטב!

אז ישיר

"אמר אויב ארדוף אשיג..." - היה ראוי להיות תחילת השירה, ולמה לא נכתב, אלא שאין מוקדם ומאוחר בתורה... (רמב"ן ט"ו ט)
הדבר הגדול ביותר בקריעת ים סוף שהפליא את ישראל היה מחשבת המצרים שהים נבקע לגמרי במקרה - "ואין בכל המופתים כפלא הזה, וזה באמת שגעון להם..." (רמב"ן י"ד ד)

היה זה בעיר המרפא קרניץ. בחודשי הקיץ היו נופשים במקום יהודים רבים וגדולי ישראל. באחת השנים נולד לבעל בית המלון בן זכר. בברית המילה השתתפו רבנים וצדיקים ששהו שם. בראשם הרה"ק רבי יצחק מטשחויב, בן זקוניו של ה"דברי חיים", אשר כזקן האדמו"רים נתכבד בסנדקאות.

לאחר ברית המילה הסבו לסעודת מצוה, והרה"ק מטשחויב שישב במרכז חילק "לקח"-מיני מזונות לכל הקהל. בין הקהל הגדול שהצטופף ונדחף לקבל את המזונות עמד גם אברך אחד שהושיט את ידו, אך הרה"ק מטשחויב לא נתן לו, כך עמד זמן והמשיך להדחק ולהושיט את ידו, אך הרבי כמו מעלים עיניו ממנו ולא נותן לו את מבוקשו...

היה הדבר לפלא בעיני הנוכחים, עד שאחד הצדיקים שישב בסמוך וראה זאת, העניק לו לאותו אברך 'לקח' משלו ופטרו לשלום. לאחר מכן נשאל אותו צדיק לטעם הדבר, מפני מה הרבי מטשחויב לא נתן לאותו אברך. והשיב שהלה הושיט את ידו השמאלית, בעוד שיש לקבל השיריים ביד ימין.

אם כן תמהו הנוכחים, מפני מה מר נתן לו?! השיבם הצדיק: "לפעמים יש בחינה שאפשר לעשות משמאל ימין!"

את הסיפור הזה סיפר הגאון רבי חיים שאול קויפמן במעמד התכנסות חסידי צאנז באירופה (בעיר מנצ'סטר, מוצ"ש תולדות תשס"ה).

ואמר הסבר נפלא: דברי אותו צדיק אינם סתומים. שכן כך פירש רש"י על הפסוק בשירת הים "ימינך ה' נאדרי בכה, ימינך ה' תרעץ אויב" - "ימינך שתי פעמים, כשישראל עושין את רצונו של מקום השמאל נעשית ימין".

והענין בזה בפשטות הוא כדברי הכתוב במשלי "אורך ימים בימינה, בשמאלה עושר וכבוד". הימין בדברי רש"י מרמז על העוסקים בתורה לשמה. ואילו השמאל מכוון על הצד הגשמי בעולם והוא עושר וכבוד.

כאשר עושים רצונו של מקום, מהפכים הכל לימין, כי אז אין כלל שמאל, שכן כל העושר והכבוד מיועד אך ורק לעשות נחת רוח לבורא, ואז גם השמאל ימין הוא! (גליון צאנז טבת תשפ"א תקט"ז)

דרך אחת ושתי דרכים לה!

"ללכת יומם ולילה". כאן שהיו כמו בורחים מפני פרעה הלכו יומם ולילה.
(מדרש שכ"ט)

מרום חפצם וזריזותם לקבל את התורה הלכו ביום ובלילה, לא כשאר הולכי דרכים שהם יגיעים ביום ונחים בלילה. (ת"ש י"ג כ"א)

"כל המרבה לספר..." במצרים היו בני ישראל משועבדים בגוף ובנפש. בגוף הם עבדו עבודת פרך נוראה, ובנפש ירדו רוחנית עד מ"ט שערי טומאה.

ביציאת מצרים זכינו לשתי גאולות: נהיינו בני חורין, ויצאנו מטומאת מצרים וזכינו לקבלת התורה.

הנה מי שאצלו העיקר הוא חומריות, הוא מספר יותר על גאולת הגוף, את ענין קושי שעבוד מצרים, ומי שאצלו העיקר הוא גאולת הנפש מטומאת מצרים, מספר על ענין יציאת מצרים, בה ראינו גילוי שכינתו ומלכותו של הקב"ה, עם כל הניסים והנפלאות שעשה.

זהו מה שבעל ההגדה אמר "כל המרבה לספר ביציאת מצרים", המורה על מי שהעיקר אצלו גאולת הנפש וקבלת עול מלכותו יתברך זהו "הרי זה משובח!" ("ערוגת הבושם")

גם אנו מברכים בליל הסדר "אשר גאלנו" כי זה שייך לנו. גם אנהנו בכלל גאולת מצרים, איננו בתוך שערי טומאה ויש לנו תורה ומצוות, אין לנו את שעבוד מצרים ברוחניות - בזה חייב אדם לראות עצמו כאילו הוא יצא ממצרים.
(הגדת מעשה ניסים, מהר"ל)

"ופרעה הקריב". (י"ד י"ג) שלשה ביאורים:

הקריב לפני עבודה זרה - אמר פרעה, הסכים בעל צפון לגזרתי לאבדם במים, הקריב זבחים לאלהיו. החל לזבח ולקטר לפני בעל צפון. (תנחומא)
הקריב על עצמו פורענות - הלך ביום אחד מהלך מספר ימים. (פכילתא)
הקריב ישראל לתשובה - קראו לאלוקים, כיון שבא פרעה השליכו עבודה זרה מידיהם, תלו עיניהם למרום ועשו תשובה. (מדרש הביאור ועוד)

"ויאמינו בה' ובמשה עבדו" (י"ד ל"א) הדרגה הגבוהה של אמונה. והנה מיד אחר כך "ויילונו העם" (ט"ו כ"ד). היתכן?! כיון שלא קנו בעצמם הכרה זו, היה עבר ונשכח. לכן נצטוו להניח את צנצנת המן, להזכירם!

חידות ופתרונם

למי עוד נקרע הים חוץ ממשנה רבינו?

שתי תשובות בדבר: א. דתן ואבירים... ב. מכשף ומין יהודי.

א. דתן ואבירים.

בתרגום יונתן בן עוזיאל כתב, שדתן ואבירים נשתיירו עם פרעה במצרים (י"ד ג). אם כך יש להבין, איך דתן ואבירים חזרו להיות יחד עם בני ישראל במדבר סיני?

יש שכתבו שה' קרע להם את הים! בספר "באר מים חיים" כתב: "ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים" - מיעוט רבים שניים, לומר כי על שניים מישאל לבדם נקרע הים והם דתן ואבירים, שנשארו במצרים ונקרע להם ים סוף.

וכן הביא במחזור "רב פנינים" לשביעי של פסח: 'דתן ואבירים האט גאט גשפאלטן דעם ים נאך אמהל נאר פון זייער טוועניג'.

הגאון רבי חיים זייצ'יק הביא את תרגום יונתן, וכן שנקרע הים עבורם. ותמה, למה לרשעים כאלה הגיע נס מופלא כזה?!

ותירץ על פי דברי המהרי"ל דיסקין שכתב: דתן ואבירים היו שוטרי ישראל שהשתדלו שלא להעמיס עבודה על בני ישראל. ובשל כך היכו אותם המצרים מכות אכזריות. כל גופם העלה פצעים, החבלות העלו מהם ריח רע, ולכן הם אמרו למשה "הבאשתם את ריחנו".

ולכן אדם שסבל יסורים בשביל יהודי אחר לא מלאך המות ולא ים סוף יכולים לעשות לו רעה. נאמן הקב"ה לשלם לו את שכרו! ה' משלם לכל אחד לפי מעשיו!

ואילו במדרש 'שכל טוב' כתב: "דתן ואבירים נשארו במצרים ובאו עם פרעה, ואחר כך, כשראו הים נבקע לישראל, מיד תהו בלבם ונתערבו עם אחיהם בני ישראל". (בשלח: "ואומר פרעה לבני ישראל") משמע מדבריו שדתן ואבירים עברו יחד עם ישראל את ים סוף.

כדברים אלה נראה לדייק בלשון הזהב של המהרי"ל דיסקין: דתן ואבירים היו משוטרי ישראל, ומסרו את עצמם למען בני ישראל. ורק בשל טענותיהם על משה לא רצו לצאת עם בני ישראל ממצרים. [לשונו 'נתערבו עם אחיהם']

ופרעה רצה שדתן ואבירים ילכו לפניו למחנה ישראל, כדי להסית אותם לשוב למצרים. וכך עשו, והם שאמרו: 'נתנה ראש ונשובה מצרים', ההסתה שלהם נשאה פרי, ולכן בני ישראל אמרו למשה: "מה זאת עשית לנו".

אך רדיפת פרעה גרמה לבני ישראל לחזור בתשובה, שנאמר "ופרעה הקריב", ברדיפתו הקריב את לבבות בני ישראל לאביהם שבשמים, וגם דתן ואבירים שבו בתשובה שלימה, כך זכו לעבור את הים יחד עם בני ישראל.

ג. לולא הנכתב לעיל, היה נראה לי לבאר ענין זה בפשטות: כי לאחר שהמצרים טבעו בים, דתן ואבירים המשיכו ללכת ביבשה, מהמקום בו נקרע ים סוף עד למקום בו עלו בני ישראל מהים, ושם הם "נתערבו עם בני ישראל". וזה על פי דברי תוס' (ערכין טו). האומר שבני ישראל לא עברו את הים מצד לצד, אלא עלו באותו צד בו נכנסו, שהלכו כקשת.

ב. מכשף יהודי...

רבי אליעזר, רבי יהושע ורבי עקיבא היו במרחץ בטבריה. ראה אותם יהודי שהיה מין ומכשף "אמר מה שאמרו", תפסה אותם הכיפה של המרחץ ולא יכלו לזוז.

כשעמד המכשף הזה לצאת מהמרחץ, אמר רבי יהושע דבר מה, ותפסו שער המרחץ עד שנדבק בו. כך היה תקוע בכניסה והפריע למעבר. מחמת כך כל מי שהיה צריך להכנס נתן למכשף הזה מכה באגרוף, וכל מי שיצא נתן לו מכה ודחיפה באחוריו... ביקש מהחכמים שיתירוהו. אמרו לו: 'התר תחילה מה שעשית לנו ונתיר גם אנחנו לך'.

לאחר שיצאו אמר לו רבי יהושע: "וכי זה כל מה שאתה יודע לעשות?! הרי כבר קיבלת את שלך מידינו..."

אמר להם: בואו ונרד לים ותראו מה יש בכוחי לעשות. ירדו, אמר דבר של כישוף ונבקע הים לפנינו!!! אמר להם: "ראו עשיתי מה שעשה משה רבכם!"

אמרו לו: "נכון, אבל גם אתה הרי מודה שמשנה רבינו הלך בתוך הים ביבשה". נכנס המין הזה לתוך הים. גזר רבי יהושע על שרו של ים, חזר הים למקומו ובלעו.

(ירושלמי סנהדרין ז' י"ג הרוצה להחכים יעיין במפרשים איך כישוף עובד בים!)

נסיים בדברי הנביא ישעיהו! (י"א ט"ו-יז)

"והיה ביום ההוא... והחרים ה' את לשון מצרים" - הקב"ה ייבש את נהר הנילוס כדי שיעברו בו גלויות ישראל הנדחים בארץ מצרים. והניף ידו על הנהר והכהו לשבעה נחלים" - ה' יכה את נהר פרת עד שיהיה לשבעה נחלים, ותהיה דרך בין נחל לנחל, בה ילכו שבע גלויות.

"והדרין בנעלים" - ינעול ויסגור את הנהר במנעולים - "והיתה מסילה... כאשר היתה לישראל ביום עלותו מארץ מצרים" - הדרך תהיה יבשה לגמרי עד שיוכלו ללכת בה הגלויות בנעליים, ותהיה סלולה כאילו היתה שם דרך מאז ומעולם! יתן ה' וכולנו יחד נזכה לזה! (י"ג)

מה המשותף לאברהם אבינו, יעקב אבינו, יהושע בן נון, אליהו ואלישע ורבי פנחס בן יאיר? תשובה: לכולם, בדרכם נבקע הנהר.

אברהם: בדרכם לעקדה. השטן עשה עצמו נחל גדול... וילכו בנחל ההוא הלך וטבוע ויגיעו המים עד צואריהם, ויגער אברהם בשטן 'לך נא מעלינו כי במצוות אלו קנינו הלכנו'. (ספר הישר ע"ג)

יעקב: מדרש אגדה, נתן מקלו בירדן ונבקע. (רש"י פ' וישלח ל"ב י"א)

יהושע בן נון ועם ישראל: ויאמר יהושע... מחר יעשה ה' בקרבכם נפלאות. מי הירדן יכרתו... ויעמדו נד אחד. (יהושע ג')

אליהו ואלישע: ויקח אליהו את אדרתו ויגלם ויכה את המים ויחצו הנה והנה ויעברו שניהם בחרבה". (מלכים ב' ב' ח')

אלישע: בעת שאלהו עלה בסערה "ויקח את אדרת אליהו אשר נפלה... ויכה את המים ויחצו הנה והנה ויעברו אלישע". (שם י"ד)

רבי פנחס בן יאיר: הלך לפדות שבויים, בדרכו הגיע לנהר גינאי, ציווה עליו לחלוק מימיו, לבסוף גינאי חלק לו וגם להולכים עימו, יהודי שנשא עימו חטיטים למצת פסח וסוחר ערבי. (חולין ז')

"לאיתנו" - חז"ל אמרו (ש"ר כ"א) לתנאו הראשון - תנאי זה הוא בכלל התנאים שהתנה ה' על כל מעשה בראשית להיות כפופים לתורה ועמליה ולעשות כל אשר יגזרו עליהם, וממשלתם עליהם כממשלת הבורא ברוך הוא!

(אזה"ח י"ד כ"ז ועיי"ש)

חידות בפרשה

בעקבות "אמר אויב ארדוף אשיג אחלק" היכן יש בתורה שש מילים רצופות שפותרות באות א? "איש אל אחיו אבל אשמים אנחנו" (מקץ מ"ב כ"א). "אנכי אלקי אביך אלקי אברהם אלקי" (שמות ג' ז).

חמש מילים רצופות של שתי אותיות: "כי יד על כס י-ה" (בשלח י"ז ט"ז). "נח את שם את חם" (בראשית ה' ל"א). "כי גם זה לך בן" (וישב ל"ה י"ז).

אינו בעל חי ואמר שירה בקריעת ים סוף? "נערמו מים - חכמים מיא" נכנסה בהן ערמומית חכמה ואמרו שירה. (בעלי התוס' ט"ו ח')

מי השרץ שמסתתר בפרשה במקום המתאים לו... הזבוב: "זכרון בספר וְשֵׁים בְּאֲזַנֵּי". עמלק רץ אחר דם ישראל, כזבוב. (י"ז י"ד בעה"ט)

"ולא קרב זה אל זה" (כי י"א)

סיפור הג'ר יצחק מאיר שיינר: יום אחד הביא לי בחור שטיקל תורה. כשעיינתי בו ראיתי שלא קרב זה אל זה. לא ידעתי מה לומר לו... אמרתי שילך להראות זאת לרבינו רבי אברהם גניחובסקי. לאחר זמן שאלתי אותו 'מה אמר לך ר' אברהם'. ענה לי שלאחר שעייין בדברים שאל אותי בהתפעלות, כמה זמן לקח לך להכין את החבורה, וכשעניתי שבועיים, אמר 'אני אפילו בחודש לא הייתי מצליח לעשות כזה שטיקל תורה...' הבחור קרן מאושר! (אגן הסהר')

מהתיקנות הדרך היומית

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדרך היומית של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

מה עשה הגאון שליט"א לזכות ללמוד עם הרבי

חכמות נשים פנתה ביתה

השבוע בדף היומית שלנו (נזיר יב): כתוב לשון, לא משני איניש שליח אלא במילתא דמציי עבדי השתא - האדם לא יכול למנות שליח רק בדבר שהוא עצמו יכול לעשות את זה עכשיו.

רבה של רמת אלחנן, מגדולי ממתיקי התורה בדורינו, ידיד נפש של אבי מורי זצ"ל, הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א סיפר כך: יהודי גאון וצדיק היה בירושלים, ושמו הרבי הקדוש רבי מאטיל סלאנימ'ער, הוא היה דיון, ורבי של חסידים, וידע את כל הרמב"ם בעל פה. כשעלה לירושלים והפך לרבי מסלונים, היה לו מנהג, שכל יום היו באים אליו תלמידי חכמים לפי תור, וקוראים לפניו רמב"ם מתוך הספר, והוא היה שומע ומתקן בעל פה את הטעויות של המקריאים.

לא כל אחד זכה להיות בין רשימת התלמידי חכמים שעומדים בתור לפני רבי מאטיל. אמי מורתי רצתה שגם אני יכנס לרשימה, אבל היו צריכים לתכנן תחבולות איך נדחפים לקודש פנימה.

ערב פסח בפתח, הגעתי מהחיידר, האמא לא רצתה שאני יאשר סתם בבית, היא קוראת לי והיא מציעה לי, לך עכשיו בליל בדיקת חמץ לבית של רבי מאטיל, תבקש ממנו שאתה רוצה להקריא לו את הרמב"ם בפניו. והאמא הסבירה לי, שבלילה הזה כולם עסוקים בבדיקת חמץ, אין אצלו אף אחד, לא גבאים ולא שום איש, יעצט איז די צייט! - עכשיו זה הזמן! זה העת לתפוס את התור. אחרי שתקרא בפניו פעם אחד רמב"ם, תיכנס כבר לתור הקבוע.

וכך הו, הגעתי לבית של הגאון, היה שמה רק חדר אחד, ששימש גם כסלון, גם לחדר שינה, וגם לקבלת אורחים. אמרתי שאני מבקש לקרוא לו רמב"ם. רבי מאטיל הסכים, רבי יצחק זילברשטיין למד אז פרק הכנסה, אז הוא ביקש להקריא לו הלכות נזקי ממון ברמב"ם.

הבעל הבית רבי מאטיל עושה בדיקת חמץ עם מטאטא, והוא - רבי יצחק מקריא את הרמב"ם, וברוב הזכרון מתקן לו רבי מאטיל את הטעויות בעל פה. ומאז הוא זכה להיכנס לתור הקבוע של אלו שהקריאו את הרמב"ם לאותו צדיק ירושלמי רבי מאטיל סלאנימ'ער, והכל בזכות חכמתה ועצתה של אמא הצדקנית, שידעה לשלוח בזמן וברגע הנכון, וכלשון הגמרא, לא משני איניש שליח אלא במילתא דמציי עבדי השתא.

נסיים עם סיפור על הרבי רבי מאטיל סלאנימ'ער, שהגאון הצדיק רבי משה קלירס זצ"ל היה אומר עליו, שהוא משיירי כנסת הגדולה, ופעם הוא התבטא עליו, שצריכים לנהוג בו בדרך ארץ, כי כל מדרגותיו שיש לו היום הוא רכש כבר מנעוריו.

וכך מסופר בספר מזקנים אתבונן לרבינו רבי ישראל שמעון קסטנליץ, לרבי מאטיל היה חוש הריח בעיניו קדושה באופן פלאי, פעם הגיע רבי מאטיל לשיבת אור תורה בטבריה, הוא היה עיף ויגע מטירדות הדרך, אתם יכולים לתאר לכם את החום של ימות הקיץ בטבריה בימים ההם, שלא היה מזגן, אפילו

מאוורר לא היה. מזגתי לו כוס תה, כשהגשתי לפניו את הכוס, הוא הריח ולא רצה לשתות, שאלתי אותו: רבי, מדוע אתה לא שותה? הוא ענה, שזה לא מריח לו טוב. אחרי זה התברר שהכוס לא היתה טובולה!

(מתוך הפתיחה לשיעור - נדרים דף ע, י"ב טבת תשפ"ג)

לא בשביל מעלותיך אתה עולה על הבימה

הכהן הגדול מאחיו, שר התורה והיראה, גדול מרבן שמו, מרן החפץ חיים וכותבו יגן עלינו ועל כל ישראל, ספק גדול אם עוד קיים בדורינו מי שזכה לראות את מרן החפץ חיים, הסבא הרב החסיד רבי בנימין קובלסקי ז"ל סיפר לי בתור ילד כד הוינא טליא, ווארט שהוא זכה לשמוע פעם ממרן החפץ חיים כשהוא הגיע לשבת קודש בוורשא שבפולין בפרשת וישלח.

כשמרן החפץ חיים היה בווינה בכנסיה הגדולה, הוא היה הראש וראשון לכל דבר - לדיבר ולדרוש, הוא התחיל את הדרשה בענווה גדולה ואמר, הפסוק אומר (שמות כ, כג) ולא תעלה במעלות על מזבחי, הפסוק אומר בזה, דכשעולים על המזבח - הבימה לדרוש, יש לדעת שזה לא עליה לפי המעלות, שלפי שהוא במעלה גדולה ביותר לכן הוא עולה ראשון לדרוש, רק כל הטעם שכיבדו אותו לדרוש בראשונה, הוא בגלל שאני כהן, וחקן.

וממש על משקל סיפור זה אפשר להגיד בדרך צחות על הגמרא בדף היומית שלנו (נזיר יג), מהו דתימא, וילד דמיחשב ביני אינישי בעיני, הייתי יכול לחשוב שכיבדו אותו משום שהוא החשוב ביותר בין האנשים, קא משמע לן, שלא מן הטעם הזה כיבדו אותו, רק בגלל גילו המופלא, ומעלתו מצד שהוא כהן.

נמשך עם עוד סיפור על ענוותנותו של מרן החפץ חיים, זה מורפסין איגרא, הגאון הגדול רבי מאיר סאלוצ'ק זצ"ל בנו של הבריסקער רב סיפר, ששמע מרבי מאיר ליברמן, שפעם ביקשו באי הבית של מרן החפץ חיים לקנות כסא עבור החפץ חיים, עד אז היה יושב החפץ חיים על ספסל. אמר מרן הגאון הגדול החפץ חיים, הרי כתוב (מדרש נחומא כי תצא, יא) אין השם שלם ואין הכסא שלם, ואיך שייך שלי כן יהיה כסא שלם.

פעם שאלו את מרן הבריסקער רב, למה מרן החפץ חיים מפורסם בעולם כצדיק גדול, ולא כגאון עולם, הרי כשלומדים את המשנה ברורה רואים את הגאונות הגדולה, ולמה זה לא התפרסם. ענה הבריסקער רב, החפץ חיים היה עניו מאד, צנוע מאד, ולא רצה בשום אופן שיתפרסם דבר גאונותו ברבים, וכתוב בפסוק בתהלים (קמה, יט), רצון יראיו יעשה, ואכן התקיים רצונו ולא נהיה מפורסם בגאונותו.

(מתוך הפתיחה לשיעור - במחזור הקודש נזיר דף יז, כ"ה אלול תשע"ה)

יומא דהילולא קדישא

ליומא דהילולא של הרבי הקדוש רבי יחזקאל מקוזמיר זצוק"ל בנו של הצדיק נסתר רבי צבי הירש זצוק"ל נסתלק י"ז שבט (תרט"ז)

פעם אחת כשהרבי הקדוש רבי יחזקאל מקוזמיר זי"ע ישב בסעודת שבת של שחרית עם גדולי חסידיו המסובים על שולחנו, אחרי ששרו השיר "אסדר לסעודתא" נפרץ פתאום הדלת ואשה נכנסה בבהלה, כי בנה הילד נפל ארצה וידום דום ואינו מדבר, וצעקה להושיע לה מצרתה.

הרבי הקדוש לקח תפוח שהיה מונח על השולחן, ואמר לה, תתני לילד לאכול מן התפוח ויתרפא. וכך הו, הילד אכל מן התפוח ומיד שב לו הדיבור כבראשונה ונתרפא כליל.

גדולי חסידיו ביקשו ממנו שיגלה להם מהו פשר סגולה זו. השיב להם הרבי הקדוש, הלא עכשיו זמרנו את השיר אסדר לסעודתא, ואמרנו, קדם רבון קלמין במילין סתימין תגלון פתגמין ותימרון חידושיא, והנה תפ"ח הוא נוטריקון ת'גלון פ'תגמין ו'תימרון ח'ידושיא, ומרומז בזה, שאם כל המילין נעשו סתימין, אזי בסגולת התפוח, תגלון פתגמין - יתגלה כח הדיבור, ותימרון חידושיא - ויוכל לומר ולדבר מחדש כבראשונה.

*

יהודי אחד נסע לקוזמיר להסתופף בצילא דמהימנותא של הרבי הקדוש רבי יחזקאל. באמצע הדרך נכנסה העגלה לתוך הבוץ והטיט מבלי יכולת לצאת משם. לפתע ראה עגלה מתקרבת ובתוכה יושב בעל עגלה הנראה כיהודי בעל צורה. כשהעגלה הגיע, ירד הבעל העגלה וקשר עגלתו לעגלה הטובעת וחילץ אותו משם.

כשהגיע ליעדו, נכנס מיד לרבי הקדוש מקוזמיר זי"ע, ומה מאד התפלא לראות, שזהו צורתו של מי שהציל אותו בחילוף העגלה מהטיט, והיהודי החל להודות להרבי על כך. ענה לו הרבי הקדוש, אני הייתי כאן כל הזמן, רק תדע לך, כשחסיד נוסע לרבי אזי הרבי שם עיניו עליו שיגיע בשלום, ולכן שלחתי שלוחים להצילך, והשלוחים מתלבשים ונראים כצורתו של המשלח.

בשלה תשפ"ג גליון קמא שנה ד

מליצי יושר

זרע שמשון

רבי שמשון חיים
ב"ר נחמן מיכאל נחמני זצ"ל
הבטיח למי שילמוד בספריו:
תשלומי חן וחסד ושלמה רבא
מן שמיא ועיניכם תראנה בנים
ובני בנים כשתלי יתים סביב
לשולחנכם, חכמים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב, גם עושר
גם כבוד לא יסופו מזרעכם וכו',
בני חיי ומזוני טבי.

מלא העומר

רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הגה"ק רבי דוד הכהן
מלובלין וז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר

רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אחיה למנן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק נקוד"יגלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימינים בה

ילקוט סופר

רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמוד או יפרסם דבריו
אני אטיב עמכם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איזה מזמורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמכם
לשוב להם כל הימים

לב העברי

רבי עקיבא יוסף
ב"ר יחיאל שלעזינגר זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטוחה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להש"ת, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ז, ובעוה"ב אם
יהיה בכוחי, אקוה שלא להיות
כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת
אקוה כי לא יבושו בי תומכי.

אתון דאורייתא

רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק
מנחם מארגענשטערן זצ"ל
בהספדו
רבינו בטרם עלה השמימה
הבטיח כל מי שישיע בהפסת
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
יושר בעולם העליון

בן לאשרי

רבי יצחק ב"ר אשר
אנשיל הורמן הרב
מרעננה זצ"ל כתב בספרו:
הנני מוסר מודעה שהחלטתי להתפלל
בלי נזר בכל יום על כל אלה שיעיינו
בספרי, ויגידו בשמי דברי תורה
לאחרים שיושעו מכל צרה
שצרכים ישועה בעוה"ז ובעוה"ב,
וכל הלומד בספרי יזכה ליר"ש,
והצלחה בכל טוב, בזה ובבא
וסגולה גדולה בבית לכל הדברים.

חזון יחזקאל

רבי יחזקאל ב"ר מרדכי
זלמן אברמסקי זצ"ל:
הג"ר שלום אייזן זצ"ל בעת
הספדו בשעת הלויה הכריז:
נצטויתי מאת רבינו זצ"ל לפרסם,
שהבטיח שימליץ טוב לכל מי
שילמוד בספריו, וכן ימליץ טוב
לכל מי שיפיץ את חידושי תורתו.
(רבבות אפרים או"ח ח"ב עמוד
רמ"ח, מלך בפיזו פרק מ"ב).

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב? פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה? פארוואס האב איך צער גידול בנים?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען? פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

תירוץ

וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב,
און ר' יחזקאל אברמסקי זצ"ל, וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר

פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

לע"נ הרה"ק המקובל המלו"ב ר' רפאל ב"ר אברהם ריס ז"ע

ויט משה את ידו על הים. במדרש (שמ"ר כא:ו) אמרו, שלא היה רוצה הים להיקרע בפני משה, ואמר למשה אין אני נקרע מפניך, עד שנתן הקב"ה ימינו על ימינו של משה ע"כ. וקשה, דהלא משה ואהרן כבר שדדו כל מערכות הטבע במכות מצרים, ולא היה בכח הטבע למנוע מהם לעשות את כל הנפלאות הגדולות האלה, ומפני מה עתה ביקש הים למנוע ממש לקרעו. ועוד מהו שאמר הים למשה 'מפניך אין אני נקרע', מהו דקדוק הלשון 'מפניך', שמשמע שדוקא מפני משה אינו נקרע. וי"ל, דאף שהיה למשה כח גדול להכניע את כל המזלות, מ"מ במים כל היה יכול לשלוט. וזה מה שאמרו איצטגניני פרעה למרעה שרואים שמושיען של ישראל ליקה במים, והיינו שראו שאין כוחו תקיף במים, ולכן חשב השר של הים שיוכל למנוע ממש מלקרוע אותו, שלא יוכל משה לשלוט עליו ולשנות את טבעו. וזה מה שאמר לו 'מפניך אין אני נקרע', היינו שאמר לו שאינו חושש ממנו משום שאין כוחו רב במים, עד שנתן הקב"ה את ימינו על ימינו של משה ונקרע הים. (זרע שמשון אות ז).

וישב הים לפנות בוקר לאיתנו. במדרש (שמ"ר כא:ו): 'לאיתנו', לתנאו שהתניתי עמו מתחילה. והיינו דמתחילת הבריאה התנה הקב"ה עם הים שיבקע. וקשה, דהלא הפסוק מיירי לאחר ששבו המים על המצריים, ויותר היה ראוי לרמוז לאותו התנאי שהתנה הקב"ה בשעת הבריאה, מיד בתחילה כשנבקע הים לפני בני ישראל, שהלא אז הוא הזמן שמתקיים התנאי. ויש לתרץ עפ"י מה שאמרו בזוה"ק (פרשת ויקהל דף קצח:): ביומא תליתאה אתני בימא למעבר לישראל בגויה ביבשתא ולמטבע למצראי, וכן הוה דכתיב וישב הים לפנות בקר לאיתנו לתנאו. [תרגום: ביום שלישי התנה עם הים שיתן לישראל לעבור בו ביבשה ושיטביע את המצריים, וכך היה שנאמר וישב הים לפנות בקר לאיתנו]. וחזינו שהתנאי שהתנה הקב"ה עם הים, היה על שני דברים: א) שיהפך הים ליבשה עבור הצלת ישראל. ב) דאחר שיעברו שם בני ישראל, יחזור הים על המצריים

תולדות בעל הבן לאשרי זי"ע

מחדש בכל יום מעשה בראשית, היינו שנותן בבריאה חיות חדשה בכל יום כדי שתמשיך להתקיים, אבל אין זה יצירת דבר חדש, וכמו שכתב הרמב"ן ריש פרשת בראשית דמששת ימי בראשית אין הקב"ה בורא יותר יש מאין.

אבל המן היה נס חדש בכל יום, [כי זה אינו בטבע הבריאה], והראיה שזה היה נס חדש בכל יום, דהרי חזינו שישראל היו דואגים בכל יום שמא לא ירד המן למחר (ע' יומא עד:), ואין אדם דואג שמא לא תצמח התבואה, כיון דזה טבע הבריאה, אבל המן היה הנס מתחדש בכל יום, ולכן היו דואגים בכל יום אולי היום לא יעשה להם הקב"ה נס זה. ולכן לא היה יורד המן בשבת, [כי אין הקב"ה מחדש דבר בבריאה ביום השבת, אבל המטר יורד בשבת, כי אין זה דבר חדש, אלא דהטביע הקב"ה בבריאה שירד מטר]. (נאות הדשא ח"א עמוד ק').

צנצנת המן. אמרו במכילתא כאן: בשעה שאמר ירמיה לישראל מפני מה אין אתם עוסקים בתורה, אמרו לו במה נתפרנס, הוציא להם צנצנת המן, ואמר להם אבותיכם שעסקו בתורה ראו במה נתפרנסו, אף אתם אם תעסקו בתורה הקב"ה יפרנסכם מזה, ע"כ. ולכאורה היו יכולים להשיב לו, מה זו תשובה על עתה שאין לנו מן. ורש"י שינה הגירסא וכתב "הרבה שלוחין יש לו למקום להכין מזון ליראיו", ולפ"ז יובן קצת, אבל לשון המכילתא צריך ביאור.

אך באמת יש להבין מה שכתוב "למשמרת לדורותיכם", ונראה שהוא מונח במקומו לדורות. והוא איתא ביומא (דף נב:): משנגז ארון נגנזה עמו צנצנת המן, [ואיך זה "למשמרת לדורותיכם", והרי נגנזה ואינו במקומו]. אכן עיקר השפע של המזונות בא ע"י עסק התורה ודרך צנצנת המן, ועל זה נאמר "והנח אותו לפני ה'", ופירש"י: 'לפני הארון'. והוא מה שאמרו אם אין תורה אין קמח, והיינו שצנצנת המן מונח תמיד לפני ה' לפני הארון, וכל היכא דאיתיה בי גזא דרחמנא איתיה, ועל ידו נשפע שפע המזונות לכל אחד מישראל לפי עמלו בתורה המונחת בארון, ולפי קביעתו בתורה ולפי השתדלותו שיעסקו בניו בתורה"ק, ישיג שפע פרנסתו דרך צנצנת המן המונח לפני ה', ונשלח ברכה במעשה ידיו וישיג פרנסתו בלא יגיעה רבה ומלאכתו מתברכת, וזה שאמרו במכילתא אם תעסקו בתורה הקב"ה יפרנסכם "מזה" דייקא. (נאות הדשא סוף ח"א).

לע"נ הר"ר שמואל ב"ר אהרן טייטלבוים ז"ל י"א צ"ו שבת

ויבאו בני ישראל בתוך היבשה והמים להם חומה מימין ומשמאלם. מצינו בחז"ל כמה ענינים שמשלו זה לקריעת ים סוף. ובגמ' (סנהדרין כב.) איתא: אמר רבה בר בר חנה אמר ר' יוחנן קשה לזווגם כקריעת ים סוף. ונראה לבאר מה שהמשילו חז"ל ענין הזיווג לקריעת ים סוף, לפי מה דאיתא במדרש (בראשית רבה סח:ד) מה שאמרה מטרונא אחת לר' יוסי בר חלפתא, דכשם שהקב"ה מזווג זיווגים אף אני יכולה לעשות כן, ונטלה אלף עבדים ואלף שפחות וזיגה אותן, למחר אתיה גביה, והיו המוחות פצועין והרגלים שבורים, ואז ראתה כי אינו יכולה לזווג, כי הכל בידי הש"ת ע"ש, כי היא חשבה שביד האדם לקחת לו אשה כפי רצונו, ולזה השיב לה שקשה בעיני הקב"ה לזווגם כקריעת ים סוף, דהזיווג מן השמים הוא, וזה גם נראה לעיני בשר כי מן השמים הוא איך שני גופים מרוחקים אשר לא הכירו זה את זה יתאחדו כגוף אחד.

ועוד, דבנוהג שבעולם מה הבריות אומרות: איש פלוני נושא פלונית וכדומה, כל אחד מה שמתאים לו. אך לפעמים נראה בן גדולים נושא אשה פחות מערכו, ותהום כל העיר עלי, וכן להיפוך, אך לא ידעו ולא יבינו כי כן נגזר מן השמים, ובעודן במעי אמן כבר נגזרה זיווגם יחד, ולכן צריך האדם לשמוח בגורלו, וידע כי מאת ה' הוא, ואל יחשוב שאולי אחרת היה טוב מזה, כי זה גורלו מאת ה'.

לכלותם. ולפ"ז מובן דלכך נכתב רמז התנאי לאחר ששב הים לאיתנו, משום שאז שבו המים על המצריים לכלותם, ואז נתקיים התנאי שעשה הקב"ה בשעת הבריאה בשלימות, גם שבני ישראל עברו וניצלו, וגם שהטביע את המצריים. (זרע שמשון אות ז').

לע"נ הר"ק ר' יצחק אהרן ב"ר י"ט ליפמאן פדרווייס זצ"ל י"א צ"ב שבת

התיצבו וראו את ישועת ה' וגו' כי אשר ראיתם את מצרים היום לא תוסיפו לראותם עוד עד עולם. לשון "אשר ראיתם" הוא מיותר, והיה די לומר "לא תוסיפו לראותם", וגם לשון "אשר", משמע שהוא נתינת טעם. ויראה משום דכתיב "וישאו בני ישראל את עיניהם והנה מצרים נוסע אחריהם", ודרשו במדרש רבה כאן, ד"מצרים נוסע" הוא השר של המצרים, והנה המה פחדו מן השר, אבל באמת זה היה סימן השפלתו, כי השר כשהוא היה במעלה, הוא נמצא במרום במקום שאין עין שולטת, כמו דכתיב (ישעיה כד:כא) "יפקוד ה' על צבא המרום במרום", אבל אחר שנגזר עליו השפלה, אז ירד למטה, וכמו דכתיב (דניאל ד:כג) "קל מן שמיא נפל", וא"כ זה היה סימן מפלתו. וזהו "אשר ראיתם", היינו מה שראיתם את השר הוא, זה סימן מפלתו, ויהיה לאות ש"לא תוסיפו לראותם עוד עד עולם", כי כבר הורד ממקום כבודו, לכן ראיתם אותו נוסע אחריכם.

מה תצעק אלי. במרש רבה: מה תצעק אלי, הדא הוא דכתיב "צעקו וה' שמע". ויראה לפרש כי נאמר לעיל "ויצעק משה אל הו"ה", היינו מדת הרחמים, כי משה רבינו חשב שמצד הדין אינם ראויין לנס, אבל באמת אין הקב"ה מואס בתפילתן של הרבים, ואפילו מדת הדין מקבל תפלתן. וזה שאמר הקב"ה למשה רבינו "מה תצעק אלי", "אלי" רומז לשם הו"ה ב"ה, דאין צריך להתפלל דוקא למדת הרחמים. וזה שאמרו במדרש "צעקו" היינו לשון רבים, דאם רבים מתפללים, אז "וה' שמע", "וה'", היינו הוא ובית דינו כביכול שמע, דגם מדת הדין מסכים. וזהו שמסיים המדרש "לכך כתיב צעקו וה' שמע", לפי שצעקו בני ישראל [והיינו רבים] על הים שנאמר "ויצעקו בני ישראל אל ה'", שמע הקב"ה תפלתן, ואמר למשה "מה תצעק אלי", כי כבר שמעתי צעקתן.

לע"נ הר"ק ר' דוד ב"ר שלמה מלעלוב זצ"ל י"א צ"ו שבת

הטעם שלא ירד המן בשבת. ענין המן שלא היה יורד בשבת, הגם שיורד מטר בשבת, וכבר שאל על זה גוי אחד כדאיתא במדרש (בראשית רבה פ"א ו'). ונראה ל', כי העולם נברא בששת ימי בראשית, והטביע הקב"ה בבריאה שיהיה העולם מתנהג בטבע, ושוב אין הקב"ה עושה דבר [מחדש], רק שמקיים את הטבע ברצונו. ודומה להא דתנן (שבת קו:) בצבי שניצוד מבעוד יום והוא יושב על הפתח ומשמרו דמותו, אע"ג שאם ילך משם תפסק צידת הצבי, מ"מ מותר, כיון שאינו עושה מעשה חדש. וכן בזה שהקב"ה מקיים הטבע ברצונו, לא נקרא מעשה חדש. [דאע"ג שהקב"ה

עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה מה שהבטחתנו!

פאר א נדבה פון \$180 פאר גליון מליצי יושר
וועט מען מודיע זיין ביי די ציונים פון די **פלאצקע גאון** - ווארשא, **אבני נזר** - סוכאטשוב, **ילקוט סופר** - פאקש, **לב העברי** - הר הזיתים, **ר' יוסף ענגיל** - ויען, **בן לאשרי און חזון יחזקאל** - הר המנוחות
אז איר האט מקיים געווען די צוואה, און יעצט איז די צייט פאר זיי מקיים צו זיין זייערע הבטחה!

געדענקט "מקח בלייב מקח"!

gilyonmy@gmail.com 732-510-0560

לכות ש.ב.ר.ר להצלחה במשרה החדשה

וירא ישראל את מצרים מת על שפת הים. בזוהר כאן איתא: ר' ייסא שאיל ואמר, כתיב 'וירא ישראל את מצרים מת', וכתיב 'לא תוסיפו לראותם עוד עד עולם', א"ר יוסי מתין חמו להו (ראו את המצרים מתים, ומה דכתיב 'לא תוסיפו לראותם', היינו לראותם כשהם חיים), אמר ליה ר' ייסא, אי כתיב 'לא תוסיפו לראותם חיים', הוה אמנא הכי וכו' ע"כ.

ויש לומר דטעמא דר' יוסי, משום דמת לא מיקרי 'אדם', לכן ליתנהו בכלל הלאו ד'כי כאשר ראייתם את מצרים היום לא תוסיפו לראותם עוד עד עולם', לפי שאחרי מיתתם אינם בזה המצב שראו אותם בהיותם חיים, כי אז היה 'אדם', ועתה אינם 'אדם', וקרא אסר רק לראותם באותו המצב והמהות שראו אותם היום.

ועוד י"ל, [דהטעם דמותר לראותם אינו רק משום דאינם באותו המצב שהיה אז, אלא משום] דכיון דמת לא מקרי 'אדם', לכן בפשיטות אין כאן איסור, משום דתו לא מיקרי 'מצרים', דהוי להו רק כבהמה דארץ מצרים דמותר לראותה, ודו"ק היטב.

ולפ"ז י"ל דר' ייסא חולק על ר' יוסי, דר' יוסי ס"ל דמת לא מיקרי 'אדם', ולכן ס"ל דמותר לראותם מתים. ואילו ר' ייסא חולק וסובר דגם מת מיקרי 'אדם', ולכן שפיר ס"ל לאיסור גם במת.

ועוד י"ל בטעמו של ר' יוסי, דכיון שנשתנו מאדם לאינו אדם דהוא שינוי גדול, ודאי נעשו דבר אחר לגמרי, לכן ע"י השינוי הזה פקע איסור מינייהו, והרי זה דוגמת נבילה שנפלה לדבש ונשתנה להיותו דבש דפקע איסור מיניה משום שינוי (לדעת רבינו יונה המובא ברא"ש ברכות פ"ו סימן ל"ה), והארכתי בו בספרי אתוון דאורייתא (כלל ד') להביא כמה דוכתי דמוכחי דשינוי מפקיע האיסור אשר בדבר. לכן הכא נמי שינוי הזה מפקיע איסור הראיה אשר עלייהו, דכמו דנבילה יש איסור לאוכלו, וע"י השינוי פקע האיסור ומותר לאוכלו, הכא נמי באיסור מצרי דאסור לראותו, דע"י השינוי שפיר פקע האיסור ומותר לראותו.^א

ודע דדעת ר' יוסי דזוהר הנ"ל שראו את המצרים רק אחר מיתתם, כן הוא דעת ר' נחמיה בירושלמי (סוטה פ"ה ה"ד) וז"ל: ר' נחמיה אמר, בשעה שעלו אבותינו מן הים, ראו פגרי אנשים חטאים שהיו משעבדין בהן בפרך בעבודה קשה, וכולם פגרים מתים מושלכים על שפת הים עכ"ל. אבל בילקוט (כאן) איתא וז"ל: מפני ד' דברים ראו ישראל את מצרים מתים, כדי שלא יאמרו כשם שעלינו מצד זה כך עלו מצרים מצד זה וכו', וכדי שיהיו ישראל נותנין את עיניהן בהן ומכירין אותן ומוכחיין אותן, שנאמר 'אוכיחך ואערכה לעיניך', דכתיב 'וירא ישראל את מצרים מת', דאינו אומר 'מתים', אלא 'מת', [דהיינו שראו אותם כשהיו חיים עדיין והיו קרובים למיתה ונוטים למות], וכענין שנאמר גבי רחל ז'יהי בצאת נפשה כי מתה', וכי מתה היתה, אלא מתה ולא מתה, עכ"ל. וכן הוא גם בתרגום יונתן: וחמין ישראל ית מצראי מיתין ולא מיתין. (בית האוצר מערכת א-ד כלל ז' אות ב.)

זה אלי ואנוהו. אמרו בשבת (דף כב.) דשמואל סובר דמתירין ציצית מבגד לבגד, וכתב רש"י שם וז"ל: להטיל ציצית מטלית ישן לטלית חדש. וכתב בשו"ת חכם צבי (סימן מ"ה), וז"ל: נראה דאתי לאשמועינן דמשום מצוה מן המובחר שהוא מישן לחדש, מותר לבטל מצות הטלית הישנה, עכ"ל.

א יש להעיר על זה מדברי הגר"י ענגיל (אתוון דאורייתא שם בהערה) וז"ל: דע, דאפי' נאמר דשינוי מפקיע איסור, היינו רק בשינוי גדול, כעין שינוי דם למוסק (בשמים), ובשר לדבש, שנעשה דבר אחר לגמרי, אבל לא בשינוי קל, כגון שינוי דמהני בגזל וכו', עכ"ל. וכ"כ החת"ס (י"ד סימן ק"ד) וז"ל: וכי סלק"ד דלרבינו יונה בשר נבילה וטריפה יחזרו להיות ע"י אפייה או טחינה, הא ודאי דאפייה או טחינה אין אלו מגדרי השינויים המהפכים את האיסור להיות, וא"כ אין זה שייך כלל לדניא של רבינו יונה, וחלילה לומר דשינוי כל דהוא כזה - שמחטים נעשה קלי, נפקע האיסור, דא"כ יאכל כל תועבה ע"י צלי וכדומה וכו', ושתקע הדבר ולא יאמר, עכ"ל. וצ"ל דהחילוק בין חי למת, הוא שינוי גדול כגון שינוי מבשר לדבש.

לכבוד עורך הגליון הכי נפלא מליצי יוסר

אין בפי דבר, ואין בלשוני מלה, להביע תודתי לכם על הכנת הגליון בכל שבוע ושבו.

אבל בפרט רציתי להודות לכם על מה שהבאתם בגליון של שמיני עצרת **מהגה"ק רבי אליהו מגריידיץ זי"ע** סגולה **להפוך המזל לטובה**, דישי לכוין בתפילת מעריב בתבית **"ומחליף את הזמנים ומסדר את הכוכבים במשמרותיהם ברקיע כרצונו"**, שיהפוך הקב"ה מזלו לטובה.

ורציתי להוסיף עוד **סגולה נפלאה** שכתב **הגה"ק רבי אליהו מגריידיץ זי"ע** בספרו ריש מסכת תענית, שהסיבה שכמה פעמים אין האדם נענה בתפלתו, הוא בגלל המקטריגים שאינם מניחים תפלתו לעלות למעלה.

והעצה לזה שבעת שהוא זקוק לרפואה וכדומה, ילמוד איזה ענין בתורה העוסק בענין רפואה, ובשעה שלומד הרי שכינה שורה כנגדו, לכן יכוין אז במחשבתו באמצע לימודו בקשתו לה' וישע, כי אין המקטריגים תופסים מחשבות בני אדם ואינם יודעים כי בשעת לימודו הוא עוסק בתפלה, לכן יעלה תפלתו לה' בלי מקטריגים.

וז"ל: ברור אצלי אף בלי שום ראייה, רק מצד הסברא, דישי להתחכם שתתקבל התפילה ולהעמיס בשעת הלימוד מבוקשו בתוך תבית הלימוד אשר מוציא מפיו, ויותר אם העמיס בלשון הקרא אשר הועמד הדרש עליו, עכ"ל.

כדאי להדפיס מכתבי לתועלת הרבים

ידידכם עוז
ח.מ. פויגל בני ברק

וזה הכוונה מה שאנו מברכין כל חתן וכלה "שמח תשמח רעים האהובים כשמחך יצריך בן עדן מקדם", שיזכו להבין כי זיווגם מאת ה', כמו אדם הראשון שברא לו הקב"ה אשה מעצמו ומבשרו, ולא היה כלל אשה אחרת בעולם, וזהו "שמח תשמח רעים האהובים" כמו אצל אדם הראשון, שכמו שאצל אדם הראשון היה נראה עין בעין דמהקב"ה הוא, כן אתם תשמחו בגורל שלכם.

והנה בקריעת ים סוף מצינו בחז"ל ובמדרשים כמה עצות ותחבולות מה שחשבו להינצל, ורצו לעשות פעולות באופן זה זה, אבל זה שיעברו את הים בחרבה ולא ימותו אפילו נפש אחת מהם, ושונאיהם יטבעו כעופרת במים רבים אדירים, לא עלה על דעתם כלל וכלל, ולכן עשה הקב"ה עמהם נס גדול כזה, שאף שהיה יכול למעט בניסא ולהצילם בדרכים אחרים, מ"מ עשה כן כדי להטביע בלבם אמונת ה' שייכירו וידעו כי ה' אחד ושמו אחד. והכי נמי המשיל ענין הזיווג לקריעת ים סוף, כי ההצלה שלהם בים סוף היה באופן שלא עלה על דעתם כלל אף שעשו כמה עצות ותחבולות, וכמו כן זיווגו של אדם דשוא עמלו בוניו בו, ואינו תלוי בדעתו של אדם, רק השי"ת הוא המזווג וכפי שנגזר משמים כן יהיה הזיווג.

לע"נ הינדל ב"ר עזריאל אלטער ע"ה יא"ח ח' שבט

יובא בין מחנה מצרים. יש פסיק אחרי בין, ואפשר לומר דבא לרמז כי נעשה פירוד ביניהם ולחמו זה בזה, דכתיב (ישעיה י"ט) "וסכסכתי מצרים במצרים", דמהומה רבה הוטל ביניהם, דכתיב "ויהם את מחנה מצרים".

וירא את הלילה. בבעל הטורים, ב' במסורה, "וירא את הלילה", "אל ה' וירא לנו". אפשר לומר, דכל העוסק בתורה בלילה הקב"ה מושך עליו חוט של חסד ביום (חגיגה יב:), וזה בזכות "וירא את הלילה" - בתורה אור, דבזכות זה "אל ה' וירא לנו", דחוט של חסד יאיר עליו לנחתו הדרך ילכו בה.

ולקטו דבר יום ביומו. צ"ב מהו "דבר", דהול"ל "יום ביומו". ונראה לי, דאין יום דומה לחבירו, דלפעמים אשר לו סעודת מצוה ויר"ט וחתונה והכנסת אורחים וכו' וצריך האי יומא כהנה וכהנה, וזה "דבר" לפי ענין היום.

וטעמו כצפחית בדבש. וברש"י: בצק שמטגנין אותו בדבש. ונראה דהחידוש הוא, דאם היה המן כסתם בצק והיינו מים וקמח סתם, אז אינו חידוש כל כך שסובל כל הטעמים, כי הבצק בעצמו אין לו שום טעם. אבל כאן אשר הטעם שלו היה כצפחית בדבש, אינו מתהפך בדרך הטבע לטעום בו טעם חמוץ, ואפ"ה כל הטעמים אפילו הפכיים היו טועמים בו.

איר קענט באשטעלען פאר שבת באווארפען-שבע ברכות-בר מצוה

א ספעיעלע גליון מיט די נאמען פון די בעלי שמחה ארויפגעצויקט

אין דאס פארטיילען בוי די שמחה!

אין די זכות פון די צדיקים וועט נמשך ווערען שטענדיג

הרה"ק רבי מנחם מענדל ב"ר יוסף מרימנוב זי"ע אמר: בעודי בחיים אני מנענע עם כל העולמות, ולאחר פטירתו אחזיק טובה למי שידליק נר לטובת נשמתו (ספר מנחם ציון). נתפרסם ע"י הרה"ח המפורסם ר' מרדכי יצחק סאמעט שליט"א

שמגיע לו הכל, אמנם צריך לדעת שבלי מסירות נפש באמת, אין דברי תורה מתקיימים.

ויאמר משה אכלהו היום כי שבת היום לה' היום לא תמצאהו בשדה. "היום" - השבת - לא תמצאהו בשדה, מן אתם מוצאים בשדה, אבל לא את השבת, הוא אינו בא בהיסח הדעת, ששת ימים אתה צריך לחשוב חשבון של מעשיך כדי שתוכל להיות מקדש שביעי כראוי. (הקדמה לחזו"י מסכת שבת).

ואהרן וחורו תמכו בידי מזה אחד ומזה אחד. אהרן היה אוהב שלום ורוך שלום, לעומת זאת חור קינא קנאת ה' ומסר נפשו שלא יעשו את העגל. משה רבנו - מנהיג ישראל, צריך שתהיה לו תמיכה משתי תכונות אלו, לפעמים צריך להיות סבלן, ולפעמים צריך להיות קנאי לדבר ה'.

וכתב הגר"י ענגיל (גליוני הש"ס שם), וז"ל: ויש לעיין קצת, דלכאורה נראה דאין בטלית משום הידור מצוה כלל, כיון שאין הוא החפץ של מצוה כלל, רק הציצית הוא המצוה. ואולם בר"ף (סוכה פ"ג דף טז. מדפי הר"ף) כתב: "זה אלי ואנוהו" התנאה לפניו במצות בלולב נאה וכו' בטלית נאה. ואולם בגמ' (שבת קלג:) נאמר "ציצית נאה" ולא הוזכר טלית.

לע"נ הרה"ק ר' שלום בר"ה אהרן הלברשטם זצ"ל י"א צ"י שבת **ויושע ה' ביום ההוא.** במלוא העומר הקשה ד'ביום ההוא' לכאורה מיותר. ולע"ד נראה דתיבת "ההוא" נוטריקון "את השמים ואת הארץ", דתיכף בשעת בריאת העולם היתה מוכנת זו הישועה לישראל, כאומרם ז"ל דתנאי התנה הקב"ה עם הים שיקרע לבני ישראל.

ערב וידעתם כי ה' הוציא אתכם מארץ מצרים ובוקר וראיתם את כבוד ה'. מה שייחס הידיעה לערב, וראה ל'בוקר', יש לפרש על פי אומרם ז"ל (מוע"ק ה.): כל השם אורחותיו בעוה"ז [היינו דמחשב הפסד מצוה כנגד שכרה, ושכר עבירה נגד הפסדה], וזכה ורואה בישועתו של הקב"ה. ולפ"ז "ל דהכי פירושו: "ערב" - אפילו מי שהוא בחשכות גדולה, לא יתיאש ח"ו, אלא "וידעתם כי ה' הוציא אתכם מארץ מצרים", אף שהיו שקועים במ"ט שערי טומאה, אע"פ ה' הוציאם ה', דכבר הבטיחנו (שמואל ב' י"ד) "לבלתי ידח ממנו נדח" - "ובוקר" - מי שהוא באמת צדיק גמור, אבל הוא מבקר את המעשים טובים שלו אולי היה בהם איזה פניה ולא זכו בעיני ה', והוא שם דרכו, כמאמר חז"ל ה"ל, "וראיתם" - יזכה לראות בישועת ה', כדכתיב (תהלים פד:ח) "יראה אל אלקים בציון", יהי רצון שזוכה לזה תיכף.

לע"נ הרה"ק ר' יוסף יצחק בר"ה שלום דובער זצ"ל מליובאוויטש י"א צ"י שבת **אין דברי תורה מתקיימין אלא במי שממית עצמו עליה** (ברכות סג:). בקריעת ים סוף אמר משה רבנו לעם ישראל שקודם יכנסו למים ואז ה' יקרע להם את הים. הכניס אחד את רגלו, ואמר למשה: הנה כבר נכנסתי, קרע את הים! אמר לו משה: אין זה מספיק. נכנס עוד קצת, אמר לו משה: לא מספיק. נכנס עוד אחד עד בטנו, אמר משה: עדיין לא די בזה. עד שקפץ נחשון בן עמינדב לים וכמעט שטבע, וצעק "הושיעני אלקים כי באו מים עד נפש", ואז נבקע הים. כך גם בלימוד התורה, אדם מכניס את צפרנו לים התלמוד וכבר חושב

חדש ויצא לאור

הרושי רבנו חיים הלוי

על הרמב"ם
עם מורשת הגר"ח

• כרך ראשון •

ירל מחדש בחוספת נכבאות ציונים עיונים כותרות מקורות ומילואים

מהדורה מושקעת ומרובת
בעריכת מכון מורשת הגר"ח לאחד
הרבה שנים בניעה עעומה

עורך: הרב משה הלוי, מייסד מכון מורשת הגר"ח
מורשת הגר"ח, תל אביב

מכון מורשת הגר"ח
moreshetshagra@gmail.com

הפצה ראשית:
עם הספר "לעיון"

קטח

בשורה טובה

שוב יצא לאור הספר המבוקש ביותר
חלת לחם על הלכות חלה – ברכת הבית על מסכת חלה
במהדורה מפוארת בתכלית ההידור והיופי

ע"י מכון עבודה ברורה

אפשר להשיג הספר בארה"ב: הרב יצחק מיטניק שליט"א 732-987-4733
בירושלים: מכון עבודה ברורה 02-6576577

סגולה פאר ערליכע קינדער

סגולת אריה"ק כהדרת הרה"צ מ'ארדא זצ"ל

ארייברענגען יראת חטא אין אייערע קינד דורך א שטיין ביי קברי צדיקים.

וואס טוהט מכון דורות ישרים:

- א ת"ח וירש וואס טוהט עס שוין אסאך יאהרן צו העלפן אידן, וועט עס טוהן פאר אייער ישועה פרייזאט, באנאמנט, קאנפידענשעל.
- יעדע נאמען איז א באזונדערע שטיין, באזונדערע עבודה און תפלות פאר א לענגערע צייט, אלעס ווערט געטוהן מיט גרויס איבערגעבענקייט. מיט כוונה, במתינות, אזוי האט עס די ריכטיגע כח.
- משרייבט די גאנצע נוסח אויפן שטיין סיי פאר מען באקט די חלות און סיי נאכדעם אזוי ווי אלע שיטות די שטיין בלייבט אין דעם אויווען פאר 2 וואכען.
- מזאגט די תפילה 18 מאל אויפן שטיין, ביי די ריכטיגע צייטען.

דוקא אויך דעם מקובלדיגע אופן פון **מכון דורות ישרים** זעהט מען ווי עס ווערט מקיים די ווערטער פון אריה"ק אויפן האר: **יבער חלב (אנצידען זיין הארץ צו אידישקייט), שיתופך לבו לשמים לטובה (ס'טייש די גאנצע מענטש), ותראה מלאים (וועסט זעהן וואונדער),** מקען עס געבען פון מעשה.

פאר פרטים רופט-טקסט מכון דורות ישרים

doroyesharim@gmail.com 917-635-3883

צופרידענע עלטערען פון מכון דורות ישרים זאגן:

"מיין קינד איז געווארען א אנדערע מענטש עד לערענט מוסר, עד וויל ענדיגען א מסכתא"

"מיין ווהן בעהט מיך זונעק מיך אויף 5 מינוט פאר סוף זמן קריאת שמע"

"מיין יצחק האט ארויפגעלייגט א פילטער"

"איך האב נישט געהאט קיין מנוחה פארדעם, נישט וויסענדיג וואס מיין בחור טוהט"

"כהאב אנגעהויבען זעהן הצלחה מיט מייער קינדער נאכען מנדב זיין פאר מיין חברים קינד"

וארטים לפרשת השבוע

יד כא. וישם את הים לחרבה ויבקעו המים. איתא במדרש: הים ראה וינס מה ראה? ארונו של יוסף ראה. וז"א שהים לא רצה להיבקע וכשראה את ארונו של יוסף הוא נבקע. ולמה? וי"ל דהנה איתא בחז"ל ביקש יעקב לישב בשלוה קפץ עליו רוגזו של יוסף. וביאורו: דהנה איתא בתורה ועבדו ועינו אותם 400 שנה, ובסוף עבדו רק 210. יש ע"כ בחז"ל 2 צתושות. א. שחישוב שנות העבדות התחיל משנולד יצחק וא"כ עברו 400 שנה. ב. קושי השיעבוד השלים את הגזירתו, היינו שבאיכות עבדו 400 שנה אפי' שבכמות היו רק 210. והנה יש קושייה בחז"ל איך נענש יוסף הרי הוא היה פחות מבן כ' שנים ואינו בר עונשין. ויתרצו ע"פ התרגום וישב לז' ג' יוסף היה בר קצונים היינו חכם. לכך נענש אפי' שהיה פחות מ-20 משום שבאיכות הוא היה נחשב כבן 20. כעת הפסוקים מוסברים יפה. ביקש יעקב לישב בשלוה-משום שס"ל שהולכים בתר איכות וא"כ הוא לא צריך להיות בגלות כעת, אלא מספיקה הגלות שהיו 210 שנה במצרים שהם נחשבים כמו גלות של 400 שנה, דבאיכות ה-210 האלו הם 400. מיד קפץ עליו רוגזו של יוסף, כי אם מחשבים לפי הכמות בלי להתייחס לאיכות אז יוסף לא אמור להיענש כי הוא מתחת גיל 20, אבל מכיוון שיעקב ביקש לישב בשלוה סימן שסבר שזולתו בתר האיכות, א"כ באיכות יוסף כבר בן 20, ולכן מיד קפץ עליו רוגזו של יוסף. וזה מה שהיה גם עם הים. הים לא רצה להיבקע כי הוא אמר שעדיין לא עברו 400 שנה, וכשראה ארונו של יוסף אמר: אל יוסף נענש אפי' שלא היה בן 20 סימן שמסתכלים על איכות, וא"כ מכיוון שבאיכות 210 הם כ-400 שנות עבדות, לכן צריך להיבקע.

שס. ישנן ג' מקומות בחז"ל שהאים נבקעו. הראשון הוא בקריעת ים סוף. המקום השני הוא בסוכה מד שרבי נחונייה הלך לעבר את השנה, והים נקרע לפניו. והמקום השלישי הוא עם רבי פנחס בן יאיר שהלך לפדיון שבויים ויחד עמו היה יהודי שהביא חיטים לכבוד פסח, והנהר נבקע לפניו. ואומר האוה"ח שקריעת ים סוף הוא החידוש הגדול משום שהיה בפעם הראשונה, אבל מה שקרה אח"כ הוא פחות נס כי זה כבר קרה בעבר ויש ע"ז אפי' משלים יפים. לעניינינו אומר המהרש"א (מהדו"ב חולין ז.) שכל העניינים האלו מרומזים בתהילים בו. פסוק ו. הפך ים ליבשה בנהר יעברו ברגל שם נשמחה בו. היינו הפך ים ליבשה הוא קריעת ים סוף. בנהר יעברו ברגל הוא עם רבי נחוניא. שם נשמחה בו זה שהלכו להביא חיטים לשמחת הפסח.

יד כב. ויבאו בני ישראל בתוך הים ביבשה. באני נאמר 'בתוך הים ביבשה' ואילו להלן דף כט. כתוב ויבן ישראל הלכו ביבשה בתוך הים'. ויש ליישב שבתחילה נחשון ואנשיו קפצו למים שעדיין היה הים מלא ולכן זה נקרא 'בתוך הים' ורק אח"כ 'ביבשה' ואילו בהמשך שכבר יבשו המים ורק אז נכנסו כולם אז 'ויבן ישראל הלכו ביבשה בתוך הים'. ופ"מ יובנו דברי הבעל הטורים, הנה בפסוק כט כתוב והמים להם חמה בלי ו', ומדייק הבע"ט שהטעם דהוא בלי וו כי הקב"ה התמלא חימה על פסל מיכה שעבר איתם את הים. ויש להקשות הרי כבר לעיל בפסוק כב כתוב והמים להם חומה עם וו ולמה לא כתוב שם כבר בלי וו, ולגילוי י"ל שהפסוק הקודם עוסק בתחילת כניסתם של בני"י שהיו בלי פסל מיכה, והפסוק השני מדבר בסוף הכניסה של בני"י שעברו עם הפסל, כי הלא שבת דן לקחו את פסל מיכה והם היו הזדמנות גם את כל הניסים שעשה לו השי"ת קודם שנו יז. ואם כן, עם ישראל אחרי יציאתם ממצרים היו מסובבים בניסים גלויים, אך הנס הראשון הקשור להצלתם היה נס הצלת משה ביאר, ע"י בתיה בת פרעה. הרי ידוע מה שאמר הקב"ה למשה: "אם אין אתה גואלם - אין אחר גואלם" (שמות רבה ג. ג.) וזהו הפירוש, בזמן שראו ישראל "אמת מצרים מת על שפת הים", והיה עליהם להודות ולשיר לפני השי"ת, צירפו לשמחתם שם את הנס הראשון של הצלת ישראל ממצרים - "היד הגדולה" של בתיה בת פרעה, שהוציא את משה רבנו ע"ה מן היאור והצילתו מטביעה. (ואמר "היד הגדולה" לרמזו מה שאמרו רבותינו שנשתרבה ידה למרחוק). פניני הבן איש חי.

טו א. אז ישיר משה. במגילה י: בקשו מלאכי השרת לומר שירה, אמר הקב"ה מעשה ידי טובעים בים ואתם אומרים שירה? ותמוה, הלא באבוד רשעים רינה,

וישראל מאוד נשתחו ע"כ שאמרו שירה לבסוף שאמרו אז ישיר, אז למה המלאכים לא יכלו לומר שירה? וי"ל ע"פ הסיפור בגמ' שנחרב בא עש חיילי הלהלח על ישראל וכשהם היו למרגלות ירושלים מתו כל ה-250,000 אנשי הצבא של סנחריב, ואומרת הגמ' שהם מתו מזה שהם שמעו את שירת המלאכים ומרוב רגש מתים מזה, ע"כ. וא"כ י"ל שאותו הדבר היה במצרים שרצו מלאכי השרת לומר שירה כדי להרוג את המצרים ע"י שירתם, אמר הקב"ה הרי אני הורג בדרך של מידה כנגד מידה, וכמו שמבואר ברש"י באז ישיר, הם הטביעו את הילדים שלי ביאר - והיינו דאמר מעשי ידי טובעים בים, ואתם אומרים שירה - היינו שאתם רוצים להרגם ע"י שירה? הרי זה אינו מידה כנגד מידה. אש ד"ז.

טו ח. וברוח אפנד נערמו מים. וברגום: "כחימו מיא" ונשאלת השאלה, מה החכמה בזה, שהמים נערמו? וי"ל בבריאת העולם כשהקב"ה הפריד את המים העליונים והמים התחתונים, המים התחתונים היו בעצב שהם לא יכולים להיות קרובים להקב"ה, והקב"ה הבטיח להם שמהם יביאו לכל קרבן מלח וכו', אבל למעשה, כשה' ציווה על הים להיקרע, היה להם 2 אפשרויות, או-לעלות למעלה כמו שהם עשו, או להתפשט לצדדים, ואז המים אמרו לעצמם, של לנו אפשרות חד פעמית להתקרב לקב"ה ע"י שנעלה למעלה, וזה חכמה. פני מנחם.

טז כ. ולא שמעו אל משה ויתירו אנשים ממנו עד בוקר וירום תולעים ויבאש ויקצוף עליהם משה. למה משה קצף עליהם שזה התמלא תולעים, ועוד למה הקב"ה לא קצף. וי"ל, אומר הנש"ח חכמה, שעד אותו היום הם חיו בביטחון שאנחנו סומכים על הקב"ה ולא דואגים את דאגת המחר. אבל כעת שהם שמרו וזה התמלא תולעים אין להם יותר בשב"מ לשמור, א"כ אין כאן שום מידת הבטחון שהם לא שומרים, וע"ז משה קצף. אבל הקב"ה לא קצף כי מכאן התגלה ששבת. כי בשבת הם שמרו ולא התמלא תולעים והקב"ה היה שווה לו ד"ז, שע"ז מתחזק ענין שמירת השבת.

טז כא. ותען להם מרים אשריה לה' כי גאה גאה סוס ורכבו רמה בים. הלשון ותען קשה קצת, דאמה מה היא שאלו ומה היא ענתה. ועוד למה היא בדיק בחרה את הפסוק הזה: סוס ורכבו רמה בים. וי"ל שמרים אמרה לנשים בואו גם אנו נשיר לקב"ה, א"ל הנשים לא ראו נשיר כי מטרת היציאה ממצרים היא קבלת התורה ומה זה קשור אלינו? עתה להם מרים הנה כתוב בפסוק סוס ורכבו רמה בים, וקשה למה הסוסים נענשו הרי הם לא עשו כלום, רק המצרים רכבו עליהם? אלא י"ל, אמרה מרים, שמי שמסייע כאילו הוא עושה, וכיוון שהסוסים סיעו כאילו הם עשו ג"כ ולכן נענשו. אותו דבר, השיבה להן מרים, אתן הנשים בסיוע שלכן לבעלים ללמוד זה כאילו אתן ג"כ לומדות. וע"כ מובן מה זה ותען, וגם מה שהביאה את הפסוק סוס. ולפ"מ אומר האומר, מובן גם הפסוק **בשיר השרים** - לסוסותי אלשיב פרעה דמתיך רעיתי. **והביא לי** בשם הרשב"א דלהכי ותיקח מרים את התוף כי תוף זה לא כלי נגינה אלא רק ליווי וה"ה הכא דנשים רק מלוות. ולכן הרב אלשיב אסר בירושלים כלי נגינה אחד כאורגן וכדומה כי זה כלי נגינה, ולא תוף, שהוא רק ליווי.

טז כה. ויצעק אל ה' וירוחה ה' עץ וישלך אל המים וימתקו המים שם על חוק ומשפט ושם ניסהו. דרשו חז"ל שבמרה נצטוו על מקצת ממצוות התורה, ומביא רש"י שנתן להם ג' מצוות ואילו הם שבת. פרה ודינים. ורבים נתקשו מה ענין פרה אדומה לכאן, הרי מבואר בחז"ל (ירושלמי ג. ה. ורש"י ג' ט"ז ס.) שפרה אדומה נעשתה רק בשנה השנייה לצאתם ממצרים וא"כ מה היה דחוף ללמדם במרה, ובשלמא שבת הם כבר החלו לשמור ויש לזה הרבה דינים ופרטים, וכן דינים היה להם הרבה דינים כמו שמצינו בפרשה הבאה עם יתרו שמינו שרי אלפים וכו', ולכן היה צורך להקדים וללמדם במרה. אלא פרה מה היה דחוף ללמד כאן? ועו"ק מה הקשר בין תחילת הפסוק שמשופר על המתקת המים לסוף הפסוק ששבת הובא ששנצטוו על ג' דברים הללו? וי"ל דהנה ה'תוס' במבורות נה: ד"ה אין, הקשה כיצד היו להם לישראל מי מעיין להיטהר מטומאה הרי בעינין מים חיים? ותירץ שם ממעינות קטנות שהיו שם. וא"כ י"ל שכאן במרה היה להם מעיין, והקב"ה רצה שיקחו ממימי המעיין, כי לאחמ"כ לא יהיה להם מצינו פולחן משם מים חיים. והרי הדין הוא שמים מרים פוסלים במי חטאת (פרה ח ט) אז הוצרך משה להמתיק את המים, ואז הצטוו על פרה כדי שיוכלו להמתיק את המים. ומתוך מדוע נכתב זאת כהמשך להמתיק להם המים, וכן מובן מדוע שצטוו אז על פרה. רבי חיים ברלך.

טז כה. וימתקו המים שם על חוק ומשפט. סנהדרין נו: תניא עשר מצוות נצטוו ישראל במרה שבע שקיבלו עליהם בני נח, והוסיפו עליהם דינין שבת וכיבוד אב. יש לעיין מדוע דווקא ג' מצוות הללו נצטוו במרה קודם מתן תורה? וי"ל, אומר רבי מאיר שפירא מלובלין, דמצינו

פרשת בשלח תשפ"ג

בשבת פח. דבשעה שרצה הקב"ה ליתן תורה לישראל, אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה שישאיר את התורה בשמים. טענתם היתה שהם קודמים מדין בר מצד. והנה כבר מצרא נפקס בחו"מ קעה א, ששותף קודם למצרן. ומצינו בשבת ודינים וכיבוד אב, שהמקיים אותם נעשה שותף לקב"ה במעשה בראשית. (דינים הוא בשבת י, ושבט הוא בשבת קיט: וכע"ז בכיבוד אב מצינו בקידושין ל: שהמכבד אביו ואמו כאילו כיבד אב ה' שהוא שותף בבריאתו יחד עם הוריו, והכיבוד שלהם הוא כיבוד השותפות של הקב"ה בו, וכמו שמצינו בשבת שע"י שאומר ויכולו הוא מעיד על הקב"ה שברא העולם וע"י הוא נעשה שותף, ה"ה הכא הוא מעיד על הקב"ה שבראו וע"ז נהיה שותף במעשה בראשית), וא"כ זאת המטרה שקיבלו המצוות הללו מקודם מתן תורה, כדי שיהיו שותפים לקב"ה ושותף קודם למלאכים שהם בני מצרא.

טז טז. הוא הלחם אשר נתן ה' לכם לאכלה. יש לעיין למה כתוב נתן בלשון עבר, לכאורה הול"ל נתן בלשון הווה? וי"ל שמצינו ברש"י טז לה מזה"ל שאף בעגות שהוציאו ישראל ממצרים טעמו בהם טעם מן, ולפ"מ י"ל שמשם השיב להם הוא הלחם אשר נתן ה' לאכלה והיינו שכבר טעמתם אותו בעבר. זרע שמשון.

טז כ. ויתירו אנשים ממנו עד בוקר ויהיו ירום תולעים ויבאש. כאן נקט בלשון תולעים, ואילו להלן לגבי שבת שהשאירו את המן עד בוקר נאמר ורימה לא היתה בו, וקשה מה הטעם שכאן כתב תולעים ולהלן רימה? ויש ליישב ע"פ מה שכתב הגר"א בישעיה יד יב, שתולעת היא תולעת גדולה, ואילו רימה היא תולעת קטנה. וא"כ כשהתורה באה לומר את העונש שלהם, והם השאירו עד בוקר, נכתב שזה התמלא בתולעים גדולים. ולגבי שבת שנצטוו להניח עד בוקר אז אדרבה אפי' רימה שזה תולעת קטנה לא היתה בו. מתמיד הגר"א.

טז לא. וטעמו כצפחיתא דבש. יש להקשות הא מצינו בברכות ז: שדבש הוא אחד משישים הממן, וכאן כתיב שכל המן אינו אלא כדבש. וי"ל דהנה קי"ל דעד שישים יש בסוף טעם, ומעבר לכך מתיבשים טעמים. וא"כ פירוש הפסוק הוא כך, דבאמת המן ששישים פעמים יותר מתוק מהדבש כמו שמצינו בברכות שם, אלא שאם המן היה מעורב במשהו אחר והיה אחד משישים במשהו אחר, והיינו שהמן היה נתון טעמו במשהו אחר אז טעמו כדבש כי אחד משישים הוא כמו דבש, ולכן כתב בהפסוק וטעמו הוא כצפחיתא דבש, כלומר שולחן היה בידך רק טעמו הוא כבר היה דבש. תוכות התורה.

יז ט. ויאמר משה אל יהושע בחר לנו אנשים וצא הלחם בעמלק. וברש"י **אנשים גיבורים, יראי חטא.** וקשה מניין לו למשה רבינו מיהו ירא חטא, הלא אין אדם נראה לעינים? ועוד דאם חיפש יראי חטא בשב"מ הוצרך גם לגיבורים, דאם זכותם מסייעתם יכל לבחור גם יראי חטא חלשים? ועוד מנין לרש"י שבחר גיבורים, דבשלמא יראים יש ללמוד מדכתיב אנשים ואנשים הוא לשון חשיבות וכרש"י בבשלה, אך גיבורים מני"ל? וי"ל שהיא רצה יראי חטא, ודבר זה הוא ידע ע"י שבדק למי ירא המן ע"י ביתו, וכדאיתא בחז"ל שלצדיקים המן היה יורד ליד בתיהם. אבל איתא בחז"ל (בילקוט) שגם לחלשים המן יורד ליד בתיהם, א"כ אולי הם לא צדיקים אלא חלשים, וע"ז י"ל שהוא בחר גיבורים שהמן נפל ליד בתיהם וע"ז ידע שהם ויראו צדיקים. ספר ער דוד.

יז יא. והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל. איתא בר"ה וכי ידיו של משה עושות מלחמה וכו' אלא בזמן שהיו ישראל משעבדן ליבם לאביהם שבשמים היו מתגברים ואם לאו נופלים, ועדיין יש להקשות ע"כ מדוע הרים משה והניח את ידיו והא אין הדבר תלוי אלא במשיח יחטא לאשמת העם אם העם אינם זכאין אז גם השליח ציבור אינו יכול לכווין בתפלתו כראוי ולכן ש"צ שטעה סימן רע לשולחני כי הם הגורמים, עוד איתא בזוהר בלק דאסור להרים ידים אלא בשעת התפילה, ולכן כאשר הרים משה ידו ובע"כ שאז התפלל גבר ישראל, וכאשר הניח ידו ופסק להתפלל גבר עמלק, ויש להקשות מדוע הפסיק משה להתפלל, ובע"כ משום דתפלת השי"ת תלוי בציבור וכאשר ישראל לא שיעבדו את ליבן לאביהם שבשמים אז גם משה לא יכל לכוין ופסק מלהתפלל והיו אז נופלים. כותנות אור.

יז יד. כתוב זאת זכרון בספר ושים באזני יהושע. הטעם שהוצרך גם לשים באזני יהושע הרי הוא כבר כתב בספר. י"ל לומר הגאון ע"פ הסיפור ב"ב כא: שיואב נשלח ע"י דוד להשמיד את עמלק, יואב השמיד רק את הזכרים, וכשנשלח ע"י דוד מדוע לא השמיד את הנקבות, ענה יואב דכתיב בתורה תמחה את זכר עמלק היינו בקמץ תחת הזיזיין והוא קרא זכר, למחות את הזכרים. לכן הוצרך לשים באזני יהושע שהכוונה היא לזיכר (הטעות במקור) בעמלק היינו בצירי תחת הזיזיין.

דיעות חשובות וכן דברים מגדולי ישראל ערך בדרך של שו"ת

שאלה: היכן רמזו האיסור לדבר בשעת התפילה בפרשתנו?
תשובה: בפרשת בישוע מובא הפסוק 'יהי ילחם לכם ואתם תחרישון' ועמדת בני ישראל במצב הנואש ביותר, כאשר חומות בלתי עבירות סגרו עליהם מכל עבר, וכבר החלו קולות של ייאוש להישמע במחנה, הופיע לפתע משה כמלאך מושיע, מרעיף עליהם טללי נוחם ותקווה: אל תיראו! התייעצו וראו אתי ישועת ד'... י' ילחם לכם ואתם תחרישון, אומרים חז"ל שיש באר רמז גדול לילחם ההמור בדיבור בשעת התפילה ולישועה הגדולה שצומחת כשלא משוחחים בזמן התפילה: והיינו 'יהי ילחם לכם' מתי? כשיאתם תחרישון, היינו לא תשוחחו שיתח חולין' בבית כנסת. עוד מובא בחז"ל שבכל יום כשעומד השטן לקטרג על ישראל דוחה הקב"ה את דבריו, אם אומר השטן 'גנבים הם', אומר לה קב"ה: צא וראה כמה אלפי גנבים יש אצל אומות העולם, וכן כל כיוצא בזה. אמנם גם לטען ישנה טענה אחת הנוגרת ללא מענה, שכאשר טוען הוא שישראל מזלזלים בכבוד בית הכנסת ומשוחחים בשעת התפילה, שוב לא ניתן להפנותו לגוים, שכן אדרבה, אם בבית ראתם באמת נוהגים בכבוד ונוהרים משיחה בטילה. דברי חז"ל אלו, כותב החידוש שמשון, נרמזו בלשון הפסוק: 'יהי ילחם לכם' – "אם רוצים בני ישראל שהקב"ה ילחם עבורם תהיך השטן וינצחו בכל טענותיו, עליהם לקיים ואתם תחרישון ולא לשוחח ובלתי הכנסת, כך לא תיותר ולו טענה אחת של השטן ללא מענה.

שאלה: בפרשה מובאים כמה פעמים ענייני נסיון. במרה כתוב שם ש' לו חוק ומשפט ושם ניסחו, ובפרשת המן מוזכר שהקב"ה בדיק למען אנסנו הילך בתורתו אם לא. מה מטרת הניסיונות? **תשובה:** בחז"ל מובא הרבה פעמים שלפעמים מגיע לאדם עונש גדול ומלאכי חבלה רוצים להזיקו ובאים מליצי יושר ומבקשים למנוע הנזק ובב"ד מכריעים לחובה ואז המליצי יושר מבקשים הרמים ומבקשים שיעמידו אותו בבטחון והיה אם יעמוד יזכה להניצל ואם לא אז ר"ל יענש. וכן להפך, הרבה פעמים אדם רוצה לישועה ואז בני חיי ומזוני ומבקש הרבה מהקב"ה וכיון שלא מגיע לו אומר הקב"ה אני אנסה אותך באיזה נסיון אם יעמוד בזה אז הוא יקבל את השפע, כי ברגע זה שהתגבר ועמד בנסיון הגיו לו המון זכויות, אך אם לא יתגבר אז ימשיך להיות במצב שלא מגיע לו. לכן כל פעם שיש לנו איזה נסיון של בעס, או דיבור אסור, וכן ויתור גדול, או כל ניסיון אחר, עלינו להתאמץ ולוותר בכל הכוח כי עי"כ נרוויח לנצח נצחים.

שאלה: ידוע מה שאמרו חז"ל קשה זיווג ופרנסתו של אדם כקריעת ים סוף. מה הדמיון. **תשובה:** י"ל שבקריעת ים סוף היה מצב שהים היה מקדימה, ומצרים מאחורה, ומדבר עם חיות בצדדים, וישראל עמדו חסרי אונים. גם כשהתפללו לקב"ה, הם התפללו למשל שיכולו להתמודד עם תנאי המדבר, כמו נח שהתמודד עם אלפי בעלי חיים בתיבה, או שכל המצרים ימותו כמו במכת בכורות שהבכורות מתו. אך בדמיון הכי פרוע הם אל חשבו שייקע הים. והאל הנקודה שרואים גם בזיווגים וגם בפרנסה. אך שעל וזאת חשבו אבל ברוח צורה לא חזמו לעולם שתפתר הצרה. והתוצאה מגיעה רק כשנשענים על הקב"ה ובוכים לו מלב נשבר. ואין לנו להתייאש כלל בשום מצב כי תמיד לקב"ה יש פתרון שלא חשבו עליו כלל.

שאלה: מנהג התקבל בתפוצות ישראל בשבת שירה נתינת אוכל לצופרים, והמג"א הזכיר מנהג זה. מה טעמו של מנהג זה? **תשובה:** כיוון שהצופרים אמרו שירה ביחד עם ישראל על שפת הים, לכן משלמים להם באוכל שניתן להם בשבת שירה. ועוד שהקב"ה אמר שלא יהיה מן בשבת, באו דתן ואבירם ורצו לחלל ש"ש ע"י שפזרו מן במחנה, והצופרים קידשו ש"ש ואלו מהר את המן שירקו דו"א ושכרו זה במיאים להם אוכל. וצריך להביא את דברי המג"א: שבעלי חיים שאינם שלי אסור לתת להם אוכל בשבת, אלא משאירים להם אוכל לפני כניסת השבת ולתמרתם הם ניוונים ממנו. ורבי חיים פלאגי הביא ברוח חיים שמי שדואג לאוכל לחיות (לא דווקא לשבת זו) זה סגולה לישועה ולפרוש, כי כל המרחם על הבריות מרחמים עליו מהשמים.

שאלה: איתא בפרשתנו 'כי אני ה' רופאך', ידוע שרבי חיים קניבסקי היה נותן סגולות מיוחדות בענייני רפואה, מה הם? **תשובה:** רבי חיים אומר שכאשר צריך ללכת לרופא ולא הולך עובר על 'ונשמרתם'. ואומר רבי חיים מלבד ההשתדלות הטבעית יעשה גם סגולה וכדלהלן: כיוון שכתוב גירובין חש בראשו ומפרטים שם כל האברים ועל כולם כתוב יעסוק בתורה, לכן על כל מיוחש שיש באבר מגופו יעסוק בתורה מאותו העניין. כגון בעייה ברגל ילמד היבד תורה רגלים או פרק כיצד הרגל, ויש לזה רמז בתורה די תורת ברגל, וכן כלי עניין הסגולה היא ללמוד מהעניין וידוע שיש לרגל ג"כ קבלה מתנבי אה"י. ורבי יהודה אסאד הביא סגולה לשנות את מיטת החולה מחדר לחדר, או באתו חדר במיטה אחרת ואז גז"ד יתפתך לטובה.

שאלה: כשלא מגיע ללימוד כשהוא עיף חסר חשק אדיר אין לו כח כלל להתחיל לשקוע ללימוד, מה הדרך אשר יעשה למען יוכל ללמוד בריכוז ובהתמדה? **תשובה:** חז"ל אומרים פתחו לי פתח כחודו של מחט ואני אפתח לכם פתח פתחו של אולם, והיינו שעל האדם באותו הרגע מוטל לעשות מה שיכול מבחינתו ובכוחות שיש לו ורצו והיינו לפתוח את הגמ' ולנסות מה שיכול, ואז הקב"ה נותן לו

כוחות אדירים שאלה היה לו כלל. מה שצריך זה שאתה תפתח את הפתח הראשון.

שאלה: איזה מידה מצמיחה להיות אדם גדול? **תשובה:** איתא בפרשתנו ויאמר משה אל יהושע בחר לנו אנשים וצא הלחם בעמלק מחר. אומרים עליו המוסר שיש להילחם ביצה"ר עמלק הנקרא **מחר**, והיינו לדחות הדבר ולומר מחר אעשה ד"י. וצריך לעשות כל עניין שעושה בריזות מיד בלי לדחות.

שאלה: למה לא כדאי לצאת באמצע התפילה, או לעשות איזה פעולה שהיא נגד רצון ה' בשביל להרוויח כסף? **תשובה:** בפרשתנו מסופר שיש כאלו שהתחכמו והשאירו את המן למחר, מה קרה בסוף, התמלא תולעים. ואמר הח"ח אדם חושב שאם הוא יעשה מעשה מסוים נגד רצון ה' קודם התפילה הוא ירוויח כסף, וכן אם הוא ישקר באיזה עניין, או ייצא יותר מקודם מהתפילה, או ירמה בשביל להרוויח הוא ירוויח. אין כזה דבר, ואומר הח"ח, מי שעושה דברים נגד רצון ה' האם יש צד בעולם שירוויח? הרי הקב"ה הוא זן ומפרנס, לכן הכי טוב ללכת ביושר.

שאלה: הרבה פעמים אדם צריך לעשות משהו ודבר זה פוגע בכל מיני אנשים, ואין הוא יכול לומר להם את הטעם שהוא עושה ד"י והשני נפעם וכדו' מה על האדם לעשות? **תשובה:** רבי חיים קניבסקי אמר לי פעם 'כשעושים מה שצריך אין ממה לחשוש' ולא צריך לחשוש כי כשזה רצון ה' לא צריך להצטער.

שאלה: בימים הקרים האם יפתח חלונות בביתו, או יסגור כדי שלא יצטנן? **תשובה:** מובא בקצושיע שאדם צריך לגור במקום מאוורר ועי"ז יזכה לאריכות ימים, וכן כשקר ויכול, כדאי להשתדל לישון על הלון פתוח אפי' טיפה, ובחורף כשקר מידי ואין לו חימום מספיק, ישאר לכה"פ חלון בחדר אחר או במטבח כדי שהבית יתאורר, ושישכיל יאוורר יותר את הבית, והדברים אמורים בפרט כשיש בבית מישרה חולה או כדאי לאוורר לפחות פעם ביום את חדרו של החולה ואז ישירה בחדר אחר כדי שלא יצטנן, כי אם לא מאווררים את הבית הוא מתמלא בחיידקים.

שאלה: בשבת שעברה היה פיגוע רצחני גדול שכבר למעלה מעשר שנים לא היה כדבר הזה בישראל, מה עלינו להתערר מכך? **תשובה:** הרמב"ם בהלכות תענית כותב מדרכי התשובה הוא, שבזמן ששבאו צרה ויזעקו לה יוריעו, יידעו הכול שבגלל מעשיהם הרעים הורע להן, ככתוב 'עוונותיכם הטו אלה לכם', וזה הוא שגירום להם להסיר הצרה מעליהם. אבל אם לא יזעקו, ולא יריעו, ולא יאמרו "דבר זה ממנהג העולם אירע לנו, וצרה זו נקרה נקירת", הרי זו דרך אכזריות, וגורמת להם להידבק במעשיהם הרעים, ויתוודאי הצרה צרות אחרות. 'ישוה ישראל עד ה' אלקדך'. ובתודאי כשקורות צרות ונפרט שאנו קרובים לחלל זה אה לדבר אלינו וכל אדם יודע באיזה דברים הוא לא מספיק עושה רצון ה' ובוזה הוא חייב להתחזק כי אחרת הוא נקרא אכזרי ורח"ל.

שאלה: אחד הבתי חולים המופרסים בארץ ובעולם היהודי הוא בית חולים שערי צדק. עי"י מי הוא נבנה ומתי? **תשובה:** המרכז הרפואי שערי צדק הוא בית חולים בירושלים. נחנך ב-י"ט שבשט תרס"ב השובע לפני 121 שנים מייסדו ומנהלו הראשון במשך 45 שנה היה ד"ר הרב משה וולך, שהיה תלמידו של רבי יוסף קארו ז"ל. ד"ר משה וולך, היה רווק כל חייו, שהתגורר בבנין בית החולים, היה זה בית חולים המשוכלל ביותר באותם ימים. המאפיין המיוחד של בית החולים שהוא נוהג הכל ע"פ הלכה. מקפידים בו על שמירת שבת ככל האפשר ואף כבר מתחילתו התקינו בו גנרטור השימוש החשמל בשבת. עד היום המטבח המוסדי הוא ברמת כשרות למחדרין ומשתמשים בו במוצרים עם הכשר הבד"ץ של העדה החרדית בלבד. מתחילת הקמתו שימשו בו רבנים וגדולי תורה וכיום משמש רבי אשר וויס כרב הפוסק ביה"ח.

שאלה: איזה דברים בריאים רצוי לאכול ולהרבות בהם? **תשובה:** סלט ירקות (עדיף תחיתוק גסות וכמה שיותר סוגי ירקות בריאים), ביצה או קשה או תבניתה מטוגנת (עדיף רק אחת ביום) אם מטגנים בשמן עדיף שמן זית טוב, או מקסימום שמן קנולה, (מרגרינה מאוד לא בריא); מרק. כדאי לשים במרק תבלינים ועשבי תיבול (ולא אבקת מרק, שמכילה דברים לא בריאים כלל), וכמובן לחם מקומח מלא.

שאלה: איך ניתן לכלכל את הבית באופן ראוי לקראת הפורים והפסח הממשמשים ובאים, בלי לגרום להתנגשויות? **תשובה:** כידוע בפורים ובפסח ההוצאות הן מעל הרגיל והסתנדרט. ולכן, החכם עיניו בראשו. כדאי לשבת מראש בצורה מכובדת עם בני הבית, לחשב מה המינימום הנדרש, ומה מקסימום שאפשר להוציא; למי מחייבים לשלוח משלוח מנות וזה יתגר ובל עיבור, ולמי זה רק בגדד הדיור בעלמא, וכן על זה הדרך לתכנן מראש גם את ההוצאות הנדרש, מה חשוב מאוד, מה פחות חשוב, ועל מה אפשר בכלל לוותר. מחשבות והחלטות של הרגע האחרון, גורמות הוצאות גדולות בלתי צפויות.

שאלה: כיצד ניתן לדעת אם ילד או בחור שמתפתח ומתנהג בחוסר דרך ארץ, האם הוא חוצפן בטבעו או שהתנהגותו החצופה לא מלמדת על בעייה בסיסית של חוצפה וחוסר דרך ארץ? **תשובה:** אם כשהוא רגוע יש לו דרך ארץ והוא כנוע, זה מלמד אותנו שכשהוא סוער ומתפתח זה לא נובע ממה שאין לו דרך ארץ, כי מי שהוא חצוף ומרדן הוא תמיד כזה גם כשאין לו סיבה. ולפעמים כשקצת נוברים וראים

שיש משהו שעומד מאחור, לפעמים יכול להיות שרומסים לו וזה יכול להיות עי"י רבותיו או עי"י חבריו, והדבר שהכי קשה לסבול לאדם עם שרומסים אותו, שהמסר שעולה ממה שעושים לו אתה לא שווה כלום, וקשה לו להתמודד עם זה, וכאן זה לפעמים יכול להגיע לרגש בלתי נשלט, שהוא פולח חיים על הכבוד של עצמו, ובלו שהוא מרגיש הוא שולח את עצמו על הישרדות ועליו לכל הכוונות, עד כדי שזה גובל בחוצפה גם כלפי הוריו ורבותיו ובמקרה כזה צריך לטפל בהתנהגות כלפיו, שלא ירגיש שרומסים אותו.

שאלה: מה עלול לגרום לצעירים לאבד את הטעם בלימוד? **תשובה:** כשבחור בשיבה קטנה לומד בצורה עצמאית מהראשונים ועוד אחרוני אחרונים, הוא מזיק לעצמו, כי לילד בגיל הזה וכן לבחור צעיר אין האפשרויות והיכולות להבין ספרות דקות ויסודות של רבותיו האחרונים וכדו', ועל הדרך גם מאבדים את הלימוד הבסיסי של הסוגיא אך שאבותינו ואבות אבותינו למדו. עלינו למצוא את הזמן עם הילד ועם הבחור לתת לו טעם בתוסי', לתת לו גישמאק בסוגיית הגמ', להסביר לו מה הקושיא ומה התירוץ, מה שתנה בין הקושיא לתירוץ. כמובן שהדבר צריך להיעשות בחכמה, לתת לבחור את ההפטרות ולהתבטא, והוא יאחז מעצמו שחסר לו בבסיס ויבין מעצמו היכן צריך להשקיע.

רעיונות ששלחו השבוע. יש להימנע מלקרוא בשבת א. בקשר לשאלה על גדילת שיער, לאבא שלי היה ממש קרחת, וכאשר נשר מהמשמש שם משהו נגד כוונות לריפוי העור והשיער צמח! (מסתבר שזה משחה שמכילה ויטמין E). ב. אני סבלתי כמו עוד רבים במשך שנים מכאבים עזים בטלן ובס"ד מצאתי פתרון יעיל ומהיר: לשכב על צד במשך למנוחה מוחלטת כדקה, לאחמ"כ על צד ימין כדקה, וחוזר חלילה לפי הצורך. ע"פ רוב תוך כ-2 דקות הכאבים נעלמים כמעט לחלוטין! לבריאות: ג. יש לנו עצה כיצד לנקות ניילון של נעלה (יש גשם): יש לבבס בכביסה עדינה במכונה עם עוד בגדים/ מנפות - וזו יוצא שקוף, נקי ומבריק כמו חדש. מנסיון שלנו! וחיילים עם בגדים נוספים במכונה ולא לבד, כי אז זה לא מתקנה. ד. לגבי גומי שהתכווץ, לנהך בחום חזק תוך כדי מתיחה, וכך ממיס קצת ומרחיב את הגומי. צריך לעשות בהירות ומשבלים כדי שלא יימס או יתרחב יותר מדי. **עוד כתבו:** עצה להרחבת הגומי: לעשות 'פיקים' - גזירה קטנה של כמחצית מגובהו של הגומי- בכמה קומות בנומי, זה משחרר קלות את היקף. זה תקף גם לגרבינו או כל בגד עם סיומת גומי (קצה שרוול וכדו') בהצלחה. וגם אם הגומי מושחל בתוך תעלה בראש הבגד - עושים פתח קטן בחלק הפנימי של הבגד ושולפים את הגומי עושים 'פיקים' ומותחים בחזרה והגומי נכנס בחזרה. ה. לגבי נסיגת חניכיים של פתרון לה משחת ששינים FOREVER BRIGHT אמנם אין אותה בחנויות אבל אפשר להשיג בטלפון 0548454779. ו. לגבי אבקת הכביסה שנסארת במגירה - או לשים פחות אבקת או להוסיף טיפה נוספת בתוכנית הכביסה (מאריך את התוכנית בכ-10 דקי' ומוציא את הכביסה, בעיקר הכחה, נקיה יותר ובלו עקבות של אבקת כביסה או מרכך). ז. בענין עיצה למילוי לשיער דליל בבני ברק רחוב י-ם אצל איציק הספר ניתן להשיג פתרון מעולה לכך. הטלפון שלו: 0507522889. ח. טיפ למועצה בני מבצע, לשים את הבלו בקליפתו בהקפאה 20 דקי'. ט. לגבי חולצות חפתים שרוצים ללבושם בימי חול אולם הסרח העודף מהשרוול מונע לעשות כך. מה עושים? פשוט וקל מקפלים את הסרח העודף כאילו יש חפתים ותופרים על התפר של החולצה. ז. לשים לב לא לתפור כשהבד משוטח על המכונה אלא מעוגל כמו השרוול כדי שלא יוצרו כיווצים. ולאחמ"כ או לפני כן תופרים תיקתקים. עדיף שקופים כי ברזל עלול להוציא צבע לחודה על החולצה. י. לעצור שיעול מתמשך, קונים פשתן טחון [אפשר למצוא בחנויות למכירת פיצוחים ולבקש מהמוכר לטחון במקום] מערבים 2 או 3 כפות עם שוקו, חלב, אשל, מעזן, וכדו' ואוכלים או שותים... השיעול מפסיק אחר מען קצר ואם לא עזר אפשר לחזור על זה כמה פעמים... תוצאות מדהימות. יא. להסרת כתמי דיו, לורדים, ודבק [אפילו דבק 3 שניות] מהבגדים, לשפשף את הכתמים בעמט אלכוהול ולבכס כרגיל במכונת כביסה. יב. להוריד לק [אפילו צבעוני] מבגד, אפשר על ידי טיג'ר. יג. איך אפשר להוציא דבק בייג מבגדים? לגרד את הדבק בעזרת השפיץ הרותח של המגהץ. יד. להגברת אפקט המרכך יש להוסיף מעט "חומץ" בתא המרכך. טו. הוספת שתי שקיות "אבקת אפיה" לתא האבק של מכונת כביסה לפני כיווס "כביסה לבנה" מועילה מאוד. טז. לגבי כתמים אפורים על הבגדים לאחר הכביסה, אצלנו זה נגרם מכתם של פרי אדום (לאחר הכביסה נהפך לאפור) הכתם יורד לאחר חשיפת הכתם לשמש.

שאלה לעיון: אדם ברך אתה חייב בציצית על טלית גדול ודיבר לפני שהתעקף האם ניתן לחזור בקין כל הפסק בין ברכה לעשיה או שלא מכיוון שהברכה כיון מועילה עבור הטלית קטן שכבר חבוש בזה. ונראה שלפי לברך. מתוך מים חיים לרב דינר בשם ר"א גנחובסקי.

הלכות

טו בשבט: במשני'ב סימן קלא ס"ק לא'. הביא שנוהגים האשכנזים להרבות באכילת פירות טבו בשבט, ובכף החיים הביא שגם הרבה הקילות הספרדים נהגו כן. ויש שנהגו לברך שהחינוך על פרי חדש טבו בשבט. יש מגדולי ישראל שנהגו הרבה במנהג זה ונוהגים להרבות בכל סוגי הפירות ובעיקר מין מיינים שנשתבחה בהם, ארץ ישראל (כאן מצאנו אצל כל גדולי ישראל מעדת החסידים), אך יש גם רבים מגדולי ישראל שלא נהגו לאכול רק פרי אחד או שניים (כך נהג הרב שטיינמן, וכן נהג כל השנים רבי חיים קניבסקי, ובשנים האחרונות היו מביאים לפני רבי חיים קניבסקי כל סוגי הפירות שיכול לטעום מכל דבר) ובירושלמי (הובא במשני'ב רכה יט) איתא שיש עניין לטעום מכל סוגי הפירות שברא הקב"ה בעולמו (אמנם זה לא מדובר על טב בשבט, אך בטו בשבט או הזדמנות, כי יש הכל בתניותו ונהגו להרבות בו בפירות). ויש הנוהגים לאכול טו מיני פירות ואומרים טו שיר המעלות (י"ח פלאג'י). ויש שנהגו ללמוד וסכת ראש השנה דף י' ורמבי"ם הלכות מעשר. והכל בשביל שנוכח שהוא ראש השנה הלכותי שאין מעשרין ממה שנחנט קודם טו בשבט ע"ימ שנחנט לאחר טו בשבט, ויש שנהגו להתפלל שיתברכו פירות האילן, והבי' יששכר' כתב שיש להתפלל בזמן זה על פתורג מוהדר, ויש שחלקו ע"י:

סדר הקדימה בברכות:

1. המוציא. לפי סדר זה: חיטה. שעורה. כוסמין. שיפון ושיבולת שועל. **2.** מזונות. וכנ"ל. **3.** מזונות על אורז. **4.** הגפן. **5.** העץ לפי הסדר הזה: אית תמר ענב תאנה רימון. **6.** אדמה. **7.** שהכל. **8.** ברכת הרק. **9.** אין דייק **קדימה לאוכל לפני משקה**. כל מה שהבאנו בו שיהיה חובב ושיוה. **אך כשיש לפניו פרי העץ ופרי האדמה וחביב לפניו האדמה יברך על החביב: ובברכותיהם שוות** אין דין של חביב אלא שבעת המינים עדיף. ודרגה שניה שלם. דרגה שלישית חביב. דרגה רביעית גדול. **ובפת:** פת שבעת המינים קדיף. ב. פת שלמה. ג. נקיה. ד. חביבה. ה. גדולה. שבעת המינים קודם לפרי שמברך עליו שהחינוך. **ולטנין להקדים** בסדר האכילה את הענבים לפני שאר המינים וכי' לאחר שכבר בירך על החביב, נחלקו בזה החת"ס והתורת חיים.

קצת מההלכות תחומין, בסיסי. בפרשת בשבוע (פט"ז פכ"ט) כתוב 'שבו איש תחתיו, אל יצא איש ממקומו ביום השביעי'.

א. שיעור תחום שבת במטרים הוא: 960 מטר לשיטת רבי חיים נאה, וכ-1,140 מטר לשיטת החזון איש, של לשים לב שלא מדובר במרחק גדול, אלא בהליכה מהירה של כ-10 דקות כרת אדם יכול ללכת מחוץ לתחום שבת.

ב. איסור יציאה מחוץ לתחום הוא בין בשבת ובין ביום טוב, ולכן בכל מקרה שיוצאים בשבת או יו"ט מהעיר לעיר סמוכה או לבית חולים וכדו', וכך כשנוסעים לנופש חיוצאים לטויל קצת מחוץ למושב צריך היעדרות רבה לא להכשף חיוץ בחילול שבת באיסור יציאה מחוץ לתחום.

ג. כאשר אדם שובת בתוך עיר או מושב [שאינו בתוכו שטח ריק במתים העולה על כ-30-33 מטר], נחשבים כל העיר והמושב כמו 'ארבע אמות', ומתחילים למדוד את האלפיים אמה לכל צד מהקצה של הבית האחרון של המושב.

ד. גם שהולך לישב שמתן, אסור לו להחזיק יותר מאלפיים אמה מקצה הישוב שמתן בו בכניסת שבת, ואף כאלפיים אמה של תחומי הסתיימו באמצע הישוב שהולך אליו אין זה מתיר ללכת בכל הישוב, רבים טועים בהלכה זו שסבורים שאם נכנסו בחינה לעיר סמוכה מותר להם ללכת בכלה, וזה אינו נכון כאמור שצריך לעצור ביום האלפיים אמה ואפי' באמצע בית, ולדוגמא אדם השובת בישב חשמונאים הסמוך לקרית ספר, ורוצה ללכת לעיר קרית ספר, האלפיים אמה שלו מסתיימים לאחר כמה חרובות מהכניסה לעיר קרית ספר, ומותר לו להכנס לקרית ספר וללכת רק לרחובות אלו, ואסור לו להמשיך ולהכנס לקרית ספר מעבר לאלפיים אמה מושב חשמונאים.

ה. באופן הרגיל אדם קונה שביטה במקום בו הוא עומד בכניסת השבת או בביתו, בדין 'עירוב תחומין' התחדש שבהפירות האדם להתעקף אצל מקום שביטתו ולהעבירה מהמקום שבו הוא שוהה בכניסת שבת או מביתו ולקובה במקום אחר, וזה על ידי שמניח מזון בכמות מסויימת כשהמזון נחשבי שמתגורר באותו המקום בכניסת שבת (שו"ע סימן תח"א).

ו. לצורך עשיית 'עירוב תחומין' יש להניח במקום בו רוצים לשבות מזון בשיעור שתי סעודות. שיעור שתי סעודות משתנה לפי סוג המאכל אותו מניחים לעירוב, ולדוגמא, אם מניח 'פתי' או שמן מניח מאפה לעירוב תחומין, שיעורו 8 ביצים (כשליש כיכר לחם), ניתן לערב גם בשמן זית, או שמן קנולה, חומץ קניטט סימן שם) או להניח לטבל ירק המשמש למזון ב' סעודות (שיעור כיון שפן, ו) ויש להניח שיעור בביטת שפן 150 סמ"ק לשיטת החזו"א, ו 86.4 סמ"ק לשיטת רבי חיים נאה.

ז. כמות המאכל הנ"ל הנדרשת לעירוב תחומין היא עבור אדם אצל בלד, באופן שמניח עירוב תחומין עבור כמה אנשים (אך עבור אשתו וילדיו) יש לו להניח שיעור זה עבור כל אחד ואחד מההולכים. לדוגמא, אם הולכים ארבעה אנשים ומותר עבורם עירוב תחומין, יש לו להניח שמן או חומץ בשיעור 4 רביעיות שיעור 600 סמ"ק לשיעור חזו"א, המאכל צריך להיות קנוי ע"י דיני הקניינים לאדם שעבורו מיועד העירוב.

לפני כ-9 שנים הוקם על ידי גדולי הרבנים שליט"א ארגון 'ערכת' העוסק במסירת בתיור המציאות ומדידת תחום שבת של הערים ובתי החולים ברחבי הארץ, ניתן לקבל אצלם מידע מציאותי והלכתי בכל הנוגע לתחום שבת והליכה ממקום מקום, וכן להרשם לעירובי תחומין שהתחילו על ידם ברחבי הארץ (ההרשמה לעירוב היא לצורך ההקנות, ואינה כרוכה בתשלום), מספר הטלפון של הארגון הוא 909-722-0722.

חידות

חידות שינון הפרשה ע"פ סדר הא-ב: א. כמו מה ירדו במצולות? **אבן**. **ב.** מה היה חסר לפני ישראל במון? **בשר**. **ג.** העומר היה לכל? **דגולות**. **ד.** ה' אמר למשה אל תצק את **דבר** אל בני ישראל ויסעו. **ה.** העומר שנסע לפני ישראל היה עמוד? **האש**. **ו.** מה קרה למן שהשאירו עד הבוקר? **ויבאש**. **ז.** מה הלך עם משה להכות בצור? **זקני ישראל**. **ח.** למה נהפכו המים בקריעת ים סוף ל? **חומה**. **ט.** מה קרה למצרים? **טבטו**. **י.** איזה אדם שאינו בין החיים נלקח ביציאת מצרים? **יוסף**. ויקח מצבה את עצמות **יוסף**. **יא.** טעמו של המן? **כצפחית**. **בדבש**. **לב.** צבע המן? **לבן**. **מ.** איזה לחם לקטו ביום השישי? **משנה**. **נ.** קפץ ראשון? **נחשון**. **ס.** מי רמה בים? **סוס** ורכבו. **ע.** מי ליווה את בני ישראל לכה אורך המדבר, עמוד ענן ועמוד אש. **פ.** איזה ארץ לא הלכו דרכה? **פלשתים**. **צ.** טעם המן? **צפחית**. **בדבש**. **ק.** איזה רוח הייתה בצאתם ממצרים? **קדים**. **ר.** מה עשו המצרים? **רדפו** אחריו בני ישראל. **ש.** כמה ימים הלכו מדבר ולא מצאו מים? **שלושת ימים**. **ת.** איזה כלי לגינה מובא בפרשה? **תוף**.

חידון ידע מקיף בפרשת בשלח מתוך ספרו הגדול של המרצה הדגול והעניו רבי יאיר נוסבכר שליט"א מרכסים: **א.** 8 פרשת בפרשה: **ב.** 5 מילים רצופות שכל מילה בת 2 אותיות בלבד: **ג.** שתי מילים זהות המקיפות מילה אחרת, 3 פעמים בפרשה: **ד.** שתי מילים צמודות בעלות אותיות זהות ומשמעות שונה בשני מקומות שונים: **ה.** מילה זהה צמודה כפולה בשני מקומות שונים: **ו.** אותה מילה 3 פעמים בפסוק אחד: **ז.** פסוקים המכילים את כל אותיות האלף בית: **ח.** בקעו את המים בתנין ארבעה: **ט.** ריפאו מים שני מקרים: **י.** כיצד פורים קשור לפרשה? **פעימים יא:** שמות ספרים בפרשה?

תשובות: א. בשלח (יג יז) במדבר (יד יא) וילך (יד יט) בהר (טו יז) בא (יז יב) אמר (טז ט) ועשב (יז יב) ויזר (יז טו). **ב.** כי יד על כס ליה (א יט). **ג.** דק מחוספס דק (טו יז) וה אז לא (יד כ) אחד ומהו אחד (יז יג). **ד.** יש שם (טו כה) גאה גאה (טו כא). **ה.** יום יום (טז ה) בבקר בבקר (טו כא). **ו.** היום... היום... היום (טו כה). **ז.** זה הדבר אשר צוה ה' לקטו ממנו איש לפי אכלו עמר לגוללת מספר פשוטים איש לאשר באהלו תחוו" (טו טז). **ח.** משה (יד כא) יהושע (יהושע ג י) אליהו (מלכים ב ב ח) אלישע (מלכים ב ב יד). **ט.** משה (טו כד-כה) אלישע (מלכים ב ב יט). **י.** מלחמת עמלק (יח-טז) קוראים בפורים. פרשת המן (טז ד-טז). **יא.** עצמות יוסף. עמוד אש. יד רמה. מחנה ישראל. שפת הים. מכוון לשבטך. שבעים המרים. לחם משנה. שבת היום. מלא העומר.

חידות לשאלות את הילדים: א. מהי השעה השלמה שומפיעה על השעון שאם נכפול אותה ב-2 נקבל מחצית מאותה השעה שמראה השעון? **ב.** איזה מאכל חלבי יש אותו בשבב לבן ובצבע זהוב? **ג.** איזה תנור יש? **ד.** איזה ארונות יש? **ה.** למה יש הכשר? **ו.** מילים שמתחילות ב"חי":

תשובות: א. השעה 8:00 בבוקר, אם נכפול אותה נקבל 16:00 שזה 4 בצהרים. **ב.** גבינה. **ג.** אפיה, אמבטיה, חימום, לאפית מוצה. **ד.** ארון הברית. ארון קודש. ארון ספרים. ולהבדיל ארון בגדים, ארון אמבטיה, ארון הזזה, ארון פלסטיק, ארון עץ, ארון מתכת, ארון תפילין. **ה.** לאוכל, לטלפון, למוצרים הקשורים לאוכל כלים ח"י מוצרים הקשורים לניקיון כמשמחת שנים נייר טואלט סבון וכי'. **ו.** חידה. חיטה, חינה, חילון, חיפושית, חינה, חיבה, חידקל.

חידון משמעותיות מילים לפרשת בשלח: ו' משמעותיות למילה נחם

נחם - נהג. "ולא נחם אלוקים דרך ארץ פלישתים" רש"י: נחם – נהגם (שמות יג יז). **נחם - חשב מה לעשות.** "נחמתו כי עשיתם" רש"י: חישובת מה לעשות על אשר עשיתם. (בראשית ו א). **נחם - לשון נחמה.** "נחמו נחמו עמי" **נחם - לשון ייחוס.** "ויהי בעת יחם הצאן" תרגום: בעידן דאיתחמא (בראשית ל א) "הנחמים באלים" מצודת ציון: מלשון חממה (ישעיהו נו ה). **נחם - התחרט,** חזר בו, שקל שנית. "וינחמו בני ישראל" רש"י: שבו לחשב (פסוקים כא ו). **נחם - שם מושב** ליד בית שמש הקרוי עייש "נחם אבי קעילה הגרמיי" (דברי הימים א' ד יט).

הגיגים המיועדים לאלו שיש להוריהם שלהם מזה תועלת

פרופ' מואב שונא-ציון מרתיע: מהפכת היפרדה המגדרית במעיינות' של הרב גנני תביא להורדת דירוג האשראי של ישראל ולפגיעה אנושה ביחסי ישראל-אר"ב ולחיסול ענף התיירות וההיסטיק ונתוצאה מכך לעלייה תלולה במחירי הפריקה והנסיעה ברכבת הלהקת הסיכוי הריאלי להשגת שלום בר קיימא עם הפלשתינים ועם המורדים החותיים בתמך כתוצאה מאובדן שמיכות ועריצות הרוב הפשיסטי. כמו כן היא מאיימת שירוד על בטחון ומדינה על מערך השיווק של משק החלב וענף הלול בפריפריה ועל יכולתה להשתלב כמדינה דמוקרטית נאורה בשוקים הדומים המתעוררים במדינות האו-אי-סי-די ובחפגנת ה-900.000 ברחבת הבימה בתל אביב.

איך זה שכל כך הרבה אנשים אוהבים לנשנש פופקורן ועוד לא המציאו משקה בטעם פופקורן?

בלשבת היועמשיית מביעים הסכמה לפשרה בעניין הנבחרות לתניהו: נבצרות בוטצפה בין תרניהו ליריב לויך.

חידה: מה פירוש בוטצפה "אין לקחת ליותר מעלון אחד בשום מקום בלי אישור"?

הפגנות השמאל להגנת בית המלפונת הדרוסני: השמנת שמרנת על החתול.

אם היו עושים רפורמה במפלס הכינתו, אני הייתי תומך בפסקת התגברות.

מתפלל יא: דע לפני מי אתה עומד גם כשאתה יושב.

ראיתי מודעה "מכשירי חשמל בחצי מחיר". התקשרתי מייד לבן אדם ושאלתי איזה מכשירי חשמל הוא מוכר בחצי מחיר? והוא ענה: הוא מעוניין לקנות בחצי מחיר, לא למכור.

החלה להרשמה לנופש פסח לממדריץ. שמניית לחומר.

כשאני אהיה סבא אני אדע מה זה מתל"צ.

שאלו ילד אחד: למה כשאתה עובר במעבר חצייה תמיד אתה קופץ? הוא ענה: בגלל שבלי לקפוץ קשה לי לדרוך רק על הלבן. **בא אחד לאוכל** ואלו **ש שרגא מודיעה** יש לי סוכר גבוה, כולסטרוול גבוה והצף דם גבוה. כמה עולה כל ארוחה מתאימה למגבלות שלי? - אין בעייה להתאים לך גם מחיר גבוה כדי שתהיה מרצה, עונה השרגא.

השדכן לאבי המיועדת: זה בחור שכל החברים מפרגנים לו, ומאליים לו כל הזמן "הלואי שתתחתן כמה שיותר מהר".

הרגע הזה שאתה לוקח את העגלה האחרונה בסופר והולך איתה אחורה, מרגיש לך כמו ביציאה מהכותל....

אין אבא עצבני, יש אבא שמעצבנים אותו.

לכבוד טו בשבט אני מתכוון לאכול טופי פירות בכל הטעמים.

אם שחיה ושחיתת מים מונעים השמנה, מדוע הלויתן שמן? אם פעילות גופנית מאריכה חיים, מדוע הארנבת שמקפצת כל היום חיה רק 5 שנים? אם אי פעילות מקצר ימים, מדוע הצב שלח 450 שנה?

תודה: למה זו שסיים את השי"ס והוא לא צם סתם כך, יה"ר שתמיד שיבוא לומר קידוש לבנה זה יהיה לו קרוב והוא יראה את זה במיטבה. אני מרגיש חובה להודות להקב"ה שהוא שיל בעולמינו באחד מהמיוחדים שיש בקי בשי"ס באופן לא רגיל, מסיים יום יום את ספר התהילים דמות שמחזקת את כל הסביבה שלה מחשובי חסידי דאגו ומהמיוחדים שבה **רבי שמואל צבי לייפניקר שליט"א** יה"ר שימשיך לשמח את העולם.

היכן ניתן להשיג את העלון

ניתן להשיג את העלון בבני ברק: צמוד לכניסה לתלמוד תורה כתב סופר מצד שמאל של הכניסה, בקופסה בפינה בחצר ברחוב סוקולוב 23. **ובבניהמ"ד המרכזי מניין אברכים פרדס כץ'** רחוב אבוחצירא 9, **ובכולל 'מורשה ודעה' (בית כנסת הגדול)** בספריה בקומה ראשונה (בחרון) בכניסה המערבית בקרית בראון למטה. וכן בשאר המקומות ואל המופיעים הקבועים ובראשם **רבי ידידיה זר שליט"א - משבחי הרב זר:** המסר שהוא מוציא מיטו בשבטי הוא, שכמו שבטו בשבטי אחרי הלילה מגיע הבוקר, כך גם את תקופת של חוץשן קדיף יבואו האור והישועה. **אין לקח יותר מעלון אחד בשום מקום ללא אישור.** כמו"כ ניתן להשיג את העלון **במדינת ישראל** (לא כמות) החל מיום חמישי בערב בשעה 7:36 בכניסה לחנות ש.מ.א - שרתות משדר רחוב רשביי 49. **כן ניתן להשיג בהר יונה נוף הגליל** אצל רבי שמחה שולמן שליט"א, שזכה להחליט במשך שנים עם סבו רבי בן ציון פלמן שליט"א והוא הכבד שהתבקש לתת דמותו. **כן ניתן להשיג בירושלים** בשיבת מיר אצל האישי שחי' בבטחון כל הזמן ומעולם לא דאג את דאגת המחיר רבי דוד רוטשילד שליט"א או אצל האישי בעל לב הזהב, הדמות של ישיבת מיר רבי אבי פרידנר שליט"א שביכתי לראות אותו במיטבו בשבוע האחרון וזה היה בשבילי זכות גדולה. **בבית שמש** אצל האישי שנתון צדקה יותר מכפי כוחו רבי נחום זכריש שליט"א בבית הכנסת אור אליהו. וכן בשיבת בני נחום הגרמ"מ שטרנבוך. בבוקר הניבא 7 רמה ג'. **בנתבות** בבית בוכריס'. ובבית יצחק. **ברחובות** בשיבת מאור התלמוד, אצל החבור החשוב ישו צוט מ"י. **בירושם** אצל האישי שלא אוכל כלום לפני התפילה רבי מיכאל גולדנברג שליט"א. **באופקים** בבית הכנסת זכרון אליהו.

בקריית גת בביהכ"נ שומרי אמונים ובביכ"נ קרעטשקן מייט שישי. **בחזון יחזקאל** בבית כנסת המרכזי. **באשדוד:** בבית כנסת החיד"א רובע ג אצל גדול מיר הרבנים בדורנו רבי יצחק שמרניה שליט"א. **בעוצם** בשיבת נר זרז עיי' מרא דקדיש בישיבה רבי שמואל הוניגסברג שליט"א. **ברכסים** אצל האישי שהוא מיוחד בלראות את הטוב בשני רבי יוסף המאירי שליט"א וכלול נר ישראל נגעה ב. **ברננה** אצל משפחת זכאי המיוחדת והפלאה רחוב נעם שמר 9/5 טלפון-052-6903395. **בפתח תקווה** בבתי הכנסת בני הדוד: אהרן אברהם. שירת מרים. קהל חסידים. בעשי"ס צאנו גור ויוצא יצחק ענרן, עיי' רבי יואל פינתנדרל שליט"א. וכן בשיבת אור ישראל וכן בשיבת עטרת שלמה. **בראשון לציון** אצל הנ"ל: וכן בעיר **אלעד** בשיבות כנסת יחזקאל ותורה בתפארתה ובישיבת הר"ן עיי' רבי יואל פינתנדרל שליט"א. **עוד באלעד** בבית הכנסת עמק החלכה עיי' האישי המופלא ציס"ע רבי יצחק רבי שליט"א. **בצפת:** בהיכל ליבת צפת עיי' האדם שלמרות שהוא גר בצפת הוא לא מתגנה בזה כלל וכלל רבי אברהם לויסון שליט"א. **בקריית אתא:** בבית הכנסת מאקואו ירושלים 3 עיי' החבור המפורסם בצדקיותו עדין לגדולות אוהב הבריות נ"י וכן בבית הכנסת של הקהילה החרדית בקריית אתא רחוב ככלסון 5. **ברמת השרון** אצל ראשון לראשונים בעמודים של תורה תפילה וחסד רבי דניאל שטרטסביץ שליט"א בבית הכנסת מורשת אבות מידי יום רביעי.

בחברת בכלול אדרת אליהו בראשות הרב נתנאל קויתאי אצל הגדוד העברי 13 **במנצ'סטר** אצל רבי שמואל א. הורביץ שליט"א: 447425793110. **בארגנטינה:** בקהילת שובה ישראל במקום המיועד לגלונים.

לקבלת העלון בפקס יש להתקשר לטלפון: 03-6180383.

כמו"כ העלון נמצא ביכל העלונים' בעיצוב בשם 'לבית התורני'. ובאתר 'ילדת גליונות'.

ניתן להודיע את העלון בעצמות קול הלשון וכן את העלונים של כל ארבעת השנים האחרונות. הדרכה: נכנסים לקול הלשון. מקייש על חיפוש רבנים. לכתוב מערכת שותי. מקייש על פתח תקיחה. מקייש על תקיפת הורדת גליונות. מקייש על לבית התורני. ומררדים מה שרוצים.

כמו"כ ניתן להשיג במייל: 456alon@gmail.com

של דלייך במייל לכתוב קודם 456 ואח"כ@gmail.com@alon

להשתתפות בהוצאת העלון לפנות ל: 0527633431 או בינרדים פלוס' - רשת הכוללים פרדס כץ-עלון, (שלוחה 2422). זכות הרבים תלוי במיטיעיים' עלון בודד עולה לנו 15 אגורות. אפשר לשלוח משם הודעות.

ניתן להשיג את העלון בכתב גדול במייל הנ"ל.

כיצד מוכיחין?

עלון מס' 25

התוכחה במשנת רבי ישראל סלנטר [חלק א']

לקראת יום פטירתו - כ"ה שבט תרמ"ג

מספר הגאון הצדיק רבי יצחק בלאזר זצ"ל (נתיבות אור, ד"ה אדמו"ר זצוק"ל בהדר גאווה):

פעם היה אצל מורי ורבי רבי ישראל סלנטר זצוק"ל, רב אחד ת"ח המקורב אליו מאוד, וראה שרבי ישראל נוטל סכום כסף ופונה לצאת מן הבית. מששאלו לפשר מעשיו, ענה רבי ישראל שזה כסף ששייך לאדם אחד ועליו להשיבו לו.

שאלו הת"ח - למה לא תשלח על ידי שליח? השיב רבי ישראל: על פי המבואר בגמרא אני עצמי מחוייב להשיב לו את הכסף...

טען אותו ת"ח: אינני יודע על שום מקום בגמרא שכתוב שם דין כזה...

השיבו רבי ישראל בבדיחותא: בגמרא שלי זה כן מופיע... והסביר כוונתו:

במסכת יבמות (דף עח עמוד ב) מובא ששאל דוד המלך באורים ותומים למה בא רעב, ונענה: "ויאמר ה' אל שאול ואל בית הדמים על אשר המית את הגבעונים" (שמואל ב כא א). והגמרא מפרשת שנתבעו על שאול שלא נספד כהלכה ונתבעו על אשר המית שאול את הגבעונים. שואלת הגמרא: הרי זה תרתי דסתרי! ומתרצת שכתוב בפסוק "אשר משפטו שם פעלו" (צפניה ב ג) ומפרש רש"י: במקום שדנים את האדם שם מזכירים פועל צדקותיו. נמצא שיש לזכור את פועלו הטוב כאשר דנים אותו.

סיים רבי ישראל: כיון שאני הולך להוכיח אדם זה על דבר לא טוב שעשה, צריך אני לילך בדרכי ה' שמי שמוכיחים אותו יש לשמור על כבודו באופן מיוחד. לכן אני מחוייב לתת לו הכסף דרך כבוד, באופן שאני עצמי אתן לו.

אמר העורך: הוסיף ידיד נפשי הרה"ג משה גבריאל שנברגר שליט"א: ממעשה זה אנו רואים גם כן את ההתייחסות לבעיה שעוררתם בענין התוכחה בדורנו. אכן כאשר באים להוכיח אדם - יש נטייה באופן טבעי לשכוח לגמרי את מעלותיו, ורק לשנוא אותו... אבל התורה מצווה שיכניס אהבה בליבו לשני ויזכור את מעלותיו [ואפילו יתבע את כבודו] ואז הוא ראוי להוכיחו לפי מידת הדין.

בסעודות השבת. סיפר הלה שלאחר המנה הראשונה הוא מרבה לשיר ולזמר לכבודה של השבת, ואז כל בניו אומרים בזה אחר זה דברי תורה רבים על פרשת השבוע. לאחר מכן הוא עצמו מוסיף על דבריהם עוד כהנה וכהנה בטוב טעם ודעת.

אחר כך מגישה המשרתת מנה שנייה, ואז שוב משוחחים הוא ובניו ארוכות על ענייני הפרשה ושוב הם מרבים לשיר לכבודה של שבת המלכה.

לאחר מכן, מאוחר בלילה מגישה המשרתת את המנה האחרונה, ואז הם נוטלים מים אחרונים ומברכים ברכת המזון.

אמר לו רבי ישראל: אני מוכן להתארח על שולחןך, בתנאי שאני אקבע את סדר הסעודה בשבת זו. כמובן שהתלמיד הסכים בשמחה.

ולהפתעתו - מיד אחרי שסיימו את אכילת המנה הראשונה, פקד רבי ישראל על המשרתת להגיש מיד את המנה השניה, ולאחריה מיד את המנה המסיימת.

הוא ראה את פני תלמידו מופתעות. מיד קרא רבי ישראל למשרתת והתנצל בפניה שהוא זירז אותה יתר על המידה בהגשת המנות בזו אחר זו.

לתדהמת התלמיד, המשרתת חייכה במאור פנים ואמרה: להיפך! הלוואי שבכל שבת יהיה כך! אני אלמנה, ובכל שבת אני מגיעה מאוחר בלילה לביתי לילדיי הרכים, ורק אז כשהם מתמוטטים מעייפות אני סועדת איתם את סעודת השבת בחופזה וכבר באמצע הם מתחילים לפהק ולהרדם בזה אחר זה.

אבל השבת - מכיון שסיימתי את עבודתי מוקדם, אוכל לשבת עם ילדיי בנחת ולסעוד איתם ביישוב הדעת, לשיר איתם ואף לשמוע מה בפיהם על ענייני הפרשה. תודה לך רבי יקר שזרזת אותי!!!

רבי ישראל הביט בפני תלמידו ב'תוכחה אילמת'. ואכן התלמיד הבין את המסר, ומאותה השבת שינה את סדרי סעודתו, מתוך מחשבה על האלמנה המשרתת בביתו... (רבי ישראל סלנטר, נ. חן, עמ' 78)

הגאון רבי משה שטרנבוך שליט"א [בספרו "הלכות הגר"א ומנהגיו", מעשה רב קי"ח] מביא שמצא בכתב יד של בעל הפרדס בשם "מופת הדור רבי לייב הקטן ז"ל" שאף על פי

תלמיד נאמן של רבי ישראל סלנטר, הזמין את רבו לסעודת ליל שבת בביתו. רבי ישראל דרש וחקר אצלו אודות הנהגתו

להמשך קיומו של העלון, למי שמכיר בערכו וחיבותו, מתקבלות תרומות לע"נ, או לשמחות וכדו'

לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

ישראל במקומות אחרים מיעט במים לנטילת ידיו כי זה על חשבון המשרתת שצריכה לשאוב עוד מים מן הבאר בכל פעם שנגמרים המים...

מסופר על הצדיק הירושלמי ר' אריה לוי זצ"ל:

בעת ביקורו בבית הכלא, היה עורך שם תפילה בציבור. מנהג היה בידו להקדים שלום לכל אסיר ואסיר, ללחוץ ידו, לשאול לשלומו ולמשאלותיו, ולהביא פריסת שלום מקרוביו שמעבר לסורג. רק לאחר מכן התחיל להתפלל ועבר לפני התיבה.

זכרונו הפנומנולי עמד לו לזכור את כל השמות (וביחוד שמותיהם של הילדים - להם רחש חיבה יתירה) הבקשות והמשאלות... ולא פלא שבעת התפילה לא נעדר איש, והאסירים באו ללא יוצא מן הכלל. היו מתכנסים לחדר מיוחד לשם כך, שהרי ר' אריה היה "פיתוי" עצום למתפללים ואיש לא יכול לעמוד בכך. ברם, בקרב האסירים הפוליטיים נמצא אחד, אשר סרב באופן עקרוני להתפלל. הלה, שהיה קומוניסט נלהב, נאסר בשל פעילותו הקומוניסטית והיה מכריז בכל עת: "אני איני מאמין! אתאיסט אנכי למהדריין! וכיוצא באלה..."

שמעו ר' אריה כי ישנו אסיר המדיר רגליו מבית הכנסת ופורש מן הציבור ודאג לו... פנה ר' אריה למפקד בית הסוהר, הקצין סטיל (שהיה מכבד את ר' אריה ומצדיע לו כל אימת שראהו) וביקש רשותו לפקוד אסיר זה בחדרו. הרשות ניתנה, ולצד ר' אריה נלווה האסיר משה סגל, אשר שימש כ'מוכתר' האסירים בבית הכלא.

נכנס ר' אריה לכלאו של הקומוניסט, וכדרכו אץ לקראת האסיר, ולחץ ידו בחמימות המיוחדת לו ושאל לבריאותו ולשלומו. הפגין אותו אסיר אדישות והשיבו בשפה רפה. המשיר ר' אריה ושאלו: מה שמך? השיב לו "ליפקין שמי!" הגיב ר' אריה בהתרגשות: "שמא נין ונכד אתה לרבי ישראל סלנטר זכר צדיק לברכה (שאף שם משפחתו היה ליפקין)?" השיב האסיר: "אמת אמרת, אבי סבי הוא!" אמר לו ר' אריה: "חש אנוכי יראת כבוד עצומה מלפניך, שהרי מצאצאיו של צדיק גדול אתה אשר לימד מוסר ומידות לבני אדם, אמור לי בטובך, שמא אוכל לעשות משהו עבורך?".

האדישות בפניו של אותו אסיר כאילו נמוגה ונעלמה והוא השיב לו: "מוכרח אני להודות, בזה הרגע כבר עשית עבורי, פגישתך זו מסייעת לי בהרבה".

מאותו יום ואילך היה זה האסיר הקומוניסטי, ראשון הממתינים בפתחו של בית הכנסת לביקורו של ר' אריה. (איש צדיק היה, עמ' 203)

שלדעת הגר"א (מעשה רב ק"ח) יש להתפלל תפילת ערבית אף בליל שבת רק לאחר צאת הכוכבים, מכל מקום במדינות שבהם צאת הכוכבים בשעה מאוחרת, ואם ימתין מלהתפלל עד אז, יצער את בניו ובני ביתו ברעב, ומה גם שעלולה לצוץ בגלל זה מחלוקת בינו לרעייתו, חלילה, עדיף שיקדים להתפלל קודם צאת הכוכבים, ולא יחמיר כאשר הדבר בא על חשבון אחרים.

החפץ חיים (בספרו משנה ברורה, סימן רע"א א') כותב שאף שלכתחילה יש להמתין מלאכול סעודת שבת עד שיהיה תאב, מכל מקום כאשר יש בזה משום שלום ביתו, או כאשר יש לו בביתו משרתים או שאר אורחים ובפרט אורח עני, לא יאחר ויעכבם מפני שהוא רוצה לקיים בעצמו מצוה מן המובחר.

ואכן בעל ה"דבר אברהם" (ח"ב ס"ב בהגה"ה) מביא שהחפץ חיים אמר שהמארח עני לסעודת שבת צריך למהר ולסעוד מיד בבואו מבית הכנסת, שהרי הסעודה שנותן לעני היא צדקה, וכשהעני עמד לפניו ומתעכב מלהאכילו עובר מיד ב'בל תאחר'.

הרה"ג גדליה הוניגסברג שליט"א כותב ('במה' ל' חשוון תשפ"ג) שהחפץ חיים היה נאה דורש ונאה מקיים. כשהזדמנו לביתו אורחים בליל שבת, לא היה מאריך ב'שלום עליכם', אלא מיד קידש וסעד עם אורחיו את המנה הראשונה, ורק לאחר מכן, כשראה שהם אינם רעבים, השלים את הזמירות בתוך הסעודה.

ומביא שפעם התארח אצל הח"ח המשגיח רבי לייב חסמן זצ"ל, וכשראה את מנהגו זה, שאלו לפשר הדבר. ענה החפץ חיים: המלאכים יכולים להמתין עד שהאורח יאכל קצת, אח"כ נאמר להם שלום עליכם, אבל האורח צריך לאכול מיד.

כיוצא בזה מביא הגאון רבי משה שטרנבוך שליט"א (מאמר שבועי בדרכי עבודת ד', וירא תשפ"ג) שכאשר השתתף רבי ישראל מסלנט באפיית מצות מצוה, הקפיד על תשלום הפועלים שיהא כהוגן ולא יפסידו הפועלים ונמצא שהוא 'צדיק' על חשבון אחרים.

עוד סופר (רבי ישראל סלנטר, נ. חן, עמ' 37) שכאשר הזדקן רבי ישראל ולא יכל להשתתף באפיית המצות בפועל, שאלוהו תלמידיו על מה להקפיד שם במיוחד. הגיב רבי ישראל מיידית: ישנה אלמנה העובדת שם ליד התנור, יש להקפיד לדבר איתה בעדינות, ולא לתת לה פקודות בקשיחות ולא להלחיץ אותה. היא אלמנה ואסור לנו להיות צדיקים על חשבונה. אצלינו כל סדר האפייה הוא מפני הידור מצוה, ואסור שזה יבוא על חשבון איסור תורה מפורש: "כל אלמנה ויתום לא תענון" (שמות כב יח).

עוד מביא הגאון רבי משה שטרנבוך שליט"א שאף שישנו הידור מצוה ליטול ידיו עם מים בשפע, מכל מקום כאשר התארח רבי

אשמח לשמוע רעיונות והצעות ייעול - הכל יתקבל בברכה.

ישראל חיים בלומנטל.

לתרומות/הנצחות, או לקבלת העלון באימייל, וכן לתגובות: blu.israel@gmail.com

נתרם על ידי ידיד נאמן לזיכוי הרבים

המשגיה

שיחות, דרשות ומאמרים למגידי שיעור, ולכל דורש ברבים

גליון מס' 73

ערוך מתוך שיעורי לב ארי - ב"ב

בשלח - תשפ"ג

עניין של הינוך

**'כי מרים הם על כן קרא שמה מרה'
(טו' כג')**

יש שואלים: מדוע לא קרא שם המקום "מתוק", על שם הנס שנהפכו המים המרים למתוקים? הסביר רבי שלמה מטשורטקוב זצ"ל: כדי להנציח את עיקר גדולת הנס, שלא התחלפו המים המרים במים אחרים מתוקים, אלא המרים עצמם הומתקו. "על כן קרא שמה מרה" - כדי להודיע לדורות, לא להתיימש משום דבר, שאפילו המר עצמו יכול ליהפך למתוק, וקל וחומר ברוחניות - אל יתימש אדם מעצמו ויאמר; 'חטאתי מה אני שווה? איך אוכל לתקן את אשר קלקלתי?' אלא אדרבה, יאזור כח ויעשה השתדלות ויזכה לסייעתא דשמיא... [ממעיינות הנצח].

וזהו יסוד גדול בחינוך הנקרא: התנייה חיובית - על המחנכים וההורים לדעת כי עיקר תיקונו של החניך הוא לא בחינוך השלילי המעיד על פגמיו, אלא אדרבה להסתכל על הדברים והמעשים הטובים שעושה ובזה לשבחו. ואף עם פעמים איננו מוצאים כלל מוקד חיובי בחניך שאותו אנו מסוגלים לשבח, אף על פי כן שומה עלינו למצוא ולתור אחריו. כי צריך להבין שרק ע"י ההתניות החיוביות על דרך השבח היא שתוביל החניך לדרך ההצלחה, ואדרבה זוהי הפעולה היחידה שתגרום לחניך לעזוב דרכו הרעה ולהדבק לדרך הישר.

שבת שלום - מערכת שיעורי לב ארי

פְּנִינִים מִשְׁלַח מַלְכִים

"אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת לה" (טו, א)

תמה מרן שה"ת הגר"ח קניבסקי זיע"א, מדוע בתפילת ערבית אומרים אנו 'וראו בניו גבורתו שבחו והודו לשמו', ואילו בתפלת שחרית אומרים אנו 'על זאת שבחו אהובים'. כיצד למן הערב עד הבקר הפכנו מבנים לאהובים? ומבאר מרן זצ"ל: ישנו חילוק גדול בין בניו לאהובים. בן הוא מצב הקיים לעולם, אף הבן שיעשה לאביו את העוולות הגדולות ביותר לא יאבד את התואר 'בן', כפי שמביאה הגמרא (קידושין לו). 'רבי מאיר אומר: בין כן ובין כך אתם קרויים בנים, שנאמר: "זרע מרעים בנים משחיתים". לעומת זאת, רק בן שמכבד את אביו זכאי לתואר 'אהוב': והנה, בפרקי דרבי אליעזר (פרק מא) מובא שכשעמדו בני ישראל במצב הנואש בו המצרים עמדו מצדם האחד, והים מהצד השני, נתיראו מאוד, השליכו את כל תועבות מצרים מעליהם ועשו תשובה גדולה. וכיון שכתב הרמב"ם בהלכות תשובה (פ"ז הלכה ו'): 'תשובה מקרבת את הרחוקים, אמש היה זה שנאו לפני המקום משוקץ ומרוחק ותועבה, והיום הוא אהוב ונחמד קרוב וידיד: נמצא שבערב - לפני קריעת הים היו בני ישראל רק בגדר בנים: אולם לפנות בוקר כשכבר עשו תשובה, כמובא בפרקי דרבי אליעזר הפכו הם לאהובים. זהו אפוא פשר החילוק בין תפילת ערבית שבה אומרים אנו וראו בניו ובין תפילת שחרית שבה אומרים אנו שבחו אהובים: (ומתוק האור)

אמרו חז"ל: "כשעמדו ישראל על הים, היו שבטים מנצחים זה עם זה, זה אומר אני יורד לים תחילה וזה אומר אני יורד תחילה לים... קפץ נחשון בן עמינדב יורד לים תחילה" (סוטה לו, א).

בחול המועד פסח נכנס אברך לבית הכנסת בין מנחה למערב. הגבאים הבחינו בו ומיד פנו אליו שידרוש דרשה קצרה לפני הציבור. "לא איש דברים אנוכי"... הפצירו בו, והעלוהו לבמה. והוא פתח ואמר כך: רבותי! עוד כמה ימים יחול שביעי של פסח בואו נתבונן מה קרה שם בקריעת ים סוף. כולם וודאי יודעים כמה נורא היה מצבם של עם ישראל באותה עת. מאות אלפי יהודים צועדים עם נשותיהם ועם ילדיהם הקטנים, מאחוריהם שועטים מלויני פרשים מצריים, ולפניהם ים סוף. אין לאן לברוח! באותם רגעים נצרך מעשה של מסירות נפש שיציל את עם ישראל ויגרום לכך שהים יבקע. ללא מעשה של מסירות נפש - לא יכולים להינצל! היה שם יהודי אחד - ממשיך הדרשן - בשם גרשון בן עמינדב... כל הקהל מתחיל ללחוש 'נחשון בן עמינדב', אבל מידוענו הדרשן עושה עצמו כאינו שומע וממשיך לתאר את התלבטויותיו של גרשון בן עמינדב, מה עליו לעשות בעת הזאת: מצד אחד נצרך מעשה של מסירות נפש לקפוץ למים, מצד שני - מה יהיה על אשתו וילדיה הקטנים, מי ידאג להם אם ימות בטביעה? ואף על פי כן החליט גרשון בן עמינדב, יש למסור נפש בלי להתחשב בשום שיקולים! בנתיים ניגשים לגבאי כמה מתפללים זועמים והטיחו בו: "הרי היהודי אמר שאינו איש דברים, למה לחצת עליו לעלות לדבר?!..." "ובכן" - המשיך הדרשן - "היה ברור שללא מסירות נפש לא יזוז דבר. החליט איפה גרשון בן עמינדב שהוא קופץ לתוך המים. אלא שלהפתעתו המרובה, את מי הוא פוגש שם? את נחשון בן עמינדב שהקדימו בכמה רגעים..." "אם לא היה נחשון מקדים את גרשון - עד היום היה נקרא הנס על שם גרשון!..." כך, מפסיד אדם זכות עולמית של קידוש השם בעקבות השתהות ותהיות - סיים הדרשן. כשיש לך רעיון טוב - קפוץ ובצע אותו מיד! (הר"ש לוינשטיין - הגדש"פ דורש טוב)

מעשה שהיה...

רצון יראיו יעשה | ספור על מרן רבי יצחק אבוחצירא זיע"א

הילולא דצדיקייא

הילולת רבנו

סידנא רבי

יצחק

אביחצירא

אביו: רבי יעקב

(נלב"ע ביד' שבט אביחצירא זיע"א

תרע"ב)

רבנו נולד לאביו: הצדיק רבי יעקב זיע"א בבר-דניב במחוז תפילאלת שבמרוקו בשנת ה'תרל"ו. משחר ילדותו נודע כעילוי ובעל כשרון רב. נודע גם כבעל מופת ומעשי ניסים, והעריצהו היהודים והגויים כאחד. פעל רבות למען יהודי מרוקו, ובמיוחד למען ישיבתו של אביו. נדד רבות ממקום למקום כדרכו בקודש לצורך גיוס כספים. גאון בנגלה ובנסתר. מלומד בניסים. הרבה בסיגופים ובתעניות.

נהג להסתגר בחדרו שבעליית הגג ולהגות בתורה וביראת שמיים מתוך הסתפקות במועט. נרצח בידי מוסלמי בי"ד בשבט ה'תרע"ב, בהיותו בן שלושים ושש שנים בלבד! ציונו על יד כפר תולאל. יום פטירתו הוא יום עלייה המוני. רבים עולים לציונו וזוכים לראות ישועות. לא רק יהודים, אלא אף גויים מעריכים את גדולת קדושתו.

הם מאמינים כי הוא איש צדיק בעל מופתים, ואף מינו שומר קבוע שניצב בסמוך לציונו.

ת.נ.צ.ב.ה.

זכותו יגן עלינו ועכ"א אמן

רבנו היה מרבה בשתיית "מאחיה" (המשקה הידוע בשם ערק) עוד בצעירותו, אף היו מבני המשפחה שדאגו משתייתו של הנער הרף, שכן הצדיק התנזר מכל תענוגות העולם הזה והבליו פרט לשתיית משקה זה, והיו חוששים לשלומו ולבריאותו. יש לציין כי שתיית המשקה לא השפיעה עליו כלל. אף מה יעשו, והנער אינו חדל משתייתו? החליטו כי יסירו את הסלם המביא אל עלית הגג, וכך תמנע האפשרות להעלות אל חדרו את המאחיה.

אישה אחת היתה גרה בשכנותם של משפחת אביחצירא. היא הייתה מיצרת את המאחיה, ושם טוב יצא לפניה. ביום מן הימים החל נפגם טעמו של המאחיה ללא כל סבה, ואנשים חדלו לרכש את המשקה. בראותה בן, קבלה על עצמה האשה לנדב כד משקה לרבי יצחק אביחצירא, אף מה תעשה, ואין גישה לעלית הגג? חשבה ומצאה פתרון. היא העבירה לו דרך חלונה שהיה סמוך לחלוננו כד מלא במאחיה. אמר לה הצדיק: "אם תרצי שישב טעמו הטוב של המאחיה, שלחי לי כד בכל יום". וכך מידי יום ביומו היה משאיר את הכד הריק של היום הקודם ונוטל כד חדש שבו המשקה המבקש. ואכן טעמו של המאחיה חזר לתקונו, וגם משאלתו של הצדיק – לשותות כל יום מאחיה וליחד תקונים – התמלאה. רק לאחר זמן התגלה הדבר לבני המשפחה הנדהמים, ומכאן הבינו כי יד ה' בדבר ולא מנעוהו עוד מכף. יש לבאר את מנהגו של רבנו בשתיית הערק, שכן מאחר שהתנזר מתענוגות העולם הזה והרבה בסגופים ובתעניות, מה יש בשתיית הערק, אם כן? וכן מצאנו אצל גדולי משפחת אביחצירא, כי הרבו בשתיית המאחיה. על כף הסביר המקבל המלובן הצדיק רבנו ישראל (הידוע בפנוי "הבבא סאלי" זצוק"ל) כי ערק ראשי תבות: ק'בל ר'נת ע'מף, ובשתייתו מיוחדים גדולים וקדושים ומחברים את השכינה הקדושה עם הקדוש ברוך הוא, ולכן הם הרבו בכך. זכותו יגן עלינו אמן

הם הרבו בכך. זכותו יגן עלינו אמן

(פניני עין חמד)

סגולה לכאב שנים שלא יבוא!

סגולה מסקובל קדשוו אסד כשיראה הלכה בפעם הראשונה אסר הפולד יאסר כן:
 "איוב היה מהלך בדרך ופגע בו אליהו (הנביא) ואמר לו: מפני מה אתה מצטער? אמר לו מפני כאב השנים שיש לי, אמר לו: לך וטבול בנהר דינור ותתרפא. הלך ורחץ בנהר דינור ונתרפא, ומי שרפא את איוב הוא ירפא את פלוני בן פלוני"

(הוסף סוספי בארות הסים שהובא בלח זכר בעתו לחידש שנים)

אופק חדרה

כניסת שבת	16:45	מקומי לוח
יציאת שבת	17:54	אור החיים
תם	18:29	
	16:57	
	17:49	
	18:23	

לכבוד שבת קודש
 תפילה
 זכרון
 זכירה, סעודה בת יהודה, רוזינה בת מרטונה.

לעת ערב, קיבלנו הוראה להעביר את חפצינו לאוניה בשם 'גלילה' שעגנה בנמל, ושעליה נפליג ארצה. בהתרגשות רבה, ארגנתי את חפצי הדלים, בעוד הסובבים אותי עמסו את תפוחיהם על עגלות ועל גביהם של סבלים איטלקיים, והתמקדתי עם רעייתי ושני ילדי ב'גלילה'. תוך שלוש שעות התמלאה אוניה עד אפס מקום באנשים, נשים וטף, ובחביות אין ספור. משגדשה הסאה, פקד רב החובל על כל באי האוניה, להעביר את צרורותיהם, חבילותיהם, מזוודותיהם וארגזיהם פנימה, אל בטן האוניה, מלבד חפציהם האישיים. בסיועם הנמרץ של מלחי האוניה וקציניה, רוקנו כל התאים מתכולתם, על אף מחאותיהם הקולניות של הנוסעים. עלינו על יצועינו מתוך תחושת נעימות. אנו חוזרים הביתה.

הם, חסר התעוררנו, ולהפתעתנו נוכחנו לראות, כי לא גלי ים ושמים כחולים סובבים אותנו, כי אם נופה המרהיב של ונציה. התברר, כי מחמת עיכוב כל שהוא, תפליג האוניה רק בשעות הבוקר המאוחרות. התעטפתי בטלית והתעטרת בתפילין, ובעומדי על סיפון האוניה הודיתי ליוצר הבריאה על נפלאות בראשית ועל כל מה שגמלני מעודי ועד היום הזה, ועל הזכות שלנו להפליג לארץ חמדתנו, ארץ אשר אליה לא זכו להגיע אבותיי ואבות אבותיי מנוחתם עדן.

כעבור זמן מה, החל הנמל שוקק חיים. שוב, אותם רוכלים, אשר דבר עיכוב האוניה גונב לאוזניהם במהירות, חשו לנמל ופרסו את מרכולתם. מיהרתי להצטייד במטע הדולרים אשר לי, וירדתי אל הנמל, שם נכונה לי הפתעה נעימה. הקונים היו מעטים, שכן כספם של רוב הנוסעים אזל ביום הקודם, ולפיכך מחירי התפוחים ירדו פלאים! רכשתי מספר רב של ארגזי תפוחים. היה לי זמן לבחור את המובחרים שבהם. איש לא דחק בי, המסחר התנהל בנחת, ואחת למספר דקות, מילאתי את תאי האישי בארגז תפוחים נוסף. בשלוה וביישוב הדעת רכשתי את התפוחים. ובתוך האוניה כיסיתי את הסחורה מחשש עינא בישא. זמן קצר לאחר מכן, בשעה אחת עשרה לפני הצהריים, הפליגה האוניה לדרכה. החזקתי את הארגזים בתאי. באין פוצה פה ומצפץ, ובמשך כל הנסיעה הקפדתי לטפל בהם, לוודא שייכנס אוויר צח ביניהם ולהחזיקם במצב תקין.

ביום שישי אחר הצהריים הגענו ברוך ה' לחיפה, והועברנו ל'שער העליה'. בבוקרו של יום ראשון הופיעו במקום סוחרים, שחפצו לקנות מהעולים החדשים את היתן לקנות. המיטענים הוצאו כבר מבטן האוניה, וכשהובאו ארגזי התפוחים, שחכו עיניהם של בעליהם. מקצתם נראו כצלויים באש ואף לא אחד מהם צלח עוד לאכילה. לבעליהם ההמומים לא נותר אלא להשליכם לפחי האשפה. לעומת זאת, התפוחים שלי היו תאוה לעיניים, טובים וטריים. כמובן, שזכיתי למכור אותם במחיר טוב ורווחי הנאים סייעו לי ולבני ביתי ביישובנו בארץ ישראל.

אמר חז"ל ביומא (דף נח) **"אמר בן עזאי בשימך יקראוך, ובמקומך יושבוך, ומשלך יתנו לך, אין אדם נוגע במה שמוכן לחברו אפילו כמלוא נימה"**.

לפעמים אולי מתגנב לליבנו רושם מוטעה, כאילו יש אנשים שנולדו כדי להרוויח ויש כאלה שההפסדים הם לחם חוקם. אבל למעשה אין מי שנמצא רק בצד ה'זוכה' וגם לא רק בצד ה'מפסיד'. פעם אנו מוצאים את עצמנו מרוויחים, ופעם מחמיצים, לפעמים למרות ההשתדלות הרבה מצידנו היא לא נשאה פרי, ולפעמים כמעט ללא מאמץ, זכינו במשהו מפתיע ומשמח כמעט 'מן ההפקר'.

האם הדברים הללו מתנהלים סתם כך? האם זה קורה באופן שרירותי? כיהודים מאמינים בני מאמינים, יודעים אנו שאין מקרה בעולם, יש כתובת מדויקת לכל זכיה או הפסד, והדבר אינו תלוי במקום, בזמן, או במספרו של כרטיס ההגרלה. יוכיחו הסיפורים הבאים, חלקם יודעים יותר וחלקם פחות.

מעשה נודע, מסופר על האחים הקדושים רבי אלימלך מליז'נסק ורבי זושא מאניפול'ז'י, בדרכם נכנסו ללון בפונדק. ניתן להם חדר ובו מיטה דו קומתית. הלכו לישון כשהאחד במיטה העליונה והשני במיטה שמתחתיה. באמצע הלילה חדרה לפונדק חבורת שיכורים ערלים אשר הטיפה המרה, הגבירה את מרצם. הם חיפשו בכל הפונדק היכן יש יהודי שיוכל להיות להם קורבן לבלות בו את זעמם... הם התפרצו לחדרם של האחים הקדושים, ומשום מה הבחינו רק באחד מהם. כנראה היה זה ר' זושא ששכב למעלה.

"ויאמר ה' אל משה הנני ממטיר לכם לחם מן השמים ויצא העם ולקטו דבר יום ביומו..." (ד, טו)

אחד הדברים המופלאים שהיה בכך, ממנו ניתן ללמוד מוסר השכל לגדול לכל החיים, היה ש"ולא העדיף המרבה, והממעט לא החסיר". המן שירד כל יום מן השמיים היה בשפע עצום. חז"ל אומרים שגובהו היה שישים אמות על פני כל המחנה, ובמנת המן היומית היה בכדי שיוכלו בני ישראל להיות ניוזנים משך זמן של אלפיים שנה!

והנה מגיע בן אדם, רואה את השפע העצום והוא אומר לעצמו: "נכון יש לי רק עשר נפשות בבית, ומגיע לי לפי החשבון עשרה עומרים, אבל לא חבל על כל מה שישאר? כזה אוכל טוב, אוכל המכונה "לחם אבירים" (תהילים עח, כח) - לחם שמלאכי השרת ניוזנים ממנו, לחם שאפשר לטעום בו את כל הטעמים שבעולם, לא חבל שילך לאיבוד? מה עשה האישי! לקח שק גדול, הכניס לתוכו חמישים עומרים והחל צועד הביתה... "היום יש לכל אחד חמישה עומרים" הוא מכריז מיד עם כניסתו... אך כשפתח את השק הוא רואה, לפתע, כי ארבעים עומרים "נעלמו", ובשק יש רק עשרה עומרים, עומר לגולגולת!

לעומתו, היה יהודי אחר שאמר לעצמו: "מה אני צריך לעבוד כל כך קשה? לסחוב עשרה עומרים לעשר הנפשות שבביתי? שסוסים יעבדו, לא אני! לי - חבל על הזמן! כדאי לשבת וללמוד! אבל הרי צריכים לאכול... יש עשר נפשות בבית שצריכות לחם... בליט ברירה הוא לוקח שקית ניילון קטנה, מסוג השקיות ששמים לילדים את הסנדוויצ'ים לחיידר, ומכניס לתוכה קצת מן... ובבית: "זה מה שהבאת? זווקת אשתו..." "איך זה יספיק לכולנו"? זווקתם הילדים. והוא פותח ברוגע את השקית... ומוצא בתוכה עומר למוי"ש"ה, עומר ליענקל'ה, עומר לאבריימל'ה, עומר ללאהל'ה... לאף אחד מבני הבית לא היה חסר ממנת המן היומית שלו! ומוזה נילמד מוסר השכל:

העושה לא יגיע דווקא ימי שחושב שהוא "יחסוף את העולם": שנאמר: **"ולא העדיף המרבה!** הוא גם לא יימנע ממי ש"לא חוטף את העולם" ומקדיש חלק מעיתותיו ללמוד תורה "על חשבון" העבודה: שנאמר: **"והמעטיט לא החסיר!"** הפרנסה תלויה אך ורק בברכת ה'! ומה מוטל עלינו? **"השלך על ה' יהבך והוא יכלכלך"** (תהילים נח, כג). עלינו רק לעשות השתדלות כלשהי ולבטוח בה', הן והמפרנס אותו בחן, בחסד וברחמים.

עלינו לשנון ולזכור: "ולא העדיף המרבה, והמעטיט לא החסיר" - לא נהג רק במדבר! זוהי דרך חיים אותה עלינו לאמץ כל ימי חיינו.

(יחי ראובן)

עם סיום מלחמת העולם השנייה, נותרו בפולין מתי מספר יהודים ניצולים, אשר השלטון הקומוניסטי הגיף בפניהם את שעריו ולא הניחם לצאת מן הארץ ספוגת הדם והדמעות את ארץ אבותיהם. לאחר ארבע שנות ציפיה, בשנת תש"ו, נפתח חרך צר בגבולות הארץ ורבים מן הניצולים, ביניהם, הרב אברהם ישראל ארנברג ז"ל, אשר סיפר את המעשה הבא, מיהרו לצאת לעבר הארץ הקדושה.

במהלך נסיעתנו ארצה, הגענו בערב שבת לעיר הנמל ונציה שבאיטליה, וכעבור מספר שעות התעטפנו בקדושתה של שבת איטלקית. בבוקר יום שבת קודש המה מקום שהייתנו רוכלים איטלקים רבים שצצו מכל מקום עם שלל מרכולתם הצבעונית. הרוכלים עשו את מלאכתם נאמנה, ופרסו בפנינו סחורות שלא יתנו להשגה בפולין, וכן סחורות עוברות לסוחר בארץ יעדנו, ארץ ישראל. המסחר החל פורח, אין אני ראוי לשפוט את האנשים אשר שָׁבְעָה נפשם מרוויח, ועתה אצו רצו בהחלית לרכוש סחורה מכל הבא ליד. אני עמדתי במקומי מחריש. שבת היום בעולם! **שבת!** אט אט שככה ההמולה. כספם של הנוסעים תם, וערימת ה'מציאות' שסביבותיהם תפחה וגבהה. תפוחי עץ היו הסחורה המבוקשת ביותר. הללו נמכרו בארגזים בעלי תכולה של חמישה קילו, ונוסעים רבים הצטיידו במספר ארגזים, מתוך מטרה למכור תפוחים אלו בארץ ישראל, אשר בחוף ימה היינו אמורים לנחות בתוך ימים אחדים. מספר נוסעים גישו ואף ומתוך רחמים הצינו לי הלוואה, עד שירווח לי, כדי שאוכל גם אני לרכוש תפוחי עץ. הודיתי להם על טוב ליבם, והסברתי להם בעדינות, כי את **יום השבת** אני מקדיש לאלוקי השמים והארץ. הללו, נדו לי בראשם והסתלקו כלעומת שבאו.

להחזקת העלון: 055-6700349

הפכות

ברכה אחרונה - המשך

יש אומרים שברכת "מעין שלוש" היא מדרבנן, ויש אומרים שהיא מהתורה. להלכה נפסק שהיא מדרבנן, לכן אם נסתפק אם בירך ברכת "מעין שלוש", אינו חוזר לברך, שספק דרבנן לקולא, ומכל-מקום, כיוון שיש אומרים שהיא מהתורה, נכון שיהרהר ברכה ראשונה בליבו ויאכל עוד שיעור כזית ויברך ברכה אחרונה.

אם התחייב בברכת "מעין שלוש", אינו יכול לברך ברכת "בורא נפשות, במקום ברכת "מעין שלוש", לפיכך אם אינו יודע לברך ברכת "מעין שלוש", עדיף שלא יברך כלל. ובדיעבד אם טעה ויברך ברכת "בורא נפשות", לא יחזור לברך ברכת "מעין שלוש", שספק ברכות להקל.

לכתחילה לא יאכל שיעור חצי כזית פת לחם ושיעור חצי כזית פת הבאה בכיסנין (עוגה), ובדיעבד אם אכל:

א. אם יוכל ישלים עוד שיעור חצי כזית פת לחם ויברך ברכת המזון-אז ישלים שיעור חצי כזית מהעוגה ויברך ברכת "מעין שלוש" - "על המחיה".

ב. אם אין לו אפשרות להשלים - לא יברך ברכה אחרונה כלל - שספק ברכות להקל.

ג. מי שאכל עוגה או תבשיל מחמשת מיני דגן, ושכח לברך ברכת "מעין שלוש", ונזכר לאחר מכן:

א. אם שבע מאכילתו - דהיינו אם מרגיש שמחמת אכילתו עדיין אינו רעב כלל, מותר לו לברך כל-זמן שלא עברו שש שעות מסיום אכילתו.

ב. אם אינו יכול לשער - כגון שאכל בינתיים, מותר לו לברך כל-זמן שלא עברו שבעים ושתיים דקות מסיום אכילתו.

ג. אם לא שבע מאכילתו (אבל אכל שיעור כזית) ועדיין היה רעב, מותר לו לברך רק אם לא עברו שבעים ושתיים דקות מסיום אכילתו הראשונה. (אורות ההלכה)

מצה האדומים

מספר הרב אלפסי על רבי ישראל אביחצירא זצ"ל, ה"בבא סאלי": לרגל תיקונים בצנרת המקומית היתה הפסקת מים בתיבות. הרב הקדוש היה מוטרד מזה מאוד ונגרמה לו עוגמת נפש רבה כי טהרת הידיים היתה לגביו ערך עליון, ומי כמותו חש בחסרון המים. הוא חזר ושאלנו ללא לאות אם המים שבו לזרום בברזים, אך נאלצתי להשיבו בשלילה. אחרי ציפייה של כשעה תמימה, אמר לי הרב כלאחר יד: "רואה אני את המים עוברים בצינור, לך ופתח את הברז." במרוצת שהותי במחיצתו של הרב, הסכנתי לראות מופתים וניסים גלויים שהתרחשו לנגד עיניי בהזדמנויות שונות. עם כל זאת עוררו בי דבריו תמימה עמוקה, ובעודי מהרהר בתמימה אם אכן קלטו אוזניי נכונה את דברי קודשו, פתחתי את הברז כמצוותו אולם מים לא ירדו ממנו... הבאתי את הדבר לידיעתו, אולם הוא חזר בייתר תוקף על דבריו: "אני אומר לך שממש ברגע זה עיניי רואות איך המים עוברים בצינור לקראת הברז, לך עכשיו ופתח את הברז..." פתחתי את הברז ואכן... זרם מים צוננים קידם את פניי כדבריו הקדושים. עיניו הקדושות של הרב, שמעולם לא ראו מראות אסורות, כללו לחדור ולהבחין בדברים שאנו לא ראינו. וכל זה - בזכות שמירת קדושת העיניים וטהרתן. (אור דניאל)

פנינים

"הנני ממטיר לכם לחם... למען אנסנו הילך בתורתך" (טו, ד)
כתב רבינו ה"אביר יעקב" אבוחצירא זצ"ל: לא יחשוב בדעתו לומר שכשיהיה לו ממון ויהיה מזונו מצוי בידו אז יהיה לבו פנוי לעסוק בתורה, שעל זה אמר התנא "אל תאמר לכשאפנה אשנה, שמא לא תפנה". אלא ישים בטחונו בה, ויאמר: הכל בידו יתברך, ומה שראוי לי יבוא לי, והעיקר היא עבודת ה'! ואם לא יתהלך בדרך זו, אי אפשר לו לעסוק בתורה; וזהו שנאמר: "הנני ממטיר לכם לחם מן השמים", צריך שתדעו שהפרנסה בידי, אם ידעו זאת יעסקו בתורה: "למען אנסנו הילך בתורתך אם לא". (מעין השבוע)

שבת שלום ומבורך

הם החלו להפליא בו מכותיהם להנאתם. ליבו של אחיו ר' אלימלך, ששכב במיטה התחתונה, נמחץ מרוב כאב על גורל אחיו האומלל, ונשא תפילה חרישית לבורא עולם, שיסתלקו הפורעים כדי שאחיו יינצל מידיהם. תפילתו התקבלה, עד מהרה הפסיקו השיכורים את ההתעלות בקורבנם ועזבו את המקום. האחים הקדושים נשמו לרווחה, ואז פנה רבי אלימלך לאחיו וביקש ממנו: "אנא ממך, בוא נתחלף במקומותינו, שאם חס ושולם יחזרו שוב הפורעים הם יכו אותי ולא אותך!"

לא בקלות נעתר רבי זושא לבקשתו. אלא שלמרבה הצער התברר ששמחתם היתה כנראה מוקדמת מדי... הפורעים הלכו לשתות שוב, וכאשר מפלס מצב הרוח עלה שוב, הם קמו לחפש קורבן נוסף. לפתע הבחינו שוב בשתי הקומות של המיטה, ואז אמרו בינם לבין עצמם, 'קודם טיפלנו בזה ששכב למעלה, עתה הגיע תורו של זה ששוכב למטה', והפליאו בו, ברבי זושא המסכן, את מכותיהם שנית... כך נוכחו האחים לדעת שכאשר נגזר על האדם דבר מה, לא יוכל להימלט מגורלו. לא המקום גרם, אלא מה שנגזר על האדם.

מעשה שאירע באחת מרשתות השיווק הגדולות עומדים להם לקוחות בתור לקופאית, ולפתע אחד הממתינים, מתחיל להשתעל ולהתעטש כמעט בלי הפסקה. העומד אחריו מציע לו לנסות לצאת לכמה דקות לאוויר הצח, אולי כך יוקל לו. הלקוח נענה ויצא החוצה. בינתיים התור מתקדם. מגיע תורו של הלקוח שהציע לקודמו לצאת.

הוא מתבונן כה וכה, אולי הלקוח הקודם ישוב, אך משלא נראה באופק הוא מתקדם ומבקש מהקופאית לחשב את חובו. היא מגיעה לסיכום הסופי ומבשרת לו בהתרגשות: "זכית! היות שאתה הלקוח המאה אלף של הרשת, אתה מקבל את הקניה הנוכחית במתנה!" הלקוח מתרגש מאוד, אבל עד מהרה נזכר בלקוח הקודם ש'שלח' החוצה. אילו הוא היה עומד בתור לפניו, הזכיה היתה שלו... כיהודי ישר והגון, הוא יוצא אליו החוצה ומספר לו את העניין. מתחיל ויכוח ביניהם, למי שייכת הזכיה, הם מחליטים לשמוע פסק הלכה. הפוסק ששמע את טענתם חייך, וסיפר להם שכבר היה תקדים לכך בימי מרן הגאון רבי מאיר שמחה מדווינסק זצוק"ל, בעל ה'אור שמח', וכך היה המעשה:

יהודי קשה יום, שהפרוטה אף פעם לא היתה מצויה בכיסו, תמיד היה נתון במחשבות ולבטים היאך להתעשר ולא עלה בידו. לפעמים אף הסיתו יצרו לפעול בדרכים בלתי ישרות. הנה למשל יום אחד ראה שאחד מתלמידי החכמים הגדולים של העיריה, יהודי ירא שמיים ובעל חסד מאין כמוהו, קונה כרטיס הגרלה. הזדרז אף הוא וקנה כרטיס ההגרלה תוכניתו התבססה על הרעיון הבא: הוא חשב שבוודאי אותו תלמיד חכם שיש לו זכויות כה רבות, יזכה בסכום הגדול, ולכן התגנב חרש לביתו והחליף את הכרטיס, כשהוא משאיר לו את כרטיסו שלו.

כשהגיע יום ההגרלה, התברר שהכרטיס שנמצא עתה בידו התלמיד חכם הוא הזוכה. כשנודע הדבר לאותו יהודי, מיד ניגש אל התלמיד חכם והחל מזכיר את עוונותיו וסיפר שלמעשה הוא קנה את כרטיס ההגרלה, אלא שהחליט להחליפו כדי להגביר לו את סיכויי הזוכה.

הכרטיס המקורי שהיה לו, זכה. כך שלמעשה הפרס הגדול מגיע לו. ניגשו השניים אל ה'אור שמח', ולאחר ששמע את טענות שני הצדדים, פסק באופן חד משמעי: "לא הכרטיס זוכה אלא האדם זוכה!" הזוכה נקבעת לפי האדם ולא לפי מספר הכרטיס. הוא הדין גם לעניינכם. לא המספר (של הלקוח) זוכה אלא האדם זוכה. אותו לקוח שהציע לקודמו בתום לב לצאת לשאוף אוויר צח, בוודאי לא היו לו שום כוונות זדון.

משמיים החליטו שהוא זכאי לקבל את הקניה במתנה, ולכן סידרו כך את הדברים שיצא החוצה בתום לב, והבא אחריו יזכה בהחזרת דמי הקניה.

"אין אדם נוגע במה שמוכן לחברו כמלוא נימה".

סיפור ר' יעקוב גלינסקי זצ"ל: 'סיפרו אצלנו בישיבה על אחד מגדולי נובהרדוק, ר' אברהם ז"ל, שבבואו לאכסניה באחד הלילות, אמרה לו בעלת הבת בכאב: "אברהם, אתה יודע מה קרה? החתול אכל את החמאה שלך". "החמאה שלי?" שאל הרב, "לא יכול להיות!" "מה לא יכול להיות", השיבה בעלת הבית, "הרי השארת את החמאה על אדן החלון (בימים ההם עדיין לא היה מקרר), והחתול בא ואכל אותה, וכי אתה לא מאמין!"

"את החמאה שלי, אי אפשר לאכול!" פסק הרב את פסוקו. "למה אתה חושב כך?" שאלה בתמיחה. "אילו היתה החמאה שלי, החתול לא היה אוכל אותה, כי 'אין אדם נוגע במה שמוכן לחברו אפילו במלוא נימה'" (האמנתי כי אדבר)

הדלקת נרות: 16:57
יציאת השבת: 17:49
רבינו תם: 18:23

ע"פ אופק תל אביב
יג' בשבט התשפ"ג

טוב לחסות בה'

826

אסון נווה - יעקב

בשלח התשפ"ג

לרפואה פרנסה

ההצלחה: מ"א מיכאל וציפורה אחיאל. מנשה ואורה אחיאל. א"ה הדר בת נחמה. ליאורה. אורשל חנה בת הדסה וב"ב. פנינה בת שושנה וב"ב. אושרית בת פנינה וב"ב. משה שמואל בן זלדה. מוריה בת רויטל. רחל בת מרים ובעלה וכל יוצאי חלציהם. ישעיהו בן מרים. גאולה בת דבורה. דביר בן רויטל. ליאור בן פרידה. אריאל בן רויטל. ניסים חיים רפאל בן לטיפה. שרה חיה רפאלה בת רחל.

זינוג הגון: ניר ואודליה בני ציפורה.

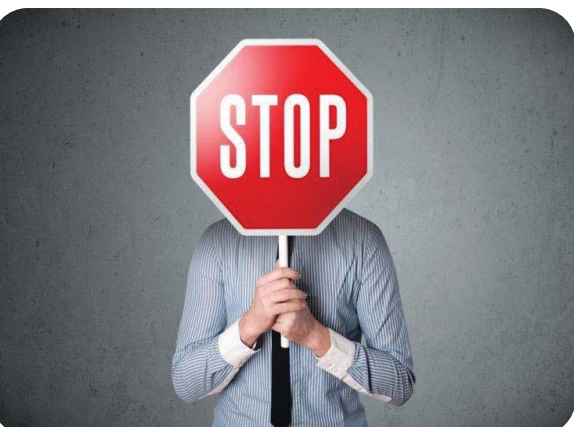
זשב"ק: שולמית בת איריס. יסכה בת מזל. הדר בת נחמה. אליס בת פרידה. בת-חן בת גילה רותמה.

לעילוי-נשמות: הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה, הרב שמעון בעדני בן חביבה. מ"ס צדוק בן נור ומרים בת גליה. יחזקאל בן גורג'יה. גבריאל בן סמינה. שלום בן מנחם שמריהו. יוסף בן גליה. פרחת בת טובה. עלוזה בת מזל טוב מלכא. פנחס בן דינה. שרית שרה בת מריאן. שלמה בן סעדיה זנדאני. רוני אהרון בת מזל מלכה. עמרון יוסף בן סאלם ומרים. שרה בת קמור. רבי עובדיה בן יפת. מרים בת ר' שמריהו. שרית שרה בת ויקטוריה. גלילי הכהן בן כוכבה. סוזן שושנה בת חביבה.

כרכת זמל טוב
el el הישבה
הרב ניסים
אורי
והרב אריה לוי
el el
ליל עוטא הפן.
שתכנו לרוב נחמה

עם ישראל כולו נדהם ומזועזע מהתופת הנוראה שאירעה בליל שבת האחרון בשכונת 'נווה יעקב' בירושלים. שבעה יהודים צדיקים ותמימים שעשו את דרכם לשיעורי תורה בליל שבת, או שסיימו זה עתה את סעודת השבת הקדושה - עלו בסערה השמימה בכניסה לבית הכנסת. אירוע קשה ונורא שלא היה כמוהו ב-11 השנים האחרונות ל"ע. אם זה לא מספיק, כבר באותה שבת התבצעו עוד כמה פיגועים נוספים שרק בחסדי הבורא הסתיימו ללא אסונות.

אל נתבלבל יש פה רק דבר אחד בלבד והוא - הקב"ה מדבר איתנו ודורש מאיתנו: "בניי, התעוררו!". אל לנו להקשיב לחדשות, לפוליטיקה ולממשלה, להאשים את שונאינו, כי הכל שלוחים של אבינו מלכנו. וכבר זעק הרמב"ם שאם תתרחש צרה ויאמרו העם כי מקרה הוא (הערבים נקמו... הממשלה אשמה... המסיתים אשמים...) ולא יבינו כי הוא רק מה' יתברך לעוררם, אף הקב"ה ילך עימם ח"ו בחמת קרי ויביא צרות יותר קשות ל"ע.

אבא שבשמיים, בורא עולם, אנו בניך רוצים לדעת במה רפו ידינו, במה עלינו להתחזק, ומה אנו נדרשים לתקן. הקטע הבא אולי יעזור לנו להבין מהו רצון ה' יתברך: ליל הסדר התשס"ב (2002 למניינם) - פיגוע מחריד ונורא כמוהו לא ידע עם ישראל רבות בשנים מתרחש במלון 'פארק' בנתניה. בעיצומו של ליל הסדר, בעת שמשפחות רבות סעדו יחדיו ושרו 'מה נשתנה', אירע פיגוע נוראי שקיפח את חייהם של 32 יהודים, ה' יקום דמם. לא היה אדם שלא הזדעזע למשמש הבשורה.

מספר הגאון הרב יצחק קולדצקי שליט"א: "מיד אחר הפיגוע המזועזע ניגשתי אל הקודש פנימה, אל מרן הגר"ש אלישיב זצ"ל ושאלתי אותו במה צריך להתעורר, ומה רוצים מאיתנו בשמיים. מרן הרב אלישיב השיב לי במילים הללו: "צריך לתת כבוד לה'". (פלא שהמילה 'כבוד' עולה בגימטריא 32 בדיוק כמניין הקדושים). המשכתי לשאול: "ומה זה כבוד לה'?". והרב השיב לי: "אם התפילה מתחילה בשבע, אזי מגיעים ברבע לשבע, מתעטפים בטלית ובתפילין, אומרים ברכות השחר וקרבות - זהו 'מכבדי אכבוד', כפשוטו ממש".

באופן דומה ממש, היה מעשה אצל רבי יעקב ישראל קנייבסקי - מרן 'הסטייפלר' זצ"ל, שניגש אליו יהודי ובכה לפניו: "רבנו, אבא שלי עדין צעיר לימים והינו חולה מאד, מה אפשר לעשות בשביל לעורר עליו רחמי שמיים שיחיה ויאריך ימים?". הסטייפלר זצ"ל השיבו במילים הללו: "תתרגל לבוא לתפילה בזמן, שכך מובא בגמרא (ברכות ת) כי בני בבל חיו ארבע מאות שנה בזכות שהיה באים לתפילה בזמן, ויש סמך לזה מהפסוק: 'אשרי שוקד על דלתותיי יום יום'. אדם רגיל חי - אם בגבורות שמונים שנה", והם חיו פי חמש, ומדוע? משום שכיבדו את התפילה! גם הסטייפלר וגם הרב אלישיב זצ"ל ענו תשובות זהות, וכידוע אמרו חז"ל (ב"ב יב) כי חכם עדיף מנביא, והם עיני העדה היכולים לומר לנו על מה באה הצרה. ה'משנה ברורה' (סימן נ"ב) אומר כי אדם שהגיע באיחור לתפילה - מותר לו בדיעבד לדלג לצורך תפילה בציבור, אך כבר הזהיר המלאך 'המגיד' את רבנו ה'בית יוסף' שכל העושה כן מהפך את צינורות השפע שלו, ומאבד את כל ההשפעות שיכול לקבל אם היה קורא את כל התפילה מהתחלה כמונה מעות.

זהירות בענייני ברכת כהנים אותם הנוהגים שהאב מניח את ידו על ראש בניו בברכת הכהנים – צרכים להיזהר שהבנים לא יעמדו כשהפנים או צידהם כלפי אביהם אלא יעמדו לצידו כשפניהם כלפי הכהנים, שאם לא יעשו כן אינם בכלל ברכה.

ומקורו במסכת סוטה (לח.): "כה תברכו" – פנים כנגד פנים... "אמור להם" כאדם האומר לחבירו.

וכן פסק בשו"ע (סימן קכח סעיף כג) "בשעה שהכהנים מברכים העם, לא יביטו ולא יסיחו דעתם, אלא יהיו עיניהם כלפי מטה כמו שעומד בתפלה, והעם יכוונו לברכה, ויהיו פניהם כנגד פני הכהנים, ולא יסתכלו בהם".

וכן פסק ה"ילקוט יוסף" (תפילה ב סימן קכח) והביא בשו"ת 'עשה לך רב' (ח"ג סי' ח-ט) המנהג שאבי המשפחה פורש טליתו על בניו ומניח ידו על ראשם בברכת כהנים, לא ידעתי שום מקור למנהג זה

תיקון נפלא ונורא לימי השובבים הביא הדברי יחזקאל' (שמות), והוא להרבות באמירת תהילים, ורמז שסופי תיבות המילים: זאלה שמות בני ישראל הבאים' – 'תהלים', להורות שהאומר תהילים בימים אלו, יכול לצאת מגל הגלויות והצרות שעובר וסובל בעולם.

כח התהילים

ה'פלא יועץ' (ערך תהילים) מאריך בגודל התיקון שנעשה על ידי אמירת תהילים, ומוסיף: "ויש קבלה מאנשי שם הקדושים, שמי שיש לו איזה דוחק השעה או צער או שהוא מהלך בדרך או עובר בים או בנהרות, יקרא כל התהילים בכל יום מבלי הפסק, בכוונה והכנעה ויראה נפלאות, וזה בדוק ומנוסה".

כתב הצדיק 'עמק המלך': "הרגיל ודש בספר תהלים דוחה כל מיני פורענות ופגעים רעים מעליו, ממשפחתו, ומכל דורו, ומגלגל עליהם שפע ברכות והצלחות, אשרי הזוכה ומזכה הרבים".

והנוהגים זאת יש להם על מה שיסמוכו והוא מנהג ראוי שגרומים להם לכוון.

ברכת כהנים של החזן

כשאין כהן הנושא כפיו, שאז השליח ציבור צריך לומר פסוקי ברכת הכהנים יקפיד שבאמירת 'וברכך ד', יכוון פניו לכיוון ההיכל, כשיאמר 'וישמרך', יכוון פניו לצד ימין, 'יאר ד', יכוון פניו לצד ההיכל, 'פניו אליך ויחונך' יכוון פניו לצד שמאל. ובפסוק שלישי לא יטה לשום צד אלא פניו יהיו לצד ההיכל.

ורבים אינם זהירים בזה וסבורים כשרק כהן מברך יש לו לעשות כן.

הטיית גוף החזן והכהנים

המשנה ברורה (סי' קכח ס"ק קסח) כתב כי הטעם שנהגו הכהנים להטות גופם בשעת הברכה, הוא כדי שתתפשט הברכה לכל האנשים שעומדים מצדיהם ע"ש.

ואם כן, אין סיבה שגם החזן המקריא יטה את גופו לצדדים.

הרב פנחס ברייער

ע"פ חינוך, ארצה ומנהג חב"ד
GMAIL.COM@5706567

ילדים שגדלים בבית שמוחדרת בו החשיבות של ערך הצניעות מתוך גאווה דקדושה, מתוך מסר שרק לבוש לפי גדרי ההלכה – יש בו חן אמת, ילדים כאלו יעמדו נגד כל סגנונות האופנה לעומת זאת, ילדים שגדלים בבית שבו לבוש צנוע נתפס כמגבלה, שצריך לדעת איך לעקוף אותה, אצלם יהיה הפיתוי ללבוש אסור גדול מאוד ואין סיכוי רב שיעמדו בו. ואף אם הם יעמדו בניסיון זה, הם יחשו תמיד כי הם מפסידים, כביכול, בגלל הצניעות.

כשהאמת ברורה לאדם, הוא מסוגל לעמוד נגד כל העולם. אבל כאשר הוא מסתפק אם דרכו אמתית – הוא חסר חוש שדרה, ונעשה חסר ביטחון עצמי בדרכו. ילדים שמקבלים חינוך בצורה ברורה ועקבית, ילדים שחיים בתחושה עמוקה שזכינו ב"תורת אמת", ב"חיי עולם" – גאים בדרכם ושמחים להמשיך בה.

אך ילדים שרואים חוסר בהירות בחינוך, ילדים שלא גדלו על עקרונות מוצקים, אין בהם חסינות והם מתקשים לעמוד נגד הפיתויים.

עמידה על עקרונות משפיעה מאד חברתית – רק אדם שיצוק בדעותיו ובדרכו, מצליח בחברה. זה שמוזגזג ואינו עקרוני, לא מצליח למצוא חן. אנשים מעריכים ואוהבים את העומדים על דעותיהם בצורה עקבית. אדם הרוצה לרצות את כולם, משדר חוסר אמינות ומשיג את ההיפך בדיוק.

יש לך עקרונות?

כולנו מייחלים שילדינו יעמדו כנגד ניסיונות ופיתויי הרחוב ויעמדו בגבורה כנגד כל חברה סוחפת קלוקלת. מה הדבר הנותן כוח לעמוד מול לחץ חברתי? שהרי הדבר מנוגד לאופי הבסיסי של האדם, הרוצה במהותו להיות כמו כולם, שחשוב לו להיות מקובל, אהוד ואהוב? נראה שהכל עניין של "עקרונות": כל מה שיהפוך אצלנו לעיקרון, יעמוד במבחן.

ננסה להסביר את הדברים: מי שיבדוק את עצמו יראה, שבכל אותם ערכים שהם עקרוניים אצלו, הוא יוכל לעמוד בכבוד, בכל מצב. דוגמה לכך – מצוות תפילין. כל יהודי יקפיד על הנחת תפילין, גם אם היה היהודי היחיד בטיסה מבנגקוק לשנחאי, הוא יניח תפילין לעיני כולם.

לעומת זאת, לא כל אחד יעמוד בניסיון של לא להוריד את התפילין לפני סיום התפילה. ההסבר לכך פשוט: כולנו יודעים כמה חשובה הנחת תפילין, שכל מי שלא מניח תפילין, חז"ל מכנים אותו כפושע ישראל בגופו, והדבר נצרב בנשמתנו.

לעומת זאת, העניין המקודש של לא להוריד את התפילין עד סוף התפילה, הוא עניין שלא הוחדר באותה רמה, ולכן יש המזלזלים בו, מפני שאינם מכירים בחשיבותו.

אותם יהודים שכך זוכים להקפיד להישאר עם התפילין עד הסוף, הוא מפני שהדבר נעשה עיקרון אצלם עקב חשיבות.

מהי המנגינה שה' אוהב?

הרב יצחק קאבלניק *kafe*

רבינו יונה כותב בספרו בתמיהה: איך יוכל האדם לדבר ולשוח עם חברו בשעה שנותנים כבוד לשמו יתברך?
על כן, כמה ראוי להתחזק בלי דיבורים ובלי פלאפונים בתפילה כלל וכלל. לפני שנכנסים לבית מקדש מעט, מכבים את הטלפון, או לפחות מניחים אותו על השתק ולא מעיינים בו. להתחזק בהגעה מוקדם לתפילה, בעניית 'אמן' ו'ברוך הוא וברוך שמו'. כל הדברים הללו הינם דברים שנותנים כבוד למלך ומבטלים את הצרות מעל עם ישראל.
ממשיך הרב יצחק קולדצקי שליט"א ומספר: "בבני ברק היה פעם צדיק בשם – חכם רפאל ברוך טולדאנו זצ"ל, שככל הידוע לי, היה האחרון ששמענו בו שזכה לגילוי אליהו.
יום אחד קם ממקומו בפתאומיות וביקש עט ונייר. הוא החל לרשום ולרשום, ומה רשם? – את השיר "אשורר אשירה לכבוד התורה" – כדי שלא ישכח את המילים אותן קיבל ישירות מאליהו הנביא.
רק שתבינו, על היהודי הקדוש הזה – ר' רפאל ברוך טולדאנו, אמר ה'סטייפלר' לבנו הרב חיים קנייבסקי זצ"ל שילך מידי פעם לראות את פניו על מנת לראות מהי יראת שמיים!
מסופר כי פעם התפלל חכם רפאל ברוך טולדאנו בבית כנסת אחד, ולפתע הוא שמע שמדברים בחזרת הש"ץ. מיד עצר רבי רפאל את החזן באמצע התפילה, עלה על כיסא וצעק: "רבותי! גנב, גזלן או רוצח – יש להם כפרה; אבל מי שמזלזל ומדבר באמצע חזרת הש"ץ, עליו נאמר בשולחן ערוך (סי' קכד ס"ז): "חוטא, וגדול עונו מנשוא!", ומיד געה בבכי, והחל כל הקהל לבכות אחריו. כאשר סיימו לבכות, הורה לחזן להמשיך את התפילה. כך נתן לכולם את ההרגשה בחומר של דיבורים בתפילה.

ולעלמי עלמיה", הקב"ה (כביכול) מנענע בראשו ואומר: 'אשרי המלך שבניו מקלסין אותו כך...'.
מוזיקה כה יפה עושה לו לקב"ה כביכול נחת רוח, עד שקורע את גזר דינו. לכן, זו הסיבה שאמרו חז"ל: "אמר רבי יהושע בן לוי: כל העונה אמן יהא שמייה רבא מברך בכל כחו (רש"י – בכל כוונתו) – קורעין לו גזר דינו (אפילו גזר דין של 70 שנה מתבטל)".
המנגינה הזו עושה עונג אדיר לבורא – עולם ועל ידה הוא מוכן לבטל גם את הנגזר לרעה ח"ו.
מסופר על הגאון הצדיק, בעל ה'אמרי-

אמת' מגור זצ"ל, שהיה רב בעיר ז'רשא' לקהילה של כ-100 אלף חסידים.
יום אחד, ראה את בנו ר' פנחס מנחם, שהיה אז ילד כבן חמש, שהוא מדבר באמצע התפילה.
קרא לו אביו ואמר לו: "בני, דע לך כי כתוב במדרש שיש מלאך בשמים שאוסף את כל אמירות ה'ברוך הוא וברוך שמו' ו'אמן' שאומרים ישראל בעולם, ועושה מזה כתנר למלך. וכעת, הביא המלאך את הכתר הענק למלך – אך לפתע ראו כי יש חור גדול באמצע הכתר.
שאלו את המלאך מדוע יש חור בכתר של המלך. והמלאך השיב להם: "חור זה הוא משום שהילד 'פנחס מנחם' דיבר באמצע התפילה...".
שמע הילד והחוויר ופרץ בבכי במשך שלוש שעות בכדי שלא יהיה חור. כאשר גמר לבכות אמר לו אביו: "עכשיו, אחר שבכית וחזרת בתשובה, בשמיים הושלם הכתר החור התמלא".

בעמוד הראשון הובאו דבריהם של גדולי הדורות הקודמים בחשיבות הגעה בזמן לתפילה ועניית 'אמן' יהא שמייה רבא, המבטלים כל הגזירות מעם ישראל.
נשאלת השאלה: מדוע באמת על ידי שבאים לתפילה בזמן, וכן על ידי אמירת 'אמן' יהא שמייה רבא, מבטלים גזירות רעות, עוצרים פיגועים ומסלקים מחלות קשות?
באחת הפעמים הסביר זאת מרן הגראי"ל שטיינמן זצ"ל באופן נפלא וסיפר: "משל למלך בשר ודם שאחד מנתיניו הכעים אותו.
המלך כעס עליו עד מאד והורה לתת לו עונש גזר דין מוות. וכאשר המלך גזר – לא שייך לערער על פסק הדין. הנידון למוות חיפש מזור לנפשו, וניגש לאחד מאוהביו ושאלו מה יוכל לעשות בכדי לנסות לפייס את רוחו של המלך?
השיבו אוהבו ואמר לו כי המלך אוהב מאד לשמוע מוזיקה.
עלה רעיון במוחו והחליט ליישמו. מה עשה? הלך אותו נידון מאחורי חלונו של המלך והחל לנגן מוזיקה יפה הנוגעת ללב.
המלך שמע את המנגינה והחל להתרגש ולהיות מוקסם עד מאד.
הוא הוציא את ראשו מהחלון לראות מי מנגן זאת, וגילה להפתעתו כי אותו נידון למוות הוא זה העומד מתחת החלון של המלך ורוצה לשמחו ולפייסו.
ראה זאת המלך והודיע מיד כי הוא מבטל וקורע את גזר דינו.
אומר מרן הגראי"ל שטיינמן זצ"ל: "דעו לכם, כי גם הקב"ה אוהב מוזיקה מיוחדת. יודעים אתם מהי אותה מוזיקה האהובה על הקב"ה?
את הסוד מגלים לנו חז"ל הקדושים ואומרים (ברכות ז'): "כיוון שנכנסים ישראל לבתי כנסיות ואומרים: "אמן יהא שמייה רבא מברך לעלם

אנחנו יכולים בס"ד לעצור את הצרה הבאה, לבטל את הדינים והאסונות המרחפים מעל כל אחד מעם ישראל. כיצד? אם אני, אתה או כל יהודי אחד בלבד יתחזק בכבוד של המלך. לכבד אותו בהגעה מוקדם לארמון שהוא בית הכנסת, לא לזלזל בכבוד המלך ולדבר בתפילה, ולענות אמן יהא שמייה רבא מברך?

10 דקות גורליות!

מגיש אוריאל סולומון

אדם המוזמן לחתונה, ככל שאוהב ומכבד יותר את החתן והכלה – כך מגיע הוא יותר מוקדם לחתונה. מי מגיע הראשון לאולם, עוד לפני התזמורת?... אלו ההורים של החתן והכלה, אשר עשו הכל בשביל לראות את ילדיהם תחת החופה. אחריהם מגיעים האחים, הסבים והסבות והדודים. לאחריהם החברים, ולאחר החופה מגיעים השכנים. לאחר ה'דג' מגיעים קרובים לעבודה, ולקראת סיום החתונה מגיעים כמה אנשים שלא נעים להם להיעדר כלל. כך בדיוק הוא ההגעה בזמן לתפילה עם בורא עולם בבית הכנסת. ככל שאדם מרגיש יותר קרוב לה' ומכבד אותו יותר, כך הוא מגיע יותר מוקדם לתפילה. מי שמכבד את ה' מאד – מגיע כמה דקות לפני התפילה או לפחות בתחילת התפילה. היחס שלנו לבורא עולם, זה הכבוד שלנו למלך מלכי המלכים! לפני כמה שנים, פקד את מעונו של מרן רבי חיים קנייבסקי זצ"ל רב קהילה מאמריקה שסיפר למרן את המעשה הבא: "בקהילה שלי, ישנו יהודי המגיע ב"ה לכל שלוש התפילות בימות החול. אלא, שכגודל הקפדתו להגיע לתפילות, כך הינו מקפיד לאחר לכל תפילה ותפילה. אין תפילה אחת שהינו מגיע בזמן, אלא תמיד מגיע באיחור מדויק של 10 דקות – חוק ולא יעבור. אם התפילה תחל, למשל, ב-שבע בבוקר, הוא יגיע תמיד אבל ממש תמיד, ב 7:10.

אך היהודי תמיד משיב לי באותו סגנון: "אדרבה, כבוד הרב, אם אני כבר מגיע לתפילה, מה זה משנה מתי אני מגיע, העיקר שאני מגיע. עשר דקות לכאן או לכאן, מה זה כל כך משנה?...". כך אני מוכיחו יום אחר יום. עד לאותו יום שאירע הפלא הגדול. בוקר אחד, אני יושב במקומי לפני התפילה, ולתדהמתי אני רואה את אותו יהודי מגיע ממש בתחילת התפילה. התפלאתי עד למאד וניגשתי אליו בסיום

התפילה ואמרתי לו: "אני כל כך שמח לראותך מגיע בתחילת התפילה. אך מה קרה? הרי תמיד אמרת שאין הבדל אם מאחרים לתפילה או לא?". האישי היה נרגש מאד והשיב: "בורא עולם הוכיח לי בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים שלא כדאי לי לאחר לתפילה!". "אנא ספר לי", ביקשתי ממנו, והוא לא השיב פניי ריקם. "ב"ה ברכני הקב"ה במפעל יוקרתי וגדול הנמצא בבעלותי ומניב לי רווחי ענק מידי חודש", סיפרה היהודי. "זהנה אמש, פרצה שריפה במפעל הגדול שלי והחלה להתלקח במהירות. הזמנתי מהר כיבוי אש, כשבניתיים אני עומד במקום ורואה כיצד האש מכלה ומאבדת את מפעל חיי. ניסיתי לזרו את כיבוי האש, שאמרו כי הם עושים את דרכם למקום. הנזקים במפעל היוקרתי היו עצומים

והפסדתי סכומים כבירים בעניין". "אני ממש משתתף בצערך", עצרתי את היהודי, "אך לא הבנתי מה הקשר בין השריפה הנוראה ובין זה שהגעת היום לראשונה בזמן לתפילה?". והוא השיב: "כל דקה שעמדתי מול המפעל העולה בלהבות, נאכל ליבי בקרבי. ראיתי כיצד עוד חדר במפעל ועוד מחלקה נשרפת ונמחקת כליל. התחננתי למכבי אש שיזדרזו על מנת למזער את הנזקים, והם הבטיחו להזדרזו. כל דקה היתה כנצת. כל דקה קבעה כמה כסף אני הולך להפסיד. בכל דקה נשרפו עוד חדרים. עמדתי צמוד לשעון מתחנן שהם כבר יגיעו, ואז...".

אחר 10 דקות בדיוק הגיע מכבי האש. היה זה מאוחר מידי, מפני שהמפעל היה שרוף כמעט לחלוטין. הייתי במצב היסטרי, וניגשתי לכבאים בזעקות ובדמעות: "למה? למה איחרתם כל כך? אם הייתם מגיעים מוקדם יותר – מפעל חיי היה ניצל!". ואז פנה אליי אחד הכבאים ומהפה שלו יצאו המילים הבאות, לא פחות ולא יותר: "הרי בסופו של דבר הגענו... עשר דקות לכאן או עשר דקות לכאן, הרי בסוף הגענו!". שמעתי את תשובתו ורתחתי עליו, אלא שלפתע נדלקה לי נורה אדומה ונזכרתי שזו בדיוק אותה תשובה שאמרתי לרב אחר פעמים רבות שניסה לחזק אותי, כך השבתי כדברי הכבאי מילה במילה. נוכחתי אמש לראות כמו הרס, ולהיפך, כמה אפשר להציל ולהרוויח בעשר דקות, ולכן החלטתי מרגע זה להגיע בזמן לתפילה כי הבנתי שמשמיים הראו לי כמה חשובות 10 דקות של איחור". להגיע בתחילת התפילה, פירושו, לכבד את בורא עולם ולהשיב לו הערכה, ואז מובטח: "מכבדי – אכבד, ובזוי ייקלו!".

השכרת תחפושות לכל המספחה
 במחירי גמ"ח. רח' מעפילי אגוז 91 ת"א מאחורי הבנין
 בימי עני ורביעי 20:00-22:00 ובמוצ"ש 21:30-19:30
 מספ' זאיד - 0533139866 בית - 037302953

מצוה נדירה!
 כל אדם מצווה לכתוב ספר תורה, וכעת תוכל להשתתף בכתיבת סורה / עמוד בס"ת ע"י סופר ת"ח, שהמקובל ר' דוד אבוחצירא העיד עליו כי "השכינה סורה על הכתב שלו". לפרטים: 052-713-8728

ההקדשה המרכזית
 העלון מוקדש לרפואה והצלחה: הרב רוני בן אורלי, אבשלום בן ויולט, יונה בדיחי בת טורקיה, גאולה בת דבורה, ולרי אריה בן אירנה, שלמה בן אלה, אלונה בת פלינה, יואב חי אברהם ב"ב וצאצאיו. לזיווג הגון: בן בן נאוה. לעילוי נשמת: הרב חיים בן מלכה, גרציה בת אודט עליזה, יוסף בן זוהרה.

לתגובות: 052-7151858
 רחוב מעה בריל 9, ת"א, מספ' אחיאל
 DANIEL777ACHIEL@GMAIL.COM

מיהו היצור אשר בכל מקום שידרוך יתיה
 לא יצמח בו דבר לעולם?
 מונח
 תפילת אפי'
 י"טוואט טוואט טוט אף -
 ליל טוט טוט טוט טוט
 טוט טוט טוט טוט טוט
 טוט טוט טוט טוט טוט

בעל ה"זרע שמשון" רבי שמשון חיים בן רבי נחמן מיכאל נחמני זיע"א
הבטיח ברכות וישועות מופלגות לעוסקים בתורתו וכך כתב בהקדמה לספרו:
**"ובעל הגמול ישלם בזכות זה שכר טוב לגומלי חסד של אמת
במותב תלתא בני חיי ומזוני טבי דבזכותא תליא"**

"שבת גוררת שבת"

שיעור מס' 126 | פר' בשלח תשפ"ג

סטולין". החסידים שוהים בהמוניהם בצל הקודש, לרגל השמחה בחצר הקודש בגבעת זאב. בביתו של הרב מנחם שליט"א מדליקים נרות שבת, והוא יוצא לתפילת קבלת שבת באוהל שהוקם לרגל השמחה. בחזרתו בליל שבת לביתו הוא פוגש שם את בנו האברך שקוע בשיחת טלפון. ברגע הראשון הוא נדהם, אבל משהקשיב הבין הכל: "אם לא תהיו כאן בבוסטון עם שרוליק עד יום ראשון, אין לכם מה לבוא כלל! הוא לא ישרוד את זה, חלילה!"

הסיפור החל כשלושה חודשים קודם. למשפחת ק' נולד בן, והרופאים אבחנו מום בלב אבל חשבו שאפשר לסדרו לכשיגדל. אך משאיבד הילד את הכרתו אשפזו אותו בדחפיות בבית החולים "שניידר". המצב הלך והחמיר בינתיים פנתה המשפחה לעסקן רפואי בכיר בארצות הברית, הלה המליץ לפנות לביה"ח בבוסטון, ואף קישר אותם עם מנהל המחלקה שם. ההשגחה העליונה תזמנה שהרופא הוא ישראלי והתחבר מאד לסיפור, כך עמד בקשר הדוק עם בית החולים שניידר, שם היה מאושפז התינוק שרוליק. בימים שלפני שבת הרגישה האמא שמצב בנה מידרדר וכאם הנלחמת על חיי בנה היא עוררה את הרופאים לבדוק שנית. הם חשבו אחרת ממנה, אפילו כעסו מעט על ההיסטריה שלה. אך תחושת האם שלה לא נתנה לה מנוח, והיא ביקשה לשלוח בדחפיות את הבדיקות העדכניות לרופא בבוסטון. הרופא שפענח את התוצאות נחרד והבין כי חלון ההזדמנויות קצר עד להחריד. הוא התקשר בליל שבת לטלפון שהשאירו לו כאן בארץ. אחד מבני המשפחה שעדיין התמהמה בבית ראה את שם הרופא על הצג מצלצל שוב ושוב הבין כי חובתו לענות, הרופא הסביר לו את הזמן הקצר שנותר להציל את שרוליק, ואת החובה להטיסו בבהילות לבוסטון.

"ונגף השם את מצרים נגוף ורפא" אר"ל: "אין הקב"ה מכה את ישראל אלא אם כן בורא להם רפואה תחילה" רבינו מסביר מדוע יש לברוא לישראל את הרפואה לפני המכה: הרי הקב"ה הרופא שלנו כפי שנאמר בפרשתנו: "כי אני השם רופאך", ונפסקה ההלכה בשו"ע שאם אדם הזיק את חברו ואמר לו: "אני ארפא אותך", אין שומעין לו, אלא מביא רופא אומן ומרפאהו בשכר. על פי יסוד זה מובן כי אם חלילה יאלץ לחבול בנו הבורא, הוא לא יוכל לרפוא לנו, ולכן צריך לברוא את הרפואה קודם המכה, כדי שתבוא מאליה, שכן לאחר שהכה אינו יכול לרפא.

"היעד שלכם" המשיך הרופא "הוא לעלות על הטיסה שיוצאת לבוסטון במוצאי שבת. אך דעו לכם כי בבית החולים אצלנו בבוסטון היה לאחרונה מקרה שהביאו ילד מישראל והניחו אותו בשערי בית החולים ללא סידור תשלום, וכך אילצו את ביה"ח לטפל בו". ממשיך ומפרט הרופא "לכן, למרות הרצון הטוב, לא נוכל לקבלכם לפני שיוסדר התשלום בהעברה בנקאית לחשבון הבנק". מדובר היה בסכום של שמונה מאות אלף דולר! הידיעה הזו הכתה בצמרת העסקוניה הקרלניאית כרעם, אך לא חסידי קרלין האמונים ומחונכים על יסודות של אהבת חברים ירימו ידיים. ההשגחה טובבה שמקרה זה ארע בשבת בה התאספו רוב בניו ומניין של חסידי קרלין תחת קורת גג אחת לרגל השמחה.

בהוראת רב שפיקוח נפש דוחה שבת הוקם חפ"ק שבת-י אברכים חבושי שטריימלים גייסו את מיטב עסקני הקהילה ועשיריה לגייס את הסכום האסטרונומי. גיבשו תכנית לגיוס הכסף מתרומות ומקופת חולים. על חלק ניכר מהסכום קיבלו עסקנים טובי לב ערבויות- בעל פה כמובן. במקביל הופעלו עסקני הקהילה בארה"ב ובסיוע ארגון "כנפי חיים" השיגו שישים אלפי דולרים נוספים כדי לממן את הטסת התינוק, כולל צוות רפואי ומכשור רפואי רב. בינתיים עדכנו מביה"ח שניידר כי הם קבלו בקשה מבוסטון לא לשחרר את התינוק לפני שהם מקבלים אישור מהם. את האישור ייתנו רק לאחר ביצוע העברה על הסכום הנדרש לחשבונם. אחד העשירים הסכים לתת הוראה לבנק שלו בארה"ב לשחרר את הסכום. בינתיים השבת פרסה כנפיה גם בארצות הברית. בבוקרו של יום השבת בארה"ב נשלח לבנק אברך שחבש כובע מצחייה וקפוצ'ון כדי למנוע חילול השם ולזות שפתיים, וביצע שם העברה לחשבון הבנק של ביה"ח בבוסטון. במוצ"ש שרוליק הוטס לבוסטון ועבר בהצלחה ב"ה סדרה של ניתוחים מהם הוא מחלים כעת, ואף אנחנו נסייע לו באמירת פרק תהילים לרפואתו: ישראל ליפא בן פריידא רחל, לרפואה שלמה בקרוב בתוך שאר חולי ישראל.

העיר בוסטון על רופאיה ומטופליה לא ראתה התמדה כזו. כהתמדתו המופלאה של ר' יעקב, כך מעיד ר' פ', אחד מגדולי העסקנים שם. ר' יעקב, בשונה מהנורמה המקובלת לצאת מעט להתאוורר מהטיפולים הרפואיים, צולל עמוק עמוק לתוך דפי הגמרא המתוקה. במשך שעות רבות של התמדה בחשק ובשמחה, עליו נאמר: "לולי תורתך שעשועי אז אבדתי בעניי".

"ארשב"ל: "כל העוסק בתורה יסורין בדלין ממנו" שנאמר: "ובני רשף יגביהו עוף" (ברכות ה', ע"א) מסביר רבינו ה"זרע שמשון" זיע"א בפרשתנו שלפעמים יעלה על לב האדם שכדי לשמור על בריאותו עליו להתבטל מעט מדברי תורה ולהתענג כדי להשיב נפשו, שלא יבוא לידי מרה שחורה, ואע"פ שהוא מכוון לעשות זאת לשם שמים, כדי לקיים: "ונשמרתם מאוד לנפשותיכם", אך על המתעלה ועוסק בתורה נאמר דברי ריש לקיש דלעיל: "כל העוסק בתורה יסורין בדלין ממנו", כדכתיב: "כל המחלה אשר שמתי במצרים לא אשים עליך", ומוסיף רבינו: "אף על פי שלפי הטבע היה קרוב שיבואו לו יסורין, מכל מקום זכות התורה משמרו".

ר' יעקב הינו אברך משי. כבר מעת הולדתו, ביום הכיפורים לפני למעלה משלושים שנה, אמו התעקשה להשלים את הצום במסירות נפש. מסירותה של אמו יולדתו היוותה עבורו אבן דרך לעמוד במסירות על כל דבר שבקדושה. כך כאשר התברר לו ולרעייתו שם בשבת הראשונה בבוסטון שדלת חדרם נפתחת אוטומטית באמצעות עינית נשארו כל השבת בתוך החדר הקטן במחלקת טיפול נמרץ, רתוקים למיטת בנם שרוליק בן הכמה חודשים שנולד עם מום נדיר בלב.

ר' יעקב נמצא שם למעלה מחודשיים במשמרות מסביב לשעון, רתוק למיטת בנו. סידרתי לו טיסה מבוסטון כדי שיבוא לשבת להתחזק יחד עם החברים, בני קהילתו" סיפר ר' אלישע מטובי העסקנים הליקוודאים לר' אברהם, ידידו, לפני כשבועיים, בשבת פרשת וארא: "כחבר שלו מאוד ינעם לו האירוח בביתך". ר' אברהם כמובן הסכים.

"ביום שישי" מספר ר' אברהם "יצאתי מליקווד לכיוון שדה התעופה נוארק כדי לאסוף את אורחי, ר' יעקב, שנחת זה עתה מבוסטון. לרגל השבת המתקרבת נסעתי במהירות בכביש המהיר. לפתע- בום! ולאחריו האוטו נחבט בקרקע. מתברר שהצמיג התפוצץ ונקרע לגמרי. מאחורי נעצרה לה נידדת מטמרה כדי לשמור עלי מפגיעה מרכבים חולפים השואטים במהירות מכל הצדדים. לאחר כמה נפיונות לקרוא לעזרה התברר כי אין לי גלגל זרזבי, ועלי להגיע למוסך. השוטר רצה להזמין גרר שייקח אותי והאיץ בי לפנות את הכביש במהירות עקב הסכנה שבדבר. לבסוף הסכים השוטר להרשות לי לדדות עם הרכב ללא הצמיג למוסך הקרוב. חיפשתי ב"וויז" היכן יש מוסך לתיקון פנצ'רים ברדיס הקרוב, ומצאתי אחד כזה במרחק של כארבעה מייל בעיר נוארק. השוטר באדיבותו המשיך ללוות אותי למוסך. דרך של כמה דקות ארכה כחצי שעה. כשהגעתי למוסך נדהמתי מהגודל: מדובר במוסך ענק- בניין אדיר ממדים בגודל של רחוב שמתעסק בצמיגים של משאיות וסימטרליים. הרגשתי כמו דוד המלך לצד גליית הענק. הייתי אובד עצות, תקוע עם רכב ללא צמיג בתוך מלפצת- מוסך ענק שכלל אינו מתאים לטיפול ברכבי. תוך כדי ניגוש אלי אדם עטור שיבה ואמר לי "שלום" בעברית צחה. התחלנו לשוחח והתברר שזהו בעה"ב בעצמו: "קוראים לי משה..." השיחה קלחה ואיתה נפתח מקור דמעותיו. משה סיפר כי ירד מהארץ לפני שנים רבות. העסק הענק והמוצלח שייך לו, וכיום מנהלים אותו ילדיו "אך אין לי כלום" הוא פרץ בבכי מר "ילדי התחתנו עם גויות ואין לי דבר בחיים מלבד כסף רב אשר אינו שווה בעיני כי נשארת בלא כלום: בלא נחת ובלא משפחה..." הצעתי לו: "הנה בעוד כמה שעות פורשת השבת כנפיה. יכולה היא השבת שתרחם. לו לעצתי תשמע תדליק הערב נרות שבת, ובעת הדלקתם, בזמן ששערי שמים פתוחים, תבקש מאלוקים שיעזור לך שהילדים שלך ישובו אלי". משה התרגש מאוד ונזכר כי יש לו בבית כיפה אותה לא חבש למעלה מחמישים שנה. היום בעת הדלקת נרות הוא יחבוש אותה ויתפלל. משה הורה לפועליו לתקן את הפנצ'ר חינם אין כסף.

באותו ליל שבת פרשת "וארא" הוארו שמי נוארק. העיר עם כחצי מיליון תושבים- רובם שחורים, הוארה באור יקרות של נרות שבת, העסקנים ששמעו על הסיפור ראו בנרות שבת אלו, שהועלו בהשגחה, עוד חוליה מדהימה ברצף של סיפורי השגחה מדהימים, ואולי יותר מכך: ריבוי שמירת השבת הזה הוכיח כאלף עדים שביטולה של שבת "ויצא", כחודשיים קודם לכן, היה אכן לצורך קיומה:

שבת פרשת "ויצא" תשפ"ג. השבת פורשת כנפיה על קהילת "קרלין

להצטרפות, תרומות והערות שלחו מייל:

hbzs3587@gmail.com

{ אז נדברו }

פרשת בשלח תשפ"ג | לסדר: "התייצבו וראו את ישועת ד' " | גליון מספר: 591

להצטרפות לרשימת התפוצה

במייל:

a8447168@gmail.com

איך אסון כזה מתרחש כש"כל שולטני רוגזין כולו ערקין...?"

כולנו הזדעזענו מהפיגוע המחריד בנווה יעקב בליל שבת קודש... באותה שבת שבדיוק קראנו ואתם לא תצאו איש מפתח ביתו עד בוקר!!! מסתמא כל מי שהיה שם באזור הרגיש את התחושה שמחוץ תשכל חרב ומחזרים אימה... כיון שנתנו רשות למשחית אינו מבחין בין טוב לרע... ומקובלנו שכשה' מפגין כעס ה' מזמין קשר!! ה' רוצה שנתעורר ונשוב אליו...

מישהו שאל אותי: איך יכול להיות שפיגוע כזה מחריד התרחש בשעות הכי מרומומות בשבוע... הרי שלוש שעות לפני כן רבבות אלפי ישראל אמרו "כגוונא... וכל שולטני רוגזין ומארי דדינא כולו ערקין ואתעברו מינה ולית שולטנא אחרא..." אז איך יכול להיות שבדיוק בליל שבת קודש מצא המארי דדינא להשליט רוגז ולזרוע אימת מוות ברחובות קריה??

אז האמת היא שהזוה"ק בעצמו מדבר על הנושא הזה... שבלייל שבת יש סתירה מיניה וביה, מצד אחד בליל שבת קודש כל העולם נטהר ומתנקה מכל החבילין דמעיקין ומסואבין דרחיקין ומצד שני: מקובלנו שלילי רביעיות ולילי שבתות זה הזמן שהמזיקים שולטים בעולם... **אז איך זה הולך ביחד??** והזוה"ק עונה: שאזרבה!!! זה תלוי אחד בשני... דווקא בגלל שאז המזיקים מסתלקים... אז מתעוררת תנועה ערה!!! הם בתהליך של פינוי והסתלקות מכניסת שבת ועד חצות לילה ולכן דווקא אז צריך להישמר מהם במיוחד... כי הם בשטח!! זו הסיבה שבברכת השכיבו יש נוסח מיוחד של שמירה לשבת "הפירוש סוכת שלום עלינו ועל כל עמו ישראל ועל ירושלים... עד כאן הצגתי את הדברים בנימה מאוד שטחית ורדודה... כאילו יש פה איזה עומס תנועה של מזיקים... אבל אתה מבין שזה קצת יותר עמוק... **והפנימיות בזה היא כך:**

כשמגיע שבת יש התעוררות עילאית של קדושה! ואז באופן טבעי מתעוררת במקביל קונטרה... זה בדיוק כמו כל חיזוק רוחני שאני רוצה לקבל על עצמי... ובדיוק אז מתעוררת בתוך תוכי איזושהי הסתייגות ורגלים קרות... כן... זה לא במקרה... כל אחד מבין שדווקא בגלל שהולך לקרות פה משהו מאוד טוב... אז האופוזיציה מרימה קול זעקה... צא ולמד ממה שקורה היום במגרש השמאלני... תאמין לי שאני לא מבין מה זה פסקת התגברות... אבל דבר אחד הצלחתי להבין: שאם השמאל קם בכזו סערה על שתי רגליו האחוריות... כנראה שרוצים לעשות משהו מאוד חיובי... וזו הסיבה שדווקא בזמן הכי מרוומם והכי גדול של ליל שבת... דווקא אז זה הזמן שצריך הכי הרבה שמירה מאחיזת החיצונים... **זה הולך ביחד!!!**

והמסר הזה נחוץ מאוד... ויהי רצון שהחיזוק הזה לעילוי נשמת הנספים... לדעת ולזכור: שאם ב"ה תפסת את עצמך לידיים וחז"ל מבטיחים לך "הבא ליטהר מסייעין אותנו"!!! מבטיחים לך סיוע... אבל צר לי לאכזב... אל תצפה לסיוע הזה על ההתחלה... אדרבה... בהתחלה אין ימי חסד... ההתחלה היא קרביית!!! ההתחלה היא מלחמת קיום להיות או לחדול... כי אל תשכח שיש פה כוחות החיצונים שהם לא כ"כ מהר מוותרים... אתה אמנם מראה להם מי בעל הבית ואתה עושה עבודה מצוינת... אבל תבין אותם שהם עדיין בודקים... מנסים לבדוק עד כמה אתה רציני... ולכן דווקא הימים הראשונים של החיזוק הם הימים הקשים ביותר!! שעליהם דוד המלך מתפלל: אלוקים ה' עוז ישועתי **סכותה לראשי ביום נשק!!** היום הזה **שנושק** בין הריפיון לחיזוק!! הרגע האחרון הזה שלפני קריעת ים סוף זה היה הרגע הכי מסוכן... מה יש?? כי בדיוק ברגע הגדול הזה שמשו רבינו מכריז ואומר: התייצבו וראו את ישועת ה'... כאשר ראיתם את מצרים היום לא תוסיפו לראותם עד עולם... בדיוק אז היהודי הסתכל אחורה והוא זיהה את האדון המצרי עושה לו עם היד... **ואז העיניים שלהם נפגשו!!** הם הסתכלו אחד לשני לתוך תוך תוך העיניים!!! והמדרש אומר: שהתחילו שם קריצות... היהודי שעד לפני שבוע היה עבד בכל הויית... פתאום קרץ לאדון המצרי כמו עבד כנוע ושלח לו מסרון: דחילאק... זה בסדר... אני שלך... אוטוטו אני חוזר למצרים... ותחשוב שעוד רגע צריך להיקרע הים... ובדיוק אז מלאכי השרת אומרים לקב"ה: רגע רגע... במה היהודי ראוי להינצל יותר מהמצרי?? ועל הרגע הזה נאמר: כי באו בנים עד משבר וכח אין ללידה!!! יש פה משבר לידה!!! נולד פה מישהו!! נולד פה יהודי שמוכן לקבל על עצמו עול מלכות שמים ולפרוש ממ"ט שערי טומאה... אבל דווקא על ההתחלה... יש כל מיני מגעים רציניים בינו לבין העבר... הוא נסוג לאחור... אלו היו רגעים לא פשוטים בכלל!! רגעים של אחיזת החיצונים!! ולמה?? דווקא!!! דווקא לגודל המעמד הגדול שהולך להתרחש בעוד רגע... דווקא בגלל זה יש פה מאבק על כל הקופה... "הכר נא דבר אמת למי החותמת ולמי הפתילים..." כל אחד מושך לכיוון שלו... החיצונים לא מוותרים עליו כ"כ בקלות... וכאן צריך המון המון גבורה ועקשנות... צריך לקפוץ לים בגבורה אדירה... ואל דאגה... מיד יגיע הסיוע המובטח... אבל זה לא יגיע על ההתחלה!! ההתחלה שמורה לך!! כניסת שבת זה התור שלנו לייקר את השבת... לקבל את השבת ולהתעלות מעל אחיזת החיצונים... (לא לחינם סעודת ליל שבת היא כנגד יצחק) ואז!! אחרי ההתחלה שלנו... אז מתבסס העולם ונסו הצללים... גם כעת ברגעים שחושך יכסה ארץ ולפעמים יש הסתרת פנים... זה התור שלנו להתעלות ולבחור בה' ולהכריז עבדיך אנחנו בכל מצב וללא תנאים!!! לא נותר לנו אלא להתחזק בייתר שאת בברכת השכיבו!! שמקובל שכלל ישראל אמרו אותה בליל יציאת מצרים מתוך הבית... מתוך הכרה שגם בשביל לצאת מעבודת לחירות צריך פרוש עלינו סוכת שלומך... וכימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות...

ניתן לקבל את הגיליון בפקס באמצעות שיחת טלפון:

079-5319191

נודה להשתתפותכם

בהוצאות הגדולות!!!

בבנק: בנק פאגי

סניף 182

חשבון 747815

ע"ש: שב שמעתא

(ע"ר)

ניתן לקבל קבלה מוכרת

להחזר מס (ס' 46)

באשראי: "נדרים פלוס"

בטלפון: 0799-654321

בדואר: פולק, גאולה 15 חיפה

למענה אנושי: 052-7683095

תודה מראשי!!!

גם בשבוע זה של ימי השובבי"ם, ניתן לרכוש את יומן המסע- "זימאן"!

יהודים!!! חסר גשם!!! גם אם כעת יורד גשם...

נכון לשנת תחילת כתיבת שורות אלו אנו בעיצומה של עצירת גשמים ולא סתם אלא חמורה... וכבר כתבתי לפני שבועיים שמבחינתי האויב הכי גדול של הגשמים זה התחזית מזג אוויר!! כי אני מצידוי כבר ממזמן הייתי מתחיל להגיד "ועננו בורא עולם..." רק מה נעשה שבתחזית אמרו שבסוף שבוע יש גשם... (וגם עכשיו!!!!!! התחזית אמרת שהולך לידת גשם והאמת היא שכבר יורד גשם) ותכל'ס... אחרי כל התחזית וגם אחרי הגשם שאולי ירד וכבר יורד בשעת סוף כתיבת שורות אלו... סו"ס אנחנו נמצאים סמוך ונראה לט"ו בשבט... שכידוע: כל ההגדרה ההלכתית של התאריך הזה הוא "שכבר ירדו רוב גשמי שנה" ואנחנו לא שם... אנחנו רחוקים מזה מאוד מאוד... ובא לא נפתח את הפה... אבל אם לא נצטק ונתפלל על זה... הרי כלל ישראל כבר מכיר מושגים ש"יצא רוב אדר ולא ירדו גשמים..." ואנחנו כבר לא רחוקים מהתאריך הזה... ושוב: יש הבדל גדול בין פעם להיום... פעם גשם זה היה צורך הומינטי!! ואילו היום זה לא הבעיה... היום הנושא המרכזי... אבא... תן חיוך משמים... ואם לא ירד מספיק גשם בחורף הזה... אנחנו נזופים למקום... ככה כתוב בתורה... ה' תלה את החיוך שלו ב'ונתתי מטר ארצכם בעיניו...' ואם לא ירד מספיק גשם בשביל שנה זו... זה אומר שבשנה זו אבא שבשמים לא חייך אלינו... וזה מאוד לא נעים!!! ישנה שמועה שהייתה חורף אחד בישיבת פוניב'ז שלא הלך בשידוכים... מאוד מעט התארסו... סיפרו את זה למשגיח ר' חצ'ק לוינשטיין זי"ע"א והוא ענה: מה אתם רוצים... החורף הייתה עצירת גשמים... זה אומר שה' פחות מאיר אלינו פנים... אז מה הפלא שגם השידוכים נתקעו...

אז פעם כשה' לא היה מחייך עם גשמים זה היה כרוך בפחד אמיתי... מה יהיה... אבל עכשיו אנחנו פנים בלהתמקד נטו במאור פניו ית'!! אנה ה'... תחייך אלינו מבין העננים...

עכשיו!! סתם ככה: בשבועיים האחרונים הסתדר לי משהו בראש עם התחזית מזג אוויר... פתאום שמתי לב: שכל פעם שאנחנו מתפללים על גשמים... אנחנו משתמשים עם המילה **שנה!!** שואלים על הגשמים... איפה? בברכת השנים!! גם בתפילה לעצירת גשמים אנחנו מתפללים על השנה... שמרה והצילה שנה זו... ועשה לה תקווה ואחרית שלום... גם בתפילה כה"ג ב"כ... הוא מתפלל על השנה שאם שחונה תהיה גשומה!!! כלומר: אם נגזר שהקין יהיה חם במיוחד... אז שהחורף יהיה גשום... כלומר: פתאום קלטתי כשמתפללים על גשם זה לא כמו שמתפללים על חולה שצריך שהוא יבריא הרגע... גשמים זה תכנית עבודה רחבת היקף!!! השנה צריכה גשמים!! גם אם התפללת על גשמים ובתחזית אומרים שאין משהו באופק... לא זו הנקודה... זה לא דין ברגע זה!! זה דין בשנה!! בחורף של השנה הזו!!! ובאותה מידה אם ב"ה בדיוק היום יורד גשם זה לא מפריע לחכמים לגזור תענית כי בהסתכלות נרחבת של שנה הרי זה מאוד קצת ועדיין לא ירדו גשמים בשביל בורות שיחין ומערות... (זה לא שתירה שאם הייתה עצירת גשמים משמעותית והתפללו והנה התחילו גשמים... כמובן שיש כאן סימן יפה ואות לטובה וזו"ל תקנו נשמת כל חי מיוחד בשביל זה... ויוצאים ואומרים הלל הגדול... אבל עדיין!! זה לא סתירה שאחרי כן "וישב מרדכי אל שער המלך" ששב לשקו ותענית... גם לאחר האות לטובה שהמן הרכיב אותו על הסוס כי סו"ס הגזירה עדיין קיימת...)

אבל תרשה לי לומר חידוש מעניין שהתחדש לי השבוע:

אנחנו אומרים בק"ש "ונתתי מטר ארצכם בעתו **יורה** ומלקוש..." אומרים חז"ל מה זה יורה? ?-מורה לאנשים להטיח גגותיהן!! אני לא מבין: למה התורה צריכה להגיד לי לעשות יריעות או זפת בגג...? מה... זה חובה? רגע... ואם אני שלפעער... שעלי נאמר: "בשפלות ידיים ילחוף בית..." טוב לי עם הרטיבות מהגג... אין לי בעיה עם זה... אז למה התורה מורה לי בקנאות לקרא לשיפוצניק שיטפל ברטיבות? ? הרי זה בעיה אישית שלי?

אז תרשה לי לומר מניסיון אישי... הרי כך: עד לפני שבועיים התפללתי על גשם... אפילו אמרתי "ועננו בורא עולם..." **אבל עדיין...** כנראה שבתוכי לבי לא לגמרי רציתי שירד גשם... תנחש למה? ? לא יודע... בנעל שלי נפער איזה חור סמוי וכל פעם שירד גשם הגרביים שלי נרטבו וזה קר ומעצבן... תכל'ס... בתת הכרה שלי נרשם איזה ניגוד אינטרסים קטן שאם ח"ו לא ירד גשם... אז לפחות הגרביים שלי לא יהיו רטובות... ואז קנתי נעליים חדשות!!! וזהו... באותו רגע הסתלק הניגוד אינטרסים (אגב: לשאלת רבים... כן... זה הנעל של הסמארטפון... בעצם אני קולט שהמים הרסו לי את המכשיר... עכ"פ קנתי "סמארטפון" חדש...)

אותו סיפור לגבי רטיבות... הייתה שנה אחת שהייתה לי רטיבות בתקרה... (צרות של אברכים שגרים בקומה אחרונה...) ותכל'ס... רציתי שיגיע גשם ו... ובאותה מידה רציתי שלא... **אז זהו!! שהתורה פונה אליך ואומרת:** אדוני היקר... אתה רוצה גשם? ? אתה בטוח שאתה רוצה? ? לא בטוח!! כל זמן שלא טפלת ברטיבות... אתה לא לגמרי רוצה... ואם אתה לא באמת רוצה... אל תתפלא שה' לא יוריד גשם... כי... בשביל להתפלל צריך לרצות ואתה לא לגמרי רוצה... ולכן אם אתה באמת רוצה שיום אחד ירד פה גשם... קודם תטיח את הגג שלך... תסלק את כל הדברים שגורמים לך לא לרצות גשם ואז!!! אז תתחיל להתפלל על גשם...

המסר הזה הוא נכון גם בייחס להרבה דברים אחרים... היכרתי הרבה רווקים שמאוד רצו להתחתן... ועדיין... כשהם קצת נברו לעצמם עמוק בפנים... הם גילו שיש להם איזה פחד להתחתן והם לא לגמרי רוצים... ואם ככה: אז עזוב!! לפני שאתה מתפלל על שידוך... קודם כל תטיח את הגג... קודם תמלך בקונן!! תבקש מה' שיסדר לך את הראש... תנסה לסלק את הפחדים שגורמים לך לא לגמרי לרצות שידוך או ילדים... ולו בשביל התפילה!!! בשביל לאפשר כאן תפילה אמיתית!!! תבין: בן אדם שמתפלל ובלב שלו יש ניגוד אינטרסים שהוא לא לגמרי רוצה... זה בעייתי מבחינת התפילה... סו"ס יש לך עסק מול בוחן לבבות גולה עמוקות... לפעמים הקב"ה שומע פה צליל של לא רוצה יותר מרוצה!! בקיצור: הנפש שלנו מורכבת יותר ממה שאנחנו חושבים... יש לנו מכלול של רצונות... ואתה יכול מאוד מאוד לרצות משהו (ואוי ואבוי אם משהו יגיד לך שלא...) וזה לא סתירה שיש לך איזה פרט שיתכן שהוא צדדי שגורם לך לא לרצות... זה כמו שאני רוצה ללכת לטיפול שיניים... אבל אני מתפלל שיתבטל התור כי כואב לי הזדיקה... נו... זה סתירה? ? זה לא סתירה... את הטיפול אני רוצה... ואת הזדיקה לא... והניגוד אינטרסים הזה רוקד כל הזמן... רק ברגע שהייתי שלם עם הזדיקה הזו... אז מצאתי את עצמי שם... וכן הלאה וכן הלאה... כל נשכה הכספומט שדרוך אפשר למשוך ישועות זה רצון... ה' משיב על כל חי רצון!!! אבל צריך שהכספומט הזה חלק ולא נתקע!! צריך לוודא שהרצון הוא שלם ואין איזה חור בנעל או דליפה בגג שגורמת לך ניגוד אינטרסים... האם הוורת הזה נכון? לבחירתך...

הנכתב מתוך חזית הקרב, והעוסק בתעצומות השליטה והחוסן הפנימי הנדרשים ל'בן ישיבה' בדורנו הרדוד והנסחף, ו'דע מה שתשיב' בכל בעניינים אלו, ספר זה בין הייתר משמש כמנת דחף ל'גיבור הכח' של דורנו שנאבק ללא ליאות לחובל מנהיגות אסרטיבית מול הדחפים ורוחות זעף הנושבות גם במחוזותינו,

ניתן להשיג בפלא':

0527683095 0548446691

כמו"כ ניתן להשיג אצל הנציגים בישיבות ובמוקדי המכירה של גיליון זה.

התייצבו!!! די לפתאום שמתרמסם...

חז"ל אומרים שבגלות מצרים עם ישראל בנו את פיתום ורעמסס!!! מה זה פיתום ורעמסס?? אומר המדרש: שפיתום זה היה שטח שיש בו בולענים... אתה בונה ובונה ופתאום נפער בולען והכל מתמוטט... קדימה... עוד פעם... "פיתום, שראשון ראשון פיתום בולענו..." אותו דבר רעמסס!! רעמסס היה אזור גיאוגרפי כזה שמה שאתה בונה מתפורר ומתמוסס... ובה התבטא ה"עבודת פרך" שאתה עובד על ריק... עבודה שאין לה קיצבה... אתה בונה ונופל ושוב פעם בונה ואתה לא רואה אופק... אתה לא יכול לסכם בסיפוק ולומר עשיתי משהו...

שמעתי שמבארים על דרך הדרש והחסידות:

שהעניין הוא שכשיהודי נמצא בגלות הנפש... בקטנות המוחין, הוא מצידו מנסה ומשתדל להתקרב לה'. מנסה לבנות משהו... לבנות איזושהי מערכת של קשר עמוק עם ה'... הוא תופס חיוק בתפילה... בתורה... מתחיל לקבוע עיתים... ותכל'ס... בסוף תמיד מגיע איזה בולען ואיכשהו זה נעלם...

גם כשאתה סו"ס בונה איזה משהו... ונראה לך שכבר אתה אוהו במקום אחר... פתאום רעמסס... פלעלעלעלע... הכל מתמוסס מול העיניים ואתה מוצא את עצמך בעי חרבות...

בקיצור: עם ישראל במצרים לא הצליחו לבנות שום דבר קיים בעבודת ה' הפנימית שלו!! הם לא הצליחו להחזיק מעמד בשום דבר... זה מאוד מייאש לבנות את פיתום ורעמסס... זה לבנות ולבנות ותמיד הכל מתנפץ לך מול הפנים ואתה רואה שלא עשית כלום... **אבל אז לא נכון!! לא נכון!!!**

כי יום אחד מגיע יום בהיר וצח והקב"ה מוציא את היהודי מהגלות מצרים הפרטית שלו... ה' מעמיד אותך על שפת הים ומראה לך את כל הפיתום והרעמסס שחשבת שהם נבלעו והתמוססו... ואז משה רבינו מראה לעם ישראל!!!

התייצבו!!!! די לפיתום ולרעמסס... הגיע הזמן להתייצב!!! הגיע הזמן לפקוח עיניים ולראות ששום דבר לא נבלע... שום דבר לא התמוסס... היה רק נדמה לך שעמדת על אותו מקום... מים שקטים חודרים עמוק... עשית פה עבודה יסודית... בנית באישיות שלך כוז כניעה וכזו התבטלות לה' שבבת אחת מתגלה לפניך כל הבניה שבנית ששום לבניה ושום מאמץ לא נאבד ולא נשקע בעמקי המצולות... יום אחד זה קורה... יום אחד אתה מבין למפרע מה עשית פה... יום אחד אתה מגלה שלא נשאר על אותו מקום... אבל בתוך החומר והלבנים מאוד קשה להרגיש את זה... יתן ה' ובמהרה יתגלה ה' אלינו כעצם השמים לטוהר ויראה לכל אחד מאיתנו את הסל והמגריפה האישי שהוא עמל במלחמת היצר ובעבודת ה' איך ששום דבר לא נעלם... ונאמן הוא בעל מלאכתך שישלם לך שכר פעולתך.

הפסקת חשמל!! הארקה עבדה ב"ה"

כשהייתי ילד שמעתי סיפור... סיפור בסגנון של פעם שהיו מספרים לילדים של פעם... הסיפור הוא שסבתא בשלה דייסה בסיר... (פעם היו מבשלים דייסה בסיר... זה נכון? אני כבר לא זוכר...) וסבתא שכחה... שכחה שהיא שמה את הדייסה והלכה לחנות דגים... והדייסה התחילה לגלוש... (למי שלא יודע... כשמרתחים חלב בסיר ברגע שהוא מגיע לרתיחה הוא עולה ועולה עד שהוא גולש החוצה...) וזה גלש וגלש וגלש... ו... וגלש!!! אבל סבתא לא יודעת כלום... כי היא הלכה לחנות... ותכל'ס הדייסה ממשיכה לגלוש ולגלוש ואז כל הבית נהיה בריכה שלימה של דייסה... זה כבר הגיע עד הברכיים!!! והיות וסבתא לא יודעת כלום... והיא לא באה לכבות את האש אז זה המשיך לגלוש ולגלוש והבריכה של הדייסה טיפסה עד שהיא הגיעה לחלון... ואז הדייסה התחילה להישפך החוצה... ואז ככל העיר התמלאה בדייסה... וזה הציף את כל הרחובות... ואז כל הרחובות נהיו בריכה של דייסה... אנשים התחילו לשחות... ובשלב מסוים כבר היו צריכים סירות בשביל להגיע ממקום למקום... ולא ידעו מה לעשות... כולם עמדו אובדי עצות... ואז!!!! אז לפתע סבתא נזכרה שהיא שכחה לכבות את האש... הגיע מהר מהר סירה ולקחה את סבתא מהר מהר הבייתה... סבתא כיבתה את הפתילה ואז הגיע הרווחה... "ויעבר אלוקים רוח על הארץ וישוכו הדייסה..." לאחר כמה ימים חרבה הדייסה מעל פני האדמה ואז נח יכל לצאת מהתיבה... **עד כאן הסיפור שסיפור לי כשהייתי ילד... סיפור שגדלנו עליו!!!** אבל ב"ה יש לציין: שיום אחד גדלתי בשנה או בכמה שנים... וסו"ס השכלתי להבין שהסיפור הזה לא נכון... זה לא רק בגלל הנתונים הטכניים המאוד מגוחכים שכל אחד מאיתנו מבין שזו בדיחה נחמדה... לא!!! עזוב... עזוב את הנתונים הטכניים... יש פה נקודה נוספת!!! **הסיפור הזה לא יכול להיות נכון בעיקר בגלל סיבה אחרת!!!**

בגלל שלא יתכן שהקב"ה יפקיר עולם שלם בידיים של סבתאלע אחת ששכחה את הדייסה על האש... ואני לא סתם הגעתי למסקנה המעניינת הזו... כי בשעתו, **בתור ילד הסיפור הזה מאוד הבהיל אותי ונתן לי תחושה של חוסר יציבות**... תחשוב שכל סבתאלע שהכינה דייסה ושכחה לכבות את הגז וזה התחיל לגלוש... זה... הלך על העולם שלנו... יש לנו פה מבול של דייסה!!! 15 אמה מלמעלה גברה הדייסה ויכוסו ההרים... **אז זהו שלא!!!** אני סומך על מי שברא את העולם

הגדול הזה... שהוא גם דאג לאמצעי אבטחה מינימליים שלא כל איזה תקרית שגרתית במטבח תסתיים באסון אקולוגי בקנה מידה עולמי... (ואגב: זה יסוד חשוב!!! כי גם היום שכבר אפשר להחריב את העולם בלחיצת כפתור... תכל'ס... זה לא לחיצת כפתור... עיין ערך פוטין שהכפתור הזה אמנם נמצא אצלו בהישג יד אבל הוא לא כ"כ ממהר להשתמש בו... בודאי לא באותה מהירות שסבתא שכחה את הדייסה על האש...)

אז זהו ש... שלמרבה הפאניקה!!! מצינו משהו כזה מלחיץ... הקב"ה ברא סוג של סבתאלע שהוא כן מסר בידיים שלו שיבר רציני ביותר שאם הוא לא לגמרי קולט עניין הוא עלול להביא מבול לעולם...

כן... זו גמ' מפורשת שאומרת שמי שחוטא בפגם יסוד הרי הוא כאילו מביא מבול לעולם... **ותחשוב על זה!!! זה מפתח!!!** סו"ס אנחנו אמונים על דברי חז"ל שאין בהם הגזמות... ובפרט שזה נפסק להלכה... וכתוב בפירוש: הקב"ה מוסר ביד כל צעיר קלאסי נשק כזה ארטילרי שברגע של חוסר רצינות הוא עלול להביא מבול לעולם... כלומר: אם מקודם אמרתי שלא!!! אם מקודם אמרתי שהקב"ה לא מפקיר את העולם שלו בידיים של סבתאלע שבסה"כ שכחה את הדייסה על הגז... אז למרבה האבסורד כאן אנחנו מוצאים ש-כן יש כזה מושג!!! הנה לך בחור צעיר בשיא רתיחת הדמים ויש לו ניסיונות ואם הוא לא זוכר להציב להם גבולות והוא נופל ברשת או עושה מה שלא צריך לעשות... זה עלול להסתיים כמו הסיפור עם הסבתא והדייסה אבל לא בצחוק... אלא ברצינות תהומית!!! כאילו מביא מבול לעולם... **נ... איך זה באמת יכול להיות???**

איך הקב"ה כביכול מפקיר עולם שלם בידיים של כל בחור צעיר???

הרי סו"ס הקב"ה הרי הבטיח שהוא לא יביא מבול לעולם... אז איך הוא מוסר לכל בחור צעיר את הנשק הכי מסוכן שבציק אחד הוא יכול להביא מבול לעולם?? ובא נשאל ככה: בקצב הזה ממזמן כבר היה אמור להיות מבול רח"ל?? אז איך המבול הזה בכל זאת נבלם??

התשובה היא נוראה!!! תשובה שחשוב מאוד לדעת אותה!!!

אכן באמת!!! הקב"ה לא מפקיר את עולמו... והיות וכל צעיר יכול לעשות כאלו נזקים לו ולעולם... לכן יש מושג בעולם החשמלאות... מושג שנקרא **הארקה!!!** מה זה **הארקה???**

העניין הוא: שבכל בית יש שקעים... רוצה להטעין פלאפון? לגהץ? לכבס? לחמם מים?? לכל זה צריך שקע!!! כל הדברים הטובים שאתה רוצה היום... אתה צריך בשבילם שקע!!! כולל המחשב שאני כעת כותב בו... אבל השקע הזה... ככל שהוא מועיל לנו כ"כ הרבה... ככה הוא גם מסוכן מאין כמותו... ילד קטן שח"ו יכניס מפתח או מסמר לתוך השקע... אני לא רוצה להמשיך... כולי נאחז צמרמורת על עצם המחשבה מה כולנו יודעים שרח"ל יכול לקרות... כן... שקע הוא מקור חיבור לחשמל אבל באותה מידה הוא גם עלול לחשמל למוות!!! אבל!!! כאן הגיעה

ההמצאה הפלאית שנקראת הארקה!!! שאם יענקי הקטן הכניס מסמר לתוך השקע... באותו רגע נופל החשמל!!! נהיה הפסקת חשמל בכל הבית... ואז יענקי פורץ בבכי... אמאלע... אני מפתח... הפסקת חשמל... ואז אמא שלו גם פורצת בבכי יחד איתו... יענקי שלי... ברוך ה' נשאת בחיים... ובזכות מה?? בזכות ההפסקת חשמל הזו גופא!!!

אם ח"ו לא הייתה כעת הפסקת חשמל... אתה רח"ל לא היית פה...

על אותו משקל: בחור יקר: זה לא צחוק!!! אתה שקע חשמלי... אולי כלפי חוץ אתה נראה תמים... כמו איזה שקע שתקוע בקיר... אבל למעשה אתה שקע!!! אתה נקודת חיבור אינסופית!!! כל מעשה מצוה הכי קטן שלך מפעיל מערכות שלימות של שפע אלוקי... אתה יכול לזעזע את כסא הכבוד בעמידה בניסיונות שלך... אבל באותה מידה אתה גם יכול לעשות חורבנות בקנה מידה ולהביא מבול לעולם...

אבל!!! היות ואבא שבשמים מידי אוהב אותך... וחבל לו עליך והוא לא רוצה שתעשה לעצמך נזקים בלתי הפיכים!!! **לכן יש מנגנון הרקה!** שמה זה אומר?? שכל זמן שאתה משתמש עם השקע לדברים טובים... כל זמן שאתה מכניס תורה ומעשים טובים... זה עובד... זה מחובר... אבל ברגע שאתה מתחיל לעשות שטויות!!! באותה רגע אופס!!! קצרה!!! הקב"ה בבת אחת מנטרל אותך מהחיבור... והופה... הפסקת חשמל... הקב"ה מנתק אותך מהעמדת מפתח שיש לך... מנתק אותך לכמה זמן מהחיבור האינסופי כדי שלא תהיה פה התחשמלות... ואתה תכל'ס מצוברח... פתאום אתה מרגיש מדוכדך... מרגיש חוסר מצב רוח... ואתה מרגיש ש'לא הולך לי' ואין לי כח ללמוד... ואין לי חשק לכלום... ובא לי כל הזמן לישון... ואתה מאוד מתוסכל מההרגשה שלך... אבל מה נעשה שאבא שבשמים לא מתחרט על ההפסקת חשמל הזו... היא נס ההצלה שלך!!! אמא של יענקי מודה לה' על ההפסקת חשמל שהצילה את בנה...

הדרך היחידה של אבא שבשמים למזער את הנזקים שהם לא יהיו בלתי הפיכים לגמרי!!! זה באמצעות הארקה!!! בשניה שאתה נכשל בחטא שהוא אביזרייהו של כרת ומיתה... באותו שניה הקב"ה שולף את הדיסק... עושה קצרה!!! כדי שיענקי שלו האהוב לא יכרת... שישאר בחיים...

וכאן כאמור!!! זו הזדמנות לפתוח את אחת התופעות המוכרות:

כל מי שנכשל על בסיס קבע בניסיונות דורנו... יודע שהתופעת לוואי הכי כאובה וקשה זו התחושה הכללית של האויים!!! חוסר מצב רוח טוטאלי... החשיפה והשייכות למושגים לא ראויים זה סוחט את כל המרץ והשמחת חיים... מרוקן את כל חדוות הנעורים... עושה את כל החיוניות... זה הופך את הבן אדם למאובן... דופק לו את כל החיים... אין לו חשק לכלום... ומי שיוזע על מה אני מדבר... מי כמוהו יודע עד כמה אני לא מגזים... שיהיה ברור: התחושה הזו קיימת רק אצל יהודי!!! ובפרט בקרב אלו שיש להם שייכות לעבודת ה'. מה שבטוח: לגוי אין את הבעיה

לא מגיע בדיוק עכשיו ומצמיד לך אקדח לרקה...
הלו... זה הולך להיות כואב... לא!!!

אז מה כן?? אנחנו כעת מדברים על הכאב שכבר קיים!! אנחנו מדברים פה על הליאות הנפשית המתמשכת שלך שהיא כבר כאן!!! הסמרטוטיות והחוסר טעם בחיים שמי כמוך כבר פוגש אותה יומם ולילה... אנחנו מדברים על הפסקת חשמל המתמשכת שאבדת עניין ברוחניות ובחשק ומתיקות התורה וזה כואב לך... **הכאב כבר פה!!!** הפסקת חשמל הזו היא כבר עובדה מוגמרת!!! וכעת בשובבי"ם ולא דווקא פונה אליך הנפש החיים ואומר לך: בא... תחזור בתשובה ואז... ואז מה יהיה?? יהיה אורות... הקב"ה יחזיר לך את החשמל... ואז יחזור לך האור בעיניים... ה' יחזיר לך את ההתלהבות ואת החיוניות שכ"כ חסרה לך...

תעיין שוב בנפש החיים (ובפרט בעיון בפנים הספר בחלק א' מפרק י"ב ואילך)

כל הנושא שלו בייחס לתשובה זה אורות ותוספת קדושה ולהוציא ממסגר אסיר וכו'... לא מוזכר שם מילה אחת על תשובה מזוית של אוי ואבוי... מותר לנו לפחות בשובבי"ם להסתכל על תשובה מזוית שכזו...

עכשיו: עוד עצה פרקטית נוספת: יש כאלו שברגע שהם מגיעים לתשובה הם מתחילים להסתבך ולהתפלסף ולהסתפק: איך אני חוזר בתשובה אם לא יעיד עלי יודע תעלומות...?? ההללו הגיע הזמן שנקלוט: שתשובה זה משהו שעובד!!! מה אני מתכוין?? כמו שעבירה זה משהו שעובד... ככה תשובה זה משהו שעובד... מי שעבר עבירה הוא לא עשה לומד'ס... האם הוא מתכנן תמיד לעשות עבירות או לא... הוא עשה עבירה וזהו... ומכאן ואילך בדיוק כמו שאני לא צריך להסביר לך שעבירה זה משהו שמטמא... מוריד... מקטיין... מדכא... כי אתה מבין את זה טוב מאוד!!

אז זהו!! שתשובה זו אותה פעולה רק בכיוון ההפוך!!!

כמו שאתה מבין שהחטא ניטרל אותך מהשקע וגרם לך להפסקת חשמל... ככה תשובה היא פשוט מחברת אותך בחזרה... אז פעולה לכל דבר!!

וממילא כמו שאת העבירות עשינו בלי להסתבך... ככה את התשובה אפשר לעשות בלי להסתבך... פשוט לקום ולשוב אל ה'... חרטה וידוי ועזיבת החטא... כלומר: תשובה זה לא משהו שבהכרח קשור לסליחות ולעשרת ימי תשובה... אדרבה... תשובה לצערנו זה משהו שבעיקר צמוד לעבירות!!! כמו שאת העבירות אתה יודע לעשות בלי סידור... ככה תשובה אפשר לעשות בלי סידור... כמו שלהתרחק מה' לא צריך הדרכה מיוחדת... ככה לשוב לאבא שבשמים לא צריך איזה תכנית משורטטת... פשוט לשוב לאבא שבשמים ואתה יודע לעשות את זה... יש לך את זה... אל תשכח... אבא מחכה לך בסוכת המציל...

הלחץ של אלול... כשאתה אומר לבחור ישיבה לעשות תשובה... הוא מיד מתחיל להריח את הצבע הטרי של תחילת זמן אלול עם כל האווירה הכבדה והמנוכרת של תחילת שנה עם ענן כבד של פלצות...

אז הנה!! ובשיל זה יש לנו כעת תקופה רגועה שנקראת ימי השובבי"ם... כעת אין לחץ!!! התקופה הזו לא באמת מתחילה והיא גם לא כ"כ נגמרת... לא ידוע לי שיש איזה תפילה נעילה בסוף שובבי"ם שזהו... אחרת את הרכבת... כבר לא שובו בניס... לא!!! אין כזה דבר!! הכל בסדר!! הכל רגוע... אין פה מירון מסביב לשעון... אנחנו בסה"כ באמצע חודש שבט... ופתאום נשמעת בת קול מתוקה מדבש ורווית געגועים... אבא שבשמים קורא לבניו ואומר: **שובו בני שובבים ארפה משובותיכם...** אני מתגעגע אליך בני היקר... תשוב אלי!!

אז קדימה... כעת זה הזמן לעשות היכרות מחודשת מול המושג שנקרא תשובה... ולגלות שתשובה זה משהו מתוק!! זה משהו מאיר!!!

אני רוצה להקריא קטע קצר ומלוקט מתוך כמה פרקים בנפש החיים חלק א'... שאגב להזכיר: מדובר בספר שחיבר אבי עולם הישיבות הליטאי... זה לשונו: **יוביאור פרטות סדר תקונם והתקשרותם (של חלקי הנפש) על ידי התשובה, שכאשר פגם האדם בחינת נפשו, ותדר פלאים לעמקי מצולות הקליפות ח"ו, אז ע"י וידוי דברים באמת מעומקא דליבא, בעקמת שפתיו בחינת נפש דרוח מעורר בקול דברים שלו עד לעילא לעילא וגורם שיתאצל תוספת קדושה ממנו יתברך עד שורש נשמתו לכלות ולהתם הכוחות הרע ומדרגות הטומאה ולהוציא ממסגר אסיר כל בחינותיה.**

וכן אם פגם וקלקל בחי' רוחו ח"ו. בדבורים לא טובים... והגביר לעומת זה כח רוח הטומאה ר"ל הנה ע"י החרטה אמיתית בלב ומתמרמר על גודל חטאו. מעורר ג"כ עד לעילא להשפיע תחלה תוספת קדושה ואור על נשמתו והיא מבהקת זיו אורה שנשפע עליה. גם על בחי' הרוח.

וכן אם חטא ח"ו במחשבה אשר לא טהורה. וגרם בזה שיסתלקו מעליו נצוצי זוהר נשמתו... אז ע"י עסק התורה בבינה יתירה בעומק תבונתו. מעורר שתאצל תוספת קדושה על שורש נשמתו להחזירה שתאיר עליו אורה. להשכילו בתוה"ק בבינה יתירה בסתרי טהוריה. ומאותו הקדושה משתלשל וכו'... עכשיו בינינו: עזוב... בא לא נכנס לפרטים... גם אני וגם אתה לא מבינים לגמרי מה כתוב כאן... אבל דבר אחד כן הבנתי... הבנתי שתשובה זה אורות!!! תשובה זה השפעה של תוספת קדושה והארה וכו' וכו'...

כן!!! תשובה זה אורות!!! כן... אתה מכיר את הבעלי תשובה הטריים שיש להם חשמל בעיניים... אז זהו שכן!! זה בדיוק הרעיון של תשובה!! כשהנפש החיים מדבר על תשובה... זה הנושא שלו!! להחזיר את האורות... הייתה פה הפסקת חשמל וכעת אנחנו הולכים להחזיר את החשמל בחזרה לבעיניים... וזה מעוגן בחינוך שקבלנו בישיבות...

מה אני מתכוין??? אצלנו תשובה בדרך כלל מצטיירת כדבר מפחיד שהולך יחד עם אימת הדין... ההלו... תחזור בתשובה מה... אחרת זה יהיה כואב... אז זהו!!! ששובבי"ם אנחנו מדברים על תשובה באווירה אחרת לגמרי... כעת אין איומים על הפרק... אף אחד

הזו... **ולמה זה מגיע?? מאיפה נובעת התחושה הזיפתית הזו??**

אז התשובה השטחית והמקובלת היא: שכוחות טומאה וכו'... אבל ההגדרה היותר עמוקה היא: **שיש פה הארקה!!!** ברגע שיהודי לא קולט את גודל מעלתו ומשחק בשקעים כאילו מדובר בסבתא בישלה דייסה שמקסימום זה יגלוש על הכיריים והוא לא קולט שאדוני... יש לך עסק עם מתגים אינסופיים שבלחיצה לא נכונה הרי זה "מביא מבול לעולם"... לכן אין ברירה אלא לעשות קצר נקודתי!! הפסקת חשמל לעת עתה!!! זה לשון נפש החיים: "ולבל ידח ממנו נידח גזרה רצונו יתברך שלא יוכרת ח"ו לגמרי כל הו"ד חלקי בחינת הנפש. רק ה' בחינת התחתונים... אבל בחינה עליונה סוד הכתר אינה נכרתת... אבל בחינת ה'רוח' עילאה אינו נפרד ממוקומו ע"י עוונות התחתונים אלא שגורמים בו פגם וקלקול ח"ו בששה קצוות שלו" עיי"ש באריכות גדולה... מגלה טפח ומכסה טפחיים... אנחנו לא אמורים להבין לגמרי את עומק הדברים... אבל הכיוון הוא שיהודי הוא בחינת יעקב **חבל** נחלתו... חבל שמשתלשל מכסא הכבוד עד עלמנו... וכל מצוה או עבירה שיהודי עושה הוא **משחק בחבלו!!!** אבל האמת היא שזה בכלל לא משחק... זה לא צחוק... כי הוא מזיז את החבל כאן למטה... ואילו שם למעלה זה עושה פעולות נשגבות לטוב ולמוטב... אז כל זמן שהוא עושה עם החבל מצוות אז הלוואי... עליו נאמר: כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו... אבל ברגע שמידועינו לא מבין עניין והוא באמת חושב שהוא משחק בחבל והוא לא קולט שהקצה השני של החבל נמצא אי שם ב'דמות מראה אדם' למעלה מהכסא... אז מה עושים?? כאן הקב"ה מרחם על היהודי ועושה קצר נקודתי בחבל כדי למזער נזקים!!!

והקצר הזה הוא הפסקת חשמל!!! וזה מורגש... אוהו מורגש...

כעת שאלת המיליון היא: איך מחזירים שוב את החשמל??

אני רוצה לאסוף את עצמי... לתפוס את עצמי לידים... אבל אני מרגיש כזה סמרטוט... אני מרגיש ממש כמו אחד ששקוע במ"ט שערי טומאה שאין לי את המינימום חיוניות ואסרטיביות ושליטה עצמית בשביל להתחיל להזיז את העסק... אז מה עושים?? איך מתחילים להתניע??

אז התשובה היא נדושה... אבל זו האמת ותקח אותה כמות שהיא:

יש מצות עשה שנקראת תשובה!!!!

ותרשה לי לומר שה' נתן לנו מתנה שנקראת ימי השובבי"ם... ואמנם משום מה רשמית זה נקרא ששובבי"ם זה כל הזכויות שמורות לחסידים... אבל אם אתה שואל אותי... אני בתור ליטאי מרגיש שימי השובבי"ם קריטיים לליטאים הרבה יותר מלחסידים... אתה יודע למה?? כי אנחנו הליטאים קצת מתוסבכים עם המושג שנקרא תשובה... למה?? כי משום מה תשובה נקשרת לנו איכשהו עם חודש אלול... ויש לנו איזה באג עם חודש אלול... כל מושג וערך תורני שאיכשהו מתקשר לחודש אלול... אנחנו מתאבנים באותו רגע!!! ממילא גם המושג שנקרא תשובה מתערבל לנו בתוך

הט"ו בשבט הכי מרגש ושמח בכפר שלנו... שגם ממשיך לשמש אכסניה לתורה.

השנה ט"ו בשבט בכפר שלנו זה חג של ממש!!! איזה התרגשות עצומה... כתרים מעוטרים כבר הוכנו לראשי הילדים... הבחורי ישיבות הכינו סיומי מסכת... הילדות הכינו בלונים וקישוטים... ושלט גדול הוצב בפתח הכפר: "הזורעים בדמעה ברנה יקצורו"!!! כן... ט"ו בשבט שאחרי שנת שמיטה זה תמיד תאריך מאוד מרגש בכפר שלנו... אבל הפעם בנסיבות הקיימות זה במיוחד... תנחש למה?? אז ככה: יש פה עשרות מטעי כרמים מסביב לכפר שלנו שבט"ו בשבט הזה הם יוצאים לראשונה מכלל ג' שנות ערלה ונכנסים לשנה הרביעית של כרם רבעי!! (ובדרך כלל אנשים מעדיפים לתזמן את שנת כרם רבעי שיצא בדיוק בשנה הראשונה שאחרי שביעית). ולכן אם אתה זוכר... בט"ו באב של שנת התש"פ היה פה סדרת מעמדות של נטיעת כרם... ט"ו באב זה התאריך האחרון שאפשר לנטוע... שיהיה שבועיים לקליטה ושלושים יום בשנה חשוב שנה ואז עלתה לו שנה... ואח"כ כל שנת התש"פ-א זו הייתה השנה השנייה של ערלה... ואח"כ כל שנת התש"פ-ב שנה שלישית של ערלה ואז עקרונית בראש השנה האחרון של שנת התש"פ,ג, זהו! הושלמו שנות ערלה!! דא עקא: שא' בתשרי הוא ראש השנה רק לנטיעה!! ואילו כעת ב"ה זה כבר לא נטיעה... זה כבר אילן... אה... אילן???

לאילן צריך לחכות עוד ארבע וחצי חדשים... עד ט"ו בשבט... ולכן כעת נעשה סגירת מעגל!!! אבל אתה אולי שכתת... מה זה אומר לך ט"ו באב התש"פ?? אוי אוי... זה היא בשיא הקורונה... דרכי ציון אבלות מבלי באי מועד... כולנו הסתובבנו עם מסכות והתפללנו לה'... מי יתן והראני ה' את נווהו... ואז!! בעיצומה של תקופה לא פשוטה זו... בדיוק אז התקיים המעמד המרגש של "הזורעים בדמעה"!! עקרונית כל אחד מבני הכפר היה מוכרח לנטוע כרם חדשה (למרות שלכל אחד יש כבר כמה וכמה כרמים נוספים...) ולישא עיניים למרות: אגא ה'... תזכה אותנו לקצור ברינה... תזכה אותנו בעוד שנתיים וחצי לעמוד כאן מול החלאקה של הכרם שיצא מכלל שני ערלה ונכנס לשנת רבעי!!! שהיה כל פריו קודש הילולים לה'... שנזכה לעלות לירושלים ששים ושמיים בבנין עירך ושמיים בעבודתך ונאלכ ספריה ונשבט מטובה ונברך עליה בקדושה וטהרה... כך עמדנו ונטענו את הכרם בדמעות!! בדמעות של שברון לב כשאנחנו לא יודעים מה ילד יום... ואכן גל רדף גל... מי שזוכר... הגל השלישי הגל הרביעי... חיסון ראשון... שני שלישי... (ואני כבר לא זוכר את כל השמות הלועזיים של המוטציות...) והנה הכרם לפנינו!!! ובעז"ש בעוד כמה ימים יופיע כאן האשכול שביכר... אבל אנחנו לא נקשור אותי בגמיים!!! ממש לא!! כי מתי מביאים ביכורים?? מהשנה החמישית ואילך שכל הפירות הם חולין ורק הפירות הראשונים הם הביכורים... אבל השנה?? זו השנה הרביעית והיה כל פריו קודש הילולים לה'!! הההכל עולה לירושלים... הכל בכל מכל... ואנחנו אוכלים את זה בטהרה באתר די ביה יחדון רוחין ונפשין!!! הולכת להיות שנה עסיסית ביותר... ותחשוב שאמנם כל שנה יש מישהו בכפר שלנו שבדיוק השנה חל הכרם רבעי שלנו... והוא מזמין אנשים על חשבוננו כדי לאכול את הכרם רבעי בירושלים... אבל השנה זו הצטברות של כככולם... כן!!! עכשיו אנחנו פוגשים את ה"רנה יקצורו" של הזורעים בדמעה בין גל לגל של קורונה שלפני שנתיים וחצי... אוי... עוד ימלא פי תהילתך על כוס יין מלא של כרם רבעי בחצרות בית ה'... הולך להיות לנו חופשת קיץ ממושכת בצל השכינה...

מכובן... אנחנו עוד לפני זה... העיניים נשואות לשמים בהודאה על שעבר אבל לא פחות בצעקה לעתיד... סו"ס אנחנו רק בחורף ועד הקיץ יש עוד זמן... אבל כעת זה קורה בעיקר מצד החלות דין!! שכעת זה הראש השנה לאילן שבו הכרם עובר משנה שלישית לרביעית... אז מכובן: במקביל לשמחה הגדולה שתהיה פה... תהיה גם תפילת רבים על העצירת גשמים שעדיין לא סר אימתה... ואל תשכח שסיפרי לך שלפני חודש הייתה פה סערה והיו פה נטיעות גפן שהתנוודו מקצה לקצה כמעט נעקרו מחיבורם שאז היינו צריכים לנטוע אותם שוב ולהתחיל חישוב מחדש של שני ערלה... בקיצור: עדיין ישנם אתגרים לא פשוטים ולא נותר לנו אלא להתפלל לה'... הושענא יקב מילק, הושענא כרם מתולעת... הושענא יקבים וקמה, הושענא כרמים ושקמה, ו... ותתפללו עלינו!!! ואדרבה... אולי בזכות השמחה הגדולה של מי שנטע כרם ועדיין לא חיללו... בזכות זה נזכה לשקט ונחת ושלווה מכל אויבנו ונזכה לשוב לבית ה' בשמחה...

עוד בשורה טובה הגיע לאזורנו!!! ששיבת הכהנים שהייתה אמורה לעזוב את הכפר שלנו... בסוף הם נשארים!!! הסיפור

היה שלפני כמה שנים ר' אליהו אחד מעובדי ה' בכפר שלנו שמאוד כאב לו העמאצות שהייתה אז בכפר שרובם אינם בני תורה... והוא החליט החלטה נועזת להחרים כמה דונמים בשדה אחוזה שלנו!! וכידוע שסתם חרם לכהנים ובדיוק באותו שבוע הייתה משמרת מעזיהו!! והם זכו בשדה אחוזה הזו!! (בדרך כלל מאוד לא אוהבים את זה... כשמישהו מבני הכפר מוכר שדה אחוזה כולם מתארגנים לפדות אותה כמה שיותר מהר... אבל ברגע שמדובר בחרם לכהנים זה נחלט וזהו... אל חזור...) הבשורה הגיע למשמרת מעזיהו על הזכייה!!! וכצפוי... הגיע לשם ר' ירמיהו הכהן אחד מראשי בית אב של משמרת מעזיהו ומצא שהמקום הזה מתאים להקמת ישיבה... ר' אליהו קרן מאושר!! בדיוק זה מה שהוא רצה שיקרה... שיבואו לכאן קצת בני תורה וזה ירום את המקום... ואכן נפתחה הישיבה ומאז כל הכפר שלנו התרום... במשך השנים חצי מהכפר הפכו מעמי ארצות לחברים... מהפך לכל דבר!! אבל גם הישיבה גדלה... ואין הבור מתמלא מחוליות... והראש ישיבה ר' ירמיהו התחיל להיות מודאג... נכון... יש לנו פה שטח בחינם... זה חשוב!! אבל לא מספיק שטח... אנחנו צריכים גם מחיה למאות הצורבים שלומדים כאן... ועם כל הרצון הטוב של אנשי הישוב ואחרי כל ההתמסרות שלהם עדיין!! מרובים צרכי עמך... אין ברירה אלא לעבור לאזור אחר שיש בו יותר ציבור... יותר אנשים וככה יצטבר יותר תרומה ויותר תרומת מעשר... לא יודע... ר' ירמיהו התחיל לגשש לאן הישיבה יכולה לעבור... (כן... שבט הלוי חי בניסים... הוא נייד... אם אנחנו לא נחזיק אותו מישהו אחר יחזיק אותו וההפסד כולו שלנו)... תכל'ס... אנשי הכפר נכנסו לאסיפת חירום... ניסו להציע הצעות... ניסו לקמץ מפה ולקחת משם ועדיין!! אין הקומץ משביע את הארי... הישיבה שב"ה גדלה למסדרים עצומים... אנחנו תושבי הכפר הקטן לא מצליחים להחזיק את כולה... ותכל'ס... עד השבוע האחרון דובר שלמרבה הצער אנחנו הולכים להיפרד מהישיבה שהכפר שלנו חב לה את כל הרוחניות שלנו!!!

אבל השבוע... בהשגחה פתאום מופלאה... פתאום התגלה משהו... ש... שעקרונית זה אמור להיקרא אסון כבד!!!! בקיצור: התברר שר' שמריהו... שיש לו את השדה תבואה הכי גדולה באזור!! מתברר באופן פתאומי שמישהו שם עשה טעות טראגית... (אל תשאל אותי פרטים אין זה נתגלה... זה כבר סיפור בפ"ע) וכל הזרעים שאותם זרעו את השדה היו תרומה!! כלומר: התבלבלו בין שתי קופות... הייתה קופה אחת של חולין ואחת של תרומה... ולקחו את הסאה של תרומה ועם זה זרעו את כל השדה... בבת אחת מתברר שכל השדה נהפכה לתרומה!! "חז"ל קנסו שגידולי תרומה תרומה!!! עקרונית מדובר באסון טראגי!!! אבל ארץ לר' שמריהו חצי דקה לעכל את היקף הנוק ופתאום הוא פצח בריקוד נלהב... אנשים היו בטוחים שהשתבשה דעתו מרוב צער... אבל הוא מיד הסביר: יש לנו זכות לעוד שנתיים נוספות עם ישיבת הכהנים!!! יש לי בשבילם יבול של שדה שלימה... זה יספיק להם אי"ה לשנתיים הקרובות.

ט"ו בשבט הגיע, חג לסדר זרעים...

כמידי שנה כשמוגיע ט"ו בשבט... זו הזדמנות להתחזק בהלכות תרומות ומעשרות!!! ותסלח לי... כל ההתעסקות יותר מידי בנושאים אחרים בט"ו בשבט גורמת לי להיכשל בגיחוך... יש כאלו שעוסקים בלהביא מלא מלא פירות יבשים וכל ט"ו בשבט מסתובב אצלם סביב הנושא הזה... יש כאלו שעוסקים בתפילה על האתרוג שיהיה כשר... זה פשוט מצחיק ומגוחך!!! עכשיו כאן המקום להסתייג... מה פירוש מצחיק?? הרי כל המנהגים האלו לאכול פירות יבשים והתפילות על האתרוג וכו' וכו'... כל זה יסודותם בהררי קודש... כל זה מלוקט מהספרים הקדושים של רבותינו שמימייהם אנו שותים...

רק מה? יש פה טעות היסטורית אחת פשוטה:

כשהחיד"א או הבן איש חי מחברים תפילה על האתרוג בט"ו בשבט הם נמצאים בחוץ לארץ!!! הם יושבים על גדות החרדיקל או בליוורנו ונפשו יוצאת בערגה ובכיסופים להגיע לארץ ישראל... אבל מה נעשה שאנחנו נמצאים על אדמת נכר... כאן כל היהודים מתאספים יחד ואז הנגיד מוציא איזה רימון מקובצ'ץ שהוא הצליח להשיג מארץ ישראל... וכולם מתרגשים... דמעות בעיניים... יושבים ושרים פיוטים על חיבת ארץ ישראל... בקיצור: מנסים להתרפק על משהו... או אוכלים פירות... מתפללים על האתרוג...

אבל הההלו... אנחנו כבר פה בארץ ישראל!!! יש לנו הרי הרים של שיעורי בית שעדיין לא עשינו!!!

רוצה שיעורי בית?? תגיד לי מה זה ט"ו בשבט? מה זה התאריך הזה? מה בשה"כ שאלת... שאלה הכי צנועה ומתבקשת... מה יש בתאריך הזה?? או מילא ר' הצקל הבלן ור' קלמן הפרנס לא למדו בעיון את הסוגיות של סדר זרעים כי הם גרו בקראקא ומרוקו... כי בשבילם זה לא היה למעשה כלל... וממילא מטבע הדברים סדר זרעים תמיד נדחה לסוף הרשימה... (כי כבר סימתי י"ד והתפנית ללמוד את שאר הסדרים, בודאי שיש דין קדימה לסדר קדישים, כמו שרואים שמרן ח"ח דיבר הרבה על קדישים ולא דיבר מילה על זרעים) ואילו אצלנו זרעים זה הלכה למעשה!! ט"ו בשבט זה התאריך הלכתי מובהק!! יש לו השלכות על כל תפוש של שביעית ובננה של שמינית... ולא יתכן שבר אורייני ואדם שמכבד את עצמו ישב מול שולחן מופצץ בפירות ויגיד את ככלל השיר המעלות ולא יודע מימינו לשמאלו בהלכות תרומות ומעשרות!! זה לא שייך!!! זה ביטוינות!!! תסלח לי: אבל זה כמעט כמו ללכת בפורים ולהשקיע את כל האנרגיה בתחושות ונפצים ולשכוח שיש קריאת המגילה... האם הדוגמא הזו מספיק מובנת?? זה ככה כפשוטו!! צריך לדעת שברוך ה' זכינו ואנחנו בארץ ישראל ומכאן ואילך הלכות שמיטה ותרומות ומעשרות כאן בארץ ישראל הם הרבה יותר חמורים מההפרשת חלה שהאלטער זיידע שלי הקפידה במסירות נפש לשרוף בוויצעטן שבהונגריה!!! (הפרשת חלה זו דוגמא טובה כי זה הדבר היחיד שכן הבאנו איתנו מאירופה ובה אף אחד לא מקבל ראש... ואילו תרומות ומעשרות לא הבאנו איתנו עם הדגם של הבית מדרש מרומניה... אבל הההלו... בשביל זה אנחנו כבר שבעים שנה כדי להחליף דיסק ולהבין שנתח נכבד מהתורה מחכה לנו בארון הספרים היהודי...) בקיצור: עמוד עמוד עמוד... עם האתרוג המסוכר בתוך הפה ועם הצימוק בידיים... קום הרגע וקח בידיים שלך רמב"ם וזרעים!! וקדימה מתחילים ללמוד... (אם אתה רוצה קיצור דרך... יש היום כל מיני קיצורים שהוכנסו בתוך הקיצור שולחן ערוך... כמה פרקים קצרים שמפרטים את הלכות תרומות ומעשרות...) מה שבטעות: להתחיל ולגמור את ט"ו בשבט בפירות יבשים... זה לא שייך... עדיף כבר שתצא לטיול לראות את השקדיה פורחת... קדימה סדר זרעים!! הסדר המתוק ביותר...

השבע אנחנו שוב פוגשים את הצמד חמד: **דְתָן וּאִבִּירָם!!!**

ברשותך קורא יקר: אני רוצה אחת ולתמיד להבין מי זה האנשים האלו... מה הסיפור שלהם... הם כל פעם מחדש מצליחים לבלבל אותי...

בפרשת שמות פגשתי אותם לראשונה... אל תשאל איך הם רבו... הלך שם מכות... אפילו משה רבינו נבהל!!! רץ מהר להפריד ביניהם... ויאמר לרשע: למה תכה רעך? בקיצור: הבנתי שדתן ואבירים הם לא החברים הכי טובים בעולם... והנה... זה לא סוד שלאורך כל הפרשות הבאות אנחנו פתאום מגלים שהם **צמד חמד!!!** ברגע שמישה רבינו אומר "איש אל יותר ממנו עד בוקר..." שניהם פתאום עובדים בשיתוף פעולה מלא "ולא שמעו אל משה וייתירו אנשים ממנו עד בוקר..." הופה... הם כבר מדברים אחד עם השני... ואז מגיע עדת קורח... אז בכלל... שניהם סוגרים דיל משותף לצאת בבלוק חוסם נגד משה ואהרן...

אז נו... בסדר... בא נגיד שזה לא כזו קושיה גדולה... כי בסיידר... פעם הם רבו ואח"כ הם השלימו!!! מותר... קורה...

אבל מה שאני הכי מתפלא זה על אבירים בפרשת שמות!!! אני לא מבין: בשעתו... כשעדיין רבתם!!! כשעדיין לא השלמתם... ודתן התקוטט איתך כמו השונא הכי גדול והנה הוא כבר מרים עליך יד ועוד רגע זה נוחת עליך... וברגע האחרון הגיע איש רחום שנקרא משה!! והוא היחיד שנוזק לעזרתך ועמד לצידך ברגעים קשים... הוא נוזף בדתן... רשע למה תכה רעך?? הייתי מצפה ממך שתפתח מול האיש הזה סנטימנטים חיוביים!!! שיהיה לך איזה פינה חמה בלב לאיש שלומך... סו"ס הוא היה בצד שלך... רצה לעזור לך... אבל לא!! אנחנו רואים שגם דתן וגם אבירים... שניהם כאחד מלשינים על משה... (ובשביל שמישה יוכל לחזור למצרים צריך ש"מתו כל האנשים המבקשים את נפשך"... שניהם בלי חילוק ביניהם...)

אני לא מבין את אבירים: איפה הנטיה הטבעית לפתח רגשות חיוביים כלפי מי שאיכפת לו ממך?? **וסתם ככה: אם כבר התחלתי לשאול שאלות...** איפה אהרן הכהן פה בכל בסיפור... הרי אהרן הכהן הוא המספר אחד בלהשכין שלום בין אדם לחבירו... וכל התיקים מגיעים אליו... ואם דתן הגיע למצב שהוא מרים יד על אבירים (או ההיפך) כנראה שהיה ביניהם איזה דין תורה מתמשך... אז איך אהרן הכהן עדיין לא התערב בתיק הזה וניסה לגשר ביניהם?? אדרבה... לא רק שאהרן הכהן לא הצליח איתם... אלא אדרבה... הם אלו שהובילו בסוף מערכה של מחלוקת נגד אהרן הכהן... אז מה פה הסיפור??

אז תרשה לי להגיד וודט... גם אם הוא לא נכון בייחס לדתן ואבירים... אבל הוא קצת מוכר מהמגרש החברתי שלנו...

אל תשאל... למשה רבינו היה כנראה "טעות" דתן ואבירים בכלל בכלל לא רבו!!! הם החברים הכי טובים... אבל מה... אתה לא יודע...? ככה זה... הם חברים... ותוך כדי הם "יורדים" אחד על השני... עוקצים... שועטים... מה שחברים: כמו חברים... זה סוג של סגנון... סוג של שפה... דא עקא שומע רבינו לא מכיר את החכמות האלו... משה רבינו רואה שני אנשים צורחים אחד על השני... מדברים בצניעות ובבוטות אחד כלפי השני... ואז מגיע שלהם מה מימים יד אחד על השני... משה רבינו נזעק!!! רשע... למה תכה רעך...? ואז שניהם ביחד מתנפלים על משה... מה אתה רוצה... מה אתה מתערב... תן לנו לריב כמו חברים!!!

וזה לא מקובל!!! לא מקובל על משה רבינו!!!

זה לא שמישה רבינו לא מבין... **הוא לא מוכן להבין שיש כזה דבר!!!**

זו גמ' מפורשת ביומא, הגמ' שם אומרת שבית שני נחרב על **שנאת חנים**, שואלת הגמ', וכי בית ראשון לא נחרב על שנאת חנים? והא כתבי 'מגורי אל חרב היו... לכן ספוק אל ירד' וא"ר אלעזר אלו בני אדם שאוכלין ושותין זה עם זה ודוקרין זה את זה בחרבות שבלשונם; עכ"פ מה כתוב כאן בשאלה? שיש כזו תופעה שאנשים אוכלים ושותים זה עם זה... הכל נחמד והכל סחבק... ותוך כדי הם דוקרים אחד את השני בחרבות שבלשונם!!! צניעות... דקירות... זה כואב... אבל תזרום... זה חלק מהחיים... זה חלק מהדמי חבר שצריך לשלם לזכות להשתלב בחברה הצנינית והאכזרית שלנו...

ועל זה שואלת הגמ': נו... אם ככה, אז גם בבית ראשון היה שנאת חנים? (הפסוק הזה מדבר על בית ראשון)? והגמ' עונה תשובה מאוד מעניינת: **היא בנישאי ישראל הואיא!!!** כלומר: בבית ראשון העוילים עצמו לא דיברו בצניעות ולא דקרו אחד את השני בחרבות שבלשונם... רק נשיאי ישראל!!! זו תופעה שהייתה קיימת רק אצל נשיאי ישראל...

אגב: קורא יקר: יש לך הסבר לתופעה הזו? מה קרה שדווקא לנשיאי ישראל שהיה להם באג כזה... שהם היו דוקרים את זה בחרבות שבלשונם?? **התשובה ממש עומדת לי על הלשון...** מילא אני יהודי פשוט... אם פגעתי בי... אין לי בעיה לעשות פרצוף 'לא חבר' ומקסימום כאן נפרדו דרכנו... אבל כשמדובר בנישאי ישראל! שכלמדובר בבן אדם שנמצא בעמדה ציבורית... מה שנקרא "הוא באמצע"..." הפרודקטורים עליו... גם אם משהו פתאום החליט "להיכנס בו" ולפגוע בו עד עמקי נשמתו לעיני כולם... לא נעים לו לקום פתאום ולהפסיק את המשחק באמצע ולהגיד כל טוב... נעלבתי... הוא לא מסוגל!!! הוא חייב להמשיך לשחק את המשחק הלאה... לזרום עם העלבון... בקיצור: לא זו בלבד שהוא נפגע עד עמקי נשמתו... אלא הוא גם צריך לחייך ואוי ואבוי לו אם יראו שאיזל סומקא ואתי חיורור... בקיצור: אני לא צריך לספר לך איך זה נראה ברשתות החברתיות... אתה יכול לשפוך דם של בן אדם... והוא חייב להמשיך הלאה עסקים כרגיל... הוא לא יכול פתאום להיעלב מהזיהה ולעשות פוס... הצניעות החברתית מחייבת אותו להמשיך לאכול ולשתות זה עם זה ולדקור בחזרה מקסימום... וככה חיים להם קבוצות שלמות של אנשים שזה סוג השיח והשפראך שלהם... שפה צנינית... בוטה... מתלהמת... והכל עוד בצחוק... כמו חברים!!!

אז זהו שלא!!! משה רבינו לא מקבל את הגידיסה הזו!!!

גם אם דתן ואבירים הם צמד חמד... וכולם יודעים שהם מממזה חברים טובים... יש דברים מכאיבים שגם לחברים אסור להגיד אחד לשני... ---

יש היום איזה מין הוראת היתר כזו לשפוך את הדם של השני "כמו חברים"... לירות עליו חצי מוות ולומר "הלא משחק אני..." **אין כזה דבר!** אדוני היקר... אם לא ידעת... אז מהיום תדע יש דברים מעליבים באופן אבסולוטי שלא שייך 'לזרום' איתם... זה פוגע... זה יורד חזרי בטן...! וזו השנאת חנים שמישה רבינו רואה לנכון להפריד ולהציל את שני הצמד חמד האלו אחד מידי השני... להפריד את החברות האומללה הזו... עכשיו: שלא תבין לא נכון... יש כזה דבר לריב כמו חברים!!!

מה זה לריב כמו חברים?? היינו עד עכשיו שני חברים בלב ונפש... וקרה שפתאום עבר התול שחור בינינו... היחסים התערערו... דרכינו נפרדו ולאחר תקופת צינון או החלטנו להשלים או שלא... מותר לסיים ידידות בשלום ולא להתראות... כאן יתכן שאהרן הכהן ניסה להיכנס לתמונה ולגשר... או שהוא יצליח או שלא יצליח... אבל שאהרן הכהן ניסה לפשר בין דתן ואבירים? **אין! אין לאהרן הכהן מה לעשות איתם!!!** מה אתה רוצה שהוא יעשה?? שיגיד לדתן שאבירים אוהב אותך?? תודה רבה... הוא בעצמו אומר לי שהוא ממממת עלי ותוך כדי הוא יורה בי חץ... הוא יושב ואוכל איתי במסעדה... ותוך כדי הוא מכפיש אותי ברשת... והכל בשם ה'זדירות' וה'כפי'... ואוי לך אם תגיד מילה... אוי לך אם לא תזרום עם השפראך... אתה לא בטעם...

נו... יש לאהרן הכהן מה לעשות עם "שני עבריים ניצים" שכאלו?? אהרן הכהן יכול לגשר בין שני אנשים ש-רבים!!! שלא מדברים אחד עם השני ויש לאחד טינה בלב על השני... כאן רק תתן לאהרן את התיק ותוך כמה ימים הוא גורם להם להתחבק... אבל שני אנשים שאוכלים ושותים זה עם זה ודוקרין זה את זה בחרבות שבלשונם???

עם זה אין לאהרן הכהן מה לעשות!!! ואם תשים לב: בפרשת קורח הם האנשים היחידים שמובילים מערכה אישית נגד אהרן!!! מילא קורח וראשי סנהדרות יש להם פה נגיעה אישית... יש להם טענה של שררה... אבל חוץ מהם כל כלל ישראל אוהבים את אהרן הכהן... כשאהרן הכהן מת כולם בוכים עליו אנשים ונשים וטו... אין אחד שלא אוהב את אהרן הכהן... כי אהרן הכהן כולו אגוטע ייד... רק טוב ונשמה נשפך ממנו...

היחידים!!! היחידים שלא מסתדרים עם האישיות של אהרן הכהן זה דתן ואבירים!!! למה? כי מה זה העדיניות הזו?? מה פשר הנעימות הזו?? תן לנו לדרוך אחד על השני כמו חברים... תן לנו לדקור אחד את השני בחרבות שבלשוננו... כן... אהרן הכהן בעצם האישיות הקודרת שלו ניטרל ומוסס את כל השפראך הציני והמתלהם והפוגעני של הרשתות החברתיות... **בשביל דתן ואבירים זה היה חורבן!!!** אתה לוקח לנו את כל החברים!!! אנחנו רוצים חברים שמרביצים... שבוטעים בבטן הרכה... ושזה יכאב... ברור שאהרן האוהב שלום היה האויב מספר אחד שלהם!

ועד היום זה כך... יש אנשים שחיים על הדקירות האלו... הם בונים לעצמם מעטפת חיים של אלימות מילולית ואוי ואבוי אם תעזי להיעלב... אתה תצא קטן... אז זהו שלא!!! מותר לך להיעלב... ולא סתם להיעלב אלא לנטוש כזו חבורה בגלל שבדיק את זה הגמ' מגדירה שנאת חנים!! כן... זה שנאת חנים!!! איפה שדוקרים ואסור לך להגיד אי...

מבחינתי החידוש הגדול שיצא לי כאן... שאנחנו מצידנו בטוחים שהשנאת חנים העיקרית מתבטאת במלחמות חורמה שבין מגזרים שונים... בין כל מיני קבוצות שיש ביניהם אי הבנה... אבל לא!! הגמ' בימא מגלה לנו ששנאת חנים מחכה לנו דווקא בתוך הבית מדרשו!!! מתוך הדיבוק חברים!! בתוך הפאברייגען... שם בחדר תה עם הכוס קפה ביד... שם עומדים החברים הכי טובים ומנהלים שיח צברי ציני ודוקרני ויורים ללא הבחנה... וזה!!! זה השנאת חנים!!! ומי שיבא וישאל: אז מה... צריך להתחיל לדבר בכפפות של משי...? מה... אנחנו נקבות??

אז ככה: יש פה חילוקים אולי דקים... אבל מספיק קודטוב מינימלי של אינטלגנציה רגשית בייחסי אנוש וניתן להבדיל את הגבול הדק...

סו"ס אנחנו טיפוסים ישראליים... השפה שלנו חדה... עם הרבה הומור ואיפכא מסתברא (ולצער הרב אני עמוק שם...) אני יכול להגיד לחבר שלי בצחוק לך מפה... או אפילו אני שונא אותך... והוא יבין שזה נאמר בבדיחה... כי כל הסיטואציה זועקת שאני רודף אחריו ואני אוהב אותו מאוד... (כמו שמצינו בנדרים שאני מדי אורך מנסי אים לא תבא לאכול אצל... שכולם מנינים מיניה וביה שזה נאמר מרוב קשר עמוק ולכן זה לא נדו) אבל לעומת זאת:

יש נושאים מסוימים שראף הרגישות שלהם היא בחזקת גבוה... להגיד לבן אדם שהוא מכוער זה בדרך כלל רגשי... בפרט אם יש דברים בגו... (ושוב: לא תמיד אתה קובע אם יש דברים בגו... הוא מחליט...) להגיד לבן אדם בגיל העמידה בצחוק... ההלו... אתה מתחיל להזדקן... ברגע יש דברים בגו זה חץ בלב! זה חץ שלא יוצא מהלב!! הבנת את ההבדל הדק??

יש משפטים סתמיים כאלו שגם אם הם לכשעצמם נשמעים מאוד בוטים... ברגע שבכל הוולך ילך זה נשמע בצחוק אז נו... שונא אותך הכוונה אוהב אותך... הרגת אותי זה החיית אותי... ויש גם כאלו שכשהם טועמים עוגה מאוד מאוד טעימה הם קוראים לזה רעל מרוב התלהבות... נו... נסתדר עם זה... (מבון שיש מיינוט המצוי של אנשים רגשים במיוחד שגם הם הבדיחות האלו הם למסתדרים... אבל מה אפשר לעשות... זה הכביש!!!)

אבל כשמדובר בפגיעה ישירה!!! בנימה אישית!!! אתה נוגע לי במראה שלי... במשפחה שלי... בתנוך עובדתי שקיים בי... בדרך כלל זה דוקר!!! ואל תצפה ממני שאני אראה לך שנעלבתי... כי אסור!!! איסור חמור!! אני חייב לזרום איתך... על זה נאמר: ונספך גם הוא על שונאינו... לא זו בלבד שנעלבתי גם אני ואבוי לי אם אעזי להראות את זה... ואני אגלה לך סוד: התופעה הזו קיימת לפעמים במרחב המשפחתי בין גיסים או גיסות שכל מפגש ביניהם מסתיים בתאונת דרכים... ולמה אני קורא לזה סוד?? כי הגיס שלך גילה את זה לי... לא לך... אז אנא... תפסיק את השנאת חנים החייכנית הזו שבתוך הבית... אל תגרום למשה רבינו להגיד לך: רשע... למה אתה יורה על החבר הכי טוב שלך...

אני כבר מכיר את סוג התגובות שמגיעים מכאלו מאמרים... ואני כבר יודע שיהיו כאלו שיגידו שצריך לתלות את זה... דא עקא שהנפגעים בדרך כלל אומרים את זה... אז אנא בבקשה: אם אתה מהסוג שלא רואים צורך לתלות את זה... אז אנא!!! דווקא אתה תתלה את זה על המקור... די לשפה הצנינית והפוגענית שבינינו... זה לא עושה לאף אחד טוב... בינינו... כשמישהו מדבר איתי בצנינות... אתה יודע מה אני עונה לו? צנינות זה זול!!! את זה אני יודע לעשות אולי אפילו יותר טוב ממך... עזוב... בא ננסה לדבר יפה... בא נראה אם נצליח... דא עקא שהמשפט הזה בעצמו ציני... האם מותר לי? אני חושב שזה כן...

שבת יג' שבט התשפ"ג

הדלקת נרות	צאת השבת	ר"ת	י-ם
17:00	17:52	18:28	י-ם
16:57	17:49	18:23	ת"א
16:57	17:49	18:24	חיפה
17:00	17:52	18:27	ב"ש

כל הזכויות שמורות ©

יצא לאור להעמקת התורה ועמלה
עורך: יובל דהאן נ"י 050-4194600

הפטרה "ותשר דבורה"
פרשת בשלח
המאור שבתורה
מעט מן האור דומה הרבה מן החושך

לע"נ: מו"א עט"ר חיים בן שמחה ז"ל לרפואת והצלחת: שמחה בת נעימה תחי'

ישנם שני ענינים, אשר קודמים להם, "חבלים":
לידה – ומשיח חבלי לידה – עוברת כל אישה שהביאה ילד או ילדה לעולם, ואילו את חבלי המשיח – סובלים אנו בדורנו... וכאן עלינו לדעת, כי כשם חבלי הלידה נעשים פחות ופחות נסבלים, **עד שברגע האחרון**, כאשר חשה האישה כי אינה יכולה להחזיק מעמד אפילו לא עוד רגע אחד – נשמע ה"מזל טוב", כך בדיוק יהיה גם בחבלי משיח... המצב יהיה יותר ויותר גרוע, עד שברגע האחרון, כאשר נחוש כי שוב איננו יכולים לסבול עוד – **תבוא לפתע** פתאום הגאולה השלמה!!

עם הקינאה האדם ניבא את התאוה באה עם ההרגל

אוניה הנוסעת למרחוק גם בחושך לפעמים תמצא השבילים להגיע לחוף הים אם יש מגדל אור **מרחוק**, ואז גם ברוח סערה יודעים מנוטי הספינה לכוון לדרכה, הסכנה היא בזמן **שמגדל האור נפל**... אין מי שיראה ויאיר את הדרך

לע"נ רחל (רשל) אלבו בת קלרה
זה אלי ואנוהו **אלהי אבי וארובמנהו** (טו-ב)
הרבי ר' מאיר'ל מפרמישלין ז"ל היה אומר: "זה אלי"
אם אדם עמל בעצמו כדי להגיע לידי הכרת השם יתברך - "ואנוהו" - הרי זה נאה ויאה.
אבל אם "אלהי אבי" - **כאשר אדם** סומך על **ייחוסו** ואומר: אב גדול לי, אזי "וארובמנהו" - הרי זה סימן של גאווה, של התרוממות בעיני עצמו."

דרך ארץ כלפי כל אחד.
אנחנו סבורים שהחיוב לנהוג בדרך ארץ ואף למסור נפש כדי לא לפגוע בשני כל זה נאמר דווקא **לגבי אדם גדול** אבל כלפי בן או בת הזוג לא נורא... אבל התורה מלמדת אותנו לא כך, אשת פוטיפר הייתה מרשעת איומה. אימה על יוסף שתהרוג אותו, ניסתה תחבולות שונות לפתות אותו, לשרוף את נשמתו וזאת **בהיותו בחור חוק**, עד שבסוף היא תפסה בכוח את מעילו, הוא היה צריך לקחת את המעיל ולברוח כדי שלא יעלילו עליו ויחבשוהו בכלא, כמו שבאמת היה. אך יוסף פשט מעליו את המעיל **באצילות של מלך** והשאיר אותו ביד אשת פוטיפר.

יחס זו פעולה פשוטה

שעושה את כל ההבדל

אנו יוצרים את המציאות בה אנו חיים לכן אדם צריך להיזהר במעשיו

אחד מחכמי ירושלים אמר **שחילוף הדורות** הוא רק שמחליפים השאלה אם התשובה פעם השאלה הייתה "אני צריך"
והתשובה "אבל אין לי" היום הפכו הדבר השאלה היא "אין לי" ותשובה הוא "**אבל אני צריך**".

אל תספר לקב"ה כמה גדולים צרותיך אלא ספר לצרותיך כמה גדול הקב"ה

כראי ישן יש מלבד מה שמשמש כראי של עצמו, חשיבות מיוחדת כנסס עתיק, שבו נראו בעבר דמיות שכבר מזמן **הלכו לעולמם**. רבנו הרב שך לא רק שמש כראי עצמי, אלא נשתקפו בו כל גדולי הדור בעבר... גדולי עולם שבקרוב למאה שנה כבר נסתלקו לבית עולמם. **במבט על רבנו** ראינו את תורתו של רבי איצ'ל מפוניבז' משתקף בו, צדיקותו של החפץ חיים השתקפה בו.

לקו"ה פשוטה
שני אחים אחד מהם היה **סנדלר** בעיר, והשני הוא **איש כפרי** והיה נמצא רחוק מאד מהעיר במקום שמם, והוא היה צדיק גדול ואף פעם לא ידע מה זה הרהורים רעים. וידוע שמי שיש לו צאן ובקר בכפרים יש לו כלבים ששומרים על העדר, וזה האיש במקום כלבים היו לו "**אריכות**", והיה חושב שכך הוא דרך העולם, ואף פעם לא נכנס לעיר, ולא הכיר שום בני אדם חוץ מאשתו. ואחיו הסנדלר היה הולך פעם בשנה אל אחיו אשר במדבר לבקר אותו, ולא היה פוחד מן האריות. פעם אחת נזדמן שהאיש הכפרי רכב על אריה אחד כדרכו במדבר ובה אצל אחיו לעיר, וכאשר ראה אותו אחיו מרחוק פתח לו את דלתות החצר, והכניסו לחצר והוציא את כל אנשי ביתו מהצד השני של הבית, כדי שלא יקרה **שום סכנה** ח"ו ע"י הארי, והחנות של הסנדלר היה על יד ביתו, ואחיו נכנס לתוך החנות כדי לראות דברים, שעוד לא ראה אותם מעולם, כי מימיו לא ידע מה זה נעליים. והנה נכנסה אישה אחת לחנות כדי לקנות איזה סנדלים ויסתכל בה האיש הכפרי, ובאותו רגע נכנס הרהור בלבו, ותיכף הארי שהיה קשור בחצר "נתק את כבליו", **ורצה לטרוף את בעליו**, ואז נשמעה צעקה נוראה, תיכף רץ אחיו הסנדלר ותפש את הארי ופייסו, ואמר לאחיו הכפרי תסתלק מכאן, כי אסור לך להיות בעיר מעורב יחד עם הבריות, אז הבין הכפרי מה זה הרהורים רעים, ואמר שאחיו הסנדלר היה צדיק יותר ממני.
מעשה זה רואים אנו "שהכל" **תלוי במחשבה**, וזהו מה שאמרו חז"ל מיום שאכל אדם הראשון מעץ הדעת. כל באי עולם מעורבים בטוב ורע. ולכן "התקון הגדול" הוא לטהר את המחשבה. ומאין המחשבה הרעה מגיעה לו לאדם בלבו אם אין הוא **רואה תחילה** כמו שאמרו חז"ל עין רואה. (העורך)

אל תאמר אין לי כח אלא ה' תן לי כח

כשתשאל על אדם, שאל מי רעהו. כי כל אדם יעשה מעשה רעהו.

סנהה אכילת פירות ט"ו שבשט מראה על מידת הביטחון בה' יתברך. שהרי בחודש שבט עומד באמצע ימות החורף **הכל יבש**, אילנות ריקים, בלי שום סימן חיים והאכילה של הפירות באותה עת מראה ומעוררת תיקווה וביטחון **שעוד ישובו האילנות** לבלב ולתת פירות. כן האדם נימשל לאילן" כי האדם עץ השדה" ואפילו שהוא נחרק מדרך התורה והמצוות ויראת שמים, עדיין תיקווה לפניו לגדול לעלות ולהתעלות **בדרכי התורה** והיראה. וה" יזכנו במהרה בימנו.

בן הישיבה אינו רק תלמיד הישיבה ומלומדיה, אלא כל מציאותות

היא מציאות מיוחדת המעניקה לו תואר- "בן ישיבה"!

ואולי זה לא הוא? אין לו לאדם להתרעם על חברו על שלא עשה עמו טובה, או לא הלוח לו מעות וכדומה, כי מסתמא לא נקצב מאת הש"י הטובה הזו אצלו. **וגאון אחד** המשיג על זה משל, לאחד צריך לאיש ששמו ראובן, ושאל לאנשים איפוא אוכל למצוא את ראובן, וענו לו שבמקום פלוני נמצא קבוץ של אנשים. אולי ישנו ביניהם. וילך לשם **לדוש עליו** ולא נמצא שם ראובן. האם יעלה על דעתו להתרעם על כל אחד מהנאספים שם, למה שמו שמעון או לוי, ולא ראובן? אלא עליו ללכת למקום אחר לבקש את ראובן האמיתי! כן הדבר הזה. למה לו להתרעם על האיש שאינו רוצה למלאות בקשתו. אחרי שאין זה האיש שהיה רצון השי"ת עליו להטיב עמו. אלא עליו **ללכת לבקש** את הטובה ממי שגדור עליו להטיב עמו! אשרי אנוש יצ"ר זה תמיד במחשבתו בכל מאורעותיו. בחייו הפרטיים ובמסחרו. לא ינקום ולא יסור ולבו יהיה בריא ושלם.

משולחן גבוה

דברי תורה מפי ראש מוסדות "אור החיים" הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

"וְיִהְיֶה בְּשִׁלְחַ פְּרִיעָה אֶת הָעָם וְלֹא נָחַם אֱלֹקִים דֶּרֶךְ אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים.."

בני אשכנז קוראים את המילה **נחם** כ**נחום** (קמץ=א=א), ומסופר על גביר גדול שרצה לחתן את בתו עם ת"ח מופלג, ולשם כך היה מוכן לדאוג לכל צרכיו ופרנסתו למשך שנים רבות.

הלך הגביר לישיבה הגדולה והצהיר שהוא מחפש ת"ח לבתו, אולם זאת בתנאי שייעליח לענות על השאלה שאשאל, "כתוב במשנה (שבת פ"ב מ"א) אין מדליקין לא בלקש.. ולא בחלב נחום (הוא לא קרא נכון את המשנה, אלא צריך לקרוא ולא בחלב. ואח"כ נחום המדי אומר, כפסקה חדשה בפני עצמה) אינני מבין, טען העשיר, מה עשה נחום, מדוע לא מדליקים בחלב שלו?" אף אחד מהתלמידים לא ידע לענות על השאלה, הבין ראש הישיבה מי עומד מולו וקרא לבחור שלא היה כל כך עילוי גדול אך היה עממי וידע להתחבר עם אנשים ולענות להם לפי מה שהם, "זה פשוט", ענה לו הבחור, כתוב בפרשת השבוע **"וְיִהְיֶה בְּשִׁלְחַ פְּרִיעָה אֶת הָעָם וְלֹא נָחַם"** (לפי הבהרת האשכנזים- נחום) נחום לא רצה לעצת ממעירים, היה לו מפעל לחלב והוא טען שמסותר היטב במערים, ולכן גזרו חכמים שלא להשתמש בחלב שלו.. שמח העשיר על תשובתו וחיתנו עם בתו, ועל כגון זה נאמר **הַחֲכָמָה תִּחְיֶה בְּעֵלְיָהּ** (קהלת ז, יב).

"וְיִחְזַק ה' אֶת לֵב פְּרִיעָה מִלֶּפֶי מַעֲרִים וְיִרְדֵּף אַחֲרָיו בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יַעֲאִים בְּיַד רְמָה.." (שמות יד, ח).

"פִּינֵד" - ראשי תיבות "ביזורה דיעה", אחד מחלקי השו"ע, "רממה" - סימן רמ"ה, העוסק בהלכות תלמוד תורה שחייב כל אחד מישראל לתלמוד. ובא לרמוז לנו שבזכות התורה הקדושה שעתידיים היו לקבל בני ישראל בהר סיני, זכו לעצת ממעירים, והתורה הזאת היא שהעמידה וחזקה אותנו במשך כל הדורות להישאר ביד רמה ולא ליפול, להתרומם תמיד ולעצת מכל המשברים והקשיים. ועלינו לשמור עליה מכל משמר ולדאוג שתמשיך להתקיים בעם ישראל ותגדל ותשגשג, כיון שבלעדיה אין לנו קיום.

יהי רצון שנזכה להתחזק ולחזק את לימוד התורה הקדושה ונזכה לגאולה השלימה במהרה, אמן.

אישה זקנה קמה באמצע טיסה לארה"ב וצועקת, יש כאן רופא, דחוף?! ישר קם בחור נחמד ורציני ניגש אליה מהר, ואומר לה: כן מה הבעיה? אומרת לו, יש לי שידוך בשבילך, **הבת שלי...**

חסיד אחד שידל פעם את ידידו, שהיה מתנגד, לבוא עמו ל"שולחנו" של רבו, בתום הסעודה ראה החסיד בידיו המתנגד שהוא מלא התפעלות. שאלו: מה ראית שאתה מתפעל כל כך! **אמר חביו** המתנגד: ראיתי שהרבי אכל בקדושה והתנהג בשבת על יד השולחן **כמו הכהן הגדול** בשעת עבודת הקודש במקדש.

החסיד תמה, שאין לו אותה ההרגשה וההתלהבות. למחרת סח את צערו לפני הרבי ושאל מפני מה **לא זכה הוא** לראות אותה הארה, שהשיג חבירו המתנגד? השיב לו הרבי: לא הרי חסיד כהרי המתנגד, **המתנגד צריך לראות החסיד הייב להאמין.**

להצלחה וישועה בכל התחומים יהודה בן בת שבע אבישלוס בן אורה רפאל ארז בן הדסה צביה

לבקר אחרים, ולתת להם את ההרגשה שאינם רצויים - זאת **יכול כל אחד לעשות**. אך **לרומם** את רוחם ולהעניק להם הרגשה טובה - לכך דרושים **כשרון מיוחד** והשקעת מאמץ.

בואו והצטרפו לרשימת תפוצה
hamaor.net@gmail.com

איזה בחור צעיר ניגש למוכר ומבקש סוכריה ושואל כמה זה עולה,

המוכר אומר לו שזה עולה 2 שקל, אומר לו בסדר, תביא לי אחת, המוכר לוקח סוכריה ומגיש לבחור, הבחור מוציא מכיסו שני שקלים וזורק לתוך המכולת,

המוכר כועס אבל לא אומר כלום, הולך ואוסף את השקלים מתוך המכולת, ביום שלמחרת מגיע אותו בחור ומבקש סוכריה אבל הפעם מוציא מכיסו 5 שקל מטבע ושם על השולחן,

המוכר שעוד זכר את הבחור מיום האתמול, לקח את ה-5 שקלים ואת העודף 3 שקלים זרק בכל הכוח אל מחוץ למכולת, הבחור, שראה את זה, הוציא עוד שקל אחד מהכיס ואמר לו, בעצם, **תביא לי עוד 2 סוכריות.**

עצה מין התורה. בברכי יוסף הביא בשם **שבט מוסר** זו"ל "קיבלתי מרבתי שהיו רוצים לעשות איזה דבר והיו מסופקים אם לעשותו אם לאו **היו נוטלים** חומש או תנ"ך היו פותחים אותו ורואים בראש הדף מה פסוק היה מוצא וכפי מה שהיה מראה אותו פסוק היו עושים נמצא שהיו מתייעצים עם התורה כדת **מה לעשות** בכול ענייניהם וזה עצמו רמוז במאמרם זו"ל ליתול עצה מין התורה דמורה התר לעשות כך" סמוכין לזה מיצינו בילקוט שמעוני "אם בקשת לטל עצה מין התורה היו נוטל" וכבר מיצינו בגלגל "שמואל בדיק בספרה" ובאר ברבנו גרשום "אם חוזר טוב או לא"

האושר האמיתי לא תלוי במצב חיצוני,

אלא בהעניקה לזולת.

לעילוי נשמת: נסים בן רימה, שרה בת חורשיל, דינה בת רוב, יוסף דהאן בן שמחה, ליאור בן אילנה, ששון בן טיפחה, שמחה בת לולו, יחיא בן לוליה, פנחס חיים אוחנה בן חנינה, נעימה בת עוויה, כרמלה בת סעידה, סעידה מול בת יעקב, מלכה בת שרה. פנחס בן פנחס, יגאל בן מלכה, דוד בן איזה, מרים בת זוהרה, הרב אלעזר בן שמחה, יחזקאל בן שמחה, רפאל בן קלרה, הרב יהודה יאיר, הרב יעקב יוסף בן מרגלית, אלברט בן זוהרה, אליעזר בן רגינה, שלום בן אורה מורי, הרב יורם אברגיל, ישראל בן שמחה סבג, שמואל בן רבקה, אסתר בת שרה, רחל רשל בת קלרה, חכם יהודה בן חנה פתייא, שלמה בן דונה, **מרת הרב עובדיה יוסף בן גורג'יה**

רואים עליו "ויצאו כל עדת בני ישראל מלפני משה" אמר על כך הגה"צ רבי **אליהו לוביאן** זצ"ל: כשיצאו הנשיאים מלפני משה, ראו עליהם שהיו אצל משה, **ניכר על פניהם**, ניכר על התנהגותם. כשאדם היה יוצא ממרן הסטיפלער זצ"ל, ראו עליו שהוא היה אצלו, ראו את היראת שמים, ראו את הפחד. ולהבדיל אלף אלפי הבדלות, גם כשאדם יוצא מבית מרוח רואים עליו איפה הוא היה. היינו חשים זאת, היינו יודעים **הכיר טובה** על הבריאות שלנו בברכת "אשר יצר" ככוונה. היינו יודעים להכיר טובה על המזון שנתן לנו - בברכת המזון בהתלהבות. היינו זוכרים ויודעים כי אין צורך ביותר מקצת השתדלות, קצת ממש, כי כל השתדלות מיותרת - אינה מועילה מאומה!! **אין כלום בעולם שיכול לעזור מלבדו יתברך!!**

השמחה בעונת הימא

דבר השמחה

חיכתם...

הנה זה הגיע!

דבר כזה בתולדות השמחה
לא היה מעולם.

יצא לאור ספר הבדיחות
לא נפסיק את השמחה

הכולל בתוכו את כל
ה- 9 החוברות שיצאו

עד עכשיו בממלכת
השמחה

חגי תשרי, חנוכה,

פורים, פסח, ומאות

מצחיקים, וכמובן חתן

כלה (גם חלק 2)

1,500 בדיחות | 228 עמודים.

הספר יוצא בתחילת

שבוע פרשת יתרו:

עוד פרטים: 0534-135-183

כי דבר כזה בתולדות

השמחה לא היה מעולם

בדיחות

1. הפגנות השמאל להגנת בית המשפט הדורסני: השמנת
שומרת על החתול.....

2. השבוע תלו מודעה בבנין שלי: בעקבות הרפורמה
המשפטית, המעלית לא תעצור בקומה 4 עמכם הסליחה
וועד הבית.....

3. מנהל: למה לא הגעת לעבודה?

אני: ניסיתי להגיע לעבודה אבל הרוח העיפה אותי
הביתה.....

4. אם היו עושים רפורמה במפלס הכינרת, אני הייתי
תומך בפסקת התגברות.....

5. עם כל עליות המחירים (שמתחילים לרדת) אפשר לומר
שאנחנו חיים במיסי מיסים.....

6. בהפגנת ההייטקיסטים,

השתתפו כ- 100,000 איש מתוכם 99,900 מהבית.....

7. עתידות: אחרי שהמס על המשקאות המתוקים ירד,
המחירים שלהם ישארו אותו דבר.....

אבא תודה!

שזכינו להמשיך ולשמח את עם ישראל.

ולהוציא ספר בדיחות.

המשורר - ברה"ח

8. בלשכת היועמשת מביעים הסכמה לפשרה בעניין הנבצרות לנתניהו: נבצרות ברוטציה בין נתניהו ליריב לוי.....

9. כאות הזדהות עם שביתת עובדי ההיטק יאיר לפיד יעבוד היום שעה.....

חדש! ספר בדיחות: 1,500 בדיחות. 228 עמודים.

פרשת שבוע!

10. מספרים העולם בדרך מליצה שפעם הגיע איזה עם הארץ לאחת הישיבות ושאל מדוע לא מדליקין בחלב של נחום שאומרת המשנה בפרק במה מדליקין ולא בחלב נחום. ניסו התלמידים להסביר לו שכוונת המשנה ולא בחלב. נקודה. ונחום המדי אומר וכו', אבל הוא לא הסכים לדבריהם ולא קיבל, עד שבא אחד התלמידים ואמר לו שאלה גדולה שאלת והתשובה ידועה. כיון שנחום היה לו בית חרושת לחלב במצרים והוא עשה הרבה כסף. והנה הגיע זמן הגאולה בא משה רבינו לנחום ואמר לו תסגור את בית החרושת יוצאים ממצרים, אבל נחום לא הסכים ומשה רבינו גזר לא לקנות יותר מהחלב של נחום לכן המשנה אמרה ולא בחלב נחום. ומי אמר שנחום לא יצא אולי בסוף הוא יצא עם בני ישראל? אמר לו זה כתוב מפורש ויהי בשלח פרעה את העם ולא נחום!.....

11. מנין שדרך ארץ קדמה לתורה? התורה ניתנה בפרשת יתרו ואילו דרך ארץ כתוב כבר בפרשת בשלח: "ולא נחם אלוקים דרך ארץ פלישתים."

12. בהוראת גדולי הדור: כל בעלי הפלאפונים מתבקשים; בכניסה לבית המדרש להעביר את הפלאפון למצב של "ידמו כאבן" ובדיעבד אפשר "יאחזמו רעד" אבל בשום אופן לא להגיע ל"אז ישיר" כי אם "שמעו עמים - ירגזון".....

13. שבת שירה - ניגש יהודי לגר"ח קנייבסקי ושאל אם יכול לקרוא לביתו שירה כי נולדה בשבת שירה? אמר לו הרב ואם היא הייתה נולדה בשבת פרה.....

הבדיחות הן באחריות הקורא בלבד.

חדש! חדש! חדש!

יצא לאור חוברת הבדיחות

'משמח חתן וכלה חלק 2'

עם 99 בדיחות מצחיקות.

כרגע הבדיחות בתוך הספר החדש

שיוצא לאור בימים אלו הכולל בתוכו

1,500 בדיחות.

0534-135-183

ניתן לקבל את

הגיליון במייל

ניתן לשלוח 'בקשה' למייל:

a0503210@gmail.com

מנהל עמותה יקר!

עמותת חב"ד
₪597,617
לחודש 12.22

עמותת קרן
₪732,421
לחודש 12.22

עמותת צדקה
₪586,121
לחודש 12.22

עמותת סל
₪431,229
לחודש 12.22

עמותת
₪1,237,355
לחודש 12.22

עמותת לב
₪285,987
לחודש 12.22

עמותת חיים
₪551,981
לחודש 12.22

עמותת חנה
₪358,742
לחודש 12.22

עמותת עזר
₪368,284
לחודש 12.22

זה בדיוק מה שאנחנו עושים

מגייסים מאות אלפי ש"ח בכל חודש מחדש מתורמים חדשים לעשרות עמותות

אם גם אתה רוצה לגייס מאות אלפי ש"ח בחודש דבר איתנו

m@millionim.co.il

0723-266-150

אזהרה! בעלון משולבים קטעי הומור - אין בכוונתן לפגוע ולהעליב!

נפלו פעת מילוי תפקידם, יפה זכרם בהוך

לפעמים האור בקצה המנהרה הוא בעצם רכבת שנוסעת לעברך

למה אחרים מקבלים את העלון ראשונים ואתה לא?!

בואו והצטרפו לרשימת תפוצה
367korona@gmail.com

דאגנו כשלא הגעת לפארק

אוקיי, חברה שמבינים טוענים שלג בירושלים בתחילת שבוע הבא

אמרו אולי שלג...

זקנה חכמה אמרה את בן הזוג תכירי באמת כשתגרשי את החברים תכירי באמת כשתיפלי. את האחים תכירי בירוש. ואת הילדים תכירי בזיקנה.

78 יום ועדיין לא גדלו עגבניות...

הדבר הכי גרוע שאי פעם דרכת עליו הוא
!!!!

כוס זכוכית דקה.. עטופה בנייר כסף וליידי עמד רב שאמר לי לעשות את זה

דברי הגאון הרב ראובן אלבז שליט"א

פרנסה מן השמים ולא נחם אלקים דרך ארץ פלשתים (יג. ז).

בדרך מליצה מספרים ספור על הפסוק הזה: בני אשכנז הוגים את המלה "נחם" כמו "נחום" (קמץ א - או). גביר גדול רצה לחתן את בתו עם תלמיד חכם מפלג. הוא היה מוכן לדאג לכל צרכיו, למשך שנים רבות, ובלבד שחתנו יוכל לשקד על למוד התורה. הוא פנה לראש הישיבה של אחת הישיבות המפורסמות, ובקש ממנו את הבחור הטוב ביותר בישיבה, בכשרונותיו ובתקומתו.

אולם תנאי אחד התנה: שחתנו יצליח לענות על שאלה בתורה שהוא ישאל אותו... העשיר, שחשב את עצמו לתלמיד חכם, יודע ספר, פתח את המשינה במסכת שבת, והחל לקרא (פ"ב מ"א): "במה מדליקין ובמה אין מדליקין? אין מדליקין לא בלקט ולא בחסן ולא בכלה... ולא בחלב נחום".

"אינני מבין", דפק העשיר על השלחן, "מה רע עשה נחום שלא מדליקים בחלב שלו? הוא לא הצליח להבין את פשרם של גלי הצחוק שעוררה שאלתו... כל הנסיונות להסביר לו שלא כן קוראים את המשנה, ואחרי המילים: "ולא בחלב" באה נקדה, ואחריה מתחילה פסקה חדשה: "נחום הפדי אומר", עלו בתהו... הוא נותר בקשיטו: "מדוע לא מדליקים בחלב נחום?" משאל קבל תרוע לקשיטו, מהר לעזב את הישיבה, ופנה והלך לישיבה אחרת... גם שם חזר, כמוכח, אותו התסריט.

ראש הישיבה הבין עם מי יש לו עסק, והביא לפניו בחור, שאמנם לא היה פשוטו כמיוחד, אבל היה יודע "לתקשר" עם הבריות... "התשובה פשוטה מאד", הסביר הבחור. "התורה אומרת: 'ויהי בשלח פרעה את העם ולא נחם' - נחום לא רצה לצאת ממצרים... ככל הנראה היה לו שם מפעל לחלב, והוא טען שהמפעל מתפקד היטב, מביא לו פרנסה בשפע, ובפרט במפת חשך העסקים פרוחו... הוא לא מעניין, אפוא, לסגר את המפעל ולצאת ממצרים... שמעו על כך החכמים ואמרו: 'נחום לא רוצה לצאת ממצרים? אם כן - 'אין מדליקין בחלב נחום'... עיני העשיר אורו... סוף כל סוף נמצא תרוע המתישב על לבו, סוף כל סוף נמצא החתן המיחל לבתו...

ואכן, החתנה נחנה ברב פאר והדר, והעשיר דאג לפרנסתם, ולכל צרכיהם, למשך שנים רבות על גוון זה נאמר: "החכמה תחיה בעליה". הפרנסה מאת ה' היא, ברצותו מאריך וברצותו מקצר.

יכול להיות עליו גדול שלא יזכה לשבת על שלחן שפנה, ודוקא מישוה עם כשרונות פוחתים יזכה בו. הכל כפי שנגזר מלמעלה.

שבת שלום ומבורך!

מהדורה חדשה: עגלת שש בכרס אחד

"יהי חשך אפלה בכל ארץ מצרים שלשת ימים לא ראו איש את אחיו..."

כשלא מצליחים לראות ולהרגיש את האחר, המצב ממש חשוך!

בחסות: **גולדן האוס** (בית שמש) ניהול ואחזקת מבנים **כיו שם טוב לננו!**
פרטים וייעוץ: 054-8568887 G0548568887@gmail.com

שירות
מהיר
ואיכותי

מחירים
ללא
מתחרים

משלוחים

מדפיסים בדפוס הדיגיטלי החדש והמהיר 'ספיד'
ומקבלים את ההדפסות עד הבית*

בשירות משלוחים מהיר לכל חלקי העיר

שעות פתיחה: ימים א'-ה לפנה"צ 10:00-14:00 אחה"צ 15:00-19:00, יום ו' 10:00-12:00

* בתוספת עלות משלוח

בצ'אט או למייל: So25004569@Gmail.com למידע נוסף

02-500-4569

מרכז מסחרי רח' פנים מאירות 8 ירושלים

דוא"ל So25004569@Gmail.com

<< קווי תחבורה למקום: 3, 9, 16, 51, 52, 57, 59 >>

ספיד
דפוס
מהיר
ומתקדם